

RAPORT O STANIE MIASTA BIAŁEGOSTOKU ZA 2024 ROK

Raport stanowi spełnienie obowiązku, wynikającego z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.). Obejmuje podsumowanie działalności Prezydenta Miasta Białegostoku w 2024 roku.

Raport zawiera dane według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r., o ile nie zaznaczono inaczej. Opracowany jest w oparciu o materiały źródłowe biur i departamentów Urzędu Miejskiego w Białymstoku, miejskich jednostek organizacyjnych i innych instytucji. Koordynatorem realizacji raportu jest Departament Strategii i Rozwoju.

Wydawca składa podziękowania departamentom i biurom tutejszego Urzędu, miejskim jednostkom organizacyjnym oraz wszystkim podmiotom, które udostępniając dane przyczyniły się do opracowania tej publikacji.

Przy wykorzystywaniu danych z niniejszego opracowania prosimy o podanie źródła.

Elektroniczna wersja Raportu dostępna jest na stronie internetowej www.bialystok.pl, w zakładce: Dla mieszkańców/ Rozwój Miasta/ Raport o stanie miasta.

Opracowanie:

Urząd Miejski w Białymstoku
Departament Strategii i Rozwoju
ul. Słonimska 1, 15-950 Białystok
tel.: +48 85 869 61 19
e-mail: dsr@um.bialystok.pl
www.bialystok.pl
Infolinia tel.: 85 879 79 79

Białystok, maj 2025

Szanowni Państwo,

przekazuję do Państwa dyspozycji kolejny, siódmy Raport o stanie Miasta Białegostoku. Raport za rok 2024 w kompleksowym ujęciu przedstawia sytuację społeczno-gospodarczą, w syntetyczny sposób prezentuje zrealizowane działania oraz opisuje zmiany, które nastąpiły w naszym mieście w ubiegłym roku.

W Raporcie ujęto analizę kluczowych obszarów z zakresu procesów demograficznych, zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska i gospodarki komunalnej, transportu i łączności, mieszkalnictwa, gospodarki, inwestycji i rynku pracy, bezpieczeństwa publicznego, edukacji, pomocy społecznej i ochrony zdrowia, kultury, sportu i turystyki, majątku oraz budżetu, zarządzania miastem, obsługi mieszkańców i komunikacji społecznej.

W opracowaniu zostały ujęte sfery aktywności podejmowanych w 2024 roku, dotyczących realizacji istotnych dokumentów wykonawczych - strategii, planów i programów miejskich, a ponadto uchwał Rady Miasta oraz budżetu obywatelskiego. W ramach Raportu przeprowadzono także monitoring postępów wdrażania „Strategii Rozwoju Miasta Białegostoku do 2030 roku”.

Serdecznie zapraszam do zapoznania się z opracowaniem.

Tomasz Truskolaski
Prezydent Miasta Białegostoku

SPIS TREŚCI

1. LUDNOŚĆ.....	9
1.1. Stan i struktura ludności	11
1.2. Ruch naturalny i migracje	14
2. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	17
2.1. Zasób geodezyjny i kartograficzny.....	19
2.2. Prace analityczne podjęte w obszarze planowania i zagospodarowania przestrzennego .	22
2.3. Decyzje administracyjne związane z procesem inwestycyjnym	25
2.4. Realizacja zadań z zakresu udzielania informacji przestrzennej, kształtowania przestrzeni miejskiej oraz podziałów	29
2.5. Rewitalizacja	31
3. OCHRONA ŚRODOWISKA.....	33
3.1. Stan i ochrona środowiska naturalnego.....	35
3.2. Obszary zielone	44
3.3. Gospodarka odpadami	55
3.4. Elektromobilność i efektywność energetyczna	59
4. GOSPODARKA KOMUNALNA	65
4.1. System zaopatrzenia w wodę	67
4.2. System kanalizacyjny.....	70
4.3. Cmentarnictwo	76
4.4. Opieka nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt.....	77
4.5. Koszty letniego i zimowego utrzymania jezdni, chodników, przystanków, śmietniczek, ścieżek rowerowych	79
5. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	81
5.1. System transportowy	83
5.1.1. Transport drogowy	83
5.1.2. Infrastruktura rowerowa	90
5.1.3. Oświetlenie uliczne	92
5.1.4. Parkingi	93
5.1.5. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2035	96
5.2. Bezpieczeństwo ruchu drogowego	96
5.3. Organizacja ruchu.....	99
5.4. Komunikacja miejska	100
5.5. Inwestycje komunikacyjne	106
5.6. Łączność.....	111
6. MIESZKALNICTWO	113
6.1. Mieszkalnictwo	115
6.2. Stan i gospodarowanie zasobem Gminy Białystok	120
6.3. Komunalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego	122
7. GOSPODARKA, INWESTYCJE I RYNEK PRACY	125
7.1. Rynek pracy i bezrobocie	127
7.2. Przedsiębiorstwa działające w Białymstoku.....	131
7.3. Podstrefa Białystok Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.....	135
7.4. Koncesje wydawane przez Prezydenta Miasta Białegostoku.....	136
7.5. Obsługa inwestora i promocja gospodarcza Miasta.....	137
7.6. Rozwój przedsiębiorczości, w tym start-upy.....	138

7.7. Inwestycje	143
8. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	157
8.1. Komenda Miejska Policji	159
8.2. Straż Miejska.....	159
8.3. Państwowa Straż Pożarna	164
8.4. Zadania z zakresu bezpieczeństwa, realizowane przez Prezydenta Miasta Białegostoku oraz działalność Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.....	165
8.5. Obrona cywilna.....	170
8.6. Organizacja oraz przebieg imprez masowych i zgromadzeń	172
8.7. Cyberbezpieczeństwo i bezpieczeństwo informacji	173
9. EDUKACJA.....	175
9.1. Wychowanie przedszkolne	177
9.2. Szkolnictwo podstawowe.....	179
9.3. Szkolnictwo ponadpodstawowe	180
9.4. Działalność placówek oświatowych.....	182
9.5. Kształcenie dorosłych.....	185
9.6. Kształcenie integracyjne i specjalne	186
9.7. Efektywność nauczania	189
9.8. Realizacja inicjatyw edukacyjnych, programów, projektów	191
9.9. Szkolna baza sportowa i remonty w szkolnictwie	198
9.10. Stypendia, zasiłki, programy opiekuńcze	199
9.11. Kadra nauczycielska	201
9.12. Wydatki budżetu Miasta Białegostoku na oświatę i wychowanie.....	203
10. POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA	205
10.1. Pomoc społeczna.....	207
10.1.1. Rozwiązywanie problemów społecznych	207
10.1.2. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza	209
10.1.3. Świadczenia wynikające z polityki społecznej państwa i gminy	214
10.1.4. Programy rządowe, gminne programy osłonowe, korpus wsparcia seniorów ...	221
10.1.5. Poradnictwo specjalistyczne	226
10.1.6. Praca socjalna, kontrakt socjalny	227
10.1.7. Centrum Integracji Społecznej	227
10.1.8. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami	228
10.1.9. Zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej i pieczy zastępczej.....	233
10.1.10. Pomoc instytucjonalna świadczona przez system pomocy społecznej w Białymstoku	234
10.1.11. Polityka senioralna.....	237
10.1.12. Ośrodki wsparcia	240
10.1.13. Profilaktyka uzależnień.....	240
10.1.14. Powszechna dostępność i równe traktowanie.....	242
10.2. Żłobki.....	243
10.3. Ochrona zdrowia	244
11. KULTURA, SPORT I TURYSTYKA	247
11.1. Kultura	249
11.2. Sport.....	265
11.3. Promocja i turystyka	274
12. MAJĄTEK I BUDŻET MIASTA.....	281
12.1. Nieruchomości gruntowe	283

12.2. Gospodarowanie mieniem Gminy Białystok.....	284
12.3. Majątek trwały spółek prawa handlowego Miasta Białegostoku	288
12.4. Wykonanie budżetu Miasta Białegostoku	288
12.5. Bezzwrotne środki finansowe z funduszy Unii Europejskiej	293
13. ZARZĄDZANIE MIASTEM.....	295
13.1. Władze Miasta.....	297
13.1.1. Praca Urzędu Miejskiego w Białymstoku.....	297
13.1.2. Rada Miasta Białystok.....	300
13.2. Nagrody i wyróżnienia Miasta Białystok w 2024 roku	302
13.3. Budżet Obywatelski.....	302
13.4. Zespoły i ciała doradcze	306
13.5. Miejskie jednostki organizacyjne.....	309
13.6. Spółki miejskie i spółki z udziałem Gminy Miasta Białystok.....	310
13.7. Współpraca krajowa i międzynarodowa	312
13.8. Białostocki Obszar Funkcjonalny	317
13.9. Współpraca Białegostoku z organizacjami pozarządowymi (NGOs) i rozwój społeczeństwa obywatelskiego	322
13.10. Pomoc Ukrainie	325
14. OBSŁUGA MIESZKAŃCÓW I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA	329
14.1. Obsługa mieszkańców.....	331
14.2. Nieodpłatna pomoc prawna i edukacja prawna.....	332
14.3. Miejski rzecznik konsumentów	333
14.4. Konsultacje społeczne.....	334
14.5. Miejskie kanały informacyjne	334
15. REALIZACJA „STRATEGII ROZWOJU MIASTA BIAŁEGOSTOKU DO 2030 ROKU”	339
16. WYKONANIE UCHWAŁ RADY MIASTA BIAŁYSTOK PODJĘTYCH W 2024 ROKU.....	355
SPIS TABEL.....	362
SPIS WYKRESÓW	370
SPIS RYSUNKÓW.....	370

1. LUDNOŚĆ

1.1. Stan i struktura ludności¹

W 2024 r. populacja Białegostoku wynosiła 290 386 osób i zmalała o 1 302 osób w stosunku do roku poprzedniego. Ludność Miasta stanowiła 25,6% ogólnej liczby ludności województwa podlaskiego, natomiast kobiety - 53,1% populacji Białegostoku. Współczynnik feminizacji wyniósł 113, wobec 106 kobiet na 100 mężczyzn w województwie.

Tabela 1. Wybrane wskaźniki demograficzne Białegostoku

Wyszczególnienie	Rok	Białystok
Liczba ludności	2020	294 675
	2021	293 413
	2022	292 600
	2023	291 688
	2024	290 386
Gęstość zaludnienia	2020	2 885
	2021	2 873
	2022	2 873
	2023	2 856
	2024	2 843
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	2020	113
	2021	113
	2022	113
	2023	113
	2024	113

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

¹ W przypadku danych pochodzących z Urzędu Statystycznego, od roku 2020 bazą wyjściową bilansu stanu i struktury ludności są wyniki NSP 2021. W związku z tym dane, jak i wskaźniki odnoszące się do liczby i struktury ludności (płeć, grupy wieku) od 2020 roku zostały przeliczone zgodnie z bilansem przygotowanym w oparciu o wyniki NSP 2021. Bilanse liczby i struktury ludności w gminach zostały imiennie opracowane w oparciu o wyniki Narodowych Spisów Powszechnych z uwzględnieniem zmian spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia i zgony), migracjami ludności (na pobyt stały i czasowy) oraz przemieszczeniami związanymi ze zmianami administracyjnymi. Dane o ludności w miejscowościach opracowane zostały na podstawie rejestru PESEL. Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego. Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach pochodzą ze sprawozdawczości sądów. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Aktualne dane o liczbie i strukturze ludności dla okresów międzyspisowych są sporządzane poprzez przyjęcie wyników spisu powszechnego za bazę wyjściową dla gminy, a następnie naliczanie danych odbywa się metodą bilansową według następującego schematu: stan ludności na początek okresu (roku, kwartału) w gminie + urodzenia żywe (wg płci) - zgoni (wg płci i wieku) + zameldowania na pobyt stały (z innych gmin i z zagranicy, wg płci i wieku) - wymeldowania z pobytu stałego do innych gmin i za granicę (wg płci i wieku) + zameldowania na pobyt czasowy (ponad 3 miesiące) z innych gmin (wg płci i wieku) – wymeldowania na pobyt czasowy (ponad 3 miesiące) do innych gmin (wg płci i wieku) +(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych, mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta, zmiany nazwy gminy oraz siedziby władz gminy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1472) (według płci, wiek jest szacowany) = stan ludności na koniec okresu (roku, kwartału) w gminie.

Tabela 2. Ludność Białegostoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Ogółem, z tego:	294 675	293 413	292 600	291 688	290 386
kobiety	156 431	155 802	155 355	154 976	154 330
mężczyźni	138 244	137 611	137 245	136 712	136 056

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

W strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku zmniejszył się udział populacji osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności: z 58,6% w 2023 r. do 58,3% w 2024 r. - liczba osób w wieku produkcyjnym wyniosła 169,4 tys., ze spadkiem w ujęciu rocznym o ok. 1,6 tys. osób. Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym stanowił ok. 17,8% ogólnej liczby ludności. W końcu 2024 r. ludność w wieku poprodukcyjnym liczyła ok. 69,4 tys. osób (o ok. 1,2 tys. osób więcej niż w roku poprzednim). Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej populacji Miasta nieznacznie wzrósł z poziomu 23,4% w 2023 r. do 23,9% w 2024 r. Wskaźnik obciążenia demograficznego (tj. ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) wzrósł r/r z 70,6 do 71,4 osób. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego kształtowały się następująco: wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w 2024 r. wynosił 134,7 (w 2023 r.: 130,1), z kolei wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2024 r. wynosił 41,0 (w 2023 r.: 39,9).

Tabela 3. Struktura płci i wieku ludności Białegostoku

Wyszczególnienie	Ogółem			Kobiety			Mężczyźni		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Wiek przedprodukcyjny ²	52 523	52 476	51 550	25 589	25 559	25 061	26 934	26 917	26 489
Wiek produkcyjny ³ , z tego:	173 240	170 961	169 400	83 973	82 993	82 272	89 267	87 968	87 128
mobilny	108 676	106 009	103 664	54 427	53 127	52 009	54 249	52 882	51 655
niemobilny	64 564	64 952	65 736	29 546	29 866	30 263	35 018	35 086	35 473
Wiek poprodukcyjny ⁴	66 837	68 251	69 436	45 793	46 424	46 997	21 044	21 827	22 439
Ogółem	292 600	291 688	290 386	155 355	154 976	154 330	137 245	136 712	136 056

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

Ewidencja ludności polega na rejestracji określonych w ustawie⁵ podstawowych danych identyfikujących tożsamość oraz status administracyjno-prawny osób fizycznych. Jest prowadzona w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności (PESEL) oraz w rejestrze mieszkańców (system teleinformatyczny). Rejestr mieszkańców prowadzony jest zgodnie z właściwością przez Prezydenta Miasta. W rejestrze gromadzone są dane osób, które wykonały obowiązek meldunkowy na terenie danej gminy.

² Wiek przedprodukcyjny: 0-17 lat.

³ Wiek produkcyjny: 18-59 lat (kobiety) i 18-64 lata (mężczyźni); wiek mobilny: 18-44 lata; wiek niemobilny: 45-59 lat (kobiety), 45-64 lata (mężczyźni).

⁴ Wiek poprodukcyjny: powyżej 60 lat (kobiety) i powyżej 65 lat (mężczyźni).

⁵ Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2025 r., poz. 274 ze zm.).

Według danych z rejestru mieszkańców Białegostoku w 2024 r. liczba zameldowanych na pobyt stały w porównaniu do 2023 r. zmniejszyła się o 2 296 osób, a zameldowanych na pobyt czasowy o 459 osób. Największe osiedla pod względem liczby osób zameldowanych na pobyt stały to: Wygoda (15 060 osób), Nowe Miasto (14 341 osób) i Bacieczki (14 006 osób). Najmniej osób zameldowanych na pobyt stały odnotowano na osiedlach: Bagnówka (2 865 osób) i Dojlidy (3 237 osoby).

Tabela 4. Liczba osób zameldowanych w Białymstoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Zameldowani na pobyt stały, w tym:	271 418	268 313	266 247	264 196	261 900
kobiety	146 058	144 443	143 403	142 376	141 183
mężczyźni	125 360	123 870	122 844	121 820	120 717
Zameldowani na pobyt czasowy, w tym:	6 330	6 261	6 901	6 440	5 981
kobiety	3 118	3 151	3 417	3 270	3 061
mężczyźni	3 212	3 110	3 484	3 170	2 920

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców - na podstawie prowadzonego rejestru mieszkańców

Tabela 5. Liczba osób zameldowanych na poszczególnych osiedlach

Nazwa osiedla	Zameldowani na pobyt stały			Zameldowani na pobyt czasowy		
	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem
Centrum	4 295	5 514	9 809	121	120	241
Białostoczek	5 391	6 326	11 717	68	80	148
Sienkiewicza	2 902	3 507	6 409	117	110	227
Bojary	4 036	4 701	8 737	289	214	503
Piaski	3 895	5 016	8 911	154	160	314
Przydworcowe	3 053	3 795	6 848	145	159	304
Młodych	2 046	2 425	4 471	44	48	92
Antoniuk	5 812	7 487	13 299	257	235	492
Jaroszówka	4 987	5 220	10 207	38	31	69
Wygoda	7 087	7 973	15 060	110	79	189
Piasta I	5 527	6 850	12 377	78	81	159
Piasta II	2 148	2 832	4 980	132	199	331
Skorupy	4 225	4 460	8 685	64	99	163
Mickiewicza	3 778	4 676	8 454	113	110	223
Dojlidy	1 506	1 731	3 237	147	148	295
Bema	2 739	3 224	5 963	108	191	299
Kawalerskie	4 064	4 803	8 867	117	130	247
Nowe Miasto	6 695	7 646	14 341	144	156	300
Zielone Wzgórza	4366	4 840	9 206	21	21	42
Starosielce	5 178	5 644	10 822	232	266	498
Stoneczny Stok	4 263	5 005	9 268	46	58	104
Leśna Dolina	5 088	5 805	10 893	54	51	105
Wysoki Stoczek	6 219	7 367	13 586	104	123	227
Dziesięciny I	3 343	3 939	7 282	34	31	65
Dziesięciny II	5 405	6 532	11 937	84	69	153
Bacieczki	6 571	7 435	14 006	50	43	93
Zawady	1 650	1 770	3 420	24	22	46
Dojlidy Górne	3 088	3 155	6 243	14	13	27

Nazwa osiedla	Zameldowani na pobyt stały			Zameldowani na pobyt czasowy		
	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem
Bagnówka	1 360	1 505	2 865	11	14	25
Razem	120 717	141 183	261 900	2 920	3 061	5 981

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców - na podstawie prowadzonego rejestru mieszkańców

Działania wskazane w podrozdziale 1.1. wpisują się w realizację następującego kierunku działań „Strategii Rozwoju Miasta Białegostoku do 2030 roku” (zwanej dalej: Strategią 2030):

C6.1. Opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań doskonalących procesy zarządzania miastem w zakresie warunków życia

1.2. Ruch naturalny i migracje

W 2024 r. mieszkańcy Białegostoku zawarli 988 małżeństw (w 2023 r.: 1 020), urodziło się 2 166 dzieci (w 2023 r.: 2 425), zmarło 2 614 osób (w 2023 r.: 2 613). W ujęciu rocznym odnotowano spadek liczby zawartych małżeństw o 3,1%. Przyrost naturalny był ujemny i wynosił -488 osób (w 2023 r.: -188). Współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł -1,54‰ wobec -0,64‰ w 2023 r. W ujęciu rocznym odnotowano spadek liczby urodzeń o 10,7% (w 2023 r. o 10%), a w przypadku liczby zgonów - wzrost na poziomie ok. 0,04% (w 2023 r. spadek o ok. 11,4%). Saldo migracji wewnętrznej na pobyt stały było ujemne i wynosiło -1 047 osób (w 2023 r.: -964 osoby), kształtując poziom wskaźnika na poziomie -3,60‰ (w 2023 r.: -3,30‰).

Tabela 6. Ruch naturalny w Białymstoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Urodzenia żywe ogółem, z tego:	3 204	3 051	2 693	2 425	2 166
kobiety	1 524	1 498	1 325	1 206	1 024
mężczyźni	1 680	1 553	1 368	1 219	1 142
Zgony ogółem, w tym:	3 113	3 616	2 948	2 613	2 614
kobiety	1 522	1 819	1 519	1 303	1 335
mężczyźni	1 591	1 797	1 429	1 310	1 279
niemowlęta	9	19	6	10	5
Przyrost naturalny	91	-565	-255	-188	-448
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,31	-1,92	-0,87	-0,64	-1,54
Zawarte małżeństwa	1 075	1 264	1 185	1 020	988
Rozwody	411	485	512	517	514

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

Tabela 7. Saldo migracji na pobyt stały w Białymstoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności	-2,46	-2,67	-2,49	-3,30	-3,60
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały	-725	-784	-729	-964	-1 047

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

Tabela 8. Wybrane dane o aktach stanu cywilnego

Rok	Liczba sporządzonych aktów urodzeń	Liczba sporządzonych aktów zgonów	Liczba sporządzonych aktów małżeństw	Liczba ślubów konkordatowych	Liczba zaświadczeń o zdolności do zawarcia małżeństwa za granicą	Liczba wyroków sądowych orzekających separację	Liczba wyroków sądowych orzekających rozwód
2020	6 162	4 303	1 128	741	28	12	563
2021	6 073	5 164	1 303	681	40	10	630
2022	6 825	4 040	1 808	629	31	15	568
2023	6 825	3 530	1 761	522	34	9	602
2024	6 544	3 651	1 730	449	40	11	739

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Białymstoku

Tabela 9. Jubileusze długoletniego pożycia małżeńskiego

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
50-lecie	258	181	188	338	334

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Białymstoku

W 2024 r. 20 osobom przesłano listy gratulacyjne z okazji 100-lecia urodzin.

2. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

2.1. Zasób geodezyjny i kartograficzny

MIEJSKI SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ (GIS-SIP)

Miejski System Informacji Przestrzennej (GIS) jest narzędziem zarządzania danymi przestrzennymi miasta, udostępnionym użytkownikom Internetu (www.gisbialystok.pl).

System GIS Białystok obejmuje ok. 300 różnorodnych warstw tematycznych, prezentując dane zarówno w formie rastrowej, jak i wektorowej. Rastrowe dane obejmują ortofotomapy oraz inne dane graficzne, natomiast dane wektorowe zawierają różne warstwy tematyczne, gdzie kluczowe są atrybuty obiektów (takie jak: adresy, ulice, działki). Dzięki takiemu podziałowi użytkownicy mogą łatwiej identyfikować i analizować dane przestrzenne. Portal zapewnia również szeroki zakres funkcjonalności i narzędzi, które ułatwiają korzystanie z danych. Wśród nich znajdują się m.in. opcje wyszukiwania obiektów według zdefiniowanych zapytań atrybutowych, narzędzia do pomiarów odległości i powierzchni, możliwości lokalizacji współrzędnych wskazanego punktu, identyfikacji obiektów, filtrowania obiektów, a także narzędzia nawigacyjne i interaktywne selekcjonowanie obiektów. Portal umożliwia ponadto interaktywne rysowanie na mapie, tworzenie wydruków, dodawanie zakładki przestrzennych oraz udostępnianie aplikacji z widokiem mapy poprzez portale społecznościowe, co czyni go przyjaznym i elastycznym narzędziem dla szerokiej gamy użytkowników. W portalu gisbialystok.pl szyfrowanie komunikacji jest realizowane za pomocą protokołu HTTPS, dzięki zaimplementowaniu certyfikatu SSL.

ZINTEGROWANY SYSTEM INFORMATYCZNY DO PROWADZENIA ZBIORÓW DANYCH PAŃSTWOWEGO ZASOBU GEODEZYJNEGO I KARTOGRAFICZNEGO

W Urzędzie Miejskim w Białymstoku funkcjonuje zintegrowany system informatyczny, w którym gromadzone są zbiory danych Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego. System zbudowany jest z 2 komponentów: desktopowego oprogramowania oraz portalu internetowego.

Desktopowe oprogramowanie jest wykorzystywane do obsługi:

1. ewidencji gruntów, budynków i lokali (EGiB);
2. rejestru cen nieruchomości (RCN);
3. bazy obiektów topograficznych (BDOT500);
4. geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT);
5. bazy danych szczegółowych osnów geodezyjnych (BDSOG);
6. ewidencji prac, operatów i materiałów geodezyjnych (PODGiK);
7. ewidencji miejscowości, ulic i adresów (EMUiA);
8. koordynacji usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu.

W portalu internetowym uruchomiono portale specjalistyczne:

1. Portal Geodety;
2. Portal Rzeczoznawcy;
3. Portal Komornika;
4. Portal Interesanta;
5. Portal Projektanta;
6. Portal Narada koordynacyjna;
7. Portal PRZP (do obsługi podmiotów realizujących zadania publiczne);
8. Portal mapowy;

9. Portal Archiwisty.

EWIDENCJA GRUNTÓW I BUDYNKÓW

Część opisowa i graficzna jest zintegrowana. W ramach integracji dane przestrzenne i opisowe, ulokowane w kilku niezależnych bazach danych zostały przeniesione do wspólnej bazy danych. Integracja danych ewidencji gruntów i budynków oraz mapy zasadniczej pozwala wyeliminować cykliczne konwersje danych pomiędzy systemami, a tym samym zapewnia najwyższy z możliwych stopień aktualności danych zasobu. Integracja na poziomie aplikacji umożliwia swobodny dostęp do danych za pomocą jednej aplikacji stanowiskowej z regulowanym zakresem uprawnień.

Wszystkie zmiany wprowadzane do systemu są widoczne bezpośrednio po ich udostępnieniu dla wszystkich użytkowników posiadających bezpośredni dostęp do bazy danych. W związku z powyższym wszelkie analizy i raporty przygotowywane za pośrednictwem rzeczonoego systemu są aktualne na dzień ich utworzenia. Wyjątkiem od reguły może być wymuszony raport generowany na bazie danych historycznych, który wiąże się ze świadomym wyborem daty z przeszłości, na którą chcemy otrzymać raport.

Tabela 10. Wybrane zadania z zakresu ewidencji gruntów i budynków

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Zmiany w operacie ewidencyjnym	51 617	29 763	43 667	22 884	27 700
Udostępnianie informacji zawartych w operacie ewidencyjnym	3 902	2 510	1 950	2 146	7 792

Źródło: Departament Geodezji

OBSŁUGA MIEJSKIEGO OŚRODKA DOKUMENTACJI GEODEZYJNEJ I KARTOGRAFICZNEJ

Obsługa jednostek wykonawstwa geodezyjnego (prace geodezyjne) oraz osób prywatnych (udostępnianie zasobu geodezyjnego) jest realizowana przez Miejski Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.

Tabela 11. Liczba prac geodezyjnych oraz spraw związanych z udostępnieniem map opiniodawczych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba prac geodezyjnych	3 721	3 632	3 417	3 077	3 233
Mapy opiniodawcze	1 841	2 412	2 219	2 252	2 264

Źródło: Departament Geodezji

KOORDYNACJA PROJEKTOWANYCH SIECI UZBROJENIA TERENU

Sprawy związane z koordynacją usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu na terenie Miasta Białegostoku są realizowane przez Departament Geodezji. Sytuowanie projektowanych sieci uzbrojenia terenu koordynuje się na naradach koordynacyjnych. Sprawna i terminowa koordynacja projektowanych sieci uzbrojenia terenu pozwala na płynne prowadzenie prac projektowych oraz realizację poszczególnych inwestycji.

Po uzgodnieniu lokalizacji projektowanych sieci uzbrojenia terenu, co w praktyce oznacza zarezerwowanie pasa terenu na potrzeby poszczególnych inwestycji, ich lokalizacja jest ujawniana w bazie geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT). Do tych informacji mają dostęp departamenty urzędu oraz wszystkie zainteresowane osoby, a w szczególności firmy projektowe i inwestorzy.

Tabela 12. Rozpatrzone projekty sieci uzbrojenia terenu na terenie Miasta Białegostoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba projektów	915	787	768	619	593

Źródło: Departament Geodezji

GEODEZYJNA EWIDENCJA SIECI UZBROJENIA TERENU

W celu założenia geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT) w 2024 r. kontynuowano prace z lat poprzednich, m.in. zaktualizowano bazę danych sieci kanalizacyjnej o dane branżowe.

EWIDENCJA MIEJSCOWOŚCI, ULIC I ADRESÓW

Tabela 13. Statystyki związane z ewidencją miejscowości, ulic i adresów

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba ustalonych numerów porządkowych budynkom	505	415	440	287	285
Liczba zrealizowanych uchwał, w tym liczba nadanych nazw:	26	14	22	12	15
ulic	17	13	17	8	10
rond	5	-	4	-	-
alei parkowych	1	-	-	1	1
skwerów	3	1	1	1	3
mostów	-	-	-	1	-
placów	-	-	-	1	1

Źródło: Departament Geodezji

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE I ZLECENIA

Tabela 14. Postępowania o udzielenie zamówień publicznych na wykonanie robót geodezyjnych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba postępowań o udzielenie zamówień publicznych na wykonanie robót geodezyjnych	7	5	4	7	3
łączna wartość brutto postępowań (w zł)	473 756	428 362	956 333	883 660	90 972

Źródło: Departament Geodezji

Działania wskazane w podrozdziale 2.1. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- P3.1. Harmonizowanie systemowej oraz rozproszonej infrastruktury technicznej
- C2.1. Zarządzanie wiedzą w organizacji z użyciem nowoczesnych rozwiązań i technologii (np. *open data*, *big data*, sztucznej inteligencji, rozwiązań chmurowych)
- C6.1. Opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań doskonalących procesy zarządzania miastem w zakresie warunków życia

2.2. Prace analityczne podjęte w obszarze planowania i zagospodarowania przestrzennego

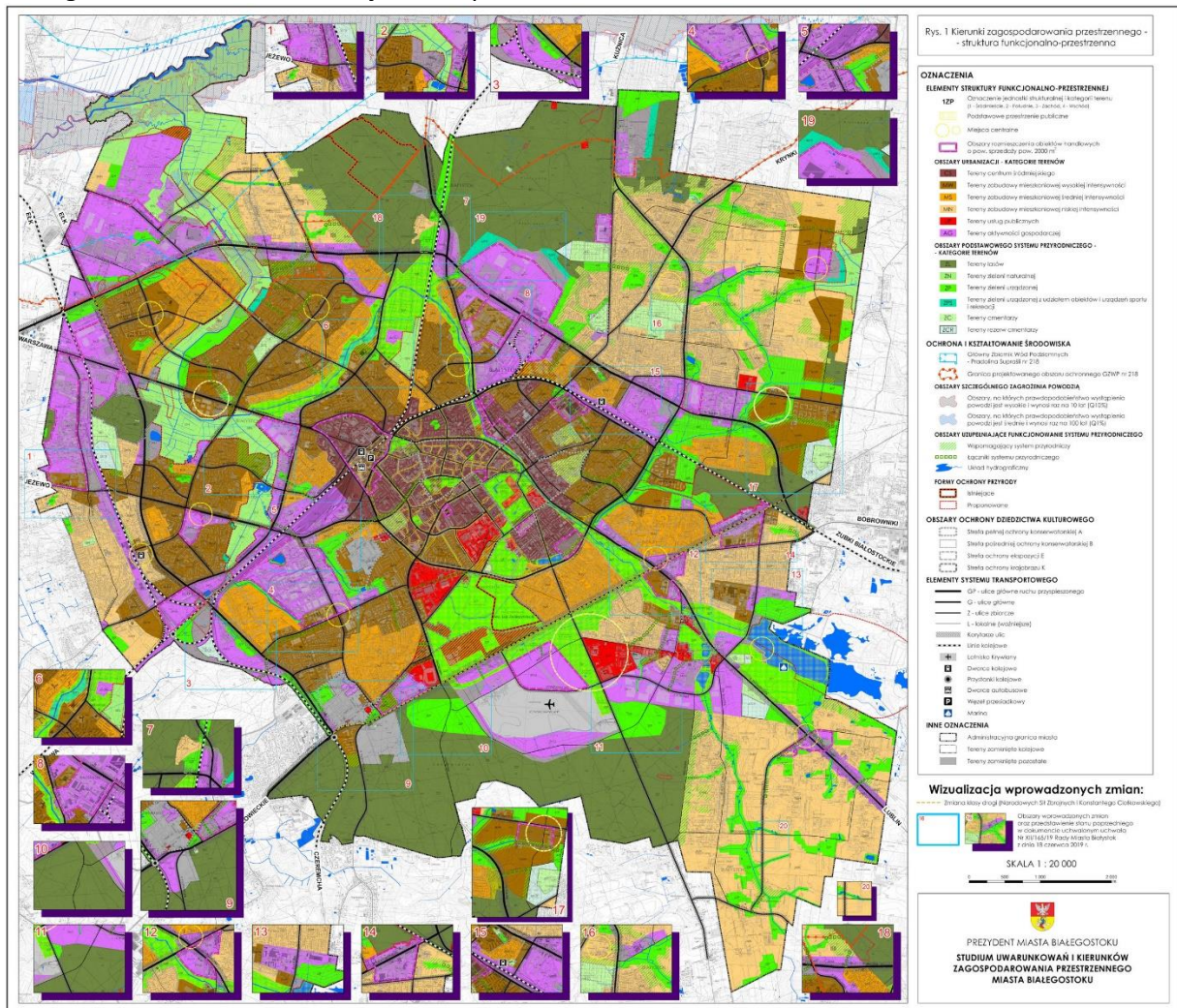
W 2024 r. przygotowano opracowanie oraz podjęto uchwałę w sprawie aktualności „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku” oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących w granicach administracyjnych Miasta Białegostoku⁶. Podjęto 14 uchwał, dotyczących przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Białegostoku⁷. Rada Miasta Białystok uchwaliła 13 planów miejscowych, w stosunku do których zakończono procedurę planistyczną.

W 2024 r. kontynuowano prace nad projektem uchwały ustalającej zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabaryty, standardy jakościowe oraz rodzaje materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane. Rada Miasta Białystok podjęła 2 uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia zintegrowanych planów inwestycyjnych na terenach Białegostoku, zgodnie z wnioskami złożonymi przez inwestorów, dotyczących części osiedla Skorupy (w rejonie ulic: Sowlańskiej, Poziomej i Plażowej) oraz części osiedla Starosielce (w rejonie ulic ks. Jerzego Popiełuszki i Technicznej).

⁶ Uchwała Nr LXXXII/1138/24 Rady Miasta Białystok z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie aktualności „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku” i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w granicach administracyjnych miasta Białegostoku.

⁷ Uchwała Nr IV/49/24 Rady Miasta Białystok z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Białegostoku.

Rysunek 1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku - struktura funkcjonalno-przestrzenna

Źródło: Departament Urbanistyki - na podstawie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku” (uchwalonego uchwałą Nr XXII/165/19 Rady Miasta Białystok z dnia 18 czerwca 2019 r., zmienionego uchwałą Nr LXXVII/1079/23 Rady Miasta Białystok z dnia 18 grudnia 2023 r.).

PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W 2024 r. uchwalono 13 opracowań planistycznych (11 planów i 2 zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) w odniesieniu do ok. 192 ha powierzchni Białegostoku, w tym na ok. 147 ha terenów nieobjętych wcześniej planami.

Na koniec 2024 r. uchwalone plany zagospodarowania przestrzennego pokrywały 6 078 ha, co stanowiło 59,52% powierzchni miasta.

Tabela 15. Powierzchnia miasta objęta obowiązującymi m.p.z.p.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Powierzchnia miasta objęta m.p.z.p. (w ha)	5 597,45	5 661,41	5 677,12	5 934,44	6 078
Udział m.p.z.p. w powierzchni miasta (w %)	54,81	55,44	55,59	58,11	59,52

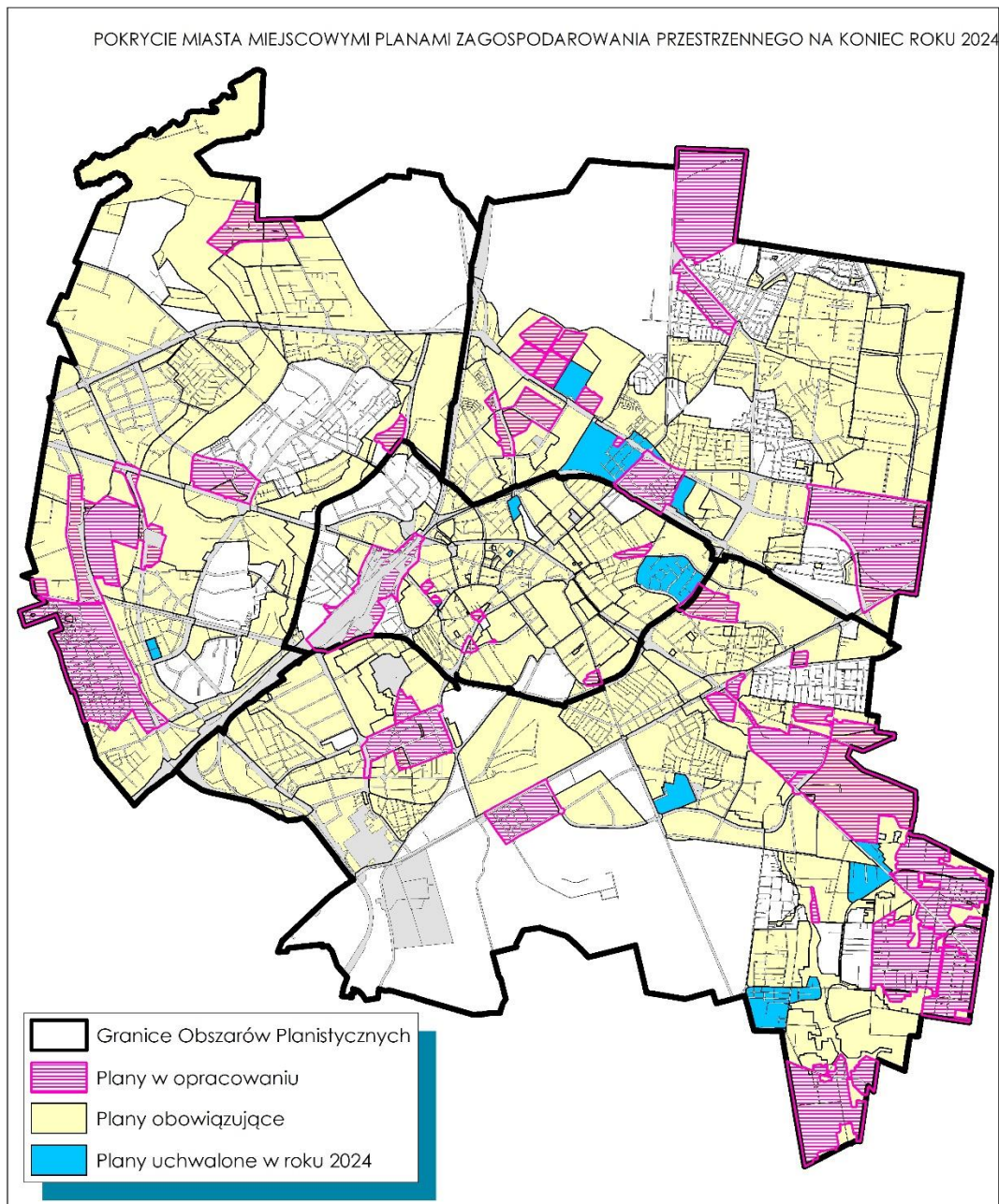
Źródło: Departament Urbanistyki

Tabela 16. Miejsce plany zagospodarowania przestrzennego w 2024 roku

Wyszczególnienie	Liczba planów	Powierzchnia (ha)	Udział w pow. miasta (%)
Plany uchwalone ogółem	168	6 078	59,52
plany uchwalone w 2024 r. (w tym 2 zmiany)	13	192	1,9
Plany i zmiany planów procedowane	34	1 423	14

Źródło: Departament Urbanistyki

Rysunek 2. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym uchwalone w 2024 roku oraz opracowania planistyczne w trakcie sporządzania

Źródło: Departament Urbanistyki

Tabela 17. Opracowania planistyczne uchwalone w 2024 roku

Lp.	Nazwa opracowania	Powierzchnia (ha)
1.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Brzoskwiniowej i Krokusowej	35,2
2.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy w Białymstoku w rejonie ulic Adama Mickiewicza i Jacka Kuronia	15,5
3.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części osiedla Wygoda w Białymstoku w rejonie ulic Ks. A. Syczewskiego i R. Traugutta	8,3
4.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku (rejon ul. Św. Jana Chrzyciela i Motylej) - etap II	25,3
5.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części osiedla Piasta I w Białymstoku w rejonie ulic Bolesława Chrobrego i Skorupskiej	36,8
6.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części osiedli Wygoda i Jaroszówka w Białymstoku w rejonie ulic Wasilkowskiej i Traugutta - etap I A	49,7
7.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części osiedla Przydworcowe w Białymstoku w rejonie ulic Oskara Sosnowskiego i Kard. Stefana Wyszyńskiego - etap I	0,3
8.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części osiedla Starosielce w Białymstoku w rejonie ulic Miodowej i Klonowej	3,1
9.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku w rejonie ulic Piotrkowskiej i Nowy Świat	0,4
10.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części doliny rzeki Białej w Białymstoku (odcinek od ujścia do rzeki Supraśl do ulicy Gen. S. Maczka)	0,2
11.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części osiedla Jaroszówka w Białymstoku w rejonie ulic Gen. W. Andersa i Bitwy Białostockiej	13,6
12.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum (rejon ulic Kalinowskiego, Młynowej i Mazowieckiej) w Białymstoku	0,3
13.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części osiedli Centrum i Sienkiewicza w Białymstoku w rejonie ulic Włókienniczej i Poleskiej	3,4

Źródło: Departament Urbanistyki

Działania wskazane w podrozdziale 2.2. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

G1.1. Tworzenie warunków do inwestowania

P1.1. Zagospodarowanie przestrzenne zachowujące elementy tożsamości miasta

P1.2. Zrównoważenie funkcjonalno-przestrzenne z zachowaniem cech miasta zwarte

P1.3. Rozwój wysokiej jakości przestrzeni publicznych, miejsc rekreacji oraz terenów zielonych

P1.4. Przestrzeń miasta odporna na negatywne skutki zmian klimatu

2.3. Decyzje administracyjne związane z procesem inwestycyjnym

W ramach działań związanych z procesami inwestycyjnymi realizowano sprawne i terminowe wydawanie decyzji administracyjnych, w tym m.in.: decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o pozwoleniu na budowę oraz innych, umożliwiających realizację zadań inwestycyjnych.

Tabela 18. Decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Wyszczególnienie	Rok ⁸				
	2020	2021	2022	2023	2024
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	288	269	232	147	129
w tym dotyczące zabudowy:					
mieszkaniowej wielorodzinnej	29	22	23	13	10
mieszkaniowej jednorodzinnej	166	162	127	80	70
usługowej	34	50	35	24	21
innej	59	35	47	30	28
Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	115	90	76	63	65
Decyzje administracyjne: odmawiające, zmieniające, przenoszące, umarzające, wygaszające	0*	0*	0*	50	43

* korekta danych

Źródło: Departament Urbanistyki

Tabela 19. Decyzje o pozwoleniu na budowę

Rodzaj inwestycji	Liczba wydanych decyzji				
	2020	2021	2022	2023	2024
Budynki jednorodzinne	159	184	161	104	120
Budynki wielorodzinne	19	29	16	25	34
Obiekty użyteczności publicznej	11	18	31	22	51
Garáže	4	6	3	3	7
Parkingi	11	10	3	8	3
Sieci	524	199	163	130	52
Inne (przebudowy, rozbudowy, budynki gospodarcze, itp.)	106	334	233	312	226
ZRID – zezwolenie na realizację inwestycji drogowej	13	16	11	13	10
Ogółem	847	796	621	617	503

Źródło: Departament Architektury

Tabela 20. Przeniesienie wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę

Wyszczególnienie	Liczba procedowanych wniosków				
	2020	2021	2022	2023	2024
Przeniesienie wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę	76	86	66	74	88

Źródło: Departament Architektury

⁸ W latach 2020-2022, w poszczególnych wierszach dotyczących rodzajów zabudowy decyzje są wykazane łącznie, ujmując decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje administracyjne, dotyczące obiektów budowlanych, tj. decyzje: odmawiające ustalenia warunków zabudowy; zmieniające wydane decyzje lokalizacyjne; przenoszące ww. decyzje na innego inwestora; umarzające postępowanie oraz stwierdzające wygaśnięcie decyzji o warunkach zabudowy. Od 2023 r. nastąpiło przyjęcie precyzyjnego systemu podawania danych, dotyczących rodzajów decyzji, z odrębnym wyszczególnieniem: liczby decyzji o warunkach zabudowy obiektów o różnych funkcjach oraz liczby wydanych wszystkich decyzji administracyjnych, innych niż ustalające warunki zabudowy. W roku 2023 i 2024 wykazano odrębnie decyzje lokalizacyjne oraz decyzje administracyjne, inne niż o warunkach zabudowy.

Tabela 21. Zgłoszenia

Zgłoszenia, w tym: zmiana sposobu użytkowania budynku/lokali, budowa, rozbiórka, instalacje gazowe, sieci, itp.	Liczba procedowanych zgłoszeń				
	2020	2021	2022	2023	2024
z projektem	182+16*	188+135*	211+170*	11+101*	172**
bez projektu	422	536	469	332	238
Ogółem	620	859	850	444	410

* instalacje gazowe od 19.09.2020 r. przyjmowane są na zgłoszenia

** suma wszystkich zgłoszeń z projektem

Źródło: Departament Architektury

Tabela 22. Zaświadczenia o samodzielności lokali

Wyszczególnienie	Liczba wydanych zaświadczeń				
	2020	2021	2022	2023	2024
Zaświadczenia o samodzielności lokali	215	194	241	177	167

Źródło: Departament Architektury

Lokalizacja w pasie drogowym infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego może nastąpić wyłącznie na podstawie zezwolenia właściwego zarządcy drogi.

Tabela 23. Decyzje, zezwolenia, uzgodnienia na lokalizację infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami ruchu i zarządzania drogami publicznymi

Rodzaj decyzji	Liczba wydanych decyzji				
	2020	2021	2022	2023	2024
Decyzje na lokalizację infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami ruchu i zarządzania drogami publicznymi	714	643	716	521	577
Zezwolenia na lokalizację infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami ruchu i zarządzania drogami publicznymi	380	290	345	268	245
Uzgodnienia projektów budowlanych w zakresie lokalizacji infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami ruchu i zarządzania drogami publicznymi	208	123	135	98	91

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

Tabela 24. Decyzje, zezwolenia i uzgodnienia na lokalizację obiektów budowlanych oraz reklam w pasach drogowych dróg publicznych i na drogach wewnętrznych

Rodzaj decyzji	Liczba wydanych decyzji				
	2020	2021	2022	2023	2024
Decyzje na lokalizację obiektów budowlanych i reklam w pasach drogowych dróg publicznych	17	14	55	14	27
Zezwolenia na lokalizację obiektów budowlanych i reklam na drogach wewnętrznych	0	1	2	0	0
Uzgodnienia projektów budowlanych w zakresie lokalizacji obiektów budowlanych i reklam w pasach drogowych	4	3	8	7	5

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

Tabela 25. Zezwolenia na zajęcie pasa drogowego i liczba zawartych umów w drogach wewnętrznych na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Ilość decyzji na zajęcie pasa drogowego, w tym:	3 360	2 921	3 197	2 874	3 367
pod rozkopy	1 024	923	843	811	1 100
pod wbudowanie infrastruktury	724	678	679	610	632
pod udostępnienie kanału technologicznego	2	3	3	9	10
w celu umieszczenia reklamy	91	85	106	122	194
w celu umieszczenia obiektów budowlanych	122	135	255	110	152
na prawach wyłączności, w tym: stanowiska sprzedaży zniczy i kwiatów, ogródki gastronomiczne i na inne cele	1 362	1 059	1 305	1 190	1 272
bez zgody zarządcy drogi	35	38	6	22	7
Ilość umów w drogach wewnętrznych, w tym:	685	530	585	500	563
pod rozkopy	308	221	251	206	238
pod wbudowanie infrastruktury	289	242	267	220	259
w celu umieszczenia garaży	39	33	43	38	37
w celu dzierżawy nieruchomości przyległej do drogi	35	24	22	27	25
w celu umieszczenia reklamy	1	1	1	1	1
na prawach wyłączności	13	7	0	6	2
pod udostępnienie kanału technologicznego	0	2	1	2	1

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

W 2024 r., w ramach realizacji zadań związanych z kontrolą poruszania się w mieście pojazdów nienormatywnych rozpatrzono 49 wniosków o wydanie zezwolenia na przejazd oraz wydano 49 zezwoleń kat. I i II. Ponadto, w ramach koordynacji tras przejazdu pojazdów nienormatywnych rozpatrzono 433 wniosków o uzgodnienie tras przejazdów i w efekcie wydano Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad 422 postanowień oraz 11 pozostałych postanowień, w tym 9 dotyczyło odmowy przejazdu, natomiast 2 anulowano.

Działania wskazane w podrozdziale 2.3. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- G1.1. Tworzenie warunków do inwestowania
- P1.2. Zrównoważenie funkcjonalno-przestrzenne z zachowaniem cech miasta zwarteo
- P1.3. Rozwój wysokiej jakości przestrzeni publicznych, miejsc rekreacji oraz terenów zielonych
- P3.1. Harmonizowanie systemowej oraz rozproszonej infrastruktury technicznej
- P3.2. Zwiększanie wydajności, niezawodności i efektywności ekonomicznej infrastruktury technicznej
- P3.3. Optymalne wykorzystanie terenów pod budowę i rozbudowę infrastruktury technicznej
- P3.5. Budowa infrastruktury technicznej ze szczególnym uwzględnieniem bioróżnorodności miasta

2.4. Realizacja zadań z zakresu udzielania informacji przestrzennej, kształtowania przestrzeni miejskiej oraz podziałów

Zadanie realizowane jest zgodnie z ustawą⁹, która stanowi, że każdy ma prawo wglądu do studium lub planu miejscowego oraz otrzymania z nich wypisów i wyrysów. Ponadto, interesantom udzielana jest informacja przestrzenna w formie opinii, zaświadczeń lub ustnej. Osoby ze szczególnymi potrzebami mają prawo do zapoznania się z treściami ww. dokumentów w zrozumiałym dla nich sposób. Tym samym wymogi ustawowe są spełnione.

Tabela 26. Wybrane zadania z zakresu informacji przestrzennej

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Opinie urbanistyczne	437	813	598	676	672
Wypisy / wyrysy	13	124	212	102	311
Udzielanie informacji	2 000	1 900	2 200	2 255	2 280
Zaświadczenia	505	1 802	1 208	1 721	2 105

Źródło: Departament Urbanistyki

Tabela 27. Opinie w zakresie kształtowania przestrzeni miejskiej

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Opinie dotyczące kształtowania przestrzeni miejskiej	605	556	550
w tym wydane na potrzeby:			
Departamentów Urzędu Miejskiego w Białymstoku	327	308	296
Podmiotów zewnętrznych	278	248	254

Źródło: Departament Urbanistyki

Tabela 28. Opracowane i/lub opiniowane koncepcje urbanistyczno-architektoniczne z zakresu kształtowania przestrzeni miejskiej w 2024 roku

Lp.	Przedmiot opracowania
1.	Rozmieszczenie sezonowych ogródków gastronomicznych na obszarze Rynku Kościuszki, ul. Lipowej, ul. Suraskiej i ul. J. Kilińskiego.
2.	Rozmieszczenie sezonowych stoisk handlowo-usługowych m.in. na terenach Parku Planty, Parku Starego, Parku Konstytucji 3 Maja, Bulwarów Kościątkowskiego, Parku Antoniuk.
3.	Ukształtowanie detali pomnika Prezydenta Sybiraka – Seweryna Nowakowskiego na Bulwarach Kościątkowskiego – w ramach współpracy z autorem pomnika na poszczególnych etapach jego realizacji oraz odbioru prac rzeźbiarskich i robót budowlano-montażowych.
4.	Zagospodarowanie i dobór materiałowy nawierzchni alejek na terenach Parku Planty oraz Bulwarów Kościątkowskiego.
5.	Zagospodarowanie pasa drogowego ul. Akademickiej (KD-3L).
6.	Zagospodarowanie Placu Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie.
7.	Ukształtowanie tężni zlokalizowanej na terenie Parku Planty.
8.	Ukształtowanie tężni zlokalizowanej na terenie Parku im. J. Dziekońskiej.
9.	Ukształtowanie tężni zlokalizowanej na terenie przy ul. Szkolnej.

⁹ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.).

Lp.	Przedmiot opracowania
10.	Usytuowanie i ukształtowanie tablicy upamiętniającej artystę malarza Eugeniusza Marcina Kazimierowskiego na budynku przy ul. J. Kilińskiego 15.
11.	Wydzielenie terenów niezbędnych do funkcjonowania budynków mieszkalnych wielorodzinnych, zlokalizowanych przy ul. Gen. J. Bema 91 - 101.
12.	Wymiana i wprowadzenie nowych elementów małej architektury, w tym drzew i krzewów w donicach, na terenie Rynku Kościuszki i Placu Jana Pawła II.
13.	Lokalizacja pomnika Romana Dmowskiego na Placu Niepodległości im. Romana Dmowskiego i sposób zagospodarowania jego otoczenia.
14.	Zagospodarowanie i dobór materiałowy nawierzchni pasa drogowego ulicy 17KP (nowego przebiegu ul. Krótkiej) w sąsiedztwie budynku ZUS przy ul. Młynowej.
15.	Przebudowa wejścia głównego do budynku Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1.
16.	Zagospodarowanie pasa drogowego ul. Św. Rocha wraz z ulicą stanowiącą dojazd do budynku Podlaskiego Instytutu Kultury.
17.	Zagospodarowanie terenu oraz ukształtowanie zielonego parkingu w sąsiedztwie Centrum Przesiadkowego przy ul. Boh. Monte Cassino.
18.	Ukształtowanie detali zadaszeń nad wejściami do tunelu pieszo-rowerowego realizowanego pod peronami PKP.
19.	Ukształtowanie muralu upamiętniającego udział Województwa Podlaskiego w światowej wystawie Expo 2025 w Osace.
20.	Ukształtowanie podziału miasta na strefy krajobrazowe.
21.	Ankieta dotycząca umieszczania reklam, ogrodzeń oraz obiektów małej architektury w przestrzeni miejskiej Białegostoku.

Źródło: Departament Urbanistyki

Tabela 29. Opinie w formie postanowienia o możliwości podziału nieruchomości

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Wnioski w sprawie możliwości podziału nieruchomości (liczba złożonych/rozpatrzonych wniosków), w tym:	201	233	204	141	184*
wnioski rozpatrzone postanowieniem o możliwości podziału	192	214	189	129	173
wnioski rozpatrzone bez wydania postanowienia o możliwości podziału	9	19	15	12	2

* z tego 9 wniosków rozpatrzonych w 2025 r.

Źródło: Departament Urbanistyki

Tabela 30. Interpretacje zapisów planów miejscowych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba złożonych i rozpatrzonych wniosków w sprawie interpretacji zapisów planów miejscowych	51	90	96	96	119

Źródło: Departament Urbanistyki

Działania wskazane w podrozdziale 2.4. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

P1.1. Zagospodarowanie przestrzenne zachowujące elementy tożsamości miasta

P1.2. Zrównoważenie funkcjonalno-przestrzenne z zachowaniem cech miasta zwartego

P1.3. Rozwój wysokiej jakości przestrzeni publicznych, miejsc rekreacji oraz terenów zielonych

P1.4. Przestrzeń miasta odporna na negatywne skutki zmian klimatu

2.5. Rewitalizacja

„Gminny Program Rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2024-2034”¹⁰ opracowano zgodnie z zapisami ustawy¹¹.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji¹² miasto podzielono na 45 jednostek, które przebadano pod kątem zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Obszar rewitalizacji zajmuje 10,5% powierzchni miasta (1 071,5 ha) i jest zamieszkały przez 12,8% mieszkańców (34 989 osób). Obszar został podzielony na 2 podobszary: Centrum i Dojlidy oraz Starosielce. W odpowiedzi na zdiagnozowane problemy zaplanowano 30 przedsięwzięć podstawowych oraz 13 uzupełniających, które sukcesywnie realizowane mają na celu poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej w obszarze.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji opracowano zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji miasta Białegostoku¹³. W grudniu 2024 r. przeprowadzono nabór na członków Komitetu Rewitalizacji na kadencję 2025-2029.

Gminny Program Rewitalizacji miasta Białegostoku wpisano do Wykazu Gminnych Programów Rewitalizacji w województwie podlaskim w perspektywie finansowej 2021-2027¹⁴. Wpis do Wykazu daje możliwość ubiegania się o wsparcie ze środków programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027.

W 2024 r., tj. w pierwszym roku wdrażania nowego Programu rewitalizacji, w trakcie realizacji było 26 przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym 20 podstawowych. Szczegółowe informacje na temat stopnia zaawansowania projektów przekazywane są w corocznych raportach z monitoringu, dostępnych na stronie internetowej Miasta www.bialystok.pl, w zakładce: Dla mieszkańców/ Rewitalizacja/ Gminny Program Rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2024-2034. Raport z monitoringu za 2024 rok również zostanie zamieszczony na wskazanej stronie.

Działania wskazane w podrozdziale 2.5. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

K2.6. Aktywność sportowa mieszkańców, w tym dostępność obiektów sportowych

K3.1. Wsparcie dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach rozwojowych i ich rodzin

K3.3. Pomoc i wsparcie osobom w sytuacjach kryzysowych

K4.2. Wzrost aktywności i partycypacji społeczności lokalnych oraz rozwój więzi społecznych na poziomie lokalnym

¹⁰ Uchwała Nr III/20/24 Rady Miasta Białystok z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2024-2034.

¹¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

¹² Uchwała Nr LXXIV/1019/23 Rady Miasta Białystok z dnia 18 września 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Białegostoku (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2023 r. poz. 4868).

¹³ Uchwała Nr IV/44/24 Rady Miasta Białystok z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji miasta Białegostoku.

¹⁴ Uchwała Nr 21/396/2024 z dnia 22 lipca 2024 r. Zarządu Województwa Podlaskiego w sprawie wyrażenia opinii w zakresie zgodności Gminnego Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2024-2034 z zasadami określonymi dla strategii IIT i możliwości jego finansowania w ramach programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027.

- S1.2. Zwiększenie efektywności gospodarowania odpadami i zasobami, recykling i domykanie obiegu surowców
- P1.1. Zagospodarowanie przestrzenne zachowujące elementy tożsamości miasta
- P1.4. Przestrzeń miasta odporna na negatywne skutki zmian klimatu
- P2.1. Dostępność przestrzeni dla użytkowników ze szczególnymi potrzebami
- P2.2. Bezpieczny ruch uliczny ukierunkowany na realizację „Wizji Zero”

3. OCHRONA ŚRODOWISKA

3.1. Stan i ochrona środowiska naturalnego

PLAN ADAPTACJI MIASTA BIAŁYSTOK DO ZMIAN KLIMATU DO ROKU 2030¹⁵

Urząd Miejski w Białymstoku, realizując „Plan Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030” sukcesywnie prowadzi działania zmniejszające podatność miasta na zagrożenia wskazane w przedmiotowym Planie.

Celem monitorowania podejmowanych działań, wpisujących się w Plan powołano Zespół do spraw monitoringu i realizacji Planu Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030¹⁶. Szczegółowe informacje dotyczące zrealizowanych zadań ujmowane są w Raportach, tworzonych w cyklach 2-letnich.

Najnowsze dane zawarte są w opracowanym w 2025 r. Raporcie Prezydenta Miasta Białegostoku z realizacji „Planu Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030” za lata 2023-2024 - dostępnym w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Białymstoku, w zakładce: Rozwój Gminy/ Plan Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030.

PROGRAM LIKWIDACJI ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH I PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW NA TERENIE MIASTA BIAŁEGOSTOKU¹⁷

W 2024 r. udzielono dotacji celowej ze środków budżetu Miasta Białegostoku 11 właścicielom nieruchomości, którzy złożyli wnioski o dofinansowanie na kwotę 47 550 zł. W latach 2012-2024 właścicielom nieruchomości udzielono łącznie 414 dotacji w wysokości 1 376 828,43 zł. Zlikwidowano 555 zbiorników bezodpływowych oraz 1 przydomową oczyszczalnię ścieków.

PROGRAM ZAGOSPODAROWANIA WÓD OPADOWYCH W OBRĘBIE WŁASNEJ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWEJ NA TERENIE MIASTA BIAŁEGOSTOKU¹⁸

W 2024 r. udzielono dotacji 2 właścicielom nieruchomości na realizację zadania polegającego na budowie systemów do zagospodarowania wód opadowych w obrębie własnej nieruchomości gruntowej na terenie Miasta Białegostoku, którzy złożyli wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę 1 080 zł.

¹⁵ Uchwała Nr XIV/210/19 Rady Miasta Białystok z dnia 23 września 2019 r. w sprawie przyjęcia „Planu adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030”.

¹⁶ Zarządzenie wewnętrzne Nr 24/21 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 8 listopada 2021 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw monitoringu i realizacji Planu Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030.

¹⁷ Uchwała Nr LXXI/981/23 Rady Miasta Białystok z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Miasta Białegostoku na finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych na terenie Miasta Białegostoku oraz sposobu jej rozliczania i kontroli wykonania (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2023 r. poz. 3093).

¹⁸ Jw.

PLAN OCHRONY PRZED SZKODLIWOŚCIĄ AZBESTU I PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA BIAŁEGOSTOKU NA LATA 2006-2032¹⁹

W 2024 r. udzielano dotacji z budżetu Miasta Białegostoku na usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów/odpadów zawierających azbest, zgodnie z zasadami uregulowanymi w ramach uchwały²⁰. Pomocą finansową objęto 41 dotowanych, na łączną kwotę 104 139,55 zł. W ramach udzielonych dotacji usunięto 47,76 Mg wyrobów/odpadów zawierających azbest.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA BIAŁEGOSTOKU NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025-2028 (ZWANY DALEJ: POŚ)²¹

Program o randze dokumentu, dotyczącego planowania strategicznego, zawiera cele i kierunki polityki w zakresie ochrony środowiska prowadzonej przez Miasto Białystok oraz określa wynikające z nich działania.

POŚ podzielony jest na 2 zasadnicze części. Pierwsza z nich stanowi diagnozę, w ramach której na podstawie analizy realizacji Programu ochrony środowiska dla Białegostoku obowiązującego w latach 2017-2020 oraz oceny stanu obecnego zidentyfikowano główne wyzwania ochrony środowiska w mieście. Część druga przedstawia cele, kierunki działań i zadania, a także zasady wdrażania oraz monitoringu realizacji POŚ.

Program obejmuje następujące obszary:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenia poważnymi awariami,
- edukacja ekologiczna,
- adaptacja do zmian klimatu.

W ramach obszarów dokonano diagnozy sytuacji, określono główne źródła i rodzaje zagrożeń, wskazano na pozytywne elementy, które są konsekwencją realizacji wcześniejszych programów ochrony środowiska oraz określono zagrożenia i bariery dla realizacji zaplanowanych działań. Wymienione obszary interwencji uwzględniają zagadnienia horyzontalne, tj.: adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne, monitoring środowiska.

¹⁹ Uchwała Nr LXII/772/06 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 23 października 2006 r. w sprawie przyjęcia Planu ochrony przed szkodliwością azbestu i programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Białegostoku, na lata 2006-2032, zmieniona uchwałą Nr VII/68/15 Rady Miasta Białystok z dnia 30 marca 2015 r. i uchwałą Nr LXII/870/22 Rady Miasta Białystok z dnia 28 listopada 2022 r.

²⁰ Uchwała Nr VI/85/19 Rady Miasta Białystok z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Miasta Białegostoku na finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych na terenie Miasta Białegostoku oraz sposobu jej rozliczania i kontroli wykonania (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2023 r. poz. 3039).

²¹ Uchwała Nr LIV/767/22 Rady Miasta Białystok z dnia 23 maja 2022 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska dla miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028”.

Założenia wyjściowe do opracowania Programu ochrony środowiska opierają się na ogólnych uwarunkowaniach zewnętrznych, jednolitych dla wszystkich regionów oraz na uwarunkowaniach wewnętrznych, wynikających z zamierzeń rozwojowych miasta, które determinują przyszły kształt rozwoju gospodarczego, społecznego, a także środowiskowo-przestrzennego Białegostoku. Okres obowiązywania POŚ został podzielony na:

- okres operacyjny (lata 2021 – 2024) wraz z określonymi obszarami interwencji, celami i kierunkami interwencji oraz zadaniami służącymi ich realizacji;
- okres perspektywiczny (lata 2025 – 2028), wyrażony poprzez cele i kierunki interwencji.

W POŚ przedstawiono charakterystykę aktualnego stanu środowiska na terenie gminy, którą podsumowano w ramach analizy SWOT. Ustalenia Programu obejmują obszary interwencji, cele, kierunki interwencji i zadania wytypowane na podstawie zdefiniowanych celów. Cele i kierunki interwencji stanowią zestaw pożądanych (wskazywanych) kierunków do realizacji lub zaniechania, mających w efekcie poprawić stan jakości środowiska, zachować lub ochronić wartościowe komponenty środowiska i udostępnić narzędzie do racjonalnego korzystania ze środowiska. POŚ porusza także zagadnienia związane z zarządzaniem i monitoringiem środowiska oraz monitoringiem wykonania przyjętych założeń.

Program zawiera zadania przewidziane na lata 2021-2024, z podaniem roku realizacji zadania, kosztów i źródeł finansowania, instytucji odpowiedzialnych i włączonych w wykonanie danego przedsięwzięcia. Monitoring realizacji POŚ charakteryzuje instrumenty zarządzania środowiskiem, monitoring środowiska oraz organizację zarządzania Programem.

Sporządzenie Raportu z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” za lata 2023-2024 jest przewidziane w II-III kwartale 2025 r.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM DLA MIASTA BIAŁEGOSTOKU²²

Program identyfikuje obszary miasta (w oparciu o wyniki mapy akustycznej), na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny oraz na których występuje największe zagrożenie hałasem z tytułu narażenia największej ilości mieszkańców.

Główny i dominujący udział w ponadnormatywnym stanie akustycznym środowiska miasta ma hałas drogowy. Przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu na obszarach akustycznie chronionych wynoszą do 5 dB.

W Programie zaproponowano przede wszystkim działania i kierunki redukcji hałasu drogowego. Do działań tych należą m.in.: remonty i modernizacje ulic, wprowadzenie środków uspokojenia ruchu na wybranych ulicach, całkowite lub częściowe wyeliminowanie uciążliwego ruchu ciężkiego tranzytowego oraz pozostałego w rejonach zintensyfikowanej zabudowy mieszkaniowej najbardziej narażonej na hałas, wprowadzenie reguły skrzyżowań równorzędnych. W zakresie działań oraz celów operacyjnych Program zawiera kontynuację zamierzeń wcześniejszych programów.

„Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Białegostoku” znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Białymstoku, w zakładce: Rozwój gminy/ Programy/ Ochrona środowiska.

Założono, że na podstawie opracowanej strategicznej mapy hałasu przygotowany zostanie program ochrony środowiska przed hałasem, którego głównym celem jest wskazanie działań ograniczających poziom hałasu w środowisku. Zgodnie z zapisami art. 119a ustawy²³,

²² Uchwała Nr LI/794/18 Rady Miasta Białystok z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Białegostoku” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 2895).

²³ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.).

projekt uchwały w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem opracowuje marszałek województwa, który przedstawia do zaopiniowania m.in. prezydentom miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy. Program ochrony środowiska przed hałasem jest następnie uchwalany przez sejmik województwa.

W 2024 r. Sejmik Województwa Podlaskiego na mocy uchwały²⁴ przyjął nowy „Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa podlaskiego”. Dokument jest dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej Województwa Podlaskiego, w zakładce: Urząd Marszałkowski/ Programy i działania.

MONITORING STANU JAKOŚCI POWIETRZA NA TERENIE MIASTA BIAŁEGOSTOKU

Monitoring jakości powietrza na terenie Białegostoku jest realizowany na stacjach pomiarów prowadzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. W 2024 r. pomiary stężeń były prowadzone w stacjach przy ulicach: Warszawskiej 75A, Al. J. Piłsudskiego 34, 42 Pułku Piechoty 117 i Upalnej 26.

W 2024 r., zgodnie z zarządzeniem²⁵ monitorowano poziom zanieczyszczeń pyłowych PM10 na podstawie odczytów z 3 stacji pomiarowych Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska, usytuowanych na terenie miasta.

Średni roczny poziom pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu wyniósł 19,54 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (dopuszczalny poziom to 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Średnia dobowo 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ została przekroczona 7 razy, w dniach: 9 stycznia, 1-2 i 8 marca, 4 i 16 września oraz 6 listopada (dopuszczalna ilość przekroczeń to 35).

Nie odnotowano przekroczenia 150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i nie wystąpiła konieczność wprowadzenia bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji miejskiej²⁶.

W ramach działań realizowanych w zakresie „Planu działań krótkoterminowych dla strefy aglomeracja białostocka”, do Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego wpłynęły 3 powiadomienia o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu informowania 100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w dniach: 9 stycznia, 8 marca i 2 kwietnia. Otrzymane informacje zostały przekazane do podmiotów zobowiązanych celem podjęcia działań krótkoterminowych.

Nie odnotowano powiadomień o przekroczeniu poziomu informowania (100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz o ryzyku przekroczenia lub przekroczeniu poziomu alarmowania, tj. 150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ²⁷.

²⁴ Uchwała Nr LXII/931/2024 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 19 lutego 2024 r. w sprawie określenia „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa podlaskiego”.

²⁵ Zarządzenie Nr 332/17 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 07 marca 2017 r. w sprawie ustalenia procedury postępowania określającej tryb wprowadzenia bezpłatnej komunikacji miejskiej na obszarze miasta Białegostoku w sytuacji wystąpienia przekroczenia określonych poziomów szkodliwych substancji w powietrzu, zmienione zarządzeniem Nr 263/23 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 17 marca 2023 r.

²⁶ Uchwała Nr XXX/491/17 Rady Miasta Białostok z dnia 16 stycznia 2017 r. w sprawie ustanowienia uprawnień do bezpłatnych przejazdów środkami białostockiej komunikacji miejskiej w sytuacji wystąpienia przekroczenia określonych poziomów szkodliwych substancji w powietrzu (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2017 r. poz. 372).

²⁷ Uchwała Nr XXXIV/415/13 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka”, załącznik nr 2 „Plan działań krótkoterminowych”, zmieniona uchwałą Nr XIX/235/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 8 czerwca 2020 r. oraz uchwałą Nr XLIV/610/2022 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2022 r.

PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DLA STREFY AGLOMERACJA BIAŁOSTOCKA²⁸

Program zawiera harmonogram realizacji działań naprawczych, polegających na redukcji emisji w celu osiągnięcia poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, dla których stwierdzono przekroczenia.

Według sprawozdań z realizacji Programu, jednym z działań naprawczych jest obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego (głównie piecami węglowymi) w zabudowie wielorodzinnej oraz jednorodzinnej, tzw. niskiej emisji, która ma największy udział w powstawaniu smogu.

W programie określono również „Plan działań krótkoterminowych”, opracowany w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomów alarmowych, dopuszczalnych lub docelowych oraz ograniczenia skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.

W 2024 r., w ramach działań związanych z ograniczeniem emisji substancji z procesu wytwarzania energii cieplnej, nastąpiła likwidacja źródeł ciepła zasilanych paliwem stałym wraz z podaniem zmiany sposobu ogrzewania (łącznie 72) na:

- ogrzewanie elektryczne: 1 szt.,
- odnawialne źródła energii: 30 szt.,
- ogrzewanie gazowe: 41 szt.

Redukcja wielkości emisji poszczególnych substancji w powietrzu, osiągnięta w wyniku realizacji działania naprawczego w ciągu roku realizacji Programu ochrony powietrza wyniosła: B(a)P = 0,002 Mg/rok (2,218 kg/rok).

Redukcja emisji z ogrzewania indywidualnego była realizowana w ramach:

- Programu Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE) - polegającego na likwidacji ogrzewania na paliwo stałe i zmiany na ogrzewanie gazowe, lub pompę ciepła, bądź sieć ciepłą;
- Projektu pn. „Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w Białymstoku”, polegającego na likwidacji ogrzewania na paliwo stałe i zmiany na ogrzewanie gazowe.

Redukcję emisji uzyskano dodatkowo w ramach wymiany kotłów z programu „Czyste Powietrze”, prowadzonego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku.

Tabela 31. Szacunkowa redukcja emisji z działań zrealizowanych w latach 2014-2024

Likwidacja ogrzewania na paliwo stałe		Efekt ekologiczny		
		Pył PM 10 [Mg]	Pył PM 2,5 [Mg]	Benzo/a/piren [kg]
Redukcja emisji z domów ogrzewanych indywidualnie (głównie piecami węglowymi). Likwidacja ogrzewania węglowego: zmiana na ogrzewanie gazowe, pompę ciepła lub podłączenie do miejskiej sieci ciepłej				
PONE 2014	podłączenie 5 budynków wielorodzinnych do sieci ciepłej - inwestycja – MPEC Sp. z o.o. (obecnie Enea Ciepło Sp. z o.o.)	2,422	1,776	0,723

²⁸ Uchwała Nr XXXIV/415/13 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 20), zmieniona uchwałą Nr XIX/235/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 8 czerwca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2020 r. poz. 2879) oraz uchwałą Nr XLIV/610/2022 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2022 r. poz. 2976).

Likwidacja ogrzewania na paliwo stałe		Efekt ekologiczny		
		Pył PM 10 [Mg]	Pył PM 2,5 [Mg]	Benzo/a/piren [kg]
PONE 2016	zmiana na ogrzewanie gazowe (24) i pompę ciepła (1)	3,870	2,837	1,156
PONE 2020	zmiana na ogrzewanie gazowe (13) i pompę ciepła (1)	1,820	1,334	0,544
PONE 2021	zmiana na ogrzewanie gazowe (40) i pompy ciepła (2)	5,844	4,285	1,746
PONE 2022	zmiana na ogrzewanie gazowe (13) i pompy ciepła (2)	5,4243	4,6354	0,52
PONE 2023	zmiana na ogrzewanie gazowe (7) i ogrzewanie elektryczne (1)	0,913	0,669	0,246
PONE 2024	zmiana na ogrzewanie gazowe (13) i ogrzewanie elektryczne (1)	0,44754	0,37853	0,6
Razem		20,74084	15,91493	5,535
Redukcja emisji w wyniku zastosowania kolektorów słonecznych, z tytułu wyeliminowania spalania części paliw stałych i gazowych, które służyły do przygotowania ciepłej wody użytkowej				
PONE 2016	Instalacja kolektorów słonecznych - 5 szt.	0,0290	0,0259	0,0348
PONE 2020	Instalacja kolektorów słonecznych - 2 szt.	0,0021	0,0019	0,0003
PONE 2021	Instalacja kolektorów słonecznych - 1 szt.	0,0196	0,0167	-
PONE 2022	Instalacja kolektorów słonecznych - 1 szt.	0,0189	0,0160	-
PONE 2023	Instalacja kolektorów słonecznych - 0 szt.	-	-	-
PONE 2024	Instalacja kolektorów słonecznych - 2 szt.	0,0483	0,041056	0,028
Razem		0,1179	0,101556	0,0631
Likwidacja ogrzewania na paliwo stałe		Efekt ekologiczny		
		Pył PM 10 [Mg]	Pył PM 2,5 [Mg]	Benzo/a/piren [kg]
2020 – w ramach projektu „Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w Białymstoku” - zmiana na ogrzewanie gazowe (225)		32,438	23,785	9,692
Razem		53,29674	39,80149	15,2901

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

PROGRAM OGRANICZANIA NISKIEJ EMISJI DLA BIAŁEGOSTOKU²⁹

Program określa zasady udzielania dotacji celowych na likwidację systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym i zastosowanie innego systemu ogrzewania, tj. podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej, zainstalowanie ogrzewania gazowego, elektrycznego, olejowego, pompy ciepła lub na instalację kolektorów słonecznych.

Celem programu jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających w piecach i kotłowniach opalanych paliwem stałym, w szczególności zanieczyszczeń pyłowych oraz benzo/a/pirenu, powodujących przekroczenie standardów jakości powietrza.

Dotacja może zostać przyznana na wykonanie zadania na nieruchomości zlokalizowanej w granicach administracyjnych miasta Białegostoku, a ich udzielanie odbywa się w ramach ogłaszanego naboru wniosków.

W 2024 r. został ogłoszony kolejny nabór wniosków. Wnioski o udzielenie dotacji można było składać w terminie od 5 lutego do 5 kwietnia 2024 r. Udzielono dotacji 16 gospodarstwom domowym, w tym dofinansowano:

- 13 dotacji na wymianę ogrzewania opartego na paliwie stałym na ogrzewanie gazowe;
- 1 dotację na wymianę ogrzewania opartego na paliwie stałym na ogrzewanie elektryczne;
- 2 dotacje na instalację kolektorów słonecznych.

W 2024 r. łącznie z budżetu Miasta na dotacje w ramach PONE przekazano kwotę w wysokości 159 830,70 zł. Wysokość przyznawanych dotacji wynosiła do 90% kosztów kwalifikowanych, tj. do kwoty 10 000 zł.

W ramach realizacji Programu Ograniczania Niskiej Emisji w latach 2016-2024 zlikwidowano 118 kotłów na paliwo stałe (węgiel lub drewno), w zastępstwie których zamontowano 110 kotłów na gaz ziemny, 6 pomp ciepła i 2 instalacje ogrzewania elektrycznego oraz zamontowano 11 instalacji kolektorów słonecznych.

DOFINANSOWANIE KOSZTÓW ZADAŃ INWESTYCYJNYCH, POLEGAJĄCYCH NA MONTAŻU INSTALACJI FOTOWOLTAICZNYCH NA POTRZEBY BUDYNKÓW MIESZKALNYCH JEDNORODZINNYCH NA TERENIE MIASTA BIAŁEGOSTOKU³⁰

Nabór wniosków przeprowadzono w dniach od 6 maja do 31 lipca 2024 r. Przedmiotem dotacji było dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Białegostoku, realizowanych przez osoby fizyczne na zasadach określonych w uchwale³¹.

O dofinansowanie mogły ubiegać się osoby fizyczne:

- posiadające tytuł prawny do nieruchomości, na terenie której znajdował się budynek mieszkalny jednorodzinny, na którym zamierza się montować instalację fotowoltaiczną

²⁹ Uchwała Nr XIX/273/16 Rady Miasta Białystok z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Białegostoku” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 1204), zmieniona uchwałą Nr XII/182/19 Rady Miasta Białystok z dnia 18 czerwca 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2019 r. poz. 3582) oraz uchwałą Nr XLIV/630/21 z dnia 25 października 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2021 r. poz. 4084).

³⁰ Uchwała Nr LXXXI/1106/24 Rady Miasta Białystok z dnia 26 lutego 2024 r. w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2024 r., na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Białegostoku, realizowanych przez osoby fizyczne (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2024 r. poz. 1248).

³¹ Jw.

oraz pisemną zgodę właściciela/współwłaścicieli nieruchomości na wykonanie zadania inwestycyjnego, a w przypadku współposiadania również pisemną zgodę współposiadaczy;

- zamierzające montaż instalacji fotowoltaicznej na istniejącym, oddanym do użytkowania budynku mieszkalnym jednorodzinny, budynku gospodarczym lub garażu wolnostojącym, których dach nie jest pokryty materiałem zawierającym azbest, a budynki ogrzewane są z sieci ciepłowniczej, ogrzewaniem elektrycznym, kotłem gazowym, olejowym, pompą ciepła lub kotłem na paliwo stałe 5 klasy;
- nieposiadające zaległości w opłatach i podatkach wobec Gminy Białystok, w tym żadnych zaległości na nieruchomości objętej wnioskiem.

Kwota dofinansowania wynosiła 70% kosztów poniesionych przez Wnioskodawcę na zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej, jednak nie więcej niż 12 000 zł.

Ostatecznie w 2024 r. udzielono dotacji 44 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 527 375,89 zł.

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA BIAŁEGOSTOKU³²

Gospodarka niskoemisyjna polega na stopniowym zmniejszaniu konsumpcji energii, poprawie efektywności energetycznej i zwiększaniu udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym.

Plan gospodarki niskoemisyjnej zawiera listę zadań w zakresie Miasta Białegostoku oraz innych zaangażowanych w jego realizację interesariuszy, które przyczynią się do zmniejszenia zapotrzebowania energetycznego oraz ograniczenia zarówno emisji dwutlenku węgla, jak i emisji pyłu zawieszanego PM10 i benzo(a)pirenu. Czas realizacji zaplanowanych działań obejmuje lata 2014-2029.

Harmonogram zadań posegregowany jest według poszczególnych sektorów, w których będą realizowane wyznaczone zadania: P (handel, usługi, przemysł), M (mieszkalnictwo), O (oświetlenie ulic), T (transport), U (użyteczność publiczna). Zadania zawarte w harmonogramie umożliwią w sposób stopniowy przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną przy równoczesnym, zrównoważonym wzroście gospodarczym miasta.

Do zadań zrealizowanych należą: wymiana oświetlenia w budynkach Urzędu Miejskiego, zakup autobusów elektrycznych. Zadaniem w trakcie realizacji jest wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne.

WYKORZYSTANIE POJAZDU SPECJALISTYCZNEGO (SMOGOBUS) I SPRZĘTÓW POMIAROWYCH

W ramach działań prowadzonych w zakresie ochrony środowiska Straż Miejska w sezonie grzewczym 2024 prowadziła działania zmierzające do poprawy jakości powietrza wykorzystując posiadany pojazd specjalistyczny „smogobus”, jak również będący na wyposażeniu sprzęt pomiarowy, tj. dron i pyłomierz. Zrealizowano 855 kontroli nieruchomości pod kątem termicznego przekształcania odpadów w przydomowych paleniskach, w tym nałożono 15 mandatów i udzielono 4 pouczenia. Wykonano 152 pomiary w 19 lokalizacjach - z wykorzystaniem drona oraz 118 pomiarów w 59 lokalizacjach - przy wykorzystaniu pyłomierza.

³² Uchwała Nr XLIV/631/21 Rady Miasta Białystok z dnia 25 października 2021 r. w sprawie przyjęcia „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Białegostoku”, zmieniona uchwałą Nr 831/22 Rady Miasta Białystok z dnia 26 września 2022 r. w sprawie przyjęcia „Aneksu nr 1 do Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Białegostoku”.

Działania wskazane w podrozdziale 3.1. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

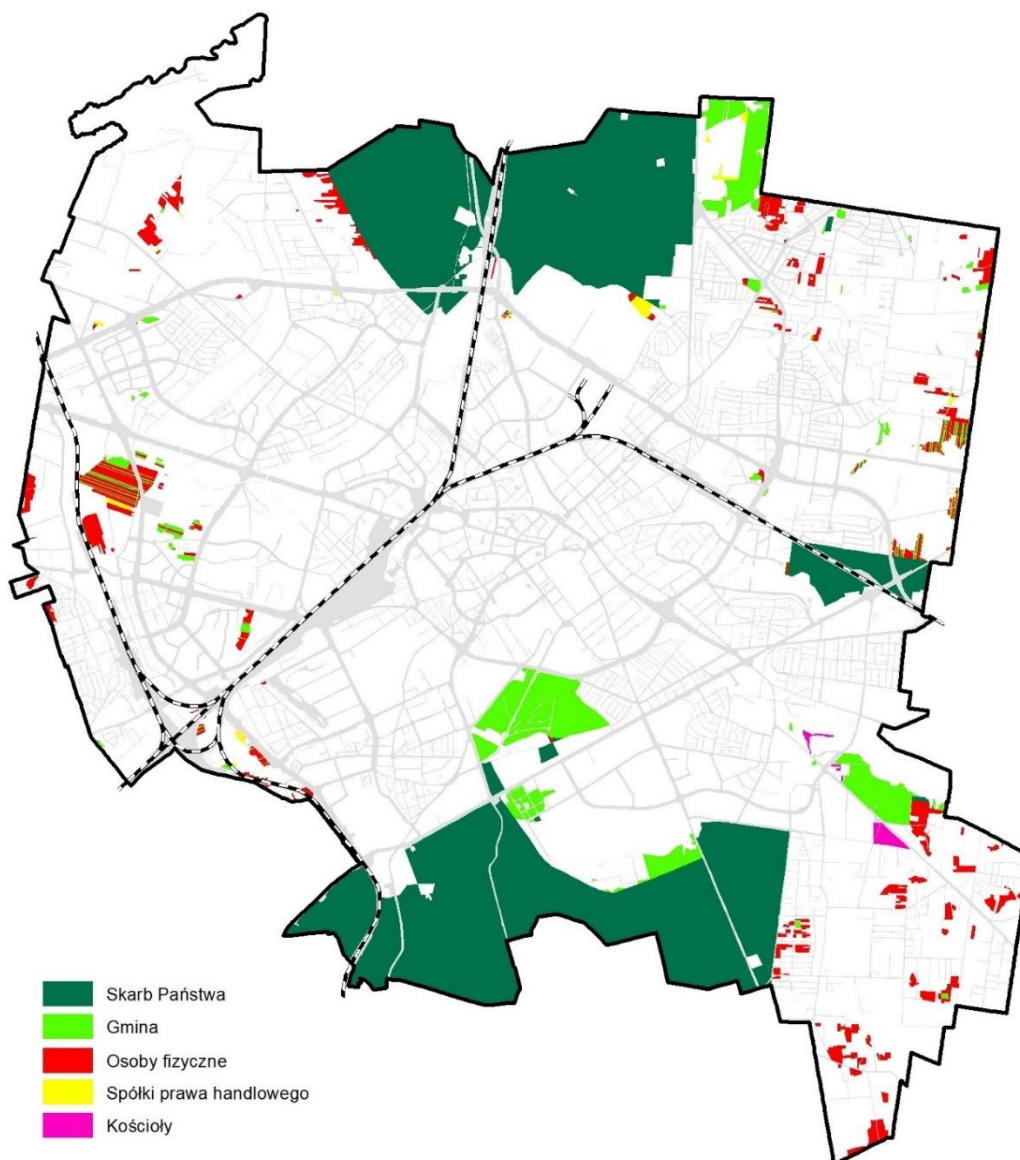
- K3.9. Budowa zintegrowanego systemu zarządzania bezpieczeństwem w mieście
- G3.2. Eko Białystok – dobry biznes
- S1.1. Optymalizacja zużycia energii i wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- S1.2. Zwiększenie efektywności gospodarowania odpadami i zasobami; recykling i domykanie obiegu surowców
- S2.2. Dobra jakość środowiska: powietrza, gleb i wód
- S3.1. Zwiększenie kompetencji na temat gospodarowania zasobami i neutralności klimatycznej
- P1.4. Przestrzeń miasta odporna na negatywne skutki zmian klimatu
- P3.1. Harmonizowanie systemowej oraz rozproszonej infrastruktury technicznej
- C2.1. Zarządzanie wiedzą w organizacji z użyciem nowoczesnych rozwiązań i technologii (np. *open data*, *big data*, sztucznej inteligencji, rozwiązań chmurowych)
- C5.1. Wdrożenie energooszczędnych rozwiązań w przestrzeni publicznej

3.2. Obszary zielone

POWIERZCHNIA TERENÓW ZIELENI W BIAŁYMSTOKU

Białystok charakteryzuje się dużym udziałem terenów zielonych. Lasy zajmują 18,4% ogólnej powierzchni miasta (1 883 ha), przy czym ich rozmieszczenie jest nierównomierne, z koncentracją głównie w północnej i południowej części Białegostoku.

Rysunek 3. Zieleń na osiedlach Białegostoku – lasy

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - na podstawie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku”

Większość lasów na terenie miasta stanowią lasy Skarbu Państwa, zarządzane przez Lasy Państwowe (77,3% ogółu lasów). Lasy komunalne obejmują obszar zajmujący 12,2% ogólnej powierzchni lasów, natomiast lasy pozostałych form własności (prywatne) – ok. 10,5%.

Tabela 32. Lasy w Białymstoku

Forma własności	Powierzchnia (ha)				
	2020	2021	2022	2023	2024
Lasy Skarbu Państwa	1 455	1 455	1 455	1 456	1 456
Lasy komunalne	230	230	230	232	230
Lasy prywatne	200	199	199	197	197
Ogółem	1 885	1 884	1 884	1 885	1 883
Udział w powierzchni miasta	18,5%	18,4%	18,4%	18,5%	18,4%

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, Bank Danych Lokalnych GUS

Różnice w ogólnej powierzchni lasów, a zwłaszcza ich niewielki ubytek lub przyrost (rzędu jednego lub kilku hektarów) na przestrzeni ostatnich lat wynikają głównie ze zmian zachodzących w lasach niepaństwowych. Zmiany te spowodowane były przede wszystkim zmianami własnościowymi oraz aktualizacją klasyfikacji gruntów.

W zakresie leśnictwa Miasto Białystok sprawowało w 2024 r. nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, o łącznej powierzchni 427 ha. Poszczególne zadania związane z nadzorem obecnie realizuje bezpośrednio Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego, reprezentujący Prezydenta Miasta Białegostoku. Lustracja stanu lasów niepaństwowych była prowadzona na bieżąco, obejmowała kontrolę stanu sanitarnego lasów oraz ich dewastację i zaśmiecanie. Stan sanitarny lasów w granicach miasta Białegostoku uznano za zadowalający, nie stwierdzano nadmiernie wydzielającego się posuszu, jak również złomów i wywrotów.

Oszacowano, że wszystkie tereny zieleni w Białymstoku zajmują łącznie 26,6% powierzchni miasta. Zgodnie z definicją³³, za tereny zieleni uznano wszystkie tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności: parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzyszącą drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcem kolejowym oraz obiektom przemysłowym, z uwzględnieniem lasów.

Tabela 33. Zieleń miejska w Białymstoku

Typ zieleni	Udział w powierzchni miasta
Parki, zieleńce, tereny zieleni osiedlowej	4,9%
Zieleń przyuliczna	2,4%
Cmentarze	0,9%
Lasy	18,4%
Ogółem	26,6%

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela 34. Tereny zieleni

Typ zieleni	Powierzchnia (ha)				
	2020	2021	2022	2023	2024
Parki, zieleńce, tereny zieleni osiedlowej	486,34	486,34	498,62	498,77*	498,77**
Zieleń przyuliczna	224,26	273,54	274,07	276,14	246,75
Cmentarze	93,50	93,50	93,50	93,50	93,50
Lasy	1 885,00	1 884,00	1 884,00	1 885,00	1 883,00

³³ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.).

Typ zieleni	Powierzchnia (ha)				
	2020	2021	2022	2023	2024
Ogółem	2 689,10	2 737,38	2 750,19	2 753,26	2 722,02
Udział w powierzchni miasta	26,3%	26,8%	26,9%	27,0%	26,6%

* korekta danych

** dane orientacyjne, z uwagi na brak oficjalnych informacji z GUS

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela 35. Tereny zieleni w podziale na place zabaw i zielenią osiedlową w 2024 roku

Wyszczególnienie ³⁴	Powierzchnia (w ha)	Udział w powierzchni miasta (w %)
Tereny zieleni przy obiektach sportowych (place zabaw)	4,48	0,04
Tereny zieleni osiedlowej	52,50	0,51
Razem	56,98	0,55

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego

W 2024 r. zwiększyła się powierzchnia terenów zieleni osiedlowej w wyniku wybudowania bloków mieszkalnych przy ul. Absolwentów. Ponadto przekazano tereny zielone przy obiektach sportowych (place zabaw).

OBSZARY CHRONIONE – STAN OBECNY

Na obszarze Białegostoku znajdują się następujące obszary chronione prawnie:

- 16 pomników przyrody, wśród których jest 14 pojedynczych drzew i 2 grupy drzew;
- 2 rezerwaty przyrody, w tym rezerwat „Las Zwierzyniecki” o powierzchni ok. 34 ha oraz rezerwat „Antoniuk”, o powierzchni ok. 71 ha.

Rezerwat przyrody „Antoniuk”³⁵ znajduje się w północnej części miasta, pomiędzy terenem osiedla Zawady, a Al. 1000-lecia Państwa Polskiego do okolic siedziby Nadleśnictwa Dojlidy. Rezerwat utworzono w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu o wysokim stopniu naturalności, typowego dla Wysoczyzny Białostockiej, wraz z szeregiem gatunków roślin rzadkich i podlegających ochronie prawnej.

Rezerwat przyrody „Las Zwierzyniecki”³⁶ został powołany w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych drzewostanu o charakterze grądu wilgotnego. Ochroną rezerwatową objęto wschodnią i środkową część Parku Zwierzynieckiego. Roślinność rezerwatu, pomimo bezpośredniego sąsiedztwa miasta, zachowała wysoki stopień naturalności.

Miasto na bieżąco monitoruje stan ww. form ochrony przyrody (z wyjątkiem rezerwatu „Antoniuk”, nad którym nadzór sprawuje Nadleśnictwo Dojlidy) i w przypadku konieczności podejmuje niezbędne działania służące zachowaniu obszarów oraz obiektów chronionych we właściwym stanie ochrony.

³⁴ Tereny zieleni zarządzane przez Zarząd Mienia Komunalnego.

³⁵ Utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 27 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1995 r. nr 38, poz. 459).

³⁶ Utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 14 czerwca 1996 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1996 r. nr 42, poz. 411).

Tabela 36. Powierzchnia terenów zieleni w Białymstoku (parki, skwery, zieleńce)

Obiekt	2020	2021**	2022	2023	2024
Parki spacerowo-wypoczynkowe*	12 szt. o pow. 88,36 ha	11 szt. o pow. 85,01 ha	11 szt. o pow. 85,01 ha	11 szt. o pow. 85,01 ha	11 szt. o pow. 85,01 ha
Zieleńce	19 szt. o pow. 16,85 ha	19 szt. o pow. 16,85 ha	21 szt. o pow. 17,61 ha	22 szt. o pow. 17,76 ha	23 szt. o pow. 17,84 ha***
Powierzchnia zieleni ogółem	105,21 ha	101,86 ha	102,62 ha	102,77 ha	102,85 ha

* w tym: parki zabytkowe i parki miejskie >2ha

** w 2021 r. Park przy ul. Fredry o pow. 3,3588 ha przeszedł w utrzymanie Zarządu Mienia Komunalnego

*** od 2024 r. w zestawieniu wykazany jest Park kieszonkowy przy ul. Malmeda (0,0835 ha), będący w utrzymaniu Zarządu Mienia Komunalnego

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, Zarząd Mienia Komunalnego

Parki zabytkowe (wpisane do rejestru zabytków) o łącznej pow. 60,1507 ha:

1. Park Stary im. Księcia Józefa Poniatowskiego – 5,397 ha;
2. Bulwary im. Zyndrama Kościółkowskiego – 6,80 ha;
3. Park Planty – 9,4423 ha;
4. Park Konstytucji 3 Maja – 16,059 ha;
5. Park Branickich – 8,1724 ha;
6. Park Lubomirskich – 14,28 ha.

Parki miejskie o łącznej pow. 24,8524 ha:

1. Park im. Jadwigi Dziekońskiej – 2,3171 ha;
2. Park Centralny – 3,3639 ha;
3. Park Antoniuk – 12,24 ha;
4. Bulwary św. Jana Teologa – 2,3614 ha;
5. Park im. Andrzeja Piotra Karolskiego (Stawy Marczukowskie) – 4,57 ha.

Skwery i parki kieszonkowe o łącznej pow. 17,8435 ha:

1. Skwer Armii Krajowej – 1,54 ha;
2. Skwer doc. Włodzimierza Zankiewicza – 1,40 ha;
3. Skwery Tamary Sołowiej – 0,78 ha;
4. Bulwary Ireny Sendlerowej – 0,57 ha;
5. Plac Błogosławionego ks. Michała Sopoćki – 0,90 ha;
6. Zieleniec z Pomnikiem Obrońców Białegostoku – 1,32 ha;
7. Skwer św. Konstantyna Wielkiego, cesarza – 0,19 ha;
8. Skwer P. B. Adamowicza - 0,26 ha;
9. Skwer przy ul. Żabiej - 1,07 ha;
10. Skwer przy ul. Pułkowej – 1,05 ha;
11. Skwer im. ks. Henryka Szlegiera – 1,46 ha;
12. Skwer J. Smaczno – 1,12 ha;
13. Skwer przy ul. Bema – 1,10 ha;
14. Zieleniec wokół Pomnika ks. J. Popiełuszki – 0,61 ha;
15. Bulwary ks. Stanisława Hańko – 1,15 ha;
16. Skwer Anny Markowej (ul. Św. Mikołaja) – 0,22 ha;
17. Skwer Błogosławionej Bolesławy Lament – 1,90 ha;
18. Bulwary ks. Aleksandra Chodyki – 0,18 ha;

19. Park kieszonkowy przy ul. Parkowej – 0,0329 ha;
20. Park kieszonkowy przy ul. Gen. Wł. Andersa – 0,3738 ha;
21. Botaniczny park kieszonkowy przy ul. Transportowej – 0,3851 ha;
22. Lawendowy park kieszonkowy przy ul. KEN / ul. Kołłątaja – 0,1490 ha;
23. Park kieszonkowy przy ul. Malmeda – 0,0835 ha.

Tabela 37. Nasadzenia roślin w parkach / skwerach w Białymstoku

Rok	Grupy roślin	Drzewa	Krzewy	Byliny	Rośliny cebulowe	Rośliny cebulowe
2020	liczba (szt.)	103	4 347	11 791	63 204	0
	wartość (zł)	25 961	34 713	12 470	96 255	0
2021	liczba (szt.)	36	5 725	7 982	112 204	0
	wartość (zł)	9 698	68 884	32 003	127 185	0
2022	liczba (szt.)	87	15 276	8 656	114 654	0
	wartość (zł)	20 519	127 555	27 180	139 690	0
2023	liczba (szt.)	52	13 434	9 196	183 600	0
	wartość (zł)	34 575	171 308	76 128	139 690	0
2024	liczba (szt.)	71	21 138	11 850	309 368	110
	wartość (zł)	25 088	109 337	75 108	458 009	1 000

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Tabela 38. Nasadzenia drzew i krzewów w pasach drogowych w Białymstoku

Rok	Grupy roślin	Drzewa	Krzewy
2020	liczba (szt.)	62	2 154
	wartość (zł)	24 800	47 388
2021	liczba (szt.)	203	10
	wartość (zł)	71 250	500
2022	liczba (szt.)	135	1 239
	wartość (zł)	48 500	15 624
2023	liczba (szt.)	76	5 808
	wartość (zł)	29 200	72 144
2024	liczba (szt.)	78	14 066
	wartość (zł)	54 108	216 939

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Tabela 39. Wycinka drzew i krzewów / nasadzenia / pielęgnacja drzew w parkach i na skwerach w Białymstoku

Rok	Drzewa		Krzewy	Drzewa poddane pielęgnacji
	Liczba wyciętych (szt.)	Liczba posadzonych (szt.)	Liczba posadzonych (szt.)	
2020	41	103	4 347	515 szt. drzew (na kwotę: 408 080,30 zł)
2021	14	36	5 725	597 szt. drzew (na kwotę: 568 490,50 zł)
2022	33	87	15 276	530 szt. drzew (na kwotę: 405 330,50 zł)
2023	2	52	13 434	427 szt. drzew (na kwotę: 399 074,50 zł)
2024	96	71	21 138	430 szt. drzew (na kwotę: 469 458,00 zł)

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Tabela 40. Wycinka drzew i krzewów / nasadzenia / pielęgnacja drzew w pasach drogowych i na działkach gminnych w Białymstoku

Rok	Drzewa		Krzewy	Koszty pielęgnacji drzew i krzewów (zł)	Koszty pielęgnacji pomników przyrody (zł)
	Liczba wyciętych (szt.)	Liczba posadzonych (szt.)	Liczba posadzonych (szt.)		
2020	77	66	2 154	809 876,50	23 457,00
2021	57	204	10	2 478 704,50	1 176,00
2022	75	135	1 239	2 999 778,00	18 032,20
2023	69	77	5 808	3 488 842,50	39 631,40
2024	53	80	14 066	3 688 882,27	2 200,00

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

WYBRANE DZIAŁANIA ZREALIZOWANE W 2024 ROKU NA TERENACH ZIELENI MIEJSKIEJ W BIAŁYMSTOKU

NASADZENIA ROŚLIN NA RONDZIE NIEZALEŻNEGO ZRZESZENIA STUDENTÓW (NZZ) I PLACU GEN. AUGUSTA EMILA FIELDORFA „NILA”

W ramach zadania w 2024 r. dokonano nasadzeń krzewów, bylin i traw na zieleńcach na 2 rondach. Nasadzona roślinność jest dostosowana do specyficznych warunków miejskich. Na placu NZZ (na pow. 1 170 m²) zostały posadzone: żylistek wysmukły, krzewuska cudowna, kalina koralowa, budleja Dawida, bylica Stellera, przegorzan banacki, aster żeniszkowaty, jeżówka purpurowa i szalwia omszona. Plac gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila” (o pow. 1 210 m²) obsadzono: cisem pośrednim, miskantem chińskim, perowską, pięciornikiem krzewiastym, rudbekią błyskotliwą, różą okrywową i żylistkiem wysmukłym. Również pasy dzielące wokół ronda zostały obsadzone różami.

Koszt realizacji:

- Plac NZZ – 109 999,86 zł;
- Plac gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila” – 108 974,16 zł.

Kompozycje roślinne zostały zaprojektowane w taki sposób, aby ronda były dekoracyjne przez cały rok.

REALIZACJA PROJEKTU ZIELENI WRAZ Z PIELĘGNACJĄ GWARANCYJNĄ DO ZADANIA ZAZIELEŃMY RONDA - RONDO ANDRZEJA BRONISŁAWA MEYERA

Inwestycja polegała na obsadzeniu zieleńca na terenie ronda (o pow. ok. 795 m²) niską roślinnością ozdobną – bylinami, krzewami o zróżnicowanej wielkości i pokroju oraz roślinami cebulowymi. Rośliny zostały odpowiednio dobrane do miejskich warunków, uwzględniono również aspekt zachowania prawidłowej widoczności jezdni wokół ronda. W ten sposób stworzono estetyczną przestrzeń o ciekawej kompozycji z roślin wieloletnich, o zróżnicowanym pokroju oraz terminie kwitnienia, tak aby zapewnić efekt ozdobny przez większą część sezonu.

W ramach inwestycji zrealizowano następujące nasadzenia: lilak Meyera „Palibin”, hortensja bukietowa „Polar Bear”, berberys Thunberga „Natasza”, pięciornik krzewiasty Princess „Blink” („Pink Queen”), szalwia omszona „Ostfriesland”, rozchodnik „Matrona”, tulipany o fioletowych i różowych kwiatach.

Lokalizacja: zieleniec na skrzyżowaniu ul. Nowowarszawskiej i ul. Konstantego Ciołkowskiego.

Koszt realizacji: 129 177,50 zł.

Zadanie uzyskało dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na realizację projektu pn. „Rozbudowa zrównoważonego systemu gospodarowania wodami opadowymi w Białymstoku”.

REALIZACJA PROJEKTU ZIELENI WRAZ Z PIELĘGNACJĄ GWARANCYJNĄ DO ZADANIA ZAZIELEŃMY RONDA - RONDO PROF. ANDRZEJA ŁAPKO

Inwestycja polegała na obsadzeniu zieleńca na terenie ronda (o pow. ok. 717,5 m²) niską roślinnością ozdobną – bylinami, krzewami o zróżnicowanej wielkości i pokroju. Rośliny zostały odpowiednio dobrane do miejskich warunków, ponadto uwzględniono aspekt zachowania prawidłowej widoczności jezdni wokół ronda. Powstała w ten sposób estetyczna przestrzeń o ciekawej kompozycji z roślin wieloletnich, o zróżnicowanym pokroju oraz terminie kwitnienia, tak aby zapewnić efekt ozdobny przez większą część sezonu.

W ramach inwestycji zrealizowano nasadzenia: krzewuszką cudowną „Red Prince”, tawułą japońską „Genpei” (Shirobana), sosna górska var. pumilio, róża „The Fairy”, kocimiętka Faassena „Walker’s Low”.

Lokalizacja: zieleniec na skrzyżowaniu ul. Gen. Nikodema Sulika i ul. Konstantego Ciołkowskiego.

Koszt realizacji: 138 653 zł.

Zadanie uzyskało dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na realizację projektu pn. „Rozbudowa zrównoważonego systemu gospodarowania wodami opadowymi w Białymstoku”.

ZIELONE PRZYSTANKI

Projekt polegał na dostawie i montażu kolejnych 4 wiat przystankowych wraz z zielenią i funkcją retencjonowania wody opadowej. Pierwsze zielone przystanki zaistniały w przestrzeni Białegostoku w 2019 r. Dotychczas pojawiły się w 14 lokalizacjach miejskich. Zielone przystanki są elementem przystosowania miasta do zmian klimatu poprzez miejscowe obniżenie temperatury i ograniczenie tzw. miejskiej wyspy ciepła oraz retencję wody opadowej, która jest wykorzystywana do podlewania roślin.

Lokalizacje 4 wiat: przystanek nr 995 - Plac Jana Pawła II/Katedra; przystanek nr 304 - Al. J. Piłsudskiego/Pałacowa; przystanek nr 525 - Wiejska/Pogodna; przystanek nr 589 - Zwierzyniecka/Świerkowa.

Koszt realizacji: 322 309,72 zł.

Zadanie uzyskało dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na realizację projektu pn. „Rozbudowa zrównoważonego systemu gospodarowania wodami opadowymi w Białymstoku”.

DYWANOWE NASADZENIA ROŚLIN CEBULOWYCH ZAKŁADANE METODĄ MECHANICZNĄ (SADZENIE POD TRAWNIK)

W 2024 r. kontynuowano projekt dywanowego nasadzania roślin w zieleńcach pasów drogowych, realizowany na terenie miasta od 2016 r. Sadzenie odbywa się innowacyjną metodą, za pomocą wyspecjalizowanych maszyn.

Jesienią 2024 r. na powierzchni ok. 1 500 m² posadzono blisko 200 tys. cebul z mieszanek komponowanych na specjalne zamówienie, dostosowanych do specyficznych warunków klimatycznych Białegostoku.

Koszt wykonania: 260 388 zł.

ZIELONE STREFY RELAKSU NA UL. LIPOWEJ

W ramach inwestycji na działce zlokalizowanej w śródmieściu Białegostoku, stanowiącej fragment pasa drogowego ul. Lipowej stworzono strefę relaksu, składającą się z elementów małej architektury, uformowanych w 2 liniowe moduły wolnostojące, rozdzielone od siebie przejściami. Moduły złożone są z leżanek oraz ławek z uzupełnieniem o donice z roślinnością i kosze na śmieci. W donicach posadzono gruszę droбноowocową (*Pyrus calleryana*) „Chanticleer” oraz byliny i trawy ozdobne. Udzielono 12-miesięcznej pielęgnacji gwarancyjnej nasadzeń.

Łączny koszt realizacji (z pielęgnacją gwarancyjną): 366 446,50 zł.

MIEJSKA PASIEKA ORAZ BARĆ I KŁODY BARTNE

Białostocka Miejska Pasieka, barć i kłody bartne w 2024 r. były objęte opieką oraz profesjonalnym utrzymaniem przez pszczelarza. W ramach umowy na utrzymanie pasieki Wykonawca zobowiązany był do:

- opieki nad pszczołami i rodzinami pszczelimi;
- w razie potrzeby przeprowadzenia stosownej interwencji (np. w przypadku wyrojenia się pszczół);
- zorganizowania opieki weterynaryjnej w razie zaistnienia takiej potrzeby;
- zakupu i aplikowania niezbędnych preparatów leczniczych, zgodnie z zaleceniami lekarza weterynarii;
- pozyskania miodu i zapakowania w czyste, suche i szczelnie zamykane naczynia szklane o pojemności 210 g.

W 2024 r. pozyskano ok. 240 kg miodu podczas 5 miodobrań.

Wartość umowy dotyczącej utrzymania pasieki: 39 996 zł.

W ramach miejskich pasiek można wyróżnić leśną pasiekę na terenie Lasu Zwierzynieckiego (założoną w 2020 r.). Składa się z naturalnej barci, wydłubanej tradycyjną metodą w pniu martwej sosny oraz 2 kłód bartnych. Pasieka ma wymiar edukacyjny.

NIEWYGRABIANIE LIŚCI PRZED ZIMĄ W PARKACH

W 2024 r. na terenach miejskich nie wygrabiano liści w 8 lokalizacjach: Park Stary im. Księcia Józefa Poniatowskiego, Park Konstytucji 3 Maja, Park Lubomirskich, Park Centralny, Skwer Armii Krajowej, Skwer doc. Włodzimierza Zankiewicza, Skwer przy ul. Pułkowej, Bulwary św. Jana Teologa.

Opadłe jesienią liście pełnią ważną rolę. Razem z gałązkami, owocami, nasionami i odchodami zwierzęcymi tworzą ściółkę, stanowiącą ostoję życia licznych organizmów glebowych. Rozkładające się liście i szczątki innych roślin chronią również przed mrozem korzenie i nasiona znajdujące się w ziemi oraz zapobiegają nadmiernemu parowaniu i przesuszaniu się gleby. Liście są miejscem zimowania wielu gatunków zwierząt.

BUDKI LĘGOWE DLA PTAKÓW I BUDKI DLA NIETOPERZY W PARKACH/SKWERACH

Od 2010 r. na drzewach w białostockich parkach/skwerach montowane są budki lęgowe dla ptaków i nietoperzy, które każdego roku są również oczyszczane. Prowadzony jest monitoring stanu ich zachowania. W związku z prowadzonymi obserwacjami, corocznie

sporządzany jest raport z danego sezonu lęgowego, który określa procentowo stan zasiedlenia budek w poszczególnych parkach.

W 2024 r. stopień zasiedlenia budek dla ptaków i nietoperzy wyniósł 61% (180 budek dostępnych, w tym 110 zasiedlonych).

AKCJA EDUKACYJNA „BUDKI LĘGOWE DLA PTAKÓW”

Rozwijając działania związane z ochroną przyrody i bioróżnorodności, w 2024 r. Miasto Białystok rozdało mieszkańcom 452 szt. budek lęgowych dla ptaków. Według zebranych danych dotyczących 249 budek lęgowych (zawieszonych przez mieszkańców Miasta), ptaki zasiedliły 152 budki (tj. 61%). Gatunkami, które w największej liczbie zasiedliły budki były: sikorka bogatka, wróbel, modraszka i mazurek. W budkach pojawiły się również pleszki, sikora czubata, sikora sosnowka i muchołówka szara.

MONTAŻ TABLIC INFORMACYJNYCH O PRAWIDŁOWYM DOKARMIANIU PTAKÓW

Działanie jest uzupełnieniem akcji rozdawania karmników dla ptaków mieszkańcom. W ramach współpracy z Nadleśnictwem Dojlidy przygotowano tablice edukacyjne o prawidłowym dokarmianiu ptaków, które zostały ustawione w wybranych lokalizacjach na terenie Białegostoku, tj. w miejscach, gdzie dokarmianie jest najczęstsze.

Koszt wykonania 10 tablic – 8 979 zł.

ZIMOWE DOKARMIANIE PTAKÓW W PARKACH/SKWERACH

Od 2010 r. kontynuowana jest akcja „Ptasia stołówka” dla ptaków dziko żyjących w parkach i na skwerach Białegostoku. Akcja zimowego dokarmiania ptaków rozpoczyna się każdego roku, kiedy temperatury spadają poniżej 0°C. Zakończenie akcji następuje zwykle pod koniec kwietnia.

W ramach obowiązujących umów na utrzymanie zieleni parków/skwerów rozstawiane są karmniki parkowe, wolnostojące w miejscach zacisznych i osłoniętych od wiatru. Karmniki mają charakter parkowy i przeznaczone są do dokarmiania większej liczby ptaków. Administratorzy na bieżąco oczyszczają karmniki z odchodów i resztek pokarmu oraz uzupełniają zimową karmę dla ptaków (pestki słonecznika, ziarna zbóż).

W sezonie 2024/2025 ustawiono 39 szt. karmników dla ptaków w parkach i na skwerach. Dodatkowo w 2024 r. Miasto Białystok zakupiło 155 szt. karmników, które przekazano mieszkańcom miasta oraz placówkom oświatowo – przedszkolnym i szkołom z terenu Białegostoku, aby edukować najmłodszych mieszkańców w zakresie prawidłowego dokarmiania. Białostockim placówkom oświatowym rozdano 45 szt. karmników.

HOTELE DLA OWADÓW

Hotele dla owadów znajdują się w parkach i skwerach oraz na terenach towarzyszących białostockim łąkom kwietnym. W roku 2024 ustawiono 19 szt. hoteli dla owadów.

PROGRAM OCHRONY KASZTANOWCÓW - AKCJA „RATUJMY BIAŁOSTOCKIE KASZTANOWCE”

Akcja jest skierowana do wszystkich mieszkańców Białegostoku, w tym uczniów i nauczycieli placówek oświatowych. Polega na grabieniu i uprzątnięciu opadłych jesienią liści kasztanowców, wewnątrz których zimują osłonięte kokonem poczwarki szrotówka

kasztanowcowiaczka. Uczestnikom rozdawane są specjalne papierowe worki oraz rękawice ochronne do zbierania liści. Wypełnione worki są na bieżąco odbierane przez firmy zajmujące się oczyszczaniem miasta, a następnie przekazywane do utylizacji. Realizowane działanie ma istotne znaczenie nie tylko w utrzymaniu dobrej kondycji zdrowotnej kasztanowców, ale pełni też rolę edukacyjną.

W 2024 r. w akcji wzięły udział 42 placówki oświatowe (głównie szkoły i przedszkola), a także osoby prywatne.

CYKL WYDAWNICZY „BIORÓŻNORODNOŚĆ MIASTA BIAŁEGOSTOKU”

Projekt „Bioróżnorodność Miasta Białegostoku” związany jest z badaniem zasobów przyrodniczych i oceną różnorodności gatunkowej. Celem projektu jest także wskazanie najcenniejszych obiektów przyrodniczych, które wymagają szczególnej troski i poszukiwanie sposobów ich ochrony. Cyklicznie powstają opracowania z różnych dziedzin przyrodniczych. Autorami poszczególnych części są wyspecjalizowani naukowcy. W 2024 r. powstała 1 publikacja:

- Cz. 11. „Bioróżnorodność Miasta Białegostoku. Chrząszcze Białegostoku”, Jerzy M. Gutowski, Andrzej Lason.

Dotychczas wydano 11 części, które zostały przekazane osobom zainteresowanym tematyką przyrodniczą podczas organizowanych spotkań i konferencji, wybranym bibliotekom uczelni wyższych, a ponadto rozdawane w ramach promocji i konkursów. Oprócz wersji książkowej, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego udostępniana jest również wersja elektroniczna każdej pozycji.

ZAKŁADANIE ŁĄK KWIETNYCH W PASACH DROGOWYCH ORAZ NA DZIAŁKACH GMINNYCH

W 2024 r. kontynuowano zakładanie łąk kwietnych w pasach drogowych i na działkach gminnych Białegostoku, jako realizację działań zaplanowanych w latach poprzednich. Koszt realizacji: 1 202 714,58 zł.

W ramach zadania założono i pielęgnowano 10,1 ha łąk i pól. Na wyznaczonych terenach w przestrzeni miasta powstały łąki kwietne wieloletnie wielobarwne i antysmogowe, łąki jednoroczne dla motyli i antysmogowe oraz pola słonecznikowe. Ustawiono także tablice informacyjne nt. łąk kwietnych. Po jesiennym koszeniu łąk jednorocznych w ich miejsce założono łąki wieloletnie.

Tworzenie różnych rodzajów łąk kwietnych ze specjalnie dobraną kompozycją roślinną wpływa korzystnie nie tylko na bioróżnorodność i estetykę miasta, ale także angażuje społeczność lokalną w jej ochronę, poszerza wiedzę i kształtuje świadomość ekologiczną. Ponadto, łąki kwietne zwiększają bazę pokarmową dla owadów zapylających, korzystnie wpływają na zanikające populacje pożytecznych owadów na obszarach miejskich, ograniczają skutki zanieczyszczenia powietrza oraz chronią teren przed nadmiernym parowaniem poprzez gromadzenie i zatrzymywanie wilgoci.

Tabela 41. Powierzchnia i koszt zakładania łąk kwietnych w pasie drogowym i na działkach gminnych

Lokalizacja	2022		2023		2024	
	Powierzchnia (m ²)	Wartość (zł)	Powierzchnia (m ²)	Wartość (zł)	Powierzchnia (m ²)	Wartość (zł)
Pasy drogowe	72 220	525 124,12	89 510*	572 332,04	93 080	101 945,00
Działki gminne	15 314	138 742,33	11 580	52 981,20	8 250	1 100 769,58

* korekta danych

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

NIEWYKASZANIE ZIELEŃCÓW W PASACH DROGOWYCH

W 2024 r. kontynuowano program tzw. łąk naturalnych, polegający na niewykaszaniu przez cały sezon wegetacyjny wybranych zieleńców zlokalizowanych w pasach drogowych na powierzchni 42 ha.

Głównym działaniem programu jest stworzenie i ochrona naturalnych siedlisk dla owadów i kręgowców. Pozwala to bytującym w trawach owadom na odbycie pełnego cyklu rozwojowego poprzez ochronę ich jaj, larw oraz samych owadów. W rezultacie zaobserwowano zwiększoną liczbę owadów na tych terenach. W przypadku częstego koszenia stadia rozwojowe są wielokrotnie niszczone. Przy ograniczeniu koszenia rośliny mają szansę na pełny rozwój i wydanie nasion, dzięki czemu w ciągu kilku lat na terenie miasta uzyskane zostaną naturalne łąki kwietne.

PROGRAM EDUKACYJNY „DRUGIE ŻYCIE DRZEW”

Program polega na inwentaryzacji przyrodniczej zespołu martwych kłód drzew, pozostawionych do samoczynnego rozkładu w 4 białostockich parkach miejskich. Kłody, zostały odpowiednio przycięte, a każda z nich wyposażona w specjalną tabliczkę z informacją o gatunku drzewa, z którego powstała oraz roli jaką pełni w przyrodzie. Wszystkie kłody są monitorowane przez specjalistę, który bada wszelkie zmiany zachodzące na nich i w ich otoczeniu. W 2024 r. przebadanych zostało 30 martwych kłód.

Koszt realizacji zadania: 20 000 zł.

AKCJA CZYNNEJ OCHRONY PŁAZÓW

Akcja realizowana od wielu lat, wynika z dużej śmiertelności płazów, ginących wiosną na drogach w trakcie ich corocznej wędrówki do zbiorników wodnych. Polega na ustawieniu wzdłuż wytypowanych odcinków dróg, tymczasowych barier ochronnych oraz pułapek uniemożliwiających płazom wejście na jezdnię. Następnie płazy przenoszone są na drugą stronę drogi i wypuszczane w bezpiecznym miejscu, skąd kierują się do zbiorników wodnych, w których przystąpią do rozrodu. Akcja ma istotny wymiar ochronny i edukacyjny, tj. zwraca uwagę na dużą śmiertelność płazów oraz wskazuje sposoby ich ochrony.

W 2024 r. łącznie odłowiono i przeniesiono 603 osobniki płazów. Koszt realizacji zadania wyniósł 26 485 zł i obejmował wykonanie, montaż i demontaż barier ochronnych dla płazów oraz przeprowadzenie akcji czynnej ochrony płazów w Białymstoku wraz ze sporządzeniem sprawozdania.

Ponadto, w białostockich szkołach organizowane są bezpłatne zajęcia edukacyjne, poświęcone biologii i ekologii płazów, występujących głównie na terenie Białegostoku. Uczniowie dowiadują się o znaczeniu płazów w środowisku, zagrożeniach spotykających tę grupę zwierząt (głównie na obszarach miejskich) oraz sposobach ich ochrony.

AKCJA ZBIÓRKI ŻOŁĘDZI DLA ZWIERZĄT Z BIAŁOSTOCKIEGO AKCENTU ZOO

Organizowana jesienią wieloletnia „Akcja zbiórki żołądki dla zwierząt z białostockiego Akcentu ZOO”, skierowana jest do placówek oświatowych, głównie przedszkoli i szkół podstawowych z terenu Białegostoku. Akcja cieszy się dużym zainteresowaniem wśród dzieci, które chętnie zbierają jesienne przysmaki dla zwierząt z zoo (takich jak: żubr, daniela, jelenie czy świnki wietnamskie). Akcja nie stanowi formy rywalizacji, ale ma służyć rozwijaniu u dzieci proekologicznych zachowań.

Działania wskazane w podrozdziale 3.2. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- S2.1. Dobrej jakości różnorodne przyrodniczo tereny zielone o dużej wartości usług ekosystemowych**
- S3.1. Zwiększenie kompetencji na temat gospodarowania zasobami i neutralności klimatycznej**
- S3.2. Poprawa kompetencji ekologicznej i wrażliwości społecznej na potrzeby ochrony środowiska jako dobra wspólnego**
- P1.3. Rozwój wysokiej jakości przestrzeni publicznych, miejsc rekreacji oraz terenów zielonych**
- P1.4. Przestrzeń miasta odporna na negatywne skutki zmian klimatu**
- P3.5. Budowa infrastruktury technicznej ze szczególnym uwzględnieniem bioróżnorodności miasta**

3.3. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami komunalnymi w 2024 r. stanowiła kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych. Systemem objęte są wszystkie nieruchomości. Miasto podzielone jest na 6 sektorów, odpady odbierają firmy: MPO Sp. z o.o., KOMA Białystok Sp. z o.o., PUK Sp. z o.o., Usługi Komunalne „Błysk” Marianna Marczyk.

Opłata za odpady dla mieszkańców zależy od gospodarstwa domowego, zróżnicowanego od powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego: do 40 m² – 20 zł, od 40,01 m² do 80 m² – 44 zł, powyżej 80 m² – 56 zł. System odpadowy samobilansuje się.

Selektywna zbiórka odpadów komunalnych w Białymstoku przynosi wymierne efekty środowiskowe. W 2024 r. nastąpiło znaczne zmniejszenie ilości zmieszanych odpadów komunalnych i wzrost odpadów zbieranych selektywnie, dzięki którym miasto Białystok wywiązało się z wygórowanych zobowiązań prawnych.

Szczegółowe dane dotyczące odpadów komunalnych prezentowane są w „Analizie stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy”, która corocznie jest publikowana na stronie internetowej BIP Urzędu Miejskiego w Białymstoku.

Tabela 42. Struktura i ilość odpadów komunalnych odebranych na terenie Białegostoku w systemie gminnym

Lp.	Rodzaj odpadów ³⁷	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Odpady odebrane z nieruchomości, w tym:	101 293,62	103 898,32	102 255,94	97 053,46	100 905,91
1.1.	Zmieszane odpady komunalne	53 660,16	55 450,68	55 694,84	51 723,18	51 753,14
1.2.	Papier i tektura	5 929,60	6 303,74	6 281,54	6 472,26	6 985,62
1.3.	Szkło	5 563,78	5 668,96	5 736,34	5 497,22	5 746,99
1.4.	Bioodpady stanowiące odpady komunalne	9 282,52	8 960,06	9 205,58	8 481,86	9 282,86
1.5.	Metale, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe	8 768,02	9 390,70	8 909,82	9 242,32	10 127,82
1.6.	Popiół i żużel z palenisk domowych	866,66	881,88	654,70	633,62	562,94
1.7.	Odpady zielone	10 910,06	11 355,50	11 129,66	11 115,20	12 534,76
1.8.	Odpady wielkogabarytowe	6 312,82	5 886,80	4 643,46	3 887,80	3 911,78
2.	Elektroodpady (w tym: „System Zbierania Elektrycznych Śmieci w Mieście Białystok”)	34,52	28,24	28,48	127,46	154,76
3.	Odpady zebrane w PSZOK	13 256,04	15 673,36	15 470,45	9 038,11	8 391,24 ³⁸
Razem (Mg)		114 584,18	119 599,92	117 754,87	106 219,03	109 451,91

Źródło: Biuro Gospodarowania Odpadami (dane za 2024 r.); Departament Gospodarki Komunalnej (dane za lata 2020-2023)

Tabela 43. Zestawienie wydatków związanych z funkcjonowaniem Systemu Gospodarowania Odpadami Komunalnymi

Wyszczególnienie ³⁹	2020	2021	2022	2023	2024
Koszty odbioru odpadów, w tym koszty wyposażenia nieruchomości w pojemniki/worki oraz utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie porządkowym i technicznym	23 778 463,38	25 628 063,76	28 591 106,16	31 611 066,94	37 623 311,89 ⁴⁰

³⁷ Ilość odpadów wyrażona w Mg.

³⁸ Odpady zebrane w PSZOK: a) PSZOK Hryniewicze (w tym przeterminowane leki zbierane na podstawie umów z firmami odbierającymi odpady komunalne w sektorach) - 7 431,24 Mg; b) PSZOK MPO - 960,00 Mg.

³⁹ Koszty wykazane w złotych brutto.

⁴⁰ Koszty odbioru odpadów: SEKTOR I - 4 582 549,61 zł; SEKTOR II - 5 153 910,98 zł; SEKTOR III - 7 561 137,08 zł; SEKTOR IV - 9 495 277,86 zł; SEKTOR V - 2 436 086,24 zł; SEKTOR VI - 8 394 350,12 zł.

Wyszczególnienie ³⁹	2020	2021	2022	2023	2024
Koszty zagospodarowania odpadów	23 699 069,47	36 757 157,84	35 780 330,23	39 446 114,04	35 047 837,20 ⁴¹
Koszty prowadzenia PSZOK	2 692 960,67	6 521 684,98	7 849 133,68	570 043,00	4 428 556,59 ⁴²
Koszty zarządzania systemem	4 111 904,54	4 250 776,32	3 563 085,62	6 896 678,00	6 361 104,86 ⁴³
Koszty edukacji ekologicznej	59 438,37	114 474,60	125 389,13	530 104,83	288 275,65
Razem	54 341 836,43	73 272 157,50	75 909 044,82	79 054 006,81	83 749 086,19

Źródło: Biuro Gospodarowania Odpadami (dane za 2024 r.); Departament Gospodarki Komunalnej (dane za lata 2020-2023)

Na terenie Białegostoku, poza systemem gminnym, odbierane są również odpady z nieruchomości niezamieszkałych na podstawie indywidualnych umów właścicieli nieruchomości zawieranych z podmiotami wpisanymi do Rejestru Działalności Regulowanej.

W 2024 r. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych (ZUOK) w Białymstoku przetwarzał odpady komunalne oraz odpady stanowiące frakcję energetyczną pozostałą po sortowaniu surowców, która nie nadaje się do ponownego wykorzystania. Energia elektryczna powstała w tym procesie została w znacznej ilości sprzedana do Miasta Białystok i jednostek mu podległych (od 1 lipca Spółka „LECH” jest sprzedawcą energii dla ponad 1 200 Punktów Poboru Energii). Wytworzone ciepło sprzedane zostało ponadto do miejskiej sieci ciepłowniczej. Funkcjonowanie Zakładu pozytywnie wpływa na zapewnienie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego.

Działalność ZUOK w Białymstoku ma zasadniczy wpływ na jakość środowiska. W 2024 r. Zakład termicznie przekształcił 107 281,70 Mg odpadów. Powstałe odpady procesowe przekazane zostały do zagospodarowania w procesie odzysku R5, tj. żużle – w ilości 18 962,05 Mg, pyły z kotła – 678,34 Mg i odpady stałe z oczyszczania gazów odlotowych – 2 529,98 Mg. Przyjęcie takiego kierunku gospodarowania odpadami przyczyniło się do dotrzymania przez Miasto wymaganych poziomów odzysku.

W efekcie przetwarzania odpadów Zakład wytworzył i wprowadził do miejskiej sieci ciepłowniczej 346 727 GJ ciepła, a do sieci elektroenergetycznej 46 203,13 MWh energii elektrycznej, redukując tym samym ilość paliw konwencjonalnych, jaka musiałaby być zużyta do wytworzenia tej energii. Całość procesu prowadzona była z wykorzystaniem wód opadowych zbieranych z terenu Zakładu, z wykorzystaniem nowoczesnej instalacji oczyszczania spalin (IOS), gwarantującej emisję szkodliwych substancji na minimalnym poziomie, o wiele niższym od dopuszczalnych wartości.

ZUOK był odwiedzany przez mieszkańców Białegostoku w ramach grup zorganizowanych ze szkół i uczelni oraz podczas Dni Otwartych. Wpisuje się to w działania informacyjno-promocyjne oraz edukacyjne, związane z tematyką gospodarowania odpadami.

⁴¹ Koszty zagospodarowania odpadów: odpady zmieszane - 18 444 819,09 zł; odpady selektywnie odebrane - 16 603 018,11 zł.

⁴² Koszty prowadzenia: PSZOK ZUOK Hryniewicze - 3 658 214,20 zł; PSZOK MPO BIAŁYSTOK (ryczałt) - 770 342,39 zł.

⁴³ Koszty zarządzania systemem: koszty zarządzania PUHP „LECH” - 1 065 430,78 zł; koszty poniesione przez Departament Gospodarki Komunalnej i Biuro Gospodarowania Odpadami, Departament Obsługi Urzędu, Centrum Usług Informatycznych oraz Biuro Zarządzania Kadrami - 5 295 674,08 zł.

INWESTYCJE W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

Budowa kompostowni odpadów w ZUOK Hryniewicze to inwestycja, polegająca na budowie kompostowni odpadów w formule „zaprojektuj i wybuduj” oraz zakupie maszyn komunalnych i ładowarki kołowej do nowej kompostowni. Instalacja do kompostowania selektywnie zbieranych z terenu Białegostoku i gmin partnerskich odpadów zielonych i innych bioodpadów w ilości min. 25 000 Mg/rok ma na celu wytworzenie produktu końcowego, spełniającego parametry środka wspomagającego uprawę roślin lub nawozu.

W 2024 r. Wykonawca uzyskał pozwolenie na budowę, wykonał dokumentację projektową i rozpoczął prace budowlane, które będą kontynuowane w kolejnym roku. Zostały zakupione i dostarczone maszyny komunalne (rozdrabniacz wolnoobrotowy, przesiewacz gwiazdzisty, przierzucarka bramowa i ładowarka czołowa). Ponadto zawarto umowę na zakup mobilnego sita bębnowego (z dostawą w 2025 r.).

Doświadczalna instalacja realizacji płyty kompozytowej na bazie odpadów wielomateriałowych typu Tetra Pak w Hryniewiczach k/Białegostoku to projekt zakładający powstanie nowej linii technologicznej do odzysku - recyklingu materiałowego odpadów wielomateriałowych po płynnej żywności typu Tetra Pak w całości (włókien celulozy, aluminium i tworzyw sztucznych) oraz odpadów tworzyw sztucznych, wytwarzanych w instalacji ZUOK Hryniewicze poprzez uzyskanie produktu charakteryzującego się korzystnymi właściwościami mechanicznymi, zapewniającego szerokie zastosowanie. Istotą wynalazku jest sposób wytwarzania płyty kompozytowej, który będzie polegał na oczyszczeniu i rozdrabnianiu odpadów opakowaniowych „Tetra Pak” oraz odpadów tworzyw sztucznych (głównie folii polietylenowej) na drobne kawałki, które zostaną poddane prasowaniu przy podwyższonym ciśnieniu w odpowiednim czasie i temperaturze $110 \div 230^{\circ}\text{C}$, do uzyskania płyty kompozytowej o grubości od 0,6 cm do 2 cm. W wyniku przetwarzania odpadów powstanie produkt końcowy – płyta kompozytowa, która będzie mogła być zastosowana m.in. w budownictwie, branży opakowaniowej, transporcie, logistyce, drogownictwie, kolejnictwie, motoryzacji, małej architekturze, sektorze meblarskim lub innych.

W związku z planowaną modernizacją instalacji, obejmującą m.in. dostawę w maju 2024 r. materiałów i urządzeń, złożono wnioski o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia polegającego na zwiększeniu wydajności instalacji płyty kompozytowej wraz z możliwością przetwarzania nowych rodzajów odpadów, m.in. odpadów tekstyliów (w tym odzieży), gumy, drewna czy metali.

EDUKACJA PROEKOLOGICZNA

W ramach realizacji kampanii informacyjno-edukacyjnych wykorzystywano m.in. spoty radiowe, telewizyjne, plakaty, ulotki oraz prowadzono działania outdoorowe (bilbordy stałe, mobilne).

W 2024 r. przy współpracy z TVP o. Białystok zapoczątkowano realizację programów telewizyjnych „Nasz Białystok jest Eko”, w ramach których prezentowano białostocki system odpadowy. Dotychczas zrealizowano 4 odcinki.

W placówkach oświatowych cyklicznie prowadzone są zajęcia edukacyjne oraz konkursy zbiórki baterii - w roku szkolnym 2023/2024 zebrano blisko 14 ton baterii.

Od 2021 r. prowadzona jest akcja „Czysty Białystok”, w ramach której mieszkańcy w zorganizowanych grupach sprzątają miejską przestrzeń. W 2024 r. w akcji uczestniczyło ok. 11 tys. osób - zebrano 4,5 ton odpadów.

Prowadzone są też liczne działania skierowane do dorosłych i rodzin, np. spotkania z mieszkańcami wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, z pracownikami firm i zakładów pracy, z klubami i centrami aktywności seniorów, a także z zarządami i właścicielami ogródków działkowych.

Informacje o działaniach edukacyjnych zamieszczone są na stronie internetowej www.odpady.bialystok.pl oraz na profilu Facebook – Nasz Białystok jest Eko.

Działania wskazane w podrozdziale 3.3. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- S1.1. Optymalizacja zużycia energii i wykorzystania odnawialnych źródeł energii**
- S1.2. Zwiększenie efektywności gospodarowania odpadami i zasobami; recykling i domykanie obiegu surowców**
- S2.2. Dobra jakość środowiska: powietrza, gleb i wód**
- S3.2. Poprawa kompetencji ekologicznej i wrażliwości społecznej na potrzeby ochrony środowiska jako dobra wspólnego**

3.4. Elektromobilność i efektywność energetyczna

ELEKTROMOBILNOŚĆ

Elektromobilność jest jednym z kluczowych obszarów działań prowadzonych w Ministerstwie Klimatu i Środowiska oraz jest częścią szerszej zakrojonej transformacji energetycznej, mającej na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych i zwiększenie efektywności energetycznej w różnych sektorach gospodarki. Rozwój tego sektora wynika z uwarunkowań środowiskowych i klimatycznych oraz z innowacyjnych rozwiązań, zmieniających konkurencyjność gałęzi przemysłu i modyfikujących światową mapę zależności od surowców.

Ministerstwo stworzyło pakiet regulacji prawnych, mających wspomóc rozwój elektromobilności oraz zastosowania innych paliw alternatywnych (gazu ziemnego w formie LNG i CNG) w sektorze transportowym w Polsce⁴⁴. W wyniku tej zmiany podmiotami uprawnionymi do budowy takich stacji pozostali wyłącznie inwestorzy prywatni, którzy realizują inicjatywy adekwatnie do wzrostu zainteresowania korzystaniem z usługi ładowania przez użytkowników pojazdów elektrycznych.

STRATEGIA ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI MIASTA BIAŁEGOSTOKU NA LATA 2020–2036⁴⁵

Strategia stanowi kompleksowe opracowanie kwestii związanych z redukcją zanieczyszczenia środowiska i poprawą jakości życia mieszkańców. Dokument wyznacza cele i sposoby realizacji obowiązków określonych w ustawie⁴⁶ oraz w krajowych dokumentach strategicznych z zakresu elektromobilności (m.in. w Planie Rozwoju Elektromobilności w Polsce „Energia do przyszłości”, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 16 marca 2017 r. w ramach Programu Rozwoju Elektromobilności).

⁴⁴ Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1289 ze zm.).

⁴⁵ Uchwała Nr XXIII/357/20 Rady Miasta Białystok z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju elektromobilności Miasta Białegostoku na lata 2020-2036”.

⁴⁶ Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1289 ze zm.).

Strategia opisuje kwestie związane z rozbudową infrastruktury ładowania pojazdów napędzanych paliwami alternatywnymi oraz rozwojem transportu zero- lub niskoemisyjnego. Dokument określa cele i działania mające doprowadzić do wdrożenia w Białymstoku inteligentnych technologii (Smart city), które pozwolą na bardziej wydajne i kompaktowe wykorzystanie przestrzeni miejskiej oraz na zwiększenie efektywności w zakresie mobilności mieszkańców. Wprowadzenie inteligentnych rozwiązań na terenie Białegostoku poprawi atrakcyjność Miasta oraz będzie stanowiło czynnik pobudzający lokalną gospodarkę. W wymiarze społecznym dokument uwzględnia potrzeby mieszkańców (w tym osób z niepełnosprawnościami), wskazując liczne rozwiązania nakierowane na zwiększenie dostępności i podniesienie jakości usług świadczonych przez komunikację miejską.

Obecnie realizowany jest II etap (2025-2027) II fazy (2023-2035) niezbędnych inwestycji w celu wdrożenia Strategii, m.in. poprzez:

- wymianę taboru komunikacji miejskiej na tabor elektryczny;
- budowę infrastruktury do ładowania autobusów elektrycznych;
- dalszą rozbudowę infrastruktury do ładowania samochodów elektrycznych;
- realizację przedsięwzięć zaplanowanych w Strategii, w szczególności kontynuację budowy infrastruktury do ładowania pojazdów elektrycznych, realizację projektów w zakresie smart city;
- edukację i rozbudowę świadomości mieszkańców w zakresie elektromobilności;
- bieżący monitoring.

STACJE ŁADOWANIA POJAZDÓW ELEKTRYCZNYCH

Miasto Białystok realizując zadania nałożone przez ustawę⁴⁷, podejmuje działania mające na celu zwiększenie liczby stacji ładowania aut elektrycznych na terenie miasta.

Według danych zawartych w Ewidencji Infrastruktury Paliw Alternatywnych (<https://eipa.udt.gov.pl>), na terenie Białegostoku na koniec 2024 r. zlokalizowanych było 10 ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych.

Budowa stacji ładowania pojazdów elektrycznych w mieście realizowana jest zgodnie z uchwałą⁴⁸, a harmonogram wykonania prac przez PGE Dystrybucja S.A., umożliwiających budowę stacji ładowania zakłada przyłączenie wskazanych w „Planie” punktów ładowania samochodów elektrycznych do sieci elektroenergetycznej od II kwartału 2025 r.

W dniu 27 września 2021 r. Miasto Białystok rozpoczęło współpracę z firmą InPost Sp. z o.o. podpisując porozumienie o współpracy. Partnerstwo zakłada włączenie się w działania ogólnopolskiego programu „Green City”. Program wspiera rozwój polskich miast zgodnie z ideą smart city poprzez: oferowanie mieszkańcom nowoczesnych usług, rozwój optymalnej i ekologicznej sieci paczkomatów, działania na rzecz poprawy jakości powietrza i ochrony klimatu. Projekt przewiduje m.in. montaż ładowarek do pojazdów elektrycznych przy paczkomatach. Do 31 grudnia 2024 r. w ramach porozumienia nie powstały stacje ładowania pojazdów elektrycznych. Realizacja porozumienia nastąpi po wybudowaniu przyłącza elektrycznego przez gestora sieci.

⁴⁷ Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1289 ze zm.).

⁴⁸ Uchwała nr XXXII/474/20 Rady Miasta Białystok z dnia 23 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia „Planu budowy ogólnodostępnych stacji ładowania”.

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

Efektywność energetyczna stanowi stosunek ilości energii zaoszczędzonej w porównaniu do ilości energii zużywanej (lub prognozowanego zużycia). Polega na gospodarowaniu energią w taki sposób, aby minimalizować jej zużycie przy procesach produkcji, eksploatacji czy prowadzenia działalności.

Kierunki działań Miasta Białystok i politykę działania w obszarze energetyki wyznacza „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Białegostoku na lata 2012–2030”⁴⁹ wraz z aktualizacją⁵⁰. Obecnie trwają prace nad opracowaniem trzeciej aktualizacji projektu założeń do „Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Białegostoku na lata 2012-2030”.

BIAŁOSTOCKI KLASTER ENERGII

W dniu 27 września 2023 r. w Białymstoku został założony Białostocki Klaster Energii. Powstanie klastra energii było poprzedzone licznymi działaniami, związanymi z przygotowaniem do transformacji energetycznej zasobów miasta i podmiotów komunalnych. Powstała koncepcja rozwoju OZE, zrealizowano wiele projektów OZE w zasobach miejskich oraz podmiotów komunalnych. Spółka „Lech” uzyskała koncesję na obrót energią elektryczną i przygotowała zasoby do pełnienia funkcji koordynatora. Opracowano koncepcję budowy rozproszonych źródeł z magazynami energii w zasobach obiektów użyteczności publicznej, zostały zakupione autobusy elektryczne. Spółki komunalne także inwestowały w OZE, opracowano dokumentację i pozyskano warunki przyłączenia dla magazynu energii o mocy 4 MW oraz 16 MWh pojemności baterii, opracowano dokumentację techniczną i uzyskano pozwolenie na budowę dla elektrowni hybrydowej, zlokalizowanej w oczyszczalni ścieków w Białymstoku. Po wdrożeniu działań przygotowawczych w zakresie określonych zasobów, przedstawiciele miasta i 2 spółek komunalnych podjęli decyzję o zacieśnieniu współpracy i utworzyli klaster energii, którego rolą ma być osiągnięcie efektu synergii podmiotów uczestniczących w klastrze oraz doprowadzenie w jak największym stopniu do samowystarczalności energetycznej.

Miasto Białystok pełni funkcję członka klastra energetycznego jako odbiorca końcowy energii oraz prosument własnych instalacji fotowoltaicznych. Stanowi kluczową lokalną platformę współpracy dla innych członków klastra. Aktywnie promuje wartości i cele klastra w regionie. Jest znaczącym odbiorcą energii elektrycznej, ale też dzięki posiadaniu 39 instalacji fotowoltaicznych jest wytwórcą energii elektrycznej. Miasto Białystok dysponuje potencjałem do produkcji i magazynowania energii oraz do wdrożenia rozproszonego zasobu elastyczności w klastrze. Ponadto Miasto przygotowało w porozumieniu z koordynatorem klastra energii - spółką PUHP Lech projekt magazynu energii o mocy 4 MW i pojemności 16 MWh (realizowany w 2 etapach), sprzężony w jednym Punkcie Poboru Energii (PPE) z jednostką wytwórczą, który ma stanowić istotny zasób elastyczności dla PPE Miasta Białystok oraz pozostałych członów klastra energii.

⁴⁹ Uchwała Nr XLVIII/548/13 Rady Miasta Białystok z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie uchwalenia „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Białegostoku na lata 2012-2030”.

⁵⁰ Uchwała Nr XLIV/632/21 Rady Miasta Białystok z dnia 25 października 2021 r. w sprawie uchwalenia „Drugiej aktualizacji projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Białegostoku na lata 2012-2030”.

W dniu 26 marca 2024 r. Białostocki Klaster Energii złożył wniosek w konkursie, dotyczącym instalacji OZE realizowanych przez społeczności energetyczne - inwestycja B2.2.2 wsparcie inwestycyjne; projekt: „Budowa wirtualnej elektrowni OZE jako element transformacji energetycznej miasta Białystok”.

Wydatki ogółem – 67 596 954,62 zł (w tym wydatki kwalifikowalne – 55 058 809,80 zł); dofinansowanie – 49 607 442,49 zł.

Zgodnie z informacją Ministerstwa Rozwoju i Technologii z dnia 26 marca 2025 r. wniosek został oceniony pozytywnie pod kątem kryteriów szczegółowych dostępowych i przekazany do oceny pod kątem kryteriów szczegółowych punktowych.

Planowane zadania w ramach projektu:

1. Budowa elektrowni fotowoltaicznej o łącznej mocy do 2 MW (wybór Wykonawcy nastąpi w 2025 r.).
2. Budowa zbiornika biogazu z infrastrukturą towarzyszącą i zagospodarowaniem terenu oraz instalacja agregatów kogeneracyjnych (procedura przetargowa w 2025 r.), w tym:
 - budowa instalacji 3 nowych agregatów kogeneracyjnych o mocy elektrycznej 851 kW e i mocy cieplnej 940 kW t każdy, zasilanych biogazem z produkcji własnej oczyszczalni;
 - budowa instalacji agregatu absorpcyjnego (wody lodowej) o mocy 444 kWh;
 - budowa instalacji wody lodowej, doprowadzającej czynnik chłodniczy do budynków;
 - częściowa przebudowa instalacji ciepłych od kotłowni do węzła podgrzewu osadu.
3. Działania związane z komunikacją, informacją i propagowaniem efektów przedsięwzięcia.
4. Modernizacja istniejącej kotłowni olejowej o pompy ciepła powietrze – woda w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 2, ul. K. Pułaskiego 25 w Białymstoku (zadanie zrealizowane w XII.2024 r.).
5. Kompleksowa dostawa i montaż 30 instalacji fotowoltaicznych w Białymstoku (26 instalacji zrealizowanych i 4 – w ramach ogłoszonego przetargu; otwarcie ofert: IV.2025 r.).
6. Kompleksowa dostawa i montaż 53 magazynów energii elektrycznej (planowane ogłoszenie przetargu – IV.2025 r.).
7. Budowa magazynu energii elektrycznej dla Miasta Białystok z systemem teleinformatycznym 2 MWh i 8 MWh pojemności (planowane ogłoszenie przetargu – VI.2025 r.).

INSTALACJE OZE

W ramach działalności Biura Zarządzania Efektywnością Energetyczną realizowane jest zakładanie instalacji OZE na budynkach należących do Miasta Białegostoku. Biuro przeprowadza analizę (według zapotrzebowania danej jednostki w prąd), dotyczącą określenia budynków, na których należy i można położyć instalację. Ponadto, zleca wykonanie projektu, przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia, sprawuje nadzór nad położeniem instalacji oraz monitoruje działanie instalacji.

Łączna kwota przeznaczona na OZE z budżetu Miasta w 2024 r. to kwota ponad 4 mln zł.

Tabela 44. Instalacje wykonane w 2024 roku

Lp.	Lokalizacja instalacji	Adres	Wartość instalacji (brutto zł)
1.	Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku (rozbudowa o 6,37 kWh)	ul. Świerkowa 9	22 999,77
2.	Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku (rozbudowa o 19,74 kWh)		84 451,80

Lp.	Lokalizacja instalacji	Adres	Wartość instalacji (brutto zł)
3.	Zespół Placówek Oświatowych Bursa Szkolna - rozbudowa	ul. Dobra 3	61 377,00
4.	Białostocki Ośrodek Sportu i Rekreacji	ul. Stroma 1	116 946,00
5.	Szkoła Podstawowa nr 45	ul. Łagodna 10	137 606,46
6.	XI Liceum Ogólnokształcące	ul. Grottgera 9	137 606,46
7.	Zespół Szkół Mechanicznych - Hala samochodowa	ul. Broniewskiego 14	150 648,00
8.	Zespół Szkół Mechanicznych - Budynek B		112 481,67
9.	Szkoła Podstawowa nr 5	ul. Kamienna 15	154 338,00
10.	Szkoła Podstawowa nr 11	ul. Poleska 27	154 338,00
11.	Zespół Szkół Gastronomicznych Centrum Kształcenia Praktycznego	ul. Knyszyńska 12	154 215,00
12.	Szkoła Podstawowa nr 37	ul. Jurowiecka 8	137 606,45
13.	IV Liceum Ogólnokształcące	ul. Zwierzyniecka 9A	137 606,46
14.	Szkoła Podstawowa nr 1	ul. Słowackiego 4	130 371,67
15.	Szkoła Podstawowa nr 15	ul. Broniewskiego 1	130 371,67
16.	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2	ul. Narewska 11	130 371,67
17.	Szkoła Podstawowa nr 8	ul. Jesienna 8	138 273,09
18.	VIII Liceum Ogólnokształcące	ul. Piastowska 5	138 273,09
19.	Szkoła Podstawowa nr 24	ul. Antoniuk Fabryczny 5/7	138 273,09
20.	Szkoła Podstawowa nr 26	ul. Radzymińska 11	138 273,09
21.	Zespół Szkół Handlowo - Ekonomicznych	ul. Bema 105	138 273,09
22.	Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 2 – pompa ciepła	ul. Pułaskiego 25	1 660 577,00

Źródło: Biuro Zarządzania Efektywnością Energetyczną

Dodatkowo w ramach instalacji zamontowano pierwszy magazyn energii SIGENERGY o mocy 16 kW oraz pojemności 32 kWh wraz z układem samoczynnego załączania rezerwy i trójfazowym Sigen Energy Controllery 25.0 TP o mocy 25 kW, który znajduje się w budynku Urzędu Miejskiego przy ul. Bitwy Białostockiej 2/2.

GRUPA ZAKUPOWA MIASTA BIAŁYSTOK I BIAŁOSTOCKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO

W dniu 23 maja 2018 r. zawarto Porozumienie Międzygminne w sprawie wspólnego realizowania postępowania w przedmiocie udzielenia zamówienia publicznego na zakup energii elektrycznej oraz usługi dystrybucji energii elektrycznej w ramach grupy zakupowej członków stowarzyszenia, wchodzących w skład Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego. Do negocjacji z Miastem, dotyczących dostarczenia w 2023 r. energii elektrycznej przystąpiła spółka Energa Obrót S.A., w wyniku których 14 grudnia 2022 r. zawarto umowę. Prąd kupowany był po cenie Rynku Dnia Następnego z Towarowej Giełdy Energii. Miasto złożyło również oświadczenia składane przez odbiorców uprawionych zgodnie z ustawą⁵¹, w związku z czym cena energii nie

⁵¹ Ustawa z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku oraz w 2024 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 190 ze zm.).

może być wyższa niż 785 zł/MWh netto. Miasto nabyło ponadto Gwarancję pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii elektrycznej w 2023 r. o wolumenie 10 000 MWh.

Od 01 lipca 2024 r. Koordynator Białostockiego Klastra Energii - Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowo-Produkcyjne „LECH” Sp. z o.o. jest sprzedawcą energii elektrycznej wyłonionym z postępowaniu dla wszystkich jednostek miejskich oraz oświetlenia ulicznego. Miasto Białystok już od 4 lat dokonuje zakupu energii elektrycznej w modelu elastycznym, po cenach z Towarowej Giełdy Energii. Model ten polega na tym, że odbiorca energii nie kontraktuje całej potrzebnej ilości energii na dany okres (np. rok) w jednym momencie, czyli w dniu złożenia oferty przez wykonawcę. Energia jest nabywana w mniejszych częściach (transzach) w różnych momentach, korzystnych dla zamawiającego. Aktualna cena energii elektrycznej (wg stanu na II kwartał 2025 r.) wynosi 453 zł/MWh netto (dotychczasowa cena „zamrożona” wynosiła 693 zł/MWh netto).

Rynek energii gwałtownie ewoluuje w kierunku rozwoju rozproszonej generacji OZE, szczególnie wykorzystywanej na własne potrzeby lub na potrzeby lokalnych społeczności, co spowoduje konieczność dostosowania produktów zawodowej energetyki, do nowego modelu zdecentralizowanego rynku energii. Bodźcem do utrzymania wysokiego tempa zmian rynku energii mogą być dynamiczne wzrosty cen uprawnień do emisji CO₂, a także cen energii.

ZAKUP GAZU PRZEZ MIASTO BIAŁYSTOK

Miasto Białystok rozpoczęło wspólny zakup gazu dla miejskich jednostek organizacyjnych z dniem 01 stycznia 2020 r. Do ostatnich negocjacji dotyczących dostarczenia gazu w 2023 i 2024 r. przystąpiła spółka PGNiG⁵², w wyniku których w dniu 9 grudnia 2022 r. zawarto umowę. Gaz będzie kupowany po cenach z Towarowej Giełdy Energii w pakietach transzowych. Miasto złożyło również oświadczenia składane przez uprawionych odbiorców, dzięki którym cena gazu dla odbiorców uprawionych nie może być wyższa niż 200,17 zł/MWh netto.

Pod koniec 2024 r. Miasto Białystok przeprowadziło postępowanie przetargowe i w ramach negocjacji został zakupiony gaz dla 120 miejskich jednostek organizacyjnych.

Działania wskazane w podrozdziale 3.4. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- S1.1. Optymalizacja zużycia energii i wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- S3.1. Zwiększenie kompetencji na temat gospodarowania zasobami i neutralności klimatycznej
- P2.3. Funkcjonalny, energooszczędny transport, integrowany i zarządzany w skali BOF
- P2.4. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na klimat i środowisko
- C4.1. Opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań doskonalących procesy zarządzania miastem w zakresie transportu
- C5.1. Wdrożenie energooszczędnych rozwiązań w przestrzeni publicznej

⁵² Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo.

4. GOSPODARKA KOMUNALNA

4.1. System zaopatrzenia w wodę

System zaopatrzenia Miasta Białegostoku w wodę tworzą: ujęcia wody, stacje uzdatniania wody oraz sieć wodociągowa, dostarczające wodę do odbiorców. System zapewnia dostęp do wody pitnej prawie wszystkim mieszkańcom miasta (tj. 99,3%). Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrzenie Miasta w wodę są „Wodociągi Białostockie” Sp. z o.o. w Białymstoku.

Źródłem wody jest rzeka Supraśl, stanowiąca prawy dopływ rzeki Narwi. Bazują na niej ujęcia wody infiltracyjnej, powierzchniowej i podziemnej w Wasilkowie oraz podziemnej w Jurowcach.

Tabela 45. Dopuszczalna wielkość poboru wody (SUW) na potrzeby Miasta Białegostoku

Wyszczególnienie	Ujęcie wody infiltracyjnej w Wasilkowie	Ujęcie wody podziemnej w Wasilkowie	Ujęcie wody powierzchniowej w Wasilkowie	Ujęcie wody podziemnej w Jurowcach
Dopuszczalna wielkość poboru określona w pozwoleniu wodnoprawnym $Q_{d\text{śr}}$ (m ³ /d)	4 920	2 400	62 000	42 240
Wydajność ujęć ogółem (m ³ /d)	111 560			

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - na podstawie danych „Wodociągów Białostockich” Sp. z o.o. w Białymstoku

Łączna maksymalna wydajność ujęć wynosi ponad 111,5 tys. m³/dobę. Ujęcia znajdują się w obrębie tej samej jednostki hydrogeologicznej o nazwie „Zbiornik wód podziemnych Jurowce - Wasilków”, obejmujący odcinek rzeki Supraśl od ujścia rzeki do Narwi po wieś Ogrodniczki (ok. 50 km²). W obszarze zbiornika występują duże zasoby wód podziemnych, przede wszystkim w czwartorzędowych poziomach wodonośnych, miejscami połączonych ze sobą.

Zróżnicowane typy ujęć, konieczność uwzględnienia specyfiki surowca i jego odmiennych w każdym przypadku parametrów fizyko-chemicznych wymaga zastosowania odrębnych technologii dla każdego ciągu wody. Ujmowana woda uzdatniana jest w 3 ciągach technologicznych: wody infiltracyjnej i podziemnej (SUW Wasilków), wody powierzchniowej (SUW Pietrasze) i wody podziemnej (SUW Jurowce).

Tabela 46. Wydajność stacji uzdatniania wody (SUW) na potrzeby Miasta Białegostoku

Wyszczególnienie	SUW w Wasilkowie (w. infiltracyjna i podziemna)	SUW w Pietraszach (w. powierzchniowa)	SUW w Jurowcach (w. podziemna)	Wydajność SUW ogółem
Projektowa wydajność SUW $Q_{d\text{max}}$ (m ³ /d)	15 000	36 000	42 240	93 240

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - na podstawie danych „Wodociągów Białostockich” Sp. z o.o. w Białymstoku

Tabela 47. Produkcja wody

WODA POBRANA Z UJĘĆ (w tys. m ³ /rok)	2020	2021	2022	2023	2024
Ogółem	16 282,7	17 060,3	16 251,6	16 279,2	16 688,7
Woda pobrana z ujęć w Wasilkowie	12 907,1	13 044,3	11 269,9	10 858,2	11 114,8
Woda pobrana z ujęcia w Jurowcach	3 375,6	4 016,0	4 981,7	5 421,0	5 573,9
WODA WTŁOCZONA DO SIECI (w tys. m ³ /rok)	2020	2021	2022	2023	2024
Ogółem	14 754,9	15 363,6	14 896,7	15 172,6	15 673,7
Podawana z SUW Pietrasze (woda podziemna, powierzchniowa i infiltracyjna)	11 597,6	11 565,5	10 164,9	9 872,7	10 276,7
Podawana z SUW Jurowce (woda podziemna)	3 157,3	3 798,1	4 731,8	5 299,9	5 397,0

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - na podstawie danych „Wodociągów Białostockich” Sp. z o.o. w Białymstoku

Uzdatniona woda dostarczana jest odbiorcom za pośrednictwem sieci wodociągowej o długości 1 055,3 km (wraz z przyłączami).

Tabela 48. Sieć wodociągowa z podziałem na sieci magistralne, rozdzielcze i przyłącza

Rok	Długość sieci wodociągowej w Białymstoku (w km)			
	Sieć magistralna	Sieć rozdzielcza	Przyłącza	Ogółem
2020	74,7	586,3	392,0	1 053,0
2021	75,3	590,4	391,1	1 056,8
2022	75,3	593,8	388,2	1 057,3
2023	77,5	595,8	385,6	1 058,9
2024	77,6	595,8	381,9	1 055,3

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - na podstawie danych „Wodociągów Białostockich” Sp. z o.o. w Białymstoku

Ważnym elementem sieci wodociągowej są 4 strefowe pompownie wody, które podnoszą jej ciśnienie w wyżej położonych rejonach.

Tabela 49. Struktura sprzedaży wody w Białymstoku

Rok	Sprzedaż wody w podziale na grupy odbiorców (w tys. m ³ /rok)			
	Gospodarstwa domowe	Przemysł	Inne cele	Ogółem
2020	10 205,3	792,1	1 875,2	12 872,6
2021	10 234,5	871,6	1 984,8	13 090,9
2022	10 213,8	804,2	2 012,6	13 030,6
2023	10 345,0	730,0	2 103,1	13 178,1
2024	10 517,0	794,6	2 145,2	13 456,8

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - na podstawie danych „Wodociągów Białostockich” Sp. z o.o. w Białymstoku

Tabela 50. Wybrane wskaźniki zaopatrzenia w wodę

Wskaźniki	2020	2021	2022	2023	2024
Średnie dobowe zużycie wody przez 1 mieszkańca (m ³ /dobę)	0,09	0,09	0,09	0,1	0,1
Średnie miesięczne zużycie wody przez 1 mieszkańca (m ³ /m-c)	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0
Mieszkańcy korzystający z sieci wodociągowej (tys. osób)	296,1	294,4	291,0	290,1	288,9
Mieszkańcy korzystający z sieci wodociągowej (%)	99,5	99,3	99,3	99,3	99,3
Cena brutto 1 m ³ wody dostarczanej do wszystkich odbiorców	4,27	4,27	4,27	4,27	5,8
Liczba awarii na sieci wodociągowej (szt.)	188	220	201	178	185
Liczba awarii przypadająca na 1 km sieci wodociągowej	0,2	0,16	0,19	0,17	0,18
Straty wody (%)	6,5	7,8	5,6	5,8	6,5

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - na podstawie danych „Wodociągów Białostockich” Sp. z o.o. w Białymstoku

SYSTEM AWARYJNEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ

Awaryjny system zaopatrzenia w wodę tworzy 48 studni ręcznych, zlokalizowanych na terenie Miasta Białegostoku. Mają one zaopatrywać w wodę mieszkańców miasta w przypadku unieruchomienia wodociągu komunalnego. Woda pobierana ze studni ręcznych nie podlega uzdatnianiu, w konsekwencji w stanie surowym nie spełnia wymogów do spożycia. Z uwagi na jakość wody, studnie mogą stanowić jedynie źródło wody do celów nie związanych ze spożyciem.

Studnie utrzymywane są w gotowości poprzez wykonywanie regularnych przeglądów i próbnych pompowań.

Sieć wodociągowa na obszarze Białegostoku zbudowana jest w przewodzie układu pierścieniowego. Umożliwia to większą kontrolę nad danym obszarem, gdzie zaistnieje awaria i ograniczenie do minimum ilości odbiorców pozbawionych dostawy wody.

Ponadto, na terenie ujęcia Jurowce do dyspozycji jest 5 agregatów prądotwórczych do poboru wody, które uruchamiane są w przypadku braku zasilania na ujęciu w energię elektryczną.

JAKOŚĆ WODY PITNEJ

Wyniki jakości wody w ramach istniejącego systemu zaopatrzenia w wodę wskazują, iż dostarczana woda odpowiada wymaganiom sanitarnym, stawianym wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia⁵³.

⁵³ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Potwierdzeniem spełnienia wymagań jakościowych są badania prowadzone przez Laboratorium Badania Wody Wodociągów Białostockich Sp. z o.o. Laboratorium pobiera próbki oraz wykonuje badania mikrobiologiczne, chemiczne, sensoryczne i badania właściwości fizycznych w zakresie laboratorium badawczego Nr 415 i certyfikatu wydanego przez Polskie Centrum Akredytacji (PCA). Certyfikat akredytacji PCA potwierdza kompetencje, bezstronność i spójne działanie zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17025: 2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Laboratorium posiada zatwierdzenie systemu jakości prowadzonych badań (zgodnie z decyzją Nr HK-270/D/2024 z dnia 18.12.2024 r., wydaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku, obowiązującą do dnia 31.12.2025 r.).

W 2024 r. w ramach kontroli wewnętrznej Laboratorium wykonało badania na 889 próbkach wody uzdatnionej oraz na 7 279 próbkach wody surowej i po procesach technologicznych.

Działania wskazane w podrozdziale 4.1. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- S1.2. Zwiększenie efektywności gospodarowania odpadami i zasobami; recykling i domykanie obiegu surowców
- S2.2. Dobra jakość środowiska: powietrza, gleb i wód

4.2. System kanalizacyjny

SYSTEM KANALIZACJI SANITARNEJ I OGÓLNOSPŁAWNEJ

Sieć kanalizacyjna, za pośrednictwem której Wodociągi Białostockie odbierają ścieki obejmuje swoim zasięgiem (w zakresie podstawowej działalności) miasto Białystok oraz miasto i gminę Wasilków. Ponadto do sieci kanalizacyjnej odprowadzane są ścieki z gmin ościennych: Choroszcz, Dobrzyniewo Duże, Supraśl, Zabłudów oraz Juchnowiec Kościelny. Cały teren Białegostoku obsługuje rozdzielczy system kanalizacji sanitarnej. Ścieki doprowadzane są do oczyszczalni układem kanalizacji grawitacyjno-pompowej.

Tabela 51. Sieć kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej z podziałem na sieć sanitarną, ogólnospławną i przyłącza

Rok	Długość sieci kanalizacyjnej w Białymstoku (km)			
	Sieć sanitarna	Sieć ogólnospławna	Przyłącza	Ogółem
2020	507,8	3,8	93,8	605,4
2021	513,7	0	93,5	607,2
2022	516,9	0	92,2	609,1
2023	520,1	0	91,6	611,7
2024	523,6	0	91,1	614,7

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - na podstawie danych „Wodociągów Białostockich” Sp. z o.o. w Białymstoku

Nieodłącznym elementem systemów kanalizacyjnych są przepompownie ścieków (118 szt.), z zastosowaniem w miejscach, gdzie spływ grawitacyjny i względne rozwiązania zapewniające taki spływ, są niemożliwe lub nieracjonalne.

Tabela 52. Struktura ścieków odprowadzanych do kanalizacji miejskiej w Białymstoku

Rok	Odbiór ścieków w podziale na grupy odbiorców (tys. m ³ /rok):			
	Gospodarstwa domowe	Przemysł	Inne cele	Ogółem
2020	9 916,9	1 173,3	1 745,0	12 835,2
2021	9 940,9	1 246,7	1 859,4	13 047,0
2022	9 951,4	1 138,4	1 903,0	12 992,8
2023	10 003,2	1 034,1	2 032,3	13 069,6
2024	10 103,1	989,4	2 060,6	13 153,1

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - na podstawie danych „Wodociągów Białostockich” Sp. z o.o. w Białymstoku

Tabela 53. Wybrane wskaźniki dotyczące sieci kanalizacyjnej

Wskaźniki	2020	2021	2022	2023	2024
Średnia dobowa produkcja ścieków przez 1 mieszkańca (litry/dobę)	91,6	92,7	94,4	94,9	95,9
Mieszkańcy korzystający z sieci kanalizacyjnej (tys. osób)	295,6	293,9	288,8	288,8	287,9
Mieszkańcy korzystający z sieci kanalizacyjnej (%)	99,35	99,2	98,6	98,9	99,0
Cena brutto 1 m ³ ścieków odbieranych od wszystkich odbiorców	3,93	3,93	3,93	3,93	6,47

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - na podstawie danych „Wodociągów Białostockich” Sp. z o.o. w Białymstoku

Do oczyszczalni ścieków w Białymstoku dopływają ścieki komunalne z terenu Miasta Białegostoku i gmin przyległych do granic administracyjnych miasta (gminy: Wasilków, Dobrzyniewo Duże, Choroszcz, Juchnowiec Kościelny, Supraśl, Zabłudów). Następuje to poprzez zbiorczy system kanalizacji rozdzielczej. Ścieki pochodzące z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, tj.: zbiorników szczelnych (tzw. szamb) oraz przydomowych oczyszczalni ścieków są dowożone przez firmy asenizacyjne do stacji zlewnej nieczystości płynnych, zlokalizowanej na terenie oczyszczalni ścieków w Białymstoku.

Aktualnie oczyszczalnia przyjmuje ścieki w ilości ok. 61 tys. m³/dobę.

Tabela 54. Ilość ścieków dopływających do oczyszczalni

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Ilość ścieków (w tys. m ³ /rok)	22 357,1	23 864,7	21 516,5	21 163,6	22 277,0
w tym ścieki dowożone taborem asenizacyjnym do stacji zlewnej na oczyszczalni ścieków (w tys. m ³ /rok)	97,0	126,9	136,7	150,3	196,6

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - na podstawie danych „Wodociągów Białostockich” Sp. z o.o. w Białymstoku

Oczyszczanie ścieków prowadzone jest w 3 węzłach technologicznych: mechanicznym, biologicznym i przeróbki osadów ściekowych. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych, zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym jest rzeka Biała. Wyniki badań jakości ścieków

odprowadzanych z oczyszczalni do odbiornika spełniają wymogi Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej⁵⁴.

INWESTYCJE W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ MIASTA BIAŁEGOSTOKU

Spółka „Wodociągi Białostockie” w celu zapewnienia ciągłości, niezawodności i jakości świadczonych usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, realizuje szereg inwestycji określonych w planach wieloletnich, których uszczegółowienie stanowią roczne plany inwestycyjne.

W 2024 r., z uwagi na niezatwierdzenie przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie od 2021 r. nowych taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, Spółka ograniczyła wydatki inwestycyjne. Nowa taryfa została zatwierdzona w maju 2024 r., tym samym inwestycje zaplanowane w planie wieloletnim nie zostały zrealizowane.

W 2024 r. wydatki inwestycyjne wyniosły ok. 10,6 mln zł, z tego 33,2% dotyczyły budowy oraz przebudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Tabela 55. Nakłady na realizację inwestycji

Rodzaj inwestycji	Nakłady w latach (w mln zł)				
	2020	2021	2022	2023	2024
Projekt „Optymalizacja gospodarki wodno-ściekowej na terenie Miasta Białegostoku i Gminy Wasilków - I etap”	56,72	42,85	9,79	0,00	0,00
Projekt „Budowa elektrowni fotowoltaicznej na terenie Stacji Uzdatniania Wody w Pietraszach”	0,00	0,68	2,91	0,00	0,00
Inwestycje na ujęciach wody, stacjach uzdatniania wody i oczyszczalni ścieków	7,27	7,47	1,57	0,23	2,23
Inwestycje związane z budową i przebudową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	11,78	9,23	19,28	5,38	3,53
Pozostałe inwestycje w zakresie utrzymania infrastruktury technicznej związanej z przedmiotem działalności Spółki	10,06	4,28	4,80	0,93	4,88
Ogółem	85,83	64,51	38,35	6,54	10,64

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - na podstawie danych „Wodociągów Białostockich” Sp. z o.o. w Białymstoku

⁵⁴ Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1311).

**WIELOLETNI PLAN ROZWOJU I MODERNIZACJI URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I URZĄDZEŃ
KANALIZACYJNYCH BĘDĄCYCH W POSIADANIU WODOCIĄGÓW BIAŁOSTOCKICH SP. Z O.O.
NA LATA 2020-2024⁵⁵**

Plan określa w szczególności:

- planowany zakres usług wodociągowych i kanalizacyjnych;
- przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne w poszczególnych latach;
- przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków,
- inwestycje, dla których spółka otrzymała lub będzie ubiegała się o dotację;
- nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach;
- sposoby finansowania planowanych inwestycji.

Jest to plan otwarty, z możliwością jego weryfikacji w zakresie bieżących potrzeb rzeczowych i harmonogramu realizacji inwestycji oraz zaangażowania finansowego i kierunków pozyskiwania środków na realizację zadań.

Rok 2024 był ostatnim rokiem obowiązywania „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Wodociągów Białostockich Sp. z o.o. na lata 2020-2024”. W grudniu 2024 r. uchwałą Rady Miasta Białystok⁵⁶ zatwierdzono nowy, wieloletni plan rozwoju i modernizacji z perspektywą na lata 2025-2029.

Tabela 56. Wykaz zadań inwestycyjnych realizowanych w 2024 roku, ujętych w „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Wodociągów Białostockich Sp. z o.o. na lata 2020-2024”

Lp.	Nazwa ⁵⁷
ZADANIA POZOSTAŁE - STACJA UZDATNIANIA WODY JUROWCE, STACJA UZDATNIANIA WODY PIETRASZE, OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW, INFRASTRUKTURA WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNA, WODOMIERZOWNIA, ENERGETYKA I AUTOMATYKA, TELEINFORMATYKA	
1.	Wykorzystanie zatwierdzonej wydajności ujęcia w Jurowcach - sukcesywna realizacja (poz. 22)
2.	Wymiana pomp głębinowych na energooszczędne na ujęciu Jurowce (poz. 23)
3.	Zapewnienie ciągłości jakościowej i ilościowej produkcji wody na Ujęciu i Stacji Uzdatniania Wody Jurowce – sukcesywna realizacja (poz. 24)
4.	Modernizacja technologiczna chlorowni SUW Pietrasze – prace przygotowawcze (poz. 31)
5.	Odnowienie zasobów wody infiltracyjnej SUW Wasilków – sukcesywna realizacja (poz. 33)
6.	Budowa nowego zbiornika biogazu - prace przygotowawcze (poz. 53)
7.	Zakup, montaż z uruchomieniem dwóch agregatów kogeneracyjnych o mocy ok. 500 kW - prace przygotowawcze (poz. 56)
8.	Budowa i przebudowa magistrali wodociągowych – sukcesywna realizacja (poz. 69)
9.	Budowa i przebudowa kolektorów kanalizacyjnych – sukcesywna realizacja (poz. 70)
10.	Budowa i przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy Białystok – sukcesywna realizacja (poz. 71)

⁵⁵ Uchwała Nr XXIX/435/20 Rady Miasta Białystok z dnia 28 września 2020 r. w sprawie zatwierdzenia „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Wodociągów Białostockich Sp. z o.o. na lata 2020–2024”.

⁵⁶ Uchwała Nr IX/137/24 Rady Miasta Białystok z dnia 16 grudnia 2024 r. w sprawie zatwierdzenia „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Wodociągów Białostockich Sp. z o.o. na lata 2025-2029”.

⁵⁷ Przy nazwie zadania wskazano pozycję zadania, ujętego w „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Wodociągów Białostockich Sp. z o.o. na lata 2020-2024”.

Lp.	Nazwa ⁵⁷
11.	Modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy Białystok – sukcesywna realizacja (poz. 72)
12.	Budowa i przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy Wasilków – sukcesywna realizacja (poz. 73)
13.	Budowa elektrowni fotowoltaicznej PV - 2MW Oczyszczalnia - prace przygotowawcze (poz. 79)
14.	Podniesienie bezpieczeństwa działania sieci przemysłowej, zabezpieczenie przed cyberatakami zewnętrznymi i wewnętrznymi (poz. 84)
15.	Podniesienie szybkości pracy infrastruktury sieciowej w oparciu o istniejące medium światłowodowe (poz. 107)
16.	Odtworzenie majątku Spółki w celu zapewnienia stabilnego i efektywnego funkcjonowania we wszystkich obszarach działalności – sukcesywna realizacja (poz. 115)

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - na podstawie danych „Wodociągów Białostockich” Sp. z o.o. w Białymstoku

PROJEKT „BEZPIECZNA KANALIZACJA DLA ZDROWEGO ŚRODOWISKA: ROZWIĄZANIA TRANSGRANICZNE ŁUCKA I BIAŁEGOSTOKU” W RAMACH INTERREG 2021-2027

„Wodociągi Białostockie” Sp. z o.o. w Białymstoku, we współpracy z Miejskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej "Lutskvodokanal" w Łucku na Ukrainie realizują projekt pn. „Bezpieczna kanalizacja dla zdrowego środowiska: rozwiązania transgraniczne Łucka i Białegostoku” (ang. Safe sewerage for healthy environment: cross-border solutions of Lutsk and Bialystok) - na podstawie Umowy Partnerskiej, zawartej w listopadzie 2024 r.

Celem Projektu jest zmniejszenie zagrożeń dla środowiska, szczególnie rzek oraz zapewnienie bezpiecznie funkcjonujących sieci kanalizacyjnych.

Projekt został zakwalifikowany do dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg NEXT Polska – Ukraina 2021-2027. Całe przedsięwzięcie Unia Europejska współfinansuje na poziomie 90%, kwotą 2 366 830,21 EUR (część polska – 1 189 026,95 EUR; część ukraińska – 1 177 803,26 EUR).

Realizacja głównych zadań inwestycyjnych rozpocznie się w II kwartale 2025 r. Projekt w zakresie Wodociągów Białostockich obejmie modernizację jednego z głównych kanałów sanitarnych (na odcinku od rzeki Białej w rejonie ul. Sikorskiego do ul. Wysoki Stoczek) oraz zakup i montaż przepływomierzy do pomiaru ilości ścieków w zmodernizowanym kolektorze sanitarnym. Ponadto Projekt przewiduje podniesienie kwalifikacji personelu obu Łasy przedsiębiorstw oraz działania edukacyjno-promocyjne, zwiększające świadomość ekologiczną mieszkańców Łucka i Białegostoku. Zakończenie Projektu planowane jest we wrześniu 2026 r.

Transgraniczny charakter polsko-ukraińskiego przedsięwzięcia zapewnia ścisłą współpracę przy wdrażaniu zaplanowanych działań, gwarantuje korzyści obydwu przedsiębiorstwom - partnerom, wzmacnia współpracę miast partnerskich: Łucka i Białegostoku oraz przyczynia się do znaczących efektów środowiskowych po obu stronach granicy.

SYSTEM KANALIZACJI DESZCZOWEJ

Na terenie Białegostoku, oprócz systemu sieci kanalizacji sanitarnej funkcjonuje rozbudowany system kanalizacji deszczowej, odprowadzający wody opadowe, roztopowe i drenażowe do cieków, rowów i rzeki Białej. Gestorem miejskich sieci kanalizacji deszczowej od 2008 r. jest Urząd Miejski w Białymstoku, który w ramach zadań sprawuje pieczę nad drożnością miejskiej sieci kanalizacji deszczowej. Bieżące utrzymanie sieci deszczowych we właściwym stanie technicznym oraz likwidacja awarii na sieci realizowana jest na zlecenie służb miejskich

przez firmę wyłanianą w drodze postępowania w trybie przetargu nieograniczonego. Poszczególne układy kanalizacji deszczowej, odprowadzające wody opadowe z dachów oraz z powierzchni utwardzonych, w tym w szczególności z pasów drogowych wyposażone są w układy podczyszczające (osadniki, separatory), wyłapujące zanieczyszczenia stałe oraz substancje ropopochodne przed sływem do cieków i ziemi.

Tabela 57. Sieć kanalizacji deszczowej

Lata	2020	2021	2022	2023	2024
Długość sieci kanalizacyjnej deszczowej w Białymstoku (km)	543,2	546,0	559,0	567,8	575,7

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Systemy kanalizacji deszczowej na terenie Miasta są sukcesywnie rozbudowywane i modernizowane w oparciu o „Aktualizację programu zagospodarowania wód opadowych i rozbudowy kanalizacji deszczowej w granicach administracyjnych miasta Białegostoku wraz z racjonalnym rozmieszczeniem zbiorników retencyjnych, rowów i odparowników”⁵⁸. W opracowaniu wskazane zostały węzły kanalizacji deszczowej wymagające przebudowy oraz rozmieszczenie zbiorników retencyjnych, rowów wsiąkowych i odparowników, których zadaniem jest przejęcie wód opadowych, przeznaczonych do dalszego wykorzystania, np. do nawadniania drzew, trawników (rozwiązania korzystne ekonomicznie i ekologiczne). Zgodnie z wytycznymi programowymi, Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska wydaje warunki techniczne włączenia do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej oraz budowy nowej infrastruktury kanalizacji deszczowej, przy czym wymagane jest w maksymalnym stopniu zagospodarowanie wód opadowych u źródła, ich retencjonowanie oraz ponowne użycie np. do celów gospodarczych. Program wykorzystywany jest również na etapie tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

System kanalizacji deszczowej jest nierozzerwalnie związany z systemem rowów i cieków odprowadzających wody opadowe do głównego odbiornika, jakim jest rzeka Biała. W ramach zachowania ciągłości systemu przyrodniczego Miasta sukcesywnie jest realizowana konserwacja i odtwarzanie rowów odwadniających, cieków wodnych i rzeki Białej. Ponadto prowadzony jest nadzór nad stanem rowów i cieków zbiorników wodnych zlokalizowanych na terenie Miasta poprzez:

- monitorowanie stanów grobli oraz budowli piętrzących pod względem ich szczelności i stabilności na zbiornikach wodnych oraz wykonywanie obiektów budowlanych w ich pobliżu;
- monitorowanie nielegalnego zasypywania rowów melioracyjnych;
- monitorowanie przepustowości rzek, cieków i rowów.

OPRACOWANIE MODELU HYDRAULICZNEGO MIEJSKIEJ SIECI KANALIZACJI DESZCZOWEJ - ETAP II: MONTAŻ TRZECH STACJI POMIAROWYCH DO MIERZENIA OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH

W 2024 r. na terenie Białegostoku zamontowano 3 stacje pomiarowe, wyposażone w deszczomierze do mierzenia ilości opadów atmosferycznych. Uzyskane dane ze stacji pomiarowych stanowią narzędzie pomocnicze do:

⁵⁸ Dokument jest dostępny na stronie www.bip.bialystok.pl, w zakładce: Rozwój Gminy/ Programy/ Ochrona środowiska.

- wypełniania oświadczeń w celu ustalenia wysokości opłaty zmiennej za odprowadzanie do wód - wód opadowych lub roztopowych;
- weryfikacji wysokości opłat za usługi wodne;
- opracowywania operatów wodnoprawnych, niezbędnych do uzyskania decyzji wodnoprawnych;
- opracowywania dokumentacji projektowych sieci kanalizacji deszczowej;
- przekazywania mieszkańcom informacji ws. aktualnych danych dotyczących wysokości opadów;
- analizy i prognozy w celu przeciwdziałaniu skutkom intensywnych opadów (podtopień oraz zalań ulic i nieruchomości).

Realizacja powyższego zadania stanowi II etap opracowania modelu hydraulicznego miejskiej sieci kanalizacji deszczowej, które będzie stanowić wsparcie w zakresie przygotowania koncepcji zarządzania wodami opadowymi w celu polepszenia zabezpieczenia przeciwpowodziowego Białegostoku, w tym analizy możliwości zmniejszenia ilości spływu wód opadowych i roztopowych systemem rzeczny, będącym w zasięgu oddziaływania rzeki Białej.

W ramach zadania (etap I i II) na terenie miasta zamontowano dotychczas 6 stacji pomiarowych.

W efekcie zrealizowanych w 2024 r. inwestycji drogowych wybudowano lub przebudowano sieć kanalizacji deszczowej na następujących ulicach: Starosielce, Zawady, Wiklinowej, Ustronnej, Krywlany, 1 KD-Z (przedłużenie ul. Podlaskiej), Lawendowej, Tadeusza Reytana, Dolnej, Chmielowej, Cytrusowej, Tatarakowej, 5KD-D (w rejonie ul. Chmielowej), Szyszkowej, Jana Heweliusza, Gospodarskiej, Kosmicznej, Jagiellońskiej, Wasilkowskiej, Błękitnej, Karmelowej, Krzywej, Jana Krzysztofa Kluka, Niewodnickiej, Józefa Turowskiego, w przejściu podziemnym w rejonie dworca PKP i PKS. Ponadto został wybudowany 1 zbiornik retencyjny (podziemne skrzynki rozsączające) przy ul. Jagiellońskiej, a także kanał retencyjny w ul. Krywlany.

Działania wskazane w podrozdziale 4.2. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- S1.2. Zwiększenie efektywności gospodarowania odpadami i zasobami; recykling i domykanie obiegu surowców**
- S2.1. Dobrej jakości różnorodne przyrodniczo tereny zielone o dużej wartości usług ekosystemowych**
- S2.2. Dobra jakość środowiska: powietrza, gleb i wód**
- P3.1. Harmonizowanie systemowej oraz rozproszonej infrastruktury technicznej**
- P3.2. Zwiększanie wydajności, niezawodności i efektywności ekonomicznej infrastruktury technicznej**

4.3. Cmentarnictwo

Na terenie Białegostoku znajdują się następujące cmentarze wojenne, które zgodnie z ustawą⁵⁹ pozostają pod opieką Państwa:

- Cmentarz wojskowy przy ul. 11 Listopada - pow. 1,00 ha;
- Cmentarz wojenny żołnierzy Armii Czerwonej przy ul. K. Ciołkowskiego – pow. 0,2723 ha;

⁵⁹ Ustawa z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2337).

- Cmentarz ofiar terroru z II wojny światowej w Lesie Pietrasze – pow. 0,40 ha;
- Cmentarz ofiar terroru z II wojny światowej w Lesie Bacieczki – pow. 0,067 ha.

Na terenie Miasta znajdują się również następujące cmentarze wyznaniowe zamknięte, które są pod opieką Gminy Białystok:

- Cmentarz Ewangelicko-Augsburski przy ul. Wasilkowskiej – pow. 0,60 ha;
- Cmentarz Ewangelicki przy ul. Produkcyjnej – pow. 0,1798 ha;
- Cmentarz Żydowski przy ul. Wschodniej – pow. 9,63 ha.

Gmina Białystok dysponuje następującymi cmentarzami komunalnymi: cmentarz przy ul. Wysockiego w Białymstoku o powierzchni 14,41 ha (100% wypełnienia) oraz cmentarz w Karakulach (gmina Supraśl - 55% wypełnienia) o powierzchni 7,89 ha. Cmentarze komunalne są zarządzane przez zakład budżetowy Cmentarz Miejski w Białymstoku.

Pochówki na cmentarzu w Karakulach odbywają się od 2009 roku. W skali roku cmentarze komunalne przyjmują ok. 20% pochówków, natomiast pozostali zmarli chowani są na cmentarzach wyznaniowych. Od 2008 r. na cmentarzu przy ul. Wysockiego z powodu braku wolnej powierzchni grzebalnej odbywają się tylko dochowania zmarłych do istniejących grobów.

Tabela 58. Liczba pochówków na cmentarzach komunalnych

Pochówki	2020	2021	2022	2023	2024
Cmentarz Miejski przy ul. Wysockiego					
pochówki ogółem, w tym:	578	670	565	499	503
pochówki urnowe	169	205	175	170	175
udział pochówków urnowych (%)	29,2	30,6	30,9	34,1	34,8
Cmentarz w Karakulach					
pochówki ogółem, w tym:	303	324	282	240	274
pochówki urnowe	53	75	69	58	126
udział pochówków urnowych (%)	17,5	23,2	24,5	24,2	46,0

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Tabela 59. Udział dochowań w ogólnej liczbie pochówków (%)

Pochówki	2020	2021	2022	2023	2024
Cmentarz Miejski przy ul. Wysockiego	95,67	94,78	95,90	98,40	99,40
Cmentarz w Karakulach	22,44	25,62	30,50	35,42	31,02

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

4.4. Opieka nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt

Zgodnie z ustawą⁶⁰, corocznie do dnia 31 marca Rada gminy określa, w drodze uchwały, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Białegostoku wprowadzany jest co roku. Program realizowany jest przez Schronisko dla Zwierząt „Dolina Dolistówki” w Białymstoku, które na bieżąco realizuje zadania związane m.in. z:

- zapewnieniem opieki bezdomnym psom i kotom;
- zapewnieniem opieki i dokarmiania wolno żyjącym kotom;
- odławianiem bezdomnych psów z terenu Miasta;
- sterylizacją i kastracją psów i kotów;

⁶⁰ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 ze zm.).

- prowadzeniem działań informacyjno-edukacyjnych.

W 2024 r. bezpośrednią opiekę nad kotami wolnożyjącymi, bezdomnymi i odebranymi w wyniku interwencji zapewniało Schronisko dla Zwierząt „Dolina Dolistówki” w Białymstoku.

Tabela 60. Liczba psów w Schronisku dla Zwierząt „Dolina Dolistówki” w Białymstoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Przyjętych do schroniska	417	492	508	419	441
Odebranych przez właściciela	235	295	295	255	288
Przekazanych do adopcji	224	188	188	164	143
Padnięcia	11	2	4	2	0
Uciezki	0	0	1	1	1
Eutanazja	29	20	14	12	10
Sterylizacje	50	58	44	46	39
Kastracje	80	75	72	49	65

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Tabela 61. Liczba kotów, którym zapewniono opiekę

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Przyjętych pod opiekę	595	647	468	435	321
Przekazanych do adopcji	437	538	392	257	125
Eutanazja (ślepy miot)	0	0	0	3	0
Eutanazja (koty dorosłe)	10	15	10	48	33
Sterylizacje	693	1 471	1 544	1 432	81
Kastracje	75	240	214	75	47

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Tabela 62. Liczba wykonanych kastracji zwierząt właścicielskich w 2024 roku

Wyszczególnienie	Dofinansowanie 50%	Dofinansowanie 100%
Psy	47	27
Koty	29	35

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Tabela 63. Dokarmianie kotów w sezonach jesienno-zimowych

Wyszczególnienie	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Ilość zakupionej karmy (kg)	4 390	4 200	3 330	3 000	3 000

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska w ramach realizacji programu podejmuje następujące działania:

- zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt;
- zapewnienie opieki bezdomnym i odebranym w wyniku interwencji zwierzętom gospodarskim na terenie miasta.

Tabela 64. Liczba interwencji podjętych w ramach całodobowego pogotowia dla zwierząt

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Podjęte interwencje, w tym:	416	618	465	477	607
interwencje dotyczące dzikich zwierząt	48	26	35	35	36

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

W ramach realizacji programu zawarto umowę pomiędzy miastem Białystok a gospodarstwem rolnym na świadczenie usług związanych z zapewnieniem opieki nad bezdomnymi i odebranymi w wyniku interwencji zwierzętami gospodarskimi na terenie miasta Białegostoku. W 2024 r. zapewniono opiekę 3 zwierzętom gospodarskim. Interwencje w sprawach zwierząt podejmuje Straż Miejska w Białymstoku.

4.5. Koszty letniego i zimowego utrzymania jezdni, chodników, przystanków, śmietniczek, ścieżek rowerowych

Tabela 65. Koszty letniego i zimowego utrzymania Miasta (w zł)

Rok	Letnie i zimowe utrzymanie jezdni, chodników, przystanków, śmietniczek, ścieżek rowerowych	Monitoring pojazdów	Obsługa meteorologiczna	Utrzymanie działek gminnych	Utrzymanie i konserwacja zieleni w pasach drogowych
2020	8 661 206,34	39 270,15	5 000,00	331 432,26	1 917 908,38
2021	12 140 578,32	78 676,17	4 891,75	410 336,67	4 762 661,93
2022	22 953 016,15	121 355,71	4 458,75	454 604,47	3 060 442,82
2023	21 676 688,94	111 541,93	4 489,50	519 350,70	3 969 201,18
2024	24 128 203,15	118 556,39	4 612,50	672 541,41	3 175 232,28

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Tabela 66. Utrzymanie porządku i czystości w pasach drogowych w 2024 roku⁶¹

Sektor	Ulice główne (m ²)	Ulice osiedlowe (m ²)	Chodniki (m ²)	Strefa Płatnego Parkowania (m ²)	Droga rowerowa (m ²)	Kosze (szt.)	Przystanki (szt.)	Zieleńce (m ²)
I	448 057	b.d.	140 815	64 800	26 895	304	69	166 107
II	477 372	b.d.	115 492	27 490	39 230	292	87	223 152
III	574 235	187 860	200 357	0	81 375	174	120	520 757
IV	545 895	192 420	197 558	0	65 800	257	136	695 391
V	442 649	454 550	150 137	0	61 340	174	126	405 380
VI	513 314	344 190	171 413	0	65 090	192	164	421 800
Sektor O	622 167	0	0	0	0	0	0	0
Węzeł Porosły	121 500	0	7 300	0	12 000	10	5	75 000
Razem	3 745 189	1 179 020	983 072	92 290	351 730	1 403	707	2 507 587

Źródło: Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

⁶¹ Ulice główne i ulice osiedlowe - są to całkowite powierzchnie wszystkich ulic miejskich. Strefa Płatnego Parkowania, drogi rowerowe - całkowita powierzchnia. Kosze, przystanki - wyłącznie w pasach drogowych. Chodniki, zieleńce - podane powierzchnie będące w stałym utrzymaniu.

5. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

5.1. System transportowy

5.1.1. Transport drogowy

Zarząd Dróg Miejskich w 2024 r. sprawował nadzór nad drogami publicznymi o długości 466,5 km, w tym nad drogami gminnymi o długości 324,98 km, drogami powiatowymi o długości 88,8 km, drogami wojewódzkimi o długości 29,49 km oraz drogami krajowymi o długości 23,23 km.

Tabela 67. Dane statystyczne dot. zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury technicznej i transportu

Nazwa wskaźnika	Jednostka	2020	2021	2022	2023	2024
Całkowita długość dróg publicznych na terenie Białegostoku	km	440,25	450,58	451,19	459,47	466,50
Długość dróg krajowych		23,23	23,23	23,23	23,23	23,23
Długość dróg wojewódzkich		21,05	29,49	29,49	29,49	29,49
Długość dróg powiatowych		89,05	89,05	89,59	88,80	88,80
Długość dróg gminnych		306,92	308,81	308,88	317,95	324,98
Długość dróg gruntowych		56,53	54,56	50,88	48,49	44,24
Długość ulic o funkcji obwodnic w granicach Miasta		39,29	39,29	39,29	39,29	39,29
Długość ulic układu podstawowego (bez obwodnic)		124,61	124,61	124,61	124,61	125,22
Obiekty: mosty, estakady, wiadukty, tunele		szt.	106 ⁶²	106	106	106
Ilość kładek dla pieszych	36		37	37	37	37
Ilość przejść podziemnych	6		6	6	6	6
Liczba przejazdów przez tory kolejowe na ciągach komunikacyjnych podstawowego układu komunikacyjnego Miasta	22		22	22	22	22
Długość korytarzy autobusowych wysokiej jakości ⁶³	km	18,42*	21,17	21,74	23,97	24,69

* korekta danych

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

⁶² W tym 3 estakady poza granicami Miasta Białostok (inwestycja: węzeł Porosły).

⁶³ Dane dotyczą długości buspasów.

Tabela 68. Drogi krajowe przebiegające przez Białystok

Nr drogi	Przebieg drogi	
8	Gen. Franciszka Kleeberga**	od granicy miasta - do ul. Gen. Stanisława Maczka
	Gen. Stanisława Maczka**	od ul. Gen. Franciszka Kleeberga - do Al. 1000-lecia Państwa Polskiego
	Al. 1000-lecia Państwa Polskiego***	od ul. Gen. Stanisława Maczka - do granicy miasta
19	Al. 1000-lecia Państwa Polskiego*	od granicy miasta - do ul. Gen. Stanisława Maczka
	Gen. Władysława Andersa**	od ul. Gen. Stanisława Maczka – do ul. Wasilkowskiej
	Gen. Stanisława Sosabowskiego**	od ul. Wasilkowskiej - do ul. Piastowskiej
	Piastowska	Gen. Stanisława Sosabowskiego - do Placu Witolda Antonowicza
	Plac Witolda Antonowicza	od ul. Piastowskiej – do ul. Jana Klemensa Branickiego
	Jana Klemensa Branickiego	od Placu Witolda Antonowicza – do ul. Nowowarszawskiej
	Nowowarszawska	od ul. Jana Klemensa Branickiego – do ul. Dojlidy Fabryczne
	Dojlidy Fabryczne	od ul. Nowowarszawskiej - do ul. Ks. Stanisława Suchowolca
	Ks. Stanisława Suchowolca	od ul. Dojlidy Fabryczne - do ul. Zabłudowskiej
	Zabłudowska	od ul. Ks. Stanisława Suchowolca - do granicy miasta
65	Szosa Etcka	od granicy miasta - do ul. Gen. Franciszka Kleeberga
	Gen. Franciszka Kleeberga*	od ul. Szosa Etcka - do ul. Gen. Stanisława Maczka
	Gen. Stanisława Maczka*	od ul. Gen. Franciszka Kleeberga - do ul. Gen. Władysława Andersa
	Gen. Władysława Andersa***	od ul. Gen. Stanisława Maczka – do ul. Wasilkowskiej
	Gen. Stanisława Sosabowskiego***	od ul. Wasilkowskiej - do ul. Piastowskiej
	Gen. Nikodema Sulika	od ul. Piastowskiej – do granicy miasta

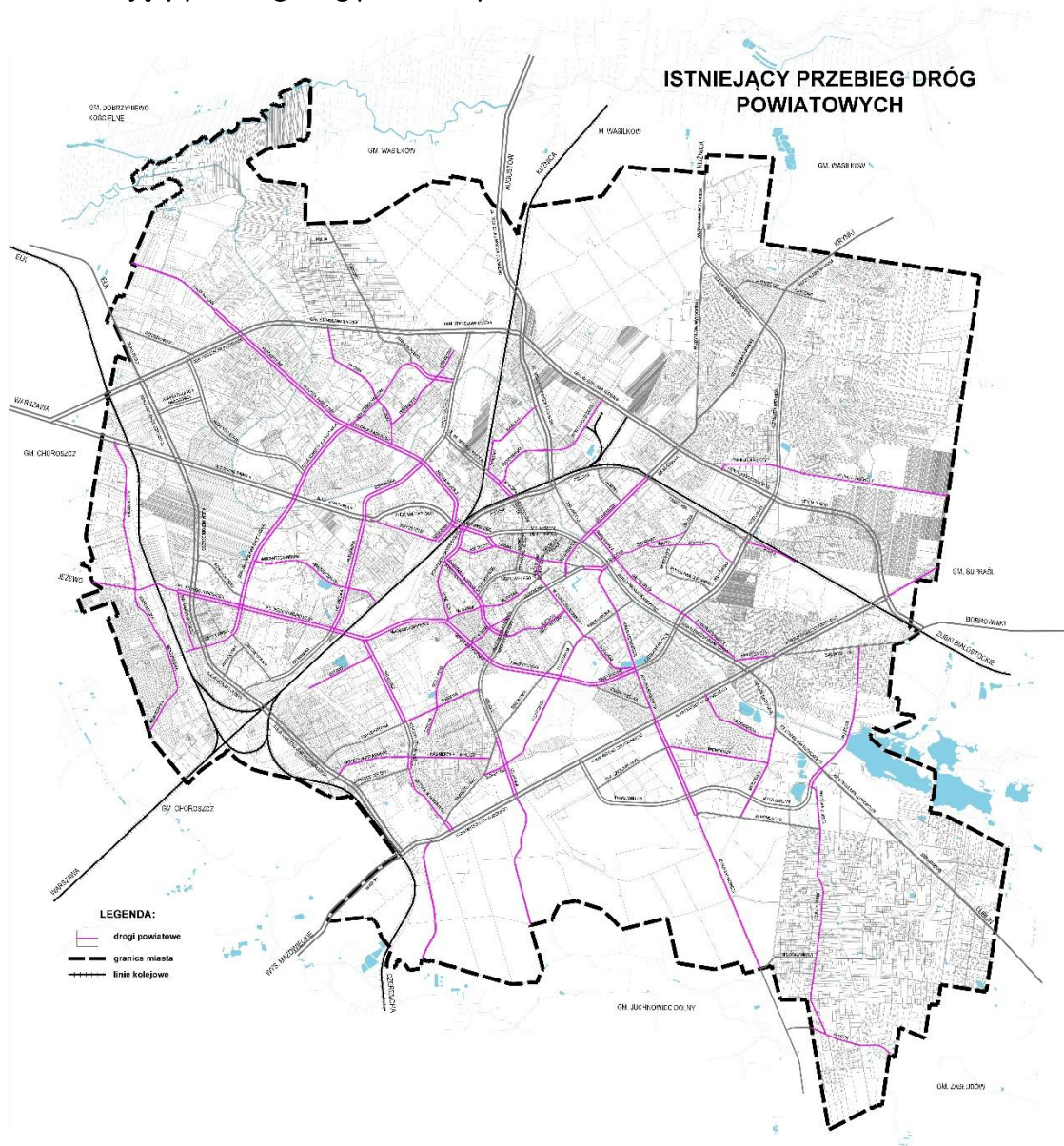
* wspólny przebieg z drogą krajową Nr 8

** wspólny przebieg z drogą krajową Nr 65

*** wspólny przebieg z drogą krajową Nr 19

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

Rysunek 5. Istniejący przebieg dróg powiatowych

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

W 2024 r. zawarto następujące umowy dotyczące budowy i remontów infrastruktury drogowej, zapewniające właściwy stan techniczny dróg i funkcjonowanie systemu drogowego:

- umowy dotyczące inwestycji drogowych: 55 szt.;
- umowy dotyczące remontów nawierzchni jezdni ulic, chodników, ścieżek rowerowych, placów, zatok i parkingów, ekranów akustycznych, sygnalizacji świetlnych: 3 szt.;
- umowy dotyczące utrzymania wiaduktów, mostów i kładek: 2 szt.;
- umowy dotyczące konserwacji sygnalizacji świetlnych i urządzeń systemu nadzoru wizyjnego ulic miasta Białegostoku: 1 szt.;
- umowy dotyczące konserwacji oświetlenia ulicznego: 2 szt.;
- pozostałe umowy: 14 szt.

W ostatnich latach obserwowany jest wzrost w zakresie ogólnej liczby pojazdów zarejestrowanych w Białymstoku.

Tabela 69. Liczba zarejestrowanych pojazdów na terenie Białegostoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Samochody osobowe	146 801	152 598	156 841	156 449	153 879
Autobusy	941	935	908	898	770
Jednoślady (motocykle i motorowery)	11 711	12 163	12 675	16 837	10 960
Samochody ciężarowe	23 971	24 370	23 764	23 312	22 098
Inne pojazdy	24 046	25 196	27 866	28 646	52 204
Ogółem	207 470	215 262	222 053	226 142	239 911

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców z SI POJAZD

Tabela 70. Liczba pojazdów zarejestrowanych w 2024 roku na terenie Białegostoku według rodzaju paliwa (uwzględniono najpopularniejsze rodzaje paliwa)

Rodzaj pojazdu	Benzyna	Olej napędowy	LPG	CNG	Mieszanka	EE	Benzyna + EE	Olej napędowy + EE
Osobowe	4 940	1 853	532	3	0	253	306	21
Ciężarowe	62	1 565	16	2	0	43	0	0
Autobusy	0	27	0	0	0	0	0	0
Specjalne	2	117	0	0	0	0	0	0
Ciągniki siodłowe	0	298	0	0	0	0	0	0
Motocykle	759	1	0	0	0	1	0	0
Motorowery	55	0	0	0	1	7	0	0

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców - na podstawie raportu z CEPIK

Tabela 71. Liczba zarejestrowanych pojazdów zasilanych energią elektryczną

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Samochody osobowe	125	200	352	787	916
Jednoślady (motocykle i motorowery)	99	110	84	144	85
Autobusy	0	0	0	21	20
Samochody ciężarowe	4	16	27	87	132
Ogółem	228	326	478	1 039	1 153

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców - na podstawie raportów z CEPIK

Rejestr przedsiębiorców posiadających stacje kontroli pojazdów prowadzony jest przez Prezydenta Miasta Białegostoku na podstawie przepisów ustawy⁶⁴.

Tabela 72. Liczba stacji kontroli pojazdów

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba stacji kontroli pojazdów	35	37	37	36	37

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców - na podstawie prowadzonych rejestrów

⁶⁴ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251 ze zm.).

Prawo jazdy oraz karta kwalifikacji kierowcy wydawane są w drodze decyzji administracyjnej przez starostę na podstawie przepisów ustawy⁶⁵. Karta kwalifikacji kierowcy jest wydawana od 6 kwietnia 2022 r.

Tabela 73. Liczba wydanych praw jazdy

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wydanych praw jazdy	6 498	7 559	7 582	8 203	9 885
Liczba Kart Kwalifikacji Kierowcy	-	-	1 644	1 052	1 129

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców z SI KIEROWCA

Ewidencja instruktorów i wykładowców nauki jazdy oraz rejestr przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców realizowane są przez Prezydenta Miasta Białegostoku na podstawie przepisów ustaw⁶⁶.

Tabela 74. Liczba ośrodków szkolenia kierowców i instruktorów nauki jazdy

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba ośrodków szkolenia kierowców	25	22	22	25	28
Liczba instruktorów nauki jazdy	170	165	167	177	181

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców - na podstawie prowadzonych rejestrów i ewidencji

ZEZWOLENIA, LICENCJE I ZAŚWIADCZENIA Z ZAKRESU PRZEWOZÓW DROGOWYCH

W 2024 r. 1 846 przedsiębiorców wykonywało działalność gospodarczą na podstawie zezwoleń bądź licencji z zakresu transportu drogowego (zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego osób i rzeczy, zezwolenia na wykonywanie regularnych i specjalnych przewozów osób, licencji w zakresie pośrednictwa przy przewozie rzeczy oraz licencji w zakresie przewozu osób), wydanych przez Prezydenta Miasta Białegostoku. Zezwolenia i licencje wydawane są na podstawie przepisów ustawy⁶⁷.

Tabela 75. Liczba wydanych zezwoleń i licencji w zakresie transportu drogowego

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego rzeczy	320	329	339	339	363
Zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego osób	25	25	26	27	27
Licencje na wykonywanie transportu drogowego w zakresie pośrednictwa przy przewozie rzeczy	152	168	231	299	324
Licencje na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką	1 401	1 390	1 383	1 015	1 069

⁶⁵ Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1210 ze zm.).

⁶⁶ Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1210 ze zm.) oraz ustawa z 5 dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236 ze zm.).

⁶⁷ Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1539 ze zm.).

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Licencje na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób samochodem osobowym	14	12	13	11	6
Licencje na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób pojazdem samochodowym przeznaczonym konstrukcyjnie do przewozu powyżej 7 i nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą	1	8	9	10	5
Zezwolenia na wykonywanie regularnych specjalnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym	2	1	2	5	5
Zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym	31	36	39	48	47
Razem	1 946	1 969	2 042	1 754	1 846

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców - na podstawie prowadzonych wykazów przedsiębiorców posiadających zezwolenia i licencje

Wśród 1 846 przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą z zakresu transportu drogowego ok. 58% stanowią przedsiębiorcy działający na podstawie licencji na wykonywanie transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką (TAXI), którym wydano 4 971 wypisów z ww. licencji.

Tabela 76. Liczba przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą na podstawie licencji na wykonywanie transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką (TAXI)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą na podstawie licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką (TAXI)	1 383	1 372	1 383	1 015	1 069

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców na podstawie wykazu przedsiębiorców posiadających licencje

W 2024 r. 309 przedsiębiorców uzyskało zaświadczenia na przewozy drogowe na potrzeby własne rzeczy i osób wykonywane pomocniczo względem prowadzonej działalności gospodarczej.

Tabela 77. Liczba ważnych zaświadczeń na przewozy drogowe na potrzeby własne

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Zaświadczenia na przewozy drogowe na potrzeby własne rzeczy	256	267	272	286	301
Zaświadczenia na przewozy drogowe na potrzeby własne osób	8	8	8	8	8

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców - na podstawie wykazu przedsiębiorców posiadających zezwolenia

5.1.2. Infrastruktura rowerowa

BIĄŁOSTOCKA KOMUNIKACJA ROWEROWA – BIKER

Od 1 kwietnia 2024 r. rozpoczął się 11. sezon funkcjonowania Białostockiej Komunikacji Rowerowej BiKeR - wypożyczalni rowerów publicznych w Białymstoku, która działa od 2014 r.

W 2024 r. rowery miejskie były wypożyczane ponad 374 tys. razy, a do grona miłośników BiKeRa dołączyło ponad 8 tys. osób. W systemie zarejestrowanych jest łącznie 87 tys. osób. W 11. sezonie użytkownicy mieli do dyspozycji 55 stacji rowerowych, rozmieszczonych w granicach Miasta Białystok i 550 rowerów znajdujących się w stałej eksploatacji, w tym: 470 rowerów standardowych, 50 rowerów z fotelikiem do przewożenia dzieci, 10 rowerów typu tandem i 20 rowerów dziecięcych. Na podstawie porozumień międzygminnych sieć rowerowa BiKeR obejmuje swym zasięgiem również gminy: Choroszcz (2 stacje), Juchnowiec Kościelny (2 stacje), Supraśl (2 stacje) i Wasilków (3 stacje). Na terenie tych gmin dostępne są 84 sztuki rowerów.

W 2024 r. użytkownicy systemu BIKER mieli do dyspozycji łącznie 64 stacje rowerowe oraz 634 rowery.

Rysunek 6. System BiKeR w Białymstoku

Źródło: Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej

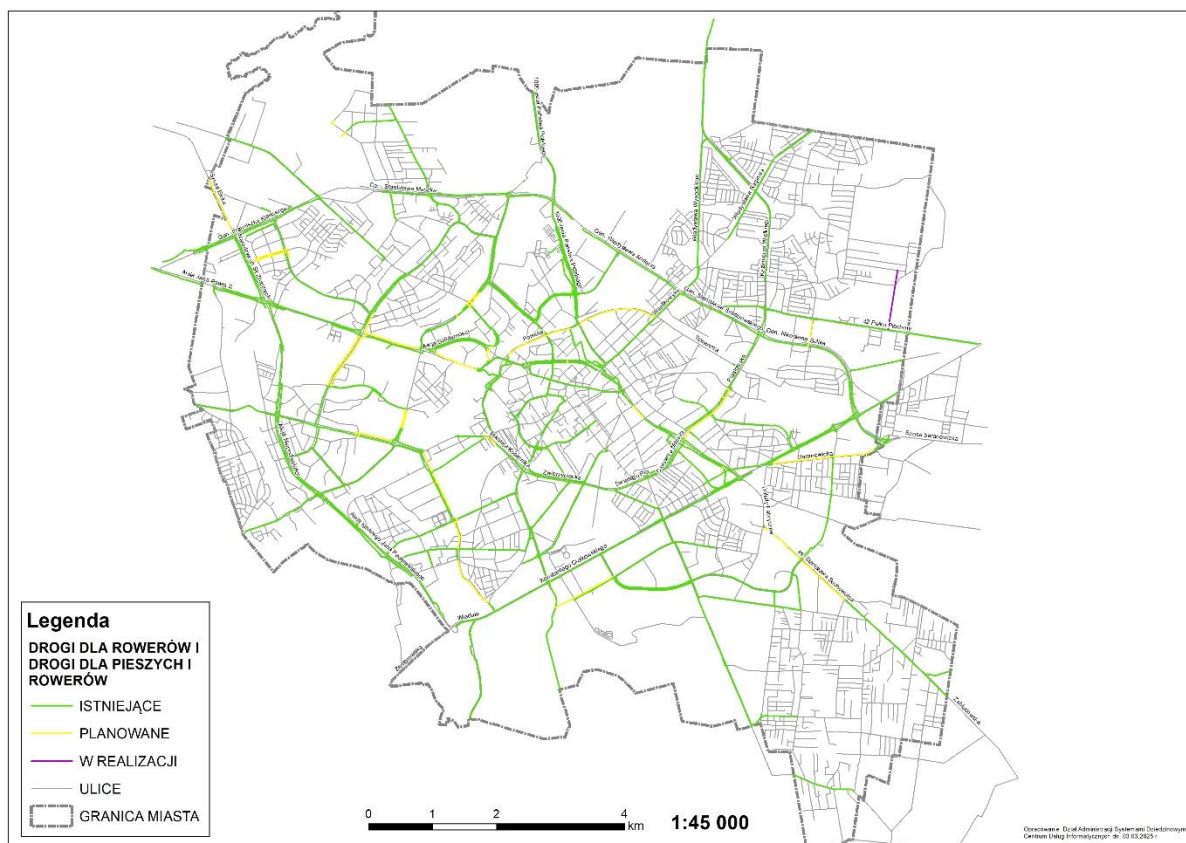
W 2024 r. w ramach budowy/przebudowy dróg lub odrębnej inwestycji wybudowano lub przebudowano ok. 2,18 km dróg rowerowych i ciągów pieszo – rowerowych.

Tabela 78. Wybudowane lub przebudowane w 2024 roku odcinki dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych

Lp.	Nazwa zadania	Długość (mb)
1.	ul. Krywlany	657
2.	ul. 1 KD-Z (przedłużenie ul. Podlaskiej)	632,85
3.	ul. Kolejowa	98
4.	ul. Św. Łukasza	500,4
5.	ul. Hetmańska (skrzyżowanie ulic: Ks. J. Popiełuszki / Hetmańskiej / Gen. A. E. Fieldora "NILA" w Białymstoku)	35,05
6.	przejście podziemne w rejonie dworca PKP i PKS	242
7.	ul. Jurowiecka (oznakowanie przejazdu dla rowerów na Rondzie Św. Faustyny Kowalskiej)	14
Razem		2 179,3

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

Rysunek 7. Mapa dróg rowerowych w Białymstoku

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

Tabela 79. Dane statystyczne dotyczące dróg rowerowych

Wyszczególnienie	Jednostka	2020	2021	2022	2023	2024
Długość dróg rowerowych ⁶⁸	km	158,92	162,82	164,40	168,76	170,94

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

⁶⁸ Długość dróg rowerowych - narastająco.

W ramach innych działań wspierających ruch rowerowy w 2024 r. zamontowano 43 stojaki rowerowe (86 miejsc postojowych). Łącznie na terenie miasta w ogólnodostępnej przestrzeni publicznej, a także na terenie jednostek oświatowych zlokalizowanych jest 1 348 stojaków rowerowych.

Ponadto, na ul. Józefa Ignacego Kraszewskiego (na odcinku pomiędzy ul. Starobojarską a ul. Ogrodową) wprowadzono kontraruch rowerowy o długości 28,8 mb, natomiast na Rondzie Św. Faustyny Kowalskiej oznakowano przejazd rowerowy.

5.1.3. Oświetlenie uliczne

W 2024 r. przyjęto do utrzymania nowe obiekty oświetlenia ulicznego (190 słupy oświetleniowe), zlokalizowane na ulicach: Zawady, Wiklinowej, Ustronnej, Trawiastej, Krywłany, Św. Łukasza, Cytrusowej, 1 KD-Z (przedłużenie ul. Podlaskiej), Chmielowej, Tatarakowej, 5KD-D (w rejonie ul. Chmielowej), Szyszkowej, Karmelowej, Krzywej, Jana Krzysztofa Kluka, Aleksandra Puszkina, Niewodnickiej. Ponadto oświetlono przejście podziemne w rejonie dworca PKP i PKS.

W ramach działań inwestycyjnych wymieniono 3 548 oprav oświetlenia ulicznego na energooszczędne, na następujących ulicach: Rondzie Pamięci Bieżeństwa 1915 roku, Rondzie Żołnierzy Wyklętych, 42 Pułku Piechoty, B. Krzywoustego, Bitwy Białostockiej, Dolistowskiej, Gen Władysława Andersa, Gen. Nikodema Sulika, Gen. Stefana Sosabowskiego, Konstantego Ciołkowskiego, Ofiar Majdanka, Stefana Batorego, Władysława Wysockiego, Wasilkowskiej, Świętokrzyskiej, Gen. Józefa Hallera, Rondzie Nauczycieli Tajnego Nauczania, Antoniukowskiej, Wierzbowej, Bł. Ks. Michała Sopoćki, Alei Solidarności, Błękitnej, Bułgarskiej, Cieszyńskiej, Jurowieckiej, Alei Jana Pawła II, Rondzie RONALDA REGANA, Zwycięstwa, Hetmańskiej, Marczukowskiej, Gen. Augusta Emila Fieldorfa "NILA", Ks. Jerzego Popiełuszki, Mikołaja Kopernika, Zachodniej, Władysława Raginisa, Św. Maksymiliana Marii Kolbego, Marcina Kasprzaka, Henryka Sienkiewicza, Alei Józefa Piłsudskiego, Legionowej, Marii Curie-Skłodowskiej, Rynku Siennym, Św. Anny, Prez. Ryszarda Kaczorowskiego, Jerzego Waszyngtona, Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Zwierzynieckiej, Rondzie Seweryna Nowakowskiego Prezydenta Miasta Białegostoku, Wiejskiej, Wiosennej, Świerkowej, Kawaleryjskiej, drodze do Olmont, Alei 1000-lecia Państwa Polskiego, Gen. Władysława Andersa, Gen. Stanisława Maczka, Produkcyjnej, Gen. Gustawa Orlicz-Dreszera, Lodowej, Hugo Kołłątaja, Gen. Franciszka Kleeberga, Narodowych Sił Zbrojnych, Przędzalnianej, Szosie Ełckiej.

Zastosowanie nowoczesnych technologii LED ma na celu poprawienie komfortu jazdy oraz przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu, w szczególności niechronionych. Wymiana oprav oświetlenia ulicznego na energooszczędne umożliwi stopniowe zmniejszanie konsumpcji energii i poprawi efektywność energetyczną. Przyczyni się zatem do poprawy stanu środowiska, a przede wszystkim jakości powietrza w skali lokalnej.

W 2024 r. w celu poprawy bezpieczeństwa pieszych doświetlono także 9 nowych przejść dla pieszych na ulicach: 1 KD-Z (przedłużenie ul. Podlaskiej), Krywłany, Ustronnej oraz zainstalowano urządzenia bezpieczeństwa ruchu na przejściu dla pieszych i przejeździe rowerowym w ul. Feliksa Filipowicza w Białymstoku. Przeprowadzono także szereg prac eksploatacyjnych, wynikających z bieżącego utrzymania oświetlenia ulicznego, stanowiącego majątek miasta Białystok, w celu zachowania go w odpowiednim stanie technicznym.

W 2024 r. wydano 69 warunków technicznych na budowę/przebudowę lub modernizację infrastruktury oświetleniowej.

Miasto Białystok posiada System Sterowania Oświetleniem Miejskim, w ramach którego w 2024 r. funkcjonowało 270 szafek oświetleniowych.

5.1.4. Parkingi

W ramach budowy i przebudowy dróg w 2024 r. wybudowano 525 nowych miejsc parkingowych, w tym 35 miejsc dla osób niepełnosprawnych przy następujących ulicach: Krywlany, 1 KD-Z (przedłużenie ul. Podlaskiej), Rumiankowej, Fabrycznej, Jana Krzysztofa Kluka.

Ponadto w ramach bieżącego utrzymania dróg, na terenie miasta Białystok wydzielono 6 nowych oraz odnowiono oznakowanie 12 miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych.

Tabela 80. Parkingi w zarządzaniu Zarządu Mienia Komunalnego

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Powierzchnia parkingów (m ²)	70 212	71 014	75 526	75 526	76 450

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego

Strefa Płatnego Parkowania w Białymstoku obejmuje ok. 3 700 miejsc postojowych (liczba miejsc postojowych może ulegać nieznacznym zmianom w związku z przebudową lub budową ulic, chodników i zmianami w organizacji ruchu) i podzielona jest na 2 podstrefy – podstrefę A i podstrefę B, zróżnicowane pod względem wysokości opłaty za postój pojazdu.

W dniu 27 września 2024 r. została podjęta uchwała⁶⁹, zgodnie z którą zaczęły obowiązywać zmiany, m.in. w zakresie stawek opłat oraz zmiany w podstrefach A i B. Ulice należące do podstrefy B, tj.: Akademicka, Zygmunta Krasińskiego, Jerzego Waszyngtona, Nory Ney, Marii Curie-Skłodowskiej (odc. od ul. Legionowej do Placu Katyńskiego) zostały włączone do podstrefy A.

Opłaty w strefie płatnego parkowania w Białymstoku pobierane są w dni robocze od poniedziałku do piątku, w godzinach 09:00 - 17:00.

Tabela 81. Stawki opłat w strefie płatnego parkowania⁷⁰

Opłaty:	Kwota (w zł)	
	podstrefa A	podstrefa B
za postój pojazdu do 15 minut	1,10	0,70
za pierwszą godzinę postoju pojazdu	4,40	2,80
za drugą godzinę postoju pojazdu	5,20	3,20
za trzecią godzinę postoju pojazdu	6,20	3,60
za czwartą i każdą następną godzinę postoju pojazdu	4,40	2,80

Źródło: Biuro Strefy Płatnego Parkowania

Tabela 82. Wysokość opłat abonamentowych i zryczałtowanych w strefie płatnego parkowania

Opłaty:	Kwota (w zł)	
	podstrefa A	podstrefa B
abonament mieszkańca (miesięczny)	18	12
abonament mieszkańca (półroczny)	100	60
abonament mieszkańca (roczny)	180	110
abonament zwykły (miesięczny)	400	280

⁶⁹ Uchwała Nr VI/88/24 Rady Miasta Białystok zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania, opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych Miasta Białystok oraz sposobu ich pobierania (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2024 r. poz. 4350); wejście w życie z dniem 04 listopada 2024 r.

⁷⁰ Stawki opłat obowiązujące od dnia 04 listopada 2024 r.

Opłaty:	Kwota (w zł)	
	podstrefa A	podstrefa B
abonament zwykły (kwartalny)	1 000	700
abonament zwykły (półroczny)	1 900	1 200
abonament zwykły (roczny)	2 900	1 900
opłata ryczałtowa za zastrzeżenie stanowiska postojowego - „kopertę” w okresie miesięcznym	1 900	1 200
opłata ryczałtowa za zastrzeżenie stanowiska postojowego - „kopertę” w okresie kwartalnym	4 700	3 000
opłata ryczałtowa za zastrzeżenie stanowiska postojowego - „kopertę” w okresie półrocznym	7 200	4 600
opłata ryczałtowa za zastrzeżenie stanowiska postojowego - „kopertę” w okresie rocznym	11 600	7 400

Źródło: Biuro Strefy Płatnego Parkowania

Opłaty za postój pojazdów w strefie płatnego parkowania w Białymstoku pobierane są przy użyciu 185 parkomatów. W podstrefie A znajdują się 104 urządzenia, w podstrefie B - 81 urządzeń. Urządzenia te umiejscowione są w pobliżu miejsc postojowych, co ułatwia kierowcom sprawne i szybkie wniesienie opłaty za postój pojazdu. Płatności można dokonać przy użyciu monet lub kart płatniczych (zblizeniowo lub chipowo).

Użytkownicy strefy płatnego parkowania mają również możliwość wnoszenia opłat za postój pojazdów przy użyciu telefonu komórkowego przy wykorzystaniu płatności mobilnych.

Osobom niepełnosprawnym posiadającym kartę parkingową osoby niepełnosprawnej oraz osobom legitymującym się kartą kombatanta przysługuje zerowa stawka opłaty za postój pojazdu na wszystkich miejscach postojowych w strefie płatnego parkowania.

Tabela 83. Zestawienie ilościowo - wartościowe opłat wniesionych w parkomatach

Rok	Liczba transakcji		Wartość (zł)		Liczba transakcji razem	Wartość transakcji razem (w zł)
	Bilon	Karty	Bilon	Karty		
2020	1 623 449	483 666	3 699 969,00	1 555 466,00	2 107 115	5 255 435,00
2021	1 737 822	633 151	4 259 956,90	2 133 076,20	2 370 973	6 393 033,10
2022	1 712 740	781 284	4 428 704,20	2 745 293,60	2 494 024	7 173 997,80
2023	1 625 818	883 183	4 385 295,50	3 179 851,80	2 509 001	7 565 147,30
2024	1 496 279	934 329	4 428 213,60	3 762 971,60	2 430 608	8 191 185,20

Źródło: Biuro Strefy Płatnego Parkowania

Tabela 84. Zestawienie ilościowo - wartościowe opłat wniesionych za pomocą systemu płatności mobilnych

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba transakcji	376 127	515 354	631 388	773 537	902 729
Wartość (zł)	891 510,76	1 293 143,36	1 691 904,87	2 176 127,03	2 882 884,39

Źródło: Biuro Strefy Płatnego Parkowania

Tabela 85. Wpływy z tytułu funkcjonowania strefy płatnego parkowania

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Wartość (zł)	7 970 068,95	9 596 983,74	10 794 224,03	12 073 389,07	13 497 360,80

Źródło: Biuro Strefy Płatnego Parkowania

Kontrolerzy strefy płatnego parkowania są wyposażeni w terminale mobilne do wystawiania wezwań-raportów, co w znacznym stopniu usprawniło czas kontroli parkujących pojazdów. Dodatkowo urządzenia umożliwiają weryfikację płatności mobilnych oraz opłat abonamentowych.

Tabela 86. Liczba wystawionych wezwań – raportów

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wezwań - raportów	23 418	25 040	20 728	21 932	21 139

Źródło: Biuro Strefy Płatnego Parkowania

Rysunek 8. Obszar strefy płatnego parkowania w Białymstoku⁷¹

Źródło: Biuro Strefy Płatnego Parkowania

⁷¹ Obszar strefy płatnego parkowania, obowiązujący od 04 listopada 2024 r.

5.1.5. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2035

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2035 (SUMP BOF, z ang. Sustainable Urban Mobility Plan) jest dokumentem, który wskazuje kierunki oraz możliwości działań i rozwoju systemu transportowego w obszarze BOF⁷², co przełoży się na poprawę funkcjonowania systemu transportowego, w tym podróży alternatywnymi do samochodu osobowego, środkami transportu. Plan w zakresie dotyczącym miasta Białystok przyjęto uchwałą⁷³.

W 2024 r. podejmowane były działania, których zakres i tematyka wpisuje się w założenia Planu. W ramach zadań inwestycyjnych wybudowano i przebudowano infrastrukturę drogową i rowerową. Ponadto przeprowadzono kontrolę prawidłowości oznakowania w terenie oraz w rejonie szkół, zrealizowano przegląd ulic miasta Białegostoku w zakresie poprawności działania istniejącego oświetlenia ulicznego, szczególnie w rejonie przejść dla pieszych oraz oznakowania ulic, organizowane były spotkania w sprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie miasta Białegostoku przy udziale przedstawicieli Komendy Miejskiej Policji.

Działania wskazane w podrozdziale 5.1. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- S2.2. Dobra jakość środowiska: powietrza, gleb i wód
- P1.5. Integracja planistyczna i tworzenia baz danych przestrzennych dla obszaru BOF
- P2.1. Dostępność przestrzeni dla użytkowników ze szczególnymi potrzebami
- P2.3. Funkcjonalny, energooszczędny transport, integrowany i zarządzany w skali BOF
- P2.4. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na klimat i środowisko
- P2.5. Rozwój infrastruktury transportu wg rozwiązań dedykowanych dla poszczególnych części miasta w powiązaniu z BOF
- P2.6. Rozbudowa dróg rowerowych w powiązaniu z BOF
- C4.1. Opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań doskonalących procesy zarządzania miastem w zakresie transportu
- C5.1. Wdrożenie energooszczędnych rozwiązań w przestrzeni publicznej
- C6.1. Inteligentne warunki życia – smart living

5.2. Bezpieczeństwo ruchu drogowego

Miasto Białystok dysponuje Systemem Zarządzania Ruchem, w którym do końca 2024 r. funkcjonowało 148 sygnalizacji świetlnych. Wszystkie sygnalizacje pracują acyklicznie. Posiadają szereg detektorów, umożliwiających dostosowanie długości wyświetlanych sygnałów do występujących natężeń ruchu. Ze względu na zmianę struktury ruchu oraz przepisów dokonano 57 zmian programów sygnalizacji. Ponadto na bieżąco zdalnie modyfikowane są istniejące programy.

W 2024 r. wybudowano 1 sygnalizację świetlną na ul. Hetmańskiej w Białymstoku, tj. na przejściu dla pieszych przy sklepie Auchan. Zamontowano także 20 nowych sygnalizatorów akustycznych.

⁷² Białostocki Obszar Funkcjonalny.

⁷³ Uchwała Nr LXXIV/1018/23 Rady Miasta Białystok z dnia 18 września 2023 r. w sprawie przyjęcia „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2035”.

W ramach bieżącego utrzymania zlecono 360 napraw uszkodzonych elementów sygnalizacji świetlnej oraz 28 napraw elementów systemu monitoringu miejskiego.

Miasto rozwija i utrzymuje system monitoringu wizyjnego w liczbie 256 kamer monitoringu miejskiego, z których Straż Miejska ma dostęp do 301 strumieni/obrazów. Lokalizacja kamer w newralgicznych punktach poprawia bezpieczeństwo mieszkańców.

Tabela 87. Dane statystyczne dot. zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury technicznej i transportu

Nazwa wskaźnika	2020	2021	2022	2023	2024
Skrzyżowania z sygnalizacją świetlną ze sterowaniem adaptacyjnym (zależnym od ruchu) i koordynacją - jako % skrzyżowań z sygnalizacją świetlną	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Skrzyżowania z sygnalizacją świetlną z priorytetem dla transportu zbiorowego lub pojazdów specjalnych - jako % skrzyżowań z sygnalizacją świetlną	86,0	85,7	84,9	81,5	80,4
System monitoringu wizyjnego – ilość kamer funkcjonujących w ramach systemu sterowania ruchem	151	152	163	174	193
Długość ulic objętych rozwiązaniami z zakresu uspokojenia ruchu (km) ⁷⁴	33,36	33,71	34,07	34,87	41,83

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

W ramach realizacji zadań, dotyczących bieżącego utrzymania oznakowania dróg w 2024 r. wykonano prace na łączną kwotę 4 840 453,43 zł, w tym m.in.:

- odnowiono oznakowanie cienkowarstwowe o łącznej powierzchni – 86 952,63 m²;
- wykonano nowe oznakowanie cienkowarstwowe o powierzchni – 2 461,60 m²;
- wykonano nowe oznakowanie grubowarstwowe o powierzchni – 412,19 m²;
- usunięto oznakowanie cienkowarstwowe z powierzchni – 102,23 m²;
- usunięto oznakowanie grubowarstwowe z powierzchni – 150,82 m²;
- ustawiono 41 szt. luster drogowych;
- wykonano 28 szt. progów zwalniających, 58 szt. progów wyspowych oraz 4 szt. nowych azyli;
- wykonano i zamontowano 66 szt. separatorów ruchu;
- wykonano i zamontowano 28 szt. pylonów.

W celu poprawy bezpieczeństwa ruchu wprowadzono zmiany w organizacji ruchu. Wprowadzono strefę ograniczonej prędkości do 30 km/h na ulicach: ul. J. I. Kraszewskiego (na odcinku pomiędzy ul. Starobojarską a ul. Ogrodową), na drogach zlokalizowanych pomiędzy ulicami Zawady od skrzyżowania z ul. św. Krzysztofa i ul. św. Łukasza (włącznie) – Lodowa – Pawła Sapiehy (włącznie) – Końcowa (włącznie), a także na ulicach: Mazowieckiej (odcinek dwukierunkowy), Św. Mikołaja, Esperantystów, Mieszka I (pomiędzy ul. Piastowską a ul. Skorupską), Bacieczki, S. Mikołajczyka, ks. Z. Peszkowskiego, prof. A. Stelmachowskiego. Na ul. Starosielce wprowadzono oznakowanie skrzyżowań równorzędnych.

Wprowadzono strefy zamieszkania na ulicach: Nory Ney, Pigwowej (od posesji nr 6J) oraz na drodze w pasie drogowym Alei Jana Pawła II (przy skrzyżowaniu z ul. Wysoki Stoczek).

⁷⁴ Dane obejmują długość ulic objętych rozwiązaniami z zakresu uspokojenia ruchu (z ruchem ograniczonym do 30 km/h) wraz z ulicami znajdującymi się poza strefą zamieszkania.

Ponadto zamontowano progi zwalniające na następujących ulicach: Stoczni Gdańskiej (między ul. Wodną a ul. Zabłudowską), Dojlidy Górne – na wysokości posesji nr 169, Daliowej – na wysokości posesji nr 24, Piasta (przy Rodzinnym Ogrodzie Działkowym), Ondraszka (pomiędzy ul. Baśniową a ul. Wiklinową), Niedźwiedziej (w rejonie posesji nr 29), Bacieczki (w rejonie ul. Ks. Z. Peszkowskiego), Trawiastej (na wysokości posesji nr 15), łączniku pomiędzy ul. Jesienną a ul. Gradową, 1KD-Z (przedłużenie ulicy Podlaskiej), Porzeczkowej (pomiędzy posesją nr 2 i nr 4), Mieszka I (pomiędzy ul. Piastowską a ul. Skorupską), św. Mikołaja.

Wyznaczono nowe przejścia dla pieszych na ulicach: Kombatantów (przy skrzyżowaniu z ul. W. Bełzy), Litewskiej (w rejonie skrzyżowania z ul. Polową) oraz na drodze będącej w pasie drogowym Alei Jana Pawła II (przy skrzyżowaniu z ul. Wysoki Stoczek).

Poprawiono bezpieczeństwo w ruchu pieszych poprzez:

- budowę wyniesionych przejść dla pieszych – 30 szt.;
- budowę przejścia podziemnego pieszo – rowerowego w rejonie dworca PKP i PKS, w tym budowę 3 pochylni oraz pasów naprowadzających i pasów ostrzegawczych o długości 215,72 mb;
- budowę i przebudowę przejść dla pieszych z obniżonymi krawężnikami - 8 szt.;
- budowę i przebudowę przejść dla pieszych z obniżonymi krawężnikami z jednoczesną zmianą struktury podłoża przed wejściem na jezdnię (płytki z wypustkami) - 57 szt.;
- budowę i przebudowę przejść dla pieszych z azylem wyspowym - 7 szt.;
- montaż nowych sygnalizatorów akustycznych na przejściach dla pieszych - 20 szt.;
- ustawienie tabliczek informacyjnych w języku Braille’a - 12 szt.

Inne działania realizowane w celu poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i pieszym dotyczyły:

- poprawy widoczności przez wyeliminowanie parkujących pojazdów w pobliżu;
- zmiany oznakowania na fluorescencyjne;
- zawężenia pasa ruchu;
- eliminowania parkowania na drogach dla pieszych i rowerów poprzez montaż słupków blokujących/ogrodzeń;
- montażu oznakowania ostrzegającego o miejscu na drodze szczególnie uczęszczanym przez dzieci;
- wprowadzenia zakazu wjazdu pojazdów ciężarowych na ulicach: Łąkowej (za skrzyżowaniem z ul. Ryską), Wł. Raginisa (przy wjeździe na parking Cmentarza Farnego), Dziesięciny (lokalizacja znaku przy posesji 58A), Zielonogórskiej (rejon pętli autobusowej), drodze serwisowej Al. I. Paderewskiego przy ul. K. Pułaskiego, Alei 1000-lecia P.P. (pomiędzy ul. Skidelską a ul. Wileńską - osiedle domków jednorodzinnych);
- montażu pręseł ogrodzeniowych i wymiany barier ochronnych stalowych wraz z wymianą słupków do barier ochronnych stalowych.

Działania wskazane w podrozdziale 5.2. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

P2.2. Bezpieczny ruch uliczny ukierunkowany na realizację Wizji Zero

P3.4. Rozwój zaawansowanych systemów obsługi i sterowania

C4.1. Opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań doskonalących procesy zarządzania miastem w zakresie transportu

5.3. Organizacja ruchu

W 2024 r. na terenie Miasta realizowano zadania z zakresu zarządzania i organizacji ruchu drogowego. Łącznie zatwierdzono 282 projektów organizacji ruchu oraz wdrożono 171 stałych projektów organizacji ruchu.

W celu poprawy bezpieczeństwa ruchu i usprawnień układu komunikacyjnego w 2024 r. opracowano 243 projektów organizacji ruchu drogowego. Na 7 skrzyżowaniach dróg z przejazdami kolejowymi wykonano pomiary natężenia ruchu wraz z uaktualnieniem oznakowania drogowego. Ponadto przeprowadzono 2 postępowania dotyczące inwentaryzacji i zmian w organizacji ruchu w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu na wybranych osiedlach miasta.

Tabela 88. Dane statystyczne dotyczące organizacji ruchu

Lp.	Wyszczególnienie zagadnień objętych analizą		2022	2023	2024	
1.	Zatwierdzone projekty organizacji ruchu drogowego:	Stala organizacja ruchu	drogi krajowe	7	9	7
			drogi wojewódzkie	12	8	18
			drogi powiatowe	45	55	82
			drogi gminne	168	111	147
			drogi wewnętrzne	bd.	11	27
			Ogółem	232	194	282
		Czasowa organizacja ruchu	drogi krajowe	16	13	25
			drogi wojewódzkie	20	24	40
			drogi powiatowe	173	238	181
			drogi gminne	728	691	620
			drogi wewnętrzne	bd.	57	99
Ogółem	937	1 023	965			
2.	Ilość wdrożonych stałych projektów organizacji ruchu ogółem, w tym dotyczących:		151	80	171	
	- dróg krajowych		2	2	5	
	- dróg wojewódzkich		8	7	13	
	- dróg powiatowych		31	31	46	
	- dróg gminnych		110	39	107	
	- dróg wewnętrznych		bd.	1	0	
3.	Projekty opracowane przez ZDM		201	148	243	
4.	Realizacja wniosków i postulatów mieszkańców w zakresie organizacji ruchu drogowego		311	326	408	
	wprowadzone zmiany na podstawie organizacji ruchu		168	88	107	
	wprowadzone zmiany bez organizacji ruchu		13	0	0	
5.	Wydane zezwolenia	imprezy na drogach	74	81	77	
		zjazdy i obsługa komunikacyjna	133	224	130	
6.	Współdziałanie z Policją w zakresie organizacji bezpieczeństwa ruchu drogowego		6	10	10	
7.	Odpowiedzi na system City/BiałystOK		133	38/52	168	
	liczba projektów i wprowadzonych zmian wynikających ze zgłoszeń w systemie City/BiałystOK		28	1/1	25	
	liczba wprowadzonych zmian (bez projektu)		10	0	0	
8.	Przeprowadzone wizje w terenie z udziałem Policji		9	12	10	
	Wprowadzono zmiany do uwag		12	4	0	
9.	Liczba ulic skontrolowanych w zakresie oznakowania		327	650	482	

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

W 2024 r. wydano zezwolenia dotyczące wykorzystania dróg, z przeznaczeniem m.in. na:

- imprezy na drogach w ilości 20, w tym imprezy o charakterze ogólnopolskim, takie jak: 11. PKO Półmaraton, Elemental Tri Series Białystok 2024, 43. Rajd Podlaski, Koncert Lata z Radiem i Telewizją Polską;
- uroczystości o charakterze religijnym, tj. procesje i pielgrzymki – 50.

W związku z lokalizowaniem nowych inwestycji lub zmianą zagospodarowania terenów w sąsiedztwie dróg:

- wydano 150 zezwoleń na lokalizacje zjazdów z dróg do nieruchomości;
- wydano 34 uzgodnienia włączenia do drogi ruchu drogowego;
- przeniesiono 4 decyzje i zmieniono 4 decyzje na lokalizacje zjazdów;
- zawarto 35 porozumień na realizację inwestycji celu publicznego dostosowującego układ drogowy do funkcjonalnej obsługi inwestycji niedrogowej na podstawie art. 16 ustawy o drogach publicznych⁷⁵;
- zawarto 5 umów na realizację inwestycji celu publicznego na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego⁷⁶;
- wydano 7 zgód na dysponowanie terenem związanych z realizacją inwestycji celu publicznego;
- przygotowano 15 pełnomocnictw w związku z zawartymi porozumieniami;
- uzgodniono 46 projektów budowlanych, związanych z obsługą komunikacyjną;
- wydano 6 zaświadczeń o dostępie do drogi publicznej;
- uzgodniono 33 przybliżenia obiektów budowlanych do krawędzi jezdni;
- udzielono 29 pisemnych odpowiedzi, dotyczących dostępu do dróg publicznych;
- udzielono 3 informacji publicznych, dotyczących dostępu do dróg publicznych;
- sporządzono 89 opinii w sprawie obsługi komunikacyjnej i służebności.

Działania wskazane w podrozdziale 5.3. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

P2.2. Bezpieczny ruch uliczny ukierunkowany na realizację Wizji Zero

5.4. Komunikacja miejska

Organizowanie i zarządzanie przewozami o charakterze użyteczności publicznej na 50 liniach komunikacyjnych w Białymstoku i gminach ościennych objętych porozumieniami międzygminnymi realizowane jest przez Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej (BKM) Urzędu Miejskiego w Białymstoku.

Zarząd BKM wykonuje zadania związane z:

- zarządzaniem obiektami i urządzeniami infrastruktury przystankowej;
- dystrybucją biletów uprawniających do korzystania z usług przewozowych świadczonych w ramach komunikacji miejskiej w Białymstoku;
- kontrolowaniem dokumentów przewozu;

⁷⁵ Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320 ze zm.).

⁷⁶ Ustawa z dnia 16 grudnia 2005 r. o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 688 ze zm.).

- windykacją należności powstałych z tytułu wystawienia wezwań do zapłaty opłat dodatkowych i należności przewozowych za przejazd bez ważnego biletu lub ważnego dokumentu uprawniającego do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego;
- przewozem osób niepełnosprawnych w systemie mikrobusowym z terenu Gminy Białystok;
- Białostocką Komunikacją Rowerową;
- Białostocką Kartą Dużej Rodziny, Ogólnopolską Kartą Dużej Rodziny i Kartą Aktywnego Seniora.

INFRASTRUKTURA PRZYSTANKOWA

Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej zarządza obiektami i urządzeniami infrastruktury przystankowej. Na terenie Białegostoku i gmin ościennych, objętych porozumieniami międzygminnymi, zlokalizowanych jest 1 140 przystanków, w tym na terenie Białegostoku - 704, z tego 542 przystanki wyposażono w wiaty.

W 2024 r. wymieniono łącznie 12 wiat, tj. w ramach postępowania przetargowego nastąpiła wymiana 8 wiat, natomiast w ramach zadania Budżetu Obywatelskiego 2023 „Zielone Przystanki Białostockiej Komunikacji Miejskiej” wymieniono kolejne 4 wiaty przystankowe na wiaty z zielonym dachem retencyjnym, systemem umożliwiającym przechwytywanie i odprowadzenie wody opadowej oraz zieloną ścianą roślinną.

W 2024 r. wprowadzono nowe połączenia komunikacyjne:

- od 01 stycznia na wniosek gminy Dobrzyniewo Duże uruchomiono linię 126, kursującą na trasie: Produkcyjna/Pętla – Produkcyjna - Rolna- Dobrzyniewska - Fasty Kolonia - Dobrzyniewo Fabryczne – Ogrodniki - Dobrzyniewo Kościelne - Szosa Ełcka – Klubowa – Lipowa - Dobrzyniewo Duże/Gminne Centrum Kultury;
- od 01 maja uruchomiono miejskie linie nocne: N1, N2, N3, N4, N5 i N6, kursujące w soboty i niedziele, od godziny 00:10, z tego w ramach linii N6 jeden z kursów dojeżdżał do gminy Wasilków.

Usługi przewozowe na terenie Białegostoku i gmin ościennych, z którymi zawarto porozumienie międzygminne (Choroszcz, Dobrzyniewo Duże, Juchnowiec Kościelny, Supraśl, Wasilków, Zabłudów) świadczyło 3 operatorów: Komunalne Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Komunalne Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. i Komunalny Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. Spółki są podmiotami z udziałem Miasta Białegostoku.

Tabela 89. Komunikacja miejska w Białymstoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba obsługiwanych gmin	7	7	7	7	7
Długość tras komunikacji miejskiej ogółem (w km)	358	367	352	367	367
w tym:					
Białystok	172	175	175	175	175
Choroszcz	12	11	11	22	22
Dobrzyniewo Duże	18	18	3	3	11
Juchnowiec Kościelny	100	100	100	100	100
Supraśl	22	22	22	22	22
Wasilków	31	38	38	42	42
Zabłudów	3	3	3	3	3
Długość bus-pasów (w km)	18,42*	21,17	21,74	23,97	24,69

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba linii komunikacji miejskiej ogółem (w szt.) ⁷⁷	43	47	46	49	50
w tym:					
Białystok	40	44	43	46	46
Choroszcz	2	2	2	4	4
Dobrzyniewo Duże	2	2	1	1	2
Juchnowiec Kościelny	9	10	10	10	10
Supraśl	3	3	3	3	3
Wasilków	3	5	5	6	6
Zabłudów	1	1	1	1	1
Długość linii komunikacji miejskiej ogółem (w km)	623	659	638	684	693
w tym:					
Białystok	462	477	470	489	490
Choroszcz	12	12	12	28	28
Dobrzyniewo Duże	18	18	2	2	10
Juchnowiec Kościelny	83	84	85	85	84
Supraśl	24	24	24	24	25
Wasilków	20	39	42	53	52
Zabłudów	3	3	3	3	3
Dzienna liczba par kursów ogółem (w szt.)	1 674	1 855	1 832	1 840	1 846
w tym:					
Białystok	1 238	1 287	1 254	1 289	1 276
Choroszcz	52	52	52	67	76
Dobrzyniewo Duże	46	46	25	25	27
Juchnowiec Kościelny	132	245	276	227	239
Supraśl	100	100	98	104	100
Wasilków	85	104	102	107	107
Zabłudów	21	21	21	21	21
Przebieg autobusów w wozokilometrach ogółem (w tys.)	14 850	14 326	14 558	14 211	14 586
Liczba autobusów w inwentarzu (w szt.)	264	259	254	260	261
w tym:					
spełniających normy emisji Euro VI	82	82	85	85	92
spełniających normy emisji poniżej Euro III	2	0	0	0	0
Średni wiek autobusów (w latach)	8,0	8,8	9,6	9,4	10,2
Pojemność autobusów w inwentarzu (w os.)	32 413	31 410	31 269	31 224	30 751
Liczba autobusów w ruchu ogółem (w szt.) ⁷⁸	183	203	202	205	199
w tym:					
Białystok	175	201	200	203	197
Choroszcz	7	7	7	9	9
Dobrzyniewo Duże	12	12	6	7	7
Juchnowiec Kościelny	30	30	30	30	29
Supraśl	14	13	13	13	13
Wasilków	7	11	11	12	12

⁷⁷ Liczba linii nie sumuje się, ponieważ wybrane linie przebiegają po obszarze więcej niż jednej gminy.

⁷⁸ Liczba autobusów w ruchu ogółem nie sumuje się, ponieważ wybrane autobusy poruszają się po obszarze więcej niż jednej gminy.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Zabudów	3	3	3	3	2
Liczba pasażerów przewiezionych komunikacją miejską (w mln os.)	46,6	58,4	64,6	59,5	59,9

* korekta danych

Źródło: Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej

DYSTRYBUCJA BILETÓW

Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej zajmuje się dystrybucją biletów uprawniających do korzystania z usług przewozowych, świadczonych w ramach Komunikacji Miejskiej w Białymstoku. Ponadto prowadzona jest hurtowa sprzedaż biletów jednorazowych.

Sprzedaż biletów realizowana jest:

- w punktach sprzedaży biletów zlokalizowanych na terenie miasta i w niektórych miejscowościach sąsiednich;
- poprzez stronę internetową www.ekarta.bialystok.pl (po zakupie biletu należy go odebrać w kasowniku lub biletomacie);
- poprzez aplikacje mobilne mPay i Skycash, umożliwiające zakup biletów komunikacji miejskiej przez telefon komórkowy (po zakupie bilet zostaje przypisany do nr telefonu);
- w biletomatach i kasownikach elektronicznych, zainstalowanych w każdym autobusie (transakcje opłacane kartą miejską lub kartą bankową nie wymagają drukowania biletów papierowych).

Podróżujący Białostocką Komunikacją Miejską, posiadający zbliżeniową kartę płatniczą bądź funkcję płatności NFC w telefonie lub zegarku, dokonując opłaty za przejazd w biletomacie mają możliwość skorzystania z inteligentnego rozwiązania Mass Transit Transaction (MTT – VISA) / Pay As You Go (PaYG – Mastercard) – to rozliczanie za przejazdy, polegające na automatycznym poborze optymalnej opłaty z rachunku karty płatniczej dopiero po zakończeniu doby rozliczeniowej.

KONTROLA BILETOWA - EGZEKUCJA OPŁAT DODATKOWYCH ZA BRAK WAŻNEGO BILETU

W 2024 r. kontynuowana była współpraca pomiędzy Zarządem Białostockiej Komunikacji Miejskiej i Komendą Miejską Policji w Białymstoku, mająca na celu zwalczanie zjawiska wyłudzenia przejazdów komunikacją miejską, będącego wykroczeniem stypizowanym w art. 121 § 1 Kodeksu wykroczeń⁷⁹. W latach 2020-2024 zatrzymanych i ukaranych mandatem karnym bezpośrednio na miejscu zdarzenia zostało 990 sprawców wykroczenia.

Tabela 90. Kontrola biletowa

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba nałożonych opłat dodatkowych ogółem	12 126	13 969	13 481	18 049	17 348
Liczba nałożonych opłat gotówkowych	1 266	1 661	1 604	1 827	1 870
Liczba wystawionych wezwań kredytowych	10 860	12 308	11 877	16 222	15 478

Źródło: Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej

⁷⁹ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119 ze zm.).

PRZEWÓZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W Białymstoku funkcjonuje mikrobusowy system przewozu osób z niepełnosprawnościami. Obecnie przewozy realizowane są przez Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej i dostępne są one przede wszystkim na terenie Miasta oraz po spełnieniu określonych warunków, również poza jego granicami.

Przewóz osób z niepełnosprawnościami w systemie mikrobusowym ukierunkowany jest przede wszystkim na rzecz bezpłatnego transportu dzieci do placówek edukacyjnych (przedszkola, szkoły podstawowe, ponadpodstawowe lub ośrodki umożliwiające realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki). Ten typ usług stanowi ponad 60% wszystkich realizowanych przewozów. W miarę możliwości, przewozy świadczone są też dla pozostałych osób z niepełnosprawnościami.

W 2024 r. przewoźnik dysponował 12 mikrobusami, przystosowanymi do przewozu osób z niepełnosprawnościami - w tym na wózkach. Miesięcznie wykonano średnio 3 000 kursów.

Tabela 91. Przewóz osób niepełnosprawnych Białostocką Komunikacją Miejską

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba przejazdów ogółem	17 678	25 562	30 786	29 710	29 014
w tym:					
do 5 km	8 708	13 090	17 551	16 678	15 981
powyżej 5 km	8 720	12 251	12 872	12 769	12 654
poza granice miasta	250	311	363	263	379
Liczba przejechanych km ogółem	208 896	272 367	285 247	269 423	274 272
w tym:					
przejazdy bezpłatne	38 628	71 383	84 732	83 367	80 850
z biletami jednorazowymi	5 525	5 284	5 977	4 799	6 386
z biletami dekadowymi	500	742	1 540	1 028	1 452
z biletami miesięcznymi	61 339	67 613	70 886	73 583	73 550
dojazdy	84 484	109 533	105 335	91 638	95 078
poza granice miasta	17 607	14 285	15 688	14 092	14 030
inne cele	813	3 563	1 089	916	2 926
Liczba przewiezionych pasażerów	35 356	51 304	61 518	59 420	58 028
Zużycie paliwa (w litrach)	36 254,39	40 910,66	43 547,19	40 547,69	40 572,48

Źródło: Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej

OGÓLNOPOLSKA KARTA DUŻEJ RODZINY⁸⁰

Program jest realizowany przez Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny (OKDR) to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej 3 dziećmi. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Od 1 stycznia 2018 r. Karta Dużej Rodziny jest dostępna w 2 formach: tradycyjnej (tj. plastikowej) i elektronicznej (tj. na urządzeniach mobilnych). Od 1 stycznia 2019 r. OKDR mogą uzyskać również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

⁸⁰ Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512).

Ustawowe zniżki w ramach OKDR obejmują:

- zniżki na przejazdy kolejowe — 37% na bilety jednorazowe oraz 49% na bilety miesięczne — ojciec, matka, macocha i ojczym;
- 50% ulgi od opłaty za paszport — ojciec, matka, macocha i ojczym;
- 75% ulgi od opłaty za paszport — dzieci;
- inne zniżki, które oferują różne instytucje państwowe oraz firmy prywatne.

W 2024 r. w mieście Białystok do programu przystąpiły 353 nowe rodziny wielodzietne oraz dodano 384 rodziny (na podstawie wniosków złożonych wyłącznie przez rodziców, którzy na utrzymaniu mieli co najmniej troje dzieci, bez względu na ich wiek).

Tabela 92. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny

Wskaźniki	Lata				
	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba przyznanych kart tradycyjnych	2 890	3 082	4 656	4 651	2 873
Liczba przyznanych kart elektronicznych	2 549	3 084	4 657	4 651	2 885

Źródło: Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej

BIAŁOSTOCKA KARTA DUŻEJ RODZINY

Program Białostockiej Karty Dużej Rodziny (BKDR) funkcjonuje od 1 września 2013 r. i jest elementem polityki prorodzinnej Białegostoku. Stanowi system licznych zniżek, ulg, preferencji i uprawnień skierowanych do białostockich rodzin z co najmniej trojgiem dzieci.

BKDR działa w następujących obszarach:

- komunikacja miejska,
- kultura i rozrywka,
- sport, rekreacja i wypoczynek,
- oświata i wychowanie,
- zdrowie,
- gastronomia i sklepy,
- usługi.

Najistotniejszymi elementami wsparcia w ramach BKDR są:

- zniżki przy zakupie biletów okresowych Białostockiej Komunikacji Miejskiej,
- zniżki w opłatach za miejskie przedszkola i żłobki,
- zniżki na zakup biletów wstępu do miejskich instytucji kultury,
- zniżki w opłatach za wstęp do miejskich obiektów sportowych.

Od 2017 r., w ramach porozumienia międzygminnego, w programie uczestniczy gmina Juchnowiec Kościelny. Celem porozumienia jest obniżenie kosztów biletów okresowych dla rodzin wielodzietnych z gminy objętej porozumieniem.

Tabela 93. Białostocka Karta Dużej Rodziny

Wskaźniki	Lata				
	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin w programie	5 101	5 538	6 093	6 623	6 990
Liczba złożonych wniosków	2 635	3 018	3 295	3 523	3 545
w tym:					
Gmina Juchnowiec Kościelny	82	106	106	151	143

Źródło: Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej

Działania wskazane w podrozdziale 5.4. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- P2.1. Dostępność przestrzeni dla użytkowników ze szczególnymi potrzebami
- P2.3. Funkcjonalny, energooszczędny transport, integrowany i zarządzany w skali BOF
- P2.4. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na klimat i środowisko
- P2.5. Rozwój infrastruktury transportu wg rozwiązań dedykowanych dla poszczególnych części miasta w powiązaniu z BOF
- C4.1. Opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań doskonalących procesy zarządzania miastem w zakresie transportu
- C6.1. Opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań doskonalących procesy zarządzania miastem w zakresie warunków życia

5.5. Inwestycje komunikacyjne

W 2024 r.:

- utwardzono 5,4 km dróg gruntowych, tj. ulice: Krywlany, 1 KD-Z (przedłużenie ul. Podlaskiej), Wiklinową, Ustronną, Trawiastą, Św. Łukasza, Cytrusową, Chmielową, Tatarakową, 5KD-D (w rejonie ul. Chmielowej), Szyszkową, Karmelową, Krzywą, Aleksandra Puszkina (odc. od ul. Obrońców Westerplatte do ul. Jana Brzechwy), sięgacze od ul. Niewodnickiej, Tadeusza Reytana, Stefana Okrzei;
- w ramach budowy przejścia podziemnego w rejonie dworca PKP i PKS wykonano 3 pochylnie dla pieszych, tj. od strony ulic: Kolejowej, Św. Rocha, Bohaterów Monte Cassino.

Tabela 94. Największe inwestycje komunikacyjne realizowane w 2024 roku

Lp.	Nazwa działania	Data rozpoczęcia	Data planowanego zakończenia	Koszt inwestycji (w zł)	Źródło finansowania
1	Intermodalny Węzeł Komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego)	2016	2024	157 194 722	Program Operacyjny Polska Wschodnia, budżet miasta
2	Rozwój układu komunikacyjnego Białegostoku	2022	2024	42 212 479	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, budżet miasta
3	Rozbudowa układu komunikacyjnego na osiedlu Bagnówka – budowa ul. 1KD-L w Białymstoku na odcinku od ul. 42 Pułku Piechoty do ul. W. Wołkowa	2022	2025	60 735 050	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, budżet miasta
4	Poprawa dostępności infrastruktury turystycznej Białegostoku: Przebudowa Parku Planty i Bulwarów Kościątkowskiego oraz przebudowa ul. Akademickiej	2023	2026	45 767 011	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, budżet miasta

Lp.	Nazwa działania	Data rozpoczęcia	Data planowanego zakończenia	Koszt inwestycji (w zł)	Źródło finansowania
5	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej osiedla Starosielce w Białymstoku poprzez budowę odcinka ul. Niewodnickiej	2024	2025	2 380 000	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, budżet miasta
6	Uspokojenie ruchu komunikacyjnego na os. Przydworcowe w Białymstoku	2024	2027	32 557 000	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, budżet miasta
7	Poprawa mobilności miejskiej (rowerowej i autobusowej) w BOF	2022	2028	26 160 000	budżet miasta
8	Rozwój zrównoważonego transportu miejskiego w Białymstoku	2024	2028	69 000 000	budżet miasta

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

1. Intermodalny Węzeł Komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego)

W 2024 r. zakończono realizację projektu, którego celem był rozwój transportu miejskiego, zintegrowanego z komunikacją kolejową i regionalną autobusową oraz poprawa mobilności mieszkańców Białegostoku i jego obszaru funkcjonalnego.

Zakres projektu obejmował:

- budowę przejścia pieszo-rowerowego pod torami PKP na przedłużeniu ul. Św. Rocha wraz z korektą układu drogowego skrzyżowania ulic: Kolejowa - Zwycięstwa;
- budowę centrum przesiadkowego w Białymstoku w okolicy dworców PKP i PKS;
- budowę/przebudowę układu drogowego wokół centrum przesiadkowego (przebudowa ul. Bohaterów Monte Cassino od ul. Św. Rocha do ul. Łomżyńskiej wraz ze skrzyżowaniem ulic: Kard. St. Wyszyńskiego i Bohaterów Monte Cassino oraz przebudowa ul. Łomżyńskiej wraz ze skrzyżowaniem z ulicą M. Kopernika i ul. Młynową);
- ponadnormatywne rozwiązania dla osób z niepełnosprawnościami;
- zakup zeroemisyjnego taboru, wraz z infrastrukturą do ładowania.

Głównym celem projektu było zwiększenie wykorzystania transportu miejskiego w mieście Białystok i na obszarze BOF.

W ramach projektu została zapewniona integracja infrastrukturalna wszystkich form transportu funkcjonujących na terenie aglomeracji białostockiej poprzez powiązanie wykorzystania autobusowej komunikacji miejskiej i rowerowej z istniejącą komunikacją regionalną - autobusową i kolejową.

Cele szczegółowe projektu to:

- upłynnienie ruchu oraz skrócenie czasu podróży komunikacją miejską w centrum miasta Białegostoku, poprzez dalszą rozbudowę buspasów;
- integracja transportu publicznego z komunikacją pieszą, rowerową, samochodową i kolejową;
- wprowadzenie tzw. łańcuchów ekomobilności;

- poprawa mobilności osób z niepełnosprawnością lub osób z ograniczoną zgodnością ruchową poprzez budowę infrastruktury i dodatkowych udogodnień (zakup beaconów) na potrzeby pasażerów komunikacji miejskiej;
- poprawa bezpieczeństwa i komfortu podróżujących;
- ochrona środowiska poprzez wsparcie transportu niskoemisyjnego;
- zastąpienie przestarzałego taboru nowymi, niskoemisyjnymi autobusami;
- rozwój społeczno-gospodarczy regionu i zwiększenie jego atrakcyjności m.in. dla potencjalnych inwestorów oraz mieszkańców.

2. Rozwój układu komunikacyjnego Białegostoku

W ramach projektu, który zakończył się w 2024 r., zostały wybudowane/przebudowane następujące ulice: Starosielce, Wiklinowa, Kiemliczów, Zawady, Św. Łukasza, Sielska, Rodzina, Krywlany (przedłużenie ul. płk. Czesława Hake - od ul. mjr. pilota Jana Michałowskiego), 1 KD-Z (od ul. Podlaskiej do skrzyżowania typu rondo z ul. Kujawską).

W ramach realizacji projektu zostały wykonane dodatkowo: oświetlenie, chodniki, ścieżki rowerowe, przejścia dla pieszych, a także podziemna infrastruktura techniczna, m.in. kanalizacja deszczowa. Realizacja inwestycji, będąca kontynuacją miejskich działań, zapewniła ciągłość połączeń z innymi drogami publicznymi zlokalizowanymi w bezpośrednim sąsiedztwie. Wyposażenie ulic w nowe chodniki pozwoliło na oddzielenie ruchu pieszego od samochodowego, co zapewniło poprawę bezpieczeństwa i komfortu wykonującym codzienne podróże pieszo. Nowe oświetlenie i czytelne oznakowanie zwiększyły bezpieczeństwo wszystkich użytkowników ruchu, w szczególności niechronionych. Budowa ulic wpłynęła na poprawę warunków komunikacyjnych i dostępności poszczególnych osiedli Białegostoku, tj. Wygoda, Zawady, Bagnówka, Starosielce oraz zapewniła wszystkim użytkownikom dróg większą swobodę i komfort użytkowania.

Uzbrojenie ulic w pełną infrastrukturę techniczną pozwoliło na udostępnienie inwestorom terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych, co wpłynie na zwiększenie atrakcyjności gospodarczej oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości.

3. Rozbudowa układu komunikacyjnego na osiedlu Bagnówka – budowa ul. 1KD-L w Białymstoku (na odcinku od ul. 42 Pułku Piechoty do ul. Wiktora Wołkowa)

Inwestycja (w trakcie realizacji) obejmuje zaprojektowanie i budowę ul. 1KD-L ze skrzyżowaniem z ul. W. Wołkowa i wlotami ulic sąsiadujących wraz z infrastrukturą związaną z drogą, tj. kanalizacją deszczową, oświetleniem, kanałem technologicznym oraz infrastrukturą uzbrojenia terenu (m.in. kanalizacją sanitarną, siecią wodociągową, gazową, telekomunikacyjną i energetyczną).

Realizacja nowej drogi pozwoli na ominięcie szczególnie obciążonych ulic miasta, zapewnienie ciągłości połączeń z innymi drogami, zlokalizowanymi w bezpośrednim sąsiedztwie oraz lepsze skomunikowanie os. Bagnówka w Białymstoku. Uzbrojenie w pełną infrastrukturę techniczną ulicy, będącej drogą zbiorczą w układzie miasta, pozwoli na udostępnienie terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych. Wpłynie to na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości, a także na poprawę warunków życia mieszkańców.

4. Poprawa dostępności infrastruktury turystycznej Białegostoku - przebudowa ul. Akademickiej

W ramach inwestycji planowana jest przebudowa ul. Akademickiej o dł. ok. 750 m na odcinku od ul. Legionowej do ul. Świętojańskiej w Białymstoku (obejmująca przebudowę nawierzchni jezdni, wybudowanie chodników oraz ścieżki rowerowej). Między Parkiem Planty a Bulwarami Kościatkowskiego powstanie przejście dla pieszych z oświetleniem zapewniającym

bezpieczeństwo użytkowników ruchu. Ponadto, wyznaczone zostaną miejsca parkingowe i nastąpi przebudowa infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją.

Realizacja ul. Akademickiej, przylegającej bezpośrednio do Parku, przyczyni się do jego uatrakcyjnienia dzięki zapewnieniu dostępu poprzez różne formy transportu, tj. pieszo, rowerem, samochodem. Inwestycja wpłynie również na poprawę bezpieczeństwa ruchu w tym rejonie miasta.

Dzięki realizacji kompleksowej inwestycji nastąpi odrestaurowanie parku oraz powstanie wysokiej jakości infrastruktura drogowa, która usprawni układ komunikacyjny w centrum Miasta, co wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej Białegostoku.

5. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej os. Starosielce w Białymstoku - budowa odcinka ul. Niewodnickiej

Inwestycja obejmowała budowę ul. Niewodnickiej na odc. od ul. Meksykańskiej do ul. Polowej. Na planowanym do realizacji odcinku ulica posiadała nawierzchnię gruntową (przebudowywany odcinek ulicy zlokalizowany jest na terenie zabudowanym, o przeznaczeniu miejskim).

W ramach inwestycji utwardzono ok. 600 m ulicy o nawierzchni z kostki brukowej i konstrukcji nawierzchni jezdni dostosowanej do obciążenia ruchem KR3 i przekroju 1x2. Wykonano także m.in.: nawierzchnię jezdni z ciągami pieszymi, wloty dróg bocznych z sięgaczami, łączącymi sąsiadujące ulice, wyniesione skrzyżowanie, oświetlenie, kanalizację deszczową oraz przebudowano kolizje z infrastrukturą podziemną.

6. Uspokojenie ruchu komunikacyjnego na os. Przydworcowe w Białymstoku

Celem inwestycji jest stworzenie w obrębie ul. Św. Rocha, między ul. Krakowską a Boh. Monte Cassino, przestrzeni publicznej o charakterze tzw. woonerfu, tj. ulicy, na której główny nacisk położony jest na wysoki poziom bezpieczeństwa, uspokojenie ruchu i atrakcyjność przestrzeni przy zachowaniu miejsc parkingowych i funkcji komunikacyjnej z priorytetem dla pieszych i rowerzystów. Woonerf jest w założeniu przestrzenią łączącą funkcje ulicy, deptaku, parkingu i miejsca spotkań mieszkańców.

Nowe zagospodarowanie zakłada zmianę funkcjonalną ulicy i podporządkowanie przestrzeni użytkownikom pieszym poprzez zmniejszenie intensywności ruchu samochodowego i wytworzenie przestrzeni rekreacyjnych. W celu ustanowienia priorytetu dla ruchu pieszego zakłada się zmniejszenie istniejącej szerokości jezdni do dwóch pasów jezdnych w obszarze woonerfu oraz wydzielenie dwukierunkowej ścieżki rowerowej. Zakłada się, że przebudowana ulica na długości ok. 460 m stanowić będzie przestrzeń o wysokich walorach rekreacyjnych i spacerowych, z jak największą ilością terenów zielonych.

W rejonie ul. Św. Rocha przewiduje się budowę nowej ulicy o długości ok. 360 m (oznaczonej jako 8KD-D), która poprawi obsługę komunikacyjną m.in. w okolicy kościoła p.w. Św. Rocha oraz Podlaskiego Instytutu Kultury w Białymstoku.

W ramach inwestycji zostaną wyznaczone miejsca parkingowe, wybudowane oświetlenie uliczne, monitoring, podziemna infrastruktura techniczna (m.in.: kanalizacja deszczowa, sanitarna, wodociąg) oraz infrastruktura kolidująca (sieć gazowa, ciepłownicza, instalacja energetyczna i telekomunikacyjna).

7. Poprawa mobilności miejskiej (rowerowej i autobusowej) w BOF

Celem projektu jest rozbudowa infrastruktury rowerowej. W 2024 r. zlecono opracowanie dokumentacji projektowej na:

- budowę dróg dla rowerów wzdłuż ulic: Witolda Sławińskiego; Świętokrzyskiej na odcinku do połączenia z drogą dla rowerów wzdłuż ul. Wierzbowej i Antoniukowskiej, Baranowickiej, Składowej;
- przebudowę drogi dla rowerów i pieszych wzdłuż ul. Jana Klemensa Branickiego (na odcinku od ul. Elektrycznej do ul. Świętojańskiej);
- budowę przejazdu dla rowerów wraz z dostosowaniem sygnalizacji świetlnej przez ul. Piastowską w rejonie ul. Sybiraków.

8. Rozwój zrównoważonego transportu miejskiego w Białymstoku

Celem projektu jest rozbudowa infrastruktury rowerowej. W 2024 r. wybudowano drogę dla rowerów wzdłuż ul. Kolejowej oraz wyniesiono przejście dla pieszych przez łącznicę Wiaduktu Jana Henryka Dąbrowskiego w kierunku ul. Poleskiej. Ponadto zlecono opracowanie dokumentacji projektowej na:

- budowę dróg dla rowerów wzdłuż ulic: Ks. Jerzego Popiełuszki (na odcinku od ul. Hetmańskiej do ul. Upalnej); Dolistowskiej (na odcinku od ul. 42 Pułku Piechoty do ul. Generała Nikodema Sulika); Mikołaja Kopernika (na odcinku od ul. Depowej do wjazdu przed więzieniem); Kolejowej i Knyszyńskiej oraz wzdłuż ul. Zwycięstwa w formule projektuj-buduj; Komisji Edukacji Narodowej (na odcinku od ul. Hugo Kołłątaja do ul. Narodowych Sił Zbrojnych); Al. Konstytucji 3 Maja oraz wzdłuż ul. Gen. W. Sikorskiego; Hetmańskiej (na odcinku od ul. ks. Jerzego Popiełuszki do ul. Marczukowskiej); S. Żeromskiego (na odcinku od ul. Transportowej do ul. K. Pułaskiego);
- budowę drogi dla rowerów i pieszych wzdłuż Alei Jana Pawła II.

Inwestycje komunikacyjne realizowane są również przez spółki komunikacyjne. Przykładowo, w 2024 r. Komunalny Zakład Komunikacyjny rozpoczął zadanie inwestycyjne pn. „Budowa stacji obsługi Komunalnego Zakładu Komunikacyjnego Sp. z o.o. w Białymstoku przy ul. Pomocnej wraz z infrastrukturą – etap II”.

Zakres prac obejmuje:

- budowę budynku nr 1 - warsztaty, magazyn;
- budowę budynku nr 2 - diagnostyka, administracja;
- instalacje sanitarne, elektryczne i teletechniczne;
- zagospodarowanie terenu;
- wyposażenie technologiczne myjni oraz stacji kontroli pojazdów.

Wykonanie przez Wykonawcę zadania inwestycyjnego zaplanowano w terminie do 31.12.2025 r.

LOTNISKO KRYWLANY

1. Proces inwestycyjny

W 2024 r. kontynuowana była realizacja umowy dotyczącej wykonania wielobranżowej dokumentacji projektowej obiektów budowlanych terminala i hangaru, w ramach realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa i rozbudowa lotniska wraz z budową i przebudową niezbędnej infrastruktury technicznej na lotnisku Białystok Krywlany”.

W ramach ww. umowy, w dniu 15.10.2024 r. uzyskano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, w której stwierdzono brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pn. „Przebudowa i rozbudowa Lotniska Białystok Krywlany (EPBK) etap II, na części działki ewidencyjnej nr 1/27 oraz na działce nr 1/51 obręb Krywlany, gmina miejska Białystok, powiat Białystok, województwo podlaskie”. Przedmiotowy etap jest związany z budową budynku hangaru z częścią administracyjno-biurową.

2. Usunięcie przeszkód lotniczych

Wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 22.10.2024 r. oddalono skargę kasacyjną w sprawie postępowań administracyjnych dotyczących wydanych decyzji środowiskowych. W związku z powyższym wznowiono proces wydawania decyzji na usunięcie przeszkód lotniczych.

3. Zespół roboczy do spraw lotniska Białystok Krywlany

W 2024 r. pracę rozpoczął Zespół roboczy do spraw lotniska Białystok Krywlany, powołany na mocy zawartego listu intencyjnego pomiędzy Województwem Podlaskim a Polskimi Portami Lotniczymi S.A. oraz Miastem Białystok. Członkowie zespołu zostali zapoznani ze stanem faktycznym, w tym z obecną dokumentacją lotniskową, a także odbyli wizytę studyjną na lotnisku Białystok Krywlany. Rozpoczęto również prace związane z powołaniem spółki, będącej przyszłym zarządzającym lotniskiem.

Działania wskazane w podrozdziale 5.5. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

G1.1. Tworzenie warunków do inwestowania

G1.3. Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych

P2.1. Dostępność przestrzeni dla użytkowników ze szczególnymi potrzebami

P2.3. Funkcjonalny, energooszczędny transport, integrowany i zarządzany w skali BOF

P2.5. Rozwój infrastruktury transportu wg rozwiązań dedykowanych dla poszczególnych części miasta w powiązaniu z BOF

C4.1. Opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań doskonalących procesy zarządzania miastem w zakresie transportu

5.6. Łączność

INFRASTRUKTURA SIECIOWA – ROZWÓJ, INTEGRACJA, NOWE USŁUGI

W trakcie budowy jest Miejska Sieć Światłowodowa. Aktualny stan sieci to:

- ok. 150 km światłowodów;
- 186 lokalizacji podłączonych (w tym: 132 jednostki oświatowe, 33 jednostki podległe i 21 lokalizacji Urzędu Miejskiego);
- rdzeń sieci działa z przepustowością 10Gbit/s;
- jednostki podłączane są interface'ami 1Gbit/s;
- punkt styku z Internetem zapewniony jest redundantnie przez łącza z 2 operatorami, z wykorzystaniem protokołu BGP oraz adresacji pozyskanej z RIPE.

Tabela 95. Długość nowozainstalowanych światłowodów w Białymstoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Długość światłowodów (w metrach)	25 851	7 200	3 101	2 948	3 951

Źródło: Centrum Usług Informatycznych

W 2024 r. Miasto utrzymywało i konserwowało urządzenia kanałów technologicznych na terenie Białegostoku, obejmujące: kanały, studnie, rurociągi i kanalizacje wraz ze światłowodami oraz innymi elementami sieci światłowodowej.

Całkowita długość utrzymywanych w 2024 r. kanałów technologicznych i kanalizacji teletechnicznej wyniosła 131,69 km.

W ramach utrzymania zlecono naprawy 28 elementów kanalizacji. Wydano 48 warunków technicznych na budowę/przebudowę kanałów technologicznych lub kanalizacji teletechnicznej.

BIAŁYSTOK JAKO OPERATOR TELEKOMUNIKACYJNY

W ramach działalności telekomunikacyjnej Miasto zapewnia dostęp do Internetu przez podłączenie do sieci Urzędu dla 139 jednostek miejskich. Połączenia światłowodowe realizowane są z wykorzystaniem światłowodów własnych, umieszczonych w kanalizacji stanowiącej własność Miasta oraz ORANGE (w ramach zadania budowy Miejskiej Sieci Światłowodowej), a także przez włókna światłowodowe, które zostały zainstalowane w ramach wcześniejszej współpracy z operatorem sieci BIAMAN, który działa przy Politechnice Białostockiej. Planowany jest ciągły rozwój miejskiej sieci światłowodowej i poszerzanie jej zasięgu o nowe lokalizacje.

Miejska sieć bezprzewodowa oferowała świadczenie usługi HotSpot w 8 lokalizacjach: Teatr Lalek (ul. Kalinowskiego 1), Pałacyk Ślubów (ul. Kilińskiego 6), Ratusz, Park Planty (Aleja Zakochanych), Słonimska 1 (wewnętrzny w budynku Urzędu), Branickiego 3/5 (wewnętrzny w budynku Urzędu), Kilińskiego 6 (wewnętrzny w budynku Urzędu), Składowa 11 (wewnętrzny w budynku Urzędu).

Działania wskazane w podrozdziale 5.6. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- P3.2. Zwiększanie wydajności, niezawodności i efektywności ekonomicznej infrastruktury technicznej**
- C2.1. Zarządzanie wiedzą w organizacji z użyciem nowoczesnych rozwiązań i technologii (np. open data, big data, sztucznej inteligencji, rozwiązań chmurowych)**
- C3.1. Opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań doskonalących procesy zarządzania miastem w zakresie kapitału ludzkiego**
- C6.1. Opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań doskonalących procesy zarządzania miastem w zakresie warunków życia**

6. MIESZKALNICTWO

6.1. Mieszkalnictwo

Według danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku w okresie styczeń–grudzień 2024 r. oddano do użytkowania 2 501 mieszkań, tj. o 10,2% mniej niż w analogicznym okresie 2023 r. Spadek liczby oddanych mieszkań odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (z 2 658 do 2 113, tj. o 20,5%). Ponadto w okresie styczeń–grudzień 2024 r. oddano do użytkowania 186 mieszkań w budownictwie komunalnym.

W okresie styczeń–grudzień 2024 r. rozpoczęto budowę 2 855 mieszkań (prawie 3,5-krotnie więcej niż w analogicznym okresie 2023 r.), z czego: 2 053 w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem i 190 w budownictwie indywidualnym.

Przeciętna powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–grudzień 2024 r. wyniosła 59,4 m² i zwiększyła się w stosunku do analogicznego okresu 2023 r. o 3,4 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa w budownictwie indywidualnym wyniosła 141,9 m² (o 13,2 m² mniej niż w analogicznym okresie 2023 r.), w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 53,6 m² (o 2,4 m² więcej).

Tabela 96. Budownictwo mieszkaniowe w Białymstoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023*	2024**
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania	2 832	3 234	1 979	2 786	2 501
Przeciętna powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania (w m ²)	62,4	62,0	66,3	56,0	59,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa w budownictwie indywidualnym (w m ²)	162,1	176,2	174,5	155,1	141,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (w m ²)	55,1	56,0	57,8	51,2	53,6

* korekta danych przez Urząd Statystyczny

** dane wstępne zaprezentowane przez Urząd Statystyczny, które mogą ulec zmianie

Źródło: Statystyka Miast, Sytuacja społeczno-gospodarcza Białegostoku

ZASOBY MIESZKANIOWE W ZARZĄDZANIU ZARZĄDU MIENIA KOMUNALNEGO W BIAŁYMSTOKU (ZMK)

W 2024 r. zakończono budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego pomiędzy ul. Bema i ul. Depową (obecnie ul. Absolwentów), w którym powstało 186 mieszkań komunalnych.

Tabela 97. Struktura zasobu mieszkaniowego w zarządzaniu ZMK

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkań, w tym:	4 046	3 948	3 916	3 895	3 989
w budynkach stanowiących własność Gminy	2 300	2 299	2 297	2 269	2 420
w budynkach stanowiących współwłasność	1 701	1 604	1 570	1 574	1 516
w budynkach prywatnych czynszowych	27	27	31	30	30

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
w budynkach spółdzielni mieszkaniowych	18	18	18	22	23
Powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²), w tym:	168 569	164 674	163 350	162 287	165 591
lokali mieszkalnych w budynkach stanowiących własność Gminy	96 177	96 227	95 974	94 641	100 293
lokali mieszkalnych w budynkach stanowiących współwłasność	70 770	66 825	65 499	65 775	63 368
Lokali mieszkalnych w budynkach prywatnych czynszowych	948	948	1 233	1 084	1 084
lokali mieszkalnych w budynkach spółdzielni mieszkaniowych	674	674	644	787	846
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania (w m ²)	39,74	41,71	41,71	41,67	41,51

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku

Tabela 98. Struktura własnościowa budynków mieszkalnych w zarządzaniu ZMK

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Własność Gminy Białystok	114	114	110	102	98
Współwłasność	290	290	291	291	290
Własność prywatna	7	7	9	8	8

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku

Tabela 99. Struktura wiekowa budynków mieszkalnych w 2024 roku w zarządzaniu ZMK

Wyszczególnienie	Liczba	Udział (w %)
przed 1900	11	11
1900-1945	35	36
1946-1990	15	15
1991-1999	16	17
2000-2010	9	9
2011-2017	11	11
Brak danych	1	1
Ogółem	98	100

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku

Tabela 100. Czynsze w mieszkaniach komunalnych zarządzanych przez ZMK

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Średnia stawka czynszu komunalnego (zł/m ²)	7,63	8,14	10,80	12,20	12,29
Minimalna i maksymalna stawka czynszu komunalnego (zł/m ²)	3,06 i 9,76		od I do V 2022 r. - 3,06 i 9,76; od VI 2022 r. - 4,19 i 13,49	4,19 i 13,49	13,49
Stawka czynszu socjalnego (zł/m ²)	1,38		od I do V 2022 r. - 1,38; od VI 2022 r. - 1,89	1,89	1,89

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Średnia wartość wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m ² pow. użytkowej budynków mieszkalnych (zł)	4 583	5 108	5 649	6 635	7 597
Minimalna i maksymalna wysokość 3% wartości odtworzeniowej lokalu w skali roku wyliczona na podstawie wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m ² pow. użytkowej budynków mieszkalnych (zł)	10,99 i 11,96	11,96 i 13,49	13,49 i 14,75	14,75 i 18,60	18,68 i 19,65

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku

Tabela 101. Zaległości w komunalnych lokalach mieszkalnych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Zaległość z tyt. czynszów i opłat za media nieobejmujące byłych najmów (w tys. zł)	3 264	2 676	2 662	2 615	2 692

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku

Tabela 102. Wydatki na remonty bieżące oraz inwestycyjne budynków i lokali mieszkaniowego zasobu gminy

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Wydatki ogółem (w tys. zł)	4 300	2 400	10 959	31 686	17 309

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku

Tabela 103. Ocena stanu technicznego zasobu mieszkaniowego w zarządzaniu ZMK

Wyszczególnienie ⁸¹	2020	2021	2022	2023	2024
Stan zły (w %)	1,28	1,23	1,23	0,57	0,52
Stan dobry (w %)	98,72	98,77	98,77	99,43	99,48

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku

Tabela 104. Pomoc mieszkaniowa Gminy Białystok⁸²

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób oczekujących na zawarcie umów na czas nieoznaczony w danym roku	159	127	3	4	17
Liczba osób oczekujących na zawarcie umów na czas oznaczony w danym roku	420	410	112	137	170
Liczba podpisanych umów na czas nieoznaczony w związku z realizacją list oczekujących w danym roku	5	10	3	9	10
Liczba podpisanych umów na czas oznaczony w związku z realizacją list oczekujących w danym roku	37	29	47	22	65

⁸¹ Od 2024 r. tabela została kompleksowo zmieniona ze względu na zastosowanie innej metodologii wyliczenia danych. Aktualnie wykazywany jest procentowy udział lokali o złym bądź dobrym stanie technicznym w stosunku do wszystkich lokali w budynkach gminnych mieszkalnych, znajdujących się w zarządzaniu ZMK.

⁸² Pomoc dotyczy lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Białystok.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zamian dokonanych w danym roku	25	15	28	23	34
Liczba podpisanych umów w związku z realizacją wyroków z prawem do najmu lokalu socjalnego w danym roku	26	26	39	27	26
Liczba zarejestrowanych wyroków z prawem do najmu lokalu socjalnego wg stanu na dzień 31 grudnia danego roku	40	40	19	18	16
Liczba zarejestrowanych wyroków bez prawa do lokalu socjalnego w danym roku	18	22	9	5	2
Liczba regulacji stanu prawnego w danym roku	36	50	52	38	30
Liczba obciążeń z tytułu korzystania z lokali gminnych w danym roku	3 645	3 544	3 485	3 482	3 588
Powierzchnia objęta naliczeniami za korzystanie z lokalu (m ²)	153 235,8	148 444,0	145 010,8	145 075,8	143 141,8

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku

Tabela 105. Pomoc mieszkaniowa Gminy Białystok w 2024 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2024
Wartość udzielonych obniżek	16
Wartość zaległości rozłożonych na raty	3 591
Wartość spłaconego zadłużenia w formie świadczeń rzeczowych	104

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku

Tabela 106. Koszty poniesione przez Gminę Białystok we wspólnotach mieszkaniowych (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Fundusz remontowy	2 585,26	2 392,41	1 638,77	1 671,39	1 760,60
Fundusz eksploatacyjny	1 680,96	1 613,41	1 202,17	1 309,60	1 386,19
Zaliczki na media	6 590,90	5 377,93	4 901,21	6 081,15	6 192,77
Ogółem	10 857,12	9 383,75	7 742,15	9 062,14	9 339,56

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku

PROGRAM „MIESZKANIE DLA ABSOLWENTA”⁸³

Program skierowany jest do najlepszych studentów oraz absolwentów uczelni wyższych, w celu wspierania młodych ludzi w pozyskaniu pierwszego samodzielnego mieszkania. Program ma zapewnić dostęp lokalnemu biznesowi do wykwalifikowanych pracowników oraz zahamować trend odpływu młodych ludzi na zewnętrzne rynki pracy. Realizacja programu odbywa się z wykorzystaniem lokali Gminy Białystok, zarządzanych przez Zarząd Mienia Komunalnego w Białymstoku.

Oferta wsparcia mieszkaniowego skierowana jest do:

- studentów ostatniego roku studiów, posiadających średnią ocen z ostatniego roku akademickiego co najmniej 4,5 - rekomendowanych przez rektora uczelni lub osobę przez niego upoważnioną;
- absolwentów, którzy ukończyli studia ze średnią co najmniej 4,5.

Warunki skorzystania z Programu:

- nieposiadanie własności lub współwłasności, spółdzielczego prawa do lokalu lub budynku mieszkalnego, prawa do lokalu wchodzącego w skład zasobów TBS, bądź najmu lokalu wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Białystok;
- zamieszkiwanie na terenie Miasta Białystok;
- zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, a miejscem świadczenia pracy jest Miasto Białystok;
- nieukończenie w dacie złożenia wniosku 35 roku życia.

Program obejmuje lokale w nowopowstałych budynkach, zlokalizowanych przy ul. Absolwentów 4 w Białymstoku. Powierzchnia lokalu wynajmowanego w przeliczeniu na członka gospodarstwa domowego wynosi:

- w gospodarstwach wieloosobowych - od 7 m² do 20 m²;
- w gospodarstwach jednoosobowych - od 10 m² do 30 m².

Wnioski należy składać w Zarządzie Mienia Komunalnego w Białymstoku w terminie do 15 grudnia każdego roku.

Pozostałe informacje o Programie:

- lokale wynajmowane są wyłącznie na czas trwania stosunku pracy na terenie Miasta Białystok;
- w przypadku, gdy okres najmu trwa nieprzerwanie 10 lat umowa najmu zawarta na czas trwania stosunku pracy przedłuża się na czas nieoznaczony;
- najemcy zobowiązani będą do dostarczenia aktualnego zaświadczenia o pozostawaniu w stosunku pracy na terenie Miasta Białystok w terminie do dnia 31 maja każdego roku.

W trakcie pierwszego naboru (termin upłynął 15 marca 2024 r.) wpłynęło 131 wniosków, w wyniku czego na liście ujęto 120 osób. Do dnia 31 grudnia 2024 r. podpisano 110 umów z absolwentami z listy na rok 2024, pozostałe 10 osób nie potwierdziło posiadania umowy o pracę bądź z przyczyn osobistych zrezygnowało z najmu.

W trakcie drugiego naboru (termin na składanie wniosków upłynął 15 grudnia 2024 r.) wpłynęły łącznie 74 nowe wnioski, z czego 69 rozpatrzono pozytywnie.

⁸³ Uchwała Nr LXXIV/1010/23 Rady Miasta Białystok z dnia 18 września 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Białystok (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2023 r. poz. 4865).

Działania wskazane w podrozdziale 6.1. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

K3.6. Przeciwdziałanie ubóstwu

P1.2. Zrównoważenie funkcjonalno-przestrzenne z zachowaniem cech miasta zwarte

6.2. Stan i gospodarowanie zasobem Gminy Białystok

WIELOLETNI PROGRAM GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY BIAŁYSTOK ORAZ ZASOBEM POMIESZCZEŃ TYMCZASOWYCH NA LATA 2021-2025⁸⁴

Program określa zarządzanie gminnym zasobem mieszkaniowym (nieruchomościami gruntowymi, lokalami użytkowymi) i zawiera m.in.:

- prognozę wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy z podziałem na lokale socjalne, pomieszczenia tymczasowe i pozostałe lokale mieszkalne;
- analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji, wynikający ze stanu technicznego budynków;
- planowaną sprzedaż lokali;
- zasady polityki czynszowej i obniżki czynszu;
- sposób oraz zasady zarządzania lokalami i budynkami, wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy;
- wysokość kosztów i źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej;
- działania mające na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

W 2024 r. realizacja założeń programu w zakresie sprzedaży lokali mieszkalnych polegała na zbywaniu lokali usytuowanych w budynkach stanowiących współwłasność gminy poprzez zastosowanie trybu bezprzetargowego z uwzględnieniem pierwszeństwa najemcy oraz trybu przetargowego. W 2024 r. łącznie zbyto 61 lokali, w tym 35 w trybie bezprzetargowym na rzecz najemcy oraz 26 w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.

MOŻLIWOŚĆ SPŁATY ZADŁUŻENIA Z TYTUŁU UŻYWANIA LOKALU WCHODZĄCEGO W SKŁAD ZASOBU GMINY BIAŁYSTOK W FORMIE ŚWIADCZEŃ RZECZOWYCH⁸⁵

Wykonanie świadczenia rzeczowego rozliczane jest według stawki za każdą przepracowaną godzinę – 25,00 zł.

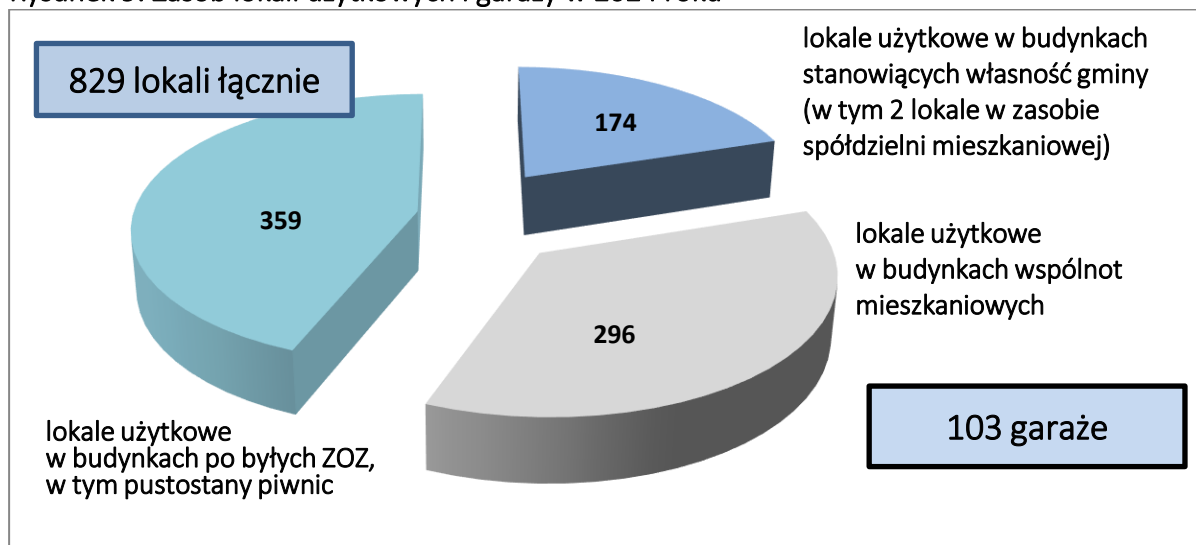
Osoby pełnoletnie korzystające z lokalu mieszkalnego bez tytułu prawnego wykonując świadczenia na rzecz Gminy Białystok w 2024 r. spłaciły zadłużenie w kwocie 104 678,05 zł.

⁸⁴ Uchwała Nr XLIV/633/21 Rady Miasta Białystok z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Białystok oraz zasobem pomieszczeń tymczasowych na lata 2021-2025 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2021 r. poz. 4085 ze zm.).

⁸⁵ Zarządzenie Nr 303/19 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie ustalenia możliwości spłaty zadłużenia z tytułu używania lokalu wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Białystok w formie świadczeń rzeczowych, zmienione zarządzeniem Nr 1133/23 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 15 listopada 2023 r.

GOSPODAROWANIE LOKALAMI UŻYTKOWYMI, GARAŻAMI, INNYMI POMIESZCZENIAMI I GRUNTAMI PRZEZ ZARZĄD MIENIA KOMUNALNEGO

Rysunek 9. Zasób lokali użytkowych i garaży w 2024 roku

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku

W 2024 r. Zarząd Mienia Komunalnego w Białymstoku na bieżąco wypełniał obowiązki wynajmującego i wdzierżawiającego w odniesieniu do stanowiących własność Miasta Białystok lokali, budynków oraz gruntów.

Lokale przejmowane od dotychczasowych użytkowników były sukcesywnie wystawiane do przetargów, bądź wynajmowane w drodze bezprzetargowej.

W 2024 r. przeprowadzono 197 przetargów na najem lokali użytkowych oraz 128 przetargów nieruchomości przeznaczonych na dzierżawę. Zawarto ogółem 510 umów najmu, dzierżawy i użyczenia, w tym: w trybie przetargowym – 101, a w trybie bezprzetargowym – 409 (w tym 113 umów najmu miejsc postojowych zawartych na czas trwania stosunku pracy na terenie Miasta Białystok). Podpisano 284 umowy najmu lokalu, w tym 13 umów z podmiotami prowadzącymi działalność niezarobkową w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej⁸⁶.

W 2024 r. zawarto 113 umów dzierżawy, 86 umów użyczenia nieruchomości oraz 27 umów udostępnienia.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. liczba zawartych umów na czas nieoznaczony, oznaczony dłuższy niż 3 lata oraz oznaczony do lat 3 wyniosła 3 048 (1 860 umów dzierżawy, 1 069 umów najmu, 51 umów użyczenia lokalu, 35 umów użyczenia nieruchomości i 33 umowy udostępnienia).

Działania wskazane w podrozdziale 6.2. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

K3.6. Przeciwdziałanie ubóstwu

⁸⁶ Umowy zawarte w oparciu o zapis § 19 pkt 2 uchwały Nr XXXVII/540/21 Rady Miasta Białystok z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Białystok (Dz. Urz. Woj. Podl. Z 2021 r. poz. 1437 ze zm.) zmienionej uchwałą LXXXII/1133/24 Rady Miasta Białystok z dnia 25 marca 2024 r. (DZ. Urz. Woj. Podl. Z 2024 r. poz. 1721).

6.3. Komunalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego

Zgodnie z Aktem Założycielskim Komunalnego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Białymstoku (KTBS) z dnia 31 października 1996 r. (Rep. Nr A 10534/96 ze zm.) „zadaniem Towarzystwa jest rozszerzanie możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych rodzin, których nie stać na budowę lub kupno własnego mieszkania, poprzez budowę dla nich mieszkań na wynajem o umiarkowanych czynszach. W działalności tej Towarzystwo będzie miało, w miarę swych możliwości, na względzie również sytuację społeczną i finansową rodzin ubiegających się o mieszkanie w zasobach Towarzystwa. Zadaniem Towarzystwa jest również ułatwianie mobilności rodzinom poszukującym pracy. Zadania te Towarzystwo będzie realizować w uzgodnieniu z Gminą Białystok, na terenie której prowadzi swoją działalność”.

Misją Spółki jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych rodzin i osób samotnych poprzez najem lokali. Atutami najmu lokali mieszkalnych w KTBS są:

- mniejsze zaangażowanie środków finansowych najemcy w stosunku do zakupu mieszkania na rynku pierwotnym lub wtórnym;
- mniejsze zaangażowanie środków Gminy Białystok w stosunku do budowy mieszkań komunalnych;
- niższy czynsz w stosunku do oferty rynkowej na rynku najmu lokali mieszkalnych;
- wyższy standard mieszkań wybudowanych przez Spółkę w stosunku do oferty ze strony osób fizycznych oraz mieszkań komunalnych;
- niższe koszty ogrzewania mieszkania oraz podgrzania ciepłej wody w porównaniu do mieszkań wybudowanych przed 1995 r.;
- korzystne warunki umowy najmu – umowa najmu zawarta jest na czas nieokreślony;
- niskie koszty rozwiązania umowy najmu.

Komunalne TBS Sp. z o.o. wspiera Gminę Białystok m.in. w uzyskaniu mieszkań dla osób:

- posiadających status repatriantów;
- przekazujących grunty z mocy prawa pod cele publiczne;
- zwalnających mieszkania komunalne.

W 2024 r. Spółka zawarła umowę, w wyniku której nabyła od Gminy Białystok w trybie bezprzetargowym nieruchomości niezabudowane o łącznej pow. 0,7610 ha z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe.

Tabela 107. Struktura zasobu mieszkaniowego KTBS

Wyszczególnienie	Liczba lokali w ramach zasobu mieszkaniowego ogółem				
	2020	2021	2022	2023	2024
Lokale mieszkalne	2 689	2 689	2 689	2 717	2 717
Lokale usługowe ⁸⁷	78 + 2	78 + 2	78 + 2	78 + 2	78 + 2
Garáže, miejsca postojowe w budynkach	394	394	394	398	398
Powierzchnia lokali mieszkalnych (w m ²)	125 524,26	125 524,26	125 524,26	126 749,55	126 749,55
Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego (w m ²)	46,68	46,68	46,68	46,65	46,65

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego

⁸⁷ Dwa lokale usługowe są przekazane przez Gminę Białystok w użytkowanie do 2032 r.

Tabela 108. Liczba wniosków o wynajem mieszkania z zasobów KTBS

Rok	Wnioski złożone w ciągu roku	Wnioski aktualizowane w ciągu roku	Wnioski ogółem ⁸⁸
2020	302	576	3 494
2021	295	377	3 719
2022	322	379	3 944
2023	320	463	4 223
2024	297	842	4 545

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego

Działania wskazane w podrozdziale 6.3. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

K3.6. Przeciwdziałanie ubóstwu

⁸⁸ Wnioski ogółem są to wszystkie wnioski (złożone i zaktualizowane w ciągu roku) oraz wnioski z lat ubiegłych, które nie zostały wycofane przez przyszłego najemcę.

7. GOSPODARKA, INWESTYCJE I RYNEK PRACY

7.1. Rynek pracy i bezrobocie

W 2024 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 39 154 osoby, co oznacza spadek o ok. 0,04% r/r. Największy procentowy wzrost zatrudnienia odnotowano w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca oraz transport i gospodarka magazynowa. Natomiast największy procentowy spadek przeciętnego zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim wystąpił w sekcjach: budownictwo oraz zakwaterowanie i gastronomia. Największym udziałem w strukturze zatrudnionych ogółem charakteryzowały się sekcje: handel; naprawa pojazdów samochodowych (32,4%) oraz przemysł (ok. 28,5%).

Tabela 109. Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Białymstoku

Wyszczególnienie ⁸⁹	Przeciętne zatrudnienie		Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w zł)	
	2023	2024	2023	2024
Ogółem, w tym⁹⁰:	39 168	39 154	6 131,20	6 779
Przemysł	11 818	11 148	6 099,11	6 916
w tym przetwórstwo przemysłowe	9 797	9 170	5 838,30	6 538
Budownictwo	3 543	3 204	6 127,41	6 292
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	12 204	12 703	6 206,60	7 025
Transport i gospodarka magazynowa	3 983	4 314	6 347,57	6 310
Zakwaterowanie i gastronomia	1 183	1 090	4 583,00	5 227
Informacja i komunikacja	1 276	1 206	8 204,36	8 180
Obsługa rynku nieruchomości	1 135	1 181	6 152,62	6 810
Administrowanie i działalność wspierająca	1 477	1 619	4 105,73	4 973

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

W 2024 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 6 779 zł, co oznacza wzrost o ok. 10,6% r/r. Największy procentowy przyrost przeciętnego wynagrodzenia odnotowano w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 21,1%) oraz zakwaterowanie i gastronomia (o ok. 14,1%).

Na dzień 31 grudnia 2024 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku zarejestrowanych było 6 708 osób bezrobotnych z Białegostoku, w tym 2 950 kobiet (43,9% ogólnej liczby bezrobotnych). W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2024 r. liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych wyniosła 9 310 osób, zaś z ewidencji wyrejestrowano 9 363 osób. W ciągu roku nastąpił spadek zarejestrowanych bezrobotnych ogółem o 0,8%, w tym wśród kobiet o 1,6%. Prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych w powiecie grodzkim

⁸⁹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

⁹⁰ Wartości nie sumują się, ponieważ są to główne sektory.

posiadało 835 osób (12,4% ogółu bezrobotnych w mieście). W grudniu 2024 r. odnotowano stopę bezrobocia na poziomie 5,0% - bez zmiany względem grudnia poprzedniego roku⁹¹.

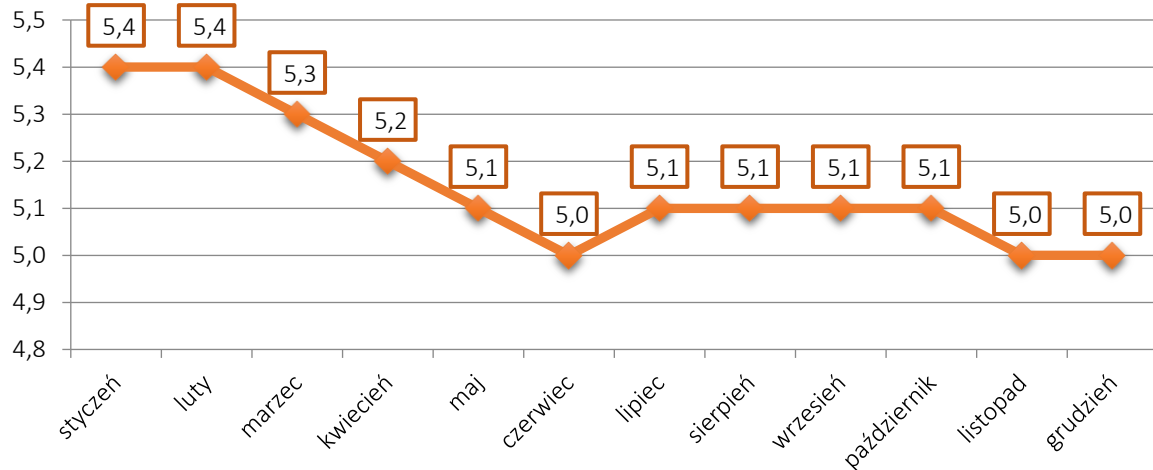
Tabela 110. Stopa bezrobocia rejestrowanego (w %)

Białystok	2020	2021	2022	2023	2024
	6,9	6,1	5,2	5,0*	5,0

* korekta danych

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

Wykres 1. Stopa bezrobocia według miesięcy w 2024 roku (w %)

Źródło: Opracowanie własne - na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Tabela 111. Liczba bezrobotnych według miesięcy w 2024 roku

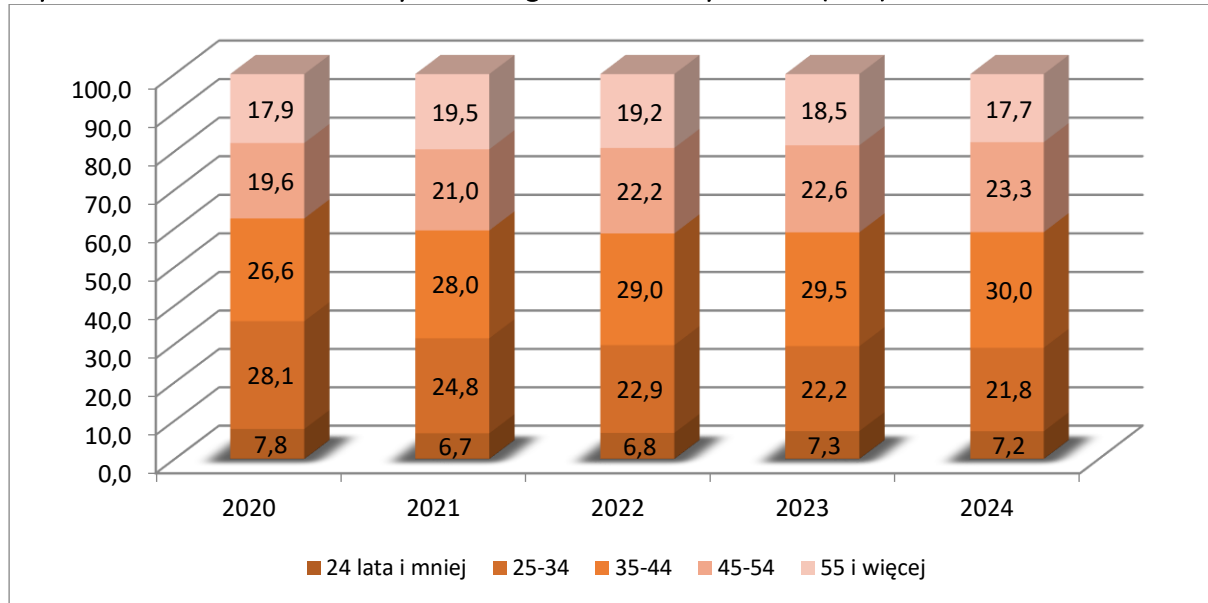
Miesiąc:	Ogółem	w tym kobiety
styczeń	7 187	3 173
luty	7 285	3 190
marzec	7 155	3 101
kwiecień	6 945	3 012
maj	6 755	2 945
czerwiec	6 735	2 975
lipiec	6 755	3 015
sierpień	6 851	3 111
wrzesień	6 828	3 074
październik	6 776	3 012
listopad	6 755	3 002
grudzień	6 708	2 950

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

W strukturze bezrobotnych według wieku dominowały osoby w przedziale wiekowym 35-44 lata (30% ogółu bezrobotnych), 45-54 lata (23,3% ogółu) oraz 25-34 lata (21,8% ogółu). W strukturze bezrobotnych według wykształcenia największy udział stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (25,8% ogółu bezrobotnych) oraz gimnazjalnym i niższym (25,4% ogółu bezrobotnych).

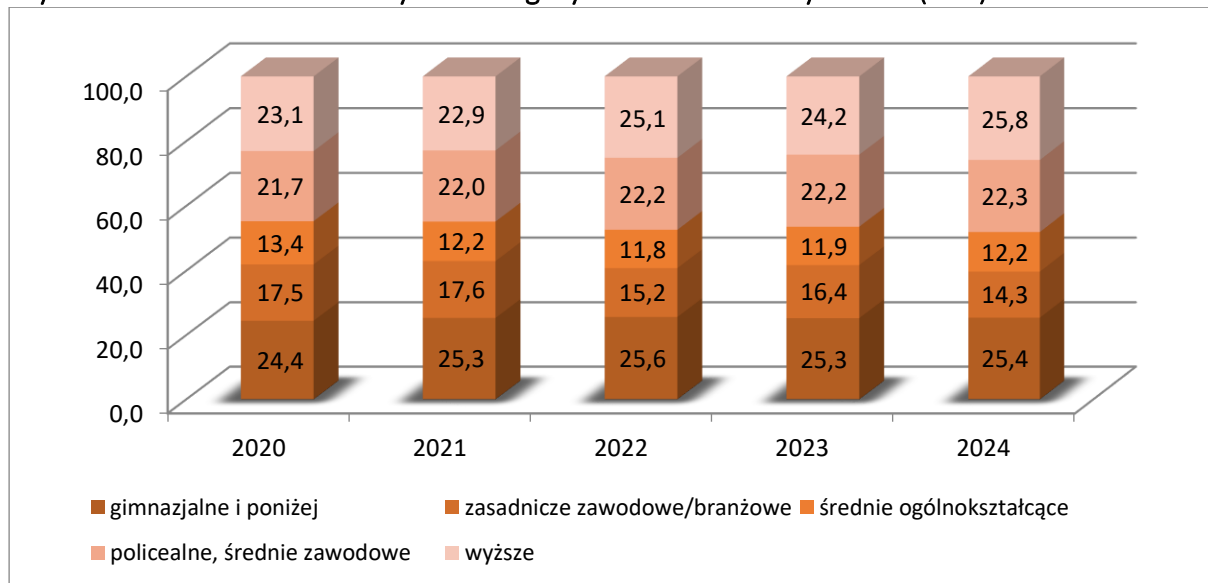
⁹¹ Część danych pozyskano z publikacji: „Informacja o sytuacji na lokalnym rynku pracy w 2024 roku” Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku.

Wykres 2. Struktura bezrobotnych według wieku w Białymstoku (w %)

Źródło: Opracowanie własne - na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Wykres 3. Struktura bezrobotnych według wykształcenia w Białymstoku (w %)

Źródło: Opracowanie własne - na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku

W strukturze bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni pozostający bez pracy przez okres powyżej 24 miesięcy (1 732 osoby; 25,8% ogółu bezrobotnych) oraz pozostający bez pracy 3 miesiące i mniej (1 717 osób; ok. 25,6% ogółu bezrobotnych). Z kolei najmniej liczną grupą stanowiły osoby pozostające bez pracy od 12 do 24 miesięcy (1 035 osób; 15,4%). W strukturze bezrobotnych według stażu pracy dominowały osoby o stażu 1 rok i mniej (1 583 osoby; ok. 23,6%) oraz 1-5 lat (1 539 osób; 22,9%), zaś najmniej liczną grupą stanowiły osoby ze stażem powyżej 30 lat (166 osób; ok. 2,5%). Wśród bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy najwięcej było zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (ok. 52,1%). Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych (2 207 osób) stanowili 32,1% w tej kategorii, bezrobotni powyżej 50. roku życia – 28,7%, bez doświadczenia zawodowego (1 477 osób) - 22%, natomiast do 30 roku życia – ok. 17,2%.

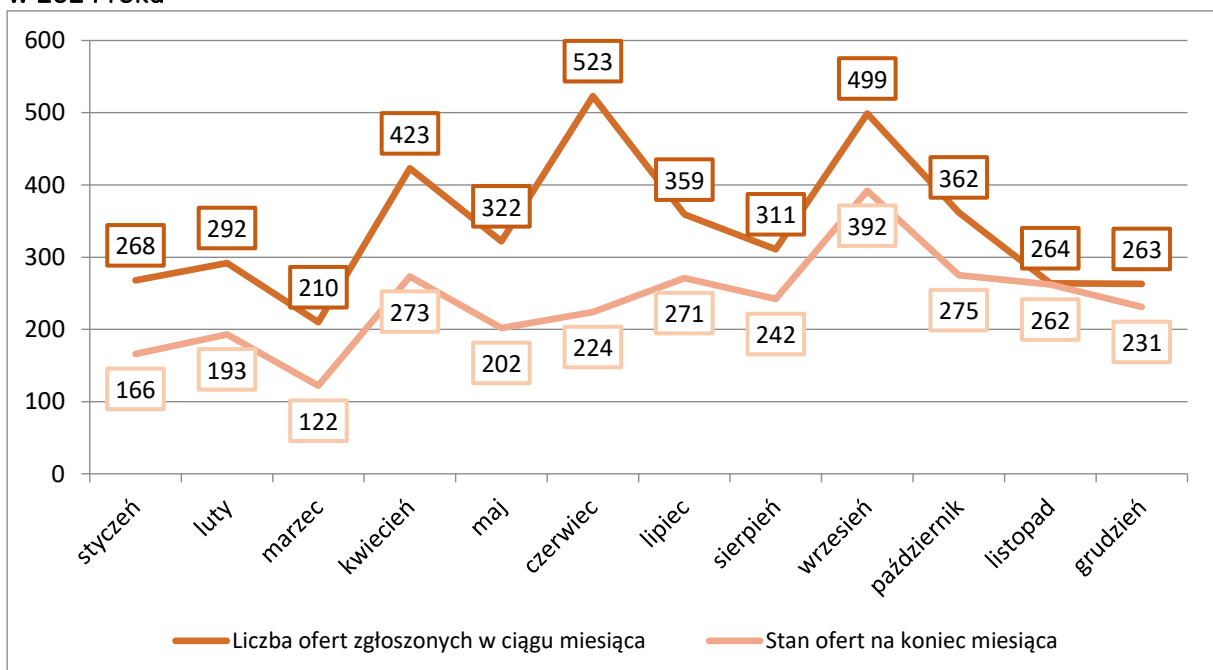
Tabela 112. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Białymstoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Do 30. roku życia	1 890	1 423	1 206	1 179	1 153
w tym do 25. roku życia	712	544	470	491	485
Długotrwale bezrobotni	4 736	5 016	3 868	3 569	3 492
Powyżej 50. roku życia	2 463	2 350	2 040	1 963	1 926
Bez kwalifikacji zawodowych	2 865	2 545	2 186	2 177	2 207
Niepełnosprawni	682	796	757	742	645
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	1 236	1 182	1 037	909	792
Bez doświadczenia zawodowego	1 875	1 695	1 578	1 488	1 477

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

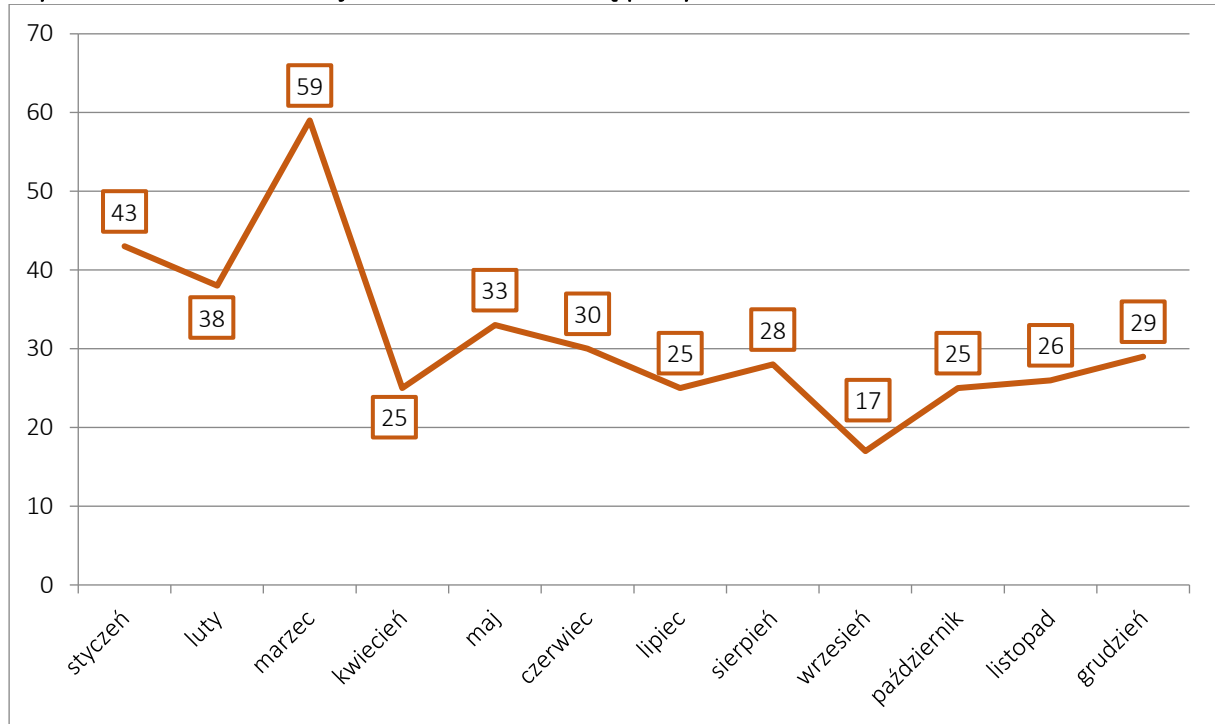
W 2024 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku wpłynęło 4 096 ofert pracy z powiatu grodzkiego, z czego najwięcej zgłoszono w czerwcu, a najmniej w marcu. Najniższy wskaźnik bezrobotnych zarejestrowanych na 1 ofertę pracy odnotowano we wrześniu (17 osób), zaś najwyższy – w marcu (59).

Wykres 4. Liczba zgłaszanych i niewykorzystanych ofert pracy na koniec danego miesiąca w 2024 roku

Źródło: Opracowanie własne - na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Wykres 5. Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2024 roku

Źródło: Opracowanie własne - na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku

7.2. Przedsiębiorstwa działające w Białymstoku

STATYSTYKI PRZEDSIĘBIORSTW

Na koniec grudnia 2024 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 43 123 podmiotów gospodarki narodowej z siedzibą w Białymstoku (w 2023 r.: 41 980). W 2024 r. odnotowano wzrost liczby firm o ok. 2,7% (rok wcześniej o ok. 3,9%). Podmioty gospodarcze były przede wszystkim jednoosobowymi działalnościami gospodarczymi (30 218), stanowiąc 70% ogółu zarejestrowanych firm, prowadzących działalność gospodarczą. W sektorze prywatnym działało 41 321 podmiotów - o 1 036 (2,6%) więcej niż w roku ubiegłym. W sektorze publicznym działało 540 podmiotów (w 2023 r. – 537). Udział przedsiębiorstw zatrudniających 0-9 osób wyniósł 96,99%, podmioty zatrudniające 10-49 osób stanowiły 2,29% ogółu podmiotów, a powyżej 50 osób – 0,71%. Pod względem rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej najczęściej podmiotów funkcjonowało w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (7 958 firm; ok. 18,5% ogółu), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (5 364 firm; 12,4% ogółu), budownictwo (5 237 firm; 12,1% ogółu) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (4 101 firm; 9,5% ogółu). Największy wzrost r/r odnotowano w sekcjach: górnictwo i wydobywanie; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz; administrowanie i działalność wspierająca oraz edukacja, zaś spadek w sekcjach: dostawa wody i gospodarowanie ściekami i odpadami oraz przemysł. Największy bezwzględny wzrost liczby podmiotów gospodarczych w skali roku nastąpił w sekcjach: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; opieka zdrowotna i pomoc społeczna oraz budownictwo, zaś spadek w sekcjach: przemysł oraz dostawa wody i gospodarowanie ściekami i odpadami. W ogólnej liczbie spółek handlowych spółki z ograniczoną odpowiedzialnością stanowiły 84,2%, natomiast spółki akcyjne - 1%.

Tabela 113. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według sektorów własności

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Ogółem, z tego ⁹² :	37 453	38 819	40 421	41 980	43 123
sektor publiczny	520	525	532	537	540
sektor prywatny	36 171	37 410	38 838	40 258	41 321

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

Tabela 114. Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON według liczby zatrudnionych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Ogółem, z tego:	37 453	38 819	40 421	41 980	43 123
9 i mniej	36 151	37 505	39 099	40 664	41 826
10-49	993	1 013	1 009	1 005	990
50-249	263	258	268	266	262
250 i więcej	46	43	45	45	45

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

Tabela 115. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD

Wyszczególnienie	2023	2024	2024 = 100
Ogółem, z tego:	41 980	43 123	102,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	7 919	7 958	100,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5 177	5 364	103,6
Budownictwo	5 096	5 237	102,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3 946	4 101	103,9
Informacja i komunikacja	3 621	3 751	103,6
Pozostała działalność usługowa	2 904	3 007	103,5
Transport i gospodarka magazynowa	2 890	2 908	100,6
Przemysł	2 264	2 250	99,4
Obsługa rynku nieruchomości	1 893	1 969	104,0
Edukacja	1 552	1 625	104,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 144	1 193	104,3
Administrowanie i działalność wspierająca	1 141	1 211	106,1
Zakwaterowanie i gastronomia	872	892	102,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	692	696	100,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	257	268	104,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz	107	125	116,8
Dostawa wody i gospodarowanie ściekami i odpadami	91	88	96,7
Administracja publiczna i obrona narodowa	75	76	101,3
Górnictwo i wydobywanie	17	21	123,5
Organizacje i zespoły eksterytorialne	5	5	100,0

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

⁹² W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych, regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem prezentowaną w danej podgrupie.

Tabela 116. Podmioty gospodarki narodowej według formy prawnej

Wyszczególnienie	2023	2024	2024 = 100
Ogółem, w tym ⁹³ :	41 980	43 123	102,7
Spółdzielnie	49	46	93,8
Spółki cywilne	2 129	2 121	99,6
Spółki handlowe, w tym:	6 684	7 092	106,1
spółki z o.o.	5 547	5 974	107,6
spółki akcyjne	76	75	98,7
Osoby fizyczne prowadzące działalność	29 585	30 218	102,1

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

Tabela 117. Spółki handlowe według rodzaju kapitału

Wyszczególnienie	2023	2024	2024 = 100
Ogółem, w tym spółki z rodzajem kapitału ⁹⁴ :	6 684	7 092	106,1
Skarbu Państwa	12	12	100,0
państwowych osób prawnych	36	36	100,0
samorządu terytorialnego	13	13	100,0
prywatnego krajowego (krajowych osób fizycznych lub prawnych)	4 776	5 038	105,4
zagranicznego (zagranicznych osób fizycznych lub prawnych)	1 167	1 244	106,5

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

CENTRALNA EWIDENCJA I INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG) jest prowadzona w systemie teleinformatycznym przez ministra właściwego do spraw gospodarki na podstawie ustawy⁹⁵. Wnioski o wpis do CEIDG w wersji papierowej można składać w dowolnym urzędzie gminy. Według głównego miejsca wykonywania działalności w CEIDG na dzień 31 grudnia 2024 r. na terenie Miasta zarejestrowanych było 24 767 przedsiębiorców, z czego 20 490 - to aktywne wpisy przedsiębiorców mających miejsce zamieszkania w Białymstoku.

W Departamencie Obsługi Mieszkańców przyjęto, zweryfikowano i przesłano do CEIDG w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2024 r. łącznie 31 208 wniosków, z tego w 2024 r. – 4 797.

Na spadek liczby wniosków składanych w Departamencie Obsługi Mieszkańców znaczny wpływ miała szybko postępująca cyfryzacja biznesu i całego życia gospodarczego. Digitalizacja coraz większej liczby działań i procesów otworzyła przedsiębiorcom wiele możliwości. Połączenie 2 serwisów internetowych: biznes.gov.pl i ceidg.gov.pl – w jeden oraz stworzenie tzw. Konta Przedsiębiorcy umożliwiło przedsiębiorcom załatwianie spraw bez wychodzenia z firmy i bez pośrednictwa Urzędu.

⁹³ W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym, dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem prezentowaną w danej podgrupie.

⁹⁴ Jw.

⁹⁵ Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2022 r. poz. 541 ze zm.).

Tabela 118. Liczba wniosków przyjętych, zweryfikowanych i przestanych do CEIDG

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba przyjętych wniosków	8 755	6 443	5 936	5 277	4 797

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców z CEIDG

SPRZEDAŻ I WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Przychody przedsiębiorstw w Białymstoku w 2024 r. wzrosły w stosunku do roku ubiegłego o 786,9 mln zł (o 3%), z kolei koszty kształtowały się na poziomie ok. 25,6 mld zł, co oznacza ich wzrost o ok. 1,14 mld zł w stosunku do roku poprzedniego (tj. o ok. 4,7%). Zjawiska te miały odzwierciedlenie w zwiększeniu wskaźnika poziomu kosztów z 93,7% w 2023 r. do 95,1% w 2024 r. Wynik finansowy netto osiągnął poziom ok. 1 108,2 mln zł, zaś obciążenie podatkiem dochodowym - 196,5 mln zł.

Tabela 119. Podstawowe wyniki finansowe przedsiębiorstw⁹⁶ w Białymstoku i relacje ekonomiczne

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Przychody ogółem (w tys. zł)	17 049 602	20 637 778	25 962 181	26 079 082	26 865 933
Koszty ogółem (w tys. zł)	16 099 784	19 295 667	24 204 593	24 425 355	25 561 289
Wyniki finansowe brutto (w tys. zł)	949 818	1 342 111	1 757 588	1 653 727	1 304 644
Wyniki finansowe netto (w tys. zł)	823 533	1 191 522	1 493 468	1 393 888	1 108 180
Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności ⁹⁷ (%)	94,4	93,5	93,2	93,7	95,1
Wskaźnik rentowności obrotu netto ⁹⁸ (%)	4,8	5,8	5,8	5,3	4,1

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

Produkcja sprzedana ogółem w sektorze przedsiębiorstw w porównaniu z rokiem poprzednim nieznacznie wzrosła - z poziomu 17,05 mld zł do 17,12 mld zł (tj. o 0,42%). Największy bezwzględny wzrost wartości produkcji sprzedanej odnotowano w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz transport i gospodarka magazynowa. Z kolei największym względnym przyrostem r/r cechowały się sekcje: handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz administrowanie i działalność wspierająca.

⁹⁶ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

⁹⁷ Relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności.

⁹⁸ Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.

Tabela 120. Produkcja sprzedana w sektorze przedsiębiorstw⁹⁹ w Białymstoku (ceny bieżące w tys. zł)

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024
Ogółem, w tym:	10 652 347,5	15 175 432,4	17 050 558,1	17 122 524
Przemysł	4 599 032,5	5 944 424,0	5 546 367,6	5 300 114
w tym przetwórstwo przemysłowe	3 712 535,1	4 814 007,1	4 357 550,6	4 129 103
Budownictwo	2 585 157,7	3 068 441,1	3 251 637,5	3 316 822
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	869 829,7	1 293 375,7	1 231 015,8	1 891 157
Transport i gospodarka magazynowa	1 172 505,8	2 130 573,3	2 269 831,9	2 546 357
Zakwaterowanie i gastronomia	143 484,9	216 286,0	536 955,0	274 336
Informacja i komunikacja	295 539,5	493 669,9	552 586,7	498 618
Obsługa rynku nieruchomości	561 694,4	538 289,4	639 595,9	760 161
Administrowanie i działalność wspierająca	166 971,8	168 198,1	146 974,2	207 207

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

7.3. Podstrefa Białystok Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

Podstrefa Białystok została utworzona w 2008 r. jako część Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (SSSE), tworząc obszar o łącznej powierzchni 94,2779 ha, z przeznaczeniem pod działalność produkcyjną i usługową wg. zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na koniec 2024 r. wartość inwestycji zrealizowanych przez przedsiębiorców na terenie Podstrefy Białystok wyniosła łącznie 945 725 634 zł, z zatrudnieniem 1 826 osób. W ramach aktywnych zezwoleń przedsiębiorcy ponieśli nakłady inwestycyjne w wysokości 26 750 424 zł (łączna wartość inwestycji przedsiębiorców posiadających aktywne zezwolenia na dzień 31.12.2024 r. wyniosła 687 494 676 zł). W Podstrefie Białystok zainwestowało 29 podmiotów.

Struktura branżowa przedsiębiorców działających na terenach inwestycyjnych Podstrefy jest zróżnicowana. Rozwija się m.in. przemysł elektromaszynowy, elektrotechniczny, produkcja, przetwórstwo oraz branże: sanitarna, metalowa, logistyczna, poligraficzna, tekstylna.

Zachętą prowadzenia działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej jest możliwość ubiegania się o zwolnienie z podatku dochodowego na okres 10 – 15 lat, w wysokości do 70% wartości planowanej inwestycji. Przedmiotowe zwolnienie aktualnie dotyczy nie tylko wyznaczonych terenów strefy, ale całego obszaru Polski¹⁰⁰ i umożliwia skorzystanie ze zwolnienia z podatku dochodowego przez przedsiębiorców realizujących nowe inwestycje, zarówno na terenach publicznych, jak i prywatnych.

Działania wskazane w podrozdziale 7.3. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

G1.1. Tworzenie warunków do inwestowania

G1.3. Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych

⁹⁹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹⁰⁰ Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz. U. z 2025 r. poz. 469).

7.4. Koncesje wydawane przez Prezydenta Miasta Białegostoku

Zezwolenia na sprzedaż oraz sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych wydawane są na podstawie przepisów ustawy¹⁰¹ i uchwały Rady Miasta¹⁰². Wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych należy do zadań własnych gminy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. na terenie Miasta Białegostoku funkcjonowało 738 punktów sprzedaży oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. W 477 punktach prowadzona była sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (lokale handlowe) i w 261 punktach do spożycia tych napojów w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). Ilość punktów w latach 2022-2024 utrzymywała się na podobnym poziomie.

Tabela 121. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych funkcjonujące na terenie Miasta Białegostoku

Rodzaj punktu	2020	2021	2022	2023	2024
Lokale handlowe	414	451	475	477	477
Lokale gastronomiczne	255	237	259	251	261
Ogółem	669	688	734	728	738

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców z rejestru wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Tabela 122. Zezwolenia na sprzedaż oraz sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych /lokale handlowe/	597	814	747	821	690
Zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych /lokale gastronomiczne/	173	253	248	201	188
Zezwolenia jednorazowe na organizowanych imprezach	207	271	302	355	428
Zezwolenia na imprezach zamkniętych organizowanych w czasie i miejscu wyznaczonym przez klienta	5	6	10	15	22

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców z rejestru wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2024 r. opłaty wyniosły 9 240 047 zł.

¹⁰¹ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.).

¹⁰² Uchwała Nr XLIX/753/18 Rady Miasta Białystok z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży, zasad usytuowania miejsc sprzedaży, a także sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 2141).

Tabela 123. Wpływy z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Wpływy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (w zł)	7 425 371	7 473 393	8 219 730	8 889 006	9 239 863

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców - na podstawie danych uzyskanych z Departamentu Rachunkowości

Począwszy od 2021 r. na działania profilaktyczne związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi przeznaczane są również środki pochodzące z wpływów w wysokości 50% należnych jst z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym tzw. „małpkowe”, pobieranej przez Urzędy Skarbowe, które w 2024 r. wyniosło 2 420 242 zł.

Działania wskazane w podrozdziale 7.4. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

K2.4. Prewencja uzależnień (środki psychoaktywne, zaburzenia odżywiania, uzależnienia behawioralne)

7.5. Obsługa inwestora i promocja gospodarcza Miasta

OBSŁUGA INWESTORA

Inwestor na każdym etapie inwestycji może liczyć na wsparcie Biura Obsługi Inwestorów Urzędu Miejskiego w Białymstoku (BOI). Profesjonalny zespół opracowuje indywidualne oferty zawierające informacje i dane statystyczne, zestawienia powierzchni biurowych bądź magazynowych. Organizuje wizyty studyjne inwestorów w Białymstoku. Zapewnia indywidualną obsługę i pomoc w realizacji kluczowych inwestycji. BOI jest w stałym kontakcie i współpracuje z globalnymi firmami na rynku nieruchomości komercyjnych.

W 2024 r. BOI nawiązało kontakty z 54 inwestorami, w tym z 49 przedsiębiorcami krajowymi oraz z partnerami zagranicznymi, m.in. z USA, Wielkiej Brytanii, Francji i Austrii.

Tabela 124. Liczba inwestorów zainteresowanych Białymstokiem

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba obsługiwanych inwestorów	65	54	55	47	54

Źródło: Departament Strategii i Rozwoju

PROMOCJA GOSPODARCZA MIASTA

W 2024 r. BOI prowadziło działania promocyjne poprzez:

- generowanie danych i informacji celem opracowania materiałów dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej (opracowanie merytoryczne i graficzne publikacji: „Informator statystyczny Białystok 2024”, „Powierzchnie biurowe w Białymstoku”, „Tereny inwestycyjne w Białymstoku i gminach BOF”);
- przygotowywanie oraz aktualizację treści zamieszczonych na stronie www.bialystok.pl, w zakładce: Dla biznesu/ Inwestycyjny Białystok oraz Dla biznesu/ Białystok w liczbach;

- uczestnictwo w wydarzeniach o charakterze gospodarczym:
 - a) Dyplomatyczne Otwarcie Roku (15.02.2024 r.):
 - w wydarzeniu, organizowanym w Warszawie przez Krajową Izbę Gospodarczą uczestniczyło ponad 600 gości, w tym ok. 100 ambasadorów i radców handlowych z placówek dyplomatycznych, akredytowanych w Polsce z Warszawy, Berlina i Brukseli;
 - b) 10. Kongres Klastrow Polskich (06-07.11.2024 r.):
 - w wydarzeniu zorganizowanym w Białymstoku przez Związek Pracodawców Klastry Polskie, uczestniczyli przedsiębiorcy, jednostki naukowe i administracja publiczna;
 - c) inne wydarzenia, w których brano udział: Podlaskie Forum Gospodarcze (18.09.2024 r.) i konferencja „Przedsiębiorco zainwestuj z ulgą! Korzystaj ze wsparcia dla firm!” (09.10.2024 r.).

Działania wskazane w podrozdziale 7.5. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- G1.3. Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych
- G2.1. Rozwój branż kluczowych
- G3.1. Promocja i biznesowa otwartość miasta i BOF
- G4.1. Zwiększenie liczby nowych firm

7.6. Rozwój przedsiębiorczości, w tym start-upy

BIAŁOSTOCKI PARK NAUKOWO-TECHNOLOGICZNY (BPN-T)

BPN-T wspiera innowacje i rozwój start-upów, oferując usługi dedykowane przedsiębiorcom, naukowcom oraz entuzjastom nowych technologii. Ma na celu stymulowanie innowacyjności lokalnych i regionalnych firm, podnoszenie atrakcyjności Białegostoku przez inwestycje oparte na nowoczesnych technologiach.

Główne zadania BPN-T obejmują: inkubowanie startup-ów i zapewnienie usług wsparcia firmom innowacyjnym, aktywizowanie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a środowiskiem B+R, wynajem powierzchni biurowej, usługowej i laboratoryjnej dla rozwijających się przedsiębiorstw oraz jednostek naukowo-badawczych po preferencyjnych cenach, wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych oraz popularyzację nauki.

BPN-T realizuje nowe inicjatywy promujące przedsiębiorczość i wspierające rozwój kompetencji cyfrowych młodzieży: Przedsiębiorcza Białostoczanka, Przedsiębiorcze czwartki w BPN-T oraz warsztaty TECHCRAFT. W ramach działalności Epi-Centrum Nauki ofertę wzbogacono o nowe warsztaty.

Tabela 125. Zestawienie powierzchni BPN-T

Wyszczególnienie	Centrum Technologiczne	Inkubator Technologiczny
Pomieszczenia biurowe	1 359,71	2 073,53
Pomieszczenia laboratoryjne	2 786,95	-
Pomieszczenia magazynowe	524,16	38,63
Sale konferencyjne, szkoleniowe i przestrzenie wystawiennicze	386,16	386,09
Bufet	-	119,88
SUMA (w m²):	5 056,98	2 618,13

Źródło: Białostocki Park Naukowo-Technologiczny

PRZEDSIĘBIORSTWA DZIAŁAJĄCE W BIAŁOSTOCKIM PARKU NAUKOWO-TECHNOLOGICZNYM W 2024 ROKU

Wśród najdynamiczniej rozwijających się firm w BPN-T można wyróżnić:

- INNOX Sp. z o.o. - spółka otrzymała grant infrastrukturalny na zakup nowego sprzętu laboratoryjnego i linii produkcyjnej w ramach finansowania z programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027, w zakresie wsparcia prac B+R;
- Yosensi Sp. z o.o. - firma z sukcesem tworzy i rozwija urządzenia do zdalnego monitoringu i transmisji danych z wykorzystaniem sieci LoRaWAN; obecnie w portfolio firmy znajduje się kilkanaście urządzeń IoT, które mierzą i przesyłają dane typu: temperatura, różnica ciśnień w instalacjach, stężenia PM2.5, PM10, CO, CO₂, TVOC;
- Codejet Sp. z o.o. - spółka rozwija innowacyjne rozwiązanie - platformę automatyzującą pracę developerów; firma otrzymała dofinansowanie z komponentu IIa. Wsparcie rozwoju działalności gospodarczej startupu w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej i z Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki (ścieżka SMART II) oraz pozyskała środki od prywatnych inwestorów;
- CLURGO Sp. z o.o. - firma przystąpiła do realizacji projektu dotyczącego stworzenia systemu na potrzeby amerykańskiego klienta, obsługującego 0,5 mln użytkowników w USA.

W 2024 r. w BPN-T funkcjonowało 65 podmiotów, w tym: 28 startupów (ok. 43,1% ogółu lokatorów) i 37 spółek dojrzałych (56,9%).

Tabela 126. Przedsiębiorstwa działające w Białostockim Parku Naukowo-Technologicznym

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba firm	76	66	67	68	65
Zajmowana powierzchnia (w m ²)	7 043	6 658	6 290	6 274	5 947

Źródło: Białostocki Park Naukowo-Technologiczny

USŁUGI ŚWIADCZONE PRZEZ BPN-T

Kluczowe usługi oferowane przedsiębiorcom przez BPN-T w 2024 r. objęty katalog usług inkubacyjnych oraz usługi proinnowacyjne.

- a) Usługi inkubacyjne:
 - wsparcie Managera Inkubacji;
 - usługi podstawowe: obsługa księgowo/prawna/marketingowa;
 - usługi specjalistyczne: modelowanie i druk 3D, projektowanie makiet UX/UI, badania rynkowe, strategie biznesowe, dokumentacja RODO, uzyskanie ochrony praw własności przemysłowej, warsztaty w zakresie wystąpień publicznych, przygotowania prezentacji na sesje pitchingowe i team building, szkolenia w zakresie internacjonalizacji, ze strategii ochrony IP, z zakresu: źródeł finansowania, strategii kadrowej/rozwoju zasobów ludzkich/optymalnej struktury organizacyjnej oraz z obszaru sprzedaży i negocjacji.
- b) Usługi proinnowacyjne:
 - audyt UX;
 - badanie zdolności rejestrowej znaku towarowego;
 - opracowanie modelu biznesowego;

- doradztwo w zakresie pozyskania funduszy zewnętrznych;
- BaseLAB - przestrzeń pracy twórczej;
- doradztwo w zakresie sieciowania partnerów biznesowych;
- najem powierzchni na preferencyjnych warunkach (powierzchnie BPN-T, sale konferencyjne, laboratoria, wynajem Transferowni);
- coworking;
- usługa wirtualnego biura.

PROJEKTY I INICJATYWY REALIZOWANE PRZEZ BPN-T

- **Platforma startowa dla nowych pomysłów - Hub of Talents 3** – celem projektu jest tworzenie korzystnych warunków dla powstawania i rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw poprzez realizację profesjonalnego programu inkubacji startupów; zakładanym efektem projektu jest co najmniej 150 nowoutworzonych innowacyjnych, technologicznych startupów. Projekt stanowi profesjonalny program inkubacji startupów, stworzony dla osób z pomysłem na innowacyjny produkt lub usługę. Oferuje sztywne na miarę program wsparcia, który trwa ok. 6 miesięcy. W ramach projektu planowanych jest 6 cykli inkubacji, podczas których startupy zyskują dostęp do ekspertów, mentorów i niezbędnych zasobów. Projekt współfinansowany jest ze środków UE, w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, Priorytet FEPW.01 Przedsiębiorczość i Innowacje, Działanie FEPW.01.01 Platformy startowe dla nowych pomysłów, Komponent I Inkubacja – rozwój nowego pomysłu biznesowego. Liderem projektu jest Białostocki Park Naukowo-Technologiczny.

W ramach nowych inicjatyw zrealizowano szkolenia i warsztaty:

- **Przedsiębiorcza Białostoczanka** - cykl szkoleń dedykowany kobietom z Białegostoku; szkolenia objęły aspekty dotyczące: odkrywania własnego potencjału, zdobycia praktycznej wiedzy o modelach biznesowych, kwestii finansowania oraz skutecznej komunikacji w biznesie; cykl Przedsiębiorcza Białostoczanka stanowił inicjatywę Rady Kobiet przy Prezydencie Miasta Białegostoku, zrealizowaną przez BPN-T. Szkolenia były prowadzone stacjonarnie oraz w formule online i odbyły się w dniach: 20, 22-23, 27-28 lutego oraz 4 marca 2024 r. W szkoleniach łącznie wzięły udział 282 uczestniczki.
- **Przedsiębiorcze czwartki w BPN-T** - cykl warsztatów skierowanych do przedsiębiorców, właścicieli małych i średnich firm, mających na celu rozwijanie lokalnego potencjału przedsiębiorczego oraz wsparcie innowacyjności białostockich firm; każdy warsztat z cyklu był podzielony na dwie 2-godzinne części – teoretyczną i praktyczną. Uczestnicy mogli zdobyć nowe umiejętności w kluczowych obszarach: marketing, sprzedaż oraz rozwój biznesu. Warsztaty skupiały się na możliwościach, jakie oferuje Internet oraz innowacyjnych podejściach w marketingu 4.0 i 5.0. Pierwsze 3 szkolenia z cyklu były się w dniach: 19 września, 3 października i 7 listopada 2024 r. Wzięło w nich udział 20 osób.
- **TechCraft: odkrywaj, twórz, innowuj** - pilotażowy program edukacyjny, skierowany do młodych pasjonatów technologii. Celem inicjatywy było rozwijanie wśród młodzieży zainteresowań w zakresie nowych technologii i programowania. W pilotażu wzięło udział 60 uczniów (urodzonych w latach 2007-2011), uczęszczających do szkół podstawowych i ponadpodstawowych na terenie Białegostoku. TechCraft obejmował 3 niezależne moduły: tworzenie grafik przy wsparciu AI, tworzenie aplikacji bez

kodowania (no-code) oraz CodeCraft – programowanie od podstaw. Szkolenia odbyły się w dniach 5-6 oraz 12-13 października 2024 r.

WYDARZENIA ZORGANIZOWANE PRZEZ BIAŁOSTOCKI PARK NAUKOWO-TECHNOLOGICZNY

W 2024 r. BPN-T zorganizował lub współorganizował 53 wydarzenia dedykowane: przedsiębiorcom, potencjalnym przedsiębiorcom, studentom, uczniom i dzieciom, wśród których za najważniejsze uznać należy:

- 05.02 - Wielka Wymiana Zabawek, Dzień Dobry TVN;
- 20, 22-23, 27-28.02; 04.03 - Cykl szkoleń „Przedsiębiorcza Białostoczanka”;
- marzec – grudzień - Cykl warsztatów „Centroom Przedsiębiorczości”;
- 29.04 - HOT Startup Launch 1 - spotkanie online dotyczące „Hub of Talents 3”;
- 15.05 - Konferencja inauguracyjna realizację projektu „Platforma startowa dla nowych pomysłów - Hub of Talents 3”;
- 15-16.05 - XX Podlaski Festiwal Nauki i Sztuki;
- 18.05 - Europejska Noc Muzeów;
- 22.06 - XVII Edycja Podlaskiego Śniadania Mistrzów;
- 24-25.08 - Festiwal Doświadczeń w ramach 4-tych urodzin Epi-Centrum Nauki;
- 5-6, 12-13.10 - TechCraft: odkrywaj, twórz, innowuj;
- 09.11 - SpinDay 2024;
- 20.11 - EastMedia 2024;
- 07-08.12 - Mikołajkowe warsztaty w Epi-Centrum Nauki - Zielona energia klocek po klocek.

Tabela 127. Wydarzenia zorganizowane przez Białostocki Park Naukowo-Technologiczny

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wydarzeń	14	42	37	29	53
Liczba uczestników	402	1 492	1 594	2 164	1 924

Źródło: Białostocki Park Naukowo-Technologiczny

LOKATORZY PRZYJĘCI DO SPOŁECZNOŚCI BIAŁOSTOCKIEGO PARKU NAUKOWO-TECHNOLOGICZNEGO W 2024 ROKU, WYKAZUJĄCY DZIAŁALNOŚĆ EKOLOGICZNĄ ORAZ WPŁYWAJĄCĄ NA ŚWIADOMOŚĆ SPOŁECZEŃSTWA W ZAKRESIE EKOLOGII

Turbiny Neuronowe Sp. z o.o.

Spółka technologiczna jest twórcą przełomowego projektu turbiny neuronowej, stanowiącej zaawansowane urządzenie, które zostało zaprojektowane w celu przekształcenia sposobu, w jaki pozyskuje się i zarządza energią. Turbina neuronowa stanowi połączenie nowoczesnej technologii energetycznej z zaawansowaną sztuczną inteligencją. W ramach innowacyjnego rozwiązania wykorzystano zasady działania tradycyjnych turbin oraz zastosowano szerokie możliwości sztucznej inteligencji i technologii neuronowej.

Ergy Sp. z o.o.

Spółka jest jednym z największych, niezależnych asset managerów OZE w Polsce. Firma obecnie zarządza portfelem, składającym się z ok. 720 MW elektrowni fotowoltaicznych i wiatrowych. Oferowany, szeroki zakres usług przekracza format standardowego asset managementu. Poza wypełnianiem codziennych obowiązków komercyjnych, finansowych i technicznych, Ergy chętnie wspiera klientów w długoterminowych projektach w sektorze odnawialnych źródeł energii (m.in. w zakresie zarządzania budową elektrowni).

TARGOWISKO MIEJSKIE

Targowisko Miejskie, mieszczące się przy ul. Kawaleryjskiej 19 jest zarządzane przez Zarząd Mienia Komunalnego w Białymstoku¹⁰³.

W 2024 r. zawarto 3 umowy dzierżawy, podpisano 4 umowy najmu oraz zawarto 23 umowy udostępnienia.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. liczba zawartych umów na czas nieoznaczony, oznaczony dłuższy niż 3 lata oraz oznaczony do lat 3 wyniosła 779 (w tym: 734 umowy dzierżawy, 12 umów najmu i 33 umowy udostępnienia).

Inwestycje wykonane na Targowisku Miejskim przy ul. Kawaleryjskiej:

- a) dokumentacje projektowe
 - opracowano dokumentację projektową przebudowy nawierzchni utwardzonych wraz z budową parkingów na części Targowiska Miejskiego;
 - zakończono opracowanie dokumentacji projektowej budynku administracyjnego na Targowisku Miejskim;
- b) działania inwestycyjne
 - budowa zjazdu z ul. Kawaleryjskiej na Targowisko Miejskie;
 - wymiana pokryć dachowych azbestowych na blachę trapezową przy ul. Kawaleryjskiej 19/23;
 - modernizacja nawierzchni jezdni i chodnika przy ul. Kawaleryjskiej 19/23.

Działania wskazane w podrozdziale 7.6. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- K1.1. Zapewnianie kompetencji zawodowych adekwatnie do potrzeb pracodawców, w tym w ramach gospodarki 4.0**
- K1.2. Podnoszenie poziomu kompetencji cyfrowych**
- K1.3. Kształtowanie kompetencji kluczowych (w tym przedsiębiorczości)**
- K4.1. Rozwój postaw równego traktowania, niedyskryminacji i otwartości na różnorodność**
- G1.1. Tworzenie warunków do inwestowania**
- G1.2. Rozwój współpracy nauki, biznesu, samorządu i partnerów**
- G1.3. Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych**
- G2.1. Rozwój branż kluczowych**
- G2.2. Rozwój przemysłu wysokich technologii**
- G3.1. Promocja i biznesowa otwartość miasta i BOF**
- G3.2. Eko Białystok = dobry biznes**
- G4.1. Zwiększenie liczby nowych firm**
- G4.2. Wykorzystanie potencjału, wzmocnienie i synergia instytucji otoczenia biznesu**
- C1.1. Opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań doskonalących procesy zarządzania miastem w obszarze gospodarki**

¹⁰³ Uchwała Nr XLVIII/689/22 Rady Miasta Białystok z dnia 17 stycznia 2022 r., zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutu Zarządowi Mienia Komunalnego w Białymstoku (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2022 r. poz. 215), którego przedmiotem działania jest wykonywanie zadań własnych Miasta Białystok, w celu zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty mieszkaniowej, w zakresie spraw targowisk i hal targowych w odniesieniu do Targowiska Miejskiego, zlokalizowanego przy ul. Kawaleryjskiej w Białymstoku.

7.7. Inwestycje

ZADANIA INWESTYCYJNE, REALIZOWANE W 2024 ROKU W OBSZARZE: OŚWIATA

1. Zrealizowane:

a. Budowa sali gimnastycznej wraz z zagospodarowaniem terenu przy V Liceum Ogólnokształcącym, ul. Miodowa 5:

- rozbudowano szkołę o salę gimnastyczną z zapleczem i łącznikiem o pow. użytkowej 1 340,82 m²;
- w ramach zagospodarowania terenu wybudowano 26 miejsc postojowych, w tym 3 dla osób z niepełnosprawnościami, pochylnię, instalację kanalizacji deszczowej, oświetlenie oraz studnię głębinową do celów obrony cywilnej (zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego).

Całkowity koszt realizacji – ok. 13,1 mln zł.

Inwestycja dofinansowana ze środków PFRON - w kwocie 474 548 zł oraz z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej – w kwocie 2 742 000 zł.

b. Budowa sali gimnastycznej w Zespole Szkół Gastronomicznych, ul. Knyszyńska 12:

- rozbudowano szkołę o salę gimnastyczną z zapleczem o pow. użytkowej 1 343,94 m² oraz przebudowano istniejące pomieszczenia w części budynku szkolnego;
- w ramach zagospodarowania terenu wybudowano 25 miejsc postojowych, w tym 2 miejsca przeznaczone osobom z niepełnosprawnościami, pochylnię i drogę pożarową stanowiącą dojazd do sali gimnastycznej.

Całkowity koszt realizacji – ok. 12,03 mln zł.

Inwestycja dofinansowana ze środków PFRON - w kwocie 474 548 zł oraz wstępnie została zakwalifikowana do dofinansowania z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

c. Budowa sali gimnastycznej i zewnętrznego podnośnika platformowego przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, ul. Antoniuk Fabryczny 40:

- rozbudowano szkołę o salę gimnastyczną z zapleczem i łącznikiem o pow. użytkowej 567,30 m²;
- wyposażono blok sportowy w sprzęt sportowy, materace składane rehabilitacyjne oraz lustra gimnastyczne z poręczą, kotarę sceny sterowaną elektrycznie oraz kotarę dzielącą salę na 2 strefy; zapewniono dostęp dla osób z niepełnosprawnościami w formie podjazdu;
- przystosowano budynek dydaktyczny oraz blok żywieniowy do wymogów p.poż.; poprawiono dostępność istniejącego budynku poprzez przebudowę schodów zewnętrznych przy wejściu bocznym do bloku żywieniowego wraz z budową pochylni oraz budową klatki schodowej z montażem zewnętrznego podnośnika platformowego; dostosowano łazienkę do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Całkowity koszt realizacji – ok. 8,64 mln zł.

Inwestycja dofinansowana ze środków PFRON: sala gimnastyczna – 1,7 mln zł; zewnętrzny podnośnik platformowy - 96 046,35 zł.

d. Budowa budynku stołówki z aulą przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 2, ul. Narewska 11:

- wybudowano budynek stołówki z aulą wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz pomieszczeniami dydaktycznymi, windą, drogą dojazdową, parkingami, zielenią, małą architekturą;
- wyposażono budynek w infrastrukturę umożliwiającą dostęp dla osób

z niepełnosprawnościami z terenu budynku szkoły.

Całkowity koszt realizacji – ok. 9,8 mln zł.

Inwestycja dofinansowana z dotacji celowej budżetu państwa w kwocie 4 344 000 zł.

e. Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaszeniem przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 4, ul. Porzeczkowa 11:

- wybudowano przyszkolną halę sportową wraz z łącznikiem ze szkołą i niezbędnymi instalacjami, w tym: elektryczną i oświetleniem (LED), wentylacji i klimatyzacji, centralnego ogrzewania; obiekt wyposażono w sprzęt sportowy (m.in. bramki do piłki nożnej, kosze do koszykówki) oraz trybuny/ławki;
- zagospodarowano teren wokół zadaszonego boiska;
- wyposażono placówkę w strzelnicę laserową;
- budowę nawierzchni boiska z trawy syntetycznej zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2022.

Całkowity koszt realizacji – ok. 5,14 mln zł.

Inwestycja w ramach budowy zadaszenia, wykonania instalacji, wyposażenia obiektu oraz zagospodarowania terenu współfinansowana z „Programu Olimpia – Programu budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich” - w kwocie 2 832 015 zł.

f. Budowa windy przy VII Liceum Ogólnokształcącym, ul. Wierzbowa 7:

- wybudowano windę, w tym przebudowano wejście do budynku zlokalizowanego od strony ul. Wierzbowej (montaż szklanej fasady wiatrołapu oraz wykonanie niezbędnych instalacji sanitarnych i elektrycznych).

Całkowity koszt realizacji – ok. 1 mln zł.

Inwestycja dofinansowana ze środków PFRON - w kwocie 442 594 zł.

g. Budowa windy oraz modernizacja sanitariatów przy Zespole Szkół Elektrycznych - Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 14:

- wybudowano windę przy ścianie zewnętrznej budynku szkoły; zmodernizowano 15 sanitariatów, zagospodarowano część terenu w strefie wejścia głównego;
- zadanie zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2021 oraz Budżetu Obywatelskiego 2022.

Całkowity koszt realizacji – ok. 2,2 mln zł.

Inwestycja dofinansowana ze środków PFRON - w kwocie 566 472 zł.

h. Zdrowie-Sprawność-Aktywność - II etap projektu "Centrum Sportowe Tysiąclecia" przy Zespole Szkół Elektrycznych (modernizacja sali gimnastycznej) – Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 14:

- zmodernizowano salę gimnastyczną (wymiana posadzki w sali sportowej, modernizacja sanitariatów, wymiana niezbędnych instalacji);
- zadanie zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2020.

Całkowity koszt realizacji – ok. 2,5 mln zł.

Miasto złożyło wniosek o dofinansowanie ze środków Funduszu Wsparcia Gmin i Powiatów na kwotę 2 mln zł. Nie przyznano dofinansowania. Wstępnie zakwalifikowano do dofinansowania z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

i. Renowacja kompleksu boisk sportowych przy Zespole Szkół Rolniczych, ul. Ks. S. Suchowolca 26:

- wybudowano boisko do tenisa stołowego oraz zmodernizowano boisko wielofunkcyjne i kort tenisowy wraz z ogrodzeniem, oświetleniem i wyposażeniem;
- zadanie zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2021.

Całkowity koszt realizacji – ok. 1,3 mln zł.

Wstępnie zakwalifikowano do dofinansowania z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

j. Modernizacja sali gimnastycznej w Zespole Szkół Handlowo-Ekonomicznych, ul. Gen. J. Bema 105:

- zmodernizowano salę gimnastyczną wraz z wymianą stolarki oraz niezbędnymi instalacjami; wykonano schody ewakuacyjne na zewnątrz budynku;
- zadanie zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2022.

Całkowity koszt realizacji – ok. 940,3 tys. zł.

k. Współkreacja przestrzeni szkolnej - strefa relaksu i nauki w Szkole Podstawowej Nr 19 "Szkolny Hades, ul. Mieszka I 18":

- zmodernizowano część pomieszczeń budynku; wykonano roboty budowlano-montażowe, w tym przebudowano niezbędne instalacje sanitarne i elektryczne w celu utworzenia stref wraz z ich wyposażeniem (poczekalnia dla rodziców, warsztatownia, siłownia, bezpieczna strefa relaksu, szatnia);
- zadanie zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2021.

Całkowity koszt realizacji – ok. 1,4 mln zł.

Inwestycja realizowana przy współfinansowaniu ze środków Funduszu Wsparcia Gmin i Powiatów. Wartość dofinansowania – 1 mln zł.

l. „Sport kluczem do sukcesu - metamorfoza sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej Nr 20 - ul. Leśna 30”:

- zmodernizowano wnętrza sali gimnastycznej; dokonano wymiany okien oraz zmodernizowano niezbędne instalacje;
- zadanie zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2022.

Całkowity koszt realizacji – ok. 772,2 tys. zł.

Wstępnie zakwalifikowano do dofinansowania z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

m. Metamorfoza placu zabaw przy Szkole Podstawowej Nr 20, ul. Leśna 30:

- wybudowano plac zabaw wraz z zagospodarowaniem terenu;
- zadanie zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2022.

Całkowity koszt realizacji – ok. 353,4 tys. zł.

n. Wykonanie przyłącza c.o. i instalacji ciepłej wody wraz z modernizacją łazienek w Przedszkolu Samorządowym Nr 14, Al. J. Piłsudskiego 20/4:

- zmodernizowano 2 łazienki oraz wykonano instalacje: wody zimnej, ciepłej wody użytkowej i cyrkulacji, elektrycznej, z przygotowaniem pomieszczenia na potrzeby węzła cieplnego;
- w 2024 r. inwestycja została zakończona - po realizacji przyłącza cieplnego i węzła cieplnego przez ENEA.

Całkowity koszt realizacji – ok. 930 tys. zł (w 2023 r. Miasto otrzymało dofinansowanie ze środków Funduszu Wsparcia Gmin i Powiatów - w kwocie 400 tys. zł).

o. Atrakcyjnie i zdrowo - fitness przy IV LO, ul. Zwierzyniecka 9A:

- zmodernizowano pomieszczenia bloku sportowego: sali fitness, klatki schodowej, korytarza przed salą gimnastyczną, przebieralni oraz korytarza do przebieralni;
- zadanie zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2022.

Całkowity koszt realizacji – ok. 600,9 tys. zł.

p. Zjesz smacznie i zdrowo u Andersiaków - modernizacja stołówki Zespołu Szkół Technicznych, ul. Stołeczna 21:

- zmodernizowano jadalnię i kuchnię z zapleczem wraz z niezbędną infrastrukturą;
- zadanie zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2023.

Całkowity koszt realizacji – ok. 1,5 mln zł.

q. Modernizacja placów zabaw w placówkach oświatowych

- zamontowano żagle przeciwsłoneczne na terenie placów zabaw w: Przedszkolu Samorządowym Nr 64 - ul. Dubois 12, Szkole Podstawowej Nr 31 - ul. Żurawia 12, Zespole Przedszkoli Nr 1: Przedszkolu Samorządowym Nr 50 - ul. Upalna 26, Przedszkolu Samorządowym Nr 39 - ul. Witosa 22, Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 6 - ul. Sokóleńska 1 i Szkole Podstawowej Nr 51 - ul. Kluka 11A.

Całkowity koszt realizacji – ok. 235,7 tys. zł.

Inwestycja współfinansowana ze środków Krajowego Programu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Pożyczka wspierająca zieloną transformację miast).

r. Dostawa i montaż wyposażenia na potrzeby warsztatów Zespołu Szkół Nr 16, ul. Zwycięstwa 28:

- zakupiono i zamontowano wyposażenie w nowo wybudowanym obiekcie warsztatów (m.in. meble do sali dydaktycznej, pokoju nauczycieli oraz szatni, meble metalowe do pracowni praktycznych, wyposażenie dydaktyczne i sprzęt elektroniczny, wyposażenie i sprzęt ogrodniczy).

Całkowity koszt realizacji – ok. 235,3 tys. zł.

s. Modernizacja obiektów sportowych w Szkole Podstawowej Nr 50, ul. Pułaskiego 96:

- wykonano modernizację nawierzchni boiska, budowę piłkochwyłów oraz ogrodzenie placu zabaw.

Całkowity koszt realizacji – ok. 610 tys. zł.

t. Wykonanie przyłącza wodociągowego przy boiskach w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 6, ul. Sokóleńska 1; koszt realizacji – ok. 57,6 tys. zł.

u. Wykonanie oświetlenia przy boiskach w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 6, ul. Sokóleńska 1; koszt realizacji – ok. 199,3 tys. zł.

Inwestycja współfinansowana ze środków Krajowego Programu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Pożyczka wspierająca zieloną transformację miast).

v. Modernizacja placu zabaw na terenie Szkoły Podstawowej Nr 51, ul. Kluka 11A; koszt realizacji – ok. 61,5 tys. zł.

w. Przystosowanie instalacji hydrantowej w budynku Zespołu Szkół Technicznych, ul. Stołeczna 21 do wymogów wynikających z przepisów p.poż.; koszt realizacji – ok. 339 tys. zł.

x. Wymiana pokrycia dachowego na części budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 2, ul. Pułaskiego 25; koszt realizacji – ok. 393,4 tys. zł.

y. Wykonanie robót budowlanych w Zespole Placówek Szkolno-Wychowawczych, ul. Krakowska 19; koszt realizacji – ok. 135,3 tys. zł.

z. Przebudowa kanału deszczowego w celu udroźnienia wyjścia awaryjnego ze schronu przy budynku Zespołu Szkół Budowlano-Geodezyjnych, ul. Słonimska 47/1; koszt realizacji – ok. 12,5 tys. zł.

aa. Galeria "WilLOW" w VII Liceum Ogólnokształcącym, ul. Wierzbowa 7 (w zakresie ogrodzenia szkoły); koszt realizacji – ok. 350 tys. zł.

Zadanie zrealizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego 2024.

2. W realizacji:

a. Przebudowa dachu, wymiana okien oraz wykonanie elewacji i innych robót zabezpieczających budynek VI Liceum Ogólnokształcącego, ul. Warszawska 8; etap II – III.

Wartość umowna inwestycji – ok. 10,6 mln zł.

Miasto otrzymało w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków promesę dofinansowania inwestycji na kwotę 3,5 mln zł (na realizację etapu II).

b. Termomodernizacja budynku oraz dostosowanie do przepisów ppoż. Zespołu Szkół Nr 16, ul. Zwycięstwa 28

Wartość umowna inwestycji – ok. 9,8 mln zł.

Miasto złożyło wniosek na dofinansowanie ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) w ramach programu NFOŚiGW „Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół” na kwotę 5 449 444 zł; wniosek w trakcie oceny.

c. Zdrowo-sportowo-bezpiecznie w ZS 16 w Białymstoku oraz Rozwój, edukacja, relaks - nowa funkcjonalność pomieszczeń w Zespole Szkół 16, ul. Zwycięstwa 28:

- zakres inwestycji dotyczy modernizacji istniejącej sali gimnastycznej wraz z zapleczem, modernizacji świetlicy i korytarza oraz utworzenia biblioteki z czytelnią.

Wartość umowna inwestycji – ok. 1,4 mln zł.

Zadanie realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego 2021 oraz Budżetu Obywatelskiego 2023.

d. Nowoczesna Nauka - modernizacja infrastruktury elektrycznej w białostockich placówkach oświatowych:

- inwestycja realizowana w: Przedszkolu Samorządowym Nr 65 - ul. Łagodna 12; Szkole Podstawowej Nr 6 - ul. Wesoła 11A; Szkole Podstawowej Nr 20 - ul. Leśna 30; VIII Liceum Ogólnokształcącym - ul. Piastowska 5;
- zakres zadania jest uzależniony od potrzeb danej placówki (modernizowane są m.in.: rozdzielnie, wewnętrzne linie zasilające, instalacje elektryczne oświetleniowe i gniazd wtykowych, instalacje odgromowe, instalacje LAN i CCTV¹⁰⁴);
- zakres prac obejmuje wymianę opraw na energooszczędne, wyniesienie układów pomiarowych na zewnątrz budynków wraz z przeciwpożarowymi wyłącznikami prądu oraz wykonanie oświetlenia awaryjnego.

Wartość umowna inwestycji – łącznie ok. 4,15 mln zł.

Miasto w ramach VI Edycji – PGR Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych otrzymało promesę dofinansowania inwestycji na kwotę 2 mln zł.

e. Nowoczesna czytelnia i biblioteka Zespołu Szkół Elektrycznych miejscem edukacji, aktywizacji i integracji, Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 14

Wartość umowna inwestycji – ok. 405 tys. zł.

Zadanie realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego 2023.

f. Modernizacja wentylacji mechanicznej i instalacji elektrycznej w III Liceum Ogólnokształcącym, ul. Pałacowa 2/1

Wartość umowna inwestycji – ok. 633 tys. zł.

3. Przygotowane do realizacji (posiadające opracowaną dokumentację techniczną):

a. Termomodernizacje placówek oświatowych, tj.:

- Przedszkola Samorządowego nr 39, ul. W. Witosa 22 - Zespół Przedszkoli Nr 1;
 - Przedszkola Samorządowego Nr 46, ul. Mieszka I 4A;
 - Przedszkola Samorządowego Nr 47, ul. Św. Wojciecha 14 (wraz z rozbudową obiektu).
- Miasto złożyło wniosek na dofinansowanie ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) w ramach programu NFOŚiGW¹⁰⁵ „Wymiana źródeł

¹⁰⁴ CCTV – z ang. Closed-Circuit TeleVision.

¹⁰⁵ Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół” na kwotę 1 191 400 zł; wniosek w trakcie oceny.

- Przedszkola Samorządowego Nr 68, ul. Mieszka I 19;
 - Przedszkola Samorządowego Nr 78, ul. Zagórna 2/3.
 - b. Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 28, ul. Warmińska 55;**
 - c. Przebudowa dachu, wymiana okien oraz wykonanie elewacji i innych robót zabezpieczających budynek VI Liceum Ogólnokształcącego, ul. Warszawska 8 - etapy IV-VI;**
 - d. Budowa kanalizacji deszczowej wraz z odbudową nawierzchni w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych, ul. Antoniuk Fabryczny 1;**
 - e. Budowa sali gimnastycznej przy VII Liceum Ogólnokształcącym, ul. Wierzbowa 7;**
 - f. Modernizacja budynku Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego, ul. Zwycięstwa 28;** Miasto otrzymało decyzję o zapewnieniu finansowania na rok 2025 z rezerwy celowej budżetu państwa w kwocie 2,41 mln zł.
 - g. Budowa kanalizacji deszczowej na terenie Pogotowia Opiekuńczego, ul. Orla 6A.**
- 4. Projekty planowane do realizacji z Budżetów Obywatelskich (w tym projekty, które posiadają opracowaną dokumentację projektową lub dokumentacja techniczna jest w trakcie opracowania):**
- a. Szkoła z błyskiem - modernizacja szatni Szkoły Podstawowej Nr 26, ul. Radzymińska 11 - Budżet Obywatelski 2023;**
 - b. Ludwik4YOU - strefy aktywności przy Szkole Podstawowej 51, ul. J.K. Kluka 11A - Budżet Obywatelski 2024;**
 - c. Zielono, komfortowo, przyjaźnie w X LO na Stołecznej (amfiteatr i strefa relaksu w szkole) - Budżet Obywatelski 2024;**
 - d. Mistrzowska szatnia IV LO, ul. Zwierzyniecka 9A - Budżet Obywatelski 2024;**
 - e. Atrakcyjna strefa sportowa w IV LO, ul. Zwierzyniecka 9A (modernizacja sali gimnastycznej z zapleczem) - Budżet Obywatelski 2024;**
 - f. Centrum Sportowe Tysiąclecia przy Zespole Szkół Elektrycznych - III etap, Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 14 (budowa krytego kortu tenisowego) - Budżet Obywatelski 2023;**
 - g. Rozwijamy talenty - modernizacja auli Zespołu Szkół 16, ul. Zwycięstwa 28 - Budżet Obywatelski 2023;**
 - h. Sport dla każdego - od małego do dużego w Zespole Szkół Technicznych, ul. Stołeczna 21 (budowa boiska) - Budżet Obywatelski 2023.**

ZADANIA INWESTYCYJNE REALIZOWANE W 2024 ROKU W OBSZARZE: OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

1. Zrealizowane:

- a. W ramach inwestycji dostosowano infrastrukturę miejską do potrzeb osób z niepełnosprawnościami:**
 - budowa terenów rekreacyjno-sportowych, uwzględniających urządzenia dla osób z niepełnosprawnościami:
 - ✓ plac zabaw i siłownia na osiedlu Zawady;
 - budowa obiektów przy placówkach oświatowych, dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, tj.:
 - ✓ podnośnika platformowego przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym;
 - ✓ windy przy VII Liceum Ogólnokształcącym;

- ✓ windy przy Zespole Szkół Elektrycznych;
- ✓ budynku stołówki z aulą przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 2 (zakres: odpowiednia szerokość drzwi, brak progów, winda wewnątrz budynku, zagospodarowanie terenu, w tym pochylnia i miejsca postojowe przeznaczone osobom z niepełnosprawnościami);
- ✓ sali gimnastycznej przy Zespole Szkół Gastronomicznych (zakres: odpowiednia szerokość drzwi, brak progów, toaleta przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zagospodarowanie terenu, w tym pochylnia i miejsca postojowe przeznaczone osobom z niepełnosprawnościami);
- modernizacja obiektów oświatowych, tj.:
 - ✓ sali gimnastycznej w Zespole Szkół Handlowo – Ekonomicznych (zakres: pochylnia, odpowiednia szerokość drzwi);
 - ✓ sanitariatów w Zespole Szkół Elektrycznych (zakres: przystosowanie toalety - po 1 pomieszczeniu na każdym poziomie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami);
 - ✓ modernizacja placu zabaw przy Szkole Podstawowej Nr 20 (zakres: montaż karuzeli integracyjnej);
 - ✓ modernizacja sanitariatu na I piętrze w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym (zakres: przystosowano toalety dla osób z niepełnosprawnościami).
- 2. Podpisanie umów o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych na:**
 - budowę windy przy VII Liceum Ogólnokształcącym, ul. Wierzbowa 7;
 - budowę windy oraz z modernizacją sanitariatów w Zespole Szkół Elektrycznych, Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 14.
- 3. Przygotowane do realizacji (posiadające opracowaną dokumentację techniczną):**
 - a. Budowa żłobka miejskiego przy ul. Kawaleryjskiej**
Przyznano Miastu dofinansowanie w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Aktywny Maluch” 2022-2029 - w kwocie 16 982 265,60 zł.
 - b. Budowa żłobka przy ul. Depowej**
Przyznano Miastu dofinansowanie w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Aktywny Maluch” 2022-2029 - w kwocie 10 189 359,36 zł.
 - c. Termomodernizacja budynku mieszkalnego A w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej 203**
Miasto złożyło wniosek o dofinansowanie ze środków PFRON; wnioskowana kwota dofinansowania – 894 900 zł; wniosek w trakcie oceny.

**ZADANIA INWESTYCYJNE REALIZOWANE W ROKU 2024 W OBSZARZE:
KULTURA, REKREACJA I SPORT**

KULTURA:

- 1. Zrealizowane:**
 - a. Modernizacja i przebudowa fragmentu ogrodzenia zespołu pałacowo-ogrodowego Branickich (fragment wzdłuż ul. Legionowej wraz z Pawilonem Toskańskim)**
Całkowity koszt realizacji – ok. 3,8 mln zł.
 - b. Pomnik Prezydenta - Sybiraka Seweryna Nowakowskiego**
Całkowity koszt realizacji inwestycji – ok. 263,1 tys. zł.
Zadanie zrealizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego 2021.

2. W realizacji:

a. Przebudowa Parku Planty i Bulwarów Kościałkowskiego, w tym modernizacja alejek i nowe oświetlenie przy „Praczkach”:

- w ramach zadania przeprowadzane są kompleksowe prace, polegające m.in. na: odtworzeniu układu alejek parkowych i wymianie ich nawierzchni na granitową oraz typu HanseGrand (aleja główna od ul. Akademickiej do ul. Mickiewicza, Bulwary Kościałkowskiego oraz alejki boczne), wykonaniu kwietników dywanowych z roślin sezonowych wraz z wymianą starych przerośniętych żywotników, odtworzeniu wyglądu latarni parkowych, wykonaniu niezbędnej infrastruktury technicznej parku (tj.: kanalizacja deszczowa, sanitarna, wodociąg oraz instalacja energetyczna).

Wartość umowna inwestycji - ok. 31 mln zł.

Inwestycja, dofinansowana z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych Edycja II, jest częścią projektu „Poprawa dostępności infrastruktury turystycznej Białegostoku” (w tym: część I - Przebudowa Parku Planty i Bulwarów Kościałkowskiego; część II - Przebudowa ul. Akademickiej, na którą w 2023 r. podpisano promesę inwestycyjną). Wartość dofinansowania całego wniosku – 29 970 000 zł.

b. Przebudowa dachu, wymiana okien oraz wykonanie elewacji i innych robót zabezpieczających budynek VI Liceum Ogólnokształcącego, ul. Warszawska 8; etap II – III.

Wartość umowna inwestycji – ok. 10,6 mln zł.

Miasto otrzymało w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków promesę dofinansowania inwestycji na kwotę 3,5 mln zł (na realizację etapu II).

3. Przygotowane do realizacji (posiadające opracowaną dokumentację techniczną):

a. Przebudowa i modernizacja zabytkowych budynków VI Liceum Ogólnokształcącego - etap IV-VI, ul. Warszawska 8.

b. Przebudowa budynku przy ul. Branickiego 3.

c. Rozbiórka i rozbudowa fontanny w Alei Zakochanych w Białymstoku wraz z budynkiem technicznym i infrastrukturą techniczną.

REKREACJA:

1. Zrealizowane:

a. Modernizacja Skweru Pawła Bogdana Adamowicza:

- inwestycja zakończona w 2023 r., natomiast w 2024 r. dokonano ostatniej płatności. Inwestycja finansowana ze środków Krajowego Programu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Pożyczka wspierająca zieloną transformację miast).

b. Budowa placu zabaw i fitparku na Zawadach:

- zakres inwestycji obejmował: budowę placu zabaw z elementami małej architektury, siłowni zewnętrznej, street workout oraz energooszczędne oświetlenie, monitoring i ogrodzenie;
- w ramach inwestycji wykonano nasadzenia drzew i krzewów;
- zadanie zrealizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego 2020.

Całkowity koszt realizacji – ok. 943,5 tys. zł.

Inwestycja finansowana ze środków Krajowego Programu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Pożyczka wspierająca zieloną transformację miast).

c. Budowa kładki na rzece Białej między ul. Jurowiecką i ul. Włókienniczą

Całkowity koszt realizacji inwestycji – ok. 1,07 mln zł.

Inwestycja współfinansowana ze środków Krajowego Programu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Pożyczka wspierająca zieloną transformację miast).

d. Tężnia solankowa na os. Wygoda

Zadanie zrealizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego 2021.

Całkowity koszt realizacji – ok. 654,1 tys. zł.

e. Metamorfoza placu zabaw przy Szkole Podstawowej Nr 20, ul. Leśna 30

Zadanie zrealizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego 2022.

Zakres inwestycji obejmował budowę placu zabaw wraz z zagospodarowaniem terenu.

Całkowity koszt realizacji – ok. 0,4 mln zł.

f. Modernizacja placów zabaw w placówkach oświatowych:

- zakres inwestycji obejmował montaż żagli przeciwsłonecznych na terenie placów zabaw w: Przedszkolu Samorządowym Nr 64 - ul. Dubois 12, Szkole Podstawowej Nr 31 - ul. Żurawia 12, Zespole Przedszkoli Nr 1: Przedszkolu Samorządowym Nr 50 - ul. Upalna 26, Przedszkolu Samorządowym Nr 39 - ul. Witosa 22, Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 6 - ul. Sokóleńska 1 i Szkole Podstawowej Nr 51 - ul. Kluka 11A.

Całkowity koszt realizacji inwestycji – ok. 235,7 tys. zł.

Inwestycja współfinansowana ze środków Krajowego Programu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Pożyczka wspierająca zieloną transformację miast).

g. Modernizacja placu zabaw na terenie Szkoły Podstawowej Nr 51, ul. Kluka 11A

Całkowity koszt realizacji – 61,5 tys. zł.

h. Kosz treningowy do puttowania - Discgolf – Skorupy

Zadanie zrealizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego 2024.

Całkowity koszt realizacji – ok. 11,4 tys. zł.

2. W realizacji:

a. Przebudowa placu zabaw w Parku Planty:

- w ramach inwestycji zostanie przebudowany i rozbudowany plac zabaw w Parku Planty, a urządzenia zdemontowane zostaną odnowione i przeniesione do Parku Antoniuk.

Wartość umowna inwestycji – 4,2 mln zł.

3. Przygotowane do realizacji (posiadające opracowaną dokumentację techniczną):

a. Zagospodarowanie bulwarów nad rzeką Białą (od ul. Miłosza do ul. Świętojańskiej).

b. Budowa tężni w centrum miasta - Park Planty.

c. Budowa tężni na ul. Szkolnej - Budżet Obywatelski 2022.

d. Budowa tężni - „Po zdrowie do Białegostoku, w walce ze smogiem” - Budżet Obywatelski 2022.

SPORT:

1. Zrealizowane:

a. Budowa sali gimnastycznej wraz z zagospodarowaniem terenu przy V Liceum Ogólnokształcącym, ul. Miodowa 5:

- rozbudowano szkołę o salę gimnastyczną z zapleczem i łącznikiem o pow. użytkowej 1 340,82 m²; w 2024 r. zakończono całość inwestycji;
- sala gimnastyczna składa się z boiska głównego z polem do gry w piłkę ręczną, tenisa ziemnego, koszykówkę, siatkówkę, z możliwością podzielenia na 3 boiska poprzeczne treningowe do gry w mini koszykówkę i mini siatkówkę; dodatkowo salę wyposażono w składaną trybunę oraz pomieszczenia do obsługi nagłośnienia;
- w zakresie zagospodarowania terenu wybudowano 26 miejsc postojowych, w tym 3 dla osób z niepełnosprawnościami, pochylnię, instalację kanalizacji deszczowej, oświetlenie

oraz studnię głębinową do celów obrony cywilnej (zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego).

Całkowity koszt realizacji – ok. 13,1 mln zł.

Inwestycja dofinansowana ze środków PFRON - w kwocie 474 548 zł oraz z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej - w kwocie 2 742 000 zł.

b. Budowa sali gimnastycznej w Zespole Szkół Gastronomicznych, ul. Knyszyńska 12:

- rozbudowano szkołę o salę gimnastyczną z zapleczem o pow. użytkowej 1 343,94 m² oraz przebudowano istniejące pomieszczenia w części budynku szkolnego;
- sala gimnastyczna składa się z boiska głównego z polem do gry w piłkę ręczną, tenisa ziemnego, koszykówkę, siatkówkę, z możliwością podzielenia na 3 boiska poprzeczne treningowe do gry w mini koszykówkę i mini siatkówkę; salę wyposażono w składaną trybunę;
- w zakresie zagospodarowania terenu wybudowano 25 miejsc postojowych, w tym 2 miejsca przeznaczone osobom z niepełnosprawnościami, pochylnię, drogę pożarową - będącą jednocześnie dojazdem do sali gimnastycznej.

Całkowity koszt realizacji – ok. 12,03 mln zł.

Inwestycja dofinansowana ze środków PFRON w kwocie 474 548 zł oraz wstępnie została zakwalifikowana do dofinansowania z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

c. Budowa sali gimnastycznej i zewnętrznego podnośnika platformowego przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, ul. Antoniuk Fabryczny 40:

- rozbudowano szkołę o salę gimnastyczną z zapleczem i łącznikiem o pow. użytkowej 567,30 m²; w 2024 r. zakończono całość inwestycji, w tym wykonano podnośnik platformowy;
- sala gimnastyczna, z możliwością podziału na 2 strefy składa się z boiska do gry w siatkówkę, koszykówkę, piłkę nożną oraz sceny z kotarą sterowaną elektrycznie; blok sportowy wyposażono w sprzęt sportowy, materace składane rehabilitacyjne oraz lustra gimnastyczne z poręczą;
- przystosowano budynek dydaktyczny oraz blok żywieniowy do wymogów p.poż.; dostęp dla osób z niepełnosprawnościami zapewnia podjazd; poprawiono dostępność istniejącego budynku poprzez przebudowę schodów zewnętrznych przy wejściu bocznym do bloku żywieniowego wraz z budową pochylni oraz budowę klatki schodowej wraz z montażem zewnętrznego podnośnika platformowego; dostosowano łazienkę na I piętrze do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Całkowity koszt realizacji – ok. 8,64 mln zł.

Inwestycja dofinansowana ze środków PFRON: sala gimnastyczna – 1,7 mln zł, zewnętrzny podnośnik platformowy - 96 046,35 zł.

d. Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaszeniem przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 4, ul. Porzeczkowa 11:

- wybudowano przyszkolną halę sportową wraz z łącznikiem ze szkołą i niezbędnymi instalacjami (w tym: elektryczną i oświetleniem (LED), wentylacji, klimatyzacji, centralnego ogrzewania);
- obiekt wyposażono w sprzęt sportowy (m.in. bramki do piłki nożnej, kosze do koszykówki) oraz trybuny/ławki;
- zagospodarowano teren wokół zadaszonego boiska;
- wyposażono placówkę w strzelnicę laserową;
- zadanie w zakresie budowy nawierzchni z trawy syntetycznej boiska zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2022.

Całkowity koszt realizacji – ok. 5,14 mln zł.

Inwestycja w ramach budowy zadania, wykonania instalacji, wyposażenia obiektu oraz zagospodarowania terenu współfinansowana z „Programu Olimpia – Programu budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich” - w kwocie 2 832 015 zł.

e. Zdrowie-Sprawność-Aktywność - II etap projektu "Centrum Sportowe Tysiąclecia" przy Zespole Szkół Elektrycznych (modernizacja sali gimnastycznej)

- zmodernizowano salę gimnastyczną (m.in. wymiana posadzki w sali sportowej, modernizacja sanitariatów, wymiana niezbędnych instalacji);
- zadanie zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2020.

Całkowity koszt realizacji – ok. 2,5 mln zł.

Miasto złożyło wniosek o dofinansowanie ze środków Funduszu Wsparcia Gmin i Powiatów na kwotę 2 mln zł. Nie przyznano dofinansowania. Wstępnie zakwalifikowano do dofinansowania z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

f. Renowacja kompleksu boisk sportowych przy Zespole Szkół Rolniczych, ul. Ks. S. Suchowolca 26:

- wybudowano boisko do tenisa oraz zmodernizowano boisko wielofunkcyjne i kort tenisowy wraz z ogrodzeniem, oświetleniem i wyposażeniem;
- zadanie zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2021.

Całkowity koszt realizacji – ok. 1,3 mln zł.

Wstępnie zakwalifikowano do dofinansowania z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

g. Modernizacja sali gimnastycznej w Zespole Szkół Handlowo-Ekonomicznych, ul. Gen. J. Bema 105:

- zmodernizowano salę gimnastyczną wraz z wymianą stolarki oraz niezbędnymi instalacjami; wykonano schody ewakuacyjne na zewnątrz budynku;
- zadanie zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2022.

Całkowity koszt realizacji – ok. 940,3 tys. zł.

h. „Sport kluczem do sukcesu - metamorfoza sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej Nr 20, ul. Leśna 30”:

- zmodernizowano wnętrze sali gimnastycznej, wymieniono okna oraz dokonano modernizacji niezbędnych instalacji;
- zadanie zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2022.

Całkowity koszt realizacji inwestycji – ok. 772,2 tys. zł.

Wstępnie zakwalifikowano do dofinansowania z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

i. Atrakcyjnie i zdrowo - fitness przy IV LO, ul. Zwierzyniecka 9A:

- zmodernizowano pomieszczenia bloku sportowego: sali fitness, klatki schodowej, korytarza przed salą gimnastyczną, przebieralni oraz korytarza do przebieralni;
- zadanie zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego 2022.

Całkowity koszt realizacji – ok. 600,9 tys. zł.

j. Modernizacja obiektów sportowych w Szkole Podstawowej Nr 50, ul. Pułaskiego 96:

- zakres inwestycji obejmował montaż żagli przeciwsłonecznych na terenie placów zabaw w: Przedszkolu Samorządowym Nr 64 - ul. Dubois 12, Szkole Podstawowej Nr 31 - ul. Żurawia 12, Zespole Przedszkoli Nr 1: Przedszkolu Samorządowym nr 50 - ul. Upalna 26, Przedszkolu Samorządowym Nr 39 - ul. Witosa 22, Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 6 - ul. Sokóleńska 1 i Szkole Podstawowej Nr 51 - ul. Kluka 11A.

Całkowity koszt realizacji – ok. 235,7 tys. zł.

Inwestycja współfinansowana ze środków Krajowego Programu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Pożyczka wspierająca zieloną transformację miast).

- k. **Wykonanie przyłącza wodociągowego przy boiskach w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 6, ul. Sokólska 1**
Całkowity koszt realizacji – ok. 57,6 tys. zł.
- l. **Wykonanie oświetlenia przy boiskach w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 6, ul. Sokólska 1**
Całkowity koszt realizacji – ok. 199,3 tys. zł.
Inwestycja współfinansowana ze środków Krajowego Programu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Pożyczka wspierająca zieloną transformację miast).

2. W realizacji:

- a. **Zdrowo - sportowo - bezpiecznie w ZS 16 w Białymstoku oraz Rozwój, edukacja, relaks - nowa funkcjonalność pomieszczeń w Zespole Szkół 16, ul. Zwycięstwa 28:**
 - modernizacja istniejącej sali gimnastycznej wraz z zapleczem, świetlicy oraz korytarza;
 - utworzenie biblioteki z czytelnią;
 - zadanie realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego 2021 oraz Budżetu Obywatelskiego 2023.Wartość umowna inwestycji – ok. 1,4 mln zł.

3. Przygotowane do realizacji (posiadające opracowaną dokumentację techniczną):

- **Budowa hali widowisko-sportowej w Białymstoku** (w maju 2024 r. uzyskano pozwolenie na budowę);
- **Budowa Galerii Sportu;**
- **Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 28, ul. Warmińska 55;**
- **Budowa sali gimnastycznej przy VII Liceum Ogólnokształcącym, ul. Wierzbowa 7;**
- **Modernizacja budynku Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego, ul. Zwycięstwa 28**
Miasto otrzymało decyzję o zapewnieniu finansowania na rok 2025 z rezerwy celowej budżetu państwa w kwocie 2,41 mln zł.

ZADANIA INWESTYCYJNE REALIZOWANE W 2024 ROKU W OBSZARZE: BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

1. Zakończone:

- a. **Budowa studni głębinowej do celów obrony cywilnej, zlokalizowanej przy ul. Miodowej - na terenie V Liceum Ogólnokształcącego:**
 - inwestycja została zrealizowana w ramach zadania związanego z budową sali gimnastycznej wraz z zagospodarowaniem terenu.Koszt budowy studni – ok. 200 tys. zł.

ZADANIA INWESTYCYJNE REALIZOWANE W 2024 ROKU W OBSZARZE: GOSPODARKA KOMUNALNA

- 1. **Inwestycje przygotowane do realizacji (posiadające opracowaną dokumentację techniczną):**
 - a. **Budowa gabinetu weterynaryjnego i szpitala dla psów w Schronisku dla Zwierząt –Budżet Obywatelski 2022.**

Działania wskazane w podrozdziale 7.7. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- K2.2. Promocja zdrowego trybu życia
- K2.6. Aktywność sportowa mieszkańców, w tym dostępność obiektów sportowych
- K3.1. Wsparcie dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach rozwojowych oraz ich rodzin
- K3.5 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- K3.9 Budowa zintegrowanego systemu zarządzania bezpieczeństwem w mieście
- S2.1. Dobrej jakości różnorodne przyrodniczo tereny zielone o dużej wartości usług ekosystemowych
- S2.2. Dobra jakość środowiska: powietrza, gleb i wód
- P1.3. Rozwój wysokiej jakości przestrzeni publicznych, miejsc rekreacji oraz terenów zielonych
- P2.1. Dostępność przestrzeni dla użytkowników ze szczególnymi potrzebami

8. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

8.1. Komenda Miejska Policji

Tabela 128. Liczba interwencji Komendy Miejskiej Policji na terenie Białegostoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba interwencji	41 316	56 252	63 577	57 486	57 639

Źródło: Biuro Zarządzania Kryzysowego - na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Białymstoku

W 2024 r. na terenie Białegostoku ujawniono ogółem 6 422 przestępstwa, w tym:

- przestępstwa kryminalne – 3 083;
- przestępstwa gospodarcze – 1 371;
- przestępstwa w kategorii bójki i pobicia – 25;
- przestępstwa rozbójnicze – 70;
- przestępstwa w kategorii kradzież mienia – 646;
- przestępstwa w kategorii kradzież z włamaniem – 347;
- przestępstwa narkotykowe – 524;
- przestępstwa drogowe – 356.

Tabela 129. Liczba przestępstw stwierdzonych przez Komendę Miejską Policji na terenie Białegostoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba przestępstw	5 886	5 828	5 697	7 378	6 422
Wykrywalność (w %)	72,29%	67,23%	65,35%	71,48%	63,76%

Źródło: Biuro Zarządzania Kryzysowego - na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Białymstoku

Tabela 130. Zdarzenia drogowe i osoby poszkodowane podczas tych zdarzeń na terenie Białegostoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wypadków	69	81	56	73	79
Liczba kolizji	4 275	4 939	4 238	4 086	4 316
Liczba osób rannych	76	89	56	73	85
Liczba ofiar śmiertelnych	2	2	5	7	4

Źródło: Biuro Zarządzania Kryzysowego - na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Białymstoku

W 2024 r. Miasto Białystok dofinansowało Komendę Miejską Policji w Białymstoku kwotą 434 857 zł. W ramach dofinansowania (280 tys. zł) zapewniono większą liczbę pieszych, rowerowych i zmotoryzowanych patroli prewencyjnych w miejscach o największym zagrożeniu dla bezpieczeństwa mieszkańców miasta. Pozostałe środki finansowe przeznaczone na dofinansowanie zakupu 2 oznakowanych pojazdów służbowych.

8.2. Straż Miejska

Straż Miejska w Białymstoku wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego, wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego.

W 2024 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej w Białymstoku podjęli 15 632 interwencje.

Tabela 131. Liczba interwencji podjętych przez Straż Miejską w Białymstoku

Rok	Liczba osób pouczonech lub ostrzeżonych	Liczba osób ukaranych grzywną w drodze mandatu karnego	Liczba sporządzonych do sądu wniosków o ukaranie	Liczba spraw przekazanych innym organom lub instytucjom	Liczba osób doprowadzonych do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania	Liczba osób ujętych i przekazanych policji	Łączna liczba podjętych interwencji
2020	3 950	4 129	387	631	1 532	23	10 652
2021	4 750	6 484	560	27	1 637	23	14 705
2022	5 339	5 965	638	17	1 569	17	13 545
2023	6 808	7 007	493	1 316	1 291	21	16 936
2024	6 075	6 503	501	1 303	1 218	32	15 632

Źródło: Biuro Zarządzania Kryzysowego - na podstawie danych Straży Miejskiej w Białymstoku

W 2024 r. dyżurny Straży Miejskiej w Białymstoku przyjął 27 714 zgłoszeń z prośbą o interwencję. Struktura przyjętych zgłoszeń w 8 podstawowych kategoriach kształtowała się następująco: 12 643 zgłoszeń - dotyczących zagrożenia w ruchu drogowym; 4 990 zgłoszeń - dotyczących ochrony środowiska i gospodarki odpadami; 4 293 zgłoszenia - dotyczące zagrożenia życia i zdrowia; 2 235 zgłoszeń - dotyczących zwierząt; 2 048 zgłoszeń - dotyczących zakłócenia porządku publicznego i spokoju; 887 zgłoszeń - dotyczących awarii technicznych; 6 zgłoszeń - dotyczących zagrożeń pożarowych (katastrofy) oraz 612 - pozostałe zgłoszenia.

WYBRANE ZADANIA STRAŻY MIEJSKIEJ

Kontrola miejsc zakłócenia porządku

Wskazanie występującego zagrożenia przez mieszkańców, samorząd, urząd miejski, organizacje społeczne, strażników i operatorów monitoringu wizyjnego po wcześniejszym zweryfikowaniu takich informacji i uznaniu, że sytuacja wymaga podjęcia stosownych działań, było podstawą do prowadzenia systematycznych kontroli zagrożonego miejsca w ramach tzw. „zadań doraźnych”.

Tabela 132. Zadania doraźne i kontrole

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Zadania doraźne	723	183	118	109	122
Kontrole	12 005	8 213	5 572	5 492	4 042

Źródło: Biuro Zarządzania Kryzysowego - na podstawie danych Straży Miejskiej w Białymstoku

Monitoring przestrzeni publicznych

Istotnym działaniem Straży Miejskiej, wpływającym na poprawę porządku publicznego jest zapewnienie całodobowego monitoringu wizyjnego miasta. Kamery zostały rozmieszczone w punktach Białegostoku, najbardziej zagrożonych pod względem naruszenia porządku publicznego.

Tabela 133. Centrum Monitoringu Wizyjnego Miasta Białegostoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba kamer	232	238	250	278	301
Liczba operatorów	13	13	11	12	13
Liczba odnotowanych zdarzeń, w tym:	4 734	3 952	2 697	2 367	2 007
przekazanych do realizacji dyżurnemu Straży Miejskiej	3 254	2 681	1 850	1 781	1 512

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
przekazanych do realizacji dyżurnemu Komendy Miejskiej Policji	1 480	1 271	847	586	495

Źródło: Biuro Zarządzania Kryzysowego - na podstawie danych Straży Miejskiej w Białymstoku

Przeciwdziałanie spożywaniu alkoholu

Działaniem służącym poprawie porządku i spokoju publicznego było eliminowanie przypadków spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych. Zachowania osób spożywających alkohol w tych miejscach spotykają się ze zdecydowaną dezaprobatą mieszkańców i stanowią zagrożenie dla poczucia ich bezpieczeństwa.

Tabela 134. Struktura sposobu zakończenia interwencji wobec osób spożywających alkohol w miejscach publicznych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba nałożonych mandatów karnych	509	522	439	603	419
Liczba udzielonych pouczeń	19	19	33	57	22
Liczba wniosków skierowanych do sądu	18	7	6	2	2
Liczba osób w stanie nietrzeźwym doprowadzonych do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania	1 532	1 637	1 569	1 291	1 218

Źródło: Biuro Zarządzania Kryzysowego - na podstawie danych Straży Miejskiej w Białymstoku

INNE INICJATYWY STRAŻY MIEJSKIEJ

W 2024 r. w celu poprawy stanu porządku publicznego na terenie miasta Straż Miejska kontynuowała następujące działania z lat poprzednich:

- „Zimowy Ratownik” – działania mające na celu zminimalizowanie zagrożeń dla życia i zdrowia osób znajdujących się w kryzysie bezdomności, spowodowanych występowaniem niskich temperatur; w ramach akcji przeprowadzono 2 412 kontroli miejsc przebywania osób bezdomnych oraz 1 542 interwencje. Strażnicy przewieźli 682 osoby do izby wytrzeźwień, 28 do ogrzewalni lub noclegowni, 27 przekazali załogom pogotowia ratunkowego, a 16 osób zostało odwiezionych do miejsca zamieszkania;
- „Znicz”, „Hiena cmentarna” – działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa związanego z nasileniem ruchu w rejonach nekropolii oraz przeciwdziałania przypadkom kradzieży i dewastacji mienia;
- „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne Wakacje”, „Patrol szkolny” – działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży;
- „Nie zostawiaj dziecka w aucie w czasie upału” – akcja informacyjna, mająca na celu uzmysłowienie przede wszystkim rodzicom, na jakie niebezpieczeństwo narażone są dzieci pozostawione w autach w upalny dzień;
- „Widzieć i być widocznym” – akcja profilaktyczna w rejonach cmentarzy przeprowadzona we współpracy z Biurem Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego, polegająca na przekazaniu elementów odblaskowych osobom odwiedzającym groby;
- „Dzikię zwierzęta w mieście” – akcja informacyjna przeprowadzona wspólnie z Biurem Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Białymstoku, podczas której

mieszkańcom przekazywane były broszury ze wskazówkami, co należy zrobić w sytuacji, gdy wśród ludzi pojawią się dzikie zwierzęta;

- „Bezpieczna droga do szkoły” – kontrole infrastruktury drogowej w pobliżu szkół podstawowych, przeprowadzone we współpracy z Komendą Miejską Policji oraz Zarządem Dróg Miejskich Urzędu Miejskiego w Białymstoku;
- „Bezpieczeństwo na drodze” – akcja profilaktyczna, której celem jest edukacja dzieci w zakresie bezpiecznego poruszania się po drogach oraz zaprezentowanie wpływu elementów odblaskowych na bezpieczeństwo pieszych;
- „Zimowe obowiązki” – akcja profilaktyczna, mająca na celu przypomnienie właścicielom, zarządom oraz administracjom o przestrzeganiu przepisów zawartych w regulaminie o utrzymaniu czystości i porządku;
- „Bezpieczna Białostoczanka” - kurs samoobrony dla mieszkanki Białegostoku, podczas którego kobiety mogą opanować umiejętności właściwych reakcji i stosowania technik samoobrony w sytuacjach i miejscach zagrożenia bezpieczeństwa osobistego;
- „Rowerzysto! Bezpieczniej z kamizelką” – akcja profilaktyczna przeprowadzona we współpracy z Biurem Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Białymstoku, polegająca na przekazywaniu rowerzystom kamizelek odblaskowych;
- „Fajerwerki pod kontrolą” – kontrole stoisk handlowych z materiałami pirotechnicznymi;
- „Bezpieczny plac zabaw” – kontrole placów zabaw usytuowanych na terenach rekreacyjnych, będących w zarządzaniu Zarządu Mienia Komunalnego i wspólnie z nim przeprowadzone;
- „Odłóż telefon! Przejdź bezpiecznie!” – akcja profilaktyczno-edukacyjna zorganizowana we współpracy z Biurem Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Białymstoku, Strażą Miejską oraz Komendą Miejską Policji, której celem jest zwrócenie uwagi pieszych na konieczność zachowania należytej ostrożności podczas przechodzenia przez jezdnię;
- „Dbam o rower” – wydarzenie zorganizowane przez Centrum Aktywności Społecznej podczas której przekazywano rowerzystom odblaski;
- „Międzynarodowy Dzień Tolerancji” – akcja edukacyjna, której celem jest kształtowanie postawy tolerancji, zapoznanie z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka, zapoznanie z podstawowymi prawami człowieka i organizacjami działającymi na rzecz praw człowieka;
- „Bezpieczne przedszkole – zagrożenia i zalecane działania w zakresie bezpieczeństwa dzieci i nauczycieli przedszkolnych” – szkolenie dedykowane nauczycielom wychowania przedszkolnego z zakresu właściwych zachowań w sytuacjach i miejscach zagrożenia bezpieczeństwa osobistego i podopiecznych.

Działania Straży Miejskiej prowadzone w 2024 r. jako nowa inicjatywa:

- „Alkohol nie dla nieletnich” – realizacja wzmożonych kontroli punktów, w których sprzedawany jest alkohol; cel akcji - respektowanie zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim;
- „Bezpieczna Licealistka” – projekt skierowany do uczennic białostockich Liceów Ogólnokształcących; cel przedsięwzięcia - nauka bezpiecznych zachowań w miejscach zagrożenia bezpieczeństwa osobistego oraz nauka umiejętności z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej;
- „Bezpieczeństwo ważna sprawa” – projekt edukacyjny, skierowany do uczniów klas II i IV szkół podstawowych; cel akcji - budowanie wartości proekologicznych, nabycie umiejętności z zakresu udzielania pierwszej pomocy, kształtowanie umiejętności

bezpiecznego poruszania się po drogach oraz przybliżenie tematyki związanej z cyberprzemocą rówieśniczą;

- „W drodze do bezpieczeństwa” – projekt edukacyjny, skierowany do uczniów klas IV szkół podstawowych; cel akcji - kształtowanie postaw ekologicznych, promowanie odpowiedzialnych zachowań na drodze oraz zapoznanie z istniejącymi zagrożeniami ze strony innych uczestników ruchu; kluczowym elementem programu jest edukacja w zakresie umożliwiającym przystąpienie do egzaminu uczniom przygotowującym się do ubiegania o wydanie karty rowerowej;
- „Bezpieczny Senior” – działania edukacyjno-informacyjne skierowane do seniorów, mające na celu zwrócenie uwagi na bezpieczeństwo seniorów, uświadomienie potencjalnych zagrożeń oraz przedstawienie sposobów reagowania w sytuacjach niebezpiecznych.

Na koniec 2024 r. stan zatrudnienia w Straży Miejskiej w Białymstoku wynosił 147 osób, w tym 105 osób było zatrudnionych na stanowisku strażnika i 42 osoby na stanowiskach urzędniczych, pomocniczych i obsługi.

Realizując zadania przypisane Straży Miejskiej strażnicy w 2024 r. nałożyli 6 503 mandaty karne na ogólną kwotę 670 580 zł. Wobec 6 075 sprawców wykroczeń zastosowano środki oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia; do Sądu Rejonowego w Białymstoku skierowano 501 wniosków o ukaranie.

Tabela 135. Liczba ujawnionych wykroczeń z podziałem na kategorie

Lp.	Rodzaje wykroczeń zawartych w:	2020	2021	2022	2023	2024
1.	ustawie - Kodeks wykroczeń	7 949	11 645	12 168	14 034	13 014
a.	wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	448	183	131	161	137
b.	wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	10	34	33	25	19
c.	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	47	63	62	44	56
d.	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	5 890	9 201	10 334	12 114	11 361
e.	wykroczenia przeciwko osobie	1	1	0	0	0
f.	wykroczenia przeciwko zdrowiu	44	478	107	0	0
g.	wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	476	513	463	539	397
h.	wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	1 029	1 151	1 022	1 133	1 027
i.	szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	4	21	16	18	17
2.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	548	548	478	662	443
3.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	165	379	281	314	171
4.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	297	291	264	451	469
5.	ustawie o ochronie zwierząt	4	0	0	0	0

Lp.	Rodzaje wykroczeń zawartych w:	2020	2021	2022	2023	2024
6.	ustawie o odpadach	39	49	25	33	20
7.	ustawie - Prawo ochrony środowiska	0	0	0	1	2
8.	ustawie - Prawo o miarach	10	7	4	0	1
9.	ustawie - Prawo wodne	0	1	0	1	1
10.	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych	16	24	24	44	39
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	1	0	0	0	0
12.	ustawie o ochronie przyrody	0	0	0	1	0
13.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	48	92	65	79	82
14.	ustawie o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	0	1	2	0	0
15.	ustawie - Kodeks wyborczy	19	0	0	2	136
16.	innych	0	0	0	2	4
Ogółem		10 283	9 096	13 311	15 624	14 382

Źródło: Biuro Zarządzania Kryzysowego - na podstawie danych Straży Miejskiej w Białymstoku

Działania wskazane w podrozdziale 8.2. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- K3.3. Pomoc i wsparcie osobom w sytuacjach kryzysowych
- K3.4. Działania prewencyjne wobec ryzykownych zachowań młodego pokolenia
- K3.9. Budowa zintegrowanego systemu zarządzania bezpieczeństwem w mieście
- K4.1. Rozwój postaw równego traktowania, niedyskryminacji i otwartości na różnorodność

8.3. Państwowa Straż Pożarna

Tabela 136. Pożary na terenie Białegostoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Pożary ogółem	393	371	414	337	350
Pożary obiektów mieszkalnych	144	166	165	148	153
Liczba ofiar śmiertelnych	4	4	1	2	1

Źródło: Biuro Zarządzania Kryzysowego - na podstawie danych Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku

Ogólna liczba zdarzeń wymagających interwencji Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku w 2024 r. zmalała w stosunku do roku poprzedniego o 13,5% (o 211). Liczba pożarów ogółem (350) wzrosła o 13, tj. o ok. 3,9% w stosunku do roku poprzedniego. Szczególnie wzrosła liczba pożarów zakwalifikowanych jako „mały”. W 2024 r. odnotowano wzrost liczby pożarów budynków mieszkalnych. Liczba miejscowych zagrożeń (914) zmalała o 210, tj. o ok. 18,7% w stosunku do roku poprzedniego. Podczas pożarów na terenie Białegostoku zginęła 1 osoba, natomiast w miejscowych zagrożeniach zginęły 64 osoby. Ilość osób rannych podczas pożarów wyniosła 20, a przy miejscowych zagrożeniach - 188. Strażacy podczas akcji udzielili kwalifikowanej pierwszej pomocy 129 osobom. W 2024 r. liczba alarmów

falszywych na terenie Białegostoku wyniosła 88, z kolei liczba alarmów fałszywych z instalacji systemu alarmowego spadła o 11, tj. o 21,2%.

Stosunek wartości strat do uratowanego mienia jest jednym z podstawowych wskaźników skuteczności prowadzenia działań. Na terenie Białegostoku w 2024 r. straty wyniosły ponad 14,2 mln zł, natomiast uratowano mienie o wartości ponad 107 mln zł. Stosunek wartości strat do wartości uratowanego mienia podczas wszystkich zdarzeń na terenie miasta w 2024 r. wyniósł 1:7.

Tabela 137. Pożary w obiektach wg rodzaju obiektu na terenie miasta Białegostoku

Rodzaje obiektów:	2020	2021	2022	2023	2024
obiekty użyteczności publicznej	15	14	23	18	10
obiekty mieszkalne	144	166	165	148	153
obiekty produkcyjne	9	16	9	4	3
obiekty magazynowe	4	5	3	7	2
środki transportu	41	48	49	41	42
las państwowe i prywatne	8	4	5	6	4
uprawy, rolnictwo	7	2	5	1	6
inne obiekty	165	116	155	112	130
Razem	393	371	414	337	350

Źródło: Biuro Zarządzania Kryzysowego - na podstawie danych Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku

8.4. Zadania z zakresu bezpieczeństwa, realizowane przez Prezydenta Miasta Białegostoku oraz działalność Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego

MIJSKIE CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego (MCZK) jest jednostką organizacyjną Biura Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Białymstoku i wykonuje czynności koordynacyjno-wykonawcze, w zakresie kompetencji przypisanych do realizacji przez Prezydenta Miasta, związanych z zarządzaniem kryzysowym, bezpieczeństwem i porządkiem publicznym na terenie miasta Białegostoku.

Celem działania Centrum jest zapewnienie sprawnego przepływu informacji oraz przygotowanie danych i analiz na potrzeby zarządzania kryzysowego, monitorowanie i analizowanie stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego, informowanie, powiadamianie, alarmowanie i ostrzeganie o zagrożeniach, reagowanie i podejmowanie działań podczas zdarzeń, zagrożeń, sytuacji kryzysowych i klęsk żywiołowych oraz realizowanie zadań stałego dyżuru na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa.

MCZK funkcjonuje całodobowo i współdziała ze wszystkimi służbami, strażami, inspekcjami i organami administracji publicznej oraz innymi instytucjami i organizacjami w działaniach związanych z bezpieczeństwem ludzi i zwierząt, mienia, infrastruktury miejskiej i środowiska.

Szczegółowe zadania MCZK dostępne są na stronie www.bialystok.pl, w zakładce: Dla mieszkańców/ Bezpieczeństwo.

Monitorowanie i analizowanie zagrożeń na terenie Miasta

W 2024 r. MCZK monitorowało stan bezpieczeństwa i porządku w mieście m.in. poprzez zbieranie dobowych meldunków od Policji, Straży Pożarnej, Straży Miejskiej oraz pogotowia energetycznego, gazowego, ciepłowniczego i wodno-kanalizacyjnego. Wymienione służby

wykazały ok. 40 tys. zdarzeń na terenie miasta, w których rannych zostało 281 osób oraz odnotowano 65 ofiar śmiertelnych.

Bezpośrednio do MCZK wpłynęło 829 zgłoszeń, które w większości dotyczyły urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (28%), awarii sieci wodno-kanalizacyjnej i ciepłowniczej (10%) oraz zdarzeń z udziałem zwierząt (10%).

W związku z obowiązującymi stopniami alarmowymi monitorowano sytuację i odnotowano 5 incydentów, stanowiących potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa.

W ramach systemu wczesnego ostrzegania monitorowano zjawiska pogodowe oraz sytuację radiacyjną. Ostrzeżenia Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, dotyczące niekorzystnych zjawisk meteorologicznych każdorazowo przekazywano do ok. 300 adresatów (służby, inspekcje, media, placówki oświatowe, spółdzielnie mieszkaniowe oraz inne jednostki i instytucje w mieście). Odnotowano 82 zdarzenia wywołane niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi. Zarejestrowany poziom tła promieniowania radiacyjnego mieścił się w normie, a roczna średnia wyniosła 0,19 $\mu\text{Sv/h}$.

Monitorowanie zdarzeń ze zwierzętami na terenie Miasta

W 2024 r. przyjmowano zgłoszenia i aktualizowano wykaz miejsc pojawiania się zwierząt na terenie miasta, w szczególności niebezpiecznych (np. dziki). Bezpośrednio do Centrum wpłynęło ogółem 87 zgłoszeń, dotyczących 134 zwierząt.

We współpracy z pogotowiem weterynaryjnym udzielono pomocy 95 zwierzętom żywym, w tym 6 rannym oraz zutilizowano 39 martwych. Blisko 30% zgłoszeń dotyczyło pojawiania się dzików, głównie w rejonie osiedla Białostoczek. Do wszystkich miejsc kierowano patrol Straży Miejskiej. Ponadto, w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom miasta, w marcu i kwietniu utworzono wzdłuż południowego skraju Lasu Pietrasze barierę ze środków chemicznych (bezpiecznych dla ludzi i neutralnych dla środowiska) odstraszać dziki, ograniczając w ten sposób przechodzenie zwierząt z terenów leśnych do miejskich.

Szkolenie personelu MCZK

Poza działalnością bieżącą, w 2024 r. doskonalono procedury i metody działania uczestnicząc w przedsięwzięciach szkoleniowych. Najważniejsze z nich to:

- 16 treningów systemu powszechnego ostrzegania wojsk oraz ludności cywilnej o zagrożeniu uderzeniami z powietrza;
- kwartalne wojewódzkie treningi Systemu Wczesnego Ostrzegania oraz Systemu Wykrywania i Alarmowania, w których oprócz dyżurnych MCZK uczestniczył personel Miejskiego Ośrodka Analizy Danych i Alarmowania;
- trening Systemu Stałych Dyżurów Województwa Podlaskiego, przeprowadzony w dniach 05-11 listopada 2024 r., w którym uczestniczył personel Stałego Dyżuru Prezydenta Białegostoku uruchamiany na bazie MCZK oraz 5 stałych dyżurów funkcjonujących w jednostkach organizacyjnych podległych Prezydentowi;
- doskonalące szkolenie wewnętrzne, dotyczące organizacji i zadań stałego dyżuru;
- kwartalne wewnętrzne szkolenia, dotyczące procedur i zadań MCZK, organizowane przez Kierownika MCZK.

BUDOWA NOWEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

W ramach projektu „Zarządzanie kryzysowe w BOF” zaplanowano budowę nowego budynku Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego ze schronem i magazynem zasobów kryzysowych, bazą administracyjno-logistyczną i zapleczem technicznym, a także zakup sprzętu

i wyposażenia. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa na terenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego (BOF) w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnej poprzez wzmocnienie potencjału gminnych służb zarządzania kryzysowego. Projekt pozwoli na stworzenie i wdrożenie programu współpracy gmin BOF na wypadek klęsk żywiołowych i zdarzeń nadzwyczajnych, spowodowanych zmianami klimatu. Zwiększy się zdolność do reagowania i niwelowania potencjalnych skutków ekstremalnych zdarzeń pogodowych. Dzięki współdziałaniu gmin w zakresie wspólnego korzystania z zasobów ludzkich i sprzętowych nastąpi optymalizacja kosztów. W przypadku sytuacji kryzysowych, umieszczenie większości dyżurnych służb w jednej sali operacyjnej pozwoli na błyskawiczną wymianę informacji i szybsze reagowanie na zagrożenia.

W kwietniu 2026 r. planowane jest złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027.

MIEJSKI ZESPÓŁ ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego (MZZK) został powołany przez Prezydenta Miasta Białegostoku¹⁰⁶, który jest szefem Zespołu. Dodatkowo w skład zespołu wchodzi: Zastępca Prezydenta Miasta, Dyrektor Biura Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Białymstoku, Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej oraz 4 grupy: monitorowania, prognoz i analiz; operacji i organizacji działań; zabezpieczenia logistycznego oraz opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

Do zadań Zespołu należy m.in.: ocena występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne i prognozowanie tych zagrożeń; przygotowywanie propozycji działań i przedstawianie Prezydentowi Miasta wniosków dotyczących wykonywania, zmiany lub zaniechania działań, ujętych w Miejskim Planie Zarządzania Kryzysowego; przekazywanie do wiadomości publicznej informacji związanych z zagrożeniami oraz opiniowanie Miejskiego Planu Zarządzania Kryzysowego.

MZZK w ciągu roku odbywa 4 planowane posiedzenia (jedno w każdym kwartale). W wyjątkowych sytuacjach Zespół powoływany jest częściej. Podczas posiedzeń omawiane są tematy wynikające z Roczego Planu Pracy i bieżące, wynikające z aktualnych zagrożeń, zdarzeń oraz analizy i oceny stanu prowadzonych działań, a także wdrażanych przedsięwzięć związanych z poprawą bezpieczeństwa ludzi, mienia i środowiska w mieście.

Szczegółowy zakres działania Zespołu oraz lista przedstawicieli 4 ww. grup są dostępne na stronie www.bialystok.pl, w zakładce: Dla mieszkańców/ Bezpieczeństwo.

KOMISJA BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU

Komisja bezpieczeństwa i porządku publicznego została powołana w celu realizacji zadań Prezydenta w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami oraz zadań określonych w ustawach w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Komisja składa się z 9 osób, w tym Prezydenta Miasta i jego Zastępcy, a także przedstawicieli: Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej, Komendy Miejskiej Policji, Straży Miejskiej, Prokuratury Okręgowej w Białymstoku oraz Rady Miasta Białystok.

Komisja w ciągu roku odbywa 4 posiedzenia na podstawie Roczego Planu Pracy. Prezydent składa Radzie Miasta Białystok sprawozdanie z działalności Komisji za rok ubiegły,

¹⁰⁶ Zarządzenie Nr 303/25 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 09 kwietnia 2025 r. w sprawie powołania Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

nie później niż do końca stycznia następnego roku kalendarzowego¹⁰⁷. Sprawozdanie ogłaszane jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Zadania oraz roczne sprawozdania Komisji bezpieczeństwa i porządku publicznego dostępne są na stronie www.bialystok.pl, w zakładce: Dla mieszkańców/ Bezpieczeństwo/ Bezpieczeństwo i porządek publiczny.

PLANY, PROCEDURY I PROGRAMY W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta Białystok

Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta Białystok¹⁰⁸ sporządzono, opracowano i uzgodniono z instytucjami zaangażowanymi w zarządzanie i reagowanie kryzysowe oraz organami administracji wszystkich szczebli.

Plan podlega systematycznej aktualizacji, a cykl planowania nie może być dłuższy niż 2 lata. Dokument określa struktury i zasady organizacji instytucji i zespołów odpowiedzialnych za funkcjonowanie organów administracji publicznej w mieście oraz realizację zadań mających na celu złagodzenie prognozowanych skutków zdarzenia, a także przywracanie i odtwarzanie warunków bytowania po zdarzeniu. Formułuje zadania i zakresy odpowiedzialności osób funkcyjnych podczas działań związanych z przeciwdziałaniem i likwidacją skutków zdarzeń powodujących sytuacje kryzysowe - z uwzględnieniem faz zarządzania kryzysowego (zapobiegania, przygotowania, reagowania i odbudowy).

Opracowanie wariantów działań i procedur reagowania kryzysowego na wypadek sytuacji kryzysowych i klęsk żywiołowych

W celu zapewnienia i wykorzystania optymalnych wariantów oraz możliwości organizacyjnych i logistycznych służb, inspekcji, straży, jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Białymstoku, miejskich jednostek organizacyjnych, a także innych instytucji i organizacji uprawnionych do podejmowania działań podczas zagrożeń, zdarzeń, klęsk żywiołowych i sytuacji kryzysowych na bieżąco aktualizowano:

- 2 plany („Plan dystrybucji wydawania preparatów jodowych w Białymstoku” oraz „Plan organizacji baz zabezpieczenia materiałów do ochrony budynków przed zalaniem podczas nawałnic”);
- 12 procedur (m.in.: procedurę pomocy psychologicznej ofiarom w sytuacjach kryzysowych przy zdarzeniach jednostkowych i masowych na terenie miasta Białegostoku; procedurę działania punktu informacyjnego w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej; procedurę rozwinięcia osiedlowych punktów zakwaterowania w przypadku wystąpienia zdarzenia masowego; wykaz szczególnych form udzielania pomocy mieszkańcom miasta Białegostoku na potrzeby zapewnienia ochrony w sytuacji kryzysowej lub możliwości wystąpienia sytuacji kryzysowej);
- dane dotyczące infrastruktury krytycznej znajdującej się na terenie miasta Białystok;
- wykaz podstawowego sprzętu i materiałów przeciwpowodziowych znajdujących się w magazynie Biura Zarządzania Kryzysowego;
- dane dotyczące priorytetów w zakresie ochrony i odtwarzania infrastruktury krytycznej znajdującej się na terenie miasta;
- dokumentację operacyjną miejsc zalewowych w mieście.

¹⁰⁷ Sprawozdanie składane jest na podstawie art. 38b ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 ze zm.).

¹⁰⁸ Plan sporządzono w oparciu o art. 17 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122 ze zm.).

Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego Miasta Białegostoku¹⁰⁹

Głównym celem Programu jest poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców i infrastruktury miasta oraz ochrony środowiska poprzez planowanie, zapobieganie, przygotowanie i prowadzenie działań w sferze bezpieczeństwa publicznego.

Głównymi zadaniami programu jest edukacja mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania zagrożeniom oraz ograniczenie i eliminowanie zagrożeń. Działania prowadzone w ramach Programu realizowane są w 5 segmentach.

W 2024 r. podejmowane były m.in. następujące akcje:

- w ramach wsparcia działań z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, realizowanych przez Zarząd Okręgowy Polskiego Związku Motorowego w Białymstoku - przekazano materiały odblaskowe;
- w ramach wsparcia działań promujących zdrowy i bezpieczny styl życia, organizowanych w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Białymstoku - przekazano gadżety odblaskowe, książeczki edukacyjne oraz poradniki dotyczące zasad bezpiecznego zachowania;
- w ramach współpracy z Centrum Aktywności Społecznej Urzędu Miejskiego w Białymstoku - włączono się do organizacji „Rywalizacji o Puchar Rowerowej Stolicy Polski”, poprzez przekazanie gadżetów promujących podstawowe zasady bezpieczeństwa, które były rozdysponowane w trakcie działań związanych z Konkursem Rowerowa Stolica Polski;
- aktywnie uczestnicząco w organizowanych przez Prezydenta Miasta Białegostoku festynach rodzinnych na terenie miasta;
- wsparto działania 93. Białostockiej Gromady Zuchowej oraz 10. Białostockiej Drużyny Harcerzy „Szczyt” - poprzez przekazanie elementów odblaskowych;
- przekazano prywatnemu zarządcy nieruchomości materiały edukacyjne dotyczące zachowania podczas spotkania z dzikimi zwierzętami w mieście;
- przeprowadzono akcje odblaskowe wraz ze Strażą Miejską: „Bądź widoczny” w ramach ponownego uruchomienia Białostockiej Komunikacji Rowerowej; „Bezpieczny rowerzysta” na białostockich ulicach; „Widzieć i być widocznym”, podczas której rozdawane były elementy odblaskowe mieszkańcom miasta odwiedzającym groby bliskich w okresie Wszystkich Świętych;
- w ramach półkolonii w Białostockim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Białymstoku, przeprowadzono wraz ze Strażą Miejską akcję profilaktyczno-edukacyjną „Bezpieczne wakacje”;
- zorganizowano akcję informacyjną „Gdy spotkasz dziką ...”, podczas której wraz ze Strażą Miejską rozdawano mieszkańcom miasta ulotki informujące o zachowaniu w przypadku bezpośredniego spotkania dziką;
- przeprowadzono akcję profilaktyczno-edukacyjną „Odłóż telefon! Przejdź bezpiecznie!” na białostockich ulicach (wraz ze Strażą Miejską i Komendą Miejską Policji);
- w ramach realizowanych działań na rzecz propagowania zasad bezpieczeństwa zakupiono odblaski i inne gadżety, które rozdawano wśród mieszkańców Białegostoku w działaniach profilaktycznych (akcje, imprezy plenerowe).

¹⁰⁹ Uchwała Nr XXII/231/07 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 17 grudnia 2007 r. w sprawie przyjęcia „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego Miasta Białegostoku”.

Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego Miasta Białegostoku dostępny jest na stronie www.bialystok.pl, w zakładce: Dla mieszkańców/ Bezpieczeństwo.

MATERIAŁY PROMOCYJNO-INFORMACYJNE Z ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA I ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO W 2024 ROKU

1. Aktualizacja informacji na stronie www.bialystok.pl w zakładce: Dla mieszkańców/ Bezpieczeństwo;
2. Zamieszczanie na portalu miejskim: komunikatów i ostrzeżeń pogodowych; komunikatów Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku dotyczących braku przydatności wody do spożycia, komunikatów Powiatowego Lekarza Weterynarii w Białymstoku o występowaniu wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) i zasadach postępowania oraz informacji dotyczących postępowania mieszkańców w przypadku pojawienia się dzików w mieście;
3. Kolportaż ulotek wśród mieszkańców: „Nie dokarmiaj dzików”, „Dziki zwierzęta w mieście”, „Zwierzęta w mieście”;
4. Propagowanie zasad bezpieczeństwa poprzez zakup odblasków i innych gadżetów, które były rozdawane wśród mieszkańców Białegostoku podczas akcji profilaktycznych.

Działania wskazane w podrozdziale 8.4. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

K3.9. Budowa zintegrowanego systemu zarządzania bezpieczeństwem w mieście

8.5. Obrona cywilna

ORGANIZACJA FORMACJI OBRONY CYWILNEJ NA TERENIE MIASTA BIAŁEGOSTOKU

1. Formacje obrony cywilnej powołane przez Prezydenta Miasta Białegostoku:
 - Miejski Ośrodek Analizy Danych i Alarmowania (MOADA) - w skład ośrodka wchodzi pracownicy Urzędu Miejskiego oraz Centrum Usług Informatycznych w Białymstoku. Formacja funkcjonuje na podstawie „Planu działania Miejskiego Ośrodka Analizy Danych i Alarmowania”;
 - Samodzielny Pluton do Zadań Ogólnych - w skład, którego wchodzi 50 osób z 7 zakładów pracy z terenu miasta Białegostoku. Formacja funkcjonuje na podstawie „Planu działania Samodzielnego Plutonu do Zadań Ogólnych”.
2. Formacje obrony cywilnej powołane przez Kierowników zakładów pracy:

Formacje są powołane przez kierownika zakładu i przeznaczone do prowadzenia działań ratowniczych na terenie zakładu pracy. Za organizację i przygotowanie do działania, wyposażenie w sprzęt odpowiada kierownik zakładu. Formacja prowadzi działania według opracowanego planu działania.

Tabela 138. Liczba formacji OC w zakładach pracy

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba formacji OC	56	56	53	53	53

Źródło: Biuro Zarządzania Kryzysowego

W ramach zadań obrony cywilnej dokonano aktualizacji:

- „Planu Obrony Cywilnej Miasta Białegostoku”;
- „Planu działania Samodzielnego plutonu do zadań ogólnych”;
- „Planu ewakuacji/przyjęcia III stopnia ludności Miasta Białegostoku”;
- „Planu działania Miejskiego Ośrodka Analizy Danych Alarmowania”.

REALIZACJA ZADAŃ OBRONY CYWILNEJ W 2024 ROKU

Na podstawie planu realizacji zadań¹¹⁰ na 2024 r. w zakresie zadań obronnych¹¹¹ dokonano:

1. Kontroli zakładów pracy w zakresie:

- spraw operacyjno - planistycznych (Plany działania w zakresie spraw obronnych i harmonogram szkoleń oraz regulamin organizacyjny funkcjonowania zakładu pracy w okresie zagrożenia);
- planowania operacyjnego (opracowanie tabeli i kart realizacji zadań obronnych);
- szkolenia obronnego (szkolenia stałego dyżuru, kadry kierowniczej);
- stałego dyżuru (opracowanie i aktualizacja dokumentacji).

2. Aktualizację:

- „Planu realizacji obowiązków Państwa Gospodarza na terenie Miasta Białegostoku”;
- „Instrukcji Punktu Kontaktowego Host Nation Support”;
- „Planu przygotowań podmiotów leczniczych Miasta Białegostoku na potrzeby obronne państwa”;
- 8 planów „Organizacji i funkcjonowania zespołu zastępczych miejsc szpitalnych Miasta Białegostoku”;
- Dokumentacji „Stałego Dyżuru Prezydenta Miasta Białegostoku”;
- Dokumentacji związanej z przemieszczeniem Urzędu na Zapasowe Miejsce Pracy.

3. Opracowano:

- „Plan operacyjny funkcjonowania Miasta Białegostoku w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny”;
- Karty realizacji zadań operacyjnych.

SYSTEM ALARMOWANIA I OSTRZEGANIA MIESZKAŃCÓW MIASTA BIAŁEGOSTOKU

System przeznaczony jest do ostrzegania, alarmowania i informowania ludności Białegostoku przed zagrożeniami czasu pokoju i wojny. System jest własnością Skarbu Państwa, a utrzymywany jest przez Urząd Miejski w Białymstoku.

Syreny alarmowe uruchamiane są drogą radiową poprzez centralę komputerową, zainstalowaną i obsługiwaną przez Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Decyzję o wprowadzeniu i ogłoszeniu sygnałów alarmowych lub komunikatów ostrzegawczych, a także o ich odwołaniu, podejmuje właściwy terytorialnie organ administracji publicznej (Wojewoda Podlaski lub Prezydent Miasta Białegostoku). Przy wykorzystaniu syren

¹¹⁰ Opracowanie planu wynika z ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248 ze zm.), ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122 ze zm.) oraz zarządzenia Nr 157/2023 Wojewody Podlaskiego z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie wykonywania zadań obronnych w 2024 roku.

¹¹¹ Zarządzenie Nr 58/24 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 18 stycznia 2024 r. w sprawie realizacji zadań obronnych, zarządzania kryzysowego oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego w 2024 roku.

elektronicznych w rejonach ich zainstalowania można przekazywać komunikaty głosowe z Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Na terenie Miasta Białegostoku zainstalowanych jest 98 syren alarmowych, w tym 63 syreny mechaniczne i 35 syren elektronicznych. Urząd Miejski w Białymstoku jest właścicielem 9 syren elektronicznych, 4 syreny elektroniczne stanowią własność innych instytucji, a pozostałe należą do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego. System alarmowy w 2024 r. włączano 3 razy (1 sierpnia, 1 i 17 września).

BUDOWLE OCHRONNE W BIAŁYMSTOKU

Na terenie miasta Białystok znajdują się 182 budowle ochronne. Są one zlokalizowane pod budynkami mieszkalnymi, placówkami oświaty oraz zakładami pracy, w większości w centrum Białegostoku. Użytkownicy powyższych obiektów posiadają wiedzę w zakresie ich dostępności. Dodatkowo informacje o lokalizacji budowli ochronnych dostępne są w aplikacji „schrony”, zamieszczonej na stronach internetowych Państwowej Straży Pożarnej.

Prezydent Miasta Białegostoku nadzoruje i kontroluje zasoby budowli ochronnych, które należą do jednostek organizacyjnych, działających na obszarze gminy oraz prowadzi ich ewidencję.

Działania wskazane w podrozdziale 8.5. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

K3.9. Budowa zintegrowanego systemu zarządzania bezpieczeństwem w mieście

8.6. Organizacja oraz przebieg imprez masowych i zgromadzeń

Prezydent Miasta Białegostoku wydaje decyzje/zezwoleńia na organizację imprez masowych¹¹² oraz rozpatruje otrzymane zawiadomienia o organizacji zgromadzeń publicznych¹¹³. W 2024 r. wszystkie złożone wnioski dotyczące imprez masowych zostały rozpatrzone pozytywnie.

Tabela 139. Imprezy masowe na terenie Białegostoku

Rodzaje imprez masowych	2020		2021		2022		2023		2024	
	liczba	uczestnicy	liczba	uczestnicy	liczba	uczestnicy	liczba	uczestnicy	liczba	uczestnicy
Artystyczno-rozrywkowe	2	5 600	10	32 734	8	41 453	12	48 959	15	80 678
Sportowe	16	51 387	15	87 492	8	160 328	24	189 483	42	419 407
Razem	18	56 987	25	120 226	16	201 781	36	238 442	57	500 085

Źródło: Biuro Zarządzania Kryzysowego

Tabela 140. Zgromadzenia publiczne na terenie Białegostoku

Zgromadzenia	2020		2021		2022		2023		2024	
	liczba	uczestnicy	liczba	uczestnicy	liczba	uczestnicy	liczba	uczestnicy	liczba	uczestnicy
Zgromadzenia publiczne	108	8 750	127	10 677	139	15 100	127	18 150	160	35 860

Źródło: Biuro Zarządzania Kryzysowego

¹¹² Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 616).

¹¹³ Ustawa z 24 lipca 2015 r. Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1389).

W 2024 r. do Prezydenta Miasta Białegostoku wpłynęły 183 zawiadomienia na organizację zgromadzeń publicznych, w tym 109 w postępowaniu uproszczonym i 74 zwykłym. Odwołano 23 zgromadzenia. W 2024 r. średnio co 2,12 dni odbywało się zgromadzenie w Białymstoku. Łącznie miało miejsce 160 zgromadzeń, w których udział wzięło ok. 35 860 osób. Wydano 1 decyzję zakazującą¹¹⁴.

Działania wskazane w podrozdziale 8.6. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

K3.9. Budowa zintegrowanego systemu zarządzania bezpieczeństwem w mieście

8.7. Cyberbezpieczeństwo i bezpieczeństwo informacji

W 2024 r. realizowano projekt „Cyberbezpieczny Białystok”, którego celem jest zwiększenie cyberbezpieczeństwa w Urzędzie Miejskim w Białymstoku.

Projekt „Cyberbezpieczny Białystok” polega na podniesieniu poziomu cyberbezpieczeństwa w Urzędzie Miejskim w Białymstoku poprzez:

- zmniejszenie zagrożeń dla dostępności danych, w tym ochronę przez skutkami cyberataków;
- podniesienie kompetencji w zakresie systemowego podejścia do zarządzania bezpieczeństwem oraz świadomości z zakresu cyberbezpieczeństwa;
- dostosowanie funkcjonującego w Urzędzie Miejskim w Białymstoku Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (SZBI).

Cele projektu zostaną osiągnięte poprzez:

- zakup i wdrożenie systemu (urządzeń wraz z oprogramowaniem) do wykonywania kopii bezpieczeństwa danych w Urzędzie Miejskim w Białymstoku;
- przeszkolenie kadry odpowiedzialnej za bezpieczeństwo informacji z systemowego zarządzania bezpieczeństwem informacji, zgodnego z normami ISO, podstaw bezpieczeństwa IT oraz z zakresu cyberbezpieczeństwa;
- sporządzenie wymaganej w projekcie ankiety dojrzałości cyberbezpieczeństwa;
- aktualizację i dostosowanie SZBI w Urzędzie Miejskim w Białymstoku;
- przeprowadzenie audytu SZBI.

W 2024 r. w ramach realizacji projektu „Cyberbezpieczny Białystok” przeprowadzono diagnozę dojrzałości cyberbezpieczeństwa w Urzędzie Miejskim w Białymstoku. Diagnoza pozwoliła na ocenę obecnego stanu zabezpieczeń oraz identyfikację obszarów wymagających optymalizacji, co stanowi podstawę do dalszych działań, mających na celu wdrożenie skutecznych mechanizmów ochrony danych i systemów informatycznych.

Działania wskazane w podrozdziale 8.7. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

C1.1. Opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań doskonalących procesy zarządzania miastem w obszarze gospodarki

C2.1. Zarządzanie wiedzą w organizacji z użyciem nowoczesnych rozwiązań i technologii (np. open data, big data, sztucznej inteligencji, rozwiązań chmurowych)

¹¹⁴ Na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1389).

9. EDUKACJA

Informacje ogólne o oświacie

Według stanu na dzień 30 września 2024 r., Miasto Białystok - realizując zadania gminy i powiatu, prowadziło 171 różnego typu funkcjonujące szkoły, przedszkola i placówki oświatowe.

Jako gmina - Miasto Białystok prowadziło: 60 przedszkoli, w tym 2 z oddziałami specjalnymi i 5 z oddziałami integracyjnymi oraz 40 szkół podstawowych, w tym 10 z oddziałami integracyjnymi i 2 z oddziałami specjalnymi.

Jako powiat – Miasto Białystok prowadziło: 6 szkół podstawowych specjalnych (w tym 1 przyszpitalną), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, w strukturze którego znajduje się szkoła i internat, a także Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych, składający się ze szkoły i Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego. Ponadto Miasto Białystok prowadziło 18 liceów ogólnokształcących, w tym: 1 z oddziałami integracyjnymi oraz 1 specjalne (przyszpitalne), 1 liceum ogólnokształcące dla dorosłych, 8 branżowych szkół I stopnia, w tym 1 specjalną i 1 z oddziałami integracyjnymi, 4 szkoły branżowe II stopnia, 11 techników, w tym 1 z oddziałami integracyjnymi, 2 szkoły policealne, 2 szkoły przysposabiające do pracy, Białostockie Centrum Edukacji, 6 Centrów Kształcenia Zawodowego, 2 Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną dla Dzieci i Młodzieży z Zaburzeniami Emocjonalnymi, Międzyskolny Ośrodek Sportowy, Młodzieżowy Dom Kultury, Samorządowe Ognisko Baletowe, Szkolne Schronisko Młodzieżowe, Bursę Szkolną oraz Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego.

W Białymstoku, wg stanu na 30 września 2024 r. funkcjonowały również różnego typu szkoły i placówki niepubliczne oraz publiczne, prowadzone przez organ inny, niż jednostka samorządu terytorialnego, tj.: 84 przedszkola, w tym 9 specjalnych, 6 punktów przedszkolnych, 31 szkół podstawowych, w tym 6 specjalnych, 17 liceów ogólnokształcących, w tym 14 dla młodzieży i 3 dla dorosłych, 4 szkoły przysposabiające do pracy, 4 technika, 2 szkoły branżowe I stopnia, 1 specjalna szkoła branżowa I stopnia, 1 szkoła branżowa II stopnia, 15 szkół policealnych, 1 ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy oraz 11 poradni psychologiczno-pedagogicznych.

Zgodnie z zakresem kompetencji, w 2024 r. Miasto prowadziło ewidencję szkół i placówek niepublicznych, wydawało osobom prawnym lub fizycznym zezwolenia na założenie przedszkoli i szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych oraz udzielało dotacje.

9.1. Wychowanie przedszkolne

Plan sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto¹¹⁵ został opracowywany na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe¹¹⁶, w zależności od zachodzących zmian w planie sieci.

Według stanu na dzień 30 września 2024 r. do samorządowych jednostek wychowania przedszkolnego w Białymstoku uczęszczało ok. 73,4% ogółu dzieci.

Celem realizacji ustawowego obowiązku zapewnienia możliwości wychowania przedszkolnego wszystkim dzieciom w wieku przedszkolnym zamieszkałym na terenie gminy, w 2021 r. Miasto Białystok zawarło z 10 przedszkolami niepublicznymi umowy w sprawie powierzenia realizacji zadania publicznego z zakresu wychowania przedszkolnego na okres

¹¹⁵ Uchwała Nr VI/89/24 Rady Miasta Białystok z 27 września 2024 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Białystok (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2024 r. poz. 4351).

¹¹⁶ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 ze zm.).

od 1 września 2021 r. do 31 sierpnia 2025 r. Do tych przedszkoli w 2024 r. uczęszczało 684 dzieci.

W roku szkolnym 2023/2024 utworzono 1 dodatkowy oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej Nr 28 im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Białymstoku.

Tabela 141. Wychowanie przedszkolne

Typ jednostki	Liczba jednostek		Liczba oddziałów		Liczba dzieci	
	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025
Przedszkola samorządowe	60	60	365	360	8 591	8 387
Oddziały przedszkolne samorządowe	21	21	68	69	1 565	1 500
Przedszkola niesamorządowe	73	75	280	269	4 237	3 733
Oddziały przedszkolne niesamorządowe	3	3	4	5	58	61
Punkty przedszkolne niesamorządowe	6	6	6	6	102	110
Razem	163	165	723	709	14 553	13 791

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej, według stanu na 30 września danego roku szkolnego

INNOWACJE PEDAGOGICZNE W PRZEDSZKOLACH – PRZYKŁADY

W Przedszkolu Samorządowym Nr 81 „Brzoskwiniowy Raj” w Białymstoku wdrożono innowację według koncepcji pedagogicznej Marii Montessori i Friedricha Froebela pn. „Mali odkrywcy świata przyrody”, której głównym celem było aktywizowanie i pobudzanie zainteresowań dzieci tematyką przyrodniczą. Wychowankowie zdobyli wiedzę na temat otaczającej przyrody i jej ochrony. Ponadto poznali zawody związane bezpośrednio z przyrodą, a także poprzez urozmaicanie zajęć nabyli wiedzę z zakresu ochrony przyrody. W przedszkolu utworzono Muzeum Przyrody, mające na celu kształtowanie postaw proekologicznych, uwrażliwienie dzieci na zagrożenia marnotrawstwa i konsumpcji, z włączeniem rodziny i środowiska lokalnego. Stworzono dzieciom warunki do poznawania wszystkimi zmysłami otaczającego świata fauny i flory oraz przyrody nieożywionej. Podczas realizacji innowacji stwarzano wiele sytuacji do bezpośredniego obcowania z przyrodą i dokonywania obserwacji zjawisk przyrodniczych występujących w różnych porach roku.

W Przedszkolu Samorządowym Nr 64 „Akademia Jasia i Małgosi” Zespołu Przedszkoli Nr 2 w Białymstoku realizowana była innowacja pedagogiczna pn. „Sensoryczne smyki”, skierowana do dzieci 4 – letnich oraz ich rodziców. Głównym zamierzeniem było szerzenie idei rozwoju wielozmysłowego z wykorzystaniem zabaw sensorycznych, manipulacyjnych, konstrukcyjnych, badawczych, dydaktycznych i ruchowych. Innowacja zachęcała i motywowała wychowanków do podejmowania różnorodnej aktywności własnej, w której kluczową rolę odgrywała inicjatywa dzieci. Oferowane inspiracje umożliwiały działanie, a dzięki temu zdobywanie doświadczenia, wiedzy oraz nowych umiejętności. Założeniami innowacji było wyciszenie u dzieci negatywnych i wyzwalanie pozytywnych emocji, rozwijanie kreatywności, poprawa koordynacji ruchowej i zmysłu równowagi, zmniejszenie nadpobudliwości ruchowej oraz usprawnienie pracy układu nerwowego poprzez odpowiednią stymulację zmysłów.

Działania wskazane w podrozdziale 9.1. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- K1.1. Zapewnianie kompetencji zawodowych adekwatnie do potrzeb pracodawców, w tym w ramach gospodarki 4.0
- K1.3. Kształtowanie kompetencji kluczowych (w tym przedsiębiorczości)
- K1.4. Stworzenie nowoczesnego systemu doradztwa zawodowego i informacji zawodowej oraz edukacyjnej
- K1.5. Zapewnienie warunków rozwoju przedsiębiorczości w każdej szkole i przedszkolu

9.2. Szkolnictwo podstawowe

Miasto Białystok prowadziło 40 szkół podstawowych, w tym 10 z oddziałami integracyjnymi i 2 z oddziałami specjalnymi¹¹⁷.

W Białymstoku już na poziomie szkoły podstawowej istnieje możliwość kształcenia w systemie dwujęzycznym w: Szkole Podstawowej Nr 24 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. 2 Korpusu Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie w Białymstoku oraz Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Białymstoku Szkole Podstawowej Nr 53 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Białymstoku. Obie placówki prowadzą nauczanie dwujęzyczne w języku angielskim.

W szkołach podstawowych funkcjonuje bogata oferta szkolenia sportowego, które realizowane było w 98 oddziałach sportowych oraz 4 oddziałach mistrzostwa sportowego z udziałem 2 389 uczniów. Obejmuje ono następujące dyscypliny sportowe: piłka nożna, piłka siatkowa, tenis stołowy, pływanie, badminton, narciarstwo biegowe, koszykówka, lekkoatletyka, piłka ręczna, short-track, kajakarstwo, triathlon, rugby.

Tabela 142. Szkoły podstawowe

Typ jednostki	Liczba jednostek		Liczba oddziałów		Liczba uczniów	
	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025
Samorządowe	40	40	969	1 053	21 463	23 238
Niesamorządowe	23	25	236	270	3 661	4 158
Razem	63	65	1 205	1 323	25 124	27 396

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej, według stanu na 30 września danego roku szkolnego

INNOWACJE PEDAGOGICZNE W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH - PRZYKŁADY

W Szkole Podstawowej Nr 10 im. Izabeli Branickiej w Białymstoku wprowadzono innowację pedagogiczną pn. „Laboratorium kulinarno-literackie”. Uczniowie klas 6a i 4b uczestniczyli w spotkaniach literackich związanych z problematyką utworu oraz przygotowali na tę okoliczność wyjątkowy poczęstunek, ściśle powiązany z treścią lektury, jej bohaterami i wydarzeniami. Wcielali się w role wybranych postaci, dokonywali selekcji informacji, rozwijali wyobraźnię oraz kształtowali świadomość własnego ciała. Uczyli się wrażliwości, empatii, tolerancji, a także wychodzenia poza schematy myślowe.

Uczniowie klasy III Szkoły Podstawowej Nr 8 im. Św. Kazimierza Królewicza w Białymstoku rozwijali się dzięki innowacji pn. „Spotkajmy się na ludowo”, dotyczącej zapoznania się z historią, tradycjami, zwyczajami, strojami i obrzędami z wybranych regionów

¹¹⁷ Uchwała Nr VI/90/24 Rady Miasta Białystok z dnia 27 września 2024 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Białystok, a także granice obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2024 poz. 4352).

Polski. Dzieci podczas spotkań wykonywały wycinanki kurpiowskie, poznały naukę podstawowego kroku krakowiaka. Innowacja miała na celu kształtowanie więzi z najbliższym regionem, przywiązaniem do korzeni i tradycji, rozwijała poczucie odpowiedzialności, poszanowania dla dziedzictwa kulturalnego oraz rozbudzała postawy patriotyczne i szacunek wobec innych kultur.

POZALEKCYJNA DZIAŁALNOŚĆ SZKÓŁ

Białostockie szkoły prowadzą różnorodne pozalekcyjne działania. Przykładowo, w Szkole Podstawowej Nr 9 im. 42 Pułku Piechoty w Białymstoku funkcjonuje „Laboratorium Młodego Mistrza i Odkrywcy Eureka”. Działania laboratorium kierowane są do wszystkich chętnych uczniów miasta Białystok grupy wiekowej klas I-VIII. W ramach jego funkcjonowania odbywają się m.in. warsztaty fotograficzne, kulinarne, robotyka, zdrowe odżywianie i styl życia z elementami dietetyki. Prowadzone są również zajęcia nauki języka hiszpańskiego w 2 grupach wiekowych. W ramach lekcji Zdrowego Żywienia i Stylu Życia uczniowie poznają elementy prawidłowego odżywiania się oraz konsekwencje złego żywienia.

Natomiast w Szkole Podstawowej Nr 47 im. Jana Klemensa Branickiego w Białymstoku funkcjonuje Centrum Aktywności Wielopokoleniowej, które zostało sfinansowane w ramach Budżetu Obywatelskiego. W godzinach 8:00 – 16:00 pozostaje ono do dyspozycji nauczycieli szkoły, natomiast po godz. 16 organizowane są bezpłatne zajęcia dla mieszkańców miasta (np. siatkówka rodzinna, gry planszowe, taneczne zajęcia jazzowe).

Działania wskazane w podrozdziale 9.2. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- K1.1. Zapewnianie kompetencji zawodowych adekwatnie do potrzeb pracodawców, w tym w ramach gospodarki 4.0
- K1.2. Podnoszenie poziomu kompetencji cyfrowych
- K1.3. Kształtowanie kompetencji kluczowych (w tym przedsiębiorczości)
- K1.4. Stworzenie nowoczesnego systemu doradztwa zawodowego i informacji zawodowej oraz edukacyjnej
- K1.5. Zapewnienie warunków rozwoju przedsiębiorczości w każdej szkole i przedszkolu
- K4.2. Wzrost aktywności i partycypacji społeczności lokalnych oraz rozwój więzi społecznych na poziomie lokalnym.

9.3. Szkolnictwo ponadpodstawowe

Szkolnictwo ponadpodstawowe obejmuje: licea ogólnokształcące, technika, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, szkoły policealne.

Plan sieci publicznych szkół ponadpodstawowych i szkół specjalnych mających siedzibę na obszarze Miasta¹¹⁸ został opracowany na podstawie art. 39 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe¹¹⁹.

Białostocka oferta edukacyjna umożliwiała zdawanie międzynarodowej matury w II Liceum Ogólnokształcącym im. Księżnej Anny z Sapiehów Jabłonowskiej Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Białymstoku, w którym w roku szkolnym 2023/2024 w 4 oddziałach

¹¹⁸ Uchwała Nr XXXIX/573/21 Rady Miasta Białystok z 24 maja 2021 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół ponadpodstawowych i szkół specjalnych mających siedzibę na obszarze Miasta Białegostoku (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2021 r. poz. 2175).

¹¹⁹ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 ze zm.).

z międzynarodową maturą kształciło się 124 uczniów, a do egzaminu dojrzałości w 2024 r. przystąpiło 30 osób. W roku szkolnym 2024/2025 w ww. oddziałach kształciło się 123 uczniów.

W celu wspierania i rozwijania zainteresowań sportowych uczniów w roku szkolnym 2024/2025 w szkołach ponadpodstawowych, prowadzonych przez Miasto Białystok funkcjonowało 6 oddziałów sportowych, w których uczyło się i doskonaliło 153 uczniów w 5 dyscyplinach sportu. Ponadto w 21 oddziałach mistrzostwa sportowego, obejmujących 9 dyscyplin, z kształcenia sportowego korzystało 262 uczniów.

Tabela 143. Licea ogólnokształcące

Typ jednostki	Liczba jednostek		Liczba oddziałów		Liczba uczniów	
	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025
Samorządowe	16	16	372	344	10 554	9 744
Niesamorządowe	13	14	77	82	1 489	1 471
Razem	29	30	449	426	12 043	11 215

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej, według stanu na 30 września danego roku szkolnego

SKOŁNICTWO PONADPODSTAWOWE – NAUCZANIE ZAWODÓW

Na dzień 30 września 2024 r. białostockie szkoły ponadpodstawowe kształciły uczniów w 78 zawodach, w tym w:

- 43 zawodach technicznych;
- 32 zawodach na poziomie szkoły branżowej (I stopnia- 26 i II stopnia- 6), w tym 3 zawody realizowane są w zakładach rzemieślniczych;
- 3 zawodach na poziomie szkoły policealnej.

Bogata oferta kształcenia w zawodach obejmuje 21 branż: audiowizualną, budowlaną, chemiczną, drzewno-meblarską, ekonomiczno-administracyjną, elektroenergetyczną, elektroniczno-mechatroniczną, fryzjersko-kosmetyczną, handlową, hotelarsko-gastronomiczno-turystyczną, mechaniczną, motoryzacyjną, ogrodniczą, poligraficzną, przemysłu mody, rolno-hodowlaną, spedycyjno-logistyczną, spożywczą, teleinformatyczną, transportu drogowego oraz transportu kolejowego.

Tabela 144. Szkoły kształcące w zawodach

Typ jednostki	Liczba jednostek		Liczba oddziałów		Liczba uczniów	
	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025
Technika samorządowe	11	11	311	295	7 804	7 180
Technika niesamorządowe	4	4	42	40	781	708
Branżowe szkoły I stopnia samorządowe	7	7	49	48	1 183	1 153
Branżowe szkoły I stopnia niesamorządowe	2	2	11	13	227	258
Branżowe szkoły II stopnia samorządowe*	1	1	4	4	83	60
Szkoły policealne niesamorządowe*	3	3	9	10	61	57
Razem	28	28	426	410	10 139	9 416

* kształcące w systemie dziennym

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej, według stanu na 30 września danego roku szkolnego

Działania wskazane w podrozdziale 9.3. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- K1.1. Zapewnianie kompetencji zawodowych adekwatnie do potrzeb pracodawców, w tym w ramach gospodarki 4.0
- K1.3. Kształtowanie kompetencji kluczowych (w tym przedsiębiorczości)
- K1.5. Zapewnienie warunków rozwoju przedsiębiorczości w każdej szkole i przedszkolu
- K2.2. Promocja zdrowego trybu życia
- K2.6. Aktywność sportowa mieszkańców, w tym dostępność obiektów sportowych

9.4. Działalność placówek oświatowych

DZIAŁALNOŚĆ PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH

Miasto Białystok prowadzi 3 publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym 1 specjalistyczną dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami emocjonalnymi¹²⁰. Tereny działania poradni zostały określone uchwałą Rady Miasta Białystok¹²¹. W Białymstoku, wg stanu na 30 września 2024 r. funkcjonowało również 11 poradni psychologiczno-pedagogicznych, prowadzonych przez organ inny niż jednostka samorządu terytorialnego.

Tabela 145. Informacja o działalności poradni samorządowych

Wyszczególnienie	2022/2023	2023/2024
Liczba poradni samorządowych	3	3
Liczba osób zatrudnionych ogółem (pracownicy pedagogiczni)	103	113
Liczba psychologów	43	45
Liczba pedagogów	37	44
Liczba logopedów	21	23
Pozostałe stanowiska nauczycieli	1	1
Liczba diagnoz psychologicznych	3 727	3 813
Liczba diagnoz pedagogicznych	2 847	2 974
Liczba diagnoz logopedycznych	1 162	1 196
Wydane opinie o potrzebie wczesnego wspomagania	461	572
Wydane orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	1 507	1 698
Wydane orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	19	14
Wydane opinie o specyficznych trudnościach w uczeniu się	233	304
Wydane opinie w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia	306	243
Wydane opinie w sprawie objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole lub placówce	862	957
Wydane opinie w sprawie odroczenia rozpoczęcia spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego	191	200
Wydane opinie w sprawie udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki	79	51
Wydane opinie pozostałe	74	33

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej; dane dotyczące liczby zatrudnionych na podstawie arkuszy organizacyjnych

¹²⁰ Dane dotyczące działalności poradni psychologiczno-pedagogicznych podawane są z rocznym opóźnieniem.

¹²¹ Uchwała Nr LI/728/22 Rady Miasta Białystok z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie określenia terenu działania poradni psychologiczno-pedagogicznych prowadzonych przez Miasto Białystok (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2022 r. poz. 1520).

W ramach wspomagania przedszkoli, szkół i placówek pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych podejmowali systematyczne działania, w tym również w obszarze ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Główną formą pomocy udzielanej przez poradnie są diagnozy i konsultacje psychologiczne oraz prowadzenie terapii. Poradnie wydają opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju, a także orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Ponadto poradnie realizują m.in.:

- zajęcia dla dzieci z klasy „0” – „Lekcja tolerancji” i „Oswoić szkołę”;
- zajęcia profilaktyczne dla klas VI - VII „Bezpieczeństwo w sieci”;
- zajęcia z zakresu z profilaktyki alkoholowej;
- warsztaty psychoedukacyjne pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców”;
- „Trening umiejętności społecznych” – zajęcia mające na celu usprawnienie umiejętności radzenia sobie z własnymi emocjami;
- „Igraszki małego smyka” - zajęcia profilaktyczne rozwijające kompetencje językowe, komunikacyjne i społeczne dla dzieci nieśmiałych w wieku wczesnoszkolnym;
- prelekcje skierowane do rodziców dzieci przedszkolnych „Wpływ elektroniki na rozwój i funkcjonowanie małego dziecka”;
- wdrożenie „Modelu opieki nad małym dzieckiem”;
- rozwijanie i promowanie mediacji w białostockiej oświacie, m.in. poprzez:
 - a) upowszechnianie mediacji jako konstruktywnego sposobu rozwiązywania konfliktów w relacjach szkolnych (uczeń - uczeń, nauczyciel - rodzic, rodzic - rodzic, itp.) podczas spotkań grup wsparcia pedagogów i psychologów szkolnych;
 - b) prowadzenie szkoleń rad pedagogicznych na temat wdrażania mediacji rówieśniczych;
 - c) organizowanie warsztatów, podczas których uczniowie nabywają umiejętności niezbędne do prowadzenia mediacji rówieśniczych;
 - d) prowadzenie mediacji w sytuacjach konfliktowych w odpowiedzi na zapotrzebowanie szkół.

DZIAŁALNOŚĆ MŁODZIEŻOWEGO DOMU KULTURY I SAMORZĄDOWEGO OGNISKA BALETOWEGO

Zespół Placówek Oświatowych Nr 2, w skład którego wchodzi Młodzieżowy Dom Kultury oraz Samorządowe Ognisko Baletowe jest placówką wychowania pozaszkolnego. Realizuje program dydaktyczno-wychowawczy poprzez działalność artystyczną, edukacyjną, politechniczną i sportową, zapewniającą możliwość pełnego rozwoju osobowości młodego człowieka.

Zespół Placówek Oświatowych Nr 2 jest organizatorem imprez cyklicznych o zasięgu miejskim, wojewódzkim i ogólnopolskim. Koordynuje i przeprowadza konkursy, stwarza optymalne warunki do prezentacji dorobku dzieci i młodzieży. Corocznie zdobywają one liczne nagrody i wyróżnienia; w tym również o randze międzynarodowej. Osiągnięcia uczestników oraz stale rosnąca ich liczba potwierdzają słuszność kierunków działań placówki.

Tabela 146. Formy zajęć oraz liczba uczestników w Młodzieżowym Domu Kultury

Rok szkolny	Rodzaje zajęć	Informatyczne	Techniczne	Przedmiotowe	Artystyczne	Sportowe
2019/2020	Liczba form stałych	4	16	15	59	8
	Liczba uczestników	49	175	183	743	97
2020/2021	Liczba form stałych	4	14	16	73	9
	Liczba uczestników	42	128	127	807	88
2021/2022	Liczba form stałych	4	13	14	61	13
	Liczba uczestników	48	156	144	785	141
2022/2023	Liczba form stałych	7	18	12	79	10
	Liczba uczestników	96	208	129	963	135
2023/2024	Liczba form stałych	6	19	12	74	6
	Liczba uczestników	74	218	139	969	83

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej

Tabela 147. Zajęcia artystyczne w Samorządowym Ognisku Baletowym

Rok	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Liczba form zajęć	14	14	11	13	11
Liczba uczestników	161	136	95	153	126

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej

DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYSZKOLNEGO OŚRODKA SPORTOWEGO - MIEJSKI PROGRAM NAUKI PŁYWANIA

Miasto Białystok w Międzyszkolnym Ośrodku Sportowym w Białymstoku, zlokalizowanym przy ul. Zwycięstwa 28, realizuje nieodpłatne lekcje pływania dla dzieci klas III szkół podstawowych, w ramach masowej nauki pływania. Zajęcia prowadzą nauczyciele z przygotowaniem pedagogicznym, posiadający kwalifikacje w tym kierunku.

W 2024 r. w ramach programu nauki pływania w drugim semestrze roku szkolnego 2023/2024 uczestniczyło 1 247 dzieci, zaś w pierwszym semestrze roku szkolnego 2024/2025 – 1 284 dzieci.

Tabela 148. Liczba uczestników zajęć sportowych w Międzyszkolnym Ośrodku Sportowym

Wyszczególnienie	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Sportowe	3 616	2 500	2 566	3 148	3 953

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej

Działania wskazane w podrozdziale 9.4. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

K2.2. Promocja zdrowego trybu życia

K2.3. Wsparcie psychologiczno-psychiatryczne oferowane mieszkańcom, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży

K2.6. Aktywność sportowa mieszkańców, w tym dostępność obiektów sportowych

K4.4. Promocja kultury – edukacja kulturalna oraz wspieranie oddolnych inicjatyw kulturalnych

9.5. Kształcenie dorosłych

W roku szkolnym 2024/2025 osoby dorosłe miały możliwość podjęcia nauki na poziomach:

- szkoły podstawowej (1 placówka samorządowa);
- liceum ogólnokształcącego (1 placówka samorządowa i 3 niesamorządowe);
- branżowej szkoły II stopnia (3 placówki samorządowe i 1 placówka niesamorządowa);
- szkoły policealnej (2 placówki samorządowe i 15 placówek niesamorządowych).

Według stanu na dzień 30 września 2024 r. do 26 szkół dla dorosłych w Białymstoku uczęszczało 7 023 słuchaczy, w tym do jednostek samorządowych - 596, co stanowiło ok. 8,5% ogółu słuchaczy. W porównaniu do poprzedniego roku szkolnego (wg stanu na dzień 30 września) w szkołach dla dorosłych jest o 375 słuchaczy więcej. Większość słuchaczy uczęszczała do szkół niesamorządowych (6 427 osób).

W roku szkolnym 2024/2025 w 11 jednostkach zrealizowano 37 kwalifikacyjnych kursów zawodowych, w których uczestniczyło 489 słuchaczy, w tym w 3 szkołach zawodowych, prowadzonych przez organ inny niż jednostka samorządu terytorialnego przeprowadzono 3 kwalifikacyjne kursy zawodowe, w których uczestniczyło 150 słuchaczy.

Tabela 149. Szkoły dla dorosłych

Typ szkoły	Liczba jednostek		Liczba oddziałów		Liczba słuchaczy	
	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025
Licea ogólnokształcące samorządowe	1	1	8	9	227	256
Licea ogólnokształcące niesamorządowe	3	3	21	22	798	933
Branżowe szkoły II stopnia samorządowe*	3	3	8	6	158	143
Branżowe szkoły II stopnia niesamorządowe*	1	1	3	2	40	32
Szkoły policealne samorządowe*	3	2	8	7	200	186
Szkoły policealne niesamorządowe*	17	15	204	200	5 225	5 462
Szkoła Podstawowa dla Dorosłych samorządowa	0	1	0	1	0	11
Razem	28	26	252	247	6 648	7 023

* kształcące w systemie stacjonarnym/zaocznym

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej, według stanu na 30 września danego roku szkolnego

DZIAŁANIA EDUKACYJNE DLA OSÓB 60+

Białostocki Klub Seniora funkcjonuje od 2022 r. przy Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Henryka Sienkiewicza - od 1 września 2023 r. jednostka ta wraz z Miejskim Ośrodkiem Doradztwa Metodycznego tworzy Białostockie Centrum Edukacji.

Miasto Białystok w celu aktywizacji seniorów przygotowuje różnorodne działania, m.in.:

- warsztaty: kulinarne, florystyczne, kreatywno-artystyczne oraz komputerowo-smartfonowe;
- kluby: robótek ręcznych oraz klub genealogiczny;
- zajęcia: treningu pamięci i zielarskie.

Ponadto białostoccy seniorzy mogą korzystać z zajęć, warsztatów, wykładów i spotkań organizowanych w ramach Białostockiej Akademii Rodziny.

Działania wskazane w podrozdziale 9.5. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

K1.4. Stworzenie nowoczesnego systemu doradztwa zawodowego i informacji zawodowej oraz edukacyjnej

K1.7. Kształcenie przez całe życie

K3.7. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób starszych

9.6. Kształcenie integracyjne i specjalne

KSZTAŁCENIE INTEGRACYJNE

Kształcenie integracyjne polega na organizacji wspólnego kształcenia dzieci i młodzieży zdrowych z dziećmi i młodzieżą o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Dzięki nauce w klasie integracyjnej zanika podział uczniów na pełnosprawnych i niepełnosprawnych, dostrzega się w każdym dziecku zdolności, rozwija się tolerancję i akceptację drugiego człowieka, zanika także niezdrowa rywalizacja oraz następuje rozwój pozytywnych postaw i więzi społecznych.

W 2024 r. nauczycielom zapewniono udział w szkoleniach i w studiach podyplomowych. Współpracowano z fundacjami oraz stowarzyszeniami, organizowano zbiórki charytatywne, uczestniczono w „Marszu Godności” na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami mają zapewnione wsparcie nauczycieli specjalistów zatrudnionych w szkole, biorą udział w zajęciach z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęciach rewalidacyjnych, a także korzystają z indywidualnych metod pracy.

Tabela 150. Ogólnodostępne jednostki oświatowe z oddziałami integracyjnymi

Typ jednostki	Liczba jednostek		Liczba oddziałów		Liczba uczniów z orzecz.	
	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025
Przedszkola samorządowe	5	5	32	32	148	153
Przedszkola niesamorządowe	5	7	22	22	69	77
Oddziały przedszkolne samorządowe	3	3	4	4	18	17
Szkoły podstawowe samorządowe	10	10	102	109	445	491

Typ jednostki	Liczba jednostek		Liczba oddziałów		Liczba uczniów z orzecz.	
	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025
Szkoły podstawowe niesamorządowe	2	4	10	23	22	71
Licea ogólnokształcące samorządowe	1	1	6	6	28	33
Licea ogólnokształcące niesamorządowe	0	1	0	2	0	8
Technika samorządowe	1	1	27	25	112	115
Branżowe szkoły I stopnia samorządowe	1	1	3	3	11	14
Razem	28	33	206	226	853	979

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej, według stanu na 30 września danego roku szkolnego

W roku szkolnym 2024/2025, wg stanu na dzień 30 września 2024 r., funkcjonowały 33 jednostki oświatowe prowadzące kształcenie integracyjne. Do 226 oddziałów integracyjnych uczęszczało 979 dzieci i uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

SZKOŁY SPECJALNE

Miasto Białystok dba o to, aby dzieci z różnymi dysfunkcjami miały zapewnioną opiekę, a przy tym mogły realizować obowiązek szkolny. W każdej z placówek kształcenia specjalnego podejmowane są działania edukacyjne, wychowawcze i opiekuńcze. Organizowane są również inne zajęcia, mające na celu zagospodarowanie uczniom wolnego czasu: kółka zainteresowań, zajęcia pozalekcyjne, imprezy szkolne, konkursy. Mimo ograniczeń spowodowanych niepełnosprawnością, podobnie jak ich sprawni rówieśnicy, uczniowie uczestniczą w spektaklach teatralnych, koncertach i innych wydarzeniach kulturalnych. Biorąc udział w zawodach i olimpiadach sportowych, osiągają bardzo dobre wyniki i sukcesy na miarę swoich możliwości.

Placówki kształcenia specjalnego funkcjonują na wszystkich etapach edukacyjnych. Miasto Białystok jest organem prowadzącym dla 3 szkół podstawowych specjalnych, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Waldemara Kikolskiego w Białymstoku, Zespołu Placówek Szkolno-Wychowawczych w Białymstoku, Zespołu Szkół Nr 15 przy Uniwersyteckim Dziecięcym Szpitalu Klinicznym im. Ludwika Zamenhofs w Białymstoku (szkoły przyszpitalne) oraz Zespołu Szkół Nr 16 w Białymstoku (szkoły zawodowe).

Tabela 151. Jednostki oświatowe kształcenia specjalnego

Typ jednostki	Liczba jednostek		Liczba oddziałów		Liczba uczniów	
	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025
Oddziały przedszkolne samorządowe	1	1	4	4	18	17
Przedszkola niesamorządowe	9	9	52	56	203	214
Oddziały przedszkolne niesamorządowe	2	2	3	2	12	7
Szkoły podstawowe samorządowe	5	5	92	84	376	389

Typ jednostki	Liczba jednostek		Liczba oddziałów		Liczba uczniów	
	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025
Szkoły podstawowe niesamorządowe	6	6	66	75	189	219
Branżowe szkoły I stopnia samorządowe	1	1	25	22	123	104
Branżowe szkoły I stopnia niesamorządowe	1	1	2	6	7	17
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy samorządowe	2	2	25	31	100	102
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy niesamorządowe	4	4	14	13	36	36
Razem	31	31	283	293	1 064	1 105

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej, według stanu na 30 września danego roku szkolnego

SZKOŁY PRZYSZPITALNE

Zespół Szkół Nr 15 przy Uniwersyteckim Dziecięcym Szpitalu Klinicznym im. Ludwika Zamenhofs w Białymstoku realizuje kształcenie dzieci w trakcie leczenia szpitalnego. W zespole funkcjonują 2 szkoły: Szkoła Podstawowa Nr 40 z oddziałami przedszkolnymi oraz XVIII Liceum Ogólnokształcące.

Tabela 152. Średnia miesięczna liczba uczniów/wychowanków wg typu oddziału w szkołach przyszpitalnych w roku szkolnym 2023/2024

Typ jednostki	Oddziały przedszkolne	Szkoła podstawowa	Liceum ogólnokształcące
Liczba uczniów/wychowanków*	66	93	61

* dane zostały zaokrąglone do pełnej liczby osób

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych szkoły

WSPARCIE OBCOKRAJOWCÓW W BIAŁOSTOCKICH SZKOŁACH

Białostockie szkoły prowadziły różnorodne działania w zakresie wielokulturowości. Podjęto m.in. działania na rzecz zwiększenia dostępności uczniów do lekcji religii mniejszościowej, zorganizowano nauczanie języka ukraińskiego w Szkole Podstawowej Nr 9 im. 42 Pułku Piechoty w Białymstoku, zaś w Szkole Podstawowej Nr 4 im. Sybiraków w Białymstoku naukę języka białoruskiego. Ponadto, w 6 szkołach podstawowych zatrudniono asystentów międzykulturowych.

W roku szkolnym 2024/2025 funkcjonowały 2 oddziały przygotowawcze w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Białymstoku.

WSPOMAGANIE DZIECI Z DEFICYTAMI W ROZWOJU MOWY I KOMUNIKACJI JĘZYKOWEJ

Miejski Zespół Wspomagania Dzieci z Deficytami w Rozwoju Mowy i Komunikacji Językowej¹²² - to pierwszy w Polsce pilotażowy program, dotyczący wstępnych badań przesiewowych dla dzieci 3-letnich, prowadzony przez nauczycieli wychowania przedszkolnego i specjalistów. Z tego powodu opracowano etapy wdrażania projektu, na podstawie których zrealizowano szkolenia dla wychowawców grup i specjalistów zatrudnionych w przedszkolach samorządowych oraz oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, prowadzonych przez Miasto Białystok. Zorganizowano również spotkania edukacyjno-informacyjne z rodzicami wychowanków biorących udział w projekcie.

W 2024 r. Miejski Zespół Wspomagania Dzieci z Deficytami w Rozwoju Mowy i Komunikacji Językowej kontynuował swoją działalność. Przygotował wystandaryzowany pakiet diagnostyczny dla dzieci 3 – letnich, który został przekazany dyrektorom przedszkoli, opracował narzędzia do wstępnej diagnozy nieprawidłowości w rozwoju mowy 4 i 5-latków, przygotował pakiet diagnostyczny dla klas I – III szkół podstawowych. Zorganizowano również szkolenia dla nauczycieli w zakresie prowadzenia wstępnych badań przesiewowych. Na przełomie listopada i grudnia 2024 r. przeprowadzono kolejne wstępne badania przesiewowe w placówkach.

Działania wskazane w podrozdziale 9.6. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- K2.3. Wsparcie psychologiczno-psychiatryczne oferowane mieszkańcom, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży**
- K3.1. Wsparcie dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach rozwojowych oraz ich rodzin**
- K3.2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób dorosłych z niepełnosprawnościami oraz wsparcie ich rodzin**
- K3.8. Integracja obcokrajowców/cudzoziemców**
- K4.1. Rozwój postaw równego traktowania, niedyskryminacji i otwartości na różnorodność**

9.7. Efektywność nauczania

EGZAMIN ÓSMOKLASISTY

W przeprowadzonym w 2024 r. egzaminie ósmioklasisty z języka polskiego wzięło udział 1 291 uczniów białostockich szkół podstawowych. Średni wynik białostockich ósmioklasistów z tego przedmiotu wyniósł 63% i jest wyższy od średniego wyniku w województwie podlaskim o 5,56%, a od średniego wyniku w kraju - o 2%.

W egzaminie ósmioklasisty z matematyki wzięło udział 1 291 uczniów białostockich szkół podstawowych. Średni wynik białostockich ósmioklasistów z tego przedmiotu to 60% i jest wyższy od średniego wyniku w województwie podlaskim o 10,37%, a od średniego wyniku w kraju - o 8%.

W egzaminie ósmioklasisty z języka angielskiego wzięło udział 1 348 uczniów białostockich szkół podstawowych. Średni wynik białostockich ósmioklasistów z tego przedmiotu to 75% i jest wyższy od średniego wyniku w województwie podlaskim o 11,51% i o 9% od średniego wyniku w kraju.

¹²² Zarządzenie Nr 532/23 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 9 czerwca 2023 r. w sprawie powołania Miejskiego Zespołu Wspomagania Dzieci z Deficytami w Rozwoju Mowy i Komunikacji Językowej.

EGZAMIN MATURALNY

W 2024 r. egzamin maturalny w Białymstoku zdawało 3 391 uczniów, z których 86,4% zakończyło egzamin z wynikiem pozytywnym. Zdawalność matury w Białymstoku jest porównywalna do zdawalności w województwie podlaskim oraz w kraju.

Licea ogólnokształcące dla młodzieży oraz technika, które uzyskały najwyższy wynik (100%) to: I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Białymstoku, II Liceum Ogólnokształcące im. Księżnej Anny z Sapiehów Jabłonowskiej w Białymstoku Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Białymstoku, III Liceum Ogólnokształcące im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Białymstoku, XI Liceum Ogólnokształcące im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Białymstoku oraz Technikum Elektryczne w Białymstoku Zespołu Szkół Elektrycznych im. prof. Janusza Groszkowskiego w Białymstoku.

EGZAMIN ZAWODOWY

Egzamin zawodowy jest formą oceny poziomu opanowania przez osoby wiadomości i umiejętności z zakresu jednej kwalifikacji, wyodrębnionej w zawodzie szkolnictwa branżowego. Składa się z części pisemnej i praktycznej. Część pisemna jest przeprowadzana w formie testu elektronicznego. Część praktyczna polega na wykonaniu na stanowisku egzaminacyjnym zadania lub zadań zawartych w arkuszu, których rezultatem jest wyrób, usługa lub dokumentacja. Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie (formuła 2019) był przeprowadzany w sesji – lato, zima 2024 r.

W województwie podlaskim egzamin przeprowadzono w 26 branżach kształcenia zawodowego – dla uczniów szkół zawodowych, absolwentów, eksternów oraz osób, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe (kursanci), do którego przystąpiło 4 527 zdających (sesja zima) - świadectwa potwierdzające kwalifikacje otrzymało 74,9% zdających.

W Białymstoku do obu części egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie przystąpiło 2 165 zdających, w tym 1 603 uczestników otrzymało certyfikat kwalifikacji (74%).

OSIĄGNIĘCIA

Uczniowie szkół prowadzonych przez Miasto Białystok uczestniczą w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach, turniejach przedmiotowych oraz branżowych, zajmując wysokie miejsca. Wśród szkół podstawowych największą liczbę tytułów laureata uzyskały: Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Białymstoku Szkoła Podstawowa Nr 53 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Białymstoku – 22 tytułów oraz Szkoła Podstawowa Nr 50 z Oddziałami Integrycyjnymi im. Świętej Jadwigi Królowej Polski w Białymstoku – 15 tytułów.

Uczniowie białostockich szkół byli stypendystami i stypendystkami Prezesa Rady Ministrów, Ministra Edukacji Narodowej oraz Marszałka Województwa Podlaskiego.

W rankingu liceów i techników „Perspektywy 2025” w gronie najlepszych polskich szkół znalazły się licea i technika z Białegostoku.

W Rankingu Liceów „Perspektywy 2025” najwyższą 18. pozycję zajęło II Liceum Ogólnokształcące im. Księżnej Anny z Sapiehów Jabłonowskiej w Białymstoku Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Białymstoku - za bardzo dobre osiągnięcia na maturze, przede wszystkim z przedmiotów obowiązkowych. Ponadto na 66 miejscu w kraju uplasowało się I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Białymstoku.

W zestawieniu Rankingu Techników „Perspektywy 2025” na 15 miejscu w kraju uplasowało się Technikum Elektryczne w Białymstoku Zespołu Szkół Elektrycznych

im. prof. Janusza Groszkowskiego w Białymstoku - za bardzo dobre osiągnięcia uczniów i uczennic na maturze z przedmiotów obowiązkowych oraz z egzaminów zawodowych. Od kilku lat rokrocznie szkoła należy do ścisłej czołówki najlepszych techników w kraju. Na 81. pozycji w kraju znalazło się także Technikum Handlowo-Ekonomiczne Zespołu Szkół Handlowo-Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika w Białymstoku.

9.8. Realizacja inicjatyw edukacyjnych, programów, projektów

MIEJSKI RZECZNIK PRAW UCZNIA¹²³

Do zadań Miejskiego Rzecznika Praw Ucznia należy w szczególności:

- upowszechnianie wiedzy o prawach ucznia wśród uczniów i nauczycieli białostockich szkół;
- informowanie uczniów o ścieżce postępowania w przypadku łamania ich praw;
- wsparcie uczniów i rodziców w zakresie spraw dotyczących przestrzegania praw uczniów w szkole;
- propagowanie mediacji między członkami społeczności szkolnej w sprawach naruszenia praw ucznia;
- współpraca z Samorządami Uczniowskimi w zakresie upowszechniania praw i obowiązków ucznia;
- wsparcie działań Szkolnych Rzeczników Praw Ucznia w zakresie spraw dotyczących przestrzegania praw uczniów w szkole;
- współpraca ze wszystkimi podmiotami, których celem jest upowszechnianie wiedzy o prawach ucznia.

Podjęto następujące działania:

- bieżąca pomoc uczniom, rodzicom, nauczycielom w zwiększeniu świadomości na temat praw ucznia (kontakty osobiste, e-mail oraz telefoniczne);
- współpraca z pedagogami szkolnymi, wychowawcami, dyrektorami szkół – rozwiązywanie bieżących problemów;
- współpraca ze wszystkimi podmiotami oraz z osobami pełniącymi funkcję rzeczników praw ucznia w szkołach oraz w innych miastach (m.in. Warszawskim Rzecznikiem Praw Uczniowskich), w celu upowszechniania wiedzy o prawach ucznia;
- współpraca z Młodzieżową Radą Miasta, w tym udział w konferencjach i spotkaniach z samorządami uczniowskimi białostockich szkół (m.in. udział w spotkaniu rzeczników praw uczniowskich – miejskich, gminnych, powiatowych, wojewódzkich; spotkanie z Rzecznikiem Praw Obywatelskich (RPO) na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka na wydarzeniu pod hasłem „Odkrywamy prawa człowieka w naszej codzienności”).

MIEJSKI ZESPÓŁ DORADZTWA ZAWODOWEGO¹²⁴

Do zadań Zespołu należy integracja działań organizacyjnych, dotyczących realizacji doradztwa zawodowego w szkołach Miasta Białegostoku, a w szczególności: realizowanie przez doradców

¹²³ Zarządzenie Nr 415/21 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie powołania Miejskiego Rzecznika Praw Ucznia.

¹²⁴ Zarządzenie Nr 1072/23 Prezydenta Miasta z dnia 24 października 2023 r. w sprawie powołania Miejskiego Zespołu Doradztwa Zawodowego.

zawodowych zatrudnionych w Białostockim Centrum Edukacji (BCE) zajęć zgodnie z podstawą programową w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz proponowanie innych zadań, w tym porad i konsultacji indywidualnych z uczniami i rodzicami, zajęć grupowych na terenie szkół, szkoleń rad pedagogicznych, a także określenie obszarów wsparcia doradztwa zawodowego przez Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego w Białymstoku oraz poradnie psychologiczno-pedagogiczne Miasta Białegostoku.

W roku szkolnym 2023/2024 w 18 szkołach doradcy zawodowi BCE zrealizowali 839 godzin zajęć i doradztwem objęto 3 579 uczniów. Udzielono 377 indywidualnych konsultacji dla uczniów. Przeprowadzonych zostało 283 konsultacji z pracownikami pedagogicznymi szkół. Wsparciem indywidualnym i grupowym objęto 2 072 rodziców. W ciągu roku szkolnego 2023/2024 doradcy zawodowi BCE zrealizowali na rzecz szkół łącznie 1 409 godzin.

W 2024 r. Miejski Zespół Doradztwa Zawodowego w ramach realizowanych działań współorganizował konferencje i szkolenia:

- 17.01. - konferencja szkoleniowa dla rodziców uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych pn.: „Na co zwrócić uwagę, kiedy dziecko wybiera szkołę ponadpodstawową”;
- 14.05. - konferencja szkoleniowa dla nauczycieli, wychowawców pn. „Rekrutacja dla absolwentów szkół podstawowych na rok szkolny 2024/2025”;
- 02.10. - konferencja naukowo-metodyczna pn. „Nauczyciel jako doradca społeczny i zawodowy – obszary doskonalenia”;
- 19.12. - konferencja naukowo-szkoleniowa pn. „Nauczyciel przedmiotu a treści doradztwa zawodowego na realizowanych zajęciach”.

W 2024 r. (w ramach roku szkolnego 2024/2025) spotkania stacjonarne sieci współpracy i samokształcenia doradców zawodowych organizowane były w terminach:

- 29.10. - warsztaty dla doradców zawodowych ze szkół podstawowych pn. „Organizacja doradztwa zawodowego w szkole podstawowej – wymiana doświadczeń i dobrych praktyk”;
- 26.11. - warsztaty dla doradców zawodowych ze szkół ponadpodstawowych pn. „Promowanie postaw przedsiębiorczych i proaktywnych, wzmacniających przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy”.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2 w Białymstoku realizowała zajęcia psychoedukacyjne, dotyczące poradnictwa edukacyjno-zawodowego w szkołach w ramach programów: „Wstępne rozpoznawanie predyspozycji zawodowych” (wsparciem objęto 119 osób) „Stres – jak go pokonać” (wsparciem objęto 48 osób), „Motywacja kluczem do sukcesu” (wsparciem objęto 111 osób). Diagnostyką predyspozycji zawodowych objęto 160 uczniów. Ponadto poradnia zorganizowała szkolenie dla doradców ze szkół ponadpodstawowych pn. „Sieć współpracy i samokształcenia dla doradców ze szkół ponadpodstawowych”, w którym wzięty udział 32 osoby.

W roku szkolnym 2023/2024 Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego zorganizował 45 tematycznych szkoleń dedykowanych doradcom zawodowym, pedagogom, wychowawcom i nauczycielom białostockich szkół.

PROGRAM DWUJĘZYCZNOŚCI „DWUJĘZYCZNE DZIECI”

Od 1 września 2024 r. w białostockich przedszkolach samorządowych wprowadzony został program dwujęzyczności „Dwujęzyczne dzieci”, rozszerzający możliwości nauki języka angielskiego przez najmłodszych białostoczian. W celu jego realizacji zostało zawarte porozumienie dotyczące współpracy w ramach Międzynarodowego Programu Powszechnej Dwujęzyczności „Dwujęzyczne Dzieci”/”Bilingual Future” pomiędzy Miastem Białystok a Yellow

House Education S.A. – Promotorem Programu na poziomie jednostek samorządowych, który koordynuje organizację optymalnego sposobu współpracy placówek z rodzicami małych dzieci, w celu prowadzenia wszechstronnej i skutecznej nauki języka angielskiego równoległe do języka ojczystego. Główne cele programu to: promowanie wychowania w dwujęzyczności w przedszkolach na terenie miasta Białystok, wykorzystanie naturalnych umiejętności dzieci do nabywania języka, rozwijanie zainteresowań dzieci i wzbogacenie edukacji językowej w przedszkolu oraz zachęcanie przedszkoli do podejmowania nowatorskich działań i wdrażania innowacyjnych pomysłów wspomagających rozwój dzieci. Jest to nauka drugiego języka w taki sposób, aby już od najmłodszych lat dziecko chłonęło nowe słownictwo i gramatykę, obcowało z językiem i nauczyło się w nim myśleć.

Do końca czerwca 2024 r. w pilotażu programu uczestniczyło 10 przedszkoli oraz szkół podstawowych, w których zorganizowano oddziały przedszkolne. Pilotaż uzyskał pozytywne opinie dyrektorów i nauczycieli. Na mocy porozumienia do końca czerwca 2025 r. Programem zostało objętych 4 182 dzieci 3 i 4-letnich. Realizowany jest w 168 oddziałach 73 przedszkoli i szkół, prowadzonych przez Miasto Białystok.

USŁUGI INFORMACYJNE I DORADCZE DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

W 2024 r. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Waldemara Kikolskiego w Białymstoku realizował zadania w ramach programu PFRON pn. „Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością”, polegające na utworzeniu i prowadzeniu Ośrodka Wsparcia i Testów oraz Wypożyczalni technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością. Na realizację zadania Miasto Białystok zawarło umowę z PFRON (na okres 1.10.2021 - 31.12.2024 r.). Ogólna wartość umowy to 2 243 138,10 zł.

W ramach programu, przy Specjalistycznym Centrum Wspierającym Edukację Włączającą został uruchomiony Ośrodek Wsparcia i Testów, który świadczy kompleksowe usługi informacyjne i doradcze dla osób z niepełnosprawnością oraz ich otoczenia, a także usługi eksperckie, mające na celu optymalne zaopatrzenie osób z niepełnosprawnościami w szeroko pojmowane technologie asystujące. W utworzonej wypożyczalni osobom z niepełnosprawnościami zapewniane są profesjonalne usługi doradcze i instruktaż w zakresie doboru technologii wspomagającej. W 2024 r. na realizację powyższych zadań wydano 556 994,08 zł.

PILOTAŻOWY PROGRAM REHABILITACJA 25 PLUS

W 2024 r. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Waldemara Kikolskiego w Białymstoku realizował zadanie w ramach pilotażowego programu PFRON pn. „Rehabilitacja 25 plus”, umożliwiające osobom z niepełnosprawnością intelektualną przygotowanie się do uczestnictwa w życiu społecznym, a także do podjęcia aktywności zawodowej. Beneficjentami programu są niezatrudnione dorosłe osoby z niepełnosprawnością intelektualną, które nie są objęte rehabilitacją społeczną w placówkach dziennej aktywności. Otrzymują możliwość skorzystania ze wsparcia obejmującego całodzienne usługi opiekuńcze, aktywizację w sferze fizycznej, intelektualnej i społecznej oraz zawodowej.

Na realizację zadania w roku szkolnym 2024/2025 Miasto Białystok zawarło umowę z PFRON na kwotę 384 000 zł (w 2024 r. wydano 128 940,59 zł).

PROJEKT AKADEMIA CHÓRALNA

W 2024 r. Miasto Białystok realizowało projekt Narodowego Forum Muzyki (NFM) - Akademia Chóralna, którego celem było upowszechnienie śpiewu zespołowego wśród dzieci i młodzieży szkolnej, jako elementu edukacji muzycznej. Działania w ramach projektu realizowane były poprzez finansowanie zajęć dydaktycznych z chórem oraz wszelkich działań służących opiece merytorycznej nad dyrygentami i chórami. W ramach projektu prowadzono łącznie 24 chóry dla uczniów zróżnicowanych wiekowo. W ramach zadania w maju 2024 r. w Operze i Filharmonii Podlaskiej – Europejskim Centrum Sztuki w Białymstoku im. Stanisława Moniuszki odbył się koncert chórów uczestniczących w programie Akademia Chóralna pn. „Muzyka w moim sercu”. Koszt zadania w 2024 r. (współfinansowanego w 50% z NFM) wyniósł 110 000 zł.

AKTYWNA TABLICA

W naborze do Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 - „Aktywna tablica”, Miasto Białystok w 2024 r. zarekomendowało do objęcia wsparciem wnioski 28 szkół. Dofinansowanie otrzymały 2 szkoły prowadzone przez Miasto.

W terminie do 31 grudnia 2024 r. placówki przeznaczyły środki w wysokości 61 250 zł (dotacja – 49 000 zł, wkład własny – 12 250 zł) na cele określone programem tj.: pomoce dydaktyczne lub narzędzia do terapii psychoneurologicznej dla uczniów z zaburzeniami uwagi i koncentracji (w tym: ADHD – *Attention Deficit Hyperactivity Disorder*, ADD – *Attention Deficit Disorder*), z niepełnosprawnością intelektualną oraz dla uczniów z zaburzeniami procesów uczenia się, w tym z dysleksją, dyskalkulią, laptopy wraz ze sprzętem umożliwiającym przetwarzanie wizerunku i głosu udostępnianego przez ucznia lub nauczyciela w czasie rzeczywistym za pośrednictwem transmisji audiowizualnej. Zakupiono interaktywne monitory dotykowe o przekątnej ekranu co najmniej 55 cali oraz zakupiono laptopy. Szkoły, które zostały objęte programem, podjęły również działania w zakresie wdrożenia technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w proces nauczania, polegające m.in. na: uczestnictwie nauczycieli w konferencjach i szkoleniach z zakresu stosowania TIK w nauczaniu, międzyszkolnych sieciach współpracy nauczycieli stosujących TIK w nauczaniu oraz stosowaniu TIK na zajęciach edukacyjnych.

ZAJĘCIA SPORTOWE FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW FUNDUSZU ZAJĘĆ SPORTOWYCH DLA UCZNIÓW W 2024 ROKU - ZAJĘCIA SPORTOWE DLA UCZNIÓW Z ELEMENTAMI GIMNASTYKI KOREKCYJNO – KOMPENSACYJNEJ

Miasto Białystok w odpowiedzi na konkurs Ministra Sportu i Turystyki na dofinansowanie zajęć sportowych finansowanych ze środków Funduszu Zajęć Sportowych dla uczniów klas 0-VI z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej otrzymało dofinansowanie w wysokości 50% wartości zadania, tj. 70 000 zł.

Głównym celem organizacji zajęć sportowych była aktywizacja sportowa dzieci i młodzieży szkolnej oraz profilaktyka wad postawy oraz włączenie jak największej grupy uczniów do regularnej aktywności fizycznej. Zajęcia odbywały się na terenie 20 szkół podstawowych Miasta Białystok uczestniczących w projekcie. Na zadanie wydatkowano łącznie 116 043,49 zł.

AKTYWNA SZKOŁA – SPRZĘT SPORTOWY DLA SZKÓŁ

Miasto Białystok w odpowiedzi na konkurs Ministra Sportu i Turystyki na dofinansowanie zakupu sprzętu sportowego, przeznaczonego do prowadzenia działalności sportowej otrzymało dofinansowanie w wysokości 97 531,97 zł, całkowity koszt zadania 122 531,97 zł (wkład własny Miasta Białystok: finansowy – 13 261,24 zł; niefinansowy - 11 738,76 zł).

W ramach zadania 4 placówki Miasta Białystok: Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Jarosława Iwaszkiewicza w Białymstoku, Szkoła Podstawowa Nr 12 im. Zygmunta Glogera w Białymstoku, Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego Nr 1 w Białymstoku i XI Liceum Ogólnokształcące im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Białymstoku zakupiły sprzęt sportowy, na który wydatkowały całość dofinansowania.

POZNAJEMY PODLASKIE

W ramach naboru do przedsięwzięcia „Poznajemy Podlaskie”, ogłoszonego przez Podlaską Regionalną Organizację Turystyczną 21 szkół podstawowych Miasta Białystok otrzymało dofinansowanie na umożliwienie dzieciom i młodzieży poznania atrakcji turystycznych województwa podlaskiego. W projekcie wzięli udział uczniowie klas IV-VIII. Jego celem było wzmocnienie wizerunku województwa jako miejsca atrakcyjnego turystycznie, posiadającego produkty turystyczne oparte o unikatowe walory przyrodnicze i kulturowe oraz popularyzację szlaków, produktów i atrakcji turystycznych Podlasia. Na zadanie otrzymano dofinansowanie w wysokości 136 889 zł.

WYPOSAŻENIE ODDZIAŁU PRZYGOTOWANIA WOJSKOWEGO

W 2024 r. Miasto Białystok, na podstawie umowy zawartej w dniu 31 października 2024 r. ze Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Obrony Narodowej, otrzymało środki finansowe w formie dotacji celowej z budżetu państwa na zakup wszystkich elementów ubioru dla każdego ucznia Oddziału Przygotowania Wojskowego (OPW), rozpoczynającego naukę w I klasie w roku szkolnym 2024/2025 oraz na zakup całości lub części wyposażenia specjalistycznego dla całego OPW, który rozpoczął funkcjonowanie w roku szkolnym 2024/2025 w XIV Liceum Ogólnokształcącym im. Ryszarda Kaczorowskiego w Białymstoku. Na realizację zadania wydano 67 200 zł (dotacja) oraz 16 800 zł (środki własne Miasta).

ORGANIZACJA WCZESNEGO WSPOMAGANIA ROZWOJU DZIECKA

W 2024 r. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Waldemara Kikolskiego w Białymstoku (SOSW) realizował porozumienie, zawarte w dniu 5 kwietnia 2022 r. pomiędzy Miastem Białystok a Skarbem Państwa - Ministrem Edukacji i Nauki, wynikające z Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za Życiem”, w zakresie zapewnienia realizacji zadań wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego na obszarze powiatu (zadanie 2.4 „Wieloaspektowa i kompleksowa pomoc niepełnosprawnemu dziecku w okresie od 0. roku życia do rozpoczęcia nauki w szkole oraz jego rodzinie”).

W ramach zadania SOSW organizuje wczesne wspomaganie rozwoju dziecka na warunkach i w formach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 1 ustawy Prawo oświatowe¹²⁵ oraz w zależności od potrzeb dziecka – dodatkowe

¹²⁵ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 ze zm.).

usługi terapeutów, fizjoterapeutów, psychologów, pedagogów, logopedów i innych specjalistów. Organizuje spotkania i konsultacje dla rodziców, prawnych opiekunów lub opiekunów faktycznych dziecka. Realizuje zakupy pomocy dydaktycznych i testów, szkoleń, obsługę administracyjno-techniczną. Na realizację porozumienia w latach 2022-2026 przeznaczono środki w wysokości 12 231 450 zł. W 2024 r. wydano 2 540 966,80 zł.

NARODOWY PROGRAM ROZWOJU CZYTELNICTWA 2.0 NA LATA 2021-2025¹²⁶

W wyniku ogłoszonego naboru wniosku na 2024 r., Miasto Białystok otrzymało dofinansowanie na realizację programu w 16 placówkach przedszkolnych i oddziałach przedszkolnych przy szkołach i 22 szkołach w wysokości 274 000 zł. Łącznie z wkładem własnym wartość projektu wyniosła 342 715,32 zł.

Głównym celem realizowanego projektu było rozbudzanie i zwiększanie zainteresowania literaturą i czytelnictwem wśród dzieci i młodzieży. Odbywało się to poprzez dokonanie zakupów nowości wydawniczych do bibliotek szkolnych i przedszkolnych, a także organizowanie różnych akcji promujących czytelnictwo, w tym akcji czytelniczych, konkursów czytelniczo-literackich, lekcji i imprez bibliotecznych, spotkań autorskich, współpracy z rodzicami, a także bibliotekami publicznymi i szkolnymi w zakresie promowania czytelnictwa. Wiele bibliotek szkolnych zostało wyposażonych w meble, sprzęt komputerowy, audiobooki i inne elementy wyposażenia.

PROGRAM DOFINANSOWANIA ZADAŃ Z OBSZARU WSPIERANIA SZKOLENIA SPORTOWEGO I WSPÓŁZAWODNICTWA MŁODZIEŻY

Celem programu jest wspieranie procesu szkolenia sportowego oraz współzawodnictwa młodzieży w kategoriach wiekowych, zgodnych z Systemem Sportu Młodzieżowego - Regulaminem Współzawodnictwa Młodzieży Uzdolnionej Sportowo, stworzenie zawodnikom możliwości na kontynuowanie kariery w reprezentacjach seniorskich oraz awans reprezentacji Polski w rankingach medalowych i punktacji w sportach objętych programem igrzysk olimpijskich.

W ramach niniejszego programu Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego Nr 1 w Białymstoku w 2024 r. realizował szkolenie sportowe młodzieży uzdolnionej sportowo w łyżwiarstwie szybkim - na podstawie porozumienia z dnia 19 czerwca 2024 r. oraz aneksu z 16 grudnia 2024 r., zawartych pomiędzy Miastem Białystok a Polskim Związkiem łyżwiarstwa Szybkiego (PZŁS) na ogólną kwotę 364 000 zł, w tym wydatki Miasta Białystok - 137 636,15 zł oraz wydatki PZŁS - 226 363,85 zł. Środki zostały przeznaczone m.in. na opłatę ubezpieczenia zawodników i trenerów, opłatę kosztów krajowych i zagranicznych zawodów oraz zgrupowań/konsultacji, zakup i obsługę sprzętu sportowego i specjalistycznego, zakup suplementów i odżywek. Miasto Białystok zadeklarowało wkład własny w wysokości 200 000 zł.

¹²⁶ Uchwała Nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025”, zmieniona uchwałą Nr 23/2023 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2023 r.

PROGRAMY REALIZOWANE W RAMACH OTWARTYCH KONKURSÓW OFERT

W celu poszerzenia oferty Miasta w zakresie edukacji i wychowania, a także jej urozmaicenia i dostosowania do oczekiwań mieszkańców, w ramach ogłaszanych otwartych konkursów ofert skierowanych do organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, w 2024 r. Miasto Białystok podpisało 43 umowy na łączną kwotę 581 000 zł.

W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu edukacji i wychowania w 2024 r. podpisano 23 umowy na łączną kwotę 380 000 zł. Celem realizowanych zadań była organizacja zajęć w formie warsztatów, szkoleń, zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży oraz pracowników białostockich jednostek oświatowych.

Realizowano zadania publiczne w zakresie edukacji i wychowania, kształtowania postaw prospołecznych, edukacji prozdrowotnej, zajęć edukacyjno-terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami. W projektach z zakresu edukacji i wychowania, realizowanych przez organizacje pozarządowe w 2024 r. wzięło udział 2 048 uczestników.

Oferta Miasta Białegostoku w zakresie zapewnienia dzieciom i młodzieży różnych form spędzania wolnego czasu realizowana jest poprzez udzielanie wsparcia finansowego jednostkom oświatowym i wychowawczym Miasta oraz organizacjom pozarządowym w ramach otwartych konkursów ofert, zainteresowanym zorganizowaniem wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, zamieszkałej na terenie Białegostoku w zakresie:

- zapewnienia dzieciom i młodzieży szkolnej bezpiecznego i wartościowego wypoczynku;
- realizacji zainteresowań naukowych i kulturalnych uczniów oraz rozbudzenie ciekawości poznawczej w czasie wolnym od nauki;
- rozwijania aktywności fizycznej uczniów oraz promowania zdrowego stylu życia i aktywnych form wypoczynku;
- integracji dzieci i młodzieży szkolnej.

W 2024 r. wypoczynek w formie półkolonii oraz kolonii organizowały szkoły i placówki oświatowe, a także organizacje pozarządowe.

W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w zakresie wypoczynku dzieci i młodzieży podpisano z organizacjami pozarządowymi 20 umów na łączną kwotę 201 000 zł.

W wypoczynku zimowym i letnim wzięło udział 2 598 uczestników, w tym:

- w półkoloniach – 1 250 uczestników;
- w koloniach i obozach wypoczynkowych – 1 348 uczestników.

Działania wskazane w podrozdziale 9.8. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- K1.1 Zapewnianie kompetencji zawodowych adekwatnie do potrzeb pracodawców, w tym w ramach gospodarki 4.0
- K1.2. Podnoszenie poziomu kompetencji cyfrowych
- K1.3. Kształtowanie kompetencji kluczowych (w tym przedsiębiorczości)
- K1.4. Stworzenie nowoczesnego systemu doradztwa zawodowego i informacji zawodowej oraz edukacyjnej
- K2.1. Profilaktyka zdrowotna/chorób cywilizacyjnych/edukacja zdrowotna
- K2.2. Promocja zdrowego trybu życia
- K2.3. Wsparcie psychologiczno-psychiatryczne oferowane mieszkańcom, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży

- K2.6. Aktywność sportowa mieszkańców, w tym dostępność obiektów sportowych
- K3.1. Wsparcie dzieci o specjalnych potrzebach rozwojowych oraz ich rodzin
- K4.4. Promocja kultury – edukacja kulturalna oraz wspieranie oddolnych inicjatyw kulturalnych
- S3.2. Poprawa kompetencji ekologicznej i wrażliwości społecznej na potrzeby ochrony środowiska jako dobra wspólnego

9.9. Szkolna baza sportowa i remonty w szkolnictwie

Tabela 153. Obiekty sportowe w samorządowych jednostkach oświatowych

Wyszczególnienie	2024
Hale sportowe o powierzchni równej lub większej niż 648 m ²	21
Sale gimnastyczne o powierzchni równej lub większej niż 162 m ² i mniejszej niż 648 m ²	58
Sale o powierzchni mniejszej niż 162 m ² do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	62
Siłownie	27
Baseny	2
Boiska uniwersalne/wielozadaniowe	62
Boiska do piłki nożnej	26
Boiska do koszykówki	10
Boiska do piłki ręcznej	6
Boiska do siatkówki	9
Boiska do siatkówki plażowej	4
Korty tenisowe	4

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej

REMONTY W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH W BIAŁYMSTOKU

W zakresie rzeczowym ze środków budżetowych Miasta Białegostoku przy udziale środków pochodzących z rachunków dochodów własnych uzyskano następujące efekty:

- w 8 placówkach wykonano remont, naprawy pokrycia dachowego;
- w 35 placówkach częściowo wyremontowano sale (malowanie, szpachlowanie, przeróbka instalacji elektrycznej i oświetleniowej, montaż wykładzin, cyklinowanie, lakierowanie, zabudowa grzejników, wylewanie posadzki);
- w 10 placówkach wykonano modernizację instalacji elektrycznej;
- w 13 placówkach wykonano częściową wymianę instalacji elektrycznych;
- w 7 placówkach wykonano remonty pomieszczeń kuchennych;
- w 10 placówkach wykonano remont łazienek;
- w 7 placówkach wykonano remont instalacji wodociągowej;
- w 3 placówkach wykonano remont instalacji kanalizacyjnej;
- w 20 placówkach wstawiono część nowych drzwi (wewnętrzne, zewnętrzne);
- w 13 placówkach wykonano remont korytarzy.

Tabela 154. Remonty w placówkach oświatowych w 2024 roku

Typ jednostki	Liczba placówek		Środki z budżetu (w zł)	Środki z rachunku dochodów własnych (w zł)	Wartość remontów (w zł)
	ogółem	w których przeprowadzono remont			
Przedszkola samorządowe	55	48	1 189 786	191 377	1 384 521
Szkoły podstawowe	39	36	2 881 944	856 443	3 977 617
Szkoły ponadpodstawowe	27	25	4 617 641	285 015	4 902 656
Inne placówki	9	7	350 000	22 984	372 984
Razem	130	116	9 039 371	1 355 819	10 637 778

Źródło: Departament Edukacji

W 2024 r. 9 białostockich szkół podstawowych otrzymało dofinansowanie w ramach Programu „Posiłek w szkole”:

- Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Władysława Broniewskiego w Białymstoku;
- Szkoła Podstawowa Nr 10 im. Izabeli Branickiej w Białymstoku;
- Szkoła Podstawowa Nr 31 im. Janusza Korczaka w Białymstoku;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 3 w Białymstoku, Szkoła Podstawowa Nr 33 im. św. Królowej Jadwigi w Białymstoku;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 6 w Białymstoku Szkoła Podstawowa Nr 42 im. Błogosławionego ks. Michała Sopoćki w Białymstoku;
- Szkoła Podstawowa Nr 44 im. Stanisława Moniuszki w Białymstoku;
- Szkoła Podstawowa nr 45 z Oddziałami Integracyjnymi im. Świętego Jana Pawła II w Białymstoku;
- Szkoła Podstawowa Nr 49 z Oddziałami Integracyjnymi im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego – Prymasa Tysiąclecia w Białymstoku;
- Szkoła Podstawowa Nr 51 im. Ludwika Zamenhofs w Białymstoku.

Placówki wyremontowały pomieszczenia bloku żywieniowego oraz wyposażyły stołówki w niezbędne urządzenia kuchenne (typu: piec konwekcyjny, obieraczka do ziemniaków, mikser ręczny, szatkownica do warzyw wraz z tarczami, szafa chłodnicza, talerze, zestaw sztućców).

9.10. Stypendia, zasiłki, programy opiekuńcze

POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM (STYPENDIA I ZASIŁKI SZKOLNE)

Zakres zadania jest zlecony gminie ustawą¹²⁷ i przyjęty uchwałą Rady Miasta Białystok¹²⁸. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są: stypendia szkolne oraz zasiłki szkolny (w przypadku wystąpienia zdarzenia losowego).

¹²⁷ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.).

¹²⁸ Uchwała Nr XI/155/19 Rady Miasta Białystok z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie określenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Białystok (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2019 r. poz. 2968) zmieniona uchwałą XIV/217/19 Rady Miasta Białystok z dnia 23 września 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2019 r. poz. 4719), zmieniona uchwałą Nr XVIII/275/19 Rady Miasta Białystok z dnia 9 grudnia 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2019 r. poz. 6081).

Tabela 201. Wydatki na stypendia i zasiłki szkolne

Forma pomocy	2023		2024	
	Liczba uczniów, którym przyznano stypendia	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba uczniów, którym przyznano stypendia	Kwota świadczeń (w zł)
Stypendia szkolne	826	544 197	655	463 002
Zasiłek szkolny	24	14 880	33	20 460

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE MOTYWACYJNYM

Na podstawie art. 90g ustawy¹²⁹, Prezydent Miasta Białegostoku w 2024 r. wyasygnował w budżecie Miasta środki finansowe w wysokości ponad 400 000 zł na przyznanie uczniom szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto Białystok stypendiów motywacyjnych za wyniki w nauce lub osiągnięcia sportowe. Stypendia zostały przyznane 2 673 wybitnym uczniom przez Dyrektorów szkół, po zasięgnięciu opinii rad pedagogicznych.

Celem „Miejskiego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży białostockich szkół”¹³⁰ jest motywowanie i rozwijanie kreatywności uczniów oraz udzielanie pomocy finansowej dzieciom i młodzieży w rozwijaniu ich szczególnych zainteresowań i umiejętności. Miasto zakłada tworzenie i rozwój ekonomicznych warunków edukacyjnych m.in. poprzez przyznawanie uczniom białostockich szkół stypendiów motywacyjnych w poniższych kategoriach:

- a. **Stypendia za wyniki i osiągnięcia w nauce**¹³¹ - przyznawane są uczniom białostockich szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz studentom I roku uczelni publicznych i niepublicznych. Na rok szkolny 2024/2025 przyznano 109 stypendiów za wyniki i osiągnięcia w nauce (w wysokości od 800 zł do 2 100 zł miesięcznie); łączna kwota przeznaczona na wypłatę stypendiów w okresie od września do grudnia 2024 r. wyniosła 127 400 zł, a od stycznia do czerwca 2025 r. wyniesie 205 800 zł.
- b. **Stypendia w dziedzinie twórczości artystycznej**¹³² - przyznawane są uczniom białostockich szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz studentom I roku uczelni publicznych i niepublicznych. Na rok szkolny 2024/2025 przyznano stypendium 184 uzdolnionym uczniom (w wysokości od 600 zł do 1 200 zł miesięcznie). Kwota przeznaczona na wypłatę stypendiów w dziedzinie twórczości artystycznej w okresie od września do grudnia 2024 r. wyniosła 146 200 zł, od stycznia do czerwca 2025 r. wyniesie – 221 700 zł.

¹²⁹ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.).

¹³⁰ Uchwała Nr IV/34/15 Rady Miasta Białystok z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie przyjęcia „Miejskiego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży białostockich szkół” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2015 r. poz. 305) zmieniona uchwałą Nr XVI/257/19 Rady Miasta Białystok z dnia 25 listopada 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2019 r. poz. 5686).

¹³¹ Stypendia przyznawane są uczniom białostockich szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz studentom I roku uczelni publicznych i niepublicznych na podstawie uchwały Nr XIX/310/2020 Rady Miasta Białystok z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów za wyniki i osiągnięcia w nauce (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2020 r. poz. 498).

¹³² Uchwała Nr XIX/312/20 Rady Miasta Białystok z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie zasad udzielania stypendiów w dziedzinie twórczości artystycznej uczniom i studentom uzdolnionym artystycznie (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2020 r. poz. 500) i Rozstrzygnięcie nadzorcze nr NK-II.4131.21.2020 z dnia 17 lutego 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2020 r. poz. 1105).

- c. **Stypendia za innowacyjną myśl techniczną**¹³³ - w 2024 r. przyznano stypendium w formie jednorazowego świadczenia 57 uzdolnionym uczniom. Najwyższe stypendium to 7 000 zł, a najniższe 450 zł. Łączna kwota przeznaczona na wypłatę stypendiów w 2024 r. wyniosła 173 997,80 zł.

STYPENDIA DLA SZCZEGÓLNIE UZDOLNIONYCH STUDENTÓW¹³⁴

W 2024 r. Prezydent Miasta Białegostoku przyznał po raz trzeci stypendia szczególnie uzdolnionym studentom. Stypendia to wyraz uznania dla wybitnych osiągnięć i wysokiego poziomu wiedzy studentów. Przeznaczone są dla studiujących na uczelniach wyższych (I lub II stopnia albo jednolitych studiów magisterskich), mających siedzibę lub filię w Białymstoku. Nagroda skierowana była do tych, którzy wykazali się szczególnymi dokonaniem w działalności naukowej, artystycznej, sportowej, społecznej czy wolontariacie. Średnia ocen ubiegającego się o stypendium w roku akademickim bezpośrednio poprzedzającym złożenie wniosku nie mogła być niższa niż 4,5, a wiek kandydata – nie wyższy niż 26 lat.

Nabór wniosków trwał od 15 września do 15 października 2024 r. W postępowaniu konkursowym wpłynęło 148 wniosków.

Za rok akademicki 2023/2024 stypendia w wysokości 6 000 zł brutto otrzymało 50 studentów. Laureatami stypendium zostali studenci z uczelni: Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (17), Uniwersytetu w Białymstoku (16), Politechniki Białostockiej (8), Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie Filia w Białymstoku (7) oraz Uniwersytetu Muzycznego F. Chopina, Filia w Białymstoku (2).

9.11. Kadra nauczycielska

W 2024 r. w jednostkach oświatowych Miasta Białegostoku stan zatrudnienia pracowników pedagogicznych i administracyjno-obsługowych wynosił łącznie 9 375,74 etatu, w tym pracownicy pedagogiczni zatrudnieni byli na 6 771,01 etatu, zaś pracownicy administracyjno-obsługowi na 2 604,73 etatu (wartości średnioroczne).

Tabela 155. Pracownicy oświatowych jednostek samorządowych w ujęciu średniorocznym w 2024 roku

Typ jednostki oświatowej	Etaty pracowników niepedagogicznych	Etaty pracowników pedagogicznych	Etaty razem
Przedszkola i zespół przedszkoli	750,45	887,69	1 638,14
Szkoły podstawowe i zespoły szkolno-przedszkolne	990,68	2 807,02	3 797,70
Licea ogólnokształcące samodzielne	201,29	854,63	1 055,92
Zespoły szkół i placówek oświatowych	568,06	2 038,80	2 606,86
Placówki i zespoły pozaszkolne	94,25	182,87	277,12
Razem	2 604,73	6 771,01	9 375,74

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej

¹³³ Uchwała Nr XIX/311/20 Rady Miasta Białystok z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie zasad udzielania stypendiów za innowacyjną myśl techniczną uczniom szkół ponadpodstawowych i studentom (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2020 r. poz. 499 ze zm.) i Rozstrzygnięcie nadzorcze nr NK-II.4131.16.2020.AK z dnia 17 lutego 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2020 r. poz. 1104).

¹³⁴ Uchwała Nr LXXI/971/23 Rady Miasta Białystok z dnia 29 maja 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zasad udzielania pomocy materialnej w formie stypendiów dla szczególnie uzdolnionych studentów (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2023 r. poz. 3074).

Tabela 156. Średnia miesięczna płaca brutto (w zł)

Typ jednostki oświatowej	2020	2021	2022	2023	2024
Przedszkola	4 083,36	4 267,68	4 358,92	4 955,03	6 125,01
Zespoły szkolno-przedszkolne	4 476,32	4 545,45	4 574,40	5 116,37	6 407,39
Szkoły podstawowe	4 628,91	4 751,72	4 755,80	5 279,57	6 540,15
Szkoły ponadpodstawowe	5 006,82	5 020,58	4 932,08	5 411,13	6 827,57
Bursa szkolna (do 31.08.2020)	4 605,31	nd.	nd.	nd.	nd.
Placówki wychowania pozaszkolnego	3 758,63	4 139,71	4 451,57	5 170,68	6 306,19
Zespół placówek oświatowych (od 01.09.2020)	5 054,32	4 590,33	4 518,35	5 250,87	6 104,74
Szkoły muzyczne	4 216,62	4 581,40	5 592,79	7 829,00	nd.
Szkoły i placówki specjalne	5 177,14	5 187,42	5 123,89	5 550,70	6 920,47
Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	4 572,36	5 067,26	4 987,84	5 563,61	7 019,40
Białostockie Centrum Edukacji (od 01.09.2023 r.)	nd.	nd.	nd.	5 082,53	7 804,63
Centrum Kształcenia Ustawicznego (do 31.08.2023 r.)	4 537,14	4 813,08	4 978,40	5 395,15	nd.
Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego	4 447,08	4 999,74	5 057,75	5 084,88	nd.

Źródło: Departament Edukacji - na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej, arkuszy organizacyjnych oraz sprawozdań z wykonania budżetów poszczególnych placówek

SZKOLENIA KADRY KIEROWNICZEJ JEDNOSTEK OŚWIATOWYCH

Organ prowadzący zapewnił dyrektorom jednostek oświatowych wsparcie w podnoszeniu ich kwalifikacji i umiejętności zawodowych. Zorganizowano 7 szkoleń skierowanych do kadry kierowniczej przedszkoli, szkół i placówek oświatowych Miasta Białegostoku. Szkolenia dotyczyły wdrożenia standardów ochrony małoletnich w placówkach oświatowych, arkusza organizacyjnego, edukacji włączającej oraz systemu informacji oświatowej. W szkoleniach wzięło udział łącznie 501 osób.

WYRÓŻNIENIA DLA NAUCZYCIELI

- „**Diligentiae - za pilność**” - wyróżnienie w formie okolicznościowego medalu i certyfikatu przyznawane jest przez Prezydenta Miasta Białegostoku corocznie, a wręczone podczas uroczystej inauguracji nowego roku szkolnego. Wyróżnieni zostają najlepsi uczniowie oraz ich nauczyciele. W dniu 2 września 2024 r. w Szkole Podstawowej Nr 50 z Oddziałami Integracyjnymi im. Świętej Jadwigi Królowej Polski w Białymstoku Prezydent Miasta Białegostoku wręczył medale „Diligentiae - za pilność” 98 uczniom i 98 nauczycielom.
- „**Nauczyciel Mądry Sercem**” – wyróżnienie przyznawane nauczycielom przez Prezydenta Miasta Białegostoku, w formie statuetki lub grawertonu oraz okolicznościowego certyfikatu wręczone jest corocznie podczas obchodów Dnia Edukacji Narodowej. Kandydatem do wyróżnienia może być osoba odznaczająca się szczególnymi osiągnięciami w pracy z uczniami, będąca dla nich autorytetem, mobilizująca młodzież do działania i rozwoju osobistego. Dotychczas uhonorowano pracę i osiągnięcia 206 nauczycieli publicznych i niepublicznych szkół oraz placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Białegostoku. W 2024 r. do grona dołączyło kolejnych 7 nauczycieli.

- **Nagrody dla nauczycieli** - zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy¹³⁵, w budżetach organów prowadzących jednostki oświatowe tworzy się specjalny fundusz na nagrody dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze w wysokości co najmniej 1% planowanych rocznych wynagrodzeń osobowych, z przeznaczeniem na wypłaty nagród organów prowadzących i dyrektorów jednostek oświatowych. Nagrody przyznano nauczycielom z okazji jubileuszy szkół oraz podczas uroczystości związanych z obchodami Dnia Edukacji Narodowej. W 2024 r. Prezydent Miasta Białegostoku nagroził ponad 200 nauczycieli białostockich jednostek oświatowych.

Działania wskazane w podrozdziale 9.11. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

K1.6. Kompetencje zarządcze w sektorze publicznym i w biznesie

9.12. Wydatki budżetu Miasta Białegostoku na oświatę i wychowanie

W 2024 r. wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 1 342 906 480 zł i były wyższe niż w roku poprzednim o 271 815 695 zł. Stanowiły 45,1% budżetu Miasta Białegostoku.

Ważnym aspektem finansowania oświaty jest doskonalenie zawodowe nauczycieli. Zgodnie z art. 70a ust. 1 ustawy¹³⁶, w budżecie Miasta Białystok w 2024 r. wyodrębniono środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli, z uwzględnieniem szkoleń branżowych, w wysokości 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli – w kwocie 3 182 400 zł.

W 2024 r. wydatki na programy finansowane z udziałem środków budżetu Unii Europejskiej (Erasmus+, Power) wyniosły 4 547 387,79 zł.

Miasto Białystok, realizując obowiązek ustawowy w 2024 r. przekazało niepublicznym jednostkom oświatowym dotacje w łącznej wysokości 277 160 873,47 zł. Dotacją zostało objętych 165 placówek, w tym: punkty przedszkolne, przedszkola, oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, szkoły podstawowe, licea dla młodzieży i dorosłych, technika, szkoły branżowe, szkoły policealne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz inne placówki wychowawczo-opiekuńcze. W ramach otwartego konkursu na realizację zadania publicznego z zakresu wychowania przedszkolnego, wyłonionym w drodze konkursu 10 przedszkolom niesamorządowym przekazano środki finansowe na łączną kwotę 13 233 476,12 zł.

SZKOLNY BUDŻET PARTYCYPACYJNY MIASTA BIAŁEGOSTOKU

Szkolny Budżet Partycypacyjny (SBP) to środki z budżetu Miasta Białystok, przeznaczone na sfinansowanie projektów zgłoszonych przez uczniów białostockich publicznych szkół ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Białystok. Jego celem jest promowanie postawy obywatelskiej młodzieży, aktywizowanie uczniowskiego środowiska szkolnego oraz rozwijanie poczucia wpływu na otoczenie. Proces SBP w szkole polega na zorganizowaniu następujących etapów: akcja promocyjno-informacyjna, zgłaszanie projektów, weryfikacja zgłoszonych projektów, głosowanie, realizacja zwycięskich projektów. Za realizację poszczególnych działań odpowiada szkolny zespół koordynacyjny wyznaczony przez dyrektora szkoły.

W 2024 r. uruchomiona została pierwsza edycja Szkolnego Budżetu Partycypacyjnego. Z budżetu Miasta Białystok sfinansowano projekty w 21 publicznych szkołach

¹³⁵ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.).

¹³⁶ Jw.

ponadpodstawowych. Realizacja projektów w placówkach kosztowała łącznie 83 395,81 zł. Każda zgłoszona szkoła miała do dyspozycji środki w maksymalnej kwocie 4 tys. zł.

Działania wskazane w podrozdziale 9.12. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

K4.2. Wzrost aktywności i partycypacji społeczności lokalnych oraz rozwój więzi społecznych na poziomie lokalnym

10. POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA

10.1. Pomoc społeczna

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku (MOPR) jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, która wykonuje zadania własne gminy i powiatu oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę i powiat, a także zadania z zakresu administracji rządowej¹³⁷.

Główne cele realizowane przez MOPR to:

- pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- pomoc w doprowadzaniu do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem;
- umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia;
- wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacja pieczy zastępczej.

10.1.1. Rozwiązywanie problemów społecznych

MIEJSKA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA BIAŁEGOSTOKU NA LATA 2021-2030¹³⁸

Strategia jako dokument planistyczny określa cele strategiczne oraz priorytety i kierunki działań. Zawarte w dokumencie zadania realizacyjne (działania) odnoszą się do lokalnej polityki społecznej, adresowanej do mieszkańców Białegostoku. Strategia wskazuje podmioty uczestniczące w realizacji założonych celów, a także działania, które są oparte na współpracy wielu różnych instytucji i organizacji działających na rzecz niwelowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Strategia jest dostępna na stronie internetowej www.bip.bialystok.pl, w zakładce: Akty prawne/ Uchwały Rady Miasta.

Corocznie opracowywane jest sprawozdanie (monitoring) za rok poprzedni z realizacji działań, odzwierciedlające osiągnięcie wskaźników, które jest zamieszczane na stronie internetowej BIP Urzędu Miejskiego w Białymstoku oraz na stronie internetowej BIP Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

¹³⁷ Ośrodek realizuje zadania zapisane w szczególności w przepisach: ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.), ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49), ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 224 ze zm.), ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 ze zm.), ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 438), ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.), ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146 ze zm.), ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.).

¹³⁸ Uchwała Nr XXXV/509/21 Rady Miasta Białystok z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2021-2030.

PROGRAM POMOCY SPOŁECZNEJ MIASTA BIAŁEGOSTOKU NA LATA 2021-2024¹³⁹

Program nakierowany jest na:

- zaspokojenie niezbędnych potrzeb osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej;
- aktywizację i reintegrację osób i rodzin w celu życiowego usamodzielnienia, tj. pomoc zagrożonym wykluczeniem społecznym, bezdomnym i zagrożonym bezdomnością, osób i rodzin, w których występuje uzależnienie od alkoholu, cudzoziemcom, osób mających trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- wsparcie osób chorych, niepełnosprawnych, starszych i samotnych;
- pomoc rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze;
- organizowanie społeczności lokalnej - włączanie do życia społecznego poprzez działania aktywizujące, integrujące i usamodzielniające kierowane do osób niezaradnych życiowo i grup marginalizowanych.

Program jest dostępny na stronie internetowej www.bip.bialystok.pl, w zakładce: Akty prawne/ Uchwały Rady Miasta.

Informacja o realizacji programu zamieszczana jest w sprawozdaniu z działalności MOPR.

BIAŁOSTOCKI PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2024-2026¹⁴⁰

Celem strategicznym Programu jest zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom, w szczególności przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzinom zastępczym, rodzinnym domom dziecka i osobom usamodzielniającym się oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.

W 2024 r. zapewniono rodzinom możliwość podnoszenia kompetencji wychowawczych poprzez udział w szkoleniach i warsztatach oraz korzystanie ze wsparcia asystenta rodziny, natomiast dzieci były obejmowane opieką i wychowaniem w placówkach wsparcia dziennego. Rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka zapewniono wsparcie w realizowaniu zadań z zakresu pieczy zastępczej, m.in. poprzez zapewnienie opiekunom zastępczym wsparcia merytorycznego czy poprawę sytuacji bytowej. Dzieciom zapewniano miejsca w rodzinnej pieczy zastępczej, a osobom usamodzielnianym wsparcie merytoryczne i emocjonalne oraz możliwość pobytu w mieszkaniu treningowym.

W 2024 r. program realizowany był przez: Urząd Miejski w Białymstoku, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, placówki opiekuńczo-wychowawcze, organizacje pozarządowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Białostocką Akademię Rodziny oraz Zarząd Mienia Komunalnego w Białymstoku.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie corocznie przedkłada Prezydentowi Miasta Białegostoku informację z realizacji Programu.

Program jest dostępny na stronie internetowej www.bip.bialystok.pl, w zakładce: Akty prawne/ Uchwały Rady Miasta.

¹³⁹ Uchwała Nr XXXII/486/20 Rady Miasta Białystok z dnia 23 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Programu Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2021-2024.

¹⁴⁰ Uchwała Nr LXXXII/1084/23 Rady Miasta Białystok z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Białostockiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026.

10.1.2. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza

WSPIERANIE RODZINY PRZEZ ASYSTENTA RODZINY

Zgodnie z ustawą¹⁴¹, rodzinom wychowującym dzieci, w szczególności przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, udzielane jest wsparcie w formie asystenta rodziny. Asystent prowadzi działania w rodzinie tak, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent rodziny pracuje także z rodzicami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w celu przywrócenia pełnej władzy rodzicielskiej.

Ponadto, zgodnie z ustawą¹⁴² ze wsparcia asystenta rodziny może skorzystać każda kobieta w ciąży i jej rodzina oraz rodzina z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, powstałą w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W 2024 r. 1 rodzina korzystała z koordynacji wsparcia asystenta rodziny z ustawy „Za życiem”, natomiast 7 rodzinom udzielono porad w ramach ww. ustawy.

Tabela 157. Asystenci rodziny

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba asystentów	25	19	17	18	19
Liczba rodzin	194	240	255	263	251
Liczba dzieci w rodzinach	469	526	594	611	574

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

ZAPEWNIENIE RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ DZIECIOM, ZWŁASZCZA PONIŻEJ 10 ROKU ŻYCIA, POZBAWIONYM OPIEKI RODZICÓW

Prezydent Miasta Białegostoku wyznaczył MOPR jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta. Zadanie to realizuje Zespół ds. Pieczy Zastępczej MOPR. Zgodnie z zapisami ustawy¹⁴³, piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Piecza zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe (w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne) oraz rodzinne domy dziecka.

Tabela 158. Rodzinna piecza zastępcza w Mieście Białystok

Wyszczególnienie	2020		2021		2022		2023		2024	
	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	153	193	158	197	153	193	162	194	149	180
Rodziny zastępcze niezawodowe	52	74	45	57	44	56	47	57	55	64
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	11	44	11	51	11	57	10	50	14	47

¹⁴¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

¹⁴² Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829).

¹⁴³ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Wyszczególnienie	2020		2021		2022		2023		2024	
	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci
rodziny specjalistyczne	2	4	2	6	2	14	2	16	2	6
rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	9	2	14	2	12	2	7	2	10
rodzinne domy dziecka	5	42	4	40	5	46	5	53	6	43
Ogółem¹⁴⁴	221	353	218	342	213	338	224	343	224	324

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Dzieci objęte pieczą zastępczą doświadczyły traumatycznych przeżyć i często przejawiają zaburzenia w sferze emocjonalnej, społecznej i edukacyjnej. Pociąga to za sobą konieczność udzielania specjalistycznego wsparcia opiekunom zastępczym, którzy na co dzień muszą mierzyć się z wyzwaniem, jakie niesie za sobą rodzicielstwo zastępcze. Rodziny zastępcze mogą korzystać ze wsparcia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, psychologów i pedagogów.

Tabela 159. Liczba rodzin zastępczych i dzieci objętych wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin (liczba wychowanków)	105 (177)	106 (187)	105 (203)	113 (221)	122 (224)
Liczba spotkań z koordynatorami	521 spotkań oraz 1 200 rozmów telefonicznych	948	1 079	1 301	1 373

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Wychowanek pieczy zastępczej na rok przed osiągnięciem pełnoletności wyznacza opiekuna usamodzielnienia i wspólnie opracowują indywidualny program usamodzielnienia, w którym opisywane są dalsze plany wychowanka dotyczące jego miejsca pobytu, nauki czy pracy. Realizacja programu jest monitorowana przez pracownika socjalnego lub koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek (w tym m.in. placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych), świadczona jest pomoc finansowa mająca na celu życiowe usamodzielnienie m.in. poprzez udzielanie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie.

¹⁴⁴ Liczba dzieci wykazana w wierszu „Ogółem” jest rzeczywistą liczbą dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, a nie podsumowaniem wcześniejszych wierszy (niektóre dzieci w danym roku były pod opieką więcej niż jednej formy rodzinnej pieczy zastępczej).

Tabela 160. Usamodzielnienie wychowanków

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodziny zastępcze	65	60	69	75	75
Liczba usamodzielnianych wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze	47	54	52	64	51
Liczba usamodzielnianych wychowanków opuszczających m.in. młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze	16	21	15	15	10
Ogółem	128	135	136	154	136

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku kierował dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Białegostoku po zasięgnięciu opinii dyrektora placówki na podstawie orzeczeń sądu, doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców czy osób trzecich lub umieszczonych w trybie art. 12a ustawy¹⁴⁵. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dzieci były kierowane do instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Białegostoku po uzyskaniu zezwolenia wojewody na przyjęcie kolejnego dziecka, pomimo przekroczenia dopuszczalnej liczby dzieci w placówce.

Spadek liczby dzieci przebywających w placówce wiąże się z mniejszą liczbą wydanych postanowień sądu o umieszczeniu dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej i mniejszą liczbą interwencyjnych umieszczeń dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela 161. Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Wyszczególnienie	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba dzieci przebywająca w placówce
Placówki rodzinne			
2020	1	8	9
2021	1	8	9
2022	1	8	11
2023	1	8	11
2024	0	0	0
Placówki socjalizacyjno-wychowawcze			
2020	8	160	183
2021	8	112	182
2022	8	112	209
2023	8	112	225
2024	9	120	215

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

¹⁴⁵ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673).

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

W 2024 r. na terenie Miasta Białystok funkcjonowało 11 placówek wsparcia dziennego: 9 placówek prowadzonych było przez organizacje pozarządowe i podmioty niepubliczne, w tym: 8 w formie specjalistycznej, 1 w formie połączonej – opiekuńczo-specjalistycznej. Pozostałe 2 placówki wsparcia dziennego funkcjonowały w strukturach Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku.

Tabela 162. Placówki wsparcia dziennego w Mieście Białystok w 2024 roku

Wyszczególnienie	Placówki prowadzone przez Miasto Białystok	Placówki prowadzone przez inne podmioty	Ogółem
Liczba placówek wsparcia dziennego, w tym prowadzone w formie:	2	9	11
specjalistycznej	2	8	10
opiekuńczo-specjalistycznej	0	1	1
Liczba miejsc	70	226	296
Liczba umieszczonych dzieci	76	330	406
Wydatki (w zł)	1 360 037,04	2 630 264,90	3 990 301,94

Źródło: Departament Spraw Społecznych

MIEJSKI PROGRAM „WYCHOWAWCA PODWÓRKOWY”

W 2024 r. głównym celem Miejskiego Programu „Wychowawca Podwórkowy” było zapobieganie nieakceptowanym zachowaniom dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym poprzez organizowanie im czasu wolnego, rozwijanie ich zainteresowań oraz prowadzenie działań profilaktycznych. Uczestnikami Programu były dzieci i młodzież z białostockich osiedli w przedziale wiekowym 6-21 lat (w przypadku rodzeństwa mogły uczestniczyć dzieci w wieku 5 lat). Najliczniejszą grupą wiekową stanowiły dzieci w przedziale 6-12 lat. Średnia liczba osób uczestniczących w zajęciach stacjonarnych w miesiącu to ok. 336 dzieci, średnia liczba odwiedzających profil Programu na Facebooku – 2 800 osób. W zajęciach programowych uczestniczyły również dzieci z Białorusi, Ukrainy i Wielkiej Brytanii. W lutym 2024 r. na Instagramie powstał profil projektu „Świat Nastolatka”, który obserwowało 76 osób.

Wychowawcy podwórkowi realizowali następujące działania:

- organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży z białostockich osiedli mieszkaniowych w godzinach popołudniowych w ciągu tygodnia;
- organizowanie różnorodnych zajęć sportowych, profilaktycznych, rekreacyjnych czy gier zespołowych, wspólnych wyjazdów (m.in. do kina i teatru oraz na basen, wystawy i wycieczki), zajęć plastycznych oraz spotkań z interesującymi osobami;
- prowadzenie zajęć, uczących dzieci różnych umiejętności społecznych (współdziałania w grupie, nawiązywania nowych kontaktów, integrowania się ze środowiskami społecznymi i wychowawczymi, pomagania w lepszym zrozumieniu świata i ludzi);
- świadczenie pomocy w rozwiązywaniu codziennych trudności i problemów dzieci: szkolnych, socjalnych, rodzinnych i rówieśniczych, w tym zapewnianie wsparcia poprzez otwartość i akceptację zgłaszanych zachowań autodestrukcyjnych oraz kryzysów psychicznych;
- tworzenie indywidualnych programów korekcyjnych, programów psychokorekcyjnych lub psychoprofilaktycznych, w szczególności terapii pedagogicznej i sesji socjoterapeutycznych;

- stosownie do potrzeb nawiązywanie kontaktu i współpracy z rodzicami i szkołami; współpraca z lokalnym systemem wsparcia, w tym placówkami pomocy społecznej i pomocy specjalistycznej.

Miejski Program „Wychowawca Podwórkowy” w 2024 r. był prowadzony na osiedlach: Bojary, Centrum, Dojlidy, Mickiewicza, Nowe Miasto, Piasta I, Przydworcowe, Starosielce i Zielone Wzgórza. Z Programem współpracowały szkoły SP nr: 2, 3, 9, 10, 19, 21, 31, 44, 49, 50 oraz ZSP nr 5. Działania programowe były realizowane także w 3 lokalach programowych na osiedlach: Centrum, Dojlidy oraz Starosielce.

Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025¹⁴⁶ - Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

- do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 1 074 formularzy „Niebieska Karta – A”;
- funkcjonowało 1 245 grup roboczych/diagnostyczno – pomocowych, które odbyły 3 206 posiedzeń i objęły wsparciem 1 821 osób doznających przemocy domowej;
- objęto pomocą w różnorodnych formach wsparcia 3 567 osób;
- zapewniono ochronę 32 dzieciom na podstawie art. 12 a ust. 1 ustawy¹⁴⁷,
- podejmowano działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskiej Karty” wobec 1 846 osób;
- wypełniono 891 formularzy „Niebieska Karta - C” i 603 formularze „Niebieska Karta - D”;
- zakończono łącznie 664 procedury „Niebieskiej Karty”;
- pracownicy socjalni objęli pomocą w formie poradnictwa socjalnego 1 079 osób doznających przemocy domowej;
- monitorowano sytuację osób zagrożonych przemocą pozostających poza procedurą „Niebieskiej Karty”.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy:

- „Zamień przemoc na moc” – kontynuacja programu pomocy psychologiczno – terapeutycznej kierowanej do rodziców krzywdzących z terenu Miasta Białystok;
- „Prowadzenie interdyscyplinarnej placówki wsparcia dzieci krzywdzonych oraz ich rodzin i opiekunów z terenu Miasta Białystok” – Centrum Pomocy Dzieciom;
- „Rusztowanie dla relacji” – krótko i długoterminowe oddziaływania pomocowe, zwiększające kompetencje społeczne mieszkańców Białegostoku w zakresie przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci.

W mieście funkcjonują 4 mieszkania terapeutyczno – interwencyjne dla rodzin z dziećmi, doświadczających przemocy.

¹⁴⁶ Uchwała Nr LXIX/950/23 Rady Miasta Białystok z dnia 27 marca 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025.

¹⁴⁷ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673).

10.1.3. Świadczenia wynikające z polityki społecznej państwa i gminy

POMOC W ZASPOKAJANIU NIEZBĘDNYCH POTRZEB BYTOWYCH OSÓB I RODZIN BĘDĄCYCH W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

W 2024 r. prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało osobom i rodzinom, których dochód (netto) nie przekraczał kryterium dochodowego wynoszącego: dla osoby samotnie gospodarującej – 776 zł; na osobę w rodzinie – 600 zł; przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z przesłanek wymienionych w art. 7 pkt 1-15 ustawy¹⁴⁸, np. bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, alkoholizmu, bezdomności. W 2024 r. pomocą społeczną zostały objęte 5 772 osoby samotnie gospodarujące i rodziny (łącznie 7 669 osób).

Wspieranie osób i rodzin w zaspokajaniu ich niezbędnych potrzeb życiowych odbywa się poprzez realizację świadczeń (pieniężnych i niepieniężnych) z pomocy społecznej. Łączna kwota pomocy udzielonej w 2024 r. w oparciu o ww. ustawę wyniosła 34 713 700 zł.

¹⁴⁸ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.).

Tabela 163. Świadczenia z pomocy społecznej według powodów trudnej sytuacji życiowej

Rok	2020		2021		2022		2023		2024	
Wyszczególnienie	Liczba osób i rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób i rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób i rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób i rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób i rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	3 637	6 363	3 608	6 217	3 132	5 109	3 200	5 175	2 653	4 125
Sieroctwo	2	7	2	6	2	6	0	0	0	0
Bezdomność	265	265	292	292	238	239	268	269	222	223
Potrzeba ochrony macierzyństwa	323	1 282	260	1 188	238	1 167	299	1 463	260	1 323
w tym wielodzietność	130	681	133	708	150	849	211	1 186	199	1 121
Bezrobocie	2 454	5 074	2 543	5 181	2 271	4 593	2 346	4 726	2 014	4 011
Niepełnosprawność	2 575	3 672	2 401	3 379	2 345	3 294	2 407	3 441	2 202	3 054
Długotrwała lub ciężka choroba	2 110	3 120	1 977	2 876	1 980	2 824	2 222	3 151	2 097	2 929
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem, w tym:	919	2 862	553	1 828	345	1 182	488	1 544	381	1 203
rodziny niepełne	310	894	303	883	174	564	237	718	174	546
rodziny wielodzietne	108	583	136	761	88	490	96	545	72	409
Przemoc w rodzinie	56	170	60	187	31	96	49	173	52	163
Alkoholizm	214	306	251	346	211	317	331	478	349	500
Narkomania	14	18	35	41	23	37	57	78	58	79
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	114	167	118	157	88	132	113	167	101	134
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	128	315	124	332	91	205	188	417	161	349
Zdarzenie losowe	7	8	4	10	7	14	6	13	9	13
Sytuacja kryzysowa	0	0	157	214	2	2	0	0	0	0

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Tabela 164. Świadczenia w ramach zadań własnych Miasta Białegostoku (w zł)

Formy pomocy	2020		2021		2022		2023		2024	
	Liczba osób i rodzin	Kwota	Liczba osób i rodzin	Kwota	Liczba osób i rodzin	Kwota	Liczba osób i rodzin	Kwota	Liczba osób i rodzin	Kwota
Zasiłki stałe	1 411	7 785 925	1 363	7 514 322	1 310	8 089 824	1 318	7 704 843	1 291	11 140 266
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	1 157	601 260	1 130	589 875	1 138	656 239	1 177	641 893	1 133	905 932
Zasiłki okresowe	3 723	7 248 869	3 607	7 237 967	3 128	6 445 291	2 978	6 018 404	2 181	4 822 448
Zasiłki celowe, w tym:	4 837	4 699 888	4 596	4 168 705	3 594	4 022 566	3 360	4 081 802	2 622	3 757 990
zasiłki specjalne celowe	592	442 717	533	331 255	464	326 900	386	328 239	619	770 768
Sprawienie pochówku	37	72 622	36	59 114	41	85 666	34	114 630	42	187 660
Posiłki (w placówkach oświatowych i Dziennym Domu Pomocy Społecznej - DPS) i zasiłki na dożywianie - w ramach Programu rządowego	9 240	5 446 485 (środki własne Miasta 1 350 000)	8 836	5 732 190 (środki własne Miasta 1 434 902)	6 721	5 697 894 (środki własne Miasta 1 152 280)	6 895	6 668 697 (środki własne Miasta 1 388 696)	5 883	6 807 721 (środki własne Miasta 1 645 864)
Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania	508	3 502 642	515	3 547 493	508	3 556 207	511	3 856 605	517	4 218 595
Usługi dla osób z chorobą Alzheimera świadczone w DPS, ul. Baranowicka 203	19	54 687 (budżet DPS)	10	56 196	10	65 393	14	114 090	18	36 795
Usługa opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego świadczona w miejscu zamieszkania	42	227 355	0	0	55	457 198	70	506 919	80	0
Usługa opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego świadczona w ośrodku wsparcia	5	23 040	0	0	0	0	0	0	0	0
Gminny program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców	1 945	1 224 048	1 888	1 248 415	1 766	1 351 179	1 643	1 113 114	1 267	866 655

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Tabela 165. Świadczenia udzielone w ramach zadań zleconych

Wyszczególnienie		Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Pomoc cudzoziemcom w ramach IPI ¹⁴⁹	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za cudzoziemców realizujących IPI	Pomoc cudzoziemcom ze zgodą na pobyt ze względów humanitarnych i na pobyt tolerowany
2020	Liczba osób	10	12	0	42
	Kwota (w zł)	141 513	36 153	0	270 000
2021	Liczba osób	9	0	0	41
	Kwota (w zł)	133 448	0	0	270 000
2022	Liczba osób	8	194	20	37
	Kwota (w zł)	135 856	1 189 623	12 295	176 000
2023	Liczba osób	9	376	18	39
	Kwota (w zł)	122 888	2 293 222	6 406	190 000
2024	Liczba osób	8	295	12	28
	Kwota (w zł)	122 737	1 867 241	8 049	183 000

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Do zadań zleconych gminy, zgodnie z ustawą¹⁵⁰, należy wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, w szczególności osobom posiadającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiadającym obywatelstwo polskie oraz osobom, które uzyskały w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, spełniającym kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej¹⁵¹, przy jednoczesnym stwierdzeniu braku okoliczności, o której mowa w art. 12 ww. ustawy, tj. ustaleniu, iż nie zachodzą dysproporcje między udokumentowaną wysokością dochodu, a sytuacją majątkową osoby lub rodziny wskazujące, że ta osoba lub rodzina jest w stanie przezwyciężyć trudną sytuację życiową wykorzystując własne zasoby majątkowe.

Decyzję wydaje się na czas 90 dni - na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia.

Tabela 166. Liczba wydanych decyzji w sprawie uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Decyzje w sprawie uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej	2020	2021	2022	2023	2024
	329	185	266	390	456

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

¹⁴⁹ Indywidualny Program Integracji.

¹⁵⁰ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146 ze zm.).

¹⁵¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.).

KARTA POLAKA

Świadczenia pieniężne dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej realizowano na podstawie ustawy¹⁵². W 2024 r. wypłacano świadczenia pieniężne na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcom - posiadaczom Karty Polaka. Świadczenie przyznaje decyzją wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu osoby uprawnionej na terytorium RP. Jest to zadanie z zakresu administracji rządowej, przy czym do jego realizacji w Mieście Białystok został wyznaczony MOPR.

Tabela 167. Świadczenia pieniężne dla posiadaczy Karty Polaka

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób	515	502	188	325	224
Kwota świadczeń (w zł)	2 769 638	3 872 853	1 506 630	3 287 193	2 512 686

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE DLA REPATRIANTÓW

Świadczenia pieniężne dla repatriantów są wypłacane na podstawie ustawy¹⁵³. W 2024 r. wypłacano świadczenia pieniężne ze środków budżetu państwa na pokrycie poniesionych kosztów przejazdu oraz na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie w związku z osiedleniem się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Tabela 168. Świadczenia pieniężne dla repatriantów

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób	1	2	1	1	6
Kwota świadczeń (w zł)	11 420	67 264	27 637	12 721	199 538

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

ŚWIADCZENIA RODZINNE

W 2024 r. realizowano zadania w zakresie świadczeń rodzinnych na podstawie ustaw¹⁵⁴. Nastąpił spadek liczby osób korzystających z zasiłków rodzinnych i przysługujących do niego dodatków oraz nieznaczny spadek liczby osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Spowodowane jest to brakiem podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania świadczeń. Realizowano także wypłatę zasiłku dla opiekuna na podstawie ustawy¹⁵⁵. Spadek liczby osób korzystających z zasiłku dla opiekuna spowodowany był rezygnacją osób uprawnionych na rzecz świadczenia pielęgnacyjnego. Od 2021 r. Rządowy Program „Dobry Start” realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS). Od czerwca 2022 r. świadczenie wychowawcze realizuje ZUS. Od 2023 r. MOPR dokonywał wypłaty świadczenia wychowawczego jedynie w ramach koordynacji zabezpieczenia społecznego.

¹⁵² Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. z 2023 r. poz. 192).

¹⁵³ Ustawa z dnia 09 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105).

¹⁵⁴ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 ze zm.) oraz ustawa z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 438).

¹⁵⁵ Ustawa z dnia 04 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna (Dz. U. z 2024 r. poz. 246 ze zm.).

Tabela 169. Liczba świadczeń rodzinnych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Zasiłki rodzinne	117 805	97 207	83 923	70 511	55 151
Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego z tytułu:	50 755	45 549	41 513	37 550	31 458
urodzenia dziecka	807	667	568	375	178
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	3 289	2 464	1 704	1 203	691
samotnego wychowywania dziecka	5 952	5 431	4 868	4 189	3 568
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	10 312	9 585	9 295	9 226	8 386
rozpoczęcia roku szkolnego	11 930	9 684	8 308	7 292	5 798
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	317	237	172	169	191
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	18 148	17 481	16 598	15 096	12 646
Zasiłki pielęgnacyjne	69 254	70 768	74 040	77 709	81 302
Świadczenia pielęgnacyjne	13 247	15 005	17 643	20 289	24 069
Specjalne zasiłki opiekuńcze	1 916	1 187	612	272	135
Zasiłki dla opiekuna	816	558	306	174	112
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1 786	1 591	1 370	937	561
Świadczenie rodzicielskie	6 826	6 101	5 515	4 459	3 425
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	44	48	38	33	34
Fundusz Alimentacyjny	17 979	17 442	15 097	14 826	13 505
Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (ZUS i KRUS)	11 300	11 677	13 262	14 712	14 103
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	6 330	6 577	7 365	8 525	8 427
Świadczenie wychowawcze	617 643	621 119	258 408	176	155
Świadczenie „Dobry Start”	31 054	26 ¹⁵⁶	0	0	0

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Tabela 170. Liczba świadczeniobiorców

Świadczeniobiorcy ¹⁵⁷	2020	2021	2022	2023	2024
Ogółem, z tego:	67 030	43 316	42 326	9 445	9 109
pobierający świadczenia rodzinne	10 291	9 470	8 959	8 690	8 436
pobierający zasiłek dla opiekuna	68	47	26	15	12
pobierający świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1 427	1 374	816	739	661

¹⁵⁶ Program „Dobry Start” od 2021 r. realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Dane dotyczą świadczeń przyznanych po usunięciu braków formalnych we wnioskach złożonych w 2020 r.¹⁵⁷ Liczba świadczeniobiorców - średnia z 12 miesięcy na podstawie sprawozdań rzeczowo-finansowych.

Świadczeniobiorcy ¹⁵⁷	2020	2021	2022	2023	2024
pobierający świadczenie wychowawcze	32 515	32 411	32 525	1	0
pobierający świadczenie „Dobry Start”	22 728	14 ¹⁵⁸	0	0	0

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE¹⁵⁹

W 2024 r. liczba gospodarstw domowych, które skorzystały z dodatku mieszkaniowego utrzymana jest na zbliżonym poziomie do roku ubiegłego; w latach 2023-2024 nie realizowano wypłaty dodatku energetycznego z uwagi na jego zawieszenie.

Tabela 171. Liczba gospodarstw domowych uprawnionych do dodatków mieszkaniowych i energetycznych

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw domowych				
	2020	2021	2022	2023	2024
Dodatki mieszkaniowe	4 287	4 050	4 315	4 303	4 331
Dodatki energetyczne	2 014	1 822	1 333	0	0

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Tabela 172. Wydatki na dodatki mieszkaniowe i energetyczne

Wyszczególnienie	Rodzaj świadczenia (w zł)				
	2020	2021	2022	2023	2024
Dodatki mieszkaniowe	9 240 509	9 454 915	11 951 375	13 756 553	14 368 155
Dodatki energetyczne	221 850	210 781	58 064	0	0

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE MIASTA BIAŁYSTOK¹⁶⁰

Zadanie jest zlecone gminie ustawą¹⁶¹. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są: stypendia szkolne oraz zasiłek szkolny (w przypadku wystąpienia zdarzenia losowego).

Tabela 173. Wydatki na stypendia szkolne

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba uczniów	965	740	(I-VI) - 527 (IX-XII) - 427	826	655
Kwota świadczeń (w zł)	885 165	722 553	631 483	544 197	463 002

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

¹⁵⁸ Program „Dobry Start” od 2021 r. realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

¹⁵⁹ Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335).

¹⁶⁰ Uchwała Nr XI/155/19 Rady Miasta Białystok z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie określenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Białystok.

¹⁶¹ Ustawa z dnia 17 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.).

Tabela 174. Wydatki na zasiłki szkolne

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba uczniów	14	14	11	24	33
Kwota świadczeń (w zł)	8 680	8 680	6 820	14 880	20 460

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

10.1.4. Programy rządowe, gminne programy osłonowe, korpus wsparcia seniorów

GMINNY PROGRAM OSŁONOWY W ZAKRESIE ZMNIĘSZENIA WYDATKÓW PONIESIONYCH NA LEKI PRZEZ MIESZKAŃCÓW MIASTA BIAŁEGOSTOKU¹⁶²

Program adresowany jest do mieszkańców Miasta Białegostoku (w wieku emerytalnym, przewlekle chorych w wieku produkcyjnym, niepełnosprawnych) ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza.

Pomoc przysługiwała, jeżeli:

- w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku miesięczne wydatki na zakup leków osobom uprawnionym wynosiły łącznie co najmniej 30 zł na każdą uprawnioną osobę;
- dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekraczał 1 552 zł lub na osobę w rodzinie 1 050 zł.

Przyznana pomoc łącznie nie mogła być wyższa od kwoty:

- 30% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 1 osoby uprawnionej;
- 45% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 2 osób uprawnionych;
- 60% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 3 i większej liczby osób uprawnionych.

Informacja o realizacji programu zamieszczana jest w sprawozdaniu z działalności MOPR.

Tabela 175. Realizacja gminnego programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób, które skorzystały z programu	1 945	1 888	1 766	1 643	1 267
Liczba rodzin, które skorzystały z programu	1 841	1 806	1 745	1 626	1 256
Liczba osób w rodzinach, które skorzystały z programu	2 435	2 334	2 247	2 147	1 663
Liczba wniosków dotyczących uprawnienia 1 osoby w rodzinie	9 858	9 852	b.d.	7 971	6 238
Liczba wniosków dotyczących uprawnienia 2 osób w rodzinie	412	365	b.d.	211	164

¹⁶² Uchwała Nr XLVI/676/21 Rady Miasta Białystok z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta Białegostoku na lata 2022-2024 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2021 r. poz. 5325).

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wniosków dotyczących uprawnienia trzech i więcej osób w rodzinie	35	27	b.d.	28	30
Kwota przyznanej pomocy (w zł)	1 224 048	1 248 415	1 351 179	1 113 114	866 655

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

POMOC W ZAKRESIE DOŻYWIANIA PROGRAM „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU” NA LATA 2024–2028¹⁶³

Program zapewnia pomoc osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. W dniu 23 października 2023 r. Rada Miasta Białystok¹⁶⁴ podwyższyła kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze ww. wsparcia do 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ustawy¹⁶⁵. Pomoc w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” przyznawano osobom, których dochód nie przekraczał:

- 1 552 zł – dla osoby samotnie gospodarującej;
- 1 200 zł – na osobę w rodzinie.

Informacja o realizacji programu zamieszczana jest w sprawozdaniu z działalności MOPR.

Tabela 176. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania w ramach Programów: „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 i „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028

Wyszczególnienie		Pomoc w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” ogółem, w tym w formie:*	posiłku (w placówkach oświatowych i Dziennym Domu Pomocy Społecznej)	zasiłku celowego
2020	Liczba osób	9 240	1 162	8 248
	Koszt ogółem (zł)	5 789 031	528 306	5 260 725
2021	Liczba osób	8 836	1 147	7 833
	Koszt ogółem (zł)	6 118 798	637 266	5 481 532
2022	Liczba osób	6 721	1 251	6 497
	Koszt ogółem (zł)	6 051 309	702 618	5 348 690
2023	Liczba osób	6 895	1 358	6 639
	Koszt ogółem (zł)	6 668 697	1 087 176	5 581 521
2024	Liczba osób	5 883	1 104	5 652

¹⁶³ Uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 października 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024–2028 (M.P. z 2023 r. poz. 881).

¹⁶⁴ Uchwała Nr LXXV/1043/23 Rady Miasta Białystok z dnia 23 października 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności przyznawanego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2023 r. poz. 5397).

¹⁶⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.).

Wyszczególnienie	Pomoc w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” ogółem, w tym w formie:*	posiłku (w placówkach oświatowych i Dziennym Domu Pomocy Społecznej)	zasiłku celowego
Koszt ogółem (zł)	6 807 721	1 012 986	5 794 735

* dane nie sumują się, ponieważ jedna osoba mogła skorzystać w danym roku zarówno z posiłku, jak i zasiłku celowego - taka osoba wykazana jest w kolumnie „ogółem” tylko raz

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

PROGRAM OSŁONOWY W ZAKRESIE DOŻYWIANIA „POMOC MIASTA BIAŁEGOSTOKU W FORMIE POSIŁKU DZIECIOM W PRZEDSZKOLU I UCZNIOM W SZKOLE NA LATA 2024-2028”¹⁶⁶

Program realizowany jest w związku z wejściem w życie rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. Jego adresatami są dzieci i uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, zamieszkali na terenie Miasta Białegostoku. W oparciu o uchwałę, dyrektor szkoły lub przedszkola, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy dziecko albo uczeń wyrażało chęć zjedzenia posiłku, udzielał pomocy w formie posiłku dziecku albo uczniowi bez decyzji administracyjnej i ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W 2024 r. posiłek (bez konieczności wydania decyzji i przeprowadzania wywiadu środowiskowego) wydano 28 dzieciom i uczniom we wszystkich typach szkół (747 posiłków). Łączny koszt zadania to 3 904,94 zł (w tym: środki własne - 2 053,24 zł; dotacja – 1 851,70 zł).

Informacja o realizacji programu zamieszczana jest w sprawozdaniu z działalności MOPR.

PROGRAM „OPIEKA WYTCNIENIOWA” - EDYCJA 2024¹⁶⁷

Celem Programu było zapewnienie wsparcia członkom rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności – poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Formą realizacji zadania było świadczenie usługi:

- w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej – maksymalnie 240 godzin; usługa skierowana do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi do ukończenia 16. roku życia, posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności – świadczyła Fundacja Przystanek Autyzm i Caritas Archidiecezji Białostockiej;
- w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej – maksymalnie 240 godzin; usługa skierowana do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad

¹⁶⁶ Uchwała Nr LXXV/1044/23 z dnia 23 października 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta Białegostoku w formie posiłku dzieciom w przedszkolu i uczniom w szkole” na lata 2024-2028 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2023 r. poz. 5398).

¹⁶⁷ Uchwała Nr LXXXII/1121/24 Rady Miasta Białystok z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia Miasta Białystok do realizacji Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024 oraz Rozstrzygnięcie Nadzorcze nr NK-II.4131.76.2024.AB Wojewody Podlaskiego z dnia 16 kwietnia 2024 r.

dorośliymi osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności – świadczyła Fundacja Przystanek Autyzm i Caritas Archidiecezji Białostockiej.

Usługę opieki wytchnieniowej przyznawano na wniosek opiekuna osoby niepełnosprawnej decyzją administracyjną, wydawaną przez MOPR i usługę świadczoneo nieodpłatnie. W 2024 r. usługę opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego, świadczonej w miejscu zamieszkania przyznano 80 osobom i rodzinom.

PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ” - EDYCJA 2024

Zgodnie z art. 7 ust. 5 oraz art. 13 ustawy¹⁶⁸, Miasto Białystok przystąpiło do realizacji programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Z usług asystenta mogły skorzystać:

- dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji¹⁶⁹;
- osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, będące mieszkańcami Białegostoku¹⁷⁰.

Miasto powierzyło prowadzenie zadania następującym organizacjom pozarządowym:

- Fundacji Inicjatyw na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „IMPULS”;
- Stowarzyszeniu Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intellektualnie „Aktywni”;
- Fundacji Wspierania Rodziny i Społeczeństwa „Iskra”.

PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2021-2027

W 2024 r. realizowano Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (PO PŻ). Pomoc otrzymywały osoby i rodziny, które spełniały przesłanki określone w art. 7 ustawy¹⁷¹, których dochód nie przekraczał 2 056,40 zł - w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 1 590 zł - w przypadku osoby w rodzinie.

W zakresie doboru osób i weryfikacji uprawnień do pomocy żywnościowej m.in. w formie paczek żywnościowych MOPR współpracował z podmiotami zajmującymi się dystrybucją żywności na terenie Miasta Białegostoku - pracownik socjalny wydawał skierowania do konkretnej lokalnej organizacji partnerskiej: Stowarzyszenia Pomocy Rodzinie „DROGA”, Stowarzyszenia „Ku Dobrej Nadziei”, Stowarzyszenia Bliżej Siebie Białystok - Eindhoven, Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju „Hektor”, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Kościoła Zielonoświątkowego Zbór „Dobra Nowina”, Chrześcijańskiej Służby Charytatywnej Oddział Podlaski, Zespołu Parafialnego przy Kościele Św. Rocha, Parafii Rzymskokatolickiej pw. Bł. Bolesławy Lament, Centrum Pomocy „Samarytanin” Caritas Archidiecezji Białostockiej, Kościoła Chrześcijan Baptystów.

¹⁶⁸ Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1848 ze zm.).

¹⁶⁹ Traktowane na równi z orzeczeniami, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1961).

¹⁷⁰ Jw.

¹⁷¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.).

Informacja o realizacji programu zamieszczana jest w sprawozdaniu z działalności MOPR.

Tabela 177. Realizacja Programu - Pomoc Żywnościowa

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób zakwalifikowanych do udziału w programie	2 432	2 017	2 378	2 347	1 974
Liczba lokalnych organizacji partnerskich	11	12	10	10	11

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

PROGRAM OSŁONOWY W ZAKRESIE ZMNIEJSZANIA WYDATKÓW Z TYTUŁU OPŁAT ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI¹⁷²

Program ma formę pomocy finansowej, przyznawanej w postaci świadczenia pieniężnego w wysokości 50% należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zbieranymi w sposób selektywny. W 2024 r. nastąpił spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń, spowodowany brakiem zmiany kryterium dochodowego.

Informacja o realizacji programu zamieszczana jest w sprawozdaniu z działalności MOPR.

Tabela 178. Realizacja dodatku osłonowego

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw domowych			
	2021	2022	2023	2024
Kwota wydatków (w zł)	91 705	222 446	153 960	125 348
Liczba świadczeń	4 610	9 669	6 672	5 420

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

PROGRAM MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” NA ROK 2024¹⁷³

W 2024 r. w ramach programu zapewniono usługę całodobowej opieki na odległość dla Seniorów wyposażonych w tzw. „opaskę bezpieczeństwa” (Moduł II). Teleopieką objęto 587 osób, w wieku 60 lat i więcej.

Dzięki „opiece na odległość” Seniorzy funkcjonują w poczuciu, że w sytuacji nagłego zagrożenia, poprzez naciśnięcie przycisku alarmowego w opasce bezpieczeństwa, sygnał o niebezpieczeństwie zostanie przekazany do stale działającego centrum monitoringu, które uruchomi niezbędną interwencję.

W 2024 r. zarejestrowano łącznie 3 440 zgłoszeń do dyspozytora przy użyciu opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa, z tego:

¹⁷² Uchwała Nr XLI/606/21 Rady Miasta Białystok z dnia 16 sierpnia 2021 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków mieszkańców Miasta Białegostoku z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na lata 2021-2023 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2021 r. poz. 3203), w związku z § 1 uchwały Nr XLI/605/21 Rady Miasta Białystok z dnia 16 sierpnia 2021 r. zmieniającej uchwałę w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2021 r. poz. 3202).

¹⁷³ Uchwała nr LXXV/1046/23 Rady Miasta Białystok z dnia 23 października 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu osłonowego „Wsparcie seniorów Miasta Białegostoku” na lata 2024-2025 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2023 r. poz. 5400).

- 3 442 zgłoszenia - zakończone udzieleniem wsparcia przez telefon oraz dotyczące prośby zgłaszającego o interwencję bliskiej osoby z otoczenia bądź interwencję pracownika ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych;
- 18 zgłoszeń zakończonych interwencją służb ratunkowych.

Informacja o realizacji programu zamieszczana jest w sprawozdaniu z działalności MOPR.

10.1.5. Poradnictwo specjalistyczne

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK), który udziela bezpłatnej pomocy osobom i rodzinom, bez względu na ich sytuację materialną, będącym w stanie nagłego lub przewlekłego kryzysu spowodowanego m.in. przemocą domową, kryzysem małżeńskim, konfliktem rodzinnym, utratą, żałobą, osieroceniem, wypadkiem (w tym masowym), katastrofą, zdarzeniem losowym, problemem samobójstwa, trudnościami wychowawczymi, innymi kryzysami.

W ramach interwencji kryzysowej udzielana jest natychmiastowa specjalistyczna pomoc psychologiczna, a w zależności od potrzeb – również poradnictwo socjalne lub prawne. W OIK świadczone jest także poradnictwo pedagogiczne i rodzinne. Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela ponadto czasowego schronienia dla kobiet, kobiet w ciąży i kobiet z dziećmi będących w trudnej sytuacji życiowej, w tym doświadczających przemocy domowej. Czynny jest całodobowo, we wszystkie dni roku. Nie obowiązuje skierowanie.

Wyżej wymienione zadania realizowane są przez psychologów, terapeutę, specjalistów pracy z rodziną, pedagoga, konsultantów oraz specjalistę pracy socjalnej.

Tabela 179. Poradnictwo specjalistyczne - udzielone porady

Rodzaj poradnictwa	2020	2021	2022	2023	2024
Psychologiczne	2 208	1 835	1 511	2 636	2 050
Rodzinne	805	1 439	1 344	1 401	1 249
Mieszkańciewe i socjalne	290	196	343	260	274
Prawne	10 099	1 035	1 066	1 211	1 049
Pedagogiczne	348	433	429	303	416

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

PORADNICTWO RODZINNE

W ramach interwencji kryzysowej udzielano specjalistycznego poradnictwa w tym: psychologicznego, prawnego, rodzinnego, pedagogicznego, socjalnego. Dodatkowo 85 osób skorzystało z konsultacji, a terapią par/małżeństw objęto 44 osoby.

Prowadzono następujące grupy i zajęcia:

- Grupa wsparcia dla osób doznających przemocy;
- Grupa terapeutyczna dla osób doświadczających trudności w relacjach;
- Zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców pn. „Szkoła dla rodziców” - cz. I.

Realizowano:

- Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową;
 - Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową.
- Udzielano pomocy w formie schronienia, z której w 2024 r. skorzystało 39 osób.

Tabela 180. Poradnictwo rodzinne

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba spotkań terapeutycznych	2 208	1 835	1 773	1 704	1 665
Liczba spotkań w terapii par i małżeństw	66	55	198	151	111
Liczba osób objętych pomocą Ośrodka	1 125	1 495	2 175	2 350	1 976

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

INTERWENCJA KRYZYSOWA

Tabela 181. Interwencja kryzysowa Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba miejsc	15	15	15	15	15
Liczba osób, które skorzystały z placówki	1 125	1 495	2 175	2 350	1 976

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

10.1.6. Praca socjalna, kontrakt socjalny

Praca socjalna nakierowana jest na pomoc osobom i rodzinom w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz poprawy funkcjonowania w środowisku społecznym. Jest to świadczenie o charakterze niepieniężnym, realizowane bez względu na posiadany przez osobę/rodzinę dochód. Pracę socjalną realizują pracownicy socjalni, zatrudnieni w MOPR.

Praca socjalna realizowana jest również w oparciu o kontrakt socjalny. Narzędzie służy wzmocnieniu aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób oraz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt socjalny jest rodzajem umowy, określającej sposób współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w celu rozwiązywania problemów życiowych. W ramach kontraktu dokonuje się gruntownej diagnozy sytuacji klienta, ustala się jego zasoby i możliwości oraz motywuje do podjęcia działań ukierunkowanych na poprawę sytuacji życiowej.

Tabela 182. Praca socjalna, kontrakty socjalne

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób i rodzin objętych pracą socjalną oraz liczba osób w tych rodzinach	10 590 osób i rodzin 20 089 osób	10 954 osoby i rodziny 19 637 osób	9 960 osób i rodzin 16 794 osoby	9 841 osób i rodzin 16 081 osób	7 049 osób i rodzin 12 751 osób
Kontrakty socjalne	46	84	77	57	69

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

10.1.7. Centrum Integracji Społecznej

Centrum Integracji Społecznej (CIS) realizuje zadania z zakresu integracji społecznej i zawodowej poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych oraz osiąganie pozycji społecznych, dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu. Oferta CIS adresowana jest w szczególności do osób bezdomnych, realizujących

indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób z zaburzeniami psychicznymi, długotrwale bezrobotnych, zwalnianych z zakładów karnych, uchodźców realizujących indywidualny program integracji, a także osób niepełnosprawnych. Na terenie Miasta Białegostoku Centra Integracji Społecznej prowadzone są przez organizacje pożytku publicznego. Wniosek o przyjęcie do Centrum podlega zaopiniowaniu przez pracownika socjalnego MOPR.

Tabela 183. Centrum Integracji Społecznej

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba placówek	3	3	2	3	2
Liczba osób skierowanych do uczestnictwa	33	47	89	59	51
Liczba osób, które zrealizowały działania w CIS	29	26	22	36	50

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku - na podstawie danych Centrum Integracji Społecznej

10.1.8. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami w ramach zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowano na podstawie ustawy¹⁷⁴. Zadania mają na celu rozwijanie umiejętności społecznych i poprawę sprawności psychofizycznej osób z niepełnosprawnościami.

W 2024 r. realizowano ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) następujące zadania:

- dofinansowanie osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych (736 zrealizowanych wniosków);
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (2 845 zrealizowanych wniosków);
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych (163 zrealizowane wnioski);
- rehabilitacja dzieci i młodzieży (406 zrealizowanych wniosków).

Zlecenie realizacji zadań z zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych odbywa się w oparciu o przepisy ustawy¹⁷⁵, z finansowaniem lub dofinansowaniem z budżetu Miasta Białystok.

Zadania z zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w 2024 r.:

- realizacja usług wolontariackich dla osób niepełnosprawnych;
- rehabilitacja kobiet dotkniętych nowotworem piersi;
- prowadzenie placówki opiekuńczo – terapeutycznej dla osób dorosłych z uszkodzonym ośrodkowym układem nerwowym;
- prowadzenie placówki aktywnej rehabilitacji społecznej dla dorosłych osób niepełnosprawnych z całościowymi zaburzeniami rozwoju;

¹⁷⁴ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.).

¹⁷⁵ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 ze zm.).

- prowadzenie ośrodka wsparcia i rehabilitacji psychospołecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie ośrodka dziennego pobytu dla osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym;
- zapewnienie wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi poprzez prowadzenie mieszkań chronionych – treningowych;
- prowadzenie mieszkań adaptacyjnych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- zapewnienie opieki wytchnieniowej opiekunom osób ze spektrum autyzmu oraz opiekunom osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- pomoc psychologiczno-terapeutyczna dla rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnościami;
- informator miejski dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin – prowadzenie strony internetowej;
- trener pracy – sposób na zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku pracy;
- zapewnienie opieki wytchnieniowej rodzicom lub opiekunom osób z niepełnosprawnościami;
- realizacja Budżetu Obywatelskiego 2024 – wsparcie rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami;
- świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania oraz pobytu całodobowego;
- „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024.

Tabela 184. Liczba zrealizowanych wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON według rodzaju pomocy

Rodzaj pomocy	2020	2021	2022	2023	2024
Dofinansowanie osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	332	429	587	477	736
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane na podstawie odrębnych przepisów	1 565	1 078	1 710	2 177	2 845
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	127	129	121	143	163
Rehabilitacja dzieci i młodzieży	299	310	301	386	406

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Tabela 185. Koszt realizacji zadań ze środków PFRON

Rodzaj pomocy	2020	2021	2022	2023	2024
Wypłacone dofinansowania ogółem (w zł), w tym:	4 852 078	5 255 945	6 854 291	8 349 795	11 183 361
dofinansowanie działalności WTZ ¹⁷⁶	2 341 666	2 479 592	2 868 535	3 345 536	3 776 531

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Tabela 186. Dotacje dla organizacji pożytku publicznego na realizację zadań z zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba organizacji, którym zlecono zadania	14	14	11	10	13
Liczba umów	24	24	24	23	21
Wartość przekazanych dotacji (w zł)	2 976 950	3 602 759	4 773 489	4 726 700	5 780 400

Źródło: Departament Spraw Społecznych

WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Wsparcie codzienne osób z niepełnosprawnościami realizowano w ramach dofinansowania działalności warsztatów terapii zajęciowej, na podstawie ustawy¹⁷⁷. Warsztaty stanowią wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę, stwarzającą osobom z niepełnosprawnościami, niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Koszty warsztatu są współfinansowane ze środków PFRON (do 90%), samorządu terytorialnego lub z innych źródeł. Działalność warsztatu jest działalnością o charakterze niezarobkowym.

Tabela 187. Warsztaty terapii zajęciowej

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba placówek	4	4	4	4	4
Liczba miejsc	117	117	117	117	117
Osoby, które opuściły WTZ ze względu na podjęcie zatrudnienia	3	2	2	2	1
Przekazane środki PFRON na działalność WTZ (w zł)	2 341 666	2 479 592	2 868 535	3 345 536	3 776 531
Przekazane środki budżetu Miasta na działalność WTZ (w zł)	266 450	280 934	331 045	379 210	438 048

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

¹⁷⁶ WTZ - warsztaty terapii zajęciowej.¹⁷⁷ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.).

ZADANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH¹⁷⁸

Zadania mają na celu udzielenie osobie niepełnosprawnej usług typu: poradnictwo zawodowe, szkolenie zawodowe, pomoc w podjęciu zatrudnienia i jego utrzymaniu.

W 2024 r. ze środków PFRON realizowano następujące zadania:

- dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej (1 zrealizowany wniosek);
- rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, zlecona do realizacji przez fundacje i organizacje pozarządowe (23 zrealizowane wnioski).

Tabela 188. Koszty realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej ze środków PFRON

Wyszczególnienie ¹⁷⁹		2020	2021	2022	2023	2024
Rodzaj zadania z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej	Zwrot pracodawcom kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych	938 000	1 756 800	1 561 100	1 004 379	0
	Przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo działalności w formie spółdzielni socjalnej	225 500	234 577	429 341	375 826	0
	Finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych	0	7 796	18 000	0	15 078
	Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej lub prowadzenie własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego	2 717	3 000	10 000	8 856	10 000

¹⁷⁸ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.).

¹⁷⁹ Kwoty dotyczące kosztów podane w złotych.

Wyszczególnienie ¹⁷⁹		2020	2021	2022	2023	2024
	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych zlecona do realizacji przez fundacje i organizacje pozarządowe	273 823	399 615	396 000	544 608	1 275 707
	Wyłacone środki PFRON ogółem	1 440 040	2 401 788	2 414 441	1 933 669	1 300 785

Źródło: Departament Spraw Społecznych

MIEJSKI ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W BIAŁYMSTOKU

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności rozpatruje wnioski o wydanie:

- orzeczenia o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16. roku życia;
- orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16. rok życia;
- orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień;
- legitymacji osób niepełnosprawnych;
- kart parkingowych osób niepełnosprawnych.

Tabela 189. Orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, karty parkingowe, legitymacje osoby niepełnosprawnej wydane mieszkańcom Białegostoku

Wyszczególnienie		2020	2021	2022	2023	2024
Orzeczenia	do 16 r.ż.	877	885	1 052	1 059	1 089
	pow. 16. r.ż.	5 132	5 325	5 434	6 024	6 198
Karty parkingowe	osoby niepełnosprawne	856	683	1 013	1 331	1 564
	placówki	1	4	12	4	4
Legitymacje osoby niepełnosprawnej		1 666	1 695	1 615	2 647	2 701

Źródło: Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

MIEJSKI PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ PRZESTRZEGANIA PRAW OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI NA LATA 2021-2025¹⁸⁰

Program jest skierowany do niepełnosprawnych mieszkańców Białegostoku oraz ich opiekunów i określa kierunki polityki społecznej Miasta w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnościami.

Program jest realizowany według następujących priorytetów:

1. Kształtowanie świadomości społecznej związanej z problematyką osób z niepełnosprawnościami.
2. Przeciwdziałanie marginalizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.
3. Dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

¹⁸⁰ Uchwała Nr XL/595/21 Rady Miasta Białystok z dnia 21 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia „Miejskiego programu działań na rzecz rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021-2025”.

4. Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami.
5. Integracja społeczna osób z niepełnosprawnościami.
6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
7. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb.

Każdy z priorytetów określa zadania do realizacji, z założeniem rezultatów.

Warunkiem skuteczności działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta jest ciągłe monitorowanie i ocena poziomu realizacji. Odbywa się to poprzez regularne zbieranie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania Programu, które następnie przedstawiane są co roku Wojewodzie Podlaskiemu w formie zbiorczego sprawozdania z realizacji Programu, zgodnie z zapisami art. 35a ustawy¹⁸¹.

10.1.9. Zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej i pieczy zastępczej

Zlecenie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i pieczy zastępczej odbywa się w oparciu o przepisy ustawy¹⁸².

Tabela 190. Dotacje dla organizacji pożytku publicznego

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej					
Liczba organizacji, którym zlecono zadania	4	4	3	3	2
Liczba umów	6	6	4	4	3
Wartość przekazanych dotacji (w zł)	1 433 679	1 432 982	1 319 871	1 455 410	1 362 773
Usługi opiekuńcze					
Liczba organizacji, którym zlecono zadania	2	2	2	2	2
Liczba umów	2	2	2	2	2
Wartość przekazanych dotacji (w zł)	4 792 800	5 056 298	5 600 000	6 400 000	7 200 000
Specjalistyczne usługi opiekuńcze					
Liczba organizacji, którym zlecono zadania	2	2	2	2	2
Liczba umów	5	3	4	2	4
Wartość przekazanych dotacji (w zł)	158 144	152 040	154 368	147 314	183 130
Prowadzenie placówki pomocy społecznej					
Liczba organizacji, którym zlecono zadania	1	1	1	1	1
Liczba umów	1	1	1	1	1
Wartość przekazanych dotacji (w zł)	1 075 087	1 235 000	1 257 793	1 327 232	1 515 000

¹⁸¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.).

¹⁸² Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 ze zm.).

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
ŁĄCZNIE:					
Liczba organizacji, którym zlecono zadania*	7	7	6	6	5
Liczba umów	14	12	11	9	10
Wartość przekazanych dotacji (w zł)	7 459 710	7 876 320	8 332 032	9 329 956	10 260 903

* liczba organizacji nie sumuje się, ponieważ mają one różną liczbę zadań

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

W 2024 r. Departament Spraw Społecznych zlecał następujące zadania z zakresu pomocy społecznej i pieczy zastępczej:

- działania na rzecz osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością przebywających na terenie Miasta Białegostoku (schronienie, posiłek, ubranie, streetworking);
- pomoc rzeczowa i żywnościowa dla osób potrzebujących (paczki świąteczne);
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnianie w nich miejsc dla dzieci i młodzieży;
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w ramach Miejskiego Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Tabela 191. Dotacje dla organizacji pożytku publicznego udzielone przez Departament Spraw Społecznych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Pomoc społeczna					
Liczba organizacji, którym zlecono zadania	14	12	12	11	9
Liczba umów	24	22	22	20	23
Wartość przekazanych dotacji (w zł)	3 560 020,00	3 358 040,00	3 574 677,80	3 559 991,40	4 210 806,10
Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej					
Liczba organizacji, którym zlecono zadania	9	7	5	5	4
Liczba umów	11	9	7	7	5
Wartość przekazanych dotacji (w zł)	2 509 005,29	2 293 241,00	2 363 546,00	2 595 078,00	2 642 167,00

Źródło: Departament Spraw Społecznych

10.1.10. Pomoc instytucjonalna świadczona przez system pomocy społecznej w Białymstoku

Pomoc instytucjonalna obejmuje umieszczanie w domach pomocy społecznej osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Tabela 192. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Białystok

Wyszczególnienie		2020		2021		2022		2023		2024	
		liczba miejsc	liczba umieszczonych mieszkańców	liczba miejsc	liczba umieszczonych mieszkańców	liczba miejsc	liczba umieszczonych mieszkańców	liczba miejsc	liczba umieszczonych mieszkańców	liczba miejsc	liczba umieszczonych mieszkańców
Dom Pomocy Społecznej przy ul. Proletariackiej 8 dla osób w podeszłym wieku ¹⁸³		25	7	25	10	25	4	25	8	25	7
Dom Pomocy Społecznej przy ul. Świerkowej 9 dla osób przewlekle somatycznie chorych		188	43	188	59	188	47	188	45	188	42
Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203 z Filią w Bobrowej	dla osób przewlekle psychicznie chorych (Filia w Bobrowej)	36	1	36	2	36	2	36	2	36	0
	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	102	1	102	2	102	0	102	0	102	2
	dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	168	5	168	4	168	6	168	4	168	6
Ogółem		519	57	519	77	519	59	519	59	519	57

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Tabela 193. Mieszkańcy Miasta Białegostoku umieszczeni w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców Białegostoku umieszczonych w DPS na terenie innych powiatów	47	80	105	113	100
Liczba mieszkańców Białegostoku, którym przyznano decyzją świadczenie	399	409	449	484	486

¹⁸³ Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek od Cierpiących w Białymstoku przy ul. Proletariackiej 8 funkcjonuje od dnia 1.04.2018 r. Do dnia 31.03.2018 r. w Białymstoku przy ul. Proletariackiej 8 funkcjonował Dom Opieki Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek od Cierpiących – placówka zapewniająca całodobową opiekę.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Odpłatność Gminy Białystok (w zł) ¹⁸⁴	11 174 386	12 065 057	14 666 949	18 204 792	23 086 224

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

MIEJSCA SCHRONIENIA DLA OSÓB BEZDOMNYCH

Osoby bezdomne mają prawo do schronienia w ogrzewalni, noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Tabela 194. Miejsca zapewniające tymczasowe schronienie osobom bezdomnym

Wyszczególnienie		Typ schronienia			
		Schronisko oraz schronisko z usługami opiekuńczymi	Noclegownia	Ogrzewalnia	Ogółem
2020	Liczba placówek	1	5	1	7
	Liczba miejsc	28	197	50	275
2021	Liczba placówek	1	5	2	8
	Liczba miejsc	30	195	60	285
2022	Liczba placówek	1	5	2	8
	Liczba miejsc	30	201	60	291
2023	Liczba placówek	1	5	2	8
	Liczba miejsc	30	201	60	291
2024	Liczba placówek	1	5	2	8
	Liczba miejsc	27	189	85	301

Źródło: Departament Spraw Społecznych

MIESZKANIA TRENINGOWE¹⁸⁵

Mieszkania treningowe są formą pomocy społecznej, przygotowującą osoby w nich przebywające - przy wsparciu specjalistów, do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. W 2024 r. funkcjonowały 4 mieszkania przeznaczone dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej (łącznie 18 miejsc).

W mieszkaniach treningowych świadczone usługi bytowe, pracę socjalną oraz naukę w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną. Osoby usamodzielniane, przebywające w mieszkaniu treningowym korzystały ze wsparcia pracownika socjalnego, psychologa i pedagoga MOPR.

¹⁸⁴ Odpłatność Gminy Białystok za pobyt mieszkańców Miasta Białystok w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów została pomniejszona o wpłaty osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej na podstawie decyzji administracyjnych, wydanych w oparciu o art. 59 ust. 1 w zw. z art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.) oraz na podstawie umów zawartych zgodnie z art. 103 ust. 2 tejże ustawy, a także zwroty dokonane przez domy pomocy społecznej.

¹⁸⁵ Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1693) zastąpiła nazwę „mieszkania chronione” nazwą „mieszkania treningowe i wspomagane”.

Tabela 195. Liczba osób usamodzielnianych korzystających z mieszkań chronionych i treningowych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba usamodzielnianych korzystających z mieszkań chronionych/treningowych	18	18	19	24	24

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

10.1.11. Polityka senioralna

Politykę senioralną Miasta stanowi zespół działań skierowanych do osób w wieku powyżej 60 lat na rzecz zaspokojenia ich potrzeb, rozwiązywania problemów społecznych i likwidacji barier dotyczących tej grupy mieszkańców Białegostoku. Na dzień 31 grudnia 2024 r. Białystok zamieszkiwało 74 855 seniorów.

PROGRAM POLITYKI SENIORALNEJ MIASTA BIAŁEGOSTOKU NA LATA 2023-2025 PN. BEZPIECZNI I SZCZĘŚLIWI SENIORZY („INCOLUMEM AC BEATUM SENIORES”)¹⁸⁶

Program Polityki Senioralnej Miasta Białegostoku stanowi dokument określający obszar działań służących rozbudowaniu sieci wsparcia białostockich seniorów w celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa, aktywizacji oraz zwiększenia dobrostanu fizycznego, psychicznego, poznawczego i społecznego poprzez efektywne wykorzystywanie posiadanych zasobów i potencjałów miejskich instytucji oraz otoczenia społecznego. Jest to przedsięwzięcie mające uporządkować i skoordynować różnego rodzaju działania dedykowane seniorom, prowadzone i planowane przez jednostki organizacyjne Urzędu i Miasta, organizacje pozarządowe i samych mieszkańców, w celu zwiększenia skuteczności i zakresu oddziaływania tych inicjatyw w wymiarze społecznym i ekonomicznym. Program jest również odpowiedzią na zachodzące zmiany demograficzne, prowadzące do starzenia się społeczeństwa, czyli systematycznego zwiększania się udziału osób starszych w strukturze społecznej, zarówno Polski, jak i Białegostoku oraz rozwoju tzw. srebrnej gospodarki, tj. usług skierowanych do tej grupy wiekowej.

Program jest dostępny na stronie internetowej www.bip.bialystok.pl, w zakładce: Akty prawne/ Uchwały Rady Miasta.

KLUB „SENIOR+”¹⁸⁷

Klub jest ośrodkiem wsparcia (w formie klubu samopomocy), przeznaczonym dla mieszkańców Białegostoku w wieku 60 lat i więcej, nieaktywnych zawodowo, zagrożonych wykluczeniem społecznym, w dużej mierze ze względu na wiek; dysponuje 35 miejscami.

W 2024 r. uczestnicy brali udział w różnego rodzaju działaniach, m.in. w zajęciach: ruchowych, teatralnych, kulinarnych, plastycznych, z fizjoterapeutą, muzycznych, z brydża sportowego; w wycieczkach; w spotkaniach z psychologiem, z przedstawicielami służb mundurowych; w imprezach integracyjnych; w spotkaniach i wyjściach do instytucji kulturalno – oświatowych; w konferencjach z dziećmi i młodzieżą; w webinarium i zajęciach dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa seniorów. W ramach wolontariatu odbyły się zajęcia z brydża

¹⁸⁶ Uchwała Nr LXXI/972/23 Rady Miasta Białystok z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie przyjęcia Programu Polityki Senioralnej Miasta Białegostoku na lata 2023-2025 pn. Bezpieczni i szczęśliwi seniorzy („Incolumem ac beatum seniores”).

¹⁸⁷ Klub działający od 1 stycznia 2022 r. w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

sportowego. Dodatkowo zorganizowano Miejski Dzień Seniora, w którym brali udział uczestnicy klubu i inni seniorzy z Białegostoku oraz zaproszeni goście. Uroczystość miała na celu integrację Seniorów.

W ramach usług aktywizujących społecznie, klub podjął działania mające na celu integrację międzypokoleniową, m.in. poprzez spotkania z osobami z niepełnosprawnościami oraz z innymi Seniorami. Uczestnicy mieli możliwość poszerzenia swojej wiedzy poprzez udział: w spotkaniu z przedstawicielami Białostockiej Rady Seniorów. Uczestnikom udzielano pomocy w wypełnianiu druków, w załatwianiu różnego rodzaju spraw; informowano o zasadach korzystania z pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i innymi ustawami. Wspierano Seniorów w ich problemach, wspólnie szukano właściwych rozwiązań. Pomagano w obsłudze telefonu, komputera.

Tabela 196. Działalność Klubu Seniora

Lata	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób	148	62	112	112	118
Wydatkowane środki własne Miasta Białystok na utrzymanie i funkcjonowanie Klubu Senior + (w zł)	-	-	326 788	384 998	486 282
Dotacja budżetu państwa na utrzymanie i funkcjonowanie Klubu Senior + (w zł)	-	-	62 370	75 600	76 440

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Zgodnie z zarządzeniem¹⁸⁸, z dniem 1 listopada 2021 r. Klub Seniora zakończył działanie. Od 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku realizuje zadanie, w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025, edycja 2021 Moduł I – Utworzenie lub wyposażenie Klubu „Senior+”. Na utworzenie i wyposażenie klubu Miasto Białystok wydatkowało kwotę 653 272 zł oraz pozyskało środki finansowe z budżetu państwa w wysokości 200 000 zł. Wyremontowano i wyposażono pomieszczenia o powierzchni ok. 180 m², z dostosowaniem do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Są to sale spotkań, pomieszczenie do zajęć ruchowych, aneks kuchenny i 2 łazienki.

PROGRAM KARTA AKTYWNEGO SENIORA¹⁸⁹

Program ma na celu aktywizację Seniorów przez zwiększenie ich uczestnictwa w życiu społecznym. Aby przystąpić do Programu należy być mieszkańcem Białegostoku oraz mieć ukończone 60 lat.

Ideą Programu jest szereg ulg, preferencji i świadczeń skierowanych do białostockich seniorów. Działania prowadzone w ramach programu mają na celu:

- ułatwienie dostępu do badań profilaktycznych;
- propagowanie prozdrowotnego stylu życia;

¹⁸⁸ Zarządzenie Nr 835/21 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 15 października 2021 r. w sprawie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

¹⁸⁹ Uchwała Nr VII/77/2015 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie wprowadzenia Programu „Karta Aktywnego Seniora (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2015 r. poz. 1255), zmieniona uchwałą Nr XLI/630/17 Rady Miasta Białystok z dnia 25 września 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2017 r. poz. 3758) i uchwałą Nr XIV/211/19 Rady Miasta Białystok z dnia 23 września 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2019 r. poz. 4715).

- aktywizację społeczną Seniorów;
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu Seniorów;
- kształtowanie pozytywnego wizerunku Seniorów;
- zachęcanie do uczestnictwa w wydarzeniach edukacyjnych, kulturalnych i sportowych;
- poprawę stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia Seniorów.

MOPR w Białymstoku, w ramach świadczonej pracy socjalnej, wydawał niezbędne zaświadczenia osobom, które spełniały kryteria do otrzymania specjalnego biletu Seniora.

Tabela 197. Liczba wydanych zaświadczeń w ramach karty aktywnego seniora

Lata	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wydanych przez MOPR zaświadczeń	109	97	75	85	38

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

„ZŁOTA RĄCZKA”

Miasto, wspólnie z Fundacją „Spe Salvi” wspiera Seniorów poprzez działania w formie konsultacji oraz przeprowadzanych, drobnych napraw technicznych (wykonywanych przez fachowców). Pomoc udzielano bezpłatnie. Zgłoszenia przyjmowane były telefonicznie przez konsultanta lub osobiście w biurze. Usterki można było zgłaszać w poniedziałek - wtorek oraz czwartek – piątek, w godzinach 9:00 – 13:00, a także we środę, od 13:00 do 17:00.

W 2024 r. pomocy udzielono 375 Seniorom i dokonano 630 drobnych napraw/konsultacji.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA SKIEROWANIE DO SENIORÓW

W ramach inicjatyw dedykowanych Seniorom prowadzono działania na rzecz aktywizacji osób starszych poprzez organizację wydarzeń związanych z kulturą, aktywnością fizyczną, edukacją, zdrowym stylem życia oraz poprawą stanu psychicznego mieszkańców Białegostoku w wieku 60 lat i więcej.

W ramach otwartego konkursu ofert zrealizowano następujące działania:

- zajęcia promujące zdrowy styl życia (spotkania z: dietetykiem, pracownikami Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, specjalistami Narodowego Funduszu Zdrowia - poświęcone badaniom profilaktycznym i zdrowemu odżywianiu) oraz poprawiające stan psychiczny (spotkania z psychologiem);
- zajęcia kulturalne (wyjścia do kina, teatru, muzeum, na wystawy obrazów, uczestnictwo w warsztatach teatralnych) oraz zajęcia edukacyjne (nauka języka angielskiego, zajęcia komputerowe, spotkania z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji, poświęcone bezpieczeństwu finansów);
- Bezpieczny i szczęśliwy Senior (we współpracy z organizacjami pozarządowymi);
- Klub Aktywnego Seniora.

Urząd Miejski przekazywał zainteresowanym Seniorom tzw. Pudełka życia, które można było pobierać bezpłatnie w Centrum Aktywności Społecznej lub Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Białymstoku. Pudełka życia, dzięki zawartym w nim informacjom ułatwiają niesienie pomocy ludziom samotnym, starszym, niepełnosprawnym w sytuacjach, kiedy ich zdrowie lub życie jest zagrożone.

10.1.12. Ośrodki wsparcia

Zadaniem ośrodków wsparcia dziennego pobytu dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest zapewnienie pomocy osobom, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych nie są zdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i społecznym. W Białymstoku funkcjonują 2 środowiskowe domy samopomocy (ŚDS) dziennego pobytu dla osób przewlekle psychicznie chorych i osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ A, B):

- Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. 11 Listopada 6 (jednostka organizacyjna Miasta Białystok);
- Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Pogodnej 63 - prowadzony przez Caritas Archidiecezji Białostockiej, na zlecenie Miasta Białystok.

W ww. domach prowadzony jest proces wspierająco-aktywizujący. Celem podejmowanych działań jest zwiększanie zaradności i samodzielności życiowej, a także integracja społeczna.

Tabela 198. Ośrodki wsparcia

Wyszczególnienie		Środowiskowy Dom Samopomocy
2020	Liczba placówek	2
	Liczba miejsc	100
	Liczba osób, które skorzystały z placówki	98
2021	Liczba placówek	2
	Liczba miejsc	105
	Liczba osób, które skorzystały z placówki	100
2022	Liczba placówek	2
	Liczba miejsc	105
	Liczba osób, które skorzystały z placówki	97
2023	Liczba placówek	2
	Liczba miejsc	105
	Liczba osób, które skorzystały z placówki	101
2024	Liczba placówek	2
	Liczba miejsc	105
	Liczba osób, które skorzystały z placówki	102

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

10.1.13. Profilaktyka uzależnień

Zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii są realizowane w ramach „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022 – 2025”¹⁹⁰, obejmując:

- wspieranie usług profilaktyczno – terapeutycznych w zakresie pomocy uzależnionym, ich rodzinom i osobom zagrożonym uzależnieniem, prowadzonych w punktach konsultacyjnych i poradniach uzależnień;
- wspieranie usług rehabilitacyjnych w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizowanych w placówkach stacjonarnych i ośrodkach dziennego pobytu;

¹⁹⁰ Uchwała Nr LI/736/22 Rady Miasta Białystok z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022 – 2025.

- podniesienie standardu realizacji programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych oraz zwiększenie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej wśród osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i nowych substancji psychoaktywnych (NSP).

Zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, realizowane w ramach „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022 – 2025”¹⁹¹:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej, w tym:
 - dofinansowanie szkoleń terapeutów pracujących w innych placówkach leczenia odwykowego;
 - dotacja na prowadzenie poradnictwa i terapii dla młodzieży uzależnionej od alkoholu.
2. Pomoc członkom rodzin osób uzależnionych od alkoholu, w tym:
 - promowanie trzeźwego stylu życia, połączone z działaniami pomocowymi, skierowanymi do osób i rodzin z problemem alkoholowym i przemocą domową (działania prowadzone przez stowarzyszenia abstynenckie);
 - prowadzenie sieci specjalistycznych placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;
 - prowadzenie punktów informacyjnych o problemach alkoholowych;
 - prowadzenie ośrodka wsparcia dzieci krzywdzonych, ich rodzin i opiekunów;
 - dofinansowanie specjalistycznych szkoleń dla osób zawodowo zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przemocą domową;
 - prowadzenie zajęć edukacyjnych dla rodziców i wychowawców w zakresie prowadzenia profilaktyki domowej;
 - prowadzenie diagnostyki oraz wspomagania rozwoju dzieci z alkoholowym zespołem płodowym;
 - realizacja zadań w zakresie szeroko pojętych uzależnień behawioralnych, w szczególności profilaktyki uzależnień od nowych technologii – program pilotażowy;
 - prowadzenie postępowania o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
3. Zadania realizowane przez Izbę Wyrzeźwien w Białymstoku – program informacyjno-edukacyjny dla osób uzależnionych i członków ich rodzin.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Białymstoku prowadzone są Punkty Konsultacyjne dla osób i rodzin z problemami alkoholowymi, działające w Zespołach Pracowników Socjalnych, w których osobom nadużywającym alkoholu, współuzależnionym oraz członkom ich rodzin pracownicy socjalni udzielają porad. Ośrodek nie zajmuje się leczeniem i terapią osób uzależnionych.

Tabela 199. Działalność punktów konsultacyjnych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba udzielonych porad	1 922	1 871	2 043	2 368	2 650
Liczba osób, którym udzielono porad	1 335	1 199	1 289	1 269	1 573

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

¹⁹¹ Uchwała Nr LI/736/22 Rady Miasta Białystok z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022 – 2025.

Izba Wytrzeźwień w Białymstoku jest jednostką organizacyjną Urzędu Miejskiego w Białymstoku. W ramach funkcjonującej struktury izba posiada 51 miejsc noclegowych dla osób nietrzeźwych oraz prowadzi noclegownię dla osób bezdomnych w sezonie zimowym (20 miejsc).

10.1.14. Powszechna dostępność i równe traktowanie

Działania Miasta w zakresie dostępności w 2024 r.:

- zaktualizowano deklarację dostępności i zamieszczono ją na miejskich stronach;
- realizowano „Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2023 – 2027” (zatwierdzony przez Prezydenta Miasta Białegostoku w dniu 24 maja 2023 r.);
- konsultowano przebudowę głównego wejścia do Urzędu Miejskiego w Białymstoku;
- obsłużono 84 interesantów przy wsparciu osoby posługującej się Polskim Językiem Migowym (PJM).

Działania Miasta w zakresie równego traktowania:

W 2024 r. Pełnomocnik Prezydenta Miasta Białegostoku ds. Równego Traktowania zrealizował następujące działania:

- zlecenie badań dla Centrum Edukacyjnego dot. opinii mieszkańców Białegostoku na temat postaw Białostoczan wobec odmienności;
- udział w pracach Komisji Praw Człowieka i Równego Traktowania (KPCZiRT), powołanej przy Związku Miast Polskich i Unii Metropolii;
- powołanie na podstawie zarządzeń¹⁹² Białostockiej Rady Kobiet przy Prezydencie Miasta Białegostoku, w skład której weszły 32 kobiety, reprezentujące różnorodne środowiska społeczne;
- udział w projekcie TSI (Wspieranie gmin w poprawie dostępu do wysokiej jakości usług integracyjnych dla dzieci i opiekunów wywodzących się ze środowisk uchodźczych i migracyjnych: przejście od podejścia kryzysowego do długoterminowych strategii integracyjnych);
- udostępnianie pomieszczeń w Centrum Aktywności Społecznej - Punkt informacyjno-poradniczy dla uchodźców z Ukrainy (wsparcie psychologiczne, zajęcia integracyjne, zajęcia edukacyjne).

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Białegostoku¹⁹³ Pełnomocnik zobowiązany został do przedkładania Prezydentowi Miasta Białegostoku rocznego sprawozdania z realizacji zadań w celu akceptacji dokumentu.

Działania wskazane w podrozdziale 10.1. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

K1.2. Podnoszenie poziomu kompetencji cyfrowych

K1.7. Kształcenie przez całe życie

K2.1. Profilaktyka zdrowotna/chorób cywilizacyjnych/edukacja zdrowotna

¹⁹² Zarządzenie Nr 657/24 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie powołania Rady Kobiet przy Prezydencie Miasta Białegostoku oraz określenia zasad i trybu jej działania, zmienione zarządzeniem nr 822/24 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 19 lipca 2024 r.

¹⁹³ Zarządzenie Nr 664/20 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 28 lipca 2020 r. w sprawie powołania Pełnomocnika Prezydenta Miasta Białegostoku do spraw Równego Traktowania.

- K2.3. Wsparcie psychologiczno-psychiatryczne oferowane mieszkańcom, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży
- K2.4. Prewencja uzależnień (środki psychoaktywne, zaburzenia odżywiania, uzależnienia behawioralne)
- K2.5. Opieka długoterminowa i opieka nad osobami starszymi
- K3.1. Wsparcie dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach rozwojowych oraz ich rodzin
- K3.2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób dorosłych z niepełnosprawnościami oraz wsparcie ich rodzin
- K3.3. Pomoc i wsparcie osobom w sytuacjach kryzysowych
- K3.4. Działania prewencyjne wobec ryzykownych zachowań młodego pokolenia
- K3.5. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- K3.6. Przeciwdziałanie ubóstwu
- K3.7. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób starszych
- K3.8. Integracja obcokrajowców/cudzoziemców
- K4.1. Rozwój postaw równego traktowania, niedyskryminacji i otwartości na różnorodność
- P2.1. Dostępność przestrzeni dla użytkowników ze szczególnymi potrzebami
- C6.1. Opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań doskonalących procesy zarządzania miastem w zakresie warunków życia

10.2. Żłobki

Na koniec 2024 r. w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych, prowadzonym przez Prezydenta Miasta Białegostoku zarejestrowanych było 9 żłobków samorządowych, dysponujących 1 265 miejscami dla dzieci w wieku do lat 3 oraz 49 niepublicznych żłobków, 5 klubów dziecięcych i 6 dziennych opiekunów, dysponujących 1 780 miejscami.

Tabela 200. Informacje na temat żłobków samorządowych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba żłobków samorządowych	8	8 + filia	9	9	9
Liczba miejsc w żłobkach samorządowych	1 121	1 273	1 273	1 273	1 265
Średnioroczna liczba dzieci zapisanych	975	1228	1 235	1 244	1 232
Średnioroczna liczba dzieci uczęszczających	716	721	824	913	1 053
Liczba oddziałów w żłobkach	35	41	41	41	42
Liczba etatów	251,10	278,6	285	282	285,75
Wydatki na żłobki (wraz z wydatkami inwestycyjnymi, w zł)	16 692 751	19 574 183	22 367 306	25 334 590	22 418 950
Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka (w zł)	1 191,21	1 281,36	1 464,21	1 564,84	1 686,87
Wysokość opłaty za żłobek (bez wyżywienia, w zł)	200	200	(I - II) - 200 (III - XII) - 400	400	(I-IX) – 400 (X-XII) – 1 500

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Wydatki na zakup usług remontowych (w zł)	11 946	412 282	685 213	436 587	499 337

Źródło: Departament Spraw Społecznych

Tabela 201. Liczba miejsc w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów

Wyszczególnienie		Żłobki samorządowe	Niepubliczne żłobki i kluby dziecięce	Dzienni opiekunowie	Ogółem
2020	podmioty	8	43	0	51
	miejsca	1 121	1 192	0	2 313
2021	podmioty	9	44	2	55
	miejsca	1 273	1 343	16	2 632
2022	podmioty	9	53	0	62
	miejsca	1 273	1 674	0	2 947
2023	podmioty	9	53	1	63
	miejsca	1 273	1 646	5	2 924
2024	podmioty	9	54	6	69
	miejsca	1 265	1 741	39	3 045

Źródło: Departament Spraw Społecznych

Działania wskazane w podrozdziale 10.2. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

K3.5. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

10.3. Ochrona zdrowia

INFORMACJE OGÓLNE O ŚWIADCZENIACH ZDROWOTNYCH

Urząd Miejski w Białymstoku jest organem założycielskim Samodzielnego Szpitala Miejskiego im. PCK w Białymstoku. W 2024 r. kwota dofinansowania do działalności szpitala (zakup aparatury medycznej, remonty planowane sprzętu medycznego, zakup wyposażenia) wyniosła 982 900 zł.

Działania z zakresu polityki zdrowotnej:

1. Przedsięwzięcia zmierzające do zmniejszenia rozpowszechnienia palenia tytoniu wśród mieszkańców miasta Białegostoku.
2. Realizacja Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, w tym:
 - prowadzenie placówki pomocy psychiatryczno – psychologiczno – terapeutycznej skierowanej do dzieci i młodzieży doświadczającej kryzysu;
 - wspieranie pomocy z zakresu zaburzeń psychicznych w formie prowadzenia oddziału dziennego opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży w Białymstoku;
 - prowadzenie Placówki Intensywnej Opieki Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży.
3. Współorganizacja Uniwersytetu Zdrowego Seniora i Uniwersytetu Profilaktyki Psychogeriatrycznej.
4. Realizacja programu polityki zdrowotnej w zakresie edukacji okołoporodowej mieszkanki Miasta pn. „Szkoła Rodzenia”.

Tabela 202. Świadczenia realizowane przez Miasto Białystok

Wyszczególnienie		Nazwa świadczenia		
		Szczepienia ochronne przeciwko grypie dla mieszkańców Białegostoku po 60 roku życia	Program edukacji okołoporodowej „Szkola rodzenia”	Usługi rehabilitacyjne
2020	środki wydatkowane (w zł)	171 127	269 800	437 566
	liczba udzielonych świadczeń	3 091	867	1 531
2021	środki wydatkowane (w zł)	0	314 900	580 872
	liczba udzielonych świadczeń	0	699	1 900
2022	środki wydatkowane (w zł)	0	345 000	400 000
	liczba udzielonych świadczeń	0	1 000	1 400
2023	środki wydatkowane (w zł)	0	404 700	400 000
	liczba udzielonych świadczeń	0	1 140	1 320
2024	środki wydatkowane (w zł)	0	365 000	452 000
	liczba udzielonych świadczeń	0	1 000	1 271

Źródło: Departament Spraw Społecznych

UNIwersYTET ZDROWEGO SENIORA

Uniwersytet Zdrowego Seniora i Uniwersytet Psychogeriatrici to wspólna inicjatywa Departamentu Spraw Społecznych oraz Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku Wydziału Nauk o Zdrowiu, skierowana do osób po 60. roku życia. Z obu uniwersytetów korzysta 100 osób.

Cele zasadnicze:

- propagowanie zdrowego stylu życia i postaw prozdrowotnych;
- poszerzanie wiedzy w dziedzinie: opieki medycznej poprawiającej jakość życia ludzi w podeszłym wieku; wykorzystania nowoczesnych metod diagnostyki i leczenia; stosowania leków i suplementów diety oraz farmakoekonomii w chorobach u ludzi w podeszłym wieku;
- przeciwdziałanie samotności i aktywizacja społeczna osób starszych.

Metody działania:

- wykłady specjalistów z różnych dziedzin nauk medycznych, mające na celu poszerzanie wiedzy w zakresie wykorzystywania najnowszych osiągnięć nauki i techniki w rozwiązywaniu kluczowych problemów zdrowotnych u ludzi w podeszłym wieku - włączenie w działania profesorów seniorów;
- zajęcia praktyczne - ćwiczenia w pracowniach umiejętności i pracowniach specjalistycznych;
- zajęcia z podstaw informatyki i obsługi Internetu;
- zajęcia aktywizujące ruchowo;
- akcje promujące zdrowy styl życia, mające na celu poszerzanie wiedzy o możliwościach poprawy jakości życia ludzi w podeszłym wieku.

SZKOŁA RODZENIA

Szkoła jest placówką Samodzielnego Szpitala Miejskiego im. PCK w Białymstoku, w której prowadzone są:

- zajęcia teoretyczne w grupach ok. 80-110 osobowych, w których uczestniczą kobiety w ciąży wraz z partnerami;
- gimnastyka;
- spotkania ze specjalistami;
- warsztaty.

W 2024 r. zrealizowano:

- 7 331 wizyt osób korzystających z zajęć teoretycznych;
- 8 858 wizyt osób korzystających z gimnastyki;
- 1 236 wizyt osób przygotowywanych do porodu rodzinnego;
- 18 425 wizyt uczestników Szkoły Rodzenia.

W 2024 r. do Szkoły Rodzenia zapisało się 1 000 kobiet.

Działania wskazane w podrozdziale 10.3. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- K1.2. Podnoszenie poziomu kompetencji cyfrowych
- K2.1. Profilaktyka zdrowotna/chorób cywilizacyjnych/edukacja zdrowotna
- K2.2. Promocja zdrowego trybu życia
- K2.3. Wsparcie psychologiczno-psychiatryczne oferowane mieszkańcom, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży
- K2.4. Prewencja uzależnień (środki psychoaktywne, zaburzenia odżywiania, uzależnienia behawioralne)
- K2.5. Opieka długoterminowa i opieka nad osobami starszymi
- K3.1. Wsparcie dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach rozwojowych oraz ich rodzin
- K3.3. Pomoc i wsparcie osobom w sytuacjach kryzysowych

11. KULTURA, SPORT I TURYSTYKA

11.1. Kultura

DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKICH INSTYTUCJI KULTURY

Miasto Białystok w 2024 r. było organem prowadzącym 7 miejskich instytucji kultury. Miasto odpowiadało za funkcjonowanie 1 instytucji artystycznej - Białostockiego Teatru Lalek (BTL) oraz 6 pozostałych instytucji, tj.: Białostockiego Ośrodka Kultury (BOK), Domu Kultury „Śródmieście” w Białymstoku (DKŚ), Galerii Arsenał w Białymstoku (GA), Galerii im. Słędzińskich (GSL), Muzeum Wojska w Białymstoku (MW) oraz Muzeum Pamięci Sybiru (MPS).

Zadanie własne miasta w zakresie prowadzenia biblioteki publicznej zostało powierzone Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego (KP), na podstawie porozumienia zawartego z samorządem wojewódzkim w 1999 r.

Tabela 203. Wydatki na miejskie instytucje kultury i filie biblioteczne w 2024 roku (w zł)

Wydatki dz. 921 kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Wysokość dotacji dla instytucji ogółem	Wysokość dotacji na filie biblioteczne	Wysokość dotacji podmiotowych dla instytucji	Wysokość dotacji na wydatki majątkowe instytucji	Wysokość dotacji celowych na wydatki bieżące instytucji
73 022 888	56 155 088	6 702 792	45 172 026	3 980 270	300 000

Źródło: Referat Kultury w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Tabela 204. Liczba działań kulturalnych miejskich instytucji kultury

Rok	BOK	BTL	DKŚ	GA	GSL	MPS	MW	Razem
2020	146	271	19	72	405	28	38	979
2021	250	349	23	91	499	14	39	1 265
2022	302	510	27	206	811	396	872	3 124
2023	2 132	645	63	290	1 227	535	802	5 694
2024	2 256	581	55	362	1 210	573	685	5 722

Źródło: Referat Kultury w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

WYBRANE DZIAŁANIA REALIZOWANE W 2024 ROKU PRZEZ MIEJSKIE INSTYTUCJE KULTURY

BIAŁOSTOCKI OŚRODEK KULTURY

Białostocki Ośrodek Kultury po raz kolejny organizował duże festiwale, zapraszając lokalnych, krajowych i zagranicznych twórców (Dni Sztuki Współczesnej, Festiwal Kultury Niezależnej Underground/Independent, Międzynarodowy Festiwal Filmów Krótkometrażowych ŻUBROFFKA, Festiwal Kultur i Podróży „Ciekawi świata”, Wschód Kultury/Inny Wymiar, Jesień z Bluesem). Zorganizował też 47 koncertów m.in. promujących lokalnych twórców i różne gatunki muzyczne, w ramach: Dni Miasta, Premier Muzycznych, Jazzu na BOK-u, Blues Famy, Katedralnych Koncertów Organowych, Zaduszek bluesowych. Ośrodek prowadził działalność kinową – 1 964 seansów obejrzało ponad 32 tys. widzów. Stworzona przez uczestników warsztatów festiwalu ŻUBROFFKA animacja „Mikrodobro” zdobyła główną

nagrodę w 11. edycji przeglądu Oko Kalejdoskopu! i uplasowała się wśród laureatów Festiwalu Animacji O!pla (zdobywając Brązowy Tobołek Koziołka Matołka) w kategorii Waran z Polski! Film „Animowany słownik gwary podlaskiej”, zrealizowany przez uczestników warsztatów akcji Filmowe Podlasie Edukuje! został wyróżniony w przeglądzie Oko Kalejdoskopu! Wydana w 2023 r. książka Waldemara Baksa „Pamiętnik z dorastania. Wojenne wspomnienia z lat 1939-1944” była w ścisłym finale konkursu na Najpiękniejszą Książkę roku 2024 w kategorii literatura piękna.

Odbyły się warsztaty historyczne poświęcone wielokulturowości, zabytkom i historii miasta czy L. Zamenhofowi z użyciem klocków Lego. Kolejny rok BOK był współoperatorem programu Przestrzenie Sztuki „Taniec” Fundacji Rozwoju Sztuki Tańca, zrealizowano projekty taneczne („Powstał bursztyn przyciemniony, zamglony, zachmurzony”, „Anturium”) oraz bitwy taneczne Free Mind Ring.

Instytucja włączyła się w obchody lokalnych świąt i rocznic, w tym: Dni Zamenhofa, 81. rocznicę powstania w getcie białostockim (koncert muzyki synagogałnej „Trzecie Wrota”, umieszczenie kolejnych tablic informujących o bramach getta), 83. rocznicę spalenia Wielkiej Synagogi (koncert utworów podlaskiej poezji jidysz).

BIAŁOSTOCKI TEATR LALEK

Białostocki Teatr Lalek przygotował 5 premier, współpracując z twórcami lokalnymi i krajowymi: „Hulajgęba” (reż. Waldemar Śmigasiewicz), „GPS” (reż. Maria Żynel), „Jutro będzie padać...” (reż. Anita Piotrowska), „Marvin” (reż. Marta Guśniowska), „Amelka, Bóbr i Król na dachu” (reż. Jacek Malinowski) oraz rozpoczął nowy cykl „BTL daje jazzu”, organizując 3 koncerty. BTL zorganizował 11. edycję Festiwalu Szkół Lalkarskich LALKANIELALKA – Nurt Profesjonalny, podczas którego można było obejrzeć spektakle twórców, m.in. z Litwy, Holandii, USA, Czech, Włoch, Austrii i Polski. Teatr był współoperatorem programu Przestrzenie Sztuki Taniec Fundacji Rozwoju Sztuki Tańca, w ramach którego pokazano premierowe spektakle: „Urodziny”, „Odwilż”, „Re|Turn(s)” i balet dla dzieci „Kajtuś Czarodziej” Kieleckiego Teatru Tańca. Teatr wydał kolejną publikację z cyklu Nasz BTL. Instytucja w 2024 r. kontynuowała projekt EU ConnectUp: powstały kolejne koprodukcje teatralne; w Forli (Włochy) odbyło się spotkanie młodzieży, w tym z Białegostoku; 2-krotnie odbyły się spotkania partnerów projektu i prezentacje spektakli (BTL przedstawił spektakl „GPS” na Festiwalu w Pilźnie (Czechy), 2 teatry z Włoch i Austrii prezentowały spektakle na białostockim Festiwalu LALKANIELALKA). W 2024 r. Teatr przystąpił do: projektu Arka Janusza Stokłosa (Teatr Buffo w Warszawie), mającego na celu digitalizację muzyki teatralnej (na platformie cyfrowej projektu udostępniono 63 utwory z archiwum Teatru) oraz do Międzynarodowego Projektu EU Creative Europe TRANSPORT (obejmującego współpracę 6 ośrodków teatralnych z 5 krajów Europy, zakładającego powstanie 6 spektakli tworzących jeden wspólny cykl). Teatr pokazał 7 wystaw z zakresu teatru lalkowego; udostępniał Piwnicę Lalek z działaniami edukacyjnymi (warsztaty, lekcje teatralne, czytania bajek teatralnych). Twórcy teatralni i spektakle były nagradzane: otrzymali 3 nagrody i 3 wyróżnienia, w tym nagrodę dla zespołu za kreację w spektaklu W. Śmigasiewicza „Hulajgęba” na Międzynarodowym Festiwalu Gombrowiczowskim w Radomiu.

DOM KULTURY „ŚRÓDMIEŚCIE” W BIAŁYMSTOKU

Dom Kultury „Śródmieście” prowadził ognisko edukacyjne, w ramach którego działały 4 pracownie: muzyczna, baletowo-taneczna, plastyczna, projektowania graficznego; 7 zespołów artystycznych dla młodzieży (Zespół Muzyki Dawnej Ars Decorum, Dziecięca Grupa

Wokalna „Miniatura”, Zespół Muzyki i Tańca Dawnego Capella Antiqua Bialostociensis, Chór Squillo, Zespół Kameralny Piu Vivere, Młodzieżowy Zespół Muzyczny, Grupa Teatralna „Rupaki”) oraz Kabaret Lumbago (seniorzy). Instytucja kierowała swoją ofertę także do dorosłych adresatów, organizując warsztaty artystyczne dla tej grupy odbiorców. Członkowie zespołu Muzyki Dawnej „Ars decorum” zdobyli Srebrną Harfę Eola w kategorii zespoły instrumentalne oraz brązową Harfę Eola w kategorii zespoły wokalnoinstrumentalne podczas 45. Międzynarodowego Festiwalu Zespołów Muzyki Dawnej Schola Cantorum im. Tadeusza Krokosa w Kaliszu. Natomiast uczeń z pracowni plastycznej otrzymał I nagrodę w XVIII Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym „Pod skrzydłami Anioła” w kategorii dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami.

Dom Kultury zorganizował kolejną edycję Festiwalu Barokowe Ogrody Sztuki, inspirowanego dziedzictwem Branickich. Podczas 7. edycji prezentowano inscenizacje muzyczno-taneczne, wystawę, wykłady oraz instalację świetlną w Ogrodzie Branickich „Królewskie róże”, wzbudzającą bardzo duże zainteresowanie mieszkańców. Instytucja zorganizowała Święto Ulicy Kilińskiego oraz szereg innych działań, jak: wystawy, koncerty, spotkania w ramach Miejskiego Salonu Artystycznego.

GALERIA ARSENAŁ W BIAŁYMSTOKU

Galeria Arsenał zorganizowała 15 wystaw czasowych twórców krajowych i zagranicznych, z czego 12 prezentowano w siedzibie i na terenie miasta, a 3 w kraju (w: Galerii Miejskiej Arsenał w Poznaniu, Rondzie Sztuki w Katowicach, Galerii Salon ASP w Warszawie). Dużym zainteresowaniem cieszyły się wystawy: „The Whispering Hole” Gideona Horvátha, „Maybe We Can Have Fun Together” Ivana Svitlychnego, „Rośliny i ludzie” Alevtyny Kakhidze, „Wieczny płomień” Huberta Czerepoka. Większość wystaw była obudowana programami dodatkowymi typu: oprowadzania kuratorsko-autorskie (również w jęz. angielskim, ukraińskim, białoruskim i PJM oraz z audiodeskrypcją); wykłady, spotkania, performance, koncerty. W wystawach uczestniczyły 11 673 osoby. Galeria oferowała bogaty program edukacyjny, w tym: warsztaty dla grup (ze szkół, przedszkoli, świetlic), w których udział wzięło 1 307 osób; warsztaty kierowane do różnych grup odbiorców m.in. dzieci, rodzin, młodzieży, osób z niepełnosprawnościami, nauczycieli, kobiet, seniorów oraz warsztaty dla świetlicy Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku. Galeria kontynuowała udział w projekcie „Laboratorium badań nad szczęściem. Sąsiedzkosc natury w Białymstoku”, w ramach którego miało miejsce działanie „Wspólnota międzygatunkowa. Sąsiedzkosc natury w Białymstoku”. Kontynuowano projekt Gazety dzieci (redagowana przez dzieci), prowadzono Wielokulturowy Plac Zabaw Arsenał. Galeria oferowała odbiorcom działania performatywne, m.in.: projekt artystyczny Dmytra Fedorenki, plener performatywny dla studentów i plener „FLOW, czyli przepływ” w ramach inicjatywy A. Brzeżańskiej, spektakl performatywny kijowskich artystów TanzLaboratorium. Galeria brała udział w projekcie Strong Together - odbyło się 35 wydarzeń mających na celu wsparcie artystów rezydentów z Ukrainy. Zrealizowano program pokazów wideo „Czy jesteście z nami?” jako część międzynarodowego projektu artystycznego *Bridges of Solidarity* w YermilovCentre w Charkowie i akt solidarności z Ukrainą. Zrealizowano 8 rezydencji artystycznych dla twórców; 9 wydarzeń w ramach Platformy *Horyzonty Zdarzeń Wirtualnych*. Galeria w 2024 r. wydała 2 numery Gazety Dzieci, 3 publikacje dokumentujące wystawy, w tym 2 w wersji cyfrowej oraz zrealizowała dodruk publikacji „Bazgrolnik”.

GALERIA IM. SLEŃDZIŃSKICH

Galeria im. Sleńdzińskich prezentowała 2 wystawy stałe („Sztuka w genach. Sleńdzińscy” i „Relikwie”) oraz 26 wystaw czasowych, upowszechniających dorobek twórców lokalnych i zagranicznych. Instytucja prowadziła działania edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży, dorosłych, osób z niepełnosprawnościami (m.in. warsztaty plastyczne, fotograficzne, rzeźbiarskie, rysunku). Zrealizowano 617 warsztatów plastycznych i lekcji muzealnych dla szkół i przedszkoli, w których udział wzięło 12 160 osób. Odbył się 16. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Dawnej im. Julitty Sleńdzińskiej „Z kolekcji konesera”; kontynuowano cykle: „Czwartki u Sleńdzińskich”, „Koncerty w samo południe”, Czy z(nasz) Białystok?, Koncerty z cyklu „Z klawesynem na Ty”. Organizowano także spotkania, panele dyskusyjne, wykłady z zakresu literatury, fotografii, historii sztuki; wieczory poetyckie; promocje książek; debatę; odbył się benefis białostockiej malarki – Beaty Wasilewicz. Galeria przybliżyła tematykę historii białostockiego getta, realizując szereg wydarzeń m.in. „Akcję Lutową”, wystawę „Powstanka z getta białostockiego”, wystawę Tobiasza Habera „Z okolic Montparnasse do bram białostockiego getta”, spektakl „Głos ze środka piekła”, spotkania i wykłady. Galeria wydała 4 książki fotograficzne, książki poświęcone białostockim osiedlom: „Piaski. Opowieści z przeszłości dzielnicy”, „Z dziejów Starosiel” i 6 folderów, 2 katalogi, miesięczny program Galerii oraz informator edukacyjny. Wydano też anglojęzyczną wersję książki Eleny Makarovej „Kopiści. O zapomnianych artystach z getta białostockiego”. Publikacja „Rdza” Bartka Warzechy wydana przez Galerię w 2023 r. otrzymała nagrodę GRAND PRESS PHOTO w kategorii PHOTO BOOK OF THE YEAR 2024.

MUZEUM PAMIĘCI SYBIRU

W Muzeum Pamięci Sybiru odbiorcy mogli oglądać wystawę stałą oraz wystawy czasowe: „Bezkres Sybiru”, której wernisaż połączony był z performancem warsztatowym i spotkaniem z psychologiem; cykl prezentacji pamiątek sybirackich pn. „Ekspozat miesiąca”. Plenerowa instalacja „Rzeczy Viste” poświęcona deportowanym na Syberię była prezentowana w 4 miastach Podlasia. Instytucja organizowała kolejne edycje swoich cykli: 6. Bieg Pamięci Sybiru; 8. Peleton Pamięci Ofiar Sowieckiej Agresji - przejazd rowerowy trasą historycznych wydarzeń związanych z początkiem okupacji sowieckiej w Białymstoku; obchody 17 września (spektakl plenerowy „Sztambuch syberyjski – exodus”, mapping, wystawa na odsłonięcie pomnika Seweryna Nowakowskiego). Muzeum wydało 8 publikacji, w tym m.in.: Biuletyn Historii Pogranicza nr 24; 2 kolejne numery magazynu „Zesłaniec”; reportaż historyczny „Największa rodzina świata”; 2 książki-wspomnienia: „Romuald Lipiński. Życiorys pisany przez historię”, „Paulina Włodawer. Tam gdzie kończy się świat”; wydawnictwo pokonferencyjne i katalog wystawy „Bezkres Sybiru”. MPS prowadziło działania edukacyjne - cykl warsztatów rodzinnych, zajęcia edukacyjne dla szkół, spotkania edukacyjne dla dorosłych; program szkoleniowy Akademia Muzeum. Na prowadzonym portalu popularno-naukowym swiatsybiru.pl opublikowano 42 nowe artykuły autorów krajowych i zagranicznych. Odbyło się szereg spotkań rocznicowych i wspomnieniowych z udziałem Sybiraków. Muzeum przez cały rok z dumą posługiwało się otrzymanym w grudniu 2023 r. tytułem laureata Nagrody Muzealnej Rady Europy 2024; zostało też wyróżnione za swoją działalność przez Europejską Akademię Muzealną w kategorii „Nagroda Luigi Micheletti”. MPS zajęło I miejsce w XXI edycji konkursu na Najlepszy Produkt Turystyczny województwa podlaskiego. Muzeum powiększyło swoje zbiory o 2 169 obiektów muzealnych poprzez zakupy (1 459) i darowizny (710), obejmujących archiwalia, fotografie, realia.

MUZEUM WOJSKA W BIAŁYMSTOKU

Muzeum Wojska w swojej siedzibie oferowało odbiorcom wystawy stałe, a w Parku Militarym przy ul. Węglowej obiekty wielkogabarytowe, przygotowało też 10 wystaw czasowych, w tym: 5 w siedzibie („Migawki realia i archiwalia”, „Radość i gorycz w 110. rocznicę wybuchu I wojny światowej”, „Śledź w porcelanie. Po białostocku”, „Bielicki’44. Prace Waleriana Bieleckiego w zbiorach Muzeum Wojska”, „Symbolika polskich formacji granicznych”); 4 wystawy plenerowe („W drodze. Żołnierze Armii Andersa, 1941-1946”, „35. rocznica wyborów czerwca 89’”, „Fotoplastykon. Zdjęcia Bolesława Augustisa”, „105. Rocznica powstania Komendy Uzpełnień w Białymstoku”); jedną w Cassino we Włoszech pt. „80. rocznica bitwy pod Monte Cassino”. Muzeum kontynuowało działania edukacyjne w formie warsztatów, lekcji muzealnych dla dzieci i młodzieży; oferowało spotkania autorskie, wykłady i specjalne cykle edukacyjne w Parku Militarym (m.in. pokazy filmów o tematyce wojskowej). Kontynuowano partnerski projekt z Centrum Falstad w Norwegii „Remembrance Education – Edukacja kulturalna osób dorosłych” (zorganizowano międzynarodową konferencję podsumowującą projekt); ze środków MKiDN zrealizowano: „Młodzieżowy teatr włączający” – działanie angażujące uczniów z różnymi niepełnosprawnościami, którego efektem był spektakl „Wróg”; projekt „Białostocki garnizon” (cykl warsztatów dotyczących jednostek wojskowych stacjonujących w Białymstoku); projekt „Wirtualna edukacja w Muzeum Wojska w Białymstoku” (budujący kompetencje cyfrowe zespołu Muzeum). W dniu Święta Wojska Polskiego i Narodowego Święta Niepodległości instytucja zrealizowała pokazy sprzętu wojskowego, zwiedzanie z przewodnikiem oraz wycieczkę pieszą i autokarową. Wydano m.in.: Zeszyt Naukowy nr 37, publikacje: „Prace Waleriana Bieleckiego w zbiorach Muzeum Wojska w 80. rocznicę powstania warszawskiego” i „Podlaska Brygada Kawalerii w kampanii 1939”, katalog i folder do wystawy. Instytucja powiększyła zbiory, poprzez zakupy i darowizny, o 738 obiektów muzealnych (realia, archiwalia).

Tabela 205. Działalność statutowa miejskich instytucji kultury w 2024 roku

Dotacja podmiotowa (zł)	Liczba i rodzaj działań	Liczba odbiorców	Powiększanie zasobów - dotacje celowe na wydatki majątkowe (zł)/ Zakres	Powiększanie zasobów i remonty ze środków instytucji (zł)/ Zakres
Białostocki Ośrodek Kultury				
9 485 900	2 256 , w tym: 292 działania: 6 festiwali, 47 koncertów, 19 wystaw (w tym 2 stałe), 204 działań edukacyjnych (143 warsztatów edukacyjnych, 1 warsztat filmowy, 60 innych działań edukacyjnych), 10 wydawnictw, 6 działań związanych z mediateką oraz 1 964 seansów filmowych	91 165 w tym: 8 407 (odbiorcy edukacji)	525 000 zakup cyfrowego sprzętu projektowego do kina Forum	255 162 zakup elektrycznych wycinarek łańcuchowych, cyfrowego sprzętu projektowego do kina Forum oraz samochodu służbowego

Dotacja podmiotowa (zł)	Liczba i rodzaj działań	Liczba odbiorców	Powiększenie zasobów - dotacje celowe na wydatki majątkowe (zł)/ Zakres	Powiększenie zasobów i remonty ze środków instytucji (zł)/ Zakres
Białostocki Teatr Lalek				
8 809 000 i 300 000 dotacja celowa bieżąca - Festiwal Szkół Lalkarskich LALKANIELALKA – Nurt Profesjonalny	581: 5 premier, 489 spektakli, 84 działania edukacyjne (7 wystaw, 8 warsztatów plastycznych, 27 lekcji i warsztatów teatralnych, 9 czytań sztuk teatralnych, 22 inne działania edukacyjne w Kawiarni Lalek i Piwnicy Lalek oraz 10 działań w ramach realizowanych projektów), 1 festiwal, 2 wydawnictwa	108 512 w tym: 52 147 (odbiorcy edukacji)	0	72 575 wymiana pompy ciepłej, zakup komputera i zestawu słuchawkowego na scenę kameralną
Dom Kultury „Śródmieście” w Białymstoku				
1 737 186	55: 15 działań edukacyjnych (pracownia muzyczna: 161 słuchaczy; pracownia baletowo-taneczna: 35 słuchaczy; pracownia plastyczna: 140 słuchaczy; pracownia graficzna: 29 słuchaczy; 7 zespołów artystycznych, 4 działania dla dorosłych); 40 innych działań: 1 festiwal, 3 koncerty, 9 wystaw, 27 spotkań/innych działań/prezentacji /święto ulicy	13 365 w tym: 459 (odbiorcy edukacji)	0	0
Galeria Arsenał w Białymstoku				
5 115 000	362: 15 wystaw (10 w siedzibie, 5 poza siedzibą), 159 działań edukacyjnych, 46 oprowadzań kuratorskich, 129 wydarzeń i imprez specjalnych/spotkań /wykładów/pogadarek, 8 rezydencji	21 339 w tym: 2 626 (odbiorcy edukacji)	216 220 zakup 3 dzieł sztuki, serwera, projektora, rzutnika projekcyjnego oraz wykonanie strony internetowej	95 484 zakup 3 dzieł sztuki

Dotacja podmiotowa (zł)	Liczba i rodzaj działań	Liczba odbiorców	Powiększenie zasobów - dotacje celowe na wydatki majątkowe (zł)/ Zakres	Powiększenie zasobów i remonty ze środków instytucji (zł)/ Zakres
	artystycznych, 5 publikacji			
Galeria im. Sleńdzińskich				
5 631 840	1 210: 2 wystawy stałe i 26 wystaw czasowych, 999 działań edukacyjnych, 1 festiwal, 23 koncerty, 140 spotkań/wykładów/pogadarek, 19 publikacji	42 940 w tym: 17 934 (odbiorcy edukacji)	619 404 zakup urządzeń i wyposażenia, zakup dzieł sztuki, zakup praw autorskich do dzieł Ludomira Sleńdzińskiego	18 459 zakup dzieł sztuki
Muzeum Pamięci Sybiru				
9 200 000	573: 1 wystawa stała, 18 wystaw czasowych, 525 działań edukacyjnych (504 warsztaty dla dzieci i 20 działań dla dorosłych, inne formy 1), 21 innych działań, 8 wydawnictw	59 762 w tym: 6 036 (odbiorcy edukacji)	0	171 427 w tym: zakup muzealiów, serwerów, systemu rezerwacji sprzedaży biletów, remont podłogi
Muzeum Wojska w Białymstoku				
5 193 100	685: 2 wystawy stałe (w Parku Militarnym i w siedzibie stałej), 10 wystaw czasowych (w tym: 4 plenerowe i 1 za granicą), 667 działań edukacyjnych, 6 wydawnictw	44 506 w tym: 28 543 (odbiorcy edukacji)	301 900 w tym: zakup muzealiów, fotoplastykonu, kamery 360 stopni	5 902 w tym: zakup fotoplastykonu, kamery 360 stopni

Źródło: Referat Kultury w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

DZIAŁALNOŚĆ BIAŁOSTOCKICH FILII BIBLIOTECZNYCH

Funkcję powiatowej biblioteki publicznej pełni Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, na podstawie porozumienia Miasta z samorządem wojewódzkim z 1999 r., znowelizowanego w 2010 r. Książnica wpisana jest do rejestru wojewódzkich instytucji kultury. Miasto finansuje prowadzenie 16 filii bibliotecznych na terenie Białegostoku, przeznaczając środki na powiększanie księgozbioru, prenumeratę prasy, czynsze, koszty energii, wynagrodzenia pracowników oraz wydatki majątkowe.

Tabela 206. Podstawowe dane o bibliotece

Rok	Wysokość dotacji na działalność filii bibliotecznych (w zł)	Liczba czytelników	Liczba odwiedzin	Liczba wypożyczeń
2020	4 050 000	28 877	190 027	461 114
2021	4 284 432	28 948	222 491	589 114
2022	4 729 200	30 759	261 409	616 310
2023	5 873 876	32 367	288 993	659 325
2024	6 702 792	34 023	296 040	686 535

Źródło: Referat Kultury w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Filie biblioteczne, zlokalizowane na białostockich osiedlach, gdzie nie ma instytucji kultury, służą zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych białostoczan.

W 2024 r. do filii zakupiono 19 280 książek; liczba zakupionych książek w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła 6,6 woluminów. Na zakup książek i czasopism w 2024 r. przeznaczono 367 275 zł, co stanowiło ok. 5,5% dotacji. Przeciętne zatrudnienie w filiach bibliotecznych wyniosło 50,26 etatu, a koszt wynagrodzeń – 4 245 007 zł, co stanowiło 63,3% wysokości dotacji.

MECENAT MIASTA BIAŁYSTOK W ZAKRESIE KULTURY

Nagrody i stypendia w dziedzinie kultury

W 2024 r. Miasto przyznało 3 rodzaje nagród w dziedzinie kultury:

- **Nagrodę Artystyczną** - dedykowaną twórcom i animatorom życia kulturalnego w 4 kategoriach: artystycznej, organizatorskiej, ochrony dziedzictwa, upowszechniania kultury i edukacji kulturalnej;
- **Nagrodę Literacką im. Wiesława Kazaneckiego** - przyznaną twórcom za dokonania w dziedzinie literatury w 2 kategoriach: za najlepszą książkę roku i za najlepszy ogólnopolski poetycki debiut roku;
- **Nagrodę dla Nauczycieli** - Animatorów Kultury, dedykowaną nauczycielom – animatorom życia kulturalnego w kategoriach: nauczyciele przedszkoli i szkół podstawowych i nauczyciele szkół ponadpodstawowych i artystycznych.

Tabela 207. Nagroda Artystyczna Prezydenta Miasta Białegostoku

Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba przyznanych nagród	Wartość przyznanych nagród (zł)
2020	14	3	51 000
2021	14	4	68 000
2022	9	3	51 000
2023	17	3	75 000
2024	21	4	100 000

Źródło: Referat Kultury w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Tabela 208. Nagroda Literacka Prezydenta Miasta Białegostoku im. W. Kazaneckiego

Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba przyznanych nagród	Wartość przyznanych nagród (zł)
2020	76	2	35 000
2021	55	3	35 000
2022	53	3	46 000
2023	87	2	40 000
2024	76	3	65 000

Źródło: Referat Kultury w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Tabela 209. Nagroda Przewodniczącego Rady Miasta Białystok dla Nauczycieli – Animatorów Kultury

Rok szkolny	Liczba złożonych wniosków	Liczba przyznanych nagród	Wartość przyznanych nagród (zł)
2019/2020	20	10	30 000
2020/2021	19	11	29 700
2021/2022	13	10	30 000
2022/2023	13	10	30 000
2023/2024	15	12	30 000

Źródło: Referat Kultury w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Stypendia dla twórców¹⁹⁴

Do 2024 r. stypendium było przyznawane w podziale na: stypendia dla młodych twórców i twórców profesjonalnych.

Tabela 210. Stypendia dla młodych twórców

Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba przyznanych stypendiów/ zrealizowanych projektów	Wartość przyznanych stypendiów (zł)
2020	56	12	182 000
2021	42	10	130 000
2022	31	13	210 000
2023	32	9	111 000

Źródło: Referat Kultury w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Tabela 211. Stypendia dla twórców profesjonalnych

Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba przyznanych stypendiów/ zrealizowanych projektów	Wartość przyznanych stypendiów (zł)
2020	33	9	118 000
2021	49	13	170 000
2022	37	8	90 000
2023	42	12	189 000

Źródło: Referat Kultury w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

¹⁹⁴ Od 2024 r. stypendia dla twórców przyznawane są na podstawie uchwały Nr LXXIII/1008/23 Rady Miasta Białystok z dnia 31 lipca 2023 r. w sprawie ustanowienia stypendiów artystycznych osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury i opieką nad zabytkami, szczegółowych warunków i trybu ich przyznawania oraz wysokości tych stypendiów (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2023 r. poz. 4139).

W 2024 r. przyznano 25 stypendiów dla twórców o łącznej wartości 375 000 zł. Przyznane stypendia realizowane były w 9 dziedzinach: sztuki plastyczne i design, upowszechnianie kultury, taniec, literatura, muzyka, film, kultura cyfrowa i intermedia, teatr, dziedzictwo niematerialne i opieka nad zabytkami. Ich rezultaty obejmują:

- 9 projektów z zakresu sztuk plastycznych (2 wystawy fotografii, interaktywna wystawa dźwiękowa, wystawa prezentująca cykl kostiumów i tkanin artystycznych, interaktywna wystawa dla dzieci inspirowana poezją, wystawa malarstwa i rysunku, kolekcja tkanin artystycznych inspirowanych symboliką kart tarota, szkatułka z wizerunkiem papieża Jana Pawła II wykonana z zastosowaniem techniki intarsji, kalendarz z akwarelami przedstawiającymi miniony i dzisiejszy Białystok);
- 3 filmy (film dokumentalny o Szymonie Datnerze, film dokumentujący dotychczasowe edycje Slamów Poetyckich organizowanych w Białymstoku, film z gatunku science-fiction „Rewers”);
- 9 projektów literackich/publicystycznych (4 książki poetyckie „To jak i nic RIP”, „Bye bye, Podlasie”, „Pojutrze”, „Zuch dziewczynka”), powieść historyczna o Białymstoku, scenariusz słuchowiska przybliżający temat Komediarni w Białymstoku, książka dla dzieci „Księżniczka Ćma”, monografia Prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego, projekt przyrodniczy „Mój sąsiad Dzik”);
- 3 projekty muzyczne (mini-album muzyczny „Rain Girl”, koncert popularyzujący utwory Morisa Rosenfelda; napisanie utworów chóralnych „Białystok brzmi pięknie”);
- spektakl taneczny.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie zadań kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

W 2024 r. współpraca z organizacjami pozarządowymi, prowadzącymi działalność w zakresie kultury realizowana była w ramach 9 priorytetów. Dofinansowano 71 projektów, m.in.:

- 4 przedsięwzięcia kulturalne o wysokiej randze artystycznej (cykl koncertów „Muzyka Mistrzów Baroku”, „Międzynarodowy Festiwal Muzyki Cerkiewnej” Hajnówka 2024 w Białymstoku, Up to Date Festiwal 2024, 11. Międzynarodowy Festiwal Szkół Lalkarskich LALKANIELALKA);
- 6 projektów teatralnych i tanecznych (w tym: „Festiwal Kalejdoskop”, 10. urodziny Teatru PAPAHEMA - premiera, pokazy spektakli, warsztaty);
- 4 projekty literackie i wydawnicze (w tym: „Festiwal Literacki Na pograniczu kultur”; Festiwal Zebrane; Publikacja książki „Opowiedzieć Białystok: szkice o literaturze i kulturze polsko-białoruskiego pogranicza”);
- 20 projektów edukacyjnych (w tym: prowadzenie domu kultury - Pracowni Działań Kulturalnych, Wychowanie Przez Sztukę 2024);
- 11 projektów wzbogacających ofertę kulturalną białostockich osiedli (w tym: „Klubowe spotkania z muzyką”; „Festiwal Kultury Staropolskiej - Starosielskie Prezentacje”);
- 3 projekty dotyczące promocji dziedzictwa kulturowego (w tym: Wielokulturowe ścieżki Białegostoku);
- 10 projektów z zakresu tożsamości kulturowej miasta oraz prezentacji kultur mniejszości narodowych i etnicznych (w tym: „XVII Festiwal Kultury Żydowskiej ZACHOR Kolor i Dźwięk”; Święto Kultury Białoruskiej, III Przegląd Piosenki Mniejszości Narodowych „Śpiewajmy razem”, XIII Tatarskie warsztaty Wokalne”).

W ramach zrealizowanych zadań wydano: 5 050 egz. publikacji (książki, katalogi, magazyny, zeszyty naukowe); powstały 2 filmy; audiobook, 2 płyty (1 250 szt.); kalendarz (500 szt.), 1 publikację przygotowano do druku.

Tabela 212. Podsumowanie konkursów ofert

Rok	Wysokość środków w budżecie miasta dla NGO (w zł)	Liczba konkursów ofert	Liczba złożonych ofert	Liczba udzielonych dotacji po konkursie	Liczba dotacji poza konkursem - kwota (zł)	Liczba zrealizowanych projektów	Liczba uczestników projektów
2020	1 622 065	3	179	43	8 - 43 624	46	15 359*
2021	1 874 828	4	120	57	2 - 18 000	59	59 090*
2022	2 202 867	5	113	57	2 - 9 000	59	43 135*
2023	2 225 879	3	116	61	2 - 16 000	63	46 758
2024	2 958 853	4	107	69	1 - 6 600	71	66 516

* liczba odbiorców stacjonarnych; z uwagi na epidemię (2020 – I kwartał 2022) część zadań realizowano online; liczba odbiorców online/wyświetleń (premierowych): w 2020 r. – 96 840, w 2021 r. – 86 790, w 2022 r. – 3 686

Źródło: Referat Kultury w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

DZIEDZICTWO KULTUROWE MIASTA

Prace konserwatorskie przy obiektach zabytkowych

W ramach opieki nad zabytkami Białegostoku w 2024 r. wydatkowano z budżetu miasta 15 142 712 zł na poprawę stanu technicznego 30 zabytków nieruchomych, 18 ruchomych i 36 elementów dekoracji rzeźbiarskiej w zabytkowym Ogrodzie Branickich, których Miasto Białystok jest właścicielem. Na przeprowadzenie prac przy 4 zabytkach nieruchomych (2 parkach i 2 cmentarzach) miasto pozyskało środki zewnętrzne, z których w 2024 r. wydatkowało 8 496 496 zł; łączne nakłady poniesione na zachowanie substancji zabytkowej Miasta wyniosły 23 639 198 zł.

W 2024 r. kontynuowano prace rewaloryzacyjne na terenie barokowego Ogrodu Branickich w zakresie przywrócenia brakujących 14 rzeźb zdobiących w XVIII w. Pawilon Włoski (nazwa historyczna: Salon Włoski). Na podstawie zachowanej ikonografii i opracowania naukowego ks. dr. Jana Niecieckiego, wykonano 8 kolejnych odlewów rzeźb, przedstawiających 4 posągi bóstw mitologicznych (Saturna, Apolla, Astrei i Jowisza) oraz 4 popiersia postaci historycznych (Eneasza, Oktawiana Augusta, Julii i Juliusza Cezara). Po zakończeniu prac rzeźbiarskich, zgodnie z uzyskanymi pozwoleniami, zespół 14 rzeźb zamontowano na Salonie Włoskim. Na attyce umieszczono 10 rzeźb (6 waz i 4 posągi), a na ścianie salonu – 4 popiersia na konsolach. Wartość wykonanych w 2024 r. prac rzeźbiarskich i montażowych wyniosła 444 150 zł, natomiast koszt całego zadania, realizowanego w latach 2022-2024 to 1 351 350 zł.

Tabela 213. Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach stanowiących mienie Miasta Białystok zrealizowane w 2024 roku z budżetu miasta

Lp.	Nazwa zabytku - zakres wykonanych prac	Kwota z budżetu miasta (w zł)
1.	Gimnazjum im. króla Zygmunta Augusta, ul. Warszawska 8; obecnie VI Liceum Ogólnokształcące – przebudowa dachu, wymiana okien oraz wykonanie elewacji i innych robót zabezpieczających budynek (etap II)	999 999
2.	Ogrodzenie zespołu pałacowo-ogrodowego Branickich – modernizacja ogrodzenia wzdłuż ul. Akademickiej (w tym: wykonanie technicznej bramy wjazdowej)	80 026

Lp.	Nazwa zabytku - zakres wykonanych prac	Kwota z budżetu miasta (w zł)
3.	Ogrodzenie zespołu pałacowo-ogrodowego Branickich – modernizacja ogrodzenia, Pawilonu Toskańskiego i przebudowa bramy od strony ul. Legionowej	3 306 621
1-3	Łącznie	4 386 646
4.	Dom, ul. Wiktorii 9 – zakończenie przebudowy budynku na potrzeby placówki opiekuńczo-wychowawczej	355 384
5.	Kamienica, ul. Ludwika Waryńskiego 7 – przebudowa budynku ze zmianą sposobu użytkowania na usługowy	1 585 699
6.	Budynek mieszkalny w zespole fabrykanckim Hasbacha, ul. ks. Stanisława Suchowolca 25 D – przebudowa budynku wraz z wykonaniem ogrodzenia	1 838 092
7.	Budynki mieszkalne w zespole fabrykanckim Hasbacha, ul. ks. Stanisława Suchowolca 25E i 25G – wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy budynków ze zmianą sposobu użytkowania	100 663
8.	Kamienica z oficyną, ul. Jana Sobieskiego 22 – wykonanie koncepcji architektonicznej przebudowy budynku na potrzeby Białostockiego Centrum Seniora	41 930
9.	Magazyn wojskowy nr 10, ul. Węglowa 5 – rozpoczęcie przebudowy budynku na potrzeby Muzeum Wojska	56 485
10.	Dom czynszowy, ul. Włókiennicza 16 – aktualizacja ekspertyzy mykologiczno-budowlanej	6 150
11.	Fabryka, ul. Krakowska 1 – remont części piwnic po pożarze i renowacja drzwi wejściowych	29 916
12.	Kamienica, ul. H. Sienkiewicza 22 – remont elewacji i klatki schodowej (I etap)	73 800
13.	Założenie pałacowo-ogrodowe Branickich – opracowanie programów prac konserwatorskich: oczyszczenia rzeźby „Gryfa” wieńczącej Bramę Wielką oraz odtworzenia uszkodzonych gzymsów pawilonów dawnej studni w ogrodzeniu dziedzińca wstępnego	11 070
4-13	Łącznie	4 099 189
14.	Ogród Branickich: – utrzymanie i konserwacja zieleni – konserwacja 6 fontann (salon ogrodowy, dziedziniec wstępny) – pielęgnacja drzew	894 179 50 051 46 513
15.	Park Stary im. Księcia J. Poniatowskiego: – utrzymanie i konserwacja zieleni – pielęgnacja drzew – utrzymanie i konserwacja fontanny	141 540 11 040 14 368
16.	Park Zwierzyniec; obecnie Park Konstytucji 3 Maja: – utrzymanie i konserwacja zieleni – pielęgnacja drzew	165 334 82 947
17.	Park Planty: – utrzymanie i konserwacja zieleni – pielęgnacja drzew – utrzymanie i konserwacja fontanny	389 111 133 422 77 600

Lp.	Nazwa zabytku - zakres wykonanych prac	Kwota z budżetu miasta (w zł)
	– dokumentacja projektowa rozbiórki i budowy fontanny, dokumentacja automatycznego nawadniania Alei Zakochanych	182 250
	– dokumentacja projektowa remontu niecki zbiornika na terenie różanki, przy grupie rzeźbiarskiej „Praczkii”	18 450
18.	Bulwary Kościółkowskiego: – utrzymanie i konserwacja zieleni – pielęgnacja drzew	120 003 145 335
19.	Park Lubomirskich: – utrzymanie i konserwacja zieleni – pielęgnacja drzew	189 964 61 139
20.	Cmentarz żydowski, ul. Wschodnia: – konserwacja zieleni (wycinka i cięcia pielęgnacyjno-techniczne drzew)	107 590
21.	Ogrodzenie z bramą wjazdową w zespole pałacowo-ogrodowym Branickich wraz z pawilonami Włoskim i Toskańskim	17 664
14-21	łącznie	2 848 500
22.	Szkoła, ul. Bohaterów Monte Cassino 25; obecnie Szkoła Podstawowa nr 2 – remont schodów wejściowych, remont rozdzielni elektrycznej, wymiana oświetlenia sali gimnastycznej, remont 2 pomieszczeń	58 273
23.	Szkoła powszechna, ul. Wiatrakowa 18; obecnie Szkoła Podstawowa nr 7 – remont 2 sal lekcyjnych (wymiana instalacji elektrycznej, prace tynkarskie i malarskie, wymiana kaloryferów)	64 850
24.	Zespół więzienia, ul. Henryka Sienkiewicza 57; obecnie Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z Oddziałami Integracyjnymi – remont szatni i sali gimnastycznej	1 210 000
25.	Gimnazjum im. króla Zygmunta Augusta, ul. Warszawska 8; obecnie VI LO – prace malarskie w szatni bloku startowego wraz z wymianą mechanizmów otwierania okien	2 900
22-25	łącznie	1 336 023
26.	Pałacyk Gościnny Branickich – remont 2 pomieszczeń administracyjnych na parterze w Urzędzie Stanu Cywilnego	4 797
27.	Ogród Branickich – konserwacja zespołu 54 rzeźb w salonie ogrodowym oraz ratunkowe prace konserwatorsko-restauratorskie przy XVIII-wiecznej wazie ze smokami	49 850
26-27	łącznie	54 647
28.	dawna zbrojownia, Rynek Kościuszki 4 - remont dachu i konstrukcji dachowej, wymiana instalacji odgromowej oraz części stolarki okiennej, wykonanie oświetlenia poddasza	1 262 746
29.	dawna Synagoga Cytron Beit Midrasz, ul. L. Waryńskiego 24 a - remont holu i pomieszczenia sanitarnego na piętrze	99 517
30.	Dom, ul. Wiktorii 5 – malowanie elewacji, remont pomieszczenia socjalnego	4 283
31.	dawna elektrownia, ul. Elektryczna 13 - wykonanie dodatkowego wyjścia, odwilgocenia elewacji frontowej budynku, prac związanych z zagospodarowaniem terenu przed budynkiem oraz zejścia do piwnicy	897 039

Lp.	Nazwa zabytku - zakres wykonanych prac	Kwota z budżetu miasta (w zł)
32.	dawny magazyn wojskowy nr 10, ul. Węglowa 5 – przygotowanie i wykonanie wystaw oraz zakup wyposażenia na potrzeby Muzeum Wojska w Białymstoku – I etap	154 122
28-32	łącznie	2 417 707
Łączna kwota wydatków z budżetu Miasta Białystok		15 142 712

Źródło: Referat Kultury w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Tabela 214. Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach stanowiących mienie Miasta Białystok zrealizowane w 2024 roku ze źródeł zewnętrznych

L.p.	Nazwa zabytku - zakres wykonanych prac (źródło dofinansowania)	Kwota ze źródeł zewnętrznych (w zł)
1.	Park Planty i Bulwary Kościakowskiego – przebudowa i modernizacja (etap II) w ramach zadania pn. Poprawa dostępności infrastruktury turystycznej Białegostoku (Rządowy Fundusz Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych)	8 259 628
2.	Cmentarz Miejski, ul. W. Wysockiego 63 - opracowanie dokumentacji oraz wykonanie prac dotyczących urządzenia mogił żołnierzy Armii Radzieckiej po przeprowadzonych ekshumacjach w kwaterze żołnierzy Armii Radzieckiej (budżet państwa w części będącej w dyspozycji Wojewody Podlaskiego)	38 868
3.	Cmentarz wojskowy, ul. 11 Listopada – wymiana 20 nagrobków wraz z krzyżami żołnierzy Wojska Polskiego z 1919 r. i 1920 r. (budżet państwa w części będącej w dyspozycji Wojewody Podlaskiego oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego)	198 000
Łączna kwota wydatków ze źródeł zewnętrznych		8 496 496

Źródło: Referat Kultury w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Dotacje z budżetu miasta na prace przy zabytkach

Od 20 lat białostocki samorząd miejski udziela dotacji na prace przy zabytkach, które nie są jego własnością. Przyznawane środki finansowe pozwalają właścicielom na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych w celu poprawienia stanu zachowania substancji zabytkowej Białegostoku. Dzięki temu działaniu wiele historycznych obiektów odzyskało dawną świetność.

W 2024 r. z budżetu Miasta dofinansowano: II etap remontu fundamentów klasztoru z 1769 r. przy Rynku Kościuszki 5; hydroizolację i naprawę fundamentów domu z lat 30. XX w. przy ul. Grunwaldzkiej 20 oraz renowację drzwi wejściowych do pałacu miejskiego Tryllingów z końca XIX w. przy ul. Warszawskiej 7. Łączna kwota 3 udzielonych dotacji to 177 000 zł, którą właściciele wykorzystali zgodnie z przeznaczeniem.

Tabela 215. Dotacje celowe z budżetu miasta na zabytki

Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba udzielonych dotacji	Kwota udzielonych dotacji (w zł)	Kwota wykorzystanych dotacji (zł)
2020	8	2	100 000	50 000

Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba udzielonych dotacji	Kwota udzielonych dotacji (w zł)	Kwota wykorzystanych dotacji (zł)
2021	5	3	119 141	119 141
2022	6	3	160 000	160 000
2023	4	3	150 000	136 910
2024	3	3	177 000	177 000

Źródło: Referat Kultury w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie kulturowym miasta

W 2024 r. miejskie instytucje kultury zorganizowały 30 działań poświęconych historii miasta (w tym: 13 wystaw, 7 wykładów, 5 spacerów historycznych, 3 prelekcje połączone z promocjami książek i 2 spektakle), w których wzięło udział ponad 12 tys. osób. Wydały też 3 publikacje: „Piaski. Opowieści z przeszłości dzielnicy” i „Z dziejów Starosielc” Wiesława Wróbla oraz „Prace Waleriana Bieleckiego w zbiorach Muzeum Wojska w Białymstoku” Katarzyny Sawickiej, w łącznym nakładzie 950 egz. Organizacje pozarządowe, z dotacji celowych z budżetu Miasta Białystok, zrealizowały: projekt „Wielokulturowe ścieżki Białegostoku”, obejmujący m.in. działania edukacyjne, 3 spacery, 3 wystawy, 3 wykłady i dyskusje z osobami zajmującymi się tematyką historii, zabytkami i wielokulturowością miasta; 3 publikacje poświęcone historii miasta i regionu. Miasto Białystok, kontynuując serię wydawniczą poświęconą dziedzictwu kulturowemu, przygotowało do druku publikację „Architektura okresu międzywojennego w Białymstoku”. Wobec nowego stanu badań nad historią Białegostoku zaktualizowano także treść 2 tablic informacyjnych ustawionych na terenie zabytkowego Parku Konstytucji 3 Maja oraz tablicy informacyjnej, znajdującej się przy wejściu na teren zabytkowego Cmentarza Wojskowego przy ul. 11 Listopada.

POLITYKI MIASTA W ZAKRESIE KULTURY I DZIEDZICTWA

Realizacja polityki miasta w zakresie kultury

W 2024 r. przystąpiono do prac nad miejskim Programem Edukacji Kulturalnej (PEK), stanowiącym zadanie strategiczne „Programu Polityki Kulturalnej Miasta Białystok na lata 2018-2022 plus”¹⁹⁵ (PPK), odłożonego w czasie z uwagi na wybuch pandemii Covid-19.

W ramach prac przygotowawczych zlecono przeprowadzenie badań i opracowanie na ich podstawie dokumentu pn. „Diagnoza stanu edukacji kulturalnej Białegostoku”. Przeprowadzono indywidualne i grupowe wywiady jakościowe z edukatorami i uczestnikami edukacji kulturalnej. Przeanalizowano też oficjalne dokumenty oraz wskaźniki ilościowe, tworzone m.in. na użytek sprawozdawczości dla Miasta oraz innych podmiotów, takich jak Główny Urząd Statystyczny. Na podstawie zebranych danych zaproponowano najważniejsze kwestie, które powinien podjąć opracowywany PEK: wspólna definicja edukacji kulturalnej i powiązane z nią cele ogólne; cele programu powiązane z narzędziami ich realizacji, harmonogramem działania, ilościowymi i jakościowymi wskaźnikami ich realizacji oraz wyznaczenie podmiotów koordynujących lub odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań; budżet wraz ze źródłem finansowania oraz program badań diagnostycznych i ewaluacyjnych PEK. Diagnozę stanu edukacji kulturalnej Białegostoku przekazano wszystkim interesariuszom: miejskim i wojewódzkim instytucjom kultury oraz organizacjom

¹⁹⁵ Uchwała Nr LI/795/18 Rady Miasta Białystok z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu Polityki Kulturalnej miasta Białystok na lata 2018-2022 plus”.

pozarządowym działającym w dziedzinie kultury, a także opublikowano na portalu miejskim www.bialystok.pl, w zakładce: Kultura.

Realizacja polityki w zakresie ochrony zabytków

W 2024 r. założenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Białegostoku na lata 2022-2025¹⁹⁶ realizowano poprzez 4 kluczowe działania. Mając na uwadze zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy ich stanu zachowania wydano właścicielom zabytków 20 zaleceń konserwatorskich, a także 199 decyzji na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych oraz 66 zezwoleń na wycinkę drzew, prowadzoną w ramach tych prac w celu wyeliminowania zagrożenia bezpieczeństwa. Wykonując zadania z zakresu ochrony i świadomego kształtowania krajobrazu kulturowego, zaopiniowano pod względem konserwatorskim 13 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W ramach badania i dokumentowania dziedzictwa kulturowego wykonano 15 kart adresowych białostockich zabytków.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. gminna ewidencja zabytków Miasta Białystok obejmowała 618 zabytków nieruchomych, w tym ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków objętych było 276 obiektów. Na terenie Białegostoku znajduje się jeden Pomnik historii - zespół kościoła pw. Chrystusa Króla i św. Rocha, stanowiący Pomnik wdzięczności Bogu za odzyskaną przez Polskę niepodległość. Wśród zabytków ruchomych na terenie miasta zarejestrowanych było 489 pojazdów zabytkowych.

Tabela 216. Działalność decyzyjna Miejskiego Konserwatora Zabytków

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Pozwolenia	131	204	158	178	199
Zmiany pozwoleń	6	5	6	8	14
Decyzje o umorzeniu postępowania	3	9	11	3	24
Decyzje wygaszające	0	2	1	1	4
Zezwolenia na wycinkę	60	42	55	35	66
Postanowienia	6	2	7	6	16
Zmiany decyzji	0	6	1	8	19
Inne decyzje	0	0	1	0	2

Źródło: Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Działania wskazane w podrozdziale 11.1. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

K4.3. Promocja turystyki kulturowej

K4.4. Promocja kultury – edukacja kulturalna oraz wspieranie oddolnych inicjatyw kulturalnych

K4.5. Wspieranie lokalnych artystów, kadr kultury

P1.1. Zagospodarowanie przestrzenne zachowujące elementy tożsamości miasta

¹⁹⁶ Uchwała Nr LIV/764/22 Rady Miasta Białystok z dnia 23 maja 2022 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Białegostoku na lata 2022-2025”.

11.2. Sport

WSPÓŁPRACA NA RZECZ ROZWOJU BIAŁOSTOCKIEGO SPORTU

W ramach działań wspierających rozwój sportu przeprowadzono procedurę 9 otwartych konkursów ofert na realizację 10 zadań publicznych z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz z zakresu upowszechniania kultury fizycznej połączonej z realizacją profilaktyki przeciwalkoholowej. W efekcie:

- zawarto 143 umowy na realizację programów szkolenia sportowego – w zadaniu uczestniczyło łącznie 8 037 osób;
- zawarto 62 umowy z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, połączone z realizacją profilaktyki przeciwalkoholowej – w zadaniu uczestniczyło łącznie 49 637 osób;
- zawarto 16 umów w trybie uproszczonym (z pominięciem procedury konkursowej) na łączną kwotę wsparcia w wysokości 134 600 zł - w zadaniu uczestniczyły 3 053 osoby.

Zadania publiczne z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, w tym połączonej z realizacją programu profilaktyki przeciwalkoholowej realizowało łącznie 96 klubów sportowych, stowarzyszeń lub innych podmiotów, na podstawie 221 umów. We wszystkich realizowanych zadaniach uczestniczyło łącznie 60 727 osób.

Wsparcie zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej, rozwoju sportu w Białymstoku oraz zadań połączonych z realizacją profilaktyki przeciwalkoholowej

Tabela 217. Otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, rozwoju sportu w Białymstoku oraz zadań połączonych z realizacją profilaktyki przeciwalkoholowej

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba konkursów ofert	4	5	6	6	9
Liczba ofert w trybie uproszczonym (z pominięciem konkursu)	13*	29	28	25	21
Liczba podmiotów realizujących zadanie pn. Rozwój sprawności fizycznej dzieci z Ukrainy w różnych dyscyplinach sportowych z elementami integracji pokoleniowej w 2022 i 2023 roku. Zadanie realizowane przy wsparciu Funduszu Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci UNICEF (z pominięciem konkursu)	-	-	17	26	-
Łączna liczba zawartych umów	144	164	210	231	221
Liczba podmiotów dotowanych	73*	81	82	83	96

* korekta danych

Źródło: Referat Sportu w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Tabela 218. Zadania realizowane w ramach otwartych konkursów ofert oraz procedur z pominięciem konkursu na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, rozwoju sportu w Białymstoku oraz zadań połączonych z realizacją profilaktyki przeciwalkoholowej w 2024 roku

Nazwa zadania	Kwota dotacji przeznaczona na zadanie (w zł)	Liczba zawartych umów
Realizacja programów szkolenia sportowego oraz uczestnictwo w rywalizacji sportowej, organizowanej przez właściwe związki sportowe	9 874 453,09	143
Organizacja w Białymstoku zajęć sportowych o charakterze ogólnodostępnym, połączonych z realizacją programów profilaktyki przeciwalkoholowej (turnieje, imprezy, zawody, zajęcia sportowe, gry i zabawy, itp.)	750 000,00	46
Organizacja w Białymstoku zawodów lub imprez sportowych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym	600 000,00	14
Organizacja współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży z białostockich szkół	150 000,00	1
Prowadzenie ośrodka Kibice Razem w Białymstoku	120 000,00	1
Małe granty - organizacja w Białymstoku imprez, zawodów oraz zajęć sportowych o charakterze ogólnodostępnym	134 600,00	16
Razem	11 629 053,09	221

Źródło: Referat Sportu w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Tabela 219. Największe wsparcie finansowe w 2024 roku (w zł)

Nazwa klubu sportowego	Szkolenie sportowe	Profilaktyka przeciwalkoholowa			Małe granty	Razem
		Upowszechnianie sportu wśród mieszkańców*	Organizacja imprez sportowych	Małe granty profilaktyka		
Jagiellonia Białystok Sportowa Spółka Akcyjna	4 250 000	-	-	-	-	4 250 000
Fundacja Białystok Biega	-	200 000	320 000	-	-	520 000
Klub Sportowy Białostocka Akademia Siatkówki	460 000	-	-	-	10 000	470 000
Białostocka Akademia Siatkówki	440 000	20 000	-	-	-	460 000

Nazwa klubu sportowego	Szkolenie sportowe	Profilaktyka przeciwalkoholowa			Małe granty	Razem
		Upowszechnianie sportu wśród mieszkańców*	Organizacja imprez sportowych	Małe granty profilaktyka		
Klub Sportowy Podlasie, Podlaskie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe	440 000	5 000	15 000	-	-	460 000
Łyżwiarski Klub Sportowy Juwenia Białystok	420 000	10 000	-	-	-	430 000
Uczniowski Klub Sportowy Dojlidy Białystok	380 000	20 000	-	-	-	400 000
Podlaski Klub Koszykówki "Żubry" Białystok	230 000	30 000	15 000	-	-	275 000
Drużyna Futbolu Amerykańskiego Lowlanders Białystok	240 000	-	-	-	-	240 000
Uczniowski Klub Sportowy "Hubal" w Białymstoku	220 000	-	-	-	-	220 000
Międzyszkolny Osiedlowy Klub Sportowy "Słoneczny Stok" w Białymstoku	160 000	10 000	-	6 400	-	176 400
Rugby Białystok	155 000	10 000	-	-	10 000	175 000
Podlaskie Stowarzyszenie Sportowe Osób Niepełnosprawnych "Start"	160 000	-	15 000	-	-	175 000
Akademia Koszykówki "Młode Żubry" Białystok	140 000	30 000	-	-	-	170 000
Klub Sportowy Kaliber Białystok	80 000	15 000	70 000	-	-	165 000
Podlaski Wojewódzki Szkolny Związek Sportowy	-	150 000	-	-	-	150 000
Stowarzyszenie Promocji Sportu	10 000	120 000	-	-	-	130 000
Klub Sportowy Wschód	90 000	9 000	25 000	-	-	124 000
Dojlidy Białystok Canoe&Kajak Team	100 000	10 000	8 000	-	-	118 000

Nazwa klubu sportowego	Szkolenie sportowe	Profilaktyka przeciwalkoholowa			Małe granty	Razem
		Upowszechnianie sportu wśród mieszkańców*	Organizacja imprez sportowych	Małe granty profilaktyka		
BS FUTSAL	106 809	-	-	-	-	106 809

* zadanie realizowane w całym 2024 r., w tym współzawodnictwo sportowe szkół i program Kibice Razem

Źródło: Referat Sportu w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Organizacja imprez i wydarzeń sportowych w 2024 roku

Tabela 220. Liczba imprez i wydarzeń sportowych o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym organizowanych w Białymstoku

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba imprez i wydarzeń sportowych	72	68	58	54	55

Źródło: Referat Sportu w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Tabela 221. Imprezy i wydarzenia sportowe o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym, kluczowe dla Miasta ze względu na promocję i upowszechnianie sportu w Białymstoku, organizowane w 2024 roku

Lp.	Nazwa imprezy / Organizator	Koszt współorganizacji (w zł)	Liczba imprez/wydarzeń sportowych
1.	1) 11. PKO Białystok Półmaraton, 2) Biegnię dla Niepodległej, 3) Super Biegacz: zorganizowano 5 biegów dziecięcych na dystansach od 100 m do 1,5 km - w maju, czerwcu, lipcu, wrześniu i w listopadzie 2024 r., 4) 14. Białystok Biega. Fundacja Białystok Biega	320 000	8
		200 000	
2.	Ogólnopolskie i międzynarodowe zawody szachowe: 1) XXXI Ogólnopolski Turniej "Mini-ELO Białystok 2024", 2) XLI Ogólnopolski Turniej Klasyfikacyjny "Białystok Wiosna 2024", 3) XXXII Ogólnopolski Turniej "Mini-ELO Białystok 2024", 4) XV Międzynarodowy Memoriał Braci Bogdana i Tadeusza Bieluczyków, 5) XXXIII Ogólnopolski Turniej "Mini-ELO Białystok 2024", 6) XLII Ogólnopolski Turniej Klasyfikacyjny "Białystok Jesień 2024", 7) XLIII Memoriał Ludwika Zamenhofa, 8) 16 rund XXIX i XXX Białostockiej Ligi Szkolnej w dniach 14 i 21 stycznia; 11 i 18 lutego; 17 i 24 marca; 7 i 21 kwietnia; 22 i 29 września; 13 i 20 października; 17 i 24 listopada; 15 i 22 grudnia 2024 r. Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy Stoczek 45 Białystok	20 000	8
3.	1) Białostocka Liga Sportu, 2) Ekiden - sztafeta maratońska, 3) Lekkoatletyczny Mityng Gwiazd na Rynku Kościuszki 2024, 4) Mistrzostwa Polski w triathlonie - Elemental Triathlon Series, 5) Puchar Polski w siatkówce plażowej kobiet i mężczyzn w ramach X edycji turnieju „Plaża Open”,	486 995,80	6
		71 704,82	
		598 236,60	
		134 125,97	

Lp.	Nazwa imprezy / Organizator	Koszt współorganizacji (w zł)	Liczba imprez/wydarzeń sportowych
	6) Mityng Ambasadorów Białostockiego i Podlaskiego Sportu. Białostocki Ośrodek Sportu i Rekreacji	169 314,50	
		389 614,48	
4.	1) Ogólnopolski Turniej Siatkówki o Puchar Prezydenta Miasta Białegostoku - Tytani Cup 2024, 2) Letnia Grand Prix - 4 otwarte turnieje w sportach plażowych pn. "0% alkoholu = 100%", 3) Organizacja IX Międzynarodowego Nocnego Turnieju Siatkówki Plażowej w ramach Dni Miasta Białegostoku pn. "0% alkoholu = 200% siatkówki". Tytani Białystok	8 600	6
		30 000	
		10 000	
5.	1) XVI Turniej streetballowy-Enea Streetboll 2024, 2) Międzynarodowy Turniej Koszykówki "Rosti Cup 2024", 3) Ogólnopolski Turniej Koszykówki z okazji "Dwudziestolecia Żubrów Białystok". Podlaski Klub Koszykówki "Żubry" Białystok	30 000	3
		15 000	
6.	1) Akademickie Mistrzostwa Polski w Lekkiej Atletyce, 2) Akademickie Mistrzostwa Polski Karate WKF, 3) Akademickie Mistrzostwa Polski w Tenisie stołowym - Półfinał B. Klub Środowiskowy Akademickiego Związku Sportowego Województwa Podlaskiego	10 000	3
		10 000	
7.	1) Międzynarodowe Mistrzostwa Polski do lat 17 w badmintonie YONEX POLISH MASTERS U17, 2) Międzynarodowe Mistrzostwa Polski do lat 19 w badmintonie YONEX POLISH INTERNATIONAL U19. Podlaski Okręgowy Związek Badmintona	50 000	2
8.	1) Klubowe Mistrzostwa Polski młodzieżowców, juniorów, juniorów młodszych, młodzików i młodzików młodszych w Badmintonie, 2) Otwarte Grand Prix Polski Juniorów i Młodzików w Badmintonie. KLUB SPORTOWY BIAŁYSTOK	20 000	2
		8 000	
9.	1) Basketball Cup 2024 - turniej koszykówki na wózkach, 2) Wojewódzka Spartakiada Osób Niepełnosprawnych. Podlaskie Stowarzyszenie Sportowe Osób Niepełnosprawnych START	15 000	2
10.	1) Organizacja turnieju judo "Jagiellonia Judo Club Białystok CUP 2024", 2) Mikołajkowy Turniej Judo. Jagiellonia Judo Club Białystok	10 000	2
		10 000	
11.	33. Rajd Niepodległości AUTOMOBILKLUB PODLASKI	10 000	1
12.	Polish Open Kaliber 2024 Klub Sportowy Kaliber Białystok	70 000	1
13.	Organizacja międzynarodowego turnieju zapaśniczego "Podlasie Wrestling Cup" Klub Sportowy Wschód	25 000	1

Lp.	Nazwa imprezy / Organizator	Koszt współorganizacji (w zł)	Liczba imprez/wydarzeń sportowych
14.	PZLA Mistrzostwa Polski U16 w lekkiej atletyce 2024. Mały Memoriał Janusza Kusocińskiego Klub Sportowy Podlasie	15 000	1
15.	Międzynarodowe Rowerowe Maratony Kresowe MTB i biegi terenowe Kresowe Trail Fundacja "Maratony Kresowe	15 000	1
16.	Międzynarodowy turniej piłki nożnej rocznik 2014 i młodszy pod hasłem "100% piłki - 0% alkoholu" Akademia Piłkarska "Talent" w Białymstoku	10 000	1
17.	Puchar Polski młodzików w piłce ręcznej (1/16) MOKS Słoneczny Stok	6 400	1
18.	Puchar Polski młodziczek w piłce ręcznej (1/16) Uczniowski Klub Sportowy "50"	5 500	1
19.	Organizacja Międzynarodowego turnieju Judo - Białystok Judo Cup III Klub Sportowy Gwardia	10 000	1
20.	Świąteczny turniej piłkarski Orliczek pt. Na Święta wybieram piłkę! Akademia Piłkarska Dziewcząt EKOSPORT Białystok	5 200	1
21.	11 Międzynarodowe Zawody Kajakowe z Memoriałem Ireneusza Skowrońskiego Dojlidy Białystok Canoe&Kajak Team	8 000	1
22.	XVI Międzynarodowy Mikołajkowy Turniej Młodzieży w Boksie w Białymstoku Klub Sportowy "CRISTAL" w Białymstoku	12 000	1
23.	XIV Międzynarodowy Turniej Judo im. Leszka Piekarskiego Klub Judo Politechniki Białostockiej	7 000	1
Razem			55

Źródło: Referat Sportu w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Zadania publiczne z zakresu rozwoju sportu oraz zaspokajania potrzeb mieszkańców w tym zakresie realizowane są na podstawie uchwały¹⁹⁷, na mocy której Miasto stwarza warunki organizacyjno-finansowe do uprawiania sportu przez mieszkańców Białegostoku, m.in. poprzez wsparcie białostockich klubów sportowych, zawodników, trenerów oraz innych osób wyróżniających się w działalności sportowej w formie: dotacji dla klubów sportowych, stypendiów sportowych oraz nagród i wyróżnień za wysokie wyniki sportowe.

¹⁹⁷ Uchwała Nr VI/81/19 Rady Miasta Białystok z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie wspierania białostockiego sportu, przyznawania stypendiów sportowych oraz nagród i wyróżnień za wysokie wyniki sportowe (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2019 r. poz. 403).

STYPENDIA SPORTOWE MIASTA BIAŁEGOSTOKU

Stypendia Sportowe i Stypendia Sportowe Mistrzów przyznano na cały rok i II półrocze 2024 r. Ogółem przyznanych zostało 125 stypendiów (w tym 17 Stypendiów Sportowych Mistrzów) dla 125 zawodników. Najniższa kwota stypendium wyniosła 240 zł/miesięcznie, a najwyższa, w przypadku stypendium Mistrzów – 5 000 zł/miesięcznie. Na stypendia sportowe i stypendia Mistrzów z budżetu Miasta Białegostoku wydatkowano łącznie 949 920 zł.

Tabela 222. Stypendia Sportowe i Stypendia Sportowe Mistrzów przyznawane zawodnikom, w tym sportowcom niepełnosprawnym, osiągnięciem wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym w dyscyplinach zespołowych lub indywidualnych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba stypendiów	240	248	259	129	125
Wartość (w zł)	680 760	799 500	642 300	644 980	949 920

Źródło: Referat Sportu w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

W 2024 r. Stypendia Sportowe Mistrzów otrzymało 17 zawodników białostockich klubów sportowych, w następujących dyscyplinach: 5 - w lekkoatletyce, 4 - w short tracku, 3 - w kajakarstwie, 1 - w karate, 1 - w kolarstwie, 1 - w tenisie stołowym oraz 2 - w strzelectwie, Stypendia zostały przyznane na okres 12 miesięcy, w wysokości od 800 zł do 5 000 zł miesięcznie.

NAGRODY ZA WYSOKIE I WYBITNE WYNIKI SPORTOWE

Doroczne nagrody Prezydenta Miasta Białegostoku, przyznane w 3 kategoriach: Najlepszy Sportowiec, Najlepszy Trener, Najlepszy Młody Sportowiec, otrzymało 9 osób (w tym 6 zawodników i 3 trenerów) - w łącznej wysokości 85 000 zł.

Nagrody finansowe za wybitne osiągnięcia sportowe w 2024 r. przyznano:

- 1) Pani Natalii Kaczmarek, zawodniczce Klubu Sportowego „Podlasie” Białystok, za zdobycie brązowego medalu w biegu na dystansie 400 m podczas Igrzysk Olimpijskich Paryż 2024 – w wysokości 20 000 zł;
- 2) Panu Markowi Rozejowi – trenerowi Natalii Kaczmarek – nagroda w wysokości 15 000 zł;
- 3) Panu Rafałowi Czuperowi, zawodnikowi Podlaskiego Stowarzyszenia Sportowego Osób Niepełnosprawnych „Start” w Białymstoku (PSSON „Start”), za zdobycie złotego medalu na Igrzyskach Paralimpijskich Paryż 2024 w paratenisie stołowym w singlu, w kategorii MS2 - w wysokości 20 000 zł;
- 4) Panu Markowi Iwanickiemu - trenerowi Rafała Czupera - w wysokości 10 000 zł;
- 5) Panu Pawłowi Arciszewskiemu - zawodnikowi PSSON „Start” Białystok, za zdobycie srebrnego medalu na Mistrzostwach Świata Niesłyszących Świętokrzyskie 2024;
- 6) Drużynie Jagiellonii Białystok S.S.A. za zdobycie Mistrzostwa Polski w piłce nożnej w sezonie 2023/2024. Nagrodę otrzymało 46 osób, które przyczyniły się do sukcesu sportowego.

Za wysokie i wybitne wyniki sportowe w 2024 r. nagrodę otrzymało 60 osób, rozdysponowano kwotę łącznie w wysokości 1,16 mln zł.

Tabela 223. Liczba nagrodzonych osób za wysokie wyniki sportowe

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba nagrodzonych osób, w tym:	10	21	16	17	60
doroczne nagrody	10	10	12	8	9
nagrody za wybitny wynik sportowy	0	11	4	9	51
Wartość (w zł)	50 000	189 000	136 000	174 000	1 160 000

Źródło: Referat Sportu w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

Tabela 224. Lista laureatów Dorocznej nagrody za wysokie wyniki sportowe w 2024 roku

Najlepszy Sportowiec	Wartość (w zł)
Łukasz Kuczyński - Łyżwiarski Klub Sportowy Juvenia Białystok - short-track	10 000
Paweł Adamski - Łyżwiarski Klub Sportowy Juvenia Białystok - short-track	10 000
Gabriela Topolska - Łyżwiarski Klub Sportowy Juvenia Białystok - short-track	10 000
Marek Czajkowski – Strongman	5 000
Najlepszy Trener	Wartość (w zł)
Urszula Kamińska - Łyżwiarski Klub Sportowy Juvenia Białystok - trener - short-track	10 000
Dariusz Kulesza - Łyżwiarski Klub Sportowy Juvenia Białystok – trener - short-track	10 000
Paweł Pietruk – Klub Sportowy Kaliber Białystok – strzelectwo sportowe	10 000
Najlepszy Młody Sportowiec	Wartość (w zł)
Michał Niewiński - Łyżwiarski Klub Sportowy Juvenia Białystok - short-track	10 000
Michał Chojnowski - Klub Sportowy Kaliber Białystok - strzelectwo sportowe	10 000
Razem	85 000

Źródło: Referat Sportu w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

BIAŁOSTOCKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI (BOSiR)

Ośrodek zajmuje się zarządzaniem obiektami sportowo-rekreacyjnymi na terenie Białegostoku. Świadczy usługi w zakresie sportu i rekreacji oraz organizuje imprezy sportowe, w tym rozgrywki amatorów - Białostocka Liga Sportu w 4 dyscyplinach: piłka nożna, siatkówka, koszykówka, tenis stołowy.

Obiekty sportowe BOSiR-u:

- Zespół Obiektów Sportowych „Zwierzyniec” przy ul. 11 listopada 28: stadion lekkoatletyczny, korty tenisowe (4 kryte całoroczne), lodowisko;
- Pływalnia Sportowa przy ul. Włókienniczej 4;
- Pływalnia Rodzinna przy ul. Stromej 1 A;
- Pływalnia Kameralna przy ul. Mazowieckiej 39 C;
- Ośrodek Sportów Wodnych „Dojlidy” przy ul. Plażowej 1;
- Tor Białystok przy ul. Konstantego Ciołkowskiego.

W 2024 r. na obiektach zrealizowano łącznie 176 wydarzeń sportowych. Z usług Ośrodka skorzystano łącznie 1 056 480 razy.

Tabela 225. Wybrane dane statystyczne dotyczące BOSiR

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Roczna liczba wydarzeń sportowych	104	81	186	181	176
Liczba klientów na obiektach BOSiR, wraz z wysokością przychodu:					
Pływalnie	374 892	429 560	670 471	774 012	797 022
	5 032 554 zł	6 509 221 zł	11 331 295 zł	13 940 056 zł	14 711 690 zł
Lodowisko	83 807	48 042	97 001	101 966	1 100 843
	815 003 zł	541 159 zł	1 217 103 zł	1 662 020 zł	1 698 455 zł
Dojlidy	90 783	104 596	122 754	103 651	142 499
	350 155 zł	393 432 zł	559 805 zł	850 386 zł	1 364 468 zł
Tor Białystok	2 331	2 065	2 663	5 395	6 116
	194 411 zł	235 227 zł	286 299 zł	362 484 zł	387 186 zł

Źródło: Referat Sportu w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

STADION MIEJSKI SP. Z O.O. – „CHORTEN ARENA”

Stadion Miejski Sp. z o.o. zajmuje się udostępnianiem, utrzymaniem i obsługą obiektów oraz pomieszczeń stadionu, a także organizacją lub współorganizacją imprez sportowych. Jednym z głównych zadań Stadionu Miejskiego w Białymstoku jest pełnienie funkcji społecznej, której celem jest udostępnienie mieszkańcom miasta przestrzeni i wyposażenia obiektu, w celu zapewnienia rozwoju sportu oraz upowszechniania kultury. Wielofunkcyjność obiektu wyraża się w różnorodności wydarzeń organizowanych w jego przestrzeniach - od niewielkich kilkusobowych spotkań, przez konferencje, szkolenia, targi, festiwale czy koncerty.

Dyscyplinami sportowymi, uprawianymi na Stadionie są: piłka nożna, rugby, futbol amerykański, rolkarstwo, samoobrona, szermierka, gimnastyka artystyczna, pickleball, taniec sportowy.

W dniu 18 września 2024 r. została podpisana umowa na sponsoring tytułarny Stadionu Miejskiego. Grupa Chorten jest pierwszym sponsorem tytułarnym od momentu powstania Stadionu Miejskiego, który we wrześniu świętował 10-lecie. Stadion będzie nosił nazwę „Chorten Arena” przez najbliższe 5 lat.

W 2024 r. na obiekcie zrealizowano łącznie 3 283 wydarzeń. Stadion odwiedzone łącznie 667 954 razy.

Tabela 226. Dane statystyczne dotyczące Stadionu Miejskiego Sp. z o.o. „Chorten Arena”

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób, które odwiedziły „Chorten Arena”	131 693	201 422	364 953	452 725	667 954
Ilość wydarzeń, które odbyły się na „Chorten Arena”	2 328	2 756	3 013	3 257	3 283

Źródło: Referat Sportu w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

BASEN MIEJSKI PRZY UL. GEN. W. ANDERSA

Wychodząc naprzeciw potrzebom oraz oczekiwaniom mieszkańców Białegostoku dokonano analizy potencjalnych lokalizacji zamierzenia inwestycyjnego, a do realizacji wybrano lokalizację w rejonie ul. Gen. W. Andersa, w sąsiedztwie Lasu Pietrasze, na gruntach stanowiących w większości własność Gminy Białystok.

W celu przeznaczenia przedmiotowego obszaru na realizację basenu miejskiego w dniu 27 listopada 2023 r. Rada Miasta Białystok uchwaliła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części osiedla Jaroszkówka w Białymstoku w rejonie ulicy Gen. W. Andersa¹⁹⁸. Przeprowadzono również szczegółową analizę układu komunikacyjnego obszaru, która wykazała potrzebę uzupełniających rozwiązań komunikacyjnych w sąsiedztwie planowanej inwestycji, uwzględniającą obecne natężenie ruchu w tym rejonie, jak też prognozowany ruch samochodów i pieszych, w tym wymogi bezpiecznego dostępu do basenu miejskiego.

W celu umożliwienia wprowadzenia niezbędnej komunikacji planowanej na przedłużeniu ul. Bitwy Białostockiej, w 2024 r. Rada Miasta Białystok uchwaliła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części osiedla Jaroszkówka w Białymstoku w rejonie ulic Gen. W. Andersa i Bitwy Białostockiej¹⁹⁹.

Rada Miasta Białystok powierzyła Przedsiębiorstwu Usługowo-Handlowo-Produkcyjnemu „LECH” Sp. z o. o. realizację zadania inwestycyjnego, polegającego na budowie basenu miejskiego wraz z zapleczem rekreacyjno-rehabilitacyjnym oraz utrzymanie, zarządzanie i eksploatację obiektu do dnia 31 grudnia 2045 r.²⁰⁰

Działania wskazane w podrozdziale 11.2. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

K2.2. Promocja zdrowego trybu życia

K2.6. Aktywność sportowa mieszkańców, w tym dostępność obiektów sportowych

K3.8. Integracja obcokrajowców/cudzoziemców

K4.3. Promocja turystyki kulturowej

P1.3. Rozwój wysokiej jakości przestrzeni publicznych, miejsc rekreacji oraz terenów zielonych

P2.1. Dostępność przestrzeni dla użytkowników ze szczególnymi potrzebami

11.3. Promocja i turystyka

PROMOCJA MIASTA BIAŁYSTOK W RAMACH WSPARCIA DZIAŁAŃ TWÓRCÓW

W 2024 r. Miasto Białystok podejmowało współpracę z twórcami kultury i sztuki, m.in. przy promocji w ramach krótkometrażowego filmu fabularnego „Cztery Dni Mateusza Wilczka” w reż. Aleksandry Maciuszek, promocji autorskiego przedsięwzięcia Adama Zdanowicza pn. „Księżę z bajkiem”, reprezentowanego podczas wystawy CruiserCon OBC 2024 w Las Vegas czy promocji w ramach prezentacji spektaklu Disability podczas trwania trasy jesienno-zimowej Podlaskiego Stowarzyszenia Tańca. W 2024 r. prezentowane były również wystawy: wystawa filatelistyczna (w czasie trwania XXXIII Igrzysk Olimpijskich w Paryżu), wystawa plenerowa pn. „Wspólne dziedzictwo” oraz wystawa z białostockimi sportowcami na Igrzyskach Olimpijskich w Paryżu; latem miały miejsce koncerty w Kinie TON. Świątowano

¹⁹⁸ Uchwała Nr LXXVI/1056/23 Rady Miasta Białystok z dnia 27 listopada 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Jaroszkówka w Białymstoku w rejonie ulicy Gen. W. Andersa (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2023 r. poz. 6153).

¹⁹⁹ Uchwała Nr VIII/118/24 Rady Miasta Białystok z dnia 21 listopada 2024 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Jaroszkówka w Białymstoku w rejonie ulic Gen. W. Andersa i Bitwy Białostockiej.

²⁰⁰ Uchwała Nr VIII/120/24 z dnia 21 listopada 2024 r. w sprawie powierzenia Przedsiębiorstwu Usługowo - Handlowo - Produkcyjnemu „LECH” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Białymstoku zadań własnych Gminy Białystok z zakresu kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych oraz tworzenia warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu.

również okrążyły Jubileusz 50-lecia Białostockiej Filii Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie.

W 2024 r. Miasto Białystok partycypowało w XXXII edycji PASZPORTÓW POLITYKI, gdzie Miastu Białystok został nadany tytuł Partnera PASZPORTÓW POLITYKI za rok 2024 w kategorii o nazwie „Teatr”.

Miasto od lat wspiera działania lokalnych twórców. W 2024 r. nawiązano współpracę promocyjną z następującymi artystami w dziedzinie muzyki: Wiktorem Szczygłem, Karoliną Cichą, Michałem Kulikowskim, Piotrem Maksimem, Karoliną Czarnecką, Anną Karolską, zespołem YUOS, Julianną Olańską.

PROMOCJA MIASTA BIAŁYSTOK POPRZEZ SPORT

Promocja Białegostoku poprzez sport uwzględniała wsparcie promocyjne takich dyscyplin sportowych jak: piłka nożna mężczyzn, siatkówka mężczyzn i kobiet, tenis stołowy mężczyzn, futbol amerykański, boks, karate, short track, koszykówka, taniec, triathlon, baloniarstwo, łyżwiarstwo, futsal. Podpisano umowy promocyjne m.in. z: łyżwiarskim Klubem Sportowym Juwenia Białystok, Uczniowskim Klubem Sportowym Dojlidy Białystok, Drużyną Futbolu Amerykańskiego Lowlanders Białystok, Białostocką Akademią Siatkówki. Kontynuowano autorski program promocji Miasta przez Ambasadorów Sportu Białostockiego (m.in. Wojciecha Nowickiego, Natalię Bukowiecką, Marlenę Granaszewską, Sylwzię Szczerbińską, Rafała Czupera, Pawła Arciszewskiego).

W 2024 r. Miasto promowało się m.in. w ramach meczu w rozgrywkach Turnieju Ośmiu Narodów U-20 Polska – Anglia w dniu 22 marca 2024 r., a także meczu U-20 Polska – Włochy w dniu 15 listopada 2024 r. Odbył się także mecz Jagiellonia Białystok – Warta Poznań na Stadionie Miejskim, podczas którego miała miejsce akcja „Dziecięca Ultra”. Białystok promowano także w ramach 2 Gal Boksu – Białystok Boxing Night oraz Białystok Chorten Boxing Show VIII. Ponadto Miasto promowało się na zorganizowanym w Białymstoku w dniu 25 sierpnia 2024 r. wydarzeniu prezentującym najsilniejszych mężczyzn Europy - Finał Viking European Strongman Cup, w dniu 01 czerwca 2024 r. - na 2. Mistrzostwach Europy Karate Kyokushin IKO NAKAMURA oraz w ramach Młodzieżowych Mistrzostw Polski U-19 w futsalu kobiet (6-8 grudnia 2024 r.).

Promocja Miasta Białystok poprzez sport miała również miejsce w ramach reklam zakupionych w Przeglądzie Sportowym.

PROMOCJA MIASTA BIAŁYSTOK JAKO MIASTA PRZYJAZNEGO UCZNIOM I STUDENTOM

Promocja Białegostoku jako miasta przyjaznego studentom odbywa się pod hasłem „Studiuj w Białymstoku” i realizowana jest we współpracy z największymi uczelniami wyższymi w mieście, które prezentują swoją ofertę studiów m.in. na Międzynarodowym Salonie Maturzystów Perspektywy w Warszawie. Miejski profil przeznaczony dla Maturzystów - „Studiuj w Białymstoku” w mediach społecznościowych (Facebook) obserwuje ok. 1,4 tys. osób. Stworzona została również strona dedykowana zagranicznym kandydatom na studia w Białymstoku pn. „Study in Białystok”.

Miasto współuczestniczy także w projekcie realizowanym przez Politechnikę Białostocką, skierowanym do uczniów IV – VI klas szkół podstawowych pn. „Podlaski Uniwersytet Dziecięcy”, jak również corocznie wspiera aktywność studentów i pracowników

Politechniki Białostockiej, związaną z tworzeniem i promocją wynalazków oraz innowacyjnych osiągnięć.

Promocja Miasta Białostok ma również miejsce w ramach społeczno-humanistycznych olimpiad wiedzy, organizowanych przez Stowarzyszenie Edukacyjno-Oświatowe COPTIOSH. Są to olimpiady wiedzy o: społeczeństwie, prawach człowieka w świecie współczesnym, III RP oraz Unii Europejskiej.

W 2024 r. Miasto Białostok wsparło projekt wyjazdu nauczycieli i uczniów do miasta Kozani w Grecji w związku z innowacyjnym projektem pn. Meet Cultures. Make friends, a także promowało się na Międzynarodowym konkursie Odyseja Umysłu w Iowa State University w Stanach Zjednoczonych.

PROMOCJA MIASTA BIAŁYSTOK W RAMACH AUDYCJI RADIOWYCH

W ramach kampanii zewnętrznej Miasto zawarło umowę na cykl autorskich audycji radiowych, poruszających bieżące tematy odnośnie funkcjonowania Miasta, pn. „A moje miasto to Białostok!” w radiu JARD. Celem audycji było upowszechnianie informacji o bieżących inicjatywach i przedsięwzięciach realizowanych przez Miasto Białostok, w tym sprawach związanych z funkcjonowaniem Urzędu Miejskiego oraz instytucji mu podległych, tematyki związanej z bieżącymi wydarzeniami kulturalno-społecznymi w Białymstoku, wydarzeń organizowanych pod patronatem Prezydenta Miasta, a także wspieranych wydawnictw muzycznych.

PROMOCJA MIASTA BIAŁYSTOK W RAMACH WYDARZEŃ ZEWNĘTRZNYCH

- **Orszak Trzech Króli** (06.01.2024 r.) – wydarzenie było organizowane przez Miasto Białostok przy współpracy z Archidiecezją Białostocką, harcerzami, przedszkolami i szkołami, Białostocką Szkołą Nowej Ewangelizacji, Młodzieżowym Domem Kultury, oraz Strażą Miejską. W Orszaku wzięli udział mieszkańcy Miasta; uczestnikom rozdawano korony. Wydarzeniem towarzyszącym Orszakowi był konkurs na szopkę bożonarodzeniową, skierowany do mieszkańców Miasta.
- **Dni Patronalne Miasta Białegostoku** (27-30.09.2024 r.) - wydarzenie odbyło się po raz 9. we współpracy z Metropolią Białostockim. W ten sposób Miasto uczciło pamięć o Patronie Miasta – bł. ks. Michale Sopoćko. W programie obchodów znalazły się m.in. msze, procesja z relikwiami, wykład, gala wręczenia „Michałów 2024” oraz koncert „Plac zabaw”, wykonany przez zespół Winnica i zaproszonych gości. Wydarzeniu towarzyszyła także wystawa fotograficzna na Placu przy Sanktuarium Miłosierdzia Bożego pt. „Bł. ks. Michał Sopoćko – Patron Białegostoku”.
- **Premiera białostockiej edycji popularnej gry planszowej „Monopoly”** - Miasto zawarło umowę promocyjną z firmą zewnętrzną, która przygotowała białostocką edycję gry „Monopoly”. Szata graficzna oraz komponenty gry w rzeczywisty sposób ukazują walory Miasta Białostok. Na planszy gry, zamiast klasycznych pól znalazły się lokalne atrakcje i słynne miejsca, takie jak: zabytki, pomniki, muzea, parki, hotele czy obiekty sportowe. Gra planszowa „Monopoly – Edycja Białostok” została zaprezentowana podczas specjalnego spotkania pn. „Gry i zabawy rodzinne z Panem Monopoly”, które odbyło się w listopadzie 2024 r. na Stadionie Miejskim Sp. z o.o. „Chorten Arena”.
- **„Lato z Radiem i Telewizją Polską”** (17.08.2024 r.) – organizatorami wydarzenia było Polskie Radio i Telewizja Polska, które wspólnie zorganizowały wakacyjną trasę

po Polsce z serią koncertów „Lato z Radiem i Telewizją Polską” wraz z piknikami i innymi atrakcjami. Wśród 8 odwiedzanych miast znalazło się również Miasto Białystok. W ramach imprezy miały miejsce: Pytanie na śniadanie w TVP 2 (program „na żywo” ze studia plenerowego w Ogrodzie Górnym Pałacu Branickich z kuchnią plenerową i specjalną strefą dla dzieci); Studio Plenerowe TVP Info (wejścia pogodowe „na żywo”); Lato z Radiem w Programie 1 Polskiego Radia (audycja „na żywo” ze studia plenerowego w Ogrodzie Dolnym Pałacu Branickich); Piknik Rodzinny „Lato z Radiem” (piknik ze sceną w Ogrodzie Dolnym Pałacu Branickich); Koncert w TVP 2 (koncert „na żywo” transmitowany w TVP 2 ze sceny na Rynku Kościuszki).

Ponadto w 2024 r. Miasto Białystok partycypowało m.in. w następujących wydarzeniach: I Ogólnopolski Konkurs Recytatorski im. Doroty Radomskiej, Ogólnopolskie warsztaty pn. „Siła jest Kobietą”, VIII Koncert Listy Kultowej Akadery 2024, Pokazowa Lekcja W-Fu w ramach projektu „Mistrzyni w szkołach”, Juwenalia, 43. Rajd Podlaski, 42. Dni Kultury Chrześcijańskiej, Wielka Gala Taneczna 2024, VI Fiesta Balonowa 2024 – Dolina Narwi, Festiwal dla Ciebie, Festiwal Przebudzonych organizowany przez Fundację Tutaka, otwarte plenerowe zajęcia jogi w Ogrodach Pałacu Branickich, międzynarodowe zawody taneczne „Street dance – street noise”, impreza taneczna w formie Silent Disco, 32. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy czy Białostocki Jarmark Świąteczny.

PROMOCJA RODZIN I SENIORÓW

Miasto Białystok włącza się również aktywnie w promocję Rodzin i Seniorów, poprzez pozyskiwanie Partnerów do 2 programów społecznych²⁰¹:

- **Białostocka Karta Dużej Rodziny** – liczba partnerów prywatnych (stan na 25.02.2025 r.) – 137 (w 2024 r. do karty przystąpiło 6 partnerów);
- **Karta Aktywnego Seniora** – liczba partnerów prywatnych (stan na 25.02.2025 r.) – 44 (w 2024 r. do karty przystąpiło 4 partnerów).

TURYSTYKA W BIAŁYMSTOKU

Promocja turystyczna Miasta Białystok w 2024 r. polegała na realizacji takich działań, jak:

- w ramach umowy z 2023 r. na prowadzenie Centrum Informacji Turystycznej zlecono: a) kontynuację prowadzenia miejskiej strony turystycznej pn. „Odkryj Białystok” w mediach społecznościowych; b) oprowadzanie i zwiedzanie zabytkowego XVIII – wiecznego zegara w Bramie Wielkiej „Gryf” wraz z przewodnikiem (w miesiącach od maja do września); c) udział w targach turystycznych, tj. w 13. Ogólnopolskim Forum Przewodników Turystycznych, odbywającym się w dniach 9 – 11 lutego 2024 r.;
- uruchomiono punkt informacji turystycznej na dworcu PKP (w miesiącach od października do grudnia);
- zlecono w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w dziedzinie turystyki i krajoznawstwa – zwiedzanie wraz z przewodnikiem w ramach letnich tematycznych przejazdów po Mieście zabytkowymi autobusami marki

²⁰¹ Lista partnerów jest aktualizowana na bieżąco.

Autosan oraz Jelcz (tzw. „ogórkiem”) oraz piesze spaceru tematyczne, związane z białostockimi zabytkami;

- udostępniono turystom indywidualnym i grupowym część Bazyliki Archikatedralnej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, tzw. Stary Kościół Farny (w miesiącach od maja do września);
- udostępniono turystom indywidualnym i grupowym punkt widokowy na wieży Bazyliki Mniejszej pw. św. Rocha (w miesiącach od maja do września);
- umożliwiono mieszkańcom oraz turystom wykonywanie zdjęć z wykorzystaniem personalizowanej, podświetlanej ramki do zdjęć, z napisem „Dumni z Białegostoku!”, tzw. „selfie place”, umieszczonej na Rynku Kościuszki;
- przygotowano letnią dekorację ul. Jana Kilińskiego – kolorowe parasolki;
- wydano turystyczną grę karcianą pn. „JAGA Białystok”;
- dystrybuowano turystyczne wizytówki dotyczące Miasta Białystok w hotelach na terenie województwa podlaskiego w oparciu o system niceplace;
- przebudowano i dokonano remontu oznakowania turystycznego – wykonano i zaktualizowano treści oznakowania turystycznego 7 totemów usytuowanych w obrębie Centrum Miasta Białystok;
- utrzymywano i dokonywano na bieżąco napraw pozostałego oznakowania turystycznego (tablice szlakowe, słupy kierunkowe, totemy informacyjne).

W 2024 r. Miasto Białystok ogłosiło 1 otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych w dziedzinie turystyki i krajoznawstwa, dotyczący promocji i prezentacji walorów turystycznych Miasta Białystok, planowanych do realizacji w okresie od 1 maja do 31 października 2024 r. W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert oraz odrębnej akceptacji Prezydenta Miasta co do 2 z ofert, które wpłynęły poza konkursem w terminie późniejszym, Miasto Białystok zawarło łącznie 8 umów na realizację następujących projektów:

1. Piknik „Podlaskie Śniadanie Mistrzów”;
2. Lato na bogato!;
3. Białostockie Wędrówki;
4. Zabytkowymi autobusami po Białymstoku 2024;
5. Kulinaryny Szlak Dawnego Białegostoku „Kuchnia i obyczaje kulinarne dworu Branickich”;
6. Szlakiem Esperanto w Białymstoku: Projekt audiowizualny;
7. Śladem Jagiellonii Białystok;
8. Święteczny Białystok – spacer z przewodnikami.

W 2024 r. otwarty był całoroczny punkt - Centrum Informacji Turystycznej, usytuowany w budynku z neonem „Żonkil”, przy ul. Legionowej 2, który prowadził dane statystyczne odwiedzających.

Tabela 227. Liczba turystów odwiedzających Białystok w sezonie turystycznym w 2024 roku

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	RAZEM
Liczba indywidualnych turystów polskich	220	375	244	500	1 500	1 314	1 944	4 354	1 936	962	821	594	14 764

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	RAZEM
Liczba indywidualnych turystów zagranicznych	15	27	102	22	130	154	307	258	142	74	68	63	1 362
Razem	235	402	346	522	1 630	1 468	2 251	4 612	2 078	1 036	889	657	16 126

Źródło: Referat Promocji i Turystyki w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu - na podstawie danych z Centrum Informacji Turystycznej

W 2024 r. otwarty był punkt widokowy na wieży Bazyliki Mniejszej św. Rocha przy ul. Abramowicza 1 - w sezonie, tj. od 1 maja do 30 września odwiedziło go łącznie 1 150 osób.

Tabela 228. Liczba turystów odwiedzających punkt widokowy na wieży Bazyliki Mniejszej św. Rocha

Sezon turystyczny (maj – wrzesień)	2020	2021	2022	2023	2024
Turyści odwiedzający punkt widokowy	550	434	534	1 010	1 150

Źródło: Referat Promocji i Turystyki w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

W okresie od maja do końca września 2024 r. zwiedzającym udostępniono Stary Kościół Farny, który łącznie odwiedziło 16 200 osób. Zegar w Bramie Wielkiej Pałacu Branickich od 1 maja do 30 września zwiedziły 2 183 osoby.

Tabela 229. Liczba wpisów do ewidencji innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie na terenie Miasta Białystok²⁰²

2020	2021	2022	2023	2024
54 obiekty	28 obiektów	4 obiekty	17 obiektów	3 obiekty

Źródło: Referat Promocji i Turystyki w Departamencie Kultury, Promocji i Sportu

W prowadzonej przez Prezydenta Miasta Białegostoku ewidencji innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie na terenie Miasta Białystok znajduje się 111 obiektów (wg stanu na 31.12.2024 r.).

Tabela 230. Baza noclegowa turystyki

Wyszczególnienie ²⁰³	2020	2021	2022	2023	2024
Obiekty	29	30	28	27	27
w tym hotele	18	19	18	20	20
Miejsca noclegowe	2 759	2 813	2 641	2 870	2 877
Korzystający z noclegów	130 797	179 248	240 413	235 004	241 110
w tym turyści zagraniczni	23 967	27 565	62 930	53 525	42 383
Udzielone noclegi	197 227	292 687	392 749	380 591	389 379
w tym turystom zagranicznym	32 437	39 434	85 007	80 175	62 141

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

²⁰² Ewidencja jest aktualizowana na bieżąco; dokonywane są wpisy do ewidencji, podczas gdy obiekty, które przykładowo zaprzestały działalności, są wykreślane.

²⁰³ Dotyczy wszystkich turystycznych obiektów noclegowych posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych (łącznie z pokojami gościnnymi i kwaterami agroturystycznymi).

MATERIAŁY PROMOCYJNE

W 2024 r. na zlecenie Miasta Białystok powstał kalendarz miejski ze zdjęciami WidziMisiów, jak również kolorowanki dla dzieci z wykorzystaniem wizerunku WidziMisiów oraz wizerunku białostockich murali. Na zlecenie Miasta zostały również wykonane materiały promocyjne w postaci produktów kosmetycznych sygnowanych wizerunkiem Izabeli i Klemensa Branickich, czekoladki ze zdjęciami Miasta i logotypem oraz kawy z wizerunkiem Izabeli Branickiej. W 2024 r. miała również miejsce dostawa materiałów promocyjnych.

Działania wskazane w podrozdziale 11.3. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

K4.3. Promocja turystyki kulturowej

K4.4. Promocja kultury – edukacja kulturalna oraz wspieranie oddolnych inicjatyw kulturalnych

K4.5. Wspieranie lokalnych artystów, kadr kultury

12. MAJAŃEK I BUDŻET MIASTA

12.1. Nieruchomości gruntowe

Tabela 231. Struktura własności gruntów

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy rejestrowej	Powierzchnia gruntów (ha) % powierzchni jednostki ewidencyjnej				
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste /grupa rejestrowa 2/	681 6,7%	678 6,6%	677 6,6%	675 6,6%	670 6,6%
Grunty Gminy Białystok z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste /grupa rejestrowa 4/	1 943 19,0%	1 927 18,9%	1 893 18,5%	1 899 18,6%	1 901 18,6%
Grunty Gminy Białystok przekazane w użytkowanie wieczyste /grupa rejestrowa 5/	316 3,1%	306 3,0%	300 2,9%	299 2,9%	298 2,9%
Grunty osób fizycznych /grupa rejestrowa 7/	3 782 37,0%	3 794 37,2%	3 738 36,7%	3 730 36,6%	3 726 36,5%
Grunty Powiatu m. Białystok (drogi, szkoły, szpitale i inne) /grupa rejestrowa 11/	352 3,4%	349 3,4%	346 3,4%	341 3,3%	345 3,4%
Pozostałe grunty: Skarbu Państwa, spółdzielni, kościołów, wspólnot gruntowych, województwa, spółek prawa handlowego i innych podmiotów ewidencyjnych /grupy rejestrowe: 1, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16*/	3 139 30,8%	3 159 30,9%	3 259 31,9%	3 269 32,0%	3 273 32,0%
Powierzchnia jednostki ewidencyjnej (ha)	10 213	10 213	10 213	10 213	10 213

* grupa rejestrowa 16 wykazana w tabeli od 2022 r. – ustalona na podstawie § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2024 r. poz. 219 ze zm.)

Źródło: Departament Geodezji

12.2. Gospodarowanie mieniem Gminy Białystok

DOCHODY Z TYTUŁU GOSPODAROWANIA MIENIEM GMINY BIAŁYSTOK

Wpływy z tytułu gospodarowania mieniem w 2024 r., na które składają się dochody z tytułu opłat za trwały zarząd, użytkowanie, służebność, użytkowanie wieczyste, dzierżawę, czasowe zajęcie terenu oraz sprzedaży gminnych nieruchomości wyniosły 65 478 250 zł.

Tabela 232. Dochody z tytułu gospodarowania mieniem Gminy Białystok

Wyszczególnienie ²⁰⁴	2020	2021	2022	2023	2024
Dochody z tytułu zarządu, użytkowania i trwałego zarządu, użytkowanie wieczyste	9 059 652	14 016 094	13 306 289	15 927 246	17 252 034
Dochody z najmu, dzierżawy składników majątkowych i służebności przesyłu	155 755	425 991	681 384	895 373	1 130 596
Dochody z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego	17 250 692	89 609 625	83 231 299	54 713 712	47 095 620

Źródło: Departament Skarbu

Tabela 233. Sprzedaż mieszkań komunalnych, lokali użytkowych i garaży Gminy Białystok

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba sprzedanych mieszkań komunalnych	85	91	36	38	61
Dochód ze sprzedaży mieszkań ogółem (w zł)	9 213 704	11 579 581	8 663 623	10 367 071	12 318 656
Liczba sprzedanych garaży	4	1	0	0	0
Dochód ze sprzedaży garaży ogółem (w zł)	10 986	11 680	0	0	0

Źródło: Departament Skarbu

Tabela 234. Sprzedaż pozostałych nieruchomości Miasta Białystok

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Powierzchnia (w ha)	1,1154	38,7635	17,9258	3,9187	3,2939
Dochód ogółem (w zł) ²⁰⁵	8 026 002	78 018 363	74 567 676	44 346 641	34 776 964

Źródło: Departament Skarbu

Tabela 235. Oddanie działek Gminy Białystok w trwały zarząd i użyczenie

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Powierzchnia (w ha)	241,5550	241,8073	237,8391	241,5099	242,3922

Źródło: Departament Skarbu

²⁰⁴ Kwoty podawane w zaokrągleniu do pełnych złotych.

²⁰⁵ W tym z tytułu wpłat wniesionych za sprzedane na raty nieruchomości w latach poprzednich wraz z odsetkami.

Tabela 236. Nieruchomości z zasobu Miasta Białystok w gospodarowaniu Zarządu Mienia Komunalnego oddane w najem, dzierżawę i użyczenie

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zawartych umów najmu w danym roku	77	82	64	84	284
Liczba zawartych umów dzierżawy w danym roku	63	106	110	115	113
Liczba zawartych umów użyczenia w danym roku	35	76	96	100	86
Liczba obciążeń z tytułu korzystania z nieruchomości stan na 31 grudnia	1 178	1 185	2 091	1 975	1 860
Powierzchnia objęta naliczeniami za korzystanie z nieruchomości stan na 31 grudnia (w m ²)	1 496 573	1 569 869	1 511 383	1 517 373	1 553 031

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego

Wpływy związane ze zbyciem nieruchomości

W 2024 r. aktami notarialnymi wykonano 34 zarządzenia Prezydenta Miasta Białegostoku w sprawie przeznaczenia do zbycia 53 działek stanowiących własność Gminy i Miasta Białystok, o łącznej powierzchni 3,2939 ha. Spośród sprzedanych działek:

- 20 działek zostało zbytych w trybie przetargu ustnego nieograniczonego,
- 5 działek zostało zbytych w trybie przetargu ustnego ograniczonego,
- 28 działek zostało zbytych w trybie bezprzetargowym, w tym:
 - ✓ 2 działki w drodze zamiany.

Z tytułu sprzedaży nieruchomości miejskich oraz z tytułu wpłat wniesionych za sprzedane na raty nieruchomości w latach poprzednich wraz z odsetkami w 2024 r. do budżetu Gminy wpłynęła kwota 34 776 963,54 zł.

PLAN WYKORZYSTANIA ZASOBU NIERUCHOMOŚCI GMINY MIASTA BIAŁYSTOK NA LATA 2023-2025²⁰⁶

Plan wykorzystania zasobu jest jednym z elementów gospodarowania nieruchomościami publicznymi. Pozwala na dokonanie odpowiednich analiz ilościowo-jakościowych posiadanych nieruchomości oraz na ich podstawie określenie celów gospodarowania. Plan zawiera w szczególności zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu i nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste oraz m.in. prognozę dotyczącą udostępnienia nieruchomości zasobu, a także nabywania nieruchomości do zasobu i program zagospodarowania nieruchomości zasobu.

Gminny zasób nieruchomości wykorzystywany jest na cele rozwojowe gminy i na potrzeby zorganizowanej działalności inwestycyjnej.

W okresie 2024-2025 kontynuowany będzie dotychczasowy sposób wykorzystania nieruchomości miejskich, poza przeznaczonymi na realizację zadań Gminy Białystok lub na sprzedaż. Nieruchomości nabywane w drodze spadku, do czasu przygotowania procedury zbycia, będą przekazywane do gospodarowania Zarządowi Mienia Komunalnego w Białymstoku.

²⁰⁶ Zarządzenie Nr 295/23 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia Planu wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Białystok na lata 2023–2025.

Nabywanie nieruchomości do zasobu Gminy Białystok

Konieczność pozyskania nieruchomości oceniana była w kontekście celu publicznego lub zadań własnych Gminy, zdefiniowanych w przepisach²⁰⁷. Podstawowym trybem nabywania gruntów do zasobu gminnego w 2024 r. był wykup w drodze umowy cywilnoprawnej, która kończy rokowania w sprawie warunków nabycia nieruchomości.

Tabela 237. Nieruchomości nabyte przez Miasto Białystok

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Powierzchnia (w ha)	0,8341	3,1559	6,7070	0,9787	0,8500
Poniesiony wydatek (w zł) ²⁰⁸	2 216 125	18 111 979	11 274 441	2 455 370	5 694 045

Źródło: Departament Skarbu

W budżecie Miasta Białegostoku na 2024 r. wydatkowano środki finansowe na:

- koszty związane z przejściem do zasobu nieruchomości pod drogi w trybie art. 98 ustawy²⁰⁹ – 3 949 590,58 zł;
- koszty związane z przejściem do zasobu nieruchomości w trybie ustawy²¹⁰ – 9 058 360,94 zł (drogi gminne i powiatowe);
- operaty szacunkowe i opisy stanu nieruchomości – 42 440 zł;
- koszty notarialne nabytych nieruchomości – 12 703,20 zł.

Wydatki obejmujące wypłatę odszkodowań za grunty przejęte pod drogi wojewódzkie i krajowe

Wydatki obejmujące wypłatę odszkodowań za grunty przejęte pod drogi wojewódzkie i krajowe w związku z realizacją inwestycji drogowych na gruntach niebędących w zasobie Miasta w 2024 r. wyniosły 514 996 zł, w tym:

- Aleja 1000-lecia Państwa Polskiego – 505 013 zł;
- ul. Raginisa – 9 983 zł.

Udostępnianie nieruchomości zasobu Gminy Białystok

Udostępnianie nieruchomości z zasobu Gminy w 2024 r. następowało poprzez sprzedaż, trwały zarząd, dzierżawę, najem, użyczenie – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Nabywanie nieruchomości na rzecz Gminy Białystok następowało w drodze kupna oraz w innych formach przewidzianych prawem w związku z koniecznością realizacji zadań własnych, a także obowiązkami wynikającymi z przepisów szczególnych oraz realizacją celów publicznych.

W 2024 r. nie zawarto umów dotyczących obciążenia nieruchomości stanowiących własność Gminy Białystok prawem użytkowania.

²⁰⁷ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 ze zm.); uchwała Nr XXXIV/377/12 Rady Miasta Białystok z dnia 5 listopada 2012 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż trzy lata lub na czas nieoznaczony (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2021 r. poz. 1462 ze zm.); ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.); ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111).

²⁰⁸ W tym z tytułu wpłat wniesionych za sprzedane na raty nieruchomości w latach poprzednich wraz z odsetkami.

²⁰⁹ Ustawa 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 ze zm.).

²¹⁰ Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 311).

Kontynuowane było obciążanie nieruchomości gminnych służebnością (gruntową i przesyłu), następujące na wniosek zainteresowanych podmiotów.

Udostępnianie nieruchomości z zasobu związane jest z ponoszeniem kosztów przez Gminę i Miasto Białystok. W szczególności są to koszty podziałów geodezyjnych, zlecenia wycen nieruchomości, opłat notarialnych, ogłoszeń prasowych i inne wydatki związane z koniecznością pozyskania dokumentacji.

Na realizację zadań z zakresu geodezji i kartografii, środki finansowe w 2024 r. wydatkowane w szczególności na opracowania geodezyjne, np. wypisy z ewidencji gruntów, wyjaśnienia geodezyjne, operaty szacunkowe, usługi notarialne, ogłoszenia prasowe i pozostałe usługi, w tym spłatę długów spadkowych i opłaty za lokale nabyte w drodze spadku – 587 142,11 zł.

Dochody, koszty i wydatki związane z mieszkalnictwem

Tabela 238. Dochody i wydatki związane z mieszkalnictwem

Wyszczególnienie ²¹¹	2020	2021	2022	2023	2024
Dochody ogółem	40 385,49	41 995,08	28 677,09	30 385,35	32 673,88
Dochody bieżące	40 380,33	41 963,76	28 677,09	30 385,35	32 673,88
Dochody majątkowe	5,19	31,32	0,00	0,00	0,00
Wydatki ogółem (dział 700)	0,00	0,00	27 394,14*	48 225,40*	37 089,51
Wydatki związane z przygotowaniem i budową budynków mieszkalnych i wielorodzinnych	0,00	471,63	9 799,17	28 042,55	14 198,25

* korekta danych

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego

Tabela 239. Koszty i wydatki związane z mieszkaniami komunalnymi

Wyszczególnienie ²¹²	2020	2021	2022	2023	2024
Administrowanie	1 363 260,48	1 532 387,27	1 241 852,56	1 519 167,23	2 054 801,85
Konserwacja	126 262,79	144 814,22	127 609,74	101 366,00	114 438,61
Remonty	656 504,88	907 370,30	722 773,88	1 197 867,42	1 225 655,75
C.O.	2 599 830,75	2 854 074,85	1 739 688,58	1 643 575,07	1 593 514,67
Ciepła woda	8 148,27	6 988,94	8 482,73	442 285,84	711 641,76
Zimna woda	754 198,66	734 077,97	655 050,78	644 725,75	753 937,52
Kanalizacja	696 097,95	673 573,89	594 051,14	594 212,30	777 449,72
Śmieci	746 166,01	837 870,93	818 860,00	829 632,00	832 868,00

Źródło: Departament Skarbu - na podstawie danych Zarządu Mienia Komunalnego

Działania wskazane w podrozdziale 12.2. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

K3.6. Przeciwdziałanie ubóstwu

G1.1. Tworzenie warunków do inwestowania

²¹¹ Kwoty podane w tys. złotych.

²¹² Kwoty podane w złotych; koszty i wydatki - bez wspólnot mieszkaniowych.

12.3. Majątek trwały spółek prawa handlowego Miasta Białegostoku

Zestawienie majątku trwałego spółek prawa handlowego Miasta Białegostoku zawarte jest w zarządzeniu Nr 279/25 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 28 marca 2025 r. w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu, informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej Miasta Białegostoku, informacji o stanie mienia komunalnego Miasta Białegostoku oraz informacji o przebiegu wykonania planów finansowych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i samorządowych instytucji kultury za 2024 r. Zarządzenie jest dostępne na stronie internetowej www.bialystok.pl, w zakładce: Finanse/ Budżet Miasta/ Budżet 2024 (Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2024 r.).

12.4. Wykonanie budżetu Miasta Białegostoku

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych²¹³, na jednostkach samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek sporządzania budżetu, czyli rocznego planu dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów. Jest on uchwalany na dany rok budżetowy (tożsamy z rokiem kalendarzowym) w formie uchwały budżetowej i stanowi podstawę gospodarki finansowej Miasta. W swoich założeniach uwzględnia wiele programów i realizowanych strategii, w tym m.in. zapisy zawarte w „Strategii Rozwoju Miasta Białegostoku do 2030 roku” oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej (WPF).

Uchwała budżetowa w trakcie roku podlega wielokrotnym zmianom w formie uchwał i zarządzeń zmieniających, mających na celu dostosowanie budżetu do rzeczywistej sytuacji finansowej i inwestycyjnej Miasta.

Wieloletnia Prognoza Finansowa jest dokumentem sporządzanym na podstawie ustawy²¹⁴ oraz na podstawie rozporządzenia²¹⁵ i podlega uchwaleniu przez Radę Miasta w formie uchwały, analogicznie jak budżet Miasta (z uwzględnieniem zmian w formie uchwał zmieniających w trakcie roku budżetowego). Ramy czasowe sporządzania dokumentu Wieloletniej Prognozy Finansowej wynikają m.in.: z okresu na jaki Miasto zaciągnęło zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek, okresu na jaki planowane są do zaciągnięcia zobowiązania dłużne, okresu na jaki Miasto udzieliło poręczeń i gwarancji oraz okresu na jaki zostały określone przedsięwzięcia wieloletnie. Dokument powinien być realistyczny, tj. uwzględniać zdarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową w perspektywie czasu wykraczającej poza bieżący rok budżetowy. Planowanie w perspektywie kilkuletniej sprawia, że Wieloletnia Prognoza Finansowa jest dokumentem uwzględniającym cele i zadania ustalone w Strategii Rozwoju Miasta, co sprzyja racjonalnemu zarządzaniu środkami i ułatwia podejmowanie decyzji o inwestycjach.

Dokument określa możliwości finansowe niezbędne do sfinansowania długookresowych celów strategii, zawierającej kluczowe zadania, mające wpływ na gospodarkę finansową miasta, która uzależniona jest od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, stopa bezrobocia czy planowane zmiany systemowe, np. w polityce podatkowej państwa i Miasta. Na tej podstawie wyznaczane są możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na planowane przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243

²¹³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.).

²¹⁴ Jw.

²¹⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 83).

ustawy²¹⁶ w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań miasta. Dokument przyjęty na lata 2024-2040 dostosowywany jest do możliwości finansowych miasta i ewaluje m.in. w kierunku sfinansowania wkładu własnego do projektów unijnych w perspektywie finansowej 2021-2027. Wraz z końcem roku budżetowego uchwała WPF traci moc i zastępuje ją kolejna, przyjęta na nowy okres.

Informacje z realizacji założeń uchwały budżetowej oraz WPF na dany rok budżetowy zawarte są w zarządzeniu w sprawie wykonania budżetu, informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej Miasta Białegostoku, informacji o stanie mienia komunalnego Miasta Białegostoku oraz informacji o przebiegu wykonania planów finansowych samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej i samorządowych instytucji kultury za dany rok budżetowy. Sprawozdanie przedstawia się Radzie Miasta, która m.in. na jego podstawie najpóźniej do 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym podejmuje uchwałę w sprawie udzielenia absolutorium dla zarządu.

Tabela 240. Wykonanie budżetu Miasta

Wyszczególnienie ²¹⁷	2020	2021	2022	2023	2024
I. Dochody, w tym:	2 240 105 246	2 370 830 610	2 330 167 241	2 460 598 660	2 861 025 573
bieżące	2 006 690 831	2 201 689 555	2 149 821 050	2 236 761 696	2 747 880 447
majątkowe	233 414 415	169 141 055	180 346 191	223 836 964	113 145 126
II. Przychody	196 511 449	74 477 202	150 762 833	194 805 219	159 430 805
RAZEM (I + II)	2 436 616 695	2 445 307 812	2 480 930 074	2 655 403 879	3 020 456 378
III. Wydatki, w tym:	2 274 312 945	2 234 834 597	2 316 639 349	2 586 251 429	2 898 976 542
bieżące	1 928 495 414	2 035 498 306	2 091 990 162	2 209 576 197	2 636 168 976
majątkowe, w tym m.in.:	345 817 531	199 336 291	224 649 187	376 675 232	262 807 566
wydatki inwestycyjne (bez środków pomocowych)	76 943 785	71 757 395	77 407 137	149 348 626	175 743 875
udziały w spółkach	5 333 500	4 524 000	6 399 500	8 189 000	7 064 000
środki pomocowe	236 640 316	66 547 661	88 664 201	182 672 464	13 058 899
IV. Rozchody	87 813 827	59 710 382	129 473 548	59 163 029	64 146 028
RAZEM (III + IV)	2 362 126 772	2 294 544 979	2 446 112 897	2 645 414 458	2 963 112 570
Wynik budżetu (nadwyżka/deficyt) /I – III/	-34 207 699	135 996 013	13 527 892	-125 652 769	-37 959 969
Nadwyżka operacyjna /I bieżące – III bieżące/	78 195 417	166 191 249	57 830 888	27 185 499	111 711 471
Stan zadłużenia na koniec roku	979 776 659	920 055 852	790 596 278	891 421 743	976 797 958
Wskaźnik zadłużenia (zadłużenie/dochody ogółem)²¹⁸	43,7	38,8	33,9	36,2	34,1

Źródło: Departament Finansów Miasta

²¹⁶ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.).

²¹⁷ Kwoty podane w złotych.

²¹⁸ Wskaźnik obowiązywał do 2014 r. i jego bezpieczna granica wynosiła 60%.

Tabela 241. Wykonanie dochodów według źródeł finansowania

Wyszczególnienie ²¹⁹	2020	2021	2022	2023	2024
Dochody własne	555 866 217	643 221 224	771 892 816	829 828 318	843 670 393
Udziały w PIT i CIT	460 990 209	528 683 993	529 057 709	475 911 540	704 457 874
Subwencje	505 298 114	610 788 353	576 181 691	777 238 580	954 581 508
Środki na finansowanie zadań z udziałem UE, w tym:	206 966 587	80 400 337	99 724 614	131 696 233	43 294 700
środki z UE	203 483 536	78 467 091	98 497 044	130 517 429	42 985 231
Dotacje celowe	510 984 119	507 736 703	353 310 411	245 923 989	315 021 098
Razem	2 240 105 246	2 370 830 610	2 330 167 241	2 460 598 660	2 861 025 573

Źródło: Departament Finansów Miasta

Tabela 242. Wykonanie dochodów własnych

Wyszczególnienie ²²⁰	2020	2021	2022	2023	2024
Wykonanie dochodów własnych, w tym m.in.:	555 866 217	643 221 224	771 892 816	829 828 318	843 670 393
a) Podatki i opłaty lokalne, w tym:	270 789 837	296 753 868	324 529 410	357 744 835	387 774 666
podatek od nieruchomości	168 586 230	179 586 752	186 519 331	213 603 656	233 807 801
podatek rolny i leśny	209 678	217 622	231 598	299 752	338 593
podatek od środków transportowych	9 972 809	10 791 004	11 577 155	12 472 380	11 817 674
opłata targowa	132 667	5 817	0	0	0
opłata skarbowa	5 448 387	6 175 003	7 764 113	8 138 041	8 087 117
opłata za gospodarowanie odpadami	58 738 933	66 034 522	79 870 346	81 940 739	85 632 369
pozostałe opłaty	27 701 133	33 943 148	38 566 867	41 290 267	48 091 112
b) Podatki i opłaty pobierane przez Urzędy Skarbowe, w tym:	26 946 932	38 782 430	40 402 262	43 692 154	43 596 460
podatek od czynności cywilnoprawnych	23 957 634	32 452 548	31 146 963	32 788 493	33 344 574
podatki opłacane w formie karty podatkowej	677 263	1 993 091	2 397 341	2 192 117	2 282 674
podatek od spadków i darowizn	2 233 272	3 518 861	3 408 780	6 037 822	5 449 968
wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	0	759 094	3 403 409	2 576 379	2 420 242
odsetki od nieterminowych wpłat, pozostałe opłaty	78 763	58 836	45 769	97 343	99 002

²¹⁹ Kwoty podane w złotych.²²⁰ Jw.

Wyszczególnienie ²²¹	2020	2021	2022	2023	2024
c) Dochody z mienia	101 082 736	179 604 769	199 354 279	171 438 300	176 694 867
d) Opłata za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych	7 425 371	7 473 393	8 219 730	8 889 006	9 239 863
e) Udział w dochodach z gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa	6 173 614	7 088 473	6 819 241	8 634 415	8 764 949

Źródło: Departament Finansów Miasta

²²¹ Kwoty podane w złotych.

Tabela 243. Struktura wydatków budżetu Miasta Białystok wg klasyfikacji budżetowej - wykonanie za lata 2023-2024

Dział		Wykonanie budżetu za 2023 r. (w zł)			Wykonanie budżetu za 2024 r. (w zł)		
Nr	Nazwa	bieżące	majątkowe	ogółem	bieżące	majątkowe	ogółem
010	Rolnictwo i łowiectwo	12 080	0	12 080	11 446	0	11 446
020	Leśnictwo	54 190	0	54 190	0	0	0
400	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	0	0	0	0	0	0
600	Transport i łączność	198 860 357	195 180 284	394 040 641	223 750 865	107 459 937	331 210 802
630	Turystyka	397 551	35 000	432 551	1 115 464	73 000	1 188 464
700	Gospodarka mieszkaniowa	51 351 845	64 615 129	115 966 974	61 336 396	43 919 537	105 255 933
710	Działalność usługowa	18 385 023	1 376 504	19 761 527	19 579 855	3 494 845	23 074 700
720	Informatyka	0	0	0	0	0	0
730	Nauka	4 976 654	62 415	5 039 069	5 266 063	21 205	5 287 268
750	Administracja publiczna	147 279 861	14 178 470	161 458 331	173 869 209	13 356 935	187 226 144
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 730 412	0	1 730 412	3 873 714	0	3 873 714
752	Obrona narodowa	161 347	0	161 347	179 398	0	179 398
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	61 043 369	3 363 657	64 407 026	63 906 463	8 122 558	72 029 021
755	Wymiar sprawiedliwości	791 986	0	791 986	844 256	0	844 256
757	Obsługa długu publicznego	51 087 112	0	51 087 112	56 780 361	0	56 780 361
758	Różne rozliczenia	0	0	0	111 208	0	111 208
801	Oświata i wychowanie	1 014 445 483	45 346 518	1 059 792 001	1 272 136 559	27 514 930	1 299 651 489
851	Ochrona zdrowia	17 997 104	980 400	18 977 504	18 330 739	1 162 370	19 493 109
852	Pomoc społeczna	159 235 167	1 787 437	161 022 604	191 271 749	1 780 045	193 051 794
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	22 255 833	61 081	22 316 914	20 259 707	0	20 259 707
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	56 461 305	9 120 273	65 581 578	69 787 567	1 194 729	70 982 296
855	Rodzina	158 054 956	15 894	158 070 850	192 993 295	389 959	193 383 254
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	162 897 883	22 558 350	185 456 233	166 704 413	18 631 229	185 335 642
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	48 764 148	6 307 522	55 071 670	56 189 518	16 833 370	73 022 888
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	1 204 570	338 373	1 542 943	1 364 135	0	1 364 135
926	Kultura fizyczna	32 127 961	11 347 925	43 475 886	36 506 596	18 852 917	55 359 513
Razem		2 209 576 197	376 675 232	2 586 251 429	2 636 168 976	262 807 566	2 898 976 542

Źródło: Departament Finansów Miasta

12.5. Bezzwrotne środki finansowe z funduszy Unii Europejskiej

W 2024 r. złożono wnioski o dofinansowanie 21 projektów infrastrukturalnych i podpisano 5 umów o dofinansowanie na łączną kwotę 99 348 112,01 zł²²². Analizowano oraz przygotowywano aplikacje w ramach programów: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 oraz Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych i Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

Tabela 244. Projekty monitorowane w 2024 roku

Rodzaj programu	Źródło finansowania
Programy infrastrukturalne	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
	Rządowy Program Odbudowy Zabytków
	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności
	Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027
	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027
	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027
	Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027
Programy międzynarodowe	URBACT
	Program Interreg Litwa - Polska 2021-2027
	Interreg Europa Środkowa 2021-2027
	Interreg Europa 2021-2027
	Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027
	Program Interreg NEXT Polska - Ukraina 2021-2027

Źródło: Biuro Funduszy Europejskich

Dodatkowo, w 2024 r. Miasto Białystok pozyskało finansowanie w formie pożyczki w ramach Inwestycji B3.4.1. z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) „Inwestycje na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast”. Pożyczka z KPO obejmuje 27 inwestycji przyczyniających się do zmniejszenia zanieczyszczeń lub redukcji negatywnego oddziaływania ludzi na środowisko przyrodnicze. Łączna wartość udzielonego finansowania - 24 467 799,31 zł.

²²² Dofinansowanie, w tym z Budżetu państwa.

Tabela 245. Bezzwrotne środki finansowe pozyskane z funduszy Unii Europejskiej

Wyszczególnienie ²²³	2020	2021	2022	2023	2024
Środki pozyskane na finansowanie zadań z udziałem UE, z czego:	206 966 587	80 400 337	99 724 614	131 696 233	43 294 700
a) środki krajowe, w tym:	3 483 051	1 933 246	1 227 570	1 178 804	309 469
bieżące	2 935 643	1 925 560	1 175 670	1 173 304	294 918
majątkowe	547 408	7 686	51 900	5 500	14 551
b) środki z UE, w tym:	203 483 536	78 467 091	98 497 044	130 517 429	42 985 231
bieżące	45 996 790	22 295 900	21 324 661	26 839 596	28 091 046
majątkowe	157 486 746	56 171 191	77 172 383	103 677 833	14 894 185
Razem bieżące	48 932 433	24 221 460	22 500 331	28 012 900	28 385 964
Razem majątkowe	158 034 154	56 178 877	77 224 283	103 683 333	14 908 736

Źródło: Departament Finansów Miasta

Tabela 246. Zestawienie projektów miejskich, na których realizację pozyskano dofinansowanie w perspektywie finansowej 2021-2027

Okres finansowania	Liczba projektów miejskich*, na których realizację pozyskano dofinansowanie ze środków z UE (liczba podpisanych i nierozwiązanych umów) w poszczególnych okresach finansowania											
	Projekty ogółem			Projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR)			Projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS)			Projekty finansowane z innych funduszy UE ²²⁴		
	łączna liczba projektów	łączna wartość projektów (w zł)	łączna kwota dofinansowania z UE (w zł)	Liczba projektów	łączna wartość projektów (w zł)	łączna kwota dofinansowania z UE (w zł)	Liczba projektów	łączna wartość projektów (w zł)	łączna kwota dofinansowania z UE (w zł)	Liczba projektów	łączna wartość projektów (w zł)	łączna kwota dofinansowania z UE (w zł)
2021-2027	10	137 559 223,31	110 726 066,40	4	40 499 369,09	32 547 112,01	5	12 064 394,22	11 377 954,39	1	84 995 460,00	66 801 000,00

* projekty miejskie - projekty realizowane przez Urząd Miejski w Białymstoku i jednostki mu podległe oraz spółki miejskie

Źródło: Biuro Funduszy Europejskich

²²³ Kwoty podane w złotych.²²⁴ Projekty finansowane np. z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

13. ZARZĄDZANIE MIASTEM

13.1. Władze Miasta

Białystok jest miastem na prawach powiatu oraz gminą miejską. Zgodnie ze Statutem Miasta organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Miasta Białystok, a organem wykonawczym Prezydent Miasta Białegostoku. Informacje na temat Rady Miasta Białystok znajdują się na stronie internetowej www.bip.bialystok.pl, w zakładce: Rada Miasta Białystok.

13.1.1. Praca Urzędu Miejskiego w Białymstoku

Prezydent sprawuje władzę wykonawczą, a do jego zadań należy wykonywanie uchwał Rady Miasta Białystok, kierowanie bieżącymi sprawami oraz reprezentowanie Miasta na zewnątrz. Prezydent wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Miejskiego w Białymstoku, miejskich jednostek organizacyjnych oraz powiatowych służb, inspekcji i straży, z powierzeniem prowadzenia spraw Miasta Białystok w swoim imieniu Zastępcom i Sekretarzowi Miasta. W 2024 r. Prezydentem Miasta Białegostoku był sprawujący 5. kadencję dr hab. Tadeusz Truskolaski.

Prezydent Miasta Białegostoku sprawuje bezpośredni nadzór nad pracą:

1. Biura Audytu Wewnętrznego,
2. Biura Funduszy Europejskich,
3. Biura Miejskiego Rzecznika Konsumentów,
4. Biura Nadzoru Właścicielskiego,
5. Biura Prawnego,
6. Biura Rady Miasta,
7. Biura Zamówień Publicznych,
8. Departamentu Komunikacji Społecznej,
9. Departamentu Prezydenta Miasta,
10. Departamentu Strategii i Rozwoju,
11. Pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych,
12. Samodzielnego stanowiska ds. BHP.

Tabela 247. Zadania Zastępców Prezydenta, Skarbnika i Sekretarza Miasta w 2024 roku w zakresie nadzoru nad pracą jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Białymstoku

Stanowisko	Imię i nazwisko	Jednostka, nad którą sprawowany jest bezpośredni nadzór
Zastępca Prezydenta	Rafał Rudnicki	Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej Departament Kultury, Promocji i Sportu Departament Urbanistyki i Architektury Centrum Aktywności Społecznej
Zastępca Prezydenta	Tomasz Klim	Departament Edukacji Departament Inwestycji Zarząd Dróg Miejskich
Zastępca Prezydenta	Marek Masalski	Departament Geodezji Departament Skarbu Biuro Zarządzania Kryzysowego* Biuro Strefy Płatnego Parkowania
Zastępca Prezydenta	Eliza Agnieszka Cybulko	Departament Gospodarki Komunalnej Departament Spraw Społecznych
Sekretarz	Krzysztof Marek Karpieszuk	Biuro Bezpieczeństwa Informacji** Biuro Kontroli

Stanowisko	Imię i nazwisko	Jednostka, nad którą sprawowany jest bezpośredni nadzór
		Biuro Zarządzania Efektywnością Energetyczną Biuro Zarządzania Kadrami*** Departament Obsługi Mieszkańców Departament Obsługi Urzędu Departament Organizacyjny i Nadzoru Urząd Stanu Cywilnego
Skarbnik	Stanisława Kozłowska	Biuro Egzekucji Administracyjnej Biuro Gospodarowania Odpadami Departament Finansów Miasta Departament Rachunkowości

* zadania przypisane odrębnymi ustawami do wyłącznej kompetencji organu wykonawczego gminy podlegają nadzorowi Prezydenta Miasta

** Dyrektor Biura Bezpieczeństwa Informacji podlega bezpośrednio Prezydentowi Miasta

*** działające w strukturze Biura samodzielne stanowisko ds. BHP podlega bezpośrednio Prezydentowi Miasta

Źródło: Opracowanie Departamentu Strategii i Rozwoju - na podstawie www.bip.bialystok.pl

Tabela 248. Podstawowe dane w zakresie zarządzania Miastem

Sprawy	Liczba w poszczególnych latach				
	2020	2021	2022	2023	2024
Zarządzenia i zarządzenia wewnętrzne Prezydenta Miasta	1 202	1 109	1 451	1 380	1 450
Interpelacje i zapytania radnych	208	205	181	187	198
Wnioski w zakresie informacji publicznej i ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego	440	549	435	552	508
Petycje	8	12	5	14	8

Źródło: Departament Organizacyjny i Nadzoru

W 2024 r. Prezydent Miasta oraz jego Zastępcy odbyli łącznie 790 spotkań z interesantami.

PODNOSZENIE KOMPETENCJI ZAWODOWYCH PRACOWNIKÓW

W Urzędzie Miejskim w Białymstoku raz w roku przeprowadzana jest analiza potrzeb szkoleniowych pracowników, na podstawie której sporządzany jest „Roczny Plan Szkoleń Pracowników Urzędu Miejskiego”.

W celu podniesienia kompetencji zawodowych pracowników w roku 2024 odbyło się:

1. 125 szkoleń bezpłatnych, w tym:
 - 25 szkoleń w ramach członkostwa w Unii Metropolii Polskich, m.in. z zakresu: kompetencji interpersonalnych, podpisu elektronicznego, dostępu do informacji publicznej, danych chronionych, prawa zamówień publicznych, ochrony sygnalistów, dostępności cyfrowej dokumentów i stron internetowych, ustawy o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne, doręczeń elektronicznych;
 - pozostałe szkolenia bezpłatne dotyczyły zmian w obowiązujących przepisach prawa,
2. 231 szkoleń płatnych, realizowanych przez firmy zewnętrzne, których tematyka dotyczyła głównie zmian w obowiązujących przepisach prawa, w tym:
 - 229 szkoleń otwartych,

- 2 szkolenia grupowe, tylko dla pracowników Urzędu Miejskiego w Białymstoku.

Łącznie w 2024 r. 590 pracowników Urzędu Miejskiego w Białymstoku wzięło udział w 356 szkoleniach. Na pokrycie kosztów 231 szkoleń płatnych wydatkowano kwotę 240 112,80 zł. Większość szkoleń odbyła się w formule on-line.

ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA DANYCH OSOBOWYCH ORAZ INFORMACJI CHRONIONYCH

Nowoczesne zarządzanie miastem wymaga stosowania rozwiązań informatycznych, w których przetwarzane są informacje, w tym dane osobowe. Strategiczne znaczenie przetwarzania informacji i funkcjonowania rozwiązań informatycznych w mieście wymaga zapewnienia bezpieczeństwa informacji rozumianego jako zapewnienie poufności, dostępności i pewności przetwarzanych informacji. Zapewnienie bezpieczeństwa nabiera coraz większego znaczenia, zwłaszcza w kontekście stale występujących i ewoluujących cyberzagrożeń. W Urzędzie Miejskim w Białymstoku wprowadzone zostały polityki bezpieczeństwa danych osobowych oraz bezpieczeństwa informacji, które są realizowane z wykorzystaniem Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (SZBI) opartym na normie ISO 27001. W ramach SZBI zostały zdefiniowane następujące procesy zapewniające kompleksowe podejście do bezpieczeństwa informacji:

1. Zarządzanie ryzykiem – działania mające na celu wprowadzanie środków bezpieczeństwa podejmowane są w oparciu o analizę ryzyka, w szczególności:
 - w ramach kontroli zarządczej kierownicy jednostek organizacyjnych Urzędu dokonują analizy ryzyk związanych z bezpieczeństwem informacji;
 - okresowo i przed każdą istotną zmianą w przetwarzaniu danych osobowych kierownicy jednostek organizacyjnych Urzędu dokonują analizy ryzyka naruszenia praw i wolności osób, których dane są przetwarzane;
 - przed każdą istotną zmianą w systemie informatycznym analizowane są zagrożenia i dobierane odpowiednie zabezpieczenia;
 - w przypadku incydentu dotyczącego danych osobowych, inspektor ochrony danych dokonuje analizy ryzyka naruszenia praw i wolności osób, których dane były objęte incydem;
2. Zarządzanie incydentami – incydenty związane z bezpieczeństwem są ewidencjonowane, a następnie podejmuje się działania mające na celu minimalizację skutków incydentu i następuje usuwanie podatności, które przyczyniły się do wystąpienia incydentu, a jeśli to konieczne są zgłaszane właściwym organom;
3. Zarządzanie ciągłością – w Urzędzie funkcjonuje plan ciągłości działania na wypadek awarii, które mogą spowodować straty finansowe, wizerunkowe lub naruszenie przepisów prawa. Zostały opracowane procedury awaryjne, które mają na celu jak najszybsze przywrócenie ciągłości działania Urzędu, zarówno poprzez naprawę, jak i pracę w trybie awaryjnym. Procedury te są w miarę możliwości testowane;
4. Zarządzanie zmianą – zmiany w systemie informatycznym poddawane są analizie pod kątem możliwości zmaterializowania ryzyka; opracowywany jest plan przeprowadzenia zmiany, jak również plan powrotu do stanu przed zmianą;
5. Zarządzanie wyjątkami – wyjątki stanowią czasowe odstępstwa od zasad opisanych w SZBI. Celem ustanowienia wyjątku jest zapewnienie bezpieczeństwa w czasie jego trwania. Każdy wyjątek analizowany jest pod kątem wpływu na bezpieczeństwo, ustanawiane są szczególne

warunki funkcjonowania wyjątku i okres czasu, w którym wyjątek może funkcjonować. Najczęściej wyjątki są ustanawiane w związku ze stanem zaistniałym lub planowanym, np. konieczność utrzymywania środowisk informatycznych niewspieranych przez producentów, administrowanie i nadzór nad utrzymywaniem systemów informatycznych przez dyrektorów departamentów;

6. Podnoszenie świadomości – Urząd posiada opracowany i realizowany plan podnoszenia świadomości, polegający na cyklicznych szkoleniach pracowników, przypominaniu zasad bezpieczeństwa oraz informowaniu o występujących zagrożeniach;
7. Audyt – w Urzędzie funkcjonuje niezależny audyt, który okresowo dokonuje analizy SZBI pod kątem zgodności z uregulowaniami prawnymi i efektywnością działania SZBI;
8. Przegląd kierowniczy – w ramach doskonalenia SZBI kadra kierownicza Urzędu dokonuje przeglądu stanu SZBI, m.in. w oparciu o informacje pochodzące z innych procesów.

Od 2019 r. obsługą informatyczną Urzędu zajmuje się Centrum Usług Informatycznych w Białymstoku, które jednocześnie zapewnia bezpieczeństwo systemów informatycznych.

13.1.2. Rada Miasta Białystok

W 2024 r. odbyły się wybory samorządowe. Poniżej zaprezentowane informacje dotyczą funkcjonowania Rady Miasta Białystok VIII i IX kadencji.

Tabela 249. Rada Miasta Białystok w 2024 roku (VIII kadencja)

Funkcja	Imię i nazwisko
Przewodniczący	Łukasz Prokorym
Wiceprzewodniczący	Katarzyna Kisielewska - Martyniuk Stefan Nikiciuk

Źródło: Biuro Rady Miasta

Tabela 250. Działalność Rady Miasta Białystok VIII kadencji w 2024 roku

Odbyte sesje	5
Podjęte uchwały	52
Podjęte stanowiska	2
Złożone interpelacje	57

Źródło: Biuro Rady Miasta

Tabela 251. Struktura polityczna Rady Miasta Białystok VIII kadencji w 2024 roku

Klub	Przewodniczący	Liczba radnych
Koalicja Obywatelska	Katarzyna Jamróż	14
Prawo i Sprawiedliwość	Henryk Dębowski	12
Radni niezależni	-	2

Źródło: Biuro Rady Miasta

Tabela 252. Stałe Komisje Rady Miasta Białystok VIII kadencji w 2024 roku

Nazwa	Przewodniczący	Liczba posiedzeń
Komisja Rewizyjna	Andrzej Perkowski	0
Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	Ksenia Juchimowicz	2
Komisja Budżetu i Finansów	Katarzyna Jamróż	3
Komisja Infrastruktury Komunalnej	Maciej Biernacki	4
Komisja Edukacji i Wychowania	Joanna Misiuk	3
Komisja Spraw Społecznych, Rodziny i Zdrowia	Tomasz Kalinowski	2
Komisja Samorządności i Bezpieczeństwa	Paweł Myszkowski	2
Komisja Zagospodarowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska	Katarzyna Bagan - Kurluta	2
Komisja Sportu i Turystyki	Jowita Chudzik	2
Komisja Kultury i Promocji Miasta	Karol Konrad Masztalerz	1

Źródło: Biuro Rady Miasta

Tabela 253. Rada Miasta Białystok w 2024 roku (IX kadencja)

Funkcja	Imię i nazwisko
Przewodniczący	Katarzyna Jamróż
Wiceprzewodniczący	Katarzyna Kisielewska - Martyniuk Alicja Biały Marek Stanisław Tyszkiewicz

Źródło: Biuro Rady Miasta

Tabela 254. Działalność Rady Miasta Białystok IX kadencji w 2024 roku

Odbyte sesje	9
Podjęte uchwały	149
Podjęte stanowiska	4
Złożone interpelacje	141

Źródło: Biuro Rady Miasta

Tabela 255. Struktura polityczna Rady Miasta Białystok IX kadencji w 2024 roku

Klub	Przewodniczący	Liczba radnych
Koalicja Obywatelska	Gracjan Paweł Eshetu-Gabre	14
Prawo i Sprawiedliwość	p.o. Henryk Dębowski	12
Radni niezależni	-	2

Źródło: Biuro Rady Miasta

Tabela 256. Stałe Komisje Rady Miasta Białystok IX kadencji w 2024 roku

Nazwa	Przewodniczący	Liczba posiedzeń
Komisja Rewizyjna	Gracjan Paweł Eshetu-Gabre	2
Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	Michał Karpowicz	1
Komisja Budżetu i Finansów	Ewa Tokajuk	7
Komisja Infrastruktury Komunalnej	Marcin Piętka	6
Komisja Edukacji i Wychowania	Joanna Misiuk	6
Komisja Spraw Społecznych, Rodziny i Zdrowia	Anna Maria Dobrowolska - Cylwik	5
Komisja Samorządności i Bezpieczeństwa	Paweł Myszkowski	5

Nazwa	Przewodniczący	Liczba posiedzeń
Komisja Zagospodarowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska	Agnieszka Zabrocka	7
Komisja Sportu i Turystyki	Jowita Chudzik	4
Komisja Kultury i Promocji Miasta	Karol Konrad Masztalerz	2

Źródło: Biuro Rady Miasta

Działania wskazane w podrozdziale 13.1. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

K1.6. Kompetencje zarządcze w sektorze publicznym i w biznesie

C2.1. Zarządzanie wiedzą w organizacji z użyciem nowoczesnych rozwiązań i technologii (np. *open data*, *big data*, sztucznej inteligencji, rozwiązań chmurowych)

13.2. Nagrody i wyróżnienia Miasta Białystok w 2024 roku

1. Muzeum Pamięci Sybiru zajęło I miejsce, otrzymując Certyfikat Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej w XXI edycji konkursu na Najlepszy Produkt Turystyczny województwa podlaskiego.
2. Muzeum Pamięci Sybiru zostało docenione prestiżowym tytułem, przyznany przez Europejską Akademię Muzealną w kategorii „Nagroda Luigi Micheletti” - otrzymując nagrodę specjalną.
3. Spółka LECH zdobyła główną nagrodę w ogólnopolskim konkursie „Innowacja i inspiracja w gospodarce odpadami” za stworzenie doświadczalnej linii do produkcji desek kompozytowych z kartoników po napojach oraz folii.
4. Białystok uplasował się na 5. pozycji, według rankingu Wskaźnika Uciążliwości Miejskiej (WUM), dzięki wyjątkowo niskim poziomom hałasu i zanieczyszczenia powietrza.
5. Białystok otrzymał tytuł „Samorządowego Lidera Edukacji 2024” i wyróżnienie „Primus” w konkursie zorganizowanym przez Fundację Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego oraz Agencję Kreatywną PRC.
6. Białystok znalazł się w gronie 8 miast wyróżnionych w rywalizacji o tytuł Polskiej Stolicy Recyklingu - w kategorii miast, które zebrały największą ilość zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w przeliczeniu na mieszkańca.
7. Muzeum Pamięci Sybiru zostało wyróżnione Nagrodą Muzealną Rady Europy oraz Europejską Nagrodą Muzealną Roku EMYA 2024 – European Museum of the Year Award.

13.3. Budżet Obywatelski

Budżet Obywatelski to szczególna forma konsultacji społecznych, w której mieszkańcy decydują o przeznaczeniu części budżetu miasta: diagnozują potrzeby, zgłaszają pomysły, a następnie oddają na nie swoje głosy. Zwycięskie projekty realizuje Miasto.

Celem Budżetu Obywatelskiego jest zwiększenie aktywności mieszkańców i ich partycypacji w podejmowaniu decyzji dotyczących rozwoju Miasta.

W 2024 r. przeprowadzono XII edycję budżetu obywatelskiego w Białymstoku (Budżet Obywatelski 2025) obejmującą następujące etapy:

- od 4 marca do 4 kwietnia 2024 r. – zgłaszanie projektów;
- do 6 września 2024 r. – weryfikacja złożonych projektów;

- 23 sierpnia 2024 r. – ogłoszenie listy projektów zakwalifikowanych do głosowania mieszkańców;
- od 24 września do 7 października 2024 r. – głosowanie mieszkańców Białegostoku;
- 31 października 2024 r. – ogłoszenie wyników głosowania.

Projekty zgłaszane w ramach Budżetu Obywatelskiego 2025 podzielone były na 2 kategorie:

- projekty ogólnomiejskie – na które przeznaczono 8 mln zł,
- projekty osiedlowe – na które przeznaczono 7 mln zł.

Mieszkańcy Białegostoku zgłosili 121 propozycji projektów. W wyniku dokonanej weryfikacji ogólnej, szczegółowej i ostatecznej do głosowania zakwalifikowanych zostało 81 projektów, w tym: 26 ogólnomiejskich i 55 osiedlowych. Do realizacji w drodze głosowania mieszkańcy wybrali 17 projektów: 7 ogólnomiejskich oraz 10 osiedlowych.

W czasie głosowania mieszkańcy Białegostoku wypełnili 68 696 kart, tj. 43 986 - w formie elektronicznej oraz 24 710 papierowych formularzy; 58 531 stanowiły karty ważne.

W trakcie realizacji poszczególnych etapów Budżetu Obywatelskiego 2025 wdrażano działania informacyjno-promocyjne:

- produkcja i emisja spotów informacyjnych, dotyczących zgłaszania projektów w radiu lokalnym i autobusach białostockiej komunikacji miejskiej;
- 3 audycje słowne na żywo w formule wywiadu w radiu lokalnym;
- montaż banerów na ogrodzeniach szkół i przedszkoli;
- dystrybucja gadżetów promocyjnych podczas etapu zgłaszania projektów;
- informacja na stronie www.cas.bialystok.pl, www.bialystok.pl oraz na portalu społecznościowym;
- utworzenie materiałów pomocniczych dla Projektodawców;
- organizacja konferencji prasowych;
- organizacja VIII Białostockiego Festynu Obywatelskiego - 15 września 2024 r.

W 2024 r. rozpoczęto realizację projektów wybranych w 2023 r. w ramach Budżetu Obywatelskiego 2024. Kwotę 15 mln zł, o której przeznaczeniu zdecydowali w głosowaniu mieszkańcy Białegostoku rozdysponowano na 21 projektów, tj. 8 osiedlowych i 13 ogólnomiejskich.

Tabela 257. Wykaz projektów ogólnomiejskich i osiedlowych, wybranych do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego 2025

Projekty ogólnomiejskie				
Lp.	Nr ID	Nazwa projektu	Szacunkowy koszt realizacji (zł)	Liczba oddanych ważnych głosów
1.	M04	Włosy za głosy. Wyrównanie szans pacjentów onkologicznych poprzez zakup urządzeń chroniących włosy	1 000 000	6 467
2.	M08	Łączniki rowerowe - całe miasto (Mickiewicza, Kawaleryjska, Dojlidy, Marczak, Pieczurki, itp.)	854 500	4 231
3.	M19	Białystok WidziMisie	130 000	4 176
4.	M25	Ciuchcia na Szkolnej	1 650 000	2 761
5.	M20	Rewitalizacja Parku Antoniuk	3 000 000	2 603

6.	M05	Spacer wśród drzew w Białymstoku	1 300 000	2 594
7.	M01	Międzypokoleniowe planszówki w Parku	60 000	825
Projekty osiedlowe				
Lp.	Nr ID	Nazwa projektu	Szacunkowy koszt realizacji (zł)	Liczba oddanych ważnych głosów
1.	O28	Centrum Sportowe Tysiąclecia przy Zespole Szkół Elektrycznych - IV etap projektu	1 500 000	11 085
2.	O54	Przestrzeń do wielkich rzeczy w ZSE	1 500 000	10 696
3.	O26	Centrum Obywatelskie - Świętojańska (CO-Ś)	1 500 000	7 837
4.	O17	Bookoteka dla człowieka	1 100 000	7 774
5.	O20	Razem możemy więcej!	1 160 000	4 312
6.	O08	Strefy relaksu w SP 28	190 000	2 960
7.	O03	Kącik relaksu w SP 47	4 800	2 037
8.	O11	Aktywna przerwa w SP 44	24 400	680
9.	O50	Laurusiowy zakątek - tlen, owoce oraz cień dla Białostoczan	18 000	343
10.	O41	Krzewy Jagiełły	900	134

Źródło: Centrum Aktywności Społecznej

Tabela 258. Dane dotyczące realizacji budżetu obywatelskiego

Nazwa	BO2021	BO2022	BO2023	BO2024	BO2025
Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Kwota (w mln zł)	12	12	12	15	15
Liczba zgłoszonych projektów	150	185	247	184	121
Liczba projektów zakwalifikowanych do głosowania	117	112	180	119	81
	35 ogólnomiejskich	38 ogólnomiejskich	34 ogólnomiejskie	38 ogólnomiejskich	26 ogólnomiejskich
	82 osiedlowe	74 osiedlowe	146 osiedlowych	81 osiedlowych	55 osiedlowych
Liczba wypełnionych kart do głosowania	31 176	57 499	88 430	92 508	68 696
Liczba kart ważnych	27 368	49 449	78 402	76 416	58 531
Liczba projektów wybranych do realizacji	33	32	20	21	17
	8 ogólnomiejskich	15 ogólnomiejskich	9 ogólnomiejskich	13 ogólnomiejskich	7 ogólnomiejskich
	25 osiedlowych	17 osiedlowych	11 osiedlowych	8 osiedlowych	10 osiedlowych
Stan realizacji projektów na dzień 31.12.2024 r.	29 zrealizowanych 3 w trakcie realizacji 1 odstąpienie od realizacji	25 zrealizowanych 7 w trakcie realizacji	11 zrealizowanych 9 w trakcie realizacji	5 zrealizowanych 16 w trakcie realizacji	nie dotyczy

Źródło: Centrum Aktywności Społecznej

Działania wskazane w podrozdziale 13.3. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

K4.2. Wzrost aktywności i partycypacji społeczności lokalnych oraz rozwój więzi społecznych na poziomie lokalnym

13.4. Zespoły i ciała doradcze

RADA GOSPODARCZA PRZY PREZYDENCIE MIASTA BIAŁEGOSTOKU

Rada Gospodarcza przy Prezydencie Miasta Białegostoku na lata 2019 – 2023 została powołana zarządzeniem²²⁵ i składała się z 60 przedstawicieli lokalnych przedsiębiorstw, mających znaczący udział w rozwoju gospodarki Białegostoku oraz przedstawicieli wiodących ośrodków naukowych.

W dniu 21 marca 2024 r. w siedzibie Białostockiego Parku Naukowo – Technologicznego odbyło się ostatnie spotkanie członków Rady Gospodarczej kadencji 2019-2023. Podczas posiedzenia dokonano podsumowania 5-letniej kadencji Rady.

W dniu 05 grudnia 2024 r. zarządzeniem²²⁶ powołano Radę Gospodarczą przy Prezydencie Miasta Białegostoku na lata 2024-2029. Do uczestnictwa zaproszono przedstawicieli lokalnych przedsiębiorstw, wiodących ośrodków naukowych oraz organizacji zrzeszających podmioty gospodarcze. W jej skład wchodzi 46 osób reprezentujących różne środowiska. W dniu 19 grudnia 2024 r. w siedzibie BPN-T odbyło się inauguracyjne posiedzenie Rady, na którym wręczono akty powołania nowym członkom.

MŁODZIEŻOWA RADA MIASTA BIAŁYSTOK²²⁷

Rada jest reprezentacją młodzieży zamieszkałej i uczącej się na terenie Miasta. Kadencja Rady trwa od 1 października w danym roku szkolnym do 30 września w kolejnym roku szkolnym. W skład Młodzieżowej Rady Miasta Białystok może wejść 1 przedstawiciel każdej szkoły, mającej siedzibę na terenie Białegostoku.

Celem działania Młodzieżowej Rady Miasta Białystok jest kształtowanie postaw prospołecznych, obywatelskich, demokratycznych i patriotycznych poprzez m.in.:

- rozwijanie, wspieranie i upowszechnianie idei samorządności wśród młodzieży;
- promowanie idei społeczeństwa obywatelskiego;
- upowszechnianie zasad działania samorządu terytorialnego wśród młodzieży;
- inicjowanie, wspieranie i koordynowanie samorządowej działalności młodzieży;
- rozpoznawanie i reprezentowanie interesów młodzieży wobec instytucji publicznych i pozarządowych;
- organizację aktywnego uczestnictwa młodzieży w życiu publicznym;
- integrację i współpracę środowisk młodzieżowych na terenie Miasta Białegostoku.

Przewodniczącym Młodzieżowej Rady Miasta Białystok X kadencji był Eryk Oskar Kmita, a Wiceprzewodniczącymi: Jakub Jeniec, Michał Ławreszuk, Miłosz Rzepniewski.

Przewodniczącą Młodzieżowej Rady Miasta Białystok XI kadencji jest Michelle Dakowicz, a Wiceprzewodniczącymi: Bernard Skupień, Wiktoria Gołaszewska, Bartosz Rolak.

²²⁵ Zarządzenie Prezydenta Miasta Białegostoku Nr 411/19 z dnia 07 czerwca 2019 r. w sprawie powołania Rady Gospodarczej przy Prezydencie Miasta Białegostoku na lata 2019-2023 oraz określenia zasad i trybu jej działania, zmienione zarządzeniem Nr 685/19 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 13 sierpnia 2019 r.

²²⁶ Zarządzenie Prezydenta Miasta Białegostoku Nr 1318/24 z dnia 05 grudnia 2024 r. w sprawie powołania Rady Gospodarczej przy Prezydencie Miasta Białegostoku na lata 2024-2029 oraz określenia zasad i trybu jej działania.

²²⁷ Uchwała Nr VIII/128/19 Rady Miasta Białystok z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miasta Białystok i nadania jej statutu (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2019 r. poz. 1745), zmieniona uchwałą Nr XLV/661/21 Rady Miasta Białystok z dnia 29 listopada 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2021 r. poz. 4709).

Rada X kadencji liczyła 20 radnych. Rada XI kadencji liczy również 20 radnych. W 2024 r. odbyło się 8 sesji Młodzieżowej Rady Miasta Białostok.

BIAŁOSTOCKA RADA SENIORÓW²²⁸

Rada jest zespołem o charakterze inicjatywnym, konsultacyjnym i opiniodawczym, składającym się z 14 członków - 7 przedstawicieli z grupy białostoczan, którzy ukończyli 60 rok życia oraz 7 przedstawicieli organizacji działających na rzecz osób starszych. Jej zadaniem jest wspieranie Miasta w realizacji polityki senioralnej. Jest „rzecznikiem” osób starszych wobec władz Miasta. Podstawowym celem działalności Rady jest pobudzanie aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej oraz wspieranie międzypokoleniowej solidarności, czyli wzajemnej odpowiedzialności wobec osób przynależących do różnych grup wiekowych.

W 2024 r. Rada obradowała na 8 posiedzeniach, inicjowała spotkania i dyskusje o sprawach senioralnych z przedstawicielami różnych instytucji (m.in. Policja, radni Rady Miasta Białostok, Uniwersytet w Białymstoku, Wodociągi), opiniowała projekty uchwał. Białostocka Rada Seniorów II kadencji zakończyła swoją działalność w listopadzie 2024 r.

Miasto Białostok we współpracy z Białostocką Radą Seniorów realizowało projekt pn. „Siła Seniora II”, dofinansowany z budżetu Województwa Podlaskiego w ramach zadania pn. „Współpraca z Podlaskimi Radami Seniorów”. Na aktywizację osób starszych oraz zapobieganie ich wykluczeniu społecznemu Miasto Białostok otrzymało 35 000 zł. Zadanie skupiało się na 3 działaniach tematycznych: edukacja cyfrowa, spacerzy tematyczne po mieście i wykłady edukacyjne, edukacja przedstawicieli seniorów Miasta Białostok (wymiana doświadczeń i dobrych praktyk z innymi Radami Seniorów).

BIAŁOSTOCKA RADA DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO²²⁹

Rada stanowi kolegialny zespół konsultacyjny o 3 letniej kadencji (II kadencja na lata 2022-2024) i składa się z 5 przedstawicieli organizacji, 2 radnych i 3 przedstawicieli Prezydenta Miasta. Rada opiniuje projekty strategii rozwoju Miasta i uchwały w sferze zadań publicznych, współpracy z organizacjami pozarządowymi, realizacji zadań publicznych, pomaga w sporach między organami samorządu a organizacjami. Rada odbyła 3 posiedzenia. Opracowała 3 opinie do projektów uchwał Rady Miasta i rekomendacje do zasad preferencyjnego udostępniania lokali komunalnych organizacjom na cele statutowe.

BIAŁOSTOCKA RADA Kobiet²³⁰

Białostocka Rada Kobiet jest zespołem doradczym Prezydenta Miasta Białegostoku. Radę tworzą 32 kobiety. Do ich zadań należy opiniowanie projektów uchwał obejmujących swoim zakresem potrzeby kobiet, a także m.in. przedstawianie rozwiązań wspierających kobiety oraz współpraca w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi i instytucjami. Rada

²²⁸ Uchwała Nr XL/600/21 Rady Miasta Białostok z dnia 21 czerwca 2021 r. w sprawie powołania Białostockiej Rady Seniorów oraz nadania jej Statutu (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2021 r. poz. 2577), zmieniona uchwałą Nr LXXIV/1026/23 Rady Miasta Białostok z dnia 18 września 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2023 r. poz. 4874).

²²⁹ Uchwała nr XL/601/21 Rady Miasta Białostok z dnia 21 czerwca 2021 r. w sprawie określenia trybu powoływania członków oraz organizacji i trybu działania Białostockiej Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2021 r. poz. 2578).

²³⁰ Zarządzenie Nr 657/24 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie powołania Rady Kobiet przy Prezydencie Miasta Białegostoku oraz określenia zasad i trybu jej działania.

doradza Prezydentowi w sprawach związanych z równouprawnieniem kobiet i mężczyzn, a także w obszarach, takich jak: polityka rodzinna, dostępność opieki zdrowotnej czy ochrona przed przemocą. Rada Kobiet została powołana na okres odpowiadający kadencji Prezydenta Miasta Białegostoku.

Rada obradowała na 3 posiedzeniach, inicjowała spotkania i dyskusje o sprawach kobiet. Zorganizowała szereg działań wsparcia kobietom, m.in. Żółta Kanapa i Białostocki Inkubator Przedsiębiorczości.

Żółta Kanapa

„Żółta Kanapa” to unikatowa na skalę krajową marka działań prospołecznych, podjęta z inicjatywy Rady Kobiet przy Prezydencie Miasta Białegostoku. Kampania stanowiąca cykl działań miejskich, wspierających profilaktykę zdrowia psychicznego obejmuje działania i aktywności skupiające się na wspieraniu kobiet, ich dobrostanu i kondycji psychicznej. Pierwsza odsłona odbyła się jesienią 2024 r. i skierowana była do białostoczanek oraz wszystkich zainteresowanych.

„Żółta Kanapa” symbolizuje wyznaczoną przestrzeń, w ramach której można się przyjrzeć własnym potrzebom i stanowi emocjonalnemu. Działania realizowane pod tą marką obejmują podcasty, treści edukacyjne oraz wydarzenia, m.in. z zakresu dbania o własny dobrostan psychiczny, a ponadto zawierają praktyczne rady i podpowiedzi, gdzie szukać pomocy w kryzysie zdrowia psychicznego.

Akcja miała szeroki zakres dzięki działaniom prowadzonym w internecie oraz w przestrzeni miejskiej. Objęła 10 kanałów komunikacji. Powstał 5-odcinkowy podcast edukacyjny, dostępny na YouTube, Spotify i stronie www.bialystok.pl (zamieszczony w panelu: Żółta kanapa). Portal miejski został rozbudowany o poradnik „pierwszej pomocy” i listę kontaktów do poradni i terapeutów.

Idea „Żółtej Kanapy” była promowana kampanią outdoorową (billboardy, plakaty, autobusy), materiałami drukowanymi (dystrybucja dedykowanego wydania gazety miejskiej wprost do mieszkańców) i wydarzeniami wspomagającymi (spotkanie z psycholożką, emisja filmu z dyskusją, konferencje prasowe). Kampania w szerokim zakresie dotarła do odbiorców w Białymstoku - materiały obejrzało ponad 155 tys. osób. Ponadto akcja obiegła media ogólnopolskie i regionalne. Działania zostały pozytywnie przyjęte przez mieszkanki i mieszkańców, wywołując bardzo duży odzew oraz zaangażowanie online i offline.

MIEJSKA KOMISJA URBANISTYCZNO – ARCHITEKTONICZNA²³¹

Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna jest organem doradczym Prezydenta Miasta Białegostoku w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego. Opiniuje, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także projekty innych dokumentów, których obowiązek opiniowania wynika z przepisów prawnych.

W 2024 r. Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna zebrała się na 9 posiedzeniach, w trakcie których wydane zostały opinie dotyczące 17 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 7 projektów koncepcyjnych zabudowy i zagospodarowania terenu, których przewidywana lokalizacja odnosi się do terenów

²³¹ Zarządzenie nr 1181/24 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 07 listopada 2024 r. w sprawie powołania Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej.

o szczególnym znaczeniu w strukturze przestrzennej miasta. Ponadto Komisja zaopiniowała projekt „Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2024-2034” i „Analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Białegostoku”.

Działalność wymienionych zespołów doradczych jest opisana w Sprawozdaniu z realizacji Programu współpracy Miasta Białystok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok, dostępnym w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.bialystok.pl, w zakładce: Rozwój gminy / Programy / Organizacje pozarządowe.

Działania wskazane w podrozdziale 13.4. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- K1.2. Podnoszenie poziomu kompetencji cyfrowych
- K3.7. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób starszych
- K4.1. Rozwój postaw równego traktowania, niedyskryminacji i otwartości na różnorodność
- K4.2. Wzrost aktywności i partycypacji społeczności lokalnych oraz rozwój więzi społecznych na poziomie lokalnym
- G1.2. Rozwój współpracy nauki, biznesu, samorządu i partnerów

13.5. Miejskie jednostki organizacyjne

Tabela 259. Miejskie jednostki organizacyjne w 2024 roku według formy organizacyjno-prawnej oraz przedmiotu działalności

Forma organizacyjno-prawna	Nazwa jednostki	Liczba	Nadzorująca jednostka Urzędu
Jednostki budżetowe	Białostocki Park Naukowo-Technologiczny	1	Departament Strategii i Rozwoju
	Zarząd Mienia Komunalnego w Białymstoku	1	Departament Skarbu
	Centrum Usług Informatycznych w Białymstoku	1	Do 31.03.2024 r. - Biuro ds. Smart City, Od 01.04.2024 r. - Departament Strategii i Rozwoju
	Izba Wyrzeźwień w Białymstoku	1	Departament Spraw Społecznych
	Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku	1	
	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku	1	
	Samodzielny Szpital Miejski im. PCK w Białymstoku	1	
	Dom Pomocy Społecznej ul. Baranowicka 203 w Białymstoku	1	
	Dom Pomocy Społecznej ul. Świerkowa 9 w Białymstoku	1	
	Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych	1	
	Środowiskowy Dom Samopomocy	1	
	Żłobki miejskie	9	

Forma organizacyjno-prawna	Nazwa jednostki	Liczba	Nadzorująca jednostka Urzędu
	Publiczne jednostki oświatowe:		Departament Edukacji
	Przedszkola	54	
	Szkoły podstawowe	47	
	Zespoły Szkolno-Przedszkolne	6	
	Licea Ogólnokształcące	17	
	Szkoły Zawodowe	26	
	Szkoły dla Dorosłych	14	
	Placówki pozaszkolne	17	
	Straż Miejska w Białymstoku	1	Biuro Zarządzania Kryzysowego
	Schronisko dla Zwierząt „Dolina Dolistówki” w Białymstoku	1	Departament Gospodarki Komunalnej
	Instytucje kultury:		Departament Kultury, Promocji i Sportu
	Galeria Arsenał w Białymstoku	1	
	Białostocki Ośrodek Kultury (BOK)	1	
	Białostocki Teatr Lalek	1	
	Dom Kultury Śródmieście (DK Śródmieście) w Białymstoku	1	
	Galeria im. Sleńdzińskich w Białymstoku	1	
	Muzeum Wojska w Białymstoku	1	
Muzeum Pamięci Sybiru w Białymstoku	1		
Jednostki budżetowe ogółem:		210	
Zakłady budżetowe	Białostocki Ośrodek Sportu i Rekreacji	1	Departament Kultury, Promocji i Sportu
	Cmentarz Miejski w Białymstoku	1	Departament Gospodarki Komunalnej
Zakłady budżetowe ogółem:		2	

Źródło: Departament Organizacyjny i Nadzoru

13.6. Spółki miejskie i spółki z udziałem Gminy Miasta Białystok

Prezydent Miasta Białegostoku sprawuje nadzór właścicielski nad działalnością spółek kapitałowych z udziałem Gminy Miasta Białystok przy uwzględnieniu wielkości udziału w kapitale zakładowym tych spółek.

Tabela 260. Spółki prawa handlowego

Nazwa spółki	Główny przedmiot działalności	Udział Gminy Miasta Białystok	Liczba udziałów/akcji Miasta Białystok (w szt.)	Wartość nominalna udziału/akcji (w zł)
„Stadion Miejski” Spółka z o.o. ul. Słoneczna 1, 15-323 Białystok	działalność obiektów sportowych i obiektów służących poprawie kondycji fizycznej oraz pozostała działalność związana ze sportem	100% udziałów spółki	171 079	500,00

Nazwa spółki	Główny przedmiot działalności	Udział Gminy Miasta Białystok	Liczba udziałów/akcji Miasta Białystok (w szt.)	Wartość nominalna udziału/akcji (w zł)
Przedsiębiorstwo Usługowo - Handlowo - Produkcyjne „Lech” Spółka z o.o. ul. Kombatantów 4, 15-110 Białystok	prowadzenie działalności w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych	100% udziałów spółki	10	3 707 293,60
Komunalny Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. ul. Jurowiecka 46 a, 15-101 Białystok	wykonywanie zadań własnych Miasta Białegostoku w zakresie transportu zbiorowego	100% udziałów spółki	32 670	500,00
Komunalne Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka z o.o. ul. Składowa 7, 15-399 Białystok	wykonywanie zadań własnych Miasta Białegostoku w zakresie transportu zbiorowego	100% udziałów spółki	35 294	500,00
Komunalne Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. ul. Składowa 11, 15-399 Białystok	wykonywanie zadań własnych Miasta Białegostoku w zakresie transportu zbiorowego	100% udziałów spółki	40 177	500,00
Komunalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. ul. Komisji Edukacji Narodowej 36 lok. 5, 15-687 Białystok	budowa domów mieszkalnych i ich eksploatacja na zasadach najmu	100% udziałów spółki	99 603	500,00
„Wodociągi Białostockie” Sp. z o.o. ul. Młynowa 52/1, 15-404 Białystok	bieżące zaspakajanie potrzeb gminy Białegostoku i Wasilkowa w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków	90,26% udziałów spółki	298 849	500,00

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Białymstoku

13.7. Współpraca krajowa i międzynarodowa

Do najważniejszych wydarzeń w 2024 r. na gruncie krajowym można zaliczyć m.in. udział Prezydenta Miasta w następujących inicjatywach:

- posiedzeniach, m.in. Związku Miast Polskich oraz Unii Metropolii Polskich im. P. Adamowicza;
- radach programowych, m.in. Local Trends – Europejskie Forum Samorządowe i Smart City, w ramach których nakreślane były najważniejsze zagadnienia, związane z działalnością samorządów;
- forum: Forum Ekonomiczne;
- kongresach: Europejski Kongres Gospodarczy, Samorządowy Kongres Finansowy, Europejski Kongres Samorządów; Kongres Współpracy Lokalnej;
- konferencjach: Dyplomatyczne Otwarcie Roku, konferencja „Stabilna gospodarka odpadami, ROP i samowystarczalność energetyczna Gmin” organizowana przez Krajową Izbę Gospodarki Odpadami, konferencja „Mediacje w oświacie – wyzwania i perspektywy”, współorganizowana przez Centrum Mediacji przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie;
- promocji miasta: Campus Polska Przyszłości.

Miasto Białystok na arenie krajowej oraz międzynarodowej współpracuje m.in. z organizacjami przedstawionymi poniżej:

UNIA METROPOLII POLSKICH im. Pawła Adamowicza (UMP)

Miasto Białystok jest członkiem Fundacji Unii Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza od 1995 r., do której należy aktualnie 12 miast. Od 25 marca 2019 r. Prezesem Zarządu UMP jest Tadeusz Truskolaski, Prezydent Miasta Białegostoku. Misją Unii Metropolii Polskich jest włączenie największych miast Rzeczypospolitej w sieć metropolii UE²³². W ramach fundacji współdziałają prezydenci, wiceprezydenci, sekretarze, skarbnicy, dyrektorzy wydziałów i eksperci z miast: Białegostoku, Bydgoszczy, Gdańska, Katowic, Krakowa, Lublina, Łodzi, Poznania, Rzeszowa, Szczecina, Warszawy i Wrocławia.

Głównymi celami UMP są: wspieranie rozwoju samorządności terytorialnej i gospodarczej, promocja inicjatyw i działań związanych z tworzeniem i funkcjonowaniem struktur regionalnych i lokalnych, w szczególności powstających na obszarach metropolitalnych, wspólne rozwiązywanie specyficznych problemów wielkich miast, współpraca z organami państwa oraz organizacjami ogólnopolskimi i zagranicznymi, a także międzynarodowymi dla zwiększenia roli metropolii w państwie i integracji europejskiej²³³.

W 2024 r. odbyły się 4 posiedzenia Zarządu – w Krakowie, Gdańsku i 2 w Warszawie oraz 2 posiedzenia Rady – w Gdańsku i w Krakowie.

Jednym z najważniejszych punktów rozmów była strategia rozwoju miast. Istotnym tematem była wolność mediów i sposób, w jaki Polska powinna dostosować swoje przepisy do europejskich standardów²³⁴. W obliczu rosnących cen energii zarząd Unii Metropolii Polskich omawiał projekt ustawy, który ma na celu poprawienie dostępu do energii i ochronę mieszkańców przed wzrostami kosztów.

²³² <https://metropolie.pl/o-nas/misje-i-cele>

²³³ <https://metropolie.pl/o-nas/statut>

²³⁴ <https://metropolie.pl/arttykul/posiedzenie-zarzadu-ump-wazne-decyzje-zapadaja-w-gdansk>

W 2024 r. w Białymstoku odbyło się także posiedzenie Komisji Sekretarzy Miast Unii Metropolii Polskich. Podczas spotkania rozmawiano na temat roli Straży Miejskiej i Gminnej w systemie bezpieczeństwa jednostek samorządu terytorialnego i kraju. Poruszono także kwestię przepisów Krajowego Systemu Cyberbezpieczeństwa.

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH (ZMP)

Związek Miast Polskich to najstarsze i największe polskie stowarzyszenie samorządowe, skupiające 382 miasta²³⁵, w których mieszka 80% miejskiej ludności kraju²³⁶. Ideą związku jest wspieranie samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i społeczno-kulturalnego rozwoju miast polskich.

Celem ZMP jest wspieranie polskich miast w działaniach na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego oraz upowszechnianie dobrych praktyk nowoczesnego i innowacyjnego zarządzania samorządowymi wspólnotami mieszkańców.

W kadencji 2019-2024 Tadeusz Truskolaski - Prezydent Miasta Białegostoku sprawował funkcję członka Zarządu Związku Miast Polskich, którą kontynuuje w kolejnej kadencji 2024-2029.

W 2024 r. odbyło się 12 posiedzeń Zarządu, m.in. w: Białymstoku, Sopocie, Warszawie oraz Zgromadzenie Ogólne w Warszawie.

Członkowie Zarządu przyjęli stanowiska projektu ustawy o dochodach JST oraz resortowego projektu ustawy o budżetowej na rok 2025. Podstawowym założeniem projektu była stabilizacja dochodów własnych, polegająca na uniezależnieniu ich od zmian dokonywanych w innych ustawach. Zarząd ZMP pozytywnie zaopiniował rozporządzenie ws. rodzajów odpadów i ilości odpadów, dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji. Pozytywnie zaopiniowano także projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz ustawy o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Postanowiono także włączyć się do pomocy miastom dotkniętym powodzią poprzez akcję informacyjną i koordynującą.

EUROREGION NIEMEN

Miasto Białystok należy do Stowarzyszenia Euroregion Niemen od 19 maja 2004 r. Stowarzyszenie jest formalną strukturą współpracy transgranicznej, skupiającą przedstawicieli szczebla lokalnego i regionalnego, a także w uzasadnionych przypadkach partnerów społecznych. Rada Euroregionu jest najwyższym jego organem. W posiedzeniach Rady i jej pracach, z prawem głosu doradczego, mogą brać udział przedstawiciele władz państwowych Stron oraz organizacji międzynarodowych. Pracami Rady Euroregionu kieruje Przewodniczący Rady, wybierany spośród członków Rady, według zasady rotacji.

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Komitet Regionów jest organem doradczym UE, złożonym z wybranych na szczeblu lokalnym i regionalnym przedstawicieli ze wszystkich 27 państw członkowskich²³⁷. Składa się

²³⁵ <https://www.miasta.pl/miasta>; dane wg stanu na 30.04.2025 r.

²³⁶ <https://www.miasta.pl/strony/o-zwiazku-miast-polskich>

²³⁷ https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/european-committee-regions-cor_pl

z 329 członków. Za pośrednictwem Komitetu Regionów mają oni możliwość wymiany opinii na temat aktów prawnych UE, które wywierają bezpośredni wpływ na regiony i miasta.

Komisja Europejska, Rada UE i Parlament Europejski są zobowiązane do zasięgania opinii Komitetu Regionów w ramach procesu stanowienia prawa w sprawach dotyczących samorządów lokalnych i regionalnych, na przykład w kwestiach opieki zdrowotnej, edukacji, zatrudnienia, polityki społecznej, spójności gospodarczej i społecznej, transportu, energii i zmian klimatu.

W ciągu roku odbywa się do 6 sesji plenarnych, podczas których przyjmuje się opinie dotyczące od 50 do 80 projektów legislacyjnych UE.

Prezydent Białegostoku jest członkiem grupy Przymierza Europejskiego w Komitecie Regionów. Jako członek pracujący w Komisjach ECON (sprawuje funkcję koordynatora) i COTER w latach 2011-2024 przygotował setki poprawek do opinii Komitetu Regionów. Jest autorem 5 opinii:

- (CDR 1184/2015) - Building a Capital Markets Union;
- (CDR 32/2017) - Boosting start-ups and scale-ups in Europe: regional and local perspective;
- (CDR 2041/2019) - Contribution from regions and cities towards a new EU policy framework for SMEs;
- (CDR 2355/2020) - Single Market Barriers Report and Single Market Enforcement Action Plan;
- (CDR 4309/2021) - European Commission Report on Competition Policy in 2020.9.

Prezydent Białegostoku wziął udział w 6 posiedzeniach Europejskiego Komitetu Regionów.

W XVI edycji konkursu Primary Schools Art Competition pod hasłem „My Region, Our EU Region” – organizowanym cyklicznie – Miasto Białystok reprezentowane było przez uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 51 im. Ludwika Zamenhofa w Białymstoku. Laureaci wyrazili w sposób niezwykle kreatywny swoją miłość do regionu, jak również pokazali szansę i nową perspektywę, związaną z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

ZAGRANICZNE MIASTA PARTNERSKIE

Białystok utrzymuje relacje partnerskie z następującymi miastami z zagranicy:

1. Bahir Dar (Etiopia),
2. Bornova (Turcja),
3. Chongzuo (Chiny),
4. Dijon (Francja),
5. Dobricz (Bułgaria),
6. Eindhoven (Holandia),
7. Jełgawa (Łotwa),
8. Kowno (Litwa),
9. Lusaka (Zambia),
10. Mazara del Vallo (Włochy),
11. Milwaukee (USA),
12. Sliema (Malta),
13. Yehud - Monosson (Izrael),
14. Saint Louis (Senegal),
15. Urgencz (Uzbekistan),
16. Bochum (Niemcy).

ZAGRANICZNE MIASTA PARTNERSKIE OBSZARU PARTNERSTWA WSCHODNIEGO

Partnerstwo Wschodnie (Eastern Partnership) jest polityką zagraniczną Unii Europejskiej, realizowaną w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, rozpoczętą w 2009 r. Skierowana jest do 6 państw Europy Wschodniej: Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii oraz Ukrainy.

Białystok utrzymuje relacje partnerskie z następującymi miastami obszaru Partnerstwa Wschodniego:

1. Bielce (Mołdawia),
2. Giumri (Armenia),
3. Gori (Gruzja),
4. Łuck (Ukraina),
5. Sumqayit (Azerbejdżan).

PRZYNALEŻNOŚĆ MIASTA BIAŁEGOSTOKU DO MIĘDZYNARODOWYCH ORGANIZACJI

STOWARZYSZENIE EUROCITIES

Miasto Białystok przystąpiło do Stowarzyszenia EUROCITIES w 2015 r. Misją EUROCITIES jest reprezentowanie interesów miast wobec instytucji i agend Unii Europejskiej, a zwłaszcza wywieranie wpływu na kształt europejskiej polityki miejskiej, konsultowanie z miastami i proponowanie rozwiązań i zaleceń w tym zakresie. EUROCITIES wspiera współpracę i wymianę doświadczeń między miastami członkowskimi.

W 2024 r. przedstawiciel miasta Białegostoku wziął udział w Dorocznym Walnym Zgromadzeniu Stowarzyszenia, zorganizowanym w Kluż Napoce (Rumunia), gdzie odbyła się także konferencja Eurocities 2024 „Miasta na rzecz zielonej, innowacyjnej i odpornej Europy dla Wszystkich”. Reprezentant miasta uczestniczył w wizycie studyjnej w Glasgow w ramach European Heritage Hub. Jej celem było poznanie sposobów przezwycięzania wyzwań środowiskowych, cyfrowych i społecznych, związanych z dziedzictwem kulturowym w kontekście lokalnym. Przedstawiciel miasta Białegostoku brał także udział w Platformie Współpracy Eurocities 2024 w Saragossie. Jej celem jest nawiązanie kontaktów z innymi członkami stowarzyszenia oraz zapoznanie się z taktykami na jak najbardziej efektywne członkostwo w Eurocities. W ramach programu Eurocities SWAP przedstawiciel Stowarzyszenia odwiedził Białystok. Celem wizyty było poznanie miasta, jego działań, potrzeb oraz potencjalnych możliwości dalszego zaangażowania w sieć.

MIĘDZYNARODOWE STOWARZYSZENIE MIAST PRZYJAZNYCH ŁALKARSTWU AVIAMA Z SIEDZIBĄ W CHARLEVILLE-MEZIERES WE FRANCJI

Miasto Białystok przystąpiło do Stowarzyszenia AVIAMA w 2013 r. Celem działalności stowarzyszenia jest promowanie sztuki lalkarskiej i wspieranie jej rozwoju, jednoczenie oraz zrzeszanie miast i samorządów terytorialnych z różnych krajów, które prowadzą działania w dziedzinie sztuki lalkarskiej oraz wspólne organizowanie wszelkich działań związanych ze sztuką lalkarską.

ORGANIZACJA WYDARZEŃ O CHARAKTERZE MIĘDZYNARODOWYM

– 81 rocznica wybuchu Powstania w Getcie Białostockim

Uroczystości rocznicowe z udziałem gości zagranicznych odbyły się 16 sierpnia 2024 r.

– Dni Miasta Białegostoku

Dorocznie organizowane Dni Miasta Białegostoku są okazją do spotkań i rozmów z przedstawicielami zagranicznych miast partnerskich. W 2024 r. w uroczystościach wzięło udział 7 delegacji z następujących miast: Bielce (Mołdawia), Giumri (Armenia), Jełgawa (Łotwa), Łuck (Ukraina), Sliema (Malta), Bornova (Turcja), Sumgait (Azerbejdżan).

WYJAZDY ZAGRANICZNE

Miasto Białystok realizuje współpracę zagraniczną również poprzez wyjazdy służbowe.

W 2024 r. przedstawiciele miasta wzięli udział m.in. w dorocznych wydarzeniach organizowanych przez miasta partnerskie Białegostoku jak: Dni Miasta Gori, Dni Miasta Sumgait czy Tbilisoba - coroczne święto w Tbilisi.

Miejska delegacja wzięła również udział w konferencji „Start with Children” w Bratysławie, w warsztatach RegHub w Kolonii, „Forum Młodzieży 2024” w Bielicach i Uzbecko-Polskim Forum Biznesu w Chiwie. Odbył się także wyjazd służbowy do Kowna, którego celem była wymiana pomysłów oraz doświadczeń w zakresie gotowości miast na sytuacje skrajne i kryzysowe. Przedstawiciel Białegostoku wzięł także udział w Misji Gospodarczej w Paryżu.

PRZYJMOWANIE DELEGACJI ZAGRANICZNYCH

W 2024 r. miasto Białystok podczas Dni Miasta odwiedziło 7 oficjalnych delegacji zagranicznych. Miasto gościło również przedstawicieli miasta Duisburg oraz grupę z Frankfurtu. Delegacja z Łucka odwiedziła Białystok w związku z oficjalną inauguracją projektu „Safe sewerage for healthy environment: cross-border solutions of Lutsk and Białystok”, realizowanego przez Wodociągi Białostockie Sp. z o.o. wspólnie z Przedsiębiorstwem Komunalnym „Lutskvodokanal”.

Miasto Białystok odwiedzili również reprezentanci misji dyplomatycznych w Polsce, w tym: Ambasador Azerbejdżanu, delegacja Ambasady Mongolii czy Ambasador Argentyny.

NADANIE PATRONATU HONOROWEGO

W 2024 r. o honorowy patronat Prezydenta Miasta Białegostoku wystąpiono 311 razy. Wśród wnioskodawców przeważały placówki oświatowe, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego. Prezydent przyznał patronat w 297 przypadkach.

NADANIE WYRÓŻNIENIA PREZYDENTA MIASTA BIAŁEGOSTOKU „URBI MERITUS – ZASŁUŻONY MIASTU”

Po raz trzeci podczas Dni Miasta zostały wręczone Honorowe Wyróżnienia Prezydenta Miasta Białegostoku „Urbi Meritus – Zasłużony Miastu”. Otrzymują je osoby, instytucje bądź organizacje w szczególny sposób zasłużone na rzecz Miasta.

W 2024 r. wyróżnienia otrzymali: Andżelika Borys, Krzysztof Dzierma, Janusz Laskowski, Jerzy Maksymiuk, Janusz Ostrowski, Halina Parafianowicz, Adam Poliński, Michał Probierz, Taras Romanczuk, Adrian Siemieniec, Stowarzyszenie „Klanza”, Przemysław Wierzbowski, Wiesław Wróbel, Bożena Zawadzka.

UROCZYSTOŚCI MIEJSKIE

Prezydent Miasta Białegostoku bądź osoby go reprezentujące w 2024 r. uczestniczyły w ponad 70 oficjalnych uroczystościach, m.in.: uroczystości nadania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Białegostoku Panu Marianowi Czesławowi Szamatowiczowi, rocznicy I masowej deportacji Polaków na Sybir, rocznicy Wyzwolenia Miasta z rąk zaborców, Narodowym Dniu Żołnierzy Wyklętych, rocznicy Ocalenia Miasta po Katastrofie Pociągu Przewożącego Chlor, rocznicy katastrofy smoleńskiej, rocznicy Zbrodni Katyńskiej, rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Święta Flagi Narodowej, uroczystości Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa, rocznicy Bitwy pod Monte Cassino, rocznicy spalenia Wielkiej Synagogi, rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego, Święcie Wojska Polskiego - połączonego z rocznicą Bitwy Warszawskiej, rocznicy Powstania w Getcie Białostockim, rocznicy Bitwy Białostockiej 1920 roku, rocznicy śmierci Danuty Siedzikówny „Inka”, Święcie Straży Miejskiej, rocznicy wybuchu II wojny światowej, rocznicy agresji sowieckiej na Polskę we wrześniu 1939 r., Narodowym Święcie Niepodległości.

Działania wskazane w podrozdziale 13.7. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

K4.3. Promocja turystyki kulturowej

G1.3. Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych

G3.1. Promocja i biznesowa otwartość miasta i BOF

13.8. Białostocki Obszar Funkcjonalny

Białostocki Obszar Funkcjonalny (BOF) zlokalizowany jest w centralnej części województwa podlaskiego i graniczy z powiatami: sokólskim, monieckim, wysokomazowieckim, bielskim oraz hajnowskim. W 2024 r. BOF tworzyło: Miasto Białystok i 9 gmin należących do powiatu białostockiego: Choroszcz, Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Juchnowiec Kościelny, Łapy, Supraśl, Turośń Kościelna, Wasilków i Zabłudów. Obszar funkcjonalny zajmuje łącznie 1 728,15 km² (co stanowi ok. 8,6% powierzchni województwa) i zamieszkiwany jest przez ponad 425 tys. ludności (co stanowi ok. 37% potencjału ludnościowego woj. podlaskiego).

Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego (SBOF), tworząc samorządne stowarzyszenie gmin, zostało powołane w celu wspierania idei samorządności lokalnej, ochrony wspólnych interesów, wymiany doświadczeń, promocji osiągnięć oraz koordynacji przedsięwzięć w ramach współpracy międzygminnej. SBOF prowadzi działalność na rzecz zrzeszonych w nim gmin członkowskich, a jego siedziba mieści się w Białymstoku. Jednym z celów SBOF jest wypracowywanie i realizacja wspólnej dla obszaru funkcjonalnego strategii rozwoju gmin tworzących BOF.

„Strategia Rozwoju Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do 2030 roku” (SR BOF 2030) została przyjęta Uchwałą nr 12/2023 Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego z dnia 23 stycznia 2024 r. SR BOF 2030 jest strategią

ponadlokalną, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym²³⁸, pełniącą funkcję strategii ZIT - zgodnie z ustawą²³⁹. Ponadto zostały opracowane: „Lista projektów zintegrowanych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych z Funduszy Europejskich dla Podlaskiego 2021-2027 i Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej 2021-2027 – wybór w sposób niekonkurencyjny” i „Lista projektów zintegrowanych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych z Funduszy Europejskich dla Podlaskiego 2021-2027 – wybór w sposób konkurencyjny”, które zostały przyjęte Uchwałą nr 13/2023 Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego z dnia 23 stycznia 2024 r.

SR BOF 2030 została pozytywnie zaopiniowana przez Instytucję Zarządzającą programem Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 w zakresie możliwości finansowania w ramach powyższego programu Uchwałą nr 391/7588/2024 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 22 lutego 2024 r. oraz przez Ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie zgodności Strategii ZIT z Umową Partnerstwa oraz możliwości finansowania projektów z programów krajowych Opinią z dnia 20 lutego 2024 r.

Mając na uwadze zakres wzajemnego oddziaływania oraz spójną integrację społeczną, gospodarczą i terytorialną gmin Stowarzyszenie jest jednym z kluczowych partnerów zewnętrznych, zaangażowanych w proces realizacji i wdrażania „Strategii Rozwoju Miasta Białegostoku do 2030 roku” (SRMB 2030).

Do projektów i działań realizowanych w 2024 r. przez SBOF, wpisujących się w cele operacyjne i kierunki działań, określone w SRMB 2030, należą:

1. Projekt pn. „Współpraca na rzecz zrównoważonego rozwoju BOF”

Projekt dofinansowany w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) z Funduszy Europejskich dla Podlaskiego 2021-2027. W 2024 r. przygotowano i złożono wniosek, który został pozytywnie oceniony i otrzymał dofinansowanie. Umowę podpisano w dniu 31 października 2024 r. Celem projektu jest wzmocnienie potencjału instytucjonalnego, a także relacji i powiązań funkcjonalnych BOF, poprzez planowanie strategiczne oraz realizację zintegrowanych działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców i zrównoważonego rozwoju terytorialnego Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego.

Realizacja zadań obejmuje m.in.: stworzenie systemu realizacji Strategii Rozwoju Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 i Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej BOF 2035, w tym narzędzia do monitorowania wskaźników; opracowanie i wdrażanie Gminnych Programów Rewitalizacji oraz Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych BOF; współpracę z gminami BOF, z Miejskimi Obszarami Funkcjonalnymi z woj. podlaskiego, z Miejskimi Obszarami Funkcjonalnymi Ośrodków Wojewódzkich w Polsce; szkolenia i doradztwo dla Członków Stowarzyszenia BOF; inicjowanie działań międzygminnych, centrów kompetencji; promowanie dobrych praktyk; organizację wizyt studyjnych; działania edukacyjno-informacyjne skierowane do mieszkańców BOF; przygotowanie BOF do kolejnej perspektywy finansowej UE.

W 2024 r. w ramach projektu:

- został zaangażowany personel projektu;
- podpisano Porozumienia z gminami BOF celem ustalenia praw i obowiązków Stron w związku z zapewnieniem przez Stowarzyszenie refundacji wydatków ponoszonych

²³⁸ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.).

²³⁹ Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079 ze zm.).

przez Gminę – Członka Stowarzyszenia BOF, w postaci dodatku zadaniowego do wynagrodzenia związanego z delegowaniem pracownika Gminy do realizacji zadań związanych z realizacją projektu;

- zakupiono sprzęt niezbędny do organizacji biura projektu i prac w ramach Akademii Beneficjenta (2 laptopy wraz z urządzeniami peryferyjnymi, monitory, rzutnik, notatnik elektroniczny);
- trwały prace związane z opracowaniem Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych BOF i Gminnych Programów Rewitalizacji;
- prowadzono działania promocyjno-informacyjne.

2. „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2035” w ramach projektu „Poprawa mobilności miejskiej (rowerowej i autobusowej) w BOF”

W 2024 r. powołano komitet ds. realizacji Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2035. Komitet składa się z 3 zespołów: koordynacyjnego (4 pracowników BZ SBOF), wspierającego (10 przedstawicieli JST BOF) i operacyjnego (10 zespołów operacyjnych w JST). W dniu 5 grudnia 2024 r. odbyło się spotkanie zespołu koordynacyjnego oraz zespołu wspierającego. W ramach prac komitetu opracowano roczny plan realizacji SUMP BOF na 2025 rok oraz przygotowano sprawozdanie z działalności w 2024 r. Rozpoczęto prace nad opracowaniem sposobu monitorowania SUMP BOF. Członkowie Komitetu uczestniczyli w szkoleniach, webinarach i konferencjach. Prowadzono działania promocyjno-informacyjne (m.in. promocja III edycji ogólnopolskich badań Klimatu Rowerowego).

Celem projektu „Poprawa mobilności miejskiej (rowerowej i autobusowej) w BOF” jest poprawa mobilności mieszkańców Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez podniesienie komfortu ich podróżowania oraz zwiększenie udziału przyjaznego środowiska transportu. Zadania realizowane w ramach projektu są zgodne z „Planem Zrównoważonej Mobilności Miejskiej do roku 2035”. Dokument został przyjęty 22 maja 2023 r. uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego oraz uchwałami rad 9 gmin. SUMP BOF ma pozytywną ocenę z rekomendacjami Zespołu do oceny SUMP (CUPT) z dnia 6 listopada 2023 r.

Projekt spełnia zasady projektu zintegrowanego. Jest projektem partnerskim, który wpisuje się w cele rozwoju BOF i jest ukierunkowany na rozwiązywanie wspólnych problemów rozwojowych, którymi są: niewystarczająca integracja w zakresie spójnej sieci infrastruktury transportowej w BOF, niedostosowanie systemowych rozwiązań w obszarze zbiorowej komunikacji oraz niedomknięta sieć dróg rowerowych w BOF.

3. Projekt pn. „Zintegrowany program rozwoju talentów i kompetencji kluczowych w przedszkolach BOF”

Projekt jest dofinansowany w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) z Funduszy Europejskich dla Podlaskiego 2021-2027. W 2024 r. został przygotowany i złożony wniosek o dofinansowanie projektu „Zintegrowany Program Rozwoju Talentów i Kompetencji Kluczowych w Przedszkolach BOF” wraz z niezbędną dokumentacją. Umowa na realizację projektu została podpisana w dniu 27 grudnia 2024 r. Całkowita wartość projektu: 40 320 943,95 zł, w tym dofinansowanie: 36 288 849,55 zł ze środków Unii Europejskiej i Budżetu Państwa. Partnerem Wiodącym jest: Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, a partnerami projektu: Miasto Białystok i Gminy: Choroszcz, Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Juchnowiec Kościelny, Łapy, Turośń Kościelna, Supraśl, Wasilków, Zabłudów oraz Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr (BFKK). Umowa o partnerstwie

na rzecz realizacji projektu została zawarta w dniu 31 października 2024 r. W wyniku zmian w Projekcie, na etapie oceny wniosku, w dniu 23 grudnia 2024 r. podpisano aneks 1 do umowy o partnerstwie - projekt będzie realizowany od stycznia 2025 r. do czerwca 2029 r. (54 miesiące).

Celem projektu jest podniesienie jakości edukacji przedszkolnej oraz jej dostosowanie do przemian społeczno-gospodarczych poprzez realizację kompleksowego projektu rozwoju talentów i kompetencji kluczowych oraz edukacji włączającej w 128 Ośrodkach Wychowania Przedszkolnego z terenu Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, poprzez realizację zajęć o charakterze rozwojowym i kompensacyjnym dla 7 680 dzieci, a także wzmocnienie kompetencji zawodowych 350 nauczycieli/ek wychowania przedszkolnego, w terminie do 30 czerwca 2029 r.

4. Projekt pn. „Kształcenie zawodowe na potrzeby Gospodarki 4.0 i Gospodarki Obiegu Zamkniętego”

W 2024 r. został przygotowany i złożony wniosek o dofinansowanie projektu „Kształcenie zawodowe na potrzeby Gospodarki 4.0 i Gospodarki Obiegu Zamkniętego” wraz z niezbędną dokumentacją. Projekt został dofinansowany w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) z Funduszy Europejskich dla Podlaskiego 2021-2027. Do końca 2024 r. nie została podpisana umowa na realizację projektu. Projekt pozostawał w procesie oceny. W październiku 2024 r. zostały podpisane porozumienia z Miastem Białystok oraz z Powiatem Białostockim, dotyczące realizacji działań projektowych w szkołach, w których są one organem prowadzącym. Projekt jest realizowany w partnerstwie z BFFK (umowa partnerska z października 2024 r.).

Głównym celem przedsięwzięcia jest podniesienie jakości, atrakcyjności i efektywności kształcenia zawodowego praktycznego oraz dostosowanie go do potrzeb rynku pracy, w szczególności związanych z gospodarką 4.0 i/lub gospodarką obiegu zamkniętego, poprzez realizację kompleksowych działań podnoszących lub uzupełniających kompetencje zawodowe 2 000 uczniów i 120 nauczycieli z 13 szkół kształcenia zawodowego z BOF.

5. Opracowanie „Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym” w ramach projektu „Współpraca na rzecz zrównoważonego rozwoju BOF”

Przygotowanie Planu odbywało się w trybie ekspercko-partycypacyjnym od grudnia 2023 r. do września 2024 r. Eksperti wspierani byli przez zespół pracowników biura SBOF oraz przedstawicieli gmin BOF (zespół operacyjny), podmioty statystyczne, pomocowe, organizacje i instytucje z poszczególnych obszarów. Etapy działań nad Planem w 2024 r. zawierały: prace diagnostyczne, w tym: analizę danych zastanych, opracowanie koszyków usług dla grup, prace eksperckie nad danymi z diagnozy; prace partycypacyjno-planistyczne: warsztaty z podmiotami w 5 obszarach tematycznych dotyczących usług profilaktycznych i interwencyjnych, uzupełnienie diagnozy jakościowej, wypracowanie rekomendacji po warsztatach oraz planowanie usług wspólnie z zespołem operacyjnym (przedstawicielami JST BOF); prace konsultacyjne nad dokumentem, warsztaty bezpośrednie, online i eksperckie, prace z zespołem konsultacyjnym i Zarządem BOF. Plan został przyjęty przez Nadzwyczajne Walne Zebrania Członków SBOF w październiku 2024 r. Plan koncentruje się na rozpoznaniu funkcjonujących usług społecznych, dostępności do informacji o nich oraz zaprojektowaniu działań profilaktycznych i środowiskowych na lata 2024-2027 w odniesieniu do pięciu grup wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu: seniorów, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności oraz zagrożonych bezdomnością, osób w kryzysie zdrowia psychicznego, rodzin z dziećmi, w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami.

Urząd Statystyczny w Białymstoku we współpracy ze SBOF przygotował publikację: „Białostocki Obszar Funkcjonalny w latach 2018–2022. Diagnoza grup docelowych odbiorców usług społecznych”, prezentującą dane z zakresu różnych dziedzin statystyki społecznej dotyczące miasta Białegostoku oraz gmin tworzących BOF.

Federacja Organizacji Pozarządowych przygotowała narzędzie – KOSZYK USŁUG SPOŁECZNYCH, w którym znajdują się usługi społeczne realizowane przez instytucje i organizacje z całego woj. podlaskiego (<https://koszyk.federacja.bialystok.pl/>). Jest to narzędzie, z którego bezpłatnie mogą korzystać mieszkańcy poszukujący konkretnej usługi społecznej, np. pomocy psychologicznej.

W grudniu 2024 r. powołano Partnerski Zespół Koordynacji, którego celem jest wdrożenie Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym.

6. Projekt „Co4Energy – sieć współpracy efektywność energetyczna w MOF”

Celem głównym projektu jest identyfikacja i opracowanie dobrych praktyk zarządzania energią w Związku ZIT poprzez podniesienie kompetencji pracowników, a także wymianę wiedzy i doświadczeń.

Projekt będzie finansowany w 100% z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2021-2027, z realizacją w partnerstwie. W grudniu 2024 r. pomiędzy SBOF (Liderem) i Partnerem projektu (Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska) został podpisany List intencyjny. W dniu 5 grudnia 2024 r. projekt zakwalifikował się do finansowania.

Rozwiązanie pozwoli z jednej strony pozyskiwać informacje o stopniu zapotrzebowania na energię poprzez prowadzoną analizę OZE, a następnie identyfikować możliwości poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej (analiza OZE i EE) i wyznaczyć profil zapotrzebowania na nią, co przyczyni się do poprawy efektywności energetycznej budynków. Dzięki optymalizacji wykorzystania energii obniżony zostanie poziom emisji CO₂ i pozostałych gazów cieplarnianych do atmosfery. Wpłynie to z kolei na poprawę zdrowia i jakości życia mieszkańców Związków ZIT. Działania te są zgodne z założeniami różnych dokumentów strategicznych: unijnych, krajowych, regionalnych i lokalnych, m.in. takich jak: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z 03.09.2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955; Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.); Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, Polityka energetyczna Polski do 2040 r.; strategię rozwoju województw, strategię rozwoju ponadlokalnego i strategię ZIT.

Stowarzyszenie BOF działa na rzecz kompleksowego rozwoju międzygminnego w oparciu o „Strategię Rozwoju Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do 2030 roku”. Jednocześnie jest kluczowym partnerem zewnętrznym, zaangażowanym w proces realizacji i wdrażania „Strategii Rozwoju Miasta Białegostoku do 2030 roku” (SRMB 2030). Wskazane w podrozdziale 13.8. działania SBOF wpisują się realizacyjnie w zakres większości kierunków działań, określonych w SRMB 2030.

13.9. Współpraca Białegostoku z organizacjami pozarządowymi (NGOs) i rozwój społeczeństwa obywatelskiego

W 2024 r. były zarejestrowane 1 472 organizacje pozarządowe, w tym 83 nowe podmioty. Natomiast 120 organizacji miało status organizacji pożytku publicznego.

Tabela 261. Stowarzyszenia, fundacje i kluby sportowe działające na terenie Białegostoku

Rok	RODZAJ ORGANIZACJI						
	STOWARZYSZENIA			FUNDACJE	KLUBY SPORTOWE		RAZEM
	z osobowością prawną	oddziały bez osobowości prawnej	zwykłe		uczniowskie	nieprowadzące działalności gospodarczej	
2020	642	135	63	411	51	66	1 368
2021	645	133	71	431	49	63	1 392
2022	644	134	79	445	48	64	1 414
2023	631	130	84	473	49	65	1 432
2024	641	127	91	502	46	65	1 472
w tym zarejestrowane w danym roku							
2024	25	0	8	49	0	1	83

Źródło: Departament Organizacyjny i Nadzoru

Miasto Białystok współpracowało z organizacjami pozarządowymi w sposób finansowy i niefinansowy. W ramach współpracy finansowej²⁴⁰ w 2024 r. Miasto zleciło realizację 461 zadań na łączną kwotę 48 665 556 zł.

Współpraca niefinansowa była realizowana poprzez:

- przedsięwzięcia edukacyjne, w tym otwarte ogólnomiejskie Forum Inicjatyw Społecznych Miasta Białystok 2024 pn. „Wielowymiarowe organizacje”;
- nieodpłatne udostępnianie organizacjom pozarządowym pomieszczeń w miejskim budynku Centrum Aktywności Społecznej przy ul. św. Rocha 3 na realizację celów statutowych;
- udostępnianie 204 lokali i nieruchomości komunalnych na preferencyjnych warunkach 85 organizacjom;
- nadawanie patronatów honorowych Prezydenta Miasta (72);
- udział osób wskazanych przez organizacje pozarządowe w komisjach konkursowych opiniujących oferty w otwartych konkursach na realizację zadań publicznych;
- udział w pracach 10 społecznych rad inicjatywno-opiniodawczych;
- realizację wspólnych inicjatyw społecznych, w tym inicjatyw integracyjnych;
- 39 konsultacji społecznych;
- wymianę informacji i promocję działań trzeciego sektora;

²⁴⁰ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571).

- promocję aktywności społecznej i wolontariatu, w tym poprzez organizację białostockiej edycji Samorządowego Konkursu Nastolatków „8 Wspaniałych” oraz ogólnomiejską Galę Wolontariatu „Uskrzydleni wolontariatem”.

Wymienione aktywności były realizowane w ramach „Programu współpracy Miasta Białystok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok”²⁴¹. Sprawozdanie z Programu jest przedkładane Radzie Miasta Białystok i udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Białymstoku, w zakładce: Programy.

W strukturze organizacyjnej Centrum Aktywności Społecznej działa pełnomocniczka Prezydenta Miasta Białegostoku ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych - jako ośrodek wsparcia białostockich organizacji pozarządowych. Podejmowane są działania o charakterze edukacyjnym i informacyjnym: szkolenia, spotkania robocze, indywidualne konsultacje dotyczące zarządzania organizacją pozarządową i współpracy z samorządem miejskim, pozyskiwania środków finansowych, partycypacji społecznej i rozwoju wolontariatu. W 2024 r. udzielono 86 indywidualnych konsultacji dotyczących zarządzania organizacją pozarządową i współpracy z samorządem miejskim, pozyskiwania środków finansowych i wolontariatu.

Wspólnie z partnerami społecznymi: Federacją Organizacji Pozarządowych Miasta Białystok i Ośrodkiem Wspierania Organizacji Pozarządowych, Centrum Aktywności Społecznej zorganizowało w dniu 17 października 2024 r. konferencję dla organizacji pozarządowych pn. Forum Inicjatyw Społecznych Miasta Białystok „Wielowymiarowe organizacje”. Dyskusje i wykłady dotyczyły zastosowania narzędzi sztucznej inteligencji w rozwoju organizacji pozarządowych oraz miejskich programów adresowanych do seniorów i młodzieży, odbyło się sieciowanie organizacji. W Forum Inicjatyw Społecznych wzięło udział ponad 70 osób.

Organizacje pozarządowe (w liczbie - 13) wskazały 15 kandydatów na członków komisji konkursowych opiniujących w 2024 r. oferty składane w otwartych konkursach ofert. Spośród nich jednostki organizacyjne Miasta formowały poszczególne komisje konkursowe w różnych sferach pożytku publicznego.

W dniu 17 grudnia 2024 r. zorganizowano integracyjne spotkanie opłatkowe Prezydenta Miasta, przedstawiciele samorządu miejskiego i organizacji pozarządowych. W spotkaniu wzięło udział ok. 130 osób.

CENTRUM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

Centrum Aktywności Społecznej (CAS), jako ośrodek rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, w 2024 r. realizowało następujące zadania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego:

- Budżet Obywatelski;
- Konsultacje społeczne;
- Szkolny Budżet Partycypacyjny;
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi i działalność pełnomocnika Prezydenta Miasta Białegostoku ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- Promocja wolontariatu;

²⁴¹ Uchwała Nr LXXV/1049/23 Rady Miasta Białystok z dnia 23 października 2023 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Miasta Białystok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok.

- Współpraca z Unicef;
- Działania o charakterze integracyjnym;
- Prowadzenie Białostockiej Jadłodzielni;
- Udostępnianie pomieszczeń.

Miasto Białystok udostępniało organizacjom pozarządowym oraz inicjatywnym grupom mieszkańców pomieszczenia CAS w budynku miejskim przy ul. św. Rocha 3 oraz składniki majątkowe na realizowane działania o charakterze społecznie użytecznym na rzecz mieszkańców miasta. Wszystkie pomieszczenia były dostępne przez 7 dni w tygodniu, od 8:00 do 20:00. Do dyspozycji były: pomieszczenia szkoleniowe, sala konferencyjna, pokoje konsultacji, hole wystawiennicze, kącik malucha, szatnia, sprzęt multimedialny, skrytki korespondencyjne i szafki magazynowe.

W 2024 r. wpłynęło 306 wniosków o udostępnianie, w tym: 218 wniosków jednorazowych, 63 wnioski cykliczne i 25 wniosków o udostępnienie szafki magazynowej. Wszystkie wnioski rozpatrzono pozytywnie.

W budynku CAS odbyło się blisko 2 860 spotkań dla niemal 27 800 osób. W 2024 r. skorzystały z pomieszczeń 103 organizacje pozarządowe i 12 inicjatywnych grup mieszkańców Białegostoku.

Centrum Aktywności Społecznej zrealizowało w przestrzeni miejskiej wydarzenia integrujące mieszkańców Białegostoku:

- Piknik rodzinny z okazji otwarcia skweru im. Pawła Adamowicza;
- Festyn integracyjny z okazji 20-lecia Polski w UE;
- Festyn integracyjny połączony z potańcówką;
- Białostocki Festyn Obywatelski.

BIAŁOSTOCKA JADŁODZIELNIA

W 2024 r. Miasto Białystok kontynuowało działalność uruchomionej w 2018 r. Białostockiej Jadłodzielni, czyli punktu bezpłatnej wymiany żywności, mieszczącej się przy ul. Krakowskiej 1. Lokal był otwarty od poniedziałku do piątku. Realizację zadania publicznego Miasto powierzyło Fundacji Spe Salvi, udzielając na ten cel dotację w kwocie 50 tys. zł.

Głównym celem działania Białostockiej Jadłodzielni jest uświadomienie mieszkańcom problematyki marnowania żywności i zapobieganie temu zjawisku. Ważnym aspektem działalności jest propagowanie idei dzielenia się nadmiarem żywności z innymi. Fundacja opiekująca się Białostocką Jadłodzielnią, w ramach zawartej umowy, prowadziła także akcje informacyjno-edukacyjne w szkołach. Podczas organizowanych spotkań z mieszkańcami prowadziła zbiórki żywności oraz zapoznawała przybyłych ze skalą zjawiska marnowania żywności, zwłaszcza na poziomie gospodarstw domowych.

W 2024 r. powstał nowy, wyraźny trend oddawania do Białostockiej Jadłodzielni żywności, która pozostała w ramach zbiorowych imprez okolicznościowych, odbywających się w szkołach. Jest to wynik prowadzonej edukacji wśród dzieci i młodzieży.

Fundacja stale nawiązuje kontakty i podpisuje umowy ze sklepami wielkopowierzchniowymi, aby w ten sposób zapobiegać marnowaniu żywności i wspierać osoby potrzebujące.

Działanie Jadłodzielni na stałe wpisało się w społeczne działania miasta i z każdym rokiem wzrasta zainteresowanie tą formą wsparcia mieszkańców Białegostoku.

PROMOCJA WOLONTARIATU

W 2024 r. przeprowadzono 29 białostocką edycję ogólnopolskiego Samorządowego Konkursu Nastolatków „8 Wspaniałych” (styczeń-czerwiec). Do nagrody zostały zgłoszone 43 indywidualne kandydatki i kandydaci oraz 13 grup obejmujących ponad 500 wolontariuszy. W 2 kategoriach wiekowych wyróżniono 4 wolontariuszy w kategorii „Ósemeczki” i 8 wolontariuszy w kategorii „Ósemki” oraz 2 zespoły wolontariuszy w kategorii „Grupa Ósemeczki” i „Grupa Ósemki”.

Centrum Aktywności Społecznej w partnerstwie z Federacją Organizacji Pozarządowych Miasta Białystok i Związkiem Harcerstwa Polskiego Komendą Hufca im. St. Moniuszki zorganizowało w dniu 9 grudnia 2024 r. ogólnomiejską Galę Wolontariatu pn. „Uskrzydleni Wolontariatem”. Prezydent Miasta Białegostoku uhonorował pamiątkowymi medalami i dyplomami za aktywność w 2024 r. 230 dorosłych wolontariuszy wskazanych przez 24 białostockie organizacje pozarządowe.

Pełnomocniczka Prezydenta Miasta ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi przeprowadziła 3 szkolenia na temat angażowania mieszkańców w wolontariat: dla studentów Wydziału Pedagogiki Uniwersytetu w Białymstoku (4 i 28 listopada) oraz uczniów Szkoły Podstawowej nr 19 w Białymstoku (19 października). W zajęciach łącznie wzięło udział 78 osób.

Działania wskazane w podrozdziale 13.9. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

- K3.2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób dorosłych z niepełnosprawnościami oraz wsparcie ich rodzin**
- K3.3. Pomoc i wsparcie osobom w sytuacjach kryzysowych**
- K3.4. Działania prewencyjne wobec ryzykownych zachowań młodego pokolenia**
- K3.5. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym**
- K3.7. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób starszych**
- K4.1. Rozwój postaw równego traktowania, niedyskryminacji i otwartości na różnorodność**
- K4.2. Wzrost aktywności i partycypacji społeczności lokalnych oraz rozwój więzi społecznych na poziomie lokalnym**

13.10. Pomoc Ukrainie

NADANIE NUMERU PESEL UCHODŹCOM Z UKRAINY

W 2024 r. Referat Ewidencji Ludności realizował zadania związane z nadawaniem numerów PESEL²⁴². Nadano 570 numerów PESEL uchodźcom z Ukrainy, z czego 195 osobom założono również profil zaufany; 196 osobom dokonano zmiany danych związanych ze statusem UKR, a 59 osobom zarejestrowano wyjazd poza granice Rzeczypospolitej Polskiej. W okresie od 14.03.2022 r. do 31.12.2024 r. nadano łącznie 5 959 numerów PESEL uchodźcom z Ukrainy. Dodatkowo, w 2024 r. wykonano 142 zdjęcia osobom ubiegającym się o nadanie numeru PESEL z powodu konfliktu zbrojnego w Ukrainie. W okresie od 14.03.2022 r. do 30.06.2024 r. wykonano łącznie 5 799 fotografii. Z dniem 01.07.2024 r. uchylono art. 5 ustawy specjalnej, który umożliwiał organom gmin nieodpłatne wykonywanie fotografii.

²⁴² Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.).

ORGANIZACJA ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA LUDNOŚCI UCHODźCZEJ Z TERENU UKRAINY

Biuro Zarządzania Kryzysowego jest koordynatorem organizacji zbiorowego zakwaterowania ludności uchodźczej z terenu Ukrainy w Mieście. W ramach pomocy udzielane jest zakwaterowanie, jak i całodzienne wyżywienie.

W 2024 r. prowadzono 3 obiekty:

- Hotel BOSiR, ul. Wołodyjowskiego 5;
- Dom Studenta GAMMA Politechniki Białostockiej, ul. Zwycięstwa 8;
- Dom Studenta nr 3 Uniwersytetu w Białymstoku, ul. Pogodna 65.

Na dzień 31.12.2024 r. zakwaterowanych było 122 obywateli Ukrainy. W 2024 r. na to zadanie wydatkowano łącznie 3 221 175,50 zł (zadanie zlecone zostało sfinansowane z budżetu państwa).

WSPÓŁPRACA MIASTA BIAŁYSTOK Z UNICEF

W dniu 28 grudnia 2023 r. Prezydent Miasta Białegostoku Tadeusz Truskolaski i koordynator UNICEF do spraw reagowania kryzysowego w Polsce dr Rashed Mustafa Sarwar podpisali porozumienie ustanawiające partnerstwo między UNICEF-em a Miastem Białystok w celu wzajemnej współpracy i realizacji działań na rzecz uchodźców z Ukrainy w sytuacjach kryzysowych, na mocy którego UNICEF przekazał środki finansowe w wysokości 1 454 475 zł oraz wyposażenie placówek szkolnych i sprzęt komputerowy o wartości 206 597 zł na pomoc uchodźcom z Ukrainy, w szczególności dzieciom.

Wsparcie z UNICEF-u objęło następujące obszary:

1. edukacja i rozwój dzieci:

- a. placówkom oświatowym przekazano wsparcie rzeczowe:
 - ECD zestawy wczesnoszkolne - 80 zestawów;
 - zestaw rekreacyjny - 60 zestawów;
 - indywidualne zestawy - 100 zestawów;
 - laptopy - 70 szt.;
 - zestaw artykułów szkolnych dla 40 uczniów - 15 zestawów.

b. asystenci międzykulturowi w placówkach oświatowych

Zatrudniono asystentów międzykulturowych na rzecz placówek oświatowych. Do zadań asystenta należało m.in. wsparcie dzieci cudzoziemskich w procesie edukacji oraz integracji ze społecznością szkolną, wsparcie rodziców w codziennych sprawach związanych z edukacją dzieci, a także wsparcie społeczności szkolnej w związku z edukacją dzieci cudzoziemskich. UNICEF wsparło zatrudnienie 6 asystentów międzykulturowych do końca 2024 r.

2. ochrona dzieci i polityka społeczna:

W 2024 r. kontynuowano działalność Centrum Spilno Unicef Białystok – centrum integracyjnego dla dzieci i rodzin uchodźców oraz społeczności przyjmującej; Centrum było prowadzone przez Miasto we współpracy z 10 organizacjami pozarządowymi (Akademia Nauki w Białymstoku, Fundacja Dialog, Fundacja na rzecz edukacji formalnej i nieformalnej oraz integracji społecznej M-patia, Fundacja OKNO NA WSCHÓD, Fundacja Polza, Fundacja Spe Salvi, Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych, Polskie Stowarzyszenie Pedagogów

i Animatorów Klanza Oddział Białostocki, Prawosławny Metropolitalny Ośrodek Miłosierdzia ELEOS, Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intelktualnie AKTYWNI).

Działania prowadzone w ramach Centrum Spilno Białystok:

- punkt informacyjny przy ul. Św. Rocha 3 (czynny 3 dni w tygodniu);
- spotkania, warsztaty, zajęcia integrujące z lokalną społecznością oraz wspomagające samoorganizację obywateli Ukrainy w Białymstoku (zajęcia o charakterze cyklicznym – rękodzielnicze, artystyczne, sportowe);
- nauka języka polskiego;
- poradnictwo prawne (punkt pomocy prawnej);
- poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, grupy wsparcia.

Ponadto dzięki środkom przekazanych przez UNICEF zorganizowano szereg wydarzeń jednorazowych:

- przeprowadzono konkurs w formie regrantingu pn.: „Razem w Białymstoku – integracja mieszkańców i uchodźców” celem budowania akceptacji, poczucia wspólnoty oraz więzi między mieszkańcami Białegostoku i uchodźcami. Sfinansowano 16 działań integracyjnych o wartości do 5 tys. zł każde; łącznie 75 tys. zł (splywy kajakowe, aktywności artystyczne, konkurs szachowy, warsztaty o ziołach i inne);
- w ramach działań integracyjnych Miasto Białystok zorganizowało Mikołajki.

Działania wskazane w podrozdziale 13.10. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

K3.3. Pomoc i wsparcie osobom w sytuacjach kryzysowych

K3.8. Integracja obcokrajowców/cudzoziemców

K4.1. Rozwój postaw równego traktowania, niedyskryminacji i otwartości na różnorodność

14. OBSŁUGA MIESZKAŃCÓW I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

14.1. Obsługa mieszkańców

W 2024 r. w Referacie Ewidencji Ludności dokonano 3 788 zastrzeżeń numerów PESEL oraz cofnięto zastrzeżenie numeru PESEL 1 264 razy²⁴³.

Prezydent Miasta Białegostoku wykonując zadania z zakresu administracji rządowej w 2024 r. wydał 32 618 dowodów osobistych. W okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2024 r. przyjęto ogółem 133 317 wniosków o wydanie dowodu osobistego, w tym 19 302 wniosków zostało złożonych drogą elektroniczną.

Tabela 262. Liczba przyjętych wniosków o wydanie dowodów osobistych

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba przyjętych wniosków	17 160	22 766	30 396	29 684	33 311

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców - na podstawie rejestru dowodów osobistych

Tabela 263. Liczba wydanych dowodów osobistych

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wydanych dowodów	16 424	21 657	29 406	28 846	32 618

Źródło: Dane opracowane przez Departament Obsługi Mieszkańców z rejestru dowodów osobistych

W związku z obowiązującym wzorem dowodu osobistego z drugą cechą biometryczną (odciski palców) i tym samym obowiązkiem mobilnej obsługi wniosków o wydanie dowodu osób, które ze względów zdrowotnych lub innej nie dającej się pokonać przyczyny, nie mogą osobiście stawić się w urzędzie swojej gminy, w 2024 r. obsłużono 402 osoby.

W Urzędzie Miejskim w Białymstoku funkcjonuje system kolejkowy QMATIC. W 2024 r. łączna liczba interesantów obsłużonych z wykorzystaniem tego systemu wyniosła 396 529 osób. W wielu sprawach urzędowych mieszkańcy mają możliwość umawiania wizyt na konkretny dzień i godzinę za pośrednictwem strony internetowej: <https://e-kalendarz.um.bialystok.pl>.

W 2024 r. wizytę w Departamencie Obsługi Mieszkańców umówiło 40 310 osób. Liczba obsłużonych z wykorzystaniem systemu kolejkowego QMATIC w zakresie tego Departamentu wyniosła 299 651 osób (co stanowiło ok. 76% ogółu obsłużonych interesantów w Urzędzie).

W Urzędzie funkcjonuje ponadto 54 sztuk terminali płatniczych, obsługujących płatności bezgotówkowe, użytkowanych przez Departamenty: Obsługi Mieszkańców, Geodezji, Finansów Miasta, Gospodarki Komunalnej/Ochrony Środowiska, Urbanistyki i Architektury, Rachunkowości, Spraw Społecznych oraz Biuro Strefy Płatnego Parkowania, Biuro Gospodarowania Odpadami, Urząd Stanu Cywilnego i Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej. Umożliwia to sprawniejszy proces obsługi klientów oraz pozwala na szybkie i wygodne uiszczanie płatności, w szczególności z tytułu opłaty: geodezyjnej, skarbowej, komunikacyjnej, za gospodarowanie odpadami komunalnymi, za wydanie duplikatu legitymacji oraz wydanie

²⁴³ Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia niektórych skutków kradzieży tożsamości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1394 ze zm.).

karty parkingowej osobom niepełnosprawnym, mandatów straży miejskiej, użytkowania wieczystego oraz przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Działania wskazane w podrozdziale 14.1. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

C2.1. Zarządzanie wiedzą w organizacji z użyciem nowoczesnych rozwiązań i technologii (np. *open data*, *big data*, sztucznej inteligencji, rozwiązań chmurowych)

14.2. Nieodpłatna pomoc prawna i edukacja prawna

Na terenie Miasta Białystok w 2024 r. funkcjonowało łącznie 12 punktów nieodpłatnej pomocy (w 9 punktach udzielana była nieodpłatna pomoc prawna, a w 3 świadczone było nieodpłatne poradnictwo obywatelskie), z tego 6 punktów było prowadzonych przez radców prawnych i adwokatów wskazanych przez dziekanów właściwych izb, zaś 6 pozostałych przez organizację pozarządową, tj. Fundację „Spe Salvi” z siedzibą w Białymstoku (prowadzącą 3 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz 3 punkty nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego).

Wykonawcy udzielali porad stacjonarnie w lokalach, w których znajdują się punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Tabela 264. Nieodpłatna pomoc prawna

Rok ²⁴⁴	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób, które skorzystały z nieodpłatnej pomocy prawnej	3 537	4 341	4 387	4 296	4 022

Źródło: Departament Organizacyjny i Nadzoru

System nieodpłatnej pomocy prawnej (npp) oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (npo) był promowany wśród mieszkańców za pośrednictwem spółdzielni mieszkaniowych, urzędów pracy, szkół ponadpodstawowych i uczelni wyższych oraz domów pomocy społecznej, jednostek podległych Prezydentowi Miasta Białystok, punktów obsługi pasażera Białostockiej Komunikacji Miejskiej w Białymstoku, a także punktów sprzedaży biletów. Dodatkowo materiały promocyjne zostały rozdystrybuowane w budynkach, w których zlokalizowane są jednostki organizacyjne Urzędu. Informacja o systemie pomocy prawnej działającym na terenie Białegostoku została opublikowana wraz z listą jednostek nieodpłatnego poradnictwa w wydaniu lokalnym Gazety Wyborczej. Na bieżąco aktualizowane są strony miejskie oraz Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu.

W ramach edukacji prawnej w 2024 r. Fundacja „Spe Salvi” przeprowadziła wykłady edukacyjne (m.in. z zakresu: prawa rodzinnego, prawa spadkowego, prawa dla seniorów), warsztaty z redagowania pism procesowych, a także kampanię społeczną „Finanse pod kontrolą” oraz „Stop oszustom, internetowym”, opracowała treści do poradników (dot. pomocy pokrzywdzonym w wyniku przestępstwa oraz odpowiedzialności spadkobierców za długi spadkowe) wraz z ich dystrybucją, przygotowała stoiska promocyjne, przeprowadziła akcję reklamową, informującą o nieodpłatnych poradach prawnych w lokalnym radiu oraz informowała o funkcjonowaniu systemu npp i npo z wykorzystaniem plakatów i ulotek,

²⁴⁴ Nieodpłatna pomoc prawna funkcjonuje od 2016 r.

billboardu, a także ogłoszeń na stronie internetowej, profilu na Facebooku i za pośrednictwem newslettera Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych.

Działania wskazane w podrozdziale 14.2. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

K3.3. Pomoc i wsparcie osobom w sytuacjach kryzysowych

14.3. Miejski rzecznik konsumentów

Jednym z podstawowych zadań samorządu powiatowego jest ochrona praw konsumentów. Zadania powiatu w tym zakresie wykonuje miejski rzecznik konsumentów, podległy bezpośrednio Prezydentowi Miasta. Jego kompetencje mają przede wszystkim charakter doradczo-procesowy. Ponadto rzecznik może występować do przedsiębiorców w sprawach konsumenckich.

Podstawowym zadaniem rzecznika jest udzielanie konsumentom porad prawnych oraz informacji dotyczących ich praw. Rzecznik udziela porad w różnej formie – telefonicznie, drogą elektroniczną oraz osobiście w biurze, co umożliwia bezpośredni kontakt z konsumentami i dokładne przeanalizowanie ich problemów. W 2024 r. rzecznik udzielił 6 620 porad, informacji i wyjaśnień. Największa liczba zgłaszanych problemów dotyczyła kwestii związanych z wadami odzieży, obuwia, mebli, artykułów wyposażenia wnętrz, urządzeń AGD i RTV oraz samochodów, a także nienależytym wykonaniem usług turystycznych, remontowych czy telekomunikacyjnych. Na tym etapie sprawy rzecznik może przygotować konsumentom pisma przedprocesowe.

W 2024 r. sporządzono 104 pisma. Były to m.in. reklamacje towarów i usług, oświadczenia o odstąpieniu od umowy, wypowiedzenia umów, wezwania do wykonania zobowiązania. Tego rodzaju pisma są pierwszym elementem dochodzenia roszczeń od przedsiębiorców.

Jeżeli przedsiębiorca nie spełni dobrowolnie zasadnego roszczenia konsumenta, Miejski rzecznik konsumentów może podjąć interwencję w sprawie. W 2024 r. rzecznik interweniował w 365 indywidualnych sprawach dotyczących umów sprzedaży i wykonania usług. Wśród nich największą grupę stanowiły problemy związane z wadami obuwia i odzieży (133 interwencje), urządzeń AGD i RTV (59 interwencji), mebli (31 interwencji), turystyki i rekreacji (21 interwencji) i nieruchomości (13 interwencji).

Działalność rzecznika konsumentów stanowi wsparcie dla mieszkańców miasta, umożliwiając im skuteczną ochronę ich praw. Dzięki podejmowanym działaniom wielu konsumentów uzyskuje satysfakcjonujące rozwiązania swoich problemów bez konieczności angażowania się w długotrwałe postępowania sądowe. Ochrona praw konsumenta to istotny element budowania uczciwego rynku, na którym zarówno przedsiębiorcy, jak i klienci mogą działać w sposób transparentny i zgodny z obowiązującymi przepisami.

14.4. Konsultacje społeczne

Konsultacje społeczne²⁴⁵ są formą dialogu, którą Miasto prowadzi z mieszkańcami w celu poznania ich opinii w sprawach ważnych dla funkcjonowania Białegostoku. Służą włączeniu mieszkańców w procesy decyzyjne w sprawach mających wpływ na jakość ich życia, zbieraniu informacji odzwierciedlających zróżnicowane potrzeby społeczne, aktywizacji środowisk lokalnych i wzrostu zaangażowania w działania na rzecz Miasta oraz wzmacnianiu zaufania społecznego.

W 2024 r. przeprowadzono łącznie 49 konsultacji społecznych:

- 7 z mieszkańcami;
- 13 z organizacjami pozarządowymi;
- 29 z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi (w tym 26 dotyczących planów zagospodarowania przestrzennego).

Wybrane konsultacje społeczne, dotyczące:

- projektu uchwały w sprawie przyjęcia „Programu Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2025-2030”;
- realizacji projektu pn. „Rozwój zrównoważonego transportu miejskiego w Białymstoku i miejskim obszarze funkcjonalnym”;
- projektu uchwały w sprawie przyjęcia Programu współpracy Miasta Białystok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 r. (przeprowadzone z organizacjami pozarządowymi).

Działania wskazane w podrozdziale 14.4. wpisują się w realizację następującego kierunku działań Strategii 2030:

K4.2. Wzrost aktywności i partycypacji społeczności lokalnych oraz rozwój więzi społecznych na poziomie lokalnym

14.5. Miejskie kanały informacyjne

Infolinia Urzędu Miasta Białystok - 85 879 7979

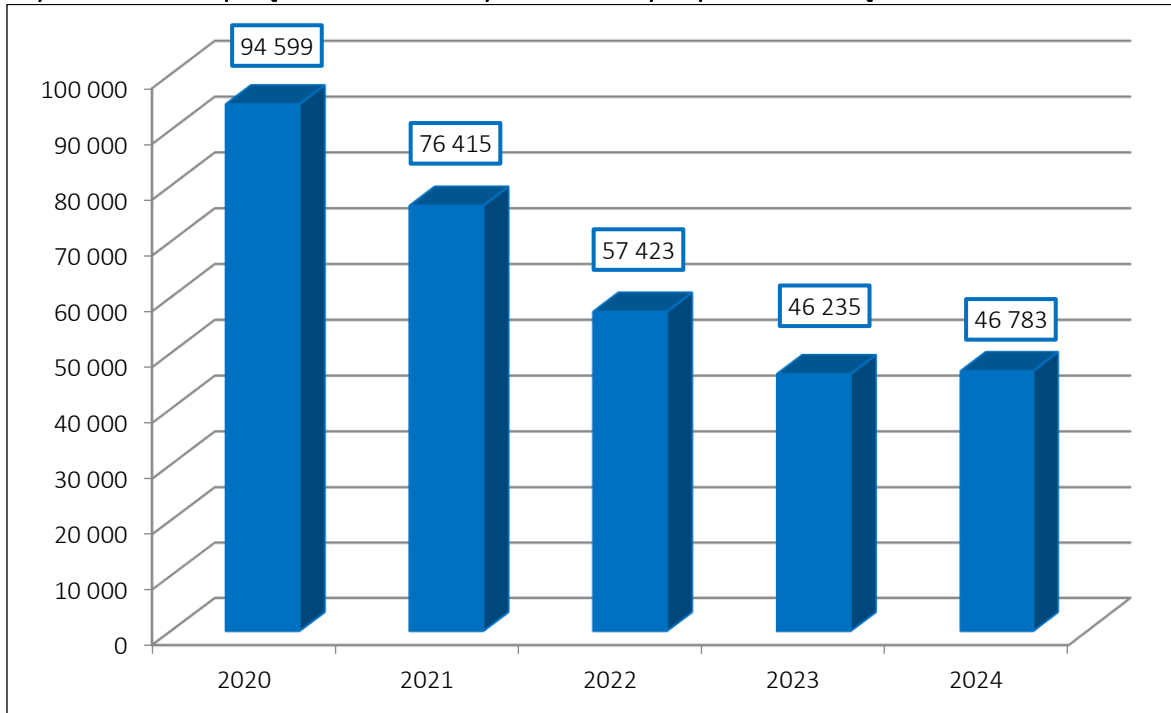
Efekty w 2024 r.:

- zarejestrowano 46 783 połączeń;
- operatorzy Centrum Obsługi Teleinformatycznej (COT) udzielali informacji lub kierowali zgłaszane sprawy do odpowiednich jednostek organizacyjnych Urzędu;
- sprawy były rejestrowane, co umożliwiało analizę potrzeb i oczekiwań mieszkańców;
- najwięcej informacji udzielono w zakresie rejestracji pojazdów (9 631 połączeń);

²⁴⁵ Uchwała nr XXXVI/590/17 Rady Miasta Białystok z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu konsultacji społecznych Miasta Białegostoku (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2017 r. poz. 2382) i Rozstrzygnięcie Nadzorcze Nr NK-II.4131.94.2017.ŁB Wojewody Podlaskiego z dnia 30 czerwca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2017 r. poz. 2659) oraz uchwała nr LX/800/10 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie pożytku publicznego projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2010 r. poz. 3597).

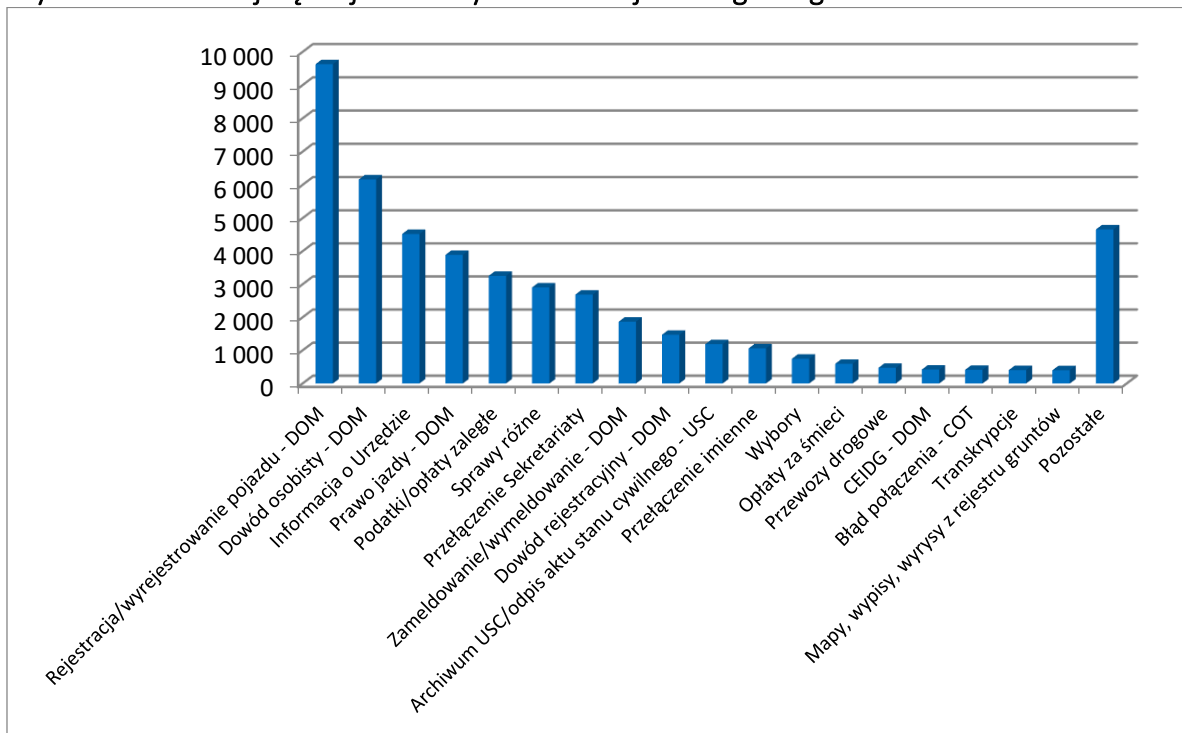
- infolinia wspiera Departamenty/Biura merytoryczne w obsłudze spraw rutynowych udzielając niezbędnych i podstawowych informacji o danych procedurach, zdarzeniach i wszelkich inicjatywach mających miejsce w Białymstoku w bieżącym czasie;
- zespół COT odebrał ponad 750 rozmów związanych z wyborami samorządowymi i europejskimi.

Wykres 6. Liczba połączeń telefonicznych obsługiwanych przez Infolinię

Źródło: Departament Komunikacji Społecznej - na podstawie danych Centrum Obsługi Teleinformatycznej

Wykres 7. Liczba najczęściej udzielanych informacji według kategorii w 2024 roku

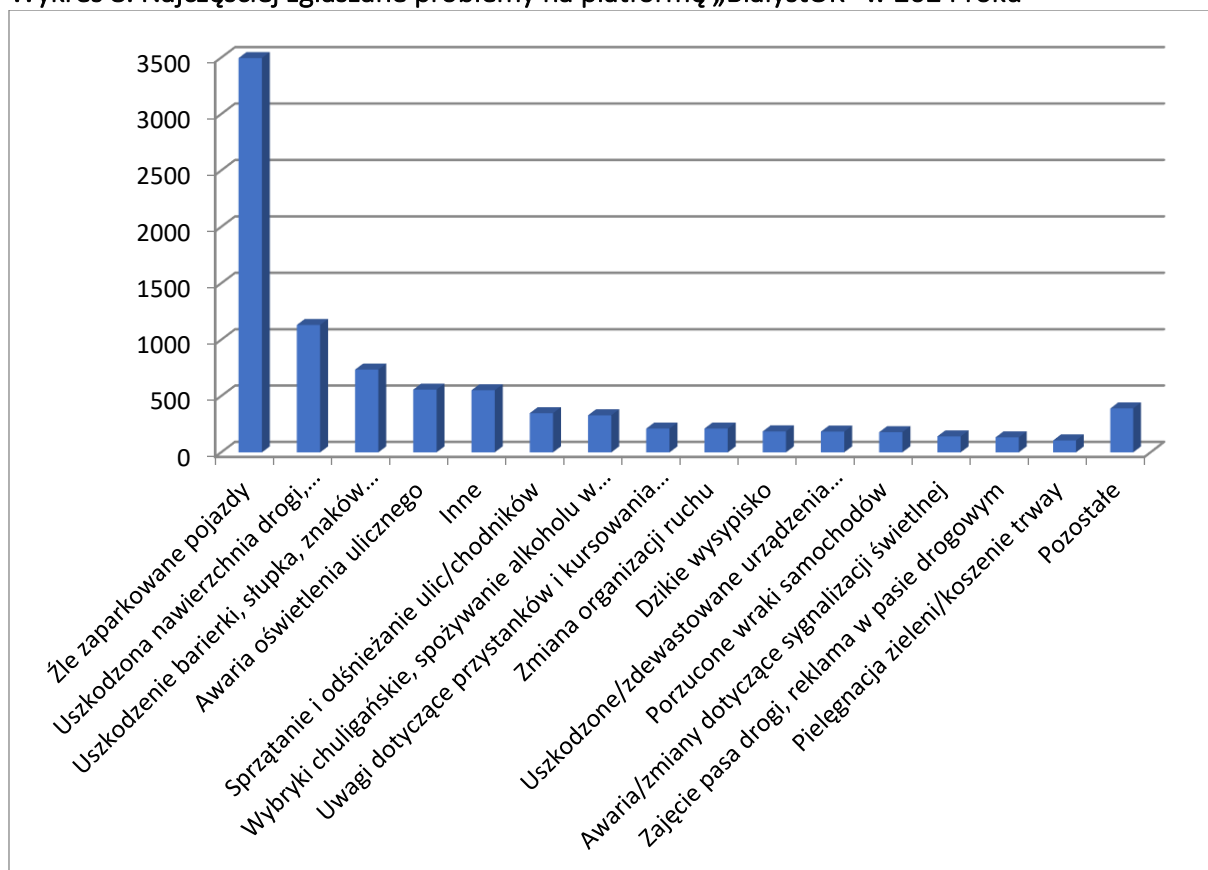

Źródło: Departament Komunikacji Społecznej - na podstawie danych Centrum Obsługi Teleinformatycznej

Miejska Platforma „BiałystOK”

- w 2024 r. za pośrednictwem platformy BiałystOK wpłynęło 8 890 zgłoszeń;
- najczęściej przyjmowane były interwencje dotyczące: źle zaparkowanych pojazdów (3 496), uszkodzonej nawierzchni drogi, chodnika, ścieżki rowerowej (1 131), uszkodzenia bariery, słupka, znaków drogowych, obiektów inżynieryjnych (735) i awarii oświetlenia ulicznego (557), co stanowiło ok. 66,6% wszystkich zgłoszeń.

Wykres 8. Najczęściej zgłaszane problemy na platformę „BiałystOK” w 2024 roku

Źródło: Departament Komunikacji Społecznej - na podstawie danych Centrum Obsługi Teleinformatycznej

Kontakt z użytkownikami Internetu

Na Facebooku „Miasto Białystok” zamieszczane są posty zawierające zdjęcia lub video, informujące mieszkańców m.in. o najważniejszych inwestycjach, zmianach w Białymstoku, wydarzeniach kulturalnych, sportowych oraz ciekawostkach.

Tabela 265. Opublikowane posty na Facebooku Miasta Białystok

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba postów	1 567	1 408	1 398	1 499	1 450

Źródło: Departament Komunikacji Społecznej

Wśród postów opublikowanych zostało 139 filmów video (w tym transmisje konferencji prasowych Prezydenta Miasta i jego Zastępców). W 2024 r. profil „Miasto Białystok” zaobserwowało 6 439 nowych osób, co daje łączną liczbę 85 443 fanów.

Biuro prasowe

W 2024 r. przygotowano 241 serwisów prasowych; opublikowano 426 komunikatów na stronie internetowej; pisemnie udzielono ok. 128 odpowiedzi dla dziennikarzy, a także organizowano konferencje prasowe oraz spotkania z dziennikarzami.

Portal miejski www.bialystok.pl

Strona www.bialystok.pl, stanowiąca oficjalny portal internetowy Urzędu Miejskiego w Białymstoku, jest platformą informacyjną skierowaną przede wszystkim do mieszkańców Białegostoku, przedsiębiorców i turystów. Na stronie zamieszczane są aktualne informacje dotyczące działań podejmowanych i współfinansowanych przez Miasto i jednostki podległe, m.in. ośrodki kultury, obiekty sportowe, galerie sztuki i inne. Oprócz codziennie publikowanych aktualności, w poszczególnych zakładkach zamieszczane są informacje z dziedzin takich jak: konsultacje społeczne, wydarzenia kulturalne, edukacja, utrudnienia drogowe, przetargi, konkursy, inwestycje, nieruchomości, ochrona środowiska, pomoc społeczna i ochrona zdrowia.

Elektroniczna skrzynka podawcza

Tabela 266. Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba pism, odebranych drogą elektroniczną, za pośrednictwem ePUAP	37 641	38 220	33 022	42 743	37 250
Liczba pism wysłanych drogą elektroniczną, za pośrednictwem ePUAP	11 892	13 963	10 384	11 611	11 734

Źródło: Centrum Usług Informatycznych

Zgodnie z ustawą²⁴⁶, obowiązek prowadzenia korespondencji za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej ciąży w postępowaniach administracyjnych, gdy stroną lub innym uczestnikiem jest podmiot publiczny.

Biuletyn Informacji Publicznej

Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Białymstoku umożliwia mieszkańcom dostęp do danych publicznych na temat:

- władz Miasta (Rady Miasta Białystok, Prezydenta) i ich działalności, w tym wydanych aktów prawnych (uchwały i zarządzenia) oraz otwartego dostępu do transmisji online posiedzeń Rady Miasta Białystok;
- kompetencji Zastępców Prezydenta, Sekretarza i Skarbnika Miasta;
- struktury Urzędu Miejskiego w Białymstoku oraz zakresu właściwości poszczególnych jednostek organizacyjnych Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych;
- finansów Miasta;

²⁴⁶ Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1841 ze zm.).

- spraw załatwianych w Urzędzie, istotnych z perspektywy mieszkańców (karty informacyjne usług);
- rezerwacji wizyty w Urzędzie w sprawach obywatelskich, załatwianych przez Departament Obsługi Mieszkańców i Urząd Stanu Cywilnego.

Tabela 267. Liczba usług publicznych udostępnionych przez Urząd Miejski w Białymstoku w 2024 roku

Liczba usług publicznych udostępnionych przez Urząd Miejski w Białymstoku ²⁴⁷ , w tym:	324
liczba usług dostępna w formie elektronicznej	244
liczba usług w całości realizowanych drogą elektroniczną	80
Liczba pism, które wpłynęły do Urzędu Miejskiego w Białymstoku drogą elektroniczną	37 250
Liczba pism wysłanych przez Urząd Miejski w Białymstoku drogą elektroniczną	11 734
Liczba dokumentów opublikowanych na podstronach BIP Urzędu Miejskiego w Białymstoku	45 246

Źródło: Centrum Usług Informatycznych

Działania wskazane w podrozdziale 14.5. wpisują się w realizację następujących kierunków działań Strategii 2030:

- C2.1. Zarządzanie wiedzą w organizacji z użyciem nowoczesnych rozwiązań i technologii (np. *open data*, *big data*, sztucznej inteligencji, rozwiązań chmurowych)
- C3.1. Opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań doskonalących procesy zarządzania miastem w zakresie kapitału ludzkiego

²⁴⁷ Usługi publiczne – usługi świadczone przez administrację publiczną obywatelom bezpośrednio (w ramach sektora publicznego) lub poprzez finansowanie podmiotów prywatnych zapewniających daną usługę (charakter jedynie informacyjny). Usługi elektroniczne - możliwość zapoznania się z usługą publiczną, pobrania wymaganych dokumentów przygotowania w domu i dostarczenia do Urzędu. Usługi w całości realizowane elektronicznie - możliwość załatwienia sprawy bez wychodzenia z domu.

„Strategia Rozwoju Miasta Białegostoku do 2030 roku”²⁴⁸ (Strategia 2030) określa potencjały oraz główne kierunki rozwoju w zdefiniowanych obszarach: gospodarka, kapitał ludzki i społeczny, środowisko, zagospodarowanie przestrzenne, smart city i powiązania funkcjonalne z Białostockim Obszarem Funkcjonalnym (BOF). Wyznaczone w Strategii cele horyzontalne i operacyjne oraz określone możliwe do realizacji działania pozwalają wdrażać spójną politykę we wszystkich sferach funkcjonowania Miasta. Adresatami Strategii są wszyscy mieszkańcy Białegostoku.

Dokument jest dostępny na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Białymstoku, w zakładce: Władze/ Rada Miasta Białystok/ Uchwały Rady Miasta Białystok/ Kadencji 2018-2024 oraz na stronie portalu miejskiego, w zakładce: Dla mieszkańców/ Rozwój miasta/ Strategia Rozwoju Miasta Białegostoku do 2030 roku.

W ramach monitoringu, w corocznym Raporcie o stanie miasta weryfikowany jest poziom realizacji Strategii poprzez analizę wskaźnikową, uwzględniającą kluczowe wskaźniki rezultatu. W treści Raportu znajdują się odniesienia do realizacji kierunków działań określonych w Strategii.

We współpracy z Urzędem Statystycznym w Białymstoku opracowano stronę <https://bialystok2030.stat.gov.pl>, która jest publicznie dostępną bazą danych, wspierającą proces monitorowania postępów realizacji Strategii. Baza zawiera obszerny zestaw miar, kluczowych dla monitorowania rozwoju Białegostoku i pełni funkcję repozytorium wskaźników rezultatu wszystkich celów operacyjnych, określonych w dokumencie.

²⁴⁸ Uchwała Nr XLVI/666/21 Rady Miasta Białystok z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Miasta Białegostoku do 2030 roku”.

Tabela 268. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia²⁴⁹

CEL	REZULTATY	WSKAŹNIK REZULTATU	ŹRÓDŁO POZYSKIWANIA INFORMACJI	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA W 2020 R.	2021	2022	2023	2024	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA W 2030 R.	OCZEKIWANY REZULTAT (WZROST, SPADEK, UTRZYMANIE NA ZBLIŻONYM POZIOMIE)
CEL STRATEGICZNY K. WYSOKI POZIOM KAPITAŁU LUDZIEGO I SPOŁECZNEGO										
K1. Kompetentni mieszkańcy	Wzrost przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	GUS	2 101	2 211	2 333	2 456	2 455	2 600	wzrost
	Wzrost dochodów	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (w %)	GUS	92,8	94,2	92,2	93,3	bd.	97,5	wzrost
	Zmniejszenie poziomu wykluczeń cyfrowych	Liczba korespondencji wpływającej za pośrednictwem ePUAP w skali roku	UM w Białymstoku: ORN	37 643	38 220	33 022	42 743	37 250	60 000	wzrost
		Liczba korespondencji wysyłanej za pośrednictwem ePUAP w skali roku	UM w Białymstoku: ORN	11 892	13 963	10 384	11 611	11 734	20 000	wzrost
	Wzrost zatrudnienia	Stopa bezrobocia rejestrowanego (w %)	GUS	6,9	6,1	5,2	5,0*	5,0	5,1	spadek
		Pracujący na 1000 ludności	GUS	300	306	403	405	bd.	330	wzrost
	Dodatni bilans migracji na poziomie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego	Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności BOF	GUS	1,85	2,35	2,17	2,07	1,47	1,7	spadek
Wzrost kształcenia zawodowego	Udział uczniów szkół branżowych I i II stopnia w ogólnej liczbie uczniów szkół ponadpodstawowych (w %)	GUS	6,0	5,8	5,6	6,1	bd.	6,2	utrzymanie na zbliżonym poziomie	

²⁴⁹ Pełna lista wskaźników kontekstowych (rozwoju społeczno-gospodarczego) i wskaźników rezultatów znajduje się w *Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta Białystok*, Urząd Miejski w Białymstoku, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2021.

CEL	REZULTATY	WSKAŹNIK REZULTATU	ŹRÓDŁO POZYSKIWANIA INFORMACJI	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA W 2020 R.	2021	2022	2023	2024	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA W 2030 R.	OCZEKIWANY REZULTAT (WZROST, SPADEK, UTRZYMANIE NA ZBLIŻONYM POZIOMIE)
CEL STRATEGICZNY K. WYSOKI POZIOM KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPOŁECZNEGO										
K2. Zdrowi mieszkańcy	Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców miasta, w tym dostępność obiektów sportowych	Kluby sportowe łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS (jedn.) ²⁵⁰	GUS	110	110**	121	121****	127	115	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba imprez sportowych o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym w skali roku	UM w Białymstoku: KPS	6	68*	58	54	55	8	wzrost
		Liczba zawodników otrzymujących stypendium za wysokie wyniki sportowe w skali roku	UM w Białymstoku: KPS	220	233	235	129	125	220	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba nowych obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	UM w Białymstoku: DIN	0	12 ²⁵¹	10 ²⁵²	3 ²⁵³	6 ²⁵⁴	8	wzrost
		Obiekty sportowe	GUS	76***	76***	76	76*****	bd.	79	utrzymanie na zbliżonym poziomie
	Wzrost profilaktyki zdrowotnej	Liczba realizowanych programów profilaktycznych oraz działań edukacyjnych w skali roku	UM w Białymstoku: DSP	4	6	6	6	7	4	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Lekarze na 10 tys. ludności (pracujący według podstawowego miejsca pracy) ²⁵⁵	GUS	87,2	90,5	95,6	103,7	bd.	55,5	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Pielęgniarki i położne na 10 tys. ludności (personel pracujący według podstawowego miejsca pracy) ²⁵⁶	GUS	117,9	117,3	123,5	127,5	bd.	101	utrzymanie na zbliżonym poziomie
	Zapewnienie opieki długoterminowej	Mieszkańcy w domach i zakładach pomocy społecznej	GUS	718	765	784	768	761	716	utrzymanie na zbliżonym poziomie

²⁵⁰ Statystyki sporządzane są co 2 lata.

²⁵¹ W tym 10 na terenach obiektów oświatowych.

²⁵² Na terenach obiektów oświatowych.

²⁵³ W tym 2 na terenach obiektów oświatowych.

²⁵⁴ W tym 4 na terenach obiektów oświatowych.

²⁵⁵ Zmiana źródła administracyjnego pozyskiwania danych przez GUS, w związku z czym dokonano korekty danych od 2020 r.

²⁵⁶ Jw.

CEL	REZULTATY	WSKAŹNIK REZULTATU	ŹRÓDŁO POZYSKIWANIA INFORMACJI	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA W 2020 R.	2021	2022	2023	2024	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA W 2030 R.	OCZEKIWANY REZULTAT (WZROST, SPADEK, UTRZYMANIE NA ZBLIŻONYM POZIOMIE)
K3. Aktywni i bezpieczni mieszkańcy	Prewencja uzależnień	Liczba osób objętych programami prewencji uzależnień w skali roku	UM w Białymstoku: DSP	38 604	18 783	14 022	43 489	25 691	38 000	utrzymanie na zbliżonym poziomie
	Poprawa bezpieczeństwa w mieście	Liczba obiektów zintegrowanego zarządzania bezpieczeństwem w mieście	UM w Białymstoku: BZK	29	29	29	29	29	30	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Wskaźnik zagrożenia przestępczością na 10 tys. ludności	UM w Białymstoku: BZK	198,21	196,62	192,67	251,78	220,16	180	spadek
		Liczba ofiar śmiertelnych w zdarzeniach na 100 tys. ludności	UM w Białymstoku: BZK	0,67	0,67	1,69	2,38	1,36	0,30	spadek
		Liczba kamer monitoringu wizyjnego	UM w Białymstoku: ZDM, BZK, ZMK	489	497	478	492	497	559	wzrost
	Przeciwdziałanie ubóstwu	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	GUS	324	313	272	273	bd.	305	spadek
	Wsparcie rodziny	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach ogółem (w %)	GUS	21,5	26,5	27,0	30,0	bd.	22	wzrost
		Odsetek dzieci w wieku 3–6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (w %)	GUS	108,6	111,6	116,1	117,9	bd.	109,2	utrzymanie na zbliżonym poziomie
	Aktywność zawodowa	Bezrobotni zarejestrowani powyżej 50. roku życia	GUS	2 463	2 350	2 040	1 963	1 926	2 330	spadek
	Wsparcie obcokrajowców	Liczba obcokrajowców objętych wsparciem w skali roku	UM w Białymstoku: MOPR	128	124	91	415	323	130	utrzymanie na zbliżonym poziomie
	Wsparcie osób w szczególnych sytuacjach	Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w skali roku	UM w Białymstoku: MOPR	2 575	2 401	2 345	2 407	2 202	2 600	utrzymanie na zbliżonym poziomie
	Aktywizacja osób starszych	Liczba wydanych kart aktywnego seniora	UM w Białymstoku: BKM	1 090	1 002	1 655	2 173	2 016	1 140	utrzymanie na zbliżonym poziomie

CEL	REZULTATY	WSKAŹNIK REZULTATU	ŹRÓDŁO POZYSKIWANIA INFORMACJI	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA W 2020 R.	2021	2022	2023	2024	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA W 2030 R.	OCZEKIWANY REZULTAT (WZROST, SPADEK, UTRZYMANIE NA ZBLIŻONYM POZIOMIE)
K4. Otwarcie mieszkańcy	Poprawa oferty kulturalnej kierowanej do różnych grup mieszkańców miasta	Liczba działań kulturalnych miejskich instytucji kultury i NGO w skali roku	UM w Białymstoku: KPS	1 180	1 324	3 171	5 757	5 793	1 200	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba odbiorców działań kulturalnych miejskich instytucji kultury i NGO w skali roku	UM w Białymstoku: KPS	321 188	509 636	434 486	389 695	330 455	320 000	utrzymanie na zbliżonym poziomie
	Wsparcie działań edukacji kulturalnej	Liczba projektów edukacyjnych zrealizowanych przez instytucje i NGO w skali roku	UM w Białymstoku: KPS	936	1 207	2 350	2 743	2 673	950	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba uczestników projektów edukacyjnych zrealizowanych przez instytucje i NGO w skali roku	UM w Białymstoku: KPS	228 003	166 016	113 027	117 695	117 650	230 000	utrzymanie na zbliżonym poziomie
	Wspieranie i promowanie twórców	Liczba udzielonych twórcom stypendiów i przyznanych nagród w skali roku	UM w Białymstoku: KPS	38	41	37	36	44	38	utrzymanie na zbliżonym poziomie
	Poprawa stanu substancji zabytkowej miasta	Wysokość środków z budżetu miasta na ochronę zabytków w skali roku	UM w Białymstoku: KPS	6 256 140 ²⁵⁷	12 771 993	13 392 155	12 499 754	15 142 712	6 560 000	utrzymanie na zbliżonym poziomie
	Wzrost inicjatyw społecznych	Liczba projektów zgłoszonych do budżetu obywatelskiego z inicjatywy mieszkańców w skali roku	UM w Białymstoku: CAS	150	185	247	184	121	150	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba ofert na realizację zadań publicznych złożonych przez organizacje pozarządowe w skali roku	UM w Białymstoku: CAS	765	642	555	621	668	1 200	wzrost
	Wzrost aktywności społecznej	Liczba imprez masowych na terenie Białegostoku w skali roku	UM w Białymstoku: BZK	50	25	34	36	57	50	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba uczestników imprez masowych na terenie Białegostoku w skali roku	UM w Białymstoku: BZK	323 033	120 226	201 781	238 442	500 085	320 000	utrzymanie na zbliżonym poziomie

²⁵⁷ Ze względu na fakt, że nakłady poniesione w roku 2020 były bardzo wysokie względem lat ubiegłych, nie jest to rok miarodajny. Biorąc pod uwagę nakłady poniesione przez miasto w latach 2016–2020, jak też wpisane do strategii planowane inwestycje w tym zakresie – wskaźnika tego nie da się utrzymać. Nakłady w 2016 r. – 2 628 070 zł, 2017 r. – 2 969 857 zł, 2018 r. – 4 197 386 zł; 2019 r. – 10 347 387 zł; 2020 r. – 11 138 000 zł. Jako wartość bazową przyjęto średnią z lat 2016–2020 – 6 256 140 zł.

CEL	REZULTATY	WSKAŹNIK REZULTATU	ŹRÓDŁO POZYSKIWANIA INFORMACJI	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA W 2020 R.	2021	2022	2023	2024	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA W 2030 R.	OCZEKIWANY REZULTAT (WZROST, SPADEK, UTRZYMANIE NA ZBLIŻONYM POZIOMIE)
K4. Otwarcie mieszkańcy	Wzrost aktywności społecznej	Liczba zadań publicznych zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym w skali roku	UM w Białymstoku: CAS	400	528	501	479	463	650	Wzrost
		Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych (stowarzyszeń, fundacji, stowarzyszeń zwykłych, klubów sportowych)	UM w Białymstoku: ORN	1 368	1 392	1 414	1 432	1 472	1 830	wzrost
		Liczba funkcjonujących szkolnych kół wolontariatu	UM w Białymstoku: CAS	66	66	68	68	68	100	wzrost
		Liczba rad społecznych z udziałem mieszkańców i/lub organizacji pozarządowych	UM w Białymstoku: CAS	9	11	12	12	12	13	wzrost
		Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych z udziałem mieszkańców i organizacji pozarządowych w skali roku	UM w Białymstoku: CAS	56	52	44	40	49	75	wzrost
CEL STRATEGICZNY G. ŚWIADOMY WZROST GOSPODARCZY										
G1. Inwestycje / Innowacyjność	Pozyskanie nowych inwestorów	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON	GUS	37 453	38 819	40 421	41 980	43 123	41 200	wzrost
		Liczba osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach na terenie Podstrefy Białystok SSSE	SSSE	1 442	1 451	1 483	1 462	1 826	2 500	wzrost
		Całkowita wartość inwestycji zrealizowanych na terenie Podstrefy Białystok SSSE (w mln zł)	SSSE	687,43	751,28	840,96	891,55	945,73	1 200	wzrost
		Liczba inwestorów obsługiwanych przez BOI UM w skali roku	UM w Białymstoku: DSR	65	54	55	47	54	75	wzrost
G2. Branże wiodące	Zapewnienie wsparcia rozwoju branż wiodących	Liczba podmiotów korzystających ze wsparcia BPN-T w zakresie najmu powierzchni lub adresu	BPN-T	50	134	216	271	256	150	wzrost
		Liczba podmiotów korzystających ze wsparcia BPN-T (poza usługami najmu powierzchni/adresu)	BPN-T	20	84	67	64	65	100	wzrost

CEL	REZULTATY	WSKAŹNIK REZULTATU	ŹRÓDŁO POZYSKIWANIA INFORMACJI	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA W 2020 R.	2021	2022	2023	2024	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA W 2030 R.	OCZEKIWANY REZULTAT (WZROST, SPADEK, UTRZYMANIE NA ZBLIŻONYM POZIOMIE)
G3. Promocja / Wizerunek „biznesowy”	Poprawa wizerunku gospodarczego	Liczba opracowanych dokumentów strategicznych w obszarze promocji gospodarczej	UM w Białymstoku: DSR	0	0	0	0	0	1	wzrost
		Liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON	GUS	3 022	3 174	3 809	3 680	3 169	3 320	wzrost
G4. Przedsiębiorczość / Otoczenie	Wzrost przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	GUS	2 101	2 211	2 333	2 456	2 455	2 600	wzrost
	Wzrost dochodów miasta z tytułu podatku od nieruchomości	Wysokość dochodów miasta z tytułu podatku od nieruchomości (w tys. zł) w skali roku	UM w Białymstoku: DFN	168 586	179 587	186 519	213 604	233 808	225 726	wzrost
	Wsparcie podmiotów gospodarczych przez IOB	Liczba podmiotów gospodarczych korzystających z usług BPN-T w skali roku	BPN-T	60	218	283	335	321	80	wzrost
CEL STRATEGICZNY S. ZIELONY I ZEROEMISYJNY BIAŁYSTOK										
S1. Miasto neutralne klimatycznie i mądrze gospodarujące zasobami	Wzrost efektywności gospodarowania zasobami	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m ³	GUS	34,6	34,8	34,9	35,4	bd.	34	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Straty wody z wodociągu w dam ³	GUS	924,2	1 149,4	801,9	840,4	bd.	965	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Masa zebranych odpadów komunalnych w Mg	UM w Białymstoku: BGO*	114 584,18	119 599,92	117 754,87	106 219,03	109 451,91	166 000	wzrost
		Procent odpadów komunalnych poddanych recyklingowi	UM w Białymstoku: BGO*	14,8	22,34	25,21	36,05	47,85	60	wzrost
		Ilość usuniętych odpadów/wyrobów zawierających azbest w ramach dotacji celowych udzielonych przez Miasto Białystok oraz z innych źródeł, np. z WFOŚ i GW w Mg	UM w Białymstoku: BGO*	16,5	66,47	53,78	43,35	47,76	90	wzrost

CEL	REZULTATY	WSKAŹNIK REZULTATU	ŹRÓDŁO POZYSKIWANIA INFORMACJI	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA W 2020 R.	2021	2022	2023	2024	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA W 2030 R.	OCZEKIWANY REZULTAT (WZROST, SPADEK, UTRZYMANIE NA ZBLIŻONYM POZIOMIE)
S2. Miasto zielone, odporne, o dobrej jakości środowiska	Polepszenie jakości środowiska i jakości życia	Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni miasta (w %)	GUS	4,8	4,8	4,9	4,9	bd.	4,8	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Wskaźnik średniego narażenia na pył PM2,5 dla aglomeracji białostockiej (w µg/m ³)	GIOŚ	17	16	15	14	bd.	15	spadek
		Zakładanie łąk kwietnych w ha	UM w Białymstoku: DGK	7	8,8	8,7	10,1	10,1	10	wzrost
		Niewykaszenie zieleńców – łąki naturalne w ha	UM w Białymstoku: DGK	28	29	45	45	42	40	wzrost
		Zagospodarowanie terenów w dolinie rzeki Białej w ha	UM w Białymstoku: DIN	0	0	0	0	0	4,5	wzrost
S3. Miasto świadome	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Liczba inicjatyw edukacyjnych/ warsztatów/seminariów prowadzonych przez UM w Białymstoku w skali roku ²⁵⁸	UM w Białymstoku: DGK	12	9	11	11	24	12	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba działań/inwestycji pokazowych związanych z adaptacją do zmian klimatu	UM w Białymstoku: DGK	0	1	0	3	0	2	wzrost
		Średnioroczna liczba nasadzeń drzew w parkach/skwerach	UM w Białymstoku: DGK	35	36	87	52	71	35	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Średnioroczna liczba nasadzeń krzewów w parkach/skwerach		3 000	5 725	15 276	13 434	21 138	4 000	wzrost
		Średnioroczna liczba nasadzeń bylin w parkach/skwerach		5 000	7 982	8 656	9 196	11 850	6 000	wzrost
		Średnioroczna liczba nasadzeń drzew w pasach drogowych ²⁵⁹	UM w Białymstoku: DGK	62	203	135	76	78	60	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Średnioroczna liczba nasadzeń krzewów w pasach drogowych ²⁶⁰		2 154	10	1 239	5 808	14 066	1 000	spadek

²⁵⁸ Jako wydarzenie należy rozumieć np. cykl lekcji edukacyjnych, akcję zbiórki baterii, konkursy, itp.

²⁵⁹ Zadanie dotyczy nasadzeń w pasach drogowych w ramach bieżącego utrzymania, nieuwzględnione są nasadzenia w ramach prowadzonych inwestycji przez DIN, ZDM, ZMK.

²⁶⁰ Jw.

CEL	REZULTATY	WSKAŹNIK REZULTATU	ŹRÓDŁO POZYSKIWANIA INFORMACJI	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA W 2020 R.	2021	2022	2023	2024	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA W 2030 R.	OCZEKIWANY REZULTAT (WZROST, SPADEK, UTRZYMANIE NA ZBLIŻONYM POZIOMIE)
S3. Miasto świadome	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych dotyczących zieleni/przyrody w skali roku	UM w Białymstoku: CAS	2	2	1	1	1	4	wzrost
		Odsetek odpadów zbieranych selektywnie (w %)	UM w Białymstoku: BGO*	36,2	53,64	52,71	51,31	52,72	52,5	wzrost
CEL HORYZONTALNY P. WYSOKA JAKOŚĆ ROZWIĄZAŃ PRZESTRZENNYCH I TECHNICZNYCH W HARMONII ZE ŚRODOWISKIEM										
P1. Racjonalne zagospodarowanie	Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych dla mieszkańców Białegostoku i gmin ościennych	Udział powierzchni miasta objętej planami miejscowymi (w %)	UM w Białymstoku: DUA	54,9	55,44	55,59	58,11	59,52	65	wzrost
		Liczba nowych miejsc sportowo-rekreacyjnych	UM w Białymstoku: KPS, gminy BOF, DIN	0	9	23	15	32	20	wzrost
		Liczba nowych terenów zieleni urządzonej (typu parki, zieleńce, parki kieszonkowe, bulwary) w skali roku	UM w Białymstoku: DGK	1	0	2	1	0	1	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba pomników i rezerwatów przyrody	UM w Białymstoku: DGK*	19	19	18	18	18	19	utrzymanie na zbliżonym poziomie
P2. Powszechna dostępność	Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej	Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg (w skali roku w km)	UM w Białymstoku: ZDM	16,39	6,03	6,38	5,02	8,32	10	spadek
	Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości usług ekologicznego transportu miejskiego ²⁶¹	Długość linii komunikacji miejskiej (w km)	UM w Białymstoku: BKM	623	659	638	684	693	620	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Długość korytarzy autobusowych wysokiej jakości (buspasy) w km	UM w Białymstoku: ZDM	18,42*	21,17	21,74	23,97	24,69	23,5	wzrost
		Długość dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych	UM w Białymstoku: ZDM	158,92	162,82	164,40	168,76	170,94	180	wzrost

²⁶¹ Szczegółowe wskaźniki dotyczące zrównoważonego transportu zostały określone w „Planie Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2035”.

CEL	REZULTATY	WSKAŹNIK REZULTATU	ŹRÓDŁO POZYSKIWANIA INFORMACJI	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA W 2020 R.	2021	2022	2023	2024	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA W 2030 R.	OCZEKIWANY REZULTAT (WZROST, SPADEK, UTRZYMANIE NA ZBLIŻONYM POZIOMIE)
P2. Powszechna dostępność	Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości usług ekologicznego transportu miejskiego ²⁶²	Liczba stacji BiKeR	UM w Białymstoku: BKM	58	58	54	55	55	62	wzrost
	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Liczba wypadków i kolizji na terenie miasta w skali roku	UM w Białymstoku: BZK	4 344	5 020	4 294	4 159	4 395	4 000	spadek
	Poprawa dostępności przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami	Liczba dostosowanych obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	UM w Białymstoku: DSP, ZDM, ZMK, DGK, DIN	53	57	71	82	144	60	wzrost
P3. Efektywna infrastruktura	Przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatycznych	Długość sieci kanalizacji deszczowej w km	UM w Białymstoku: DGK	543	546	559,9	567,8	575,7	600	wzrost
		Liczba zbiorników retencyjnych, w tym zbiorników naturalnych w zasobach miasta Białystok	UM w Białymstoku: DGK	34	42	49	53	56	42	wzrost
	Wzrost efektywności gospodarowania zasobami	Liczba nowych instalacji OZE, na które miasto udzieliło dotacji	UM w Białymstoku: BZE*	1	58*	134*	173*	233	1 000	wzrost
		Liczba instalacji OZE zamontowanych na obiektach zarządzanych przez miasto	UM w Białymstoku: BZE	15	20	30	36*	56	30	wzrost
		Liczba nowych instalacji fotowoltaicznych, na które miasto udzieliło dotacji	UM w Białymstoku: BZE*	0	55	128*	167*	211	900	wzrost

²⁶² Szczegółowe wskaźniki dotyczące zrównoważonego transportu zostały określone w „Planie Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2035”.

CEL	REZULTATY	WSKAŹNIK REZULTATU	ŹRÓDŁO POZYSKIWANIA INFORMACJI	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA W 2020 R.	2021	2022	2023	2024	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA W 2030 R.	OCZEKIWANY REZULTAT (WZROST, SPADEK, UTRZYMANIE NA ZBLIŻONYM POZIOMIE)
P3. Efektywna infrastruktura	Wzrost efektywności gospodarowania zasobami	Liczba instalacji do gospodarowania osadami	UM w Białymstoku: WB	1	1	1	1	1	1	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie m. Białystok	UM w Białymstoku: BGO*	2	2	2	2	2	3	wzrost
		Ilość energii elektrycznej odzyskanej z odpadów (MWh) w skali roku	UM w Białymstoku: BGO*	53 800	54 004	54 907	48 308	52 879	56 000	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Ilość energii cieplnej odzyskanej z odpadów (GJ) w skali roku	UM w Białymstoku: BGO*	355 400	354 319	347 002	335 846	348 327	355 400	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Średnie dobowe zużycie wody (w m ³)	WB	35 171	35 865	35 700	36 104	36 767	36 000	utrzymanie na zbliżonym poziomie
CEL HORYZONTALNY C. WYKORZYSTANIE NARZĘDZI I ROZWIĄZAŃ SMART CITY DO TWORZENIA MIASTA DOBREGO ŻYCIA										
C1. Inteligentna gospodarka – smart economy	Wzrost poziomu cyfryzacji miasta	Liczba spraw załatwianych przez przedsiębiorców elektronicznie w skali roku	UM w Białymstoku: BSC, CUI	5 186	5 388	8 912	8 114	8 309	6 740	wzrost
		Długość zainstalowanych światłowodów w mieście (w m)	UM w Białymstoku: BSC, CUI	130 000	139 731	144 000	146 000	150 000	156 000	wzrost
C2. Inteligentne zarządzanie – smart governance	Efektywne zarządzanie miastem	Liczba nowoczesnych narzędzi, rozwiązań i technologii celem wdrożenia administracji 4.0 (np. <i>open data</i> , <i>big data</i> , sztuczna inteligencja, rozwiązania chmurowe)	UM w Białymstoku: BSC, CUI	0	0	0	0	0	1	wzrost
		Liczba kamer monitoringu wizyjnego	UM w Białymstoku: ZDM, BZK, ZMK	489	497	478	492	497	559	wzrost
		Potencjał inwestycyjny miasta (w %)	UM w Białymstoku: DFN	16	6	7	10	7	13	spadek

CEL	REZULTATY	WSKAŹNIK REZULTATU	ŹRÓDŁO POZYSKIWANIA INFORMACJI	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA W 2020 R.	2021	2022	2023	2024	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA W 2030 R.	OCZEKIWANY REZULTAT (WZROST, SPADEK, UTRZYMANIE NA ZBLIŻONYM POZIOMIE)
C3. Inteligentne społeczeństwo – smart people	Wzrost kompetencji cyfrowych mieszkańców	Liczba nowoczesnych rozwiązań w zakresie edukacji	UM w Białymstoku: EDU	3	3	3	3	3	3	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba osób obsłużonych w Urzędzie w systemie kolejkowym QMATIC w skali roku ²⁶³	UM w Białymstoku: DOM	144 889	233 045	326 125	335 770	396 529	370 000	wzrost
		Liczba korespondencji wpływającej za pośrednictwem ePUAP w skali roku	UM w Białymstoku: ORN	37 643	38 220	33 022	42 743	37 250	60 000	wzrost
		Liczba korespondencji wysyłanej za pośrednictwem ePUAP w skali roku	UM w Białymstoku: ORN	11 892	13 963	10 384	11 611	11 734	20 000	wzrost
C4. Inteligentny transport – smart mobility	Rozbudowa systemu sterowania ruchem w Białymstoku	Liczba autobusów elektrycznych, napędzanych wodorem lub gazem ziemnym we flocie użytkowanych pojazdów	UM w Białymstoku: BKM	0	0	0	20	20	80	wzrost
		Udział sprzedanych biletów elektronicznych w ogólnej sprzedaży biletów (w %)	UM w Białymstoku: BKM	64	80	85	82	84	70	wzrost
C5. Inteligentne środowisko – smart environment	Wdrożenie energo-oszczędnych rozwiązań w przestrzeni publicznej	Liczba nowych instalacji OZE, na które miasto udzieliło dotacji	UM w Białymstoku: BZE*	2	58*	134*	173*	233	1 000	wzrost
		Liczba instalacji OZE zamontowanych na obiektach zarządzanych przez miasto	UM w Białymstoku: BZE	15	20	30	36*	56	30	wzrost
		Liczba nowych instalacji fotowoltaicznych, na które miasto udzieliło dotacji	UM w Białymstoku: BZE*	0	55	128*	167*	211	900	wzrost

²⁶³ Zmiana wskaźnika z: „Liczba osób obsłużonych w systemie e-kolejka w skali roku”, na: „Liczba osób obsłużonych w Urzędzie w systemie kolejkowym QMATIC w skali roku”. Zmieniona została wartość bazowa i docelowa wskaźnika. Dane przekazywane są przez Departament Obsługi Mieszkańców, który posiada licencję do generowania danych z systemu kolejkowego. System kolejkowy QMATIC dostępny jest w: Departamencie Obsługi Mieszkańców, Urzędzie Stanu Cywilnego, Departamencie Finansów Miasta, Departamencie Urbanistyki i Architektury, Departamencie Skarbu, Departamencie Geodezji, Departamencie Ochrony Środowiska/Departamencie Gospodarki Komunalnej, Biurze Gospodarowania Odpadami i Miejskim Zespole ds. Orzekania i Niepełnosprawności.

CEL	REZULTATY	WSKAŹNIK REZULTATU	ŹRÓDŁO POZYSKIWANIA INFORMACJI	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA W 2020 R.	2021	2022	2023	2024	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA W 2030 R.	OCZEKIWANY REZULTAT (WZROST, SPADEK, UTRZYMANIE NA ZBLIŻONYM POZIOMIE)
C5. Inteligentne środowisko – smart environment	Wdrożenie energo-oszczędnych rozwiązań w przestrzeni publicznej	Liczba instalacji do gospodarowania osadami	UM w Białymstoku: WB	1	1	1	1	1	1	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie m. Białystok	UM w Białymstoku: BGO*	2	2	2	2	2	3	wzrost
		Ilość energii elektrycznej odzyskanej z odpadów (MWh) w skali roku	UM w Białymstoku: BGO*	53 800	54 004	54 907	48 308	52 879	56 000	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Ilość energii cieplnej odzyskanej z odpadów (GJ) w skali roku	UM w Białymstoku: BGO*	355 400	354 319	347 002	335 846	348 327	355 400	utrzymanie na zbliżonym poziomie
C6. Inteligentne warunki życia – smart living	Poprawa jakości życia	Liczba wypożyczeń BiKeRa w skali roku	UM w Białymstoku: BKM	210 000	349 000	342 000	449 000	374 677	250 000	wzrost
		Liczba mieszkań komunalnych na 1000 mieszkańców	UM w Białymstoku: ZMK	14	13	13	13	14	12	spadek
		Liczba nowych terenów zieleni urządzonej (typu: parki, zieleńce, parki kieszonkowe, bulwary) w skali roku	UM w Białymstoku: DGK	1	0	2	1	0	1	utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba lokalizacji zieleni typu łąki kwietne ²⁶⁴	UM w Białymstoku: DGK	46	60	62	65	58	55	wzrost

* zmiana źródła pozyskiwania danych / korekta danych

** dane za rok 2020 (statystyki sporządzane są co 2 lata)

*** dane za rok 2018 (statystyki sporządzane są co 4 lata)

**** dane za rok 2022 (statystyki sporządzane są co 2 lata)

***** dane za rok 2022 (statystyki sporządzane są co 4 lata)

Założenia dotyczące oczekiwanego rezultatu:

poniżej –5%: spadek

do +/-5%: utrzymanie na zbliżonym poziomie

więcej niż +5%: wzrost

Źródło: Opracowanie własne

Uwaga: Niedostępność wybranych danych statystycznych za 2024 r. na moment sporządzania Raportu wynika z terminów publikacji danych, zgodnie z programem badań statystycznych statystyki publicznej

²⁶⁴ Zmiana nazwy wskaźnika z: Liczba nowych lokalizacji zieleni typu łąki kwietne.

16. WYKONANIE UCHWAŁ RADY MIASTA BIAŁYSTOK PODJĘTYCH W 2024 ROKU

W 2024 r. Rada Miasta Białystok podczas 14 sesji uchwaliła łącznie 207 aktów prawnych, w tym:

- 201 uchwał,
- 6 stanowisk.

Tabela 269. Stan realizacji uchwał przekazanych Prezydentowi Miasta²⁶⁵

Lp.	Biuro / Departament	Uchwały			
		podjęte	wykonane	w trakcie realizacji	unieważnione
1.	Biuro Funduszy Europejskich	2	2	-	-
2.	Biuro Gospodarowania Odpadami	3	-	3	-
3.	Biuro Rady Miasta	10	10	-	-
4.	Biuro Strefy Płatnego Parkowania	1	1	-	-
5.	Biuro Zarządzania Efektywnością Energetyczną	2	1	1	-
6.	Biuro Zarządzania Kryzysowego	1	1	-	-
7.	Centrum Aktywności Społecznej	2	-	2	-
8.	Departament Edukacji	18	10	8	-
9.	Departament Finansów Miasta	36	28	8	-
11.	Departament Gospodarki Komunalnej	9	5	4	-
12.	Departament Kultury, Promocji i Sportu	4	3	1	-
13.	Departament Ochrony Środowiska	1	1	-	-
14.	Departament Prezydenta Miasta	1	-	1	-
15.	Departament Skarbu	10	5	5	-
16.	Departament Spraw Społecznych	17	10	6	1
17.	Departament Strategii i Rozwoju	3	1	2	-
18.	Departament Urbanistyki i Architektury	34	14	20	-
19.	Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej	5	5	-	-
20.	Zarząd Dróg Miejskich	6	6	-	-
21.	Departament Geodezji we współpracy z Zarządem Dróg Miejskich	15	15	-	-
22.	Uchwały w sprawach formalnych	21	21	-	-
Razem		201	139	61	1

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku

²⁶⁵ Według stanu na 31.12.2024 r.

Sprawy z zakresu ustroju, organizacji i zarządzania, dotyczące Miasta i miejskich jednostek budżetowych oraz spółek miejskich objęty 33 uchwały z zakresu:

- udzielenia wotum zaufania oraz absolutorium Prezydentowi Miasta Białegostoku;
- wyrażenia zgody lub upoważnienia do wykonywania określonych czynności;
- wyboru przedstawicieli, członków, zespołów;
- powołania komisji lub zespołów oraz ich składów;
- nadania statutów, regulaminów oraz dokonania ich zmian;
- procedur administracyjnych.

Problematyka planowania i zagospodarowania przestrzennego, ładu przestrzennego i rewitalizacji była treścią 35 uchwał i dotyczyła m.in.:

- uchwalenia 11 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- zmiany 2 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- przystąpienia do sporządzenia 15 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Białegostoku;
- wyrażenia zgody na przystąpienie do sporządzenia 2 zintegrowanych planów inwestycyjnych;
- aktualności „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku” i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w granicach administracyjnych miasta Białegostoku;
- uchylenia uchwał dotyczących przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Białegostoku;
- przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2024-2034;
- określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji miasta Białegostoku;
- upamiętnienia Prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego w formie pomnika na osiedlu Centrum w Białymstoku.

Uchwały z zakresu efektywności energetycznej, gospodarki komunalnej, gospodarowania odpadami, czystości i porządku oraz ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody i zwierząt były treścią 13 podjętych uchwał, w tym m.in. w sprawie:

- wyrażenia zgody na złożenie wniosków aplikacyjnych i przystąpienie do realizacji projektów pod nazwą: „Poprawa efektywności energetycznej Zespołu Szkół nr 16 w Białymstoku” oraz „Poprawa efektywności energetycznej Przedszkola Samorządowego Nr 47 w Białymstoku”;
- zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2025 r., na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych oraz magazynów energii elektrycznej na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Białegostoku, realizowanych przez osoby fizyczne (zwane dalej Procedurą udzielania dotacji);
- zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2024 r., na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Białegostoku, realizowanych przez osoby fizyczne;

- określenia zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Miasta Białegostoku na finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych na terenie Miasta Białegostoku oraz sposobu jej rozliczania i kontroli wykonania;
- zatwierdzenia „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Wodociągów Białostockich Sp. z o.o. na lata 2025-2029”;
- wyrażenia zgody na zawarcie z Gminą Grabówka 3 porozumień gminnych: powierzającego Gminie Grabówka wykonywanie zadania własnego Miasta Białystok z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na części obszaru Miasta Białystok w rejonie ul. Ciołkowskiego, obręb 18-Pieczurki; w sprawie współdziałania Miasta Białystok z Gminą Grabówka w zakresie utrzymania kanalizacji deszczowej na terenie Miasta Białystok w rejonie ul. Ciołkowskiego, obręb 18-Pieczurki; powierzającego Miastu Białystok zadania własnego Gminy Grabówka z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi;
- wprowadzenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Białegostoku w 2024 roku;
- uzgodnienia realizacji inwestycji celu publicznego w stosunku do pomnika przyrody;
- przyjęcia przez Miasto Białystok dofinansowania na realizację projektu pn. „Rozbudowa zrównoważonego systemu gospodarowania wodami opadowymi w Białymstoku”.

Tematyka finansów i rachunkowości dotyczyła 31 uchwał, m.in. w sprawie:

- dokonania zmian w budżecie na 2024 rok i uchwalenia budżetu na 2025 rok;
- wprowadzenia zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2024-2040 oraz przyjęcia nowej Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2025-2040;
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego Miasta Białegostoku za 2023 rok oraz sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Białegostoku za 2023 rok;
- ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2024;
- ustalenia stawek dotacji przedmiotowych dla samorządowych zakładów budżetowych na 2025 rok;
- ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania wierzytelności Miasta Białystok i jednostek organizacyjnych Miasta z tytułu należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, udzielania innych ulg w spłacaniu tych należności, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga będzie stanowić pomoc publiczną oraz wskazania organów do tego uprawnionych (uchwała zmieniająca).

Sprawy ochrony zdrowia, polityki społecznej i pomocy społecznej były przedmiotem 17 uchwał, w tym m.in. w sprawie:

- przyjęcia Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2021–2030 (uchwała zmieniająca);
- przyjęcia „Programu Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2025-2030”;
- przyjęcia Gminnego programu ośłonowego „Wsparcie seniorów Miasta Białegostoku” na lata 2024-2025 (uchwała zmieniająca);
- powołania Rady Społecznej Samodzielnego Szpitala Miejskiego im. PCK w Białymstoku,
- utworzenia i nadania statutu Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Dom w Lesie” w Białymstoku oraz zmieniająca uchwałę w sprawie utworzenia jednostki budżetowej

Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Białymstoku, nadania jej statutu oraz nadania statutów placówkom opiekuńczo-wychowawczym prowadzonym przez Miasto Białystok;

- przyjęcia od Gminy Juchnowiec Kościelny zadania publicznego z pomocy społecznej w zakresie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych na terenie Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku, ul. Baranowicka 203;
- ustalenia wysokości opłaty stałej w żłobkach utworzonych przez Miasto Białystok oraz wysokości maksymalnej opłaty za wyżywienie;
- zadań, na które Miasto Białystok przeznaczą środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2024;
- szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych (uchwała zmieniająca);
- ustalenia wysokości opłaty za pobyt w Izbie Wyrzeźwień w Białymstoku.

Zagadnienia edukacji, nauki oraz jakości kształcenia były treścią 18 uchwał i dotyczyły m.in.:

- wyrażenia zgody na realizację projektów pn.: Edukacja włączająca – każdy uczeń ma znaczenie”; „Edukacja włączająca w białostockich szkołach”; „Akademia wiedzy i kompetencji”, projekt partnerski „Smart Education for Industry 4.0 – Wzrost jakości kształcenia zawodowego na rzecz branży metalowo-maszynowej”;
- wyrażenia zgody na zawarcie umowy partnerskiej w celu przygotowania i realizacji projektu partnerskiego pn. Zintegrowany Program Rozwoju Talentów i Kompetencji Kluczowych w Przedszkolach BOF;
- wyrażenia zgody na realizację projektów współfinansowanych ze środków unijnych, w obszarze edukacji, w ramach programów Unii Europejskiej;
- założenia Miejskiego Ośrodka Doradztwa Metodycznego z siedzibą w Białymstoku, ul. Ciepła 32 (uchwała zmieniająca);
- określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat w prowadzonych przez Gminę Białystok jednostkach oświatowych (uchwała zmieniająca);
- ustalenia planu sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Białystok;
- ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Białystok oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych;
- ustalenia regulaminu wynagradzania nauczycieli określającego wysokość i szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatku motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy oraz niektórych innych składników wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Białystok (uchwała zmieniająca).

Problematyka transportu, komunikacji, dróg, parkingów i ruchu drogowego obejmowała 26 uchwał, w tym m.in. dotyczących:

- nadania lub zmiany nazw ulic, rond, placów i skwerów;
- ustalenia lub zmiany kategorii dróg;
- ustalenia obowiązujących wysokości stawek opłat oraz kosztów za usuwanie pojazdów z dróg położonych na terenie miasta Białegostoku i ich parkowanie na wyznaczonych

parkingach strzeżonych w przypadkach określonych w art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym;

- ustalenia strefy płatnego parkowania, opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych Miasta Białystok oraz sposobu ich pobierania (uchwała zmieniająca);
- określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Białystok, warunków i zasad korzystania z tych obiektów (uchwała zmieniająca);
- bezpłatnych przejazdów środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Białystok w związku z wyborami samorządowymi 2024;
- ustalenia czasowych ulg w opłatach za usługi przewozowe środkami transportu zbiorowego komunikacji miejskiej organizowanej przez Gminę Białystok;
- wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego w sprawie powierzenia Miastu Białystok przez Gminę Grabówka zadania własnego w zakresie prowadzenia lokalnego transportu zbiorowego na obszarze Gminy Grabówka;
- wyrażenia zgody na zawarcie z Gminą Grabówka porozumienia międzygminnego powierzającego Miastu Białystok prowadzenie zadania własnego Gminy w zakresie organizacji i prowadzenia systemu roweru publicznego.

Sprawy gospodarki nieruchomościami oraz gospodarowania zasobem mieszkaniowym były przedmiotem 11 uchwał, w tym m.in. w sprawie:

- wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Białystok oraz zasobem pomieszczeń tymczasowych na lata 2021 – 2025 (uchwała zmieniająca);
- wyrażenia zgody na: udzielenie bonifikaty od ceny nieruchomości gruntowej, położonej w Białymstoku; odstąpienie od zbycia w drodze przetargu nieruchomości niezabudowanych położonych w Białymstoku;
- zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Białystok (uchwała zmieniająca);
- określenia trybu postępowania o udzielenie dotacji celowej z przeznaczeniem na przedsięwzięcia służące rozwojowi rodzinnych ogrodów działkowych w Białymstoku oraz sposobu jej rozliczania i kontroli (uchwała zmieniająca);
- lokalizacji targowiska położonego w Białymstoku przy ul. Kawaleryjskiej (uchwała zmieniająca);
- zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Białystok (uchwała zmieniająca);
- odstąpienia od żądania zwrotu bonifikaty udzielonej najemcy przy wykupie lokalu mieszkalnego;
- określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.

Zagadnienia kultury, ochrony zabytków, sportu, turystyki i rekreacji były treścią 6 uchwał i dotyczyły m.in.:

- udzielenia w 2024 r. z budżetu Miasta Białystok dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków oraz ich wysokości;
- udzielenia dotacji celowej inwestycyjnej na realizację zadania pn. „Kompleksowe prace ratunkowe mające na celu usunięcie zagrożenia, utrwalenie substancji i stabilizacji konstrukcji zabytkowego domu z 1906 roku na Bojarach”;

- w sprawie pozostawienia w Białostockim Ośrodku Sportu i Rekreacji nadwyżki środków obrotowych, ustalonej na koniec roku budżetowego 2023;
- nadania statutu Domowi Kultury „Śródmieście” w Białymstoku;
- określenia sezonu kąpielowego oraz wykazu kąpielisk na terenie Gminy Białystok na rok 2024;
- powierzenia Przedsiębiorstwu Usługowo - Handlowo - Produkcyjnemu „LECH” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Białymstoku zadań własnych Gminy Białystok z zakresu kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych oraz tworzenia warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu.

Przedmiotem pozostałych 11 uchwał były sprawy dotyczące m.in.:

- przyjęcia Programu współpracy Miasta Białystok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 rok;
- uchylenia uchwały w zakresie określenia zakresu pomocy udzielanej obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym prowadzonym na terytorium tego państwa;
- udzielenia pomocy rzeczowej dla Miasta Wałbrzych na usuwanie skutków powodzi oraz Gminom: Lewin Brzeski, Bardo, Strzeleczyki;
- podjęcia współpracy z Miastem Bielce (Republika Mołdawii);
- konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Białegostoku dotyczących budżetu obywatelskiego;
- nadania Honorowego Obywatelstwa Miasta Białegostoku;
- budowy memoriał z macew (kenotafu) na terenie Parku Centralnego w Białymstoku.

Rada Miasta Białystok przyjęła następujące stanowiska:

- w sprawie wycinki żywotników w Parku Planty;
- w 3. rocznicę uwięzienia Andrzeja Poczobuta;
- w sprawie poparcia Narodowego Programu Odstraszania i Obrony „Tarcza Wschód”;
- w sprawie 80. rocznicy operacji „Ostra Brama”;
- w sprawie ustanowienia roku 2025 rokiem Mikołaja Kawelina;
- w uznaniu zasług Franciszka Karpińskiego dla polskiej kultury i literatury w 200. rocznicę jego śmierci – ogłoszenie roku 2025 rokiem Franciszka Karpińskiego.

PREZYDENT MIASTA

dr hab. Tadeusz Truskolaski

26.05.2025r.

SPIS TABEL

Tabela 1. Wybrane wskaźniki demograficzne Białegostoku.....	11
Tabela 2. Ludność Białegostoku.....	12
Tabela 3. Struktura płci i wieku ludności Białegostoku	12
Tabela 4. Liczba osób zameldowanych w Białymstoku	13
Tabela 5. Liczba osób zameldowanych na poszczególnych osiedlach.....	13
Tabela 6. Ruch naturalny w Białymstoku	14
Tabela 7. Saldo migracji na pobyt stały w Białymstoku	14
Tabela 8. Wybrane dane o aktach stanu cywilnego	15
Tabela 9. Jubileusze długoletniego pożycia małżeńskiego.....	15
Tabela 10. Wybrane zadania z zakresu ewidencji gruntów i budynków	20
Tabela 11. Liczba prac geodezyjnych oraz spraw związanych z udostępnieniem map opiniodawczych	20
Tabela 12. Rozpatrzone projekty sieci uzbrojenia terenu na terenie Miasta Białegostoku	21
Tabela 13. Statystyki związane z ewidencją miejscowości, ulic i adresów	21
Tabela 14. Postępowania o udzielenie zamówień publicznych na wykonanie robót geodezyjnych	21
Tabela 15. Powierzchnia miasta objęta obowiązującymi m.p.z.p.....	23
Tabela 16. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w 2024 roku.....	24
Tabela 17. Opracowania planistyczne uchwalone w 2024 roku	25
Tabela 18. Decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.....	26
Tabela 19. Decyzje o pozwoleniu na budowę.....	26
Tabela 20. Przeniesienie wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę.....	26
Tabela 21. Zgłoszenia	27
Tabela 22. Zaświadczenia o samodzielności lokali.....	27
Tabela 23. Decyzje, zezwolenia, uzgodnienia na lokalizację infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami ruchu i zarządzania drogami publicznymi	27
Tabela 24. Decyzje, zezwolenia i uzgodnienia na lokalizację obiektów budowlanych oraz reklam w pasach drogowych dróg publicznych i na drogach wewnętrznych	27
Tabela 25. Zezwolenia na zajęcie pasa drogowego i liczba zawartych umów w drogach wewnętrznych na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg.....	28
Tabela 26. Wybrane zadania z zakresu informacji przestrzennej	29
Tabela 27. Opinie w zakresie kształtowania przestrzeni miejskiej.....	29
Tabela 28. Opracowane i/lub opiniowane koncepcje urbanistyczno-architektoniczne z zakresu kształtowania przestrzeni miejskiej w 2024 roku	29
Tabela 29. Opinie w formie postanowienia o możliwości podziału nieruchomości	30
Tabela 30. Interpretacje zapisów planów miejscowych.....	30
Tabela 31. Szacunkowa redukcja emisji z działań zrealizowanych w latach 2014-2024	39
Tabela 32. Lasy w Białymstoku	45
Tabela 33. Zieleń miejska w Białymstoku	45
Tabela 34. Tereny zieleni.....	45
Tabela 35. Tereny zieleni w podziale na place zabaw i zieleń osiedlową w 2024 roku	46
Tabela 36. Powierzchnia terenów zieleni w Białymstoku (parki, skwery, zieleńce).....	47
Tabela 37. Nasadzenia roślin w parkach / skwerach w Białymstoku	48

Tabela 38. Nasadzenia drzew i krzewów w pasach drogowych w Białymstoku.....	48
Tabela 39. Wycinka drzew i krzewów / nasadzenia / pielęgnacja drzew w parkach i na skwerach w Białymstoku	48
Tabela 40. Wycinka drzew i krzewów / nasadzenia / pielęgnacja drzew w pasach drogowych i na działkach gminnych w Białymstoku	49
Tabela 41. Powierzchnia i koszt zakładania łąk kwietnych w pasie drogowym i na działkach gminnych.....	54
Tabela 42. Struktura i ilość odpadów komunalnych odebranych na terenie Białegostoku w systemie gminnym.....	56
Tabela 43. Zestawienie wydatków związanych z funkcjonowaniem Systemu Gospodarowania	56
Tabela 44. Instalacje wykonane w 2024 roku	62
Tabela 45. Dopuszczalna wielkość poboru wody (SUW) na potrzeby Miasta Białegostoku	67
Tabela 46. Wydajność stacji uzdatniania wody (SUW) na potrzeby Miasta Białegostoku	67
Tabela 47. Produkcja wody	68
Tabela 48. Sieć wodociągowa z podziałem na sieci magistralne, rozdzielcze i przyłącza.....	68
Tabela 49. Struktura sprzedaży wody w Białymstoku	68
Tabela 50. Wybrane wskaźniki zaopatrzenia w wodę	69
Tabela 51. Sieć kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej z podziałem na sieć sanitarną, ogólnospławną i przyłącza	70
Tabela 52. Struktura ścieków odprowadzanych do kanalizacji miejskiej w Białymstoku	71
Tabela 53. Wybrane wskaźniki dotyczące sieci kanalizacyjnej.....	71
Tabela 54. Ilość ścieków doptywających do oczyszczalni	71
Tabela 55. Nakłady na realizację inwestycji	72
Tabela 56. Wykaz zadań inwestycyjnych realizowanych w 2024 roku, ujętych w „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Wodociągów Białostockich Sp. z o.o. na lata 2020-2024”	73
Tabela 57. Sieć kanalizacji deszczowej	75
Tabela 58. Liczba pochówków na cmentarzach komunalnych	77
Tabela 59. Udział dochowań w ogólnej liczbie pochówków (%).....	77
Tabela 60. Liczba psów w Schronisku dla Zwierząt „Dolina Dolistówki” w Białymstoku	78
Tabela 61. Liczba kotów, którym zapewniono opiekę.....	78
Tabela 62. Liczba wykonanych kastracji zwierząt właścicielskich w 2024 roku	78
Tabela 63. Dokarmianie kotów w sezonach jesienno-zimowych.....	78
Tabela 64. Liczba interwencji podjętych w ramach całodobowego pogotowia dla zwierząt....	78
Tabela 65. Koszty letniego i zimowego utrzymania Miasta (w zł).....	79
Tabela 66. Utrzymanie porządku i czystości w pasach drogowych w 2024 roku.....	79
Tabela 67. Dane statystyczne dot. zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury technicznej i transportu	83
Tabela 68. Drogi krajowe przebiegające przez Białystok.....	84
Tabela 69. Liczba zarejestrowanych pojazdów na terenie Białegostoku.....	87
Tabela 70. Liczba pojazdów zarejestrowanych w 2024 roku na terenie Białegostoku według rodzaju paliwa (uwzględniono najpopularniejsze rodzaje paliwa)	87
Tabela 71. Liczba zarejestrowanych pojazdów zasilanych energią elektryczną.....	87
Tabela 72. Liczba stacji kontroli pojazdów	87
Tabela 73. Liczba wydanych praw jazdy.....	88
Tabela 74. Liczba ośrodków szkolenia kierowców i instruktorów nauki jazdy	88

Tabela 75. Liczba wydanych zezwoleń i licencji w zakresie transportu drogowego	88
Tabela 76. Liczba przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą na podstawie licencji na wykonywanie transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką (TAXI) .	89
Tabela 77. Liczba ważnych zaświadczeń na przewozy drogowe na potrzeby własne	89
Tabela 78. Wybudowane lub przebudowane w 2024 roku odcinki dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych	91
Tabela 79. Dane statystyczne dotyczące dróg rowerowych	91
Tabela 80. Parkingi w zarządzaniu Zarządu Mienia Komunalnego	93
Tabela 81. Stawki opłat w strefie płatnego parkowania.....	93
Tabela 82. Wysokość opłat abonamentowych i zryczałtowanych w strefie płatnego parkowania	93
Tabela 83. Zestawienie ilościowo - wartościowe opłat wniesionych w parkomatach.....	94
Tabela 84. Zestawienie ilościowo - wartościowe opłat wniesionych za pomocą systemu płatności mobilnych	94
Tabela 85. Wpływy z tytułu funkcjonowania strefy płatnego parkowania.....	94
Tabela 86. Liczba wystawionych wezwań – raportów.....	95
Tabela 87. Dane statystyczne dot. zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury technicznej i transportu	97
Tabela 88. Dane statystyczne dotyczące organizacji ruchu	99
Tabela 89. Komunikacja miejska w Białymstoku.....	101
Tabela 90. Kontrola biletowa	103
Tabela 91. Przewóz osób niepełnosprawnych Białostocką Komunikacją Miejską	104
Tabela 92. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny	105
Tabela 93. Białostocka Karta Dużej Rodziny.....	105
Tabela 94. Największe inwestycje komunikacyjne realizowane w 2024 roku	106
Tabela 95. Długość nowozainstalowanych światłowodów w Białymstoku	111
Tabela 96. Budownictwo mieszkaniowe w Białymstoku	115
Tabela 97. Struktura zasobu mieszkaniowego w zarządzaniu ZMK.....	115
Tabela 98. Struktura własnościowa budynków mieszkalnych w zarządzaniu ZMK.....	116
Tabela 99. Struktura wiekowa budynków mieszkalnych w 2024 roku w zarządzaniu ZMK	116
Tabela 100. Czynsze w mieszkaniach komunalnych zarządzanych przez ZMK	116
Tabela 101. Zaległości w komunalnych lokalach mieszkalnych	117
Tabela 102. Wydatki na remonty bieżące oraz inwestycyjne budynków i lokali mieszkaniowego zasobu gminy	117
Tabela 103. Ocena stanu technicznego zasobu mieszkaniowego w zarządzaniu ZMK	117
Tabela 104. Pomoc mieszkaniowa Gminy Białystok.....	117
Tabela 105. Pomoc mieszkaniowa Gminy Białystok w 2024 roku (w tys. zł).....	118
Tabela 106. Koszty poniesione przez Gminę Białystok we wspólnotach mieszkaniowych (w tys. zł)	118
Tabela 107. Struktura zasobu mieszkaniowego KTBS.....	122
Tabela 108. Liczba wniosków o wynajem mieszkania z zasobów KTBS	123
Tabela 109. Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Białymstoku	127
Tabela 110. Stopa bezrobocia rejestrowanego (w %)	128
Tabela 111. Liczba bezrobotnych według miesięcy w 2024 roku	128
Tabela 112. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Białymstoku	130
Tabela 113. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według sektorów własności	132

Tabela 114. Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON według liczby zatrudnionych.....	132
Tabela 115. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD.....	132
Tabela 116. Podmioty gospodarki narodowej według formy prawnej.....	133
Tabela 117. Spółki handlowe według rodzaju kapitału	133
Tabela 118. Liczba wniosków przyjętych, zweryfikowanych i przesłanych do CEIDG	134
Tabela 119. Podstawowe wyniki finansowe przedsiębiorstw w Białymstoku i relacje ekonomiczne.....	134
Tabela 120. Produkcja sprzedana w sektorze przedsiębiorstw w Białymstoku (ceny bieżące w tys. zł)	135
Tabela 121. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych funkcjonujące na terenie Miasta Białegostoku	136
Tabela 122. Zezwolenia na sprzedaż oraz sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.....	136
Tabela 123. Wpływy z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	137
Tabela 124. Liczba inwestorów zainteresowanych Białymstokiem	137
Tabela 125. Zestawienie powierzchni BPN-T	138
Tabela 126. Przedsiębiorstwa działające w Białostockim Parku Naukowo-Technologicznym	139
Tabela 127. Wydarzenia zorganizowane przez Białostocki Park Naukowo-Technologiczny...	141
Tabela 128. Liczba interwencji Komendy Miejskiej Policji na terenie Białegostoku	159
Tabela 129. Liczba przestępstw stwierdzonych przez Komendę Miejską Policji na terenie Białegostoku	159
Tabela 130. Zdarzenia drogowe i osoby poszkodowane podczas tych zdarzeń na terenie Białegostoku	159
Tabela 131. Liczba interwencji podjętych przez Straż Miejską w Białymstoku	160
Tabela 132. Zadania doraźne i kontrole	160
Tabela 133. Centrum Monitoringu Wizyjnego Miasta Białegostoku	160
Tabela 134. Struktura sposobu zakończenia interwencji wobec osób spożywających alkohol w miejscach publicznych.....	161
Tabela 135. Liczba ujawnionych wykroczeń z podziałem na kategorie	163
Tabela 136. Pożary na terenie Białegostoku	164
Tabela 137. Pożary w obiektach wg rodzaju obiektu na terenie miasta Białegostoku	165
Tabela 138. Liczba formacji OC w zakładach pracy	170
Tabela 139. Imprezy masowe na terenie Białegostoku.....	172
Tabela 140. Zgromadzenia publiczne na terenie Białegostoku.....	172
Tabela 141. Wychowanie przedszkolne	178
Tabela 142. Szkoły podstawowe	179
Tabela 143. Licea ogólnokształcące.....	181
Tabela 144. Szkoły kształcące w zawodach.....	181
Tabela 145. Informacja o działalności poradni samorządowych	182
Tabela 146. Formy zajęć oraz liczba uczestników w Młodzieżowym Domu Kultury	184
Tabela 147. Zajęcia artystyczne w Samorządowym Ognisku Baletowym	184
Tabela 148. Liczba uczestników zajęć sportowych w Międzyszkolnym Ośrodku Sportowym	184
Tabela 149. Szkoły dla dorosłych	185
Tabela 150. Ogólnodostępne jednostki oświatowe z oddziałami integracyjnymi	186
Tabela 151. Jednostki oświatowe kształcenia specjalnego	187
Tabela 152. Średnia miesięczna liczba uczniów / wychowanków wg typu oddziału w szkołach przyszpitalnych w roku szkolnym 2023/2024	188

Tabela 153. Obiekty sportowe w samorządowych jednostkach oświatowych	198
Tabela 154. Remonty w placówkach oświatowych w 2024 roku	199
Tabela 155. Pracownicy oświatowych jednostek samorządowych w ujęciu średniorocznym w 2024 roku	201
Tabela 156. Średnia miesięczna płaca brutto (w zł)	202
Tabela 157. Asystenci rodziny.....	209
Tabela 158. Rodzinna piecza zastępcza w Mieście Białystok	209
Tabela 159. Liczba rodzin zastępczych i dzieci objętych wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	210
Tabela 160. Usamodzielnienie wychowanków	211
Tabela 161. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.....	211
Tabela 162. Placówki wsparcia dziennego w Mieście Białystok w 2024 roku.....	212
Tabela 163. Świadczenia z pomocy społecznej według powodów trudnej sytuacji życiowej.	215
Tabela 164. Świadczenia w ramach zadań własnych Miasta Białegostoku (w zł)	216
Tabela 165. Świadczenia udzielone w ramach zadań zleconych	217
Tabela 166. Liczba wydanych decyzji w sprawie uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	217
Tabela 167. Świadczenia pieniężne dla posiadaczy Karty Polaka	218
Tabela 168. Świadczenia pieniężne dla repatriantów	218
Tabela 169. Liczba świadczeń rodzinnych.....	219
Tabela 170. Liczba świadczeniobiorców.....	219
Tabela 171. Liczba gospodarstw domowych uprawnionych do dodatków mieszkaniowych i energetycznych.....	220
Tabela 172. Wydatki na dodatki mieszkaniowe i energetyczne	220
Tabela 173. Wydatki na stypendia szkolne	220
Tabela 174. Wydatki na zasiłki szkolne.....	221
Tabela 175. Realizacja gminnego programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców	221
Tabela 176. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania w ramach Programów: „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 i „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	222
Tabela 177. Realizacja Programu - Pomoc Żywnościowa.....	225
Tabela 178. Realizacja dodatku osłonowego	225
Tabela 179. Poradnictwo specjalistyczne - udzielone porady.....	226
Tabela 180. Poradnictwo rodzinne.....	227
Tabela 181. Interwencja kryzysowa Ośrodka Interwencji Kryzysowej	227
Tabela 182. Praca socjalna, kontrakty socjalne	227
Tabela 183. Centrum Integracji Społecznej.....	228
Tabela 184. Liczba zrealizowanych wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON według rodzaju pomocy	229
Tabela 185. Koszt realizacji zadań ze środków PFRON	230
Tabela 186. Dotacje dla organizacji pożytku publicznego na realizację zadań z zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych.....	230
Tabela 187. Warsztaty terapii zajęciowej.....	230
Tabela 188. Koszty realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej ze środków PFRON....	231
Tabela 189. Orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, karty parkingowe, legitymacje osoby niepełnosprawnej wydane mieszkańcom Białegostoku	232

Tabela 190. Dotacje dla organizacji pożytku publicznego	233
Tabela 191. Dotacje dla organizacji pożytku publicznego udzielone przez Departament Spraw Społecznych	234
Tabela 192. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Białystok	235
Tabela 193. Mieszkańcy Miasta Białegostoku umieszczeni w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów	235
Tabela 194. Miejsca zapewniające tymczasowe schronienie osobom bezdomnym	236
Tabela 195. Liczba osób usamodzielnianych korzystających z mieszkań chronionych i treningowych	237
Tabela 196. Działalność Klubu Seniora	238
Tabela 197. Liczba wydanych zaświadczeń w ramach karty aktywnego seniora	239
Tabela 198. Ośrodki wsparcia	240
Tabela 199. Działalność punktów konsultacyjnych	241
Tabela 200. Informacje na temat żłobków samorządowych	243
Tabela 201. Liczba miejsc w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów	244
Tabela 202. Świadczenia realizowane przez Miasto Białystok	245
Tabela 203. Wydatki na miejskie instytucje kultury i filie biblioteczne w 2024 roku (w zł)	249
Tabela 204. Liczba działań kulturalnych miejskich instytucji kultury	249
Tabela 205. Działalność statutowa miejskich instytucji kultury w 2024 roku	253
Tabela 206. Podstawowe dane o bibliotece	256
Tabela 207. Nagroda Artystyczna Prezydenta Miasta Białegostoku	256
Tabela 208. Nagroda Literacka Prezydenta Miasta Białegostoku im. W. Kazaneckiego	257
Tabela 209. Nagroda Przewodniczącego Rady Miasta Białystok dla Nauczycieli – Animatorów Kultury	257
Tabela 210. Stypendia dla młodych twórców	257
Tabela 211. Stypendia dla twórców profesjonalnych	257
Tabela 212. Podsumowanie konkursów ofert	259
Tabela 213. Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach stanowiących mienie Miasta Białystok zrealizowane w 2024 roku z budżetu miasta	259
Tabela 214. Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach stanowiących mienie Miasta Białystok zrealizowane w 2024 roku ze źródeł zewnętrznych ..	262
Tabela 215. Dotacje celowe z budżetu miasta na zabytki	262
Tabela 216. Działalność decyzyjna Miejskiego Konserwatora Zabytków	264
Tabela 217. Otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, rozwoju sportu w Białymstoku oraz zadań połączonych z realizacją profilaktyki przeciwalkoholowej	265
Tabela 218. Zadania realizowane w ramach otwartych konkursów ofert oraz procedur z pominięciem konkursu na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, rozwoju sportu w Białymstoku oraz zadań połączonych z realizacją profilaktyki przeciwalkoholowej w 2024 roku	266
Tabela 219. Największe wsparcie finansowe w 2024 roku (w zł)	266
Tabela 220. Liczba imprez i wydarzeń sportowych o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym organizowanych w Białymstoku	268
Tabela 221. Imprezy i wydarzenia sportowe o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym, kluczowe dla Miasta ze względów promocji i upowszechniania sportu w Białymstoku, organizowane w 2024 roku	268

Tabela 222. Stypendia Sportowe i Stypendia Sportowe Mistrzów przyznawane zawodnikom, w tym sportowcom niepełnosprawnym, osiągającym wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym w dyscyplinach zespołowych lub indywidualnych	271
Tabela 223. Liczba nagrodzonych osób za wysokie wyniki sportowe.....	272
Tabela 224. Lista laureatów Dorocznej nagrody za wysokie wyniki sportowe w 2024 roku...	272
Tabela 225. Wybrane dane statystyczne dotyczące BOSiR	273
Tabela 226. Dane statystyczne dotyczące Stadionu Miejskiego Sp. z o.o. „Chorten Arena” ..	273
Tabela 227. Liczba turystów odwiedzających Białystok w sezonie turystycznym w 2024 roku	278
Tabela 228. Liczba turystów odwiedzających punkt widokowy na wieży Bazyliki Mniejszej św. Rocha.....	279
Tabela 229. Liczba wpisów do ewidencji innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie na terenie Miasta Białystok	279
Tabela 230. Baza noclegowa turystyki	279
Tabela 231. Struktura własności gruntów	283
Tabela 232. Dochody z tytułu gospodarowania mieniem Gminy Białystok	284
Tabela 233. Sprzedaż mieszkań komunalnych, lokali użytkowych i garaży Gminy Białystok ..	284
Tabela 234. Sprzedaż pozostałych nieruchomości Miasta Białystok	284
Tabela 235. Oddanie działek Gminy Białystok w trwałe zarząd i użyczenie	284
Tabela 236. Nieruchomości z zasobu Miasta Białystok w gospodarowaniu Zarządu Mienia Komunalnego oddane w najem, dzierżawę i użyczenie	285
Tabela 237. Nieruchomości nabyte przez Miasto Białystok.....	286
Tabela 238. Dochody i wydatki związane z mieszkalnictwem.....	287
Tabela 239. Koszty i wydatki związane z mieszkaniami komunalnymi	287
Tabela 240. Wykonanie budżetu Miasta	289
Tabela 241. Wykonanie dochodów według źródeł finansowania	290
Tabela 242. Wykonanie dochodów własnych.....	290
Tabela 243. Struktura wydatków budżetu Miasta Białystok wg klasyfikacji budżetowej - wykonanie za lata 2023-2024	292
Tabela 244. Projekty monitorowane w 2024 roku	293
Tabela 245. Bezzwrotne środki finansowe pozyskane z funduszy Unii Europejskiej	294
Tabela 246. Zestawienie projektów miejskich, na których realizację pozyskano dofinansowanie w perspektywie finansowej 2021-2027	294
Tabela 247. Zadania Zastępców Prezydenta, Skarbnika i Sekretarza Miasta w 2024 roku w zakresie nadzoru nad pracą jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Białymstoku ..	297
Tabela 248. Podstawowe dane w zakresie zarządzania Miastem	298
Tabela 249. Rada Miasta Białystok w 2024 roku (VIII kadencja).....	300
Tabela 250. Działalność Rady Miasta Białystok VIII kadencji w 2024 roku	300
Tabela 251. Struktura polityczna Rady Miasta Białystok VIII kadencji w 2024 roku	300
Tabela 252. Stałe Komisje Rady Miasta Białystok VIII kadencji w 2024 roku	301
Tabela 253. Rada Miasta Białystok w 2024 roku (IX kadencja)	301
Tabela 254. Działalność Rady Miasta Białystok IX kadencji w 2024 roku	301
Tabela 255. Struktura polityczna Rady Miasta Białystok IX kadencji w 2024 roku	301
Tabela 256. Stałe Komisje Rady Miasta Białystok IX kadencji w 2024 roku	301
Tabela 257. Wykaz projektów ogólnomiejskich i osiedlowych, wybranych do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego 2025.....	303
Tabela 258. Dane dotyczące realizacji budżetu obywatelskiego	305

Tabela 259. Miejskie jednostki organizacyjne w 2024 roku według formy organizacyjno-prawnej oraz przedmiotu działalności.....	309
Tabela 260. Spółki prawa handlowego.....	310
Tabela 261. Stowarzyszenia, fundacje i kluby sportowe działające na terenie Białegostoku .	322
Tabela 262. Liczba przyjętych wniosków o wydanie dowodów osobistych	331
Tabela 263. Liczba wydanych dowodów osobistych	331
Tabela 264. Nieodpłatna pomoc prawna	332
Tabela 265. Opublikowane posty na Facebooku Miasta Białystok	336
Tabela 266. Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP.....	337
Tabela 267. Liczba usług publicznych udostępnionych przez Urząd Miejski w Białymstoku w 2024 roku	338
Tabela 268. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	342
Tabela 269. Stan realizacji uchwał przekazanych Prezydentowi Miasta	356

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Stopa bezrobocia według miesięcy w 2024 roku (w %)	128
Wykres 2. Struktura bezrobotnych według wieku w Białymstoku (w %)	129
Wykres 3. Struktura bezrobotnych według wykształcenia w Białymstoku (w %)	129
Wykres 4. Liczba zgłaszanych i niewykorzystanych ofert pracy na koniec danego miesiąca w 2024 roku	130
Wykres 5. Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2024 roku	131
Wykres 6. Liczba połączeń telefonicznych obsłużonych przez Infolinię	335
Wykres 7. Liczba najczęściej udzielanych informacji według kategorii w 2024 roku	335
Wykres 8. Najczęściej zgłaszane problemy na platformę „BiałystOK” w 2024 roku.....	336

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku – struktura funkcjonalno-przestrzenna.....	23
Rysunek 2. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym uchwalone w 2024 roku oraz opracowania planistyczne w trakcie sporządzania.....	24
Rysunek 3. Zieleń na osiedlach Białegostoku – lasy.....	44
Rysunek 4. Istniejący przebieg dróg krajowych i wojewódzkich.....	85
Rysunek 5. Istniejący przebieg dróg powiatowych	86
Rysunek 6. System BiKeR w Białymstoku	90
Rysunek 7. Mapa dróg rowerowych w Białymstoku.....	91
Rysunek 8. Obszar strefy płatnego parkowania w Białymstoku.....	95
Rysunek 9. Zasób lokali użytkowych i garaży w 2024 roku	121

Urząd Miejski w Białymstoku
ul. Słonimska 1
15-950 Białystok

